ΟΙ ΛΕΞΕΙΣ ΤΗΣ ΣΙΩΠΗΣ

E.Z.L.N.
subcomandante Marcos – subcomandante Moisés

οι λέξεις της σιωπής

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ – ΠΡΟΛΟΓΟΣ
Εύη Παπακωνσταντίνου

εκδόσεις των ξένων

Όλα τα κείμενα που περιλαμβάνονται σ’ αυτή την έκδοση δημοσιεύθηκαν στην επίσημη ιστοσελίδα της «Έκτης» του EZLN, http://enlacezapatista.ezln.org.mx/, από τις 21 Δεκεμβρίου 2012 ως τις 25 Μαΐου 2014. Στην ηλεκτρονική έκδοση, κάθε κείμενο συνοδεύεται από ένα ή περισσότερα βίντεο ή τραγούδια, εξίσου σημαντικά με τον λόγο, αλλά αδύνατο να αναπαραχθούν σε μια έντυπη έκδοση.

Εικόνα εξωφύλλου: José Guadalupe Posada
Εξώφυλλο: Νίκος Νικολαΐδης
Σελιδοποίηση: Σωκράτης Παπάζογλου

Ευχαριστούμε την Μαρίνα, την Λέττα, την Γιάννα, την Μαρία, τον Jérôme και τον Marc για την σημαντική συμβολή τους.

Θεσσαλονίκη 2014

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

«*ΑΚΟΥΣΑΤΕ; Είναι ο ήχος του κόσμου σας που καταρρέει. Είναι ο ήχος του δικού μας που αναδύεται.*» Μ' αυτά τα λόγια, ο EZLN κάνει τη σιωπή του να αντηχήσει ξανά και εκκωφαντικά, αμέσως μετά τη μεγαλύτερη ειρηνική κινητοποίηση στην ιστορία του. Επανεμφανίζεται δυναμικά, απροσδόκητα και οργανωμένα όπως πάντα, σε τόπους και χρόνους διαφορετικούς από αυτούς που ορίζει η εξουσία του χρήματος, του θεάματος και του θανάτου.

«*Στις 21 Δεκεμβρίου 2012, τα ξημερώματα, δεκάδες χιλιάδες ιθαγενείς Ζαπατίστας κινητοποιηθήκαμε και καταλάβαμε, ειρηνικά και σιωπηλά, πέντε κεντρικούς δήμους της νοτιοανατολικής μεξικανικής πολιτείας Τσιάπας. Στις πόλεις Παλένκε, Αλταμιράνο, Λας Μαργαρίτας, Οκοσίνγκο και Σαν Κριστόμπαλ δε λας Κάσας, σας κοιτάξαμε και κοιτάξαμε τον εαυτό μας σιωπηλά*».

Περίπου 50.000 Ζαπατίστας, άντρες, γυναίκες και παιδιά, πενήντα χιλιάδες «αρχηγοί», όπως λένε, αφού όλες και όλοι διοικούν, επαναλαμβάνουν την χιλιετή κραυγή «Φτάνει πια!» και θυμίζουν τη στρατιωτική μάχη της 1ης Ιανουαρίου 1994, αυτή τη φορά με ένα αθόρυβο, φιδωτό ποτάμι εξεγερμένων ιθαγενών που εισβάλλουν με ορμή στις ίδιες πόλεις που είχαν κατακτήσει είκοσι χρόνια πριν με «*φωτιά και αίμα*». Καλύπτουν τα πρόσωπά τους για να γίνουν ορατοί και διαδηλώνουν σιωπηλοί για να εισακουστούν, να επικοινωνήσουν τη θέλησή τους να παραμείνουν ανυπότακτοι και ανεξούσιοι. Φτάνοντας στις πλατείες, φτιάχνουν πρόχειρες ξύλινες εξέδρες και, καθώς ανεβοκατεβαίνουν με γρήγορο βηματισμό τα σκαλιά, υψώνουν την αριστερή γροθιά τους, στρέφουν το βλέμμα τους προς τα κάτω και κοιτάζουν τις δεκάδες χιλιάδες των συντρόφων και συντροφισσών τους, κοιτάζουν εντός τους, λέγοντας χωρίς να μιλάνε: «*είμαστε εδώ και θα είμαστε εδώ*».

Είναι μια διακήρυξη συνέπειας και μια επίδειξη δύναμης. Η επιβεβαίω-

ση της αδιάκοπης και επίμονης προσπάθειας, της αδιαμφισβήτητης ηθικής υπεροχής και της οργανωτικής ικανότητάς τους, ένας γόνιμος ορίζοντας κοινωνικού μετασχηματισμού, αλλά και η ανάδειξη του νέου δυναμικού στοιχείου του ζαπατισμού: της επιρροής των νέων και των γυναικών. «*Δεν υπάρχει τίποτα πιο ανατρεπτικό και ασεβές από μια ομάδα γυναικών από τα κάτω που λέει στους άλλους και τον εαυτό της: εμείς*» (Δον Ντουρίτο δε λα Λακαντόνα). Κι αυτό, παρά τις δολοφονικές επιθέσεις και τις αντιεξεγερτικές στρατηγικές των τελευταίων δύο δεκαετιών, παρά τη φημολογία των μέσων ενημέρωσης και των οργανικών διανοούμενων για την αποδυνάμωση των βάσεων στήριξης του EZLN και την εξαφάνιση των διοικητών και διοικητριών του.

Η «ανησυχία» για τη δημόσια συνειδητή σιγή της ζαπατιστικής διοίκησης, που χρονολογείται από το 2009, κάθε άλλο παρά ειλικρινής είναι, αφού όλο αυτό το διάστημα τα Συμβούλια Καλής Διακυβέρνησης δεν έπαψαν να καταγγέλλουν με ανακοινώσεις τους (27 για την ακρίβεια) την πολυεπίπεδη βία που ασκούνταν στις ζαπατιστικές κοινότητες. Επιπρόσθετα, ο EZLN συμμετείχε ενεργά στις κινητοποιήσεις που καλούσε το «Κίνημα για την Ειρήνη με Αξιοπρέπεια» ενάντια στη στρατιωτικοποίηση της χώρας, και ο υποδιοικητής Μάρκος δημοσίευσε την αλληλογραφία του με τον φιλόσοφο Λουίς Βιγιόρο σχετικά με το ζήτημα της ηθικής και της πολιτικής. Ωστόσο, η πολιτική πρωτοβουλία μεγάλης εμβέλειας, καθοριστική και γνώριμη στην πορεία του EZLN, έρχεται μετά από μια αόρατη και κοπιώδη διαβούλευση και προετοιμασία, όπως και σε άλλες στιγμές της ιστορίας του, για να εγκαινιάσει μια νέα φάση του ζαπατιστικού αγώνα, σε μια χρονική στιγμή που σημαδεύεται από τρεις επετείους: τα δέκα χρόνια λειτουργίας των Συμβουλίων Καλής Διακυβέρνησης (8-9 Αυγούστου 2003), τα τριάντα χρόνια από την ίδρυση του EZLN (17 Νοεμβρίου 1983) και τα είκοσι χρόνια από την ένοπλη εξέγερση (1η Ιανουαρίου 1994).

Στις τρεις ανακοινώσεις του Δεκεμβρίου 2012, εισαγωγικά κείμενα αυτής της έκδοσης, ένα είδος προλόγου μιας νέας φάσης, ανατρέχουν στην πολιτική αφανισμού που εφάρμοσε διαχρονικά η εκτελεστική, νομοθετική, δικαστική και μιντιακή εξουσία, για να αποτυπώσουν στη συνέχεια με σαφήνεια τους στόχους τους: να επικυρώσουν τη δυναμική του ζαπατισμού ως πολιτικής και κοινωνικής οργάνωσης στην Τσιάπας, να γνωστοποιήσουν τις θέσεις του κινήματος σε σχέση με τη νέα κυβέρνηση του Θεσμικού Επαναστατικού Κόμματος (PRI) και τον νέο πρόεδρο του Μεξικού, Ενρίκε Πένια Νιέτο, να ανακτήσουν τον αποφασιστικό ρόλο του EZLN στο εσωτερικό του Εθνικού Κογκρέσου Ιθαγενών, να ενισχύσουν τους δεσμούς με

συλλογικότητες και άτομα που εντάχθηκαν στον ζαπατισμό μέσα από την Έκτη Διακήρυξη της Ζούγκλας Λακαντόνα το 2005 και την Άλλη Καμπάνια το 2007, αλλά και να αναζητήσουν νέες σχέσεις με τα κινήματα, τις οργανώσεις και τους αγωνιζόμενους ανθρώπους που έχουν στο μεταξύ εμφανιστεί στο Μεξικό και τον κόσμο.

Αυτοί και εμείς

Ακολουθεί μια σειρά από ανακοινώσεις με τον γενικό τίτλο «Αυτοί και εμείς», που δημοσιεύονται από τον Ιανουάριο ως τον Μάρτιο του 2013, όπου αναμιγνύονται, όπως συνήθως συμβαίνει στον ζαπατιστικό λόγο, είδη γραφής που εναλλάσσονται: από τις πολιτικές διακηρύξεις και τις ιστορικές αναλύσεις μέχρι τα χιουμοριστικά υστερόγραφα, τα περιπαιχτικά σκίτσα και τα αυτοσαρκαστικά σχόλια, περνώντας από ιστορίες, παραβολές και αναφορές σε τηλεοπτικές σειρές, μουσικά και ποδοσφαιρικά παραλειπόμενα, στις οποίες προστίθενται αυτή τη φορά τραγούδια και βίντεο που μεταφέρουν εξίσου σημαντικά μηνύματα με τα κείμενα. Τα τέσσερα πρώτα κεφάλαια αποτελούν ένα είδος μυθιστορίας της εξουσίας, η οποία σκηνοθετείται ως παντοδύναμη αλλά τρομερά εύθραυστη, από τη στιγμή που αρνηθούμε να υποταχθούμε και αρχίσουμε να την αμφισβητούμε (ή να την αγνοούμε), αποφασίζοντας να οικοδομήσουμε οι ίδιοι και οι ίδιες τη δική μας ζωή, τον δικό μας κόσμο. Έναν κόσμο «*γεμάτο ινδιάνους, μαύρους, μελαψούς, κίτρινους, ερυθρούς, τύπους με ράστα, τατουάζ, πίρσινγκ, καρφιά, πάνκηδες, γκοθάδες, χιπχοπάδες, σκεϊτάδες, αυτούς που ανεμίζουν την τόσο άπατρι για να εξαγοράσεις σημαία με το 'Α', νέους, γυναίκες, αρσενικές και θηλυκές πουτάνες, παιδιά, γέρους, μάγκες, οδηγούς, αγρότες, εργάτες, άξεστους, προλετάριους, φτωχούς, ανώνυμους… άλλους/άλλες…*».

Το πέμπτο κεφάλαιο συνιστά κατά κάποιο τρόπο μια δεύτερη και συμπληρωμένη έκδοση της Έκτης Διακήρυξης, μια εξέλιξη που εμφανίζεται ταυτόχρονα ως ρήξη και συνέχειά της: μια νέα περίοδος ξεκινάει, χωρίς όμως να παραμερίζεται ό,τι έχει οικοδομηθεί στο πλαίσιο της Έκτης Διακήρυξης, της οποίας τα κύρια σημεία υπενθυμίζονται. Περιγράφεται επίσης ο δύσβατος δρόμος που έχουν διανύσει οι Ζαπατίστας από το 1994, μ' έναν «*παράλογο και απίθανο*» στρατό του οποίου το πιο ισχυρό όπλο είναι ο λόγος, η ιστορία και η μνήμη και μια κοινωνική βάση που αγωνίζεται «*να φτιάξει έναν καλύτερο κόσμο, όχι τέλειο, αλλά ναι, καλύτερο*», αψηφώντας τις βουλές των αφεντικών και των τοποτηρητών τους (για παράδειγμα, την

ψήφιση της αντιμεταρρύθμισης για τους ιθαγενείς το 2001 και την προδοσία των συμφωνιών του Σαν Αντρές για τα δικαιώματα και την κουλτούρα των ιθαγενών από το σύνολο της τάξης των πολιτικών). Συναντώνται έτσι, από τη μια πλευρά, σε παγκόσμιο επίπεδο, η «Έκτη Διεθνής», που καλούσε για την οργάνωση μιας νέας διηπειρωτικής συνάντησης (μετά από εκείνες του 1996 και του 1997) προτρέποντας τον υπόλοιπο αγωνιζόμενο κόσμο να σκεφτεί και να δράσει και, από την άλλη, σε εθνικό επίπεδο, η «Άλλη Καμπάνια» που επέτρεψε τη σύνδεση με αγώνες σε διάφορα σημεία της χώρας και τη δημιουργία ενός δικτύου συλλογικοτήτων, οργανώσεων και ατόμων, με αφορμή την περιοδεία του υποδιοικητή Μάρκος σ' ολόκληρο το Μεξικό, παράλληλα με την προεδρική προεκλογική εκστρατεία του 2006. Και οι δύο πρωτοβουλίες διέπονται από δύο αρχές: έναν αντικαπιταλισμό με ακατάβλητη συνέπεια, δηλαδή με συνείδηση ότι χρειάζεται να εργαστούμε για την ολοσχερή εξαφάνιση της καπιταλιστικής επιβολής, και έναν αγώνα από τα κάτω, δηλαδή με την πεποίθηση ότι δεν έχουμε τίποτα να περιμένουμε από την κατάκτηση της εξουσίας, τα πολιτικά κόμματα και τα εκλογικά ημερολόγια.

Αν τα παραπάνω διαμορφώνουν τα ήδη γνωστά ΟΧΙ, η καινοτομία βρίσκεται ότι στο εξής η «Άλλη Καμπάνια» και η «Έκτη Διεθνής» ενώνονται σε μια οντότητα, την «Έκτη», που συνδυάζει την εγχώρια και τη διεθνή προοπτική, χωρίς να αποκλείει τοπικές δράσεις. Όπως, για παράδειγμα, η συνάντηση που συγκέντρωσε εκπροσώπους από 137 ιθαγενείς λαούς του Μεξικού (το σεμινάριο «Τάτα Χουάν Τσάβες Αλόνσο», στις 17-18 Αυγούστου 2013), επανενεργοποιώντας το Εθνικό Κογκρέσο Ιθαγενών (CNI), για να ακολουθήσει το «Μοίρασμα μεταξύ Εθνικού Κογκρέσου Ιθαγενών και Ζαπατιστικών Λαών "Νταβίντ Ρουίς Γκαρσία"» (2-10 Αυγούστου 2014). Ή η παγκόσμια κινητοποίηση (22 Οκτωβρίου 2014) που απαιτούσε «*να επιστρέψουν πίσω ζωντανοί*» οι 43 αγνοούμενοι φοιτητές, που είχαν απαχθεί από την αστυνομία και το στρατό της πόλης Ιγκουάλα, στην πολιτεία Γκερέρο (μετά από τουλάχιστον 3 ένοπλες επιθέσεις εναντίον φοιτητών και πολιτών, κατά τις οποίες δολοφονήθηκαν 7 άνθρωποι και τραυματίστηκαν 25) και να απελευθερωθούν χωρίς όρους οι κρατούμενοι ιθαγενείς Γιάκι, με την κοινή ανακοίνωση CNI-EZLN, γιατί είναι «*με οργή και εξέγερση, και όχι με παραίτηση και συμβιβασμό, που εμείς οι αποκάτω πονάμε*».

Ή ακόμη, η «γιγάντια ανταλλαγή» λόγων, εμπειριών και βημάτων που ανθίζουν για την ανθρωπότητα και ενάντια στον νεοφιλελευθερισμό, το «Παγκόσμιο Φεστιβάλ των Αντιστάσεων και των Εξεγέρσεων ενάντια στον Καπιταλισμό, "Εκεί όπου οι αποπάνω καταστρέφουν, οι αποκάτω ξα-

ναχτίζουμε"» (22 Δεκεμβρίου 2014 - 3 Ιανουαρίου 2015). Κατά συνέπεια, η «Έκτη» αναδιαρθρώνει με πιο άμεσο τρόπο τα τρία επίπεδα αντιστάσεων –τις ιθαγενείς κοινότητες, τις ποικίλες κινητοποιήσεις σε όλη τη χώρα και έναν νέο διεθνισμό–, δίνοντας στον τελευταίο προτεραιότητα, ιδιαίτερα λόγω της πλανητικής διάστασης των μηχανισμών της καπιταλιστικής κυριαρχίας. Το έδαφος της δράσης και του αγώνα είναι πλέον ο «Πλανήτης Γη»: είναι χαρακτηριστικό ότι ο υποδιοικητής Μάρκος δεν υπογράφει αυτές τις ανακοινώσεις με το γνωστό «*από τα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού*» αλλά με το «*από οποιαδήποτε γωνιά, σε οποιονδήποτε κόσμο*».

Επίσης, αυτό που λείπει και για το οποίο καλούμαστε να προσπαθήσουμε είναι τα ΝΑΙ, δηλαδή αυτό που επιδιώκουμε να οικοδομήσουμε (ποιον κόσμο θέλουμε, τι πρέπει να κάνουμε, πώς, πότε, με ποιον/α), τι μπορούμε να κάνουμε προκειμένου να προχωρήσουμε σ᾽ αυτό το δρόμο, με «*τον δικό μας τρόπο*» πάντα. Και η πρόταση του EZLN δεν είναι κάποια «ναι» ορισμένα από τον ίδιο ή οποιονδήποτε άλλο, αλλά ένα κοινό πεδίο –που θα μπορούσε να είναι η «Έκτη» ή κάποια άλλη πρωτοβουλία– για να τα επεξεργαστούμε υπομονετικά και συλλογικά.

Ωστόσο, η «Έκτη» χαρακτηρίζεται από τους ίδιους τους Ζαπατίστας ως η «*πιο τολμηρή και ζαπατιστική πρωτοβουλία*» από όσες έχουν αναλάβει, αφού βρίσκουν επιτέλους «*αυτούς και αυτές που μας κοιτάζουν κατά πρόσωπο και μας χαιρετούν και μας αγκαλιάζουν, και πλέον χαιρετιόμαστε και αγκαλιαζόμαστε με αυτόν τον τρόπο*».

Στην πραγματικότητα, πρόκειται για ένα ζαπατιστικό κάλεσμα, ανοιχτό στη φαντασία όσων ανταποκριθούν, και όχι μια πράξη εύκολη και γρήγορη, αλλά ένα μακρύ και δύσκολο μονοπάτι, αργό και υπόγειο. Είναι μια πρόσκληση που δεν αφορά όμως όσους «*πλησίασαν μόνο για να αντλήσουν ίδιον πολιτικό όφελος*», όσους «*εμφανίζονται όταν υπάρχουν εξέδρες, συνομιλίες, καλός Τύπος και εξαφανίζονται την ώρα της αθόρυβης αλλά απαραίτητης δουλειάς*», όσους «*περιμένουν μια νέα περίοδο με μεγάλες συγκεντρώσεις ή εφόδους στα χειμερινά ανάκτορα*», όσους «*επαγγελματίες των συνελεύσεων, παραγκωνίζουν αυτούς που δεν αντιλαμβάνονται ότι στην ημερήσια διάταξη παίζεται το μέλλον της παγκόσμιας επανάστασης*».

Να οργανώσουμε την εξεγερμένη και αδιατίμητη οργή μας

Κάθε φορά που ένας άντρας, μία γυναίκα, ένα παιδί ή ένας γέροντας που ανήκει στις βάσεις στήριξης του EZLN μιλάει για τον αγώνα, την αυτονο-

μία, την αντίσταση, υπάρχει μια λέξη που διαρκώς επαναλαμβάνεται: οργάνωση. Ποια οργάνωση όμως;

Για τους Ζαπατίστας ο «*μύθος της ενότητας με κάθε τίμημα*» στο εσωτερικό των κινημάτων, ο μύθος *ΤΗΣ* ενιαίας και ενοποιητικής οργάνωσης (που κατέχει *ΤΗΝ* αλήθεια και γεννά σχέσεις κυριαρχίας ανάμεσα σε μια φωτισμένη πρωτοπορία και τη μάζα που είναι ανίκανη να απελευθερωθεί από μόνη της) προέρχεται από τα πάνω. Αυτό που χρειάζεται είναι να διατηρήσουμε την πολυμορφία και τη διαφορετικότητα, που αποτελούν δύναμη για τους αποκάτω, χωρίς να αρνούμαστε διάφορες μορφές οργάνωσης: η αυστηρά ατομική εξέγερση είναι μάταιη σπατάλη δυνάμεων, ενώ η αξιοπρεπής οργή που γίνεται συλλογικότητα, ομάδα, παρέα ή οτιδήποτε άλλο είναι πρόκληση για να περάσουμε από το «είμαι διαφορετικός/ή» στο «είμαστε διαφορετικοί/ές».

Στην ενότητα «Αυτοί και εμείς» υπάρχουν μια σειρά από συστάσεις και αφηγήσεις φορτισμένες με την ηθική του συλλογικού. Σημαντικό μέρος τους αφιερώνεται στη σημασία του βλέμματος, κάτι που επανέρχεται διαρκώς στα ζαπατιστικά κείμενα, ιδιαίτερα στις ιστορίες του γερο-Αντόνιο. «*Το να κοιτάζεις είναι ένας τρόπος να θέτεις ερωτήματα*». Κοιτάζοντας και ακούγοντας, ακυρώνεις τις κατηγορηματικές βεβαιότητες και τις προκαθορισμένες απόψεις, αφήνεις στον άλλο το χρόνο να αναδείξει τους λογισμούς (ή τους παραλογισμούς) του, με λίγα λόγια, πρόκειται για ένα χώρο ανοιχτό στη διαφορετικότητα του άλλου, ένα χώρο όπου οικοδομείται ο σεβασμός και η αξιοπρέπεια, για να «*πούμε μια μέρα μαζί με αυτούς και αυτές "αυτό είμαστε", χωρίς να έχει σημασία αν είμαστε ιθαγενείς ή όχι*».

Στον δυτικό καπιταλιστικό κόσμο, ο ατομικισμός εξυμνεί με απόλυτο τρόπο το «εγώ», ενώ το εμείς παραγνωρίζεται, αποτελεί εμπόδιο ή προβληματική παραχώρηση. Στο ζαπατιστικό κάλεσμα, η τέχνη της οικοδόμησης του «εμείς» είναι θεμελιώδους σημασίας, αλλά πρόκειται για ένα μη ομοιογενές «εμείς», που δεν απαιτεί την απάρνηση του «εγώ» ούτε τη θυσία του στο βωμό του καθήκοντος και του συλλογικού συμφέροντος. Χρειάζεται μια μικρή άσκηση «αναλογικότητας», καθώς ο κόσμος που επιθυμούμε είναι φτιαγμένος από πολλούς κόσμους, λένε οι Ζαπατίστας (όχι «όλους τους κόσμους» όμως). Και ο δρόμος που μπορεί να οδηγήσει προς τα εκεί είναι φτιαγμένος από πολλούς δρόμους.

«*Είναι ο τόπος όπου βρισκόμαστε τώρα, έχουμε ήδη αρκετό χρόνο που περπατάμε, τρέχουμε και μαθαίνουμε, δουλεύουμε, πέφτουμε και σηκωνόμαστε. Αυτό είναι τόσο σημαντικό γιατί ο καθένας και η καθεμία πρέπει να*

καταγράψει, να γεμίσει την ταινία του για να την αναπαραγάγει αργότερα με περισσότερες ζωές από άλλους καιρούς. Ναι, εμάς μας άφησαν γεμάτο το σακίδιό μας με ταινίες, παρ' όλο που μερικοί από μας δεν βρίσκονται πια εδώ. Μένουν όσοι συνεχίζουν, κι έτσι συνεχίζεται ό,τι συνεχίζεται. Και λείπει ό,τι λείπει…»

Το ζαπατιστικό μικρό σχολείο, ένα ανατρεπτικό «μοίρασμα» εμπειρίας

Όμως, το πιο μεγάλο μέρος αυτής της ενότητας καταλαμβάνει η νέα και ιδιαίτερη περιπέτεια με την οποία ο EZLN επιλέγει να αρχίσει την οικοδόμηση της «Έκτης»: *το ζαπατιστικό μικρό σχολείο*, ή το μάθημα «Η Ελευθερία σύμφωνα με τους/τις Ζαπατίστας», του οποίου ο πρώτος κύκλος πραγματοποιείται από τις 12 ως τις 16 Αυγούστου 2013, με γυναίκες, άντρες, παιδιά και *άλλους/ες* όλων των ηλικιών, από διαφορετικές γωνιές των πέντε ηπείρων, με διαφορετικές ιστορίες (ακολουθούν άλλοι δύο, μεταξύ Δεκεμβρίου 2013 και Ιανουαρίου 2014). Ουσιαστικά πρόκειται για «*ένα θεσπέσιο δώρο*», μια αμοιβαία πρόσκληση, μια ανοιχτή πόρτα για να αγγίξουμε, να κοιτάξουμε, να ακούσουμε, να γευτούμε, να αισθανθούμε, να δοκιμάσουμε και να σκεφτούμε (είναι οι εφτά ζαπατιστικές αισθήσεις) την πρακτική της εξεγερμένης αυτονομίας στα ζαπατιστικά εδάφη.

Το όνομα «μικρό σχολείο» αποτελεί βέβαια μια ειρωνική μεταφορά, αφού είναι οτιδήποτε άλλο εκτός από ένα κλασικό σχολείο. Ο περίκλειστος και στείρος χώρος του παραδοσιακού εκπαιδευτηρίου, που σφραγίζεται από τη μονοδιάστατη και ιεραρχική σχέση δασκάλων - μαθητών, ανατρέπεται από έναν ανοιχτό ορίζοντα μάθησης που εκτείνεται στο συλλογικό και πολυδιάστατο περιβάλλον της κοινότητας, αφού εδώ «*το σχολείο είναι η κοινότητα, μια συλλογικότητα που διδάσκει, δείχνει, διαμορφώνει, και μέσα και μαζί με αυτήν ο άνθρωπος μαθαίνει και, με τη σειρά του, διδάσκει*». «Δάσκαλοι» και «μαθητές» ζουν μια πραγματικότητα η οποία προϋποθέτει μια τελετουργία δέσμευσης, να βρεθούν μαζί και να μοιραστούν τη ζωή και τις καθημερινές εργασίας μιας ζαπατιστικής οικογένειας, να ακυρώσουν τους κυρίαρχους ρόλους.

Οι πιο μικροί, οι πιο μικρές, οι ιθαγενείς, δεν είναι πια οι αιώνιοι αδαείς «μαθητές» στους οποίους πρέπει να επιβληθεί ο «ευαγγελισμός», ο αλφαβητισμός, ο κοινωνικός και πολιτικός εκσυγχρονισμός, αλλά οι *άλλοι δάσκαλοι*, οι συνομιλητές σ' έναν αληθινό διάλογο με τους «συμμαθητές» και τις «συμμαθήτριες» τους, όπου ο στοχασμός για την εξεγερμένη αυτονομία

διαπλέκεται με τη διαπροσωπική γνώση. Ο διάλογος αυτός περιλαμβάνει επίσης όλους/ες τους/ις νεκρούς/ές και αγνοούμενους/ες στον αγώνα για την ελευθερία, τους πολιτικούς κρατούμενους, που βρίσκονται στις φυλακές του κόσμου ή υπό καθεστώς πολιτικού πρόσφυγα.

Δεν αφορά όμως, σε αυτή την ευκαιρία, τους αυτόχθονες λαούς του Μεξικού και του κόσμου, γιατί, πολύ απλά αυτοί ήταν, και είναι, οι δάσκαλοι των Ζαπατίστας, ούτε βέβαια τους πολιτικούς όλου του φάσματος και του θεάματος.

Δεκάδες χιλιάδες οικογένειες Ζαπατίστας προετοιμάζονταν για μήνες για να υποδεχθούν όσους και όσες θα έρχονταν στο μικρό σχολείο της κοινότητας και μαζί τους, χιλιάδες γυναίκες και άντρες μετατράπηκαν σ᾽ έναν *Βοτάν*, ατομικό και συλλογικό ταυτόχρονα, τη «ραχοκοκαλιά» του μικρού σχολείου. «*Φύλακας και καρδιά του λαού, της γης, του κόσμου*», ο *Βοτάν* έχει υπό την ευθύνη του κάθε μαθητή ή μαθήτρια, εξηγεί τη λειτουργία της αυτονομίας, απαντάει στις ερωτήσεις του, τον διευκολύνει στην καθημερινότητα και τη «μελέτη» του.

Εντυπωσιακή επιμελητεία για χιλιάδες προσκεκλημένους/ες σ᾽ ένα εκτεταμένο έδαφος, που περιλαμβάνει φροντίδα για τη διατροφή, την υγεία, το «διδακτικό υλικό» και τις καθημερινές ανάγκες, η οποία έγινε εφικτή χάρη στο μυαλό και την καρδιά χιλιάδων βάσεων στήριξης των Ζαπατίστας. Και δεν θα μπορούσε να είναι αλλιώς, αφού έχουν υπερβεί το διαχωρισμό πνευματικής και χειρωνακτικής εργασίας: «*Πρέπει να σκεφτόμαστε και να ιδρώνουμε*».

Τα εργαλεία «μελέτης» ή «μοιράσματος» είναι τα τέσσερα βιβλία, ή «εγχειρίδια», εκτενή αποσπάσματα των οποίων μπορούμε να διαβάσουμε στο έβδομο κεφάλαιο της ενότητας «Αυτοί και εμείς». Αυτά τα βιβλία είναι προϊόν μιας επίπονης εσωτερικής εργασίας, όπου συζητήθηκε και αξιολογήθηκε συλλογικά η πρόοδος της οικοδόμησης της αυτονομίας, μέσα από μια διαδικασία πρωτόγνωρη για τις πέντε ζαπατιστικές ζώνες (οι οποίες αντιστοιχούν η καθεμία σε ένα Συμβούλιο Καλής Διακυβέρνησης). Θα έλεγε κανείς ότι αποτελούν περισσότερο μια έκθεση, μια αναφορά, με τη φωνή (την ατομική και συλλογική) των ίδιων των υποκειμένων, της πρακτικής της αυτονομίας και των συγκεκριμένων τρόπων οικοδόμησής της. Η περιγραφή αυτή διαθέτει ένα βαθμό ακρίβειας ο οποίος δεν είχε ποτέ άλλοτε αποκαλυφθεί ώς τώρα, όσον αφορά τη λειτουργία των Συμβουλίων Καλής Διακυβέρνησης (τρόποι ορισμού των μελών τους, χαρακτήρας των «καθηκόντων», ανάλυση της αρχής «διοικούμε υπακούοντας», κ.λπ.), τους περίπλοκους μηχανισμούς λήψης των αποφάσεων ή ακόμη τις ποικίλες

αλληλεπιδράσεις μεταξύ των διάφορων επιπέδων διακυβέρνησης που συγκροτούν την πρακτική της αυτονομίας (γενικές συνελεύσεις στο επίπεδο της ζώνης, των δήμων και των κοινοτήτων, Επιτροπή Επιτήρησης για τον έλεγχο των εσόδων και των δαπανών, ρόλος της Παράνομης Επαναστατικής Επιτροπής Ιθαγενών, κ.λπ.).

Επίσης, αναλύεται η άνθηση των οικογενειακών και συλλογικών παραγωγικών δραστηριοτήτων, καθώς και η ανάπτυξη της αυτόνομης εκπαίδευσης, υγείας, δικαιοσύνης, επικοινωνίας. Αυτές οι μαρτυρίες δεν αρκούνται σε μια επιφανειακή αυτοϊκανοποίηση, αλλά επιμένουν στις εκάστοτε δυσκολίες (κυρίως στην έλλειψη εμπειρίας και προετοιμασίας, ή ακόμη στις προκαταλήψεις που πρέπει να καταπολεμηθούν για να εξασφαλιστεί η ισότιμη συμμετοχή των γυναικών στις αυτόνομες δομές), στα λάθη που έχουν διαπραχθεί (και σε ορισμένες περιπτώσεις είναι σοβαρά) και στους κινδύνους που αντιμετωπίζει η διαδικασία της αυτοκυβέρνησης (εξ ου η ανάγκη να επινοηθούν μηχανισμοί που θα εξαλείψουν τον πάντοτε ενδεχόμενο διαχωρισμό μεταξύ «κυβερνώμενων» και «κυβερνώντων»).

Δείχνουν, τέλος, ότι δεν υπάρχει ένας μοναδικός και αμετάκλητος τρόπος αυτόνομης διακυβέρνησης: οι μορφές της, που διαφέρουν επίσης σε κάθε ζώνη, δεν παύουν να αλλάζουν, να επανεφευρίσκονται. Η αυτονομία προχωράει χωρίς προαποφασισμένες συνταγές: «*προχωράει ρωτώντας*», σε μια πορεία δοκιμής/βελτίωσης που αναζητάει διαρκώς την καλύτερη μέθοδο για να επιλυθούν τα προβλήματα. Όπως σημειώνει ένας από τους «δασκάλους» του μικρού σχολείου, η οικοδόμηση της αυτονομίας είναι μια διαδικασία που «*δεν έχει τέλος*».

Με το μικρό σχολείο, οι Ζαπατίστας οργανώνουν την επιθυμία τους να μεταδώσουν αυτό που έχουν μάθει στη διάρκεια των δέκα χρόνων λειτουργίας των Συμβουλίων Καλής Διακυβέρνησης, να μεταφέρουν μια ζωντανή εμπειρία, χειροπιαστή και ριζωμένη αλλά όχι αντιγράψιμη. Προσφέρουν με άλλα λόγια κάτι που θα μπορούσε να φανεί χρήσιμο σε άλλους και άλλες, έναν εξεγερμένο δυναμισμό, μια απτή απόδειξη της ουτοπίας που γίνεται πραγματικότητα, μια πηγή έμπνευσης για να πολλαπλασιαστούν οι εμπειρίες, εξίσου μοναδικές και απελευθερωτικές. Όπως υπογραμμίζει μια «δασκάλα» του μικρού σχολείου, οι ισχυροί «*φοβούνται μήπως ανακαλύψουμε ότι είμαστε ικανοί και ικανές να αυτοκυβερνώμαστε*». Σε αυτό ακριβώς συνίσταται η μετάδοση του «ιού» της αυτονομίας, ή της ελευθερίας (το ίδιο είναι), την οποία επιχειρεί το μικρό σχολείο.

Οι εξεγερμένοι και οι εξεγερμένες της Τσιάπας καταφέρνουν, πραγματικά, να μοιραστούν *ένα μικρό κάτι* από την αστείρευτη εμβρυακή ακόμη ύλη

των «ναι» που σχετίζονται με την ικανότητα συλλογικής επινόησης νέων μορφών ζωής οι οποίες προσπαθούν να απελευθερωθούν από την καπιταλιστική τυραννία και την κρατική λεηλασία. Δεν ισχυρίζονται ότι είναι οι μόνοι και οι μόνες, ούτε οι πιο προχωρημένοι και προχωρημένες, αλλά ίσως θα έπρεπε να αναρωτηθούμε: ποια άλλη εμπειρία οικοδόμησης μιας εξεγερμένης αυτονομίας, ποια άλλη αυθεντική διαδικασία αυτοοργάνωσης, που δεν επιδιώκει να ηγεμονεύσει ή να ομογενοποιήσει άλλα κοινωνικά κινήματα, με τόση διάρκεια, τέτοιο εύρος και βάθος, έχουμε γνωρίσει στην ιστορία ή μπορούμε να συναντήσουμε στον πλανήτη σήμερα;

Η εξέγερση, δηλαδή η ζωή, ενάντια στην πολιτική του θανάτου

«*Είναι πεποίθηση και πρακτική μας ότι για την εξέγερση και τον αγώνα δεν χρειάζονται ούτε ηγέτες ούτε αρχηγοί ούτε μεσσίες ούτε σωτήρες. Για τον αγώνα χρειάζεται μόνο λίγη τόλμη, αρκετή αξιοπρέπεια και πολλή οργάνωση*».

Με την ολοκλήρωση του πρώτου κύκλου του ζαπατιστικού μικρού σχολείου, οι Ζαπατίστας δημοσιεύουν έναν λεπτομερή απολογισμό των εργασιών του, σχεδιάζουν τον επόμενο κύκλο και περιγράφουν τις εντυπώσεις τους από τους «μαθητές» και τις «μαθήτριες» που συνάντησαν, κάνοντας εκτενή αναφορά σε μια «*ειδική περίπτωση*»: τους αναρχικούς και τις αναρχικές. Λίγους μήνες αργότερα όμως, διακόπτουν τις προγραμματισμένες δραστηριότητές τους καθώς…

Στο Καρακόλ της Ρεαλιδάδ, τα ξημερώματα της 25ης Μαΐου 2014, ο εξεγερμένος υποδιοικητής Μάρκος, φωνή και επικεφαλής του EZLN για 20 χρόνια, ανακοινώνει ο ίδιος το «θάνατό» του και τη γέννηση του υποδιοικητή Γκαλεάνο, μέσα από το κείμενο «Ανάμεσα στο φως και τη σκιά». Συνεπής με την ιστορία του, πιστός σε όσα έχει πει, έχει πράξει και έχει ονειρευτεί.

Και το κάνει στη Ρεαλιδάδ (την «πραγματικότητα»), σ᾽ ένα καρακόλ, ένα σαλιγκάρι δηλαδή, μια ελικοειδή σπείρα που μοιάζει με τη ζωή, το θάνατο, τον αγώνα. Εκεί όπου συγκεντρώνονται χιλιάδες άντρες και γυναίκες από το Μεξικό και τον κόσμο και χιλιάδες βάσεις στήριξης των Ζαπατίστας, έχοντας προσκαλέσει μόνο «*ελεύθερα ή ελευθεριακά, αυτόνομα, εναλλακτικά, ή όπως αλλιώς λέγονται*» μέσα ενημέρωσης και στέλνοντας, στην κυριολεξία, στο διάολο τα εμπορευματοποιημένα, τα «*πληρωμένα*».

Εκφράζουν τον πόνο και την οργή τους για τη βάρβαρη δολοφονία του συντρόφου τους Χοσέ Λουίς Σόλις Λόπες, του δασκάλου «Γκαλεάνο», τον τραυματισμό άλλων 15 Ζαπατίστας και την καταστροφή του αυτόνομου σχολείου, της κλινικής και διάφορων οχημάτων για τις παραγωγικές εργασίες, στη διάρκεια παραστρατιωτικής επίθεσης υποκινούμενης από την κυβέρνηση της Τσιάπας, στις 2 Μαΐου 2014. Ο συγγραφέας Εδουάρδο Γκαλεάνο, μαθαίνοντας τη δολοφονία αυτού που επέλεξε ως αγωνιστικό ψευδώνυμο το όνομά του, γράφει: «*Μακάρι να μην πέθανε μάταια αυτός ο άλλος Γκαλεάνο. Θα συνεχίσω το δρόμο του, με κάθε τρόπο*».

Ένα δρόμο αφοσιωμένο από την πρώτη στιγμή στον ζαπατιστικό αγώνα, μην έχοντας λείψει ποτέ από οποιαδήποτε δραστηριότητα ή κινητοποίηση, δημόσια ή παράνομη, μέχρι και την τελευταία πρωτοβουλία, το μικρό σχολείο, στο οποίο συμμετείχε ως *Βοτάν* της πρώτης γενιάς και για το οποίο ο ίδιος έγραψε: «*Οι μαθητές νόμιζαν ότι οι Ζαπατίστας είναι πάνω στα βουνά, έτσι λένε, ποτέ δεν σκέφτηκαν ότι είμαστε από σάρκα και οστά όπως κι εκείνοι, ότι βρισκόμαστε στις κοινότητες και οργανωνόμαστε. Για μένα το μικρό σχολείο είναι ένα μέσο επικοινωνίας για να γνωριστούμε με άλλους ανθρώπους από τις πόλεις, το Μεξικό και τον κόσμο*».

Και δεν είναι τυχαίο ότι ο ιθαγενής Γκαλεάνο σφαγιάζεται από ιθαγενείς αντιζαπατίστας με σαδιστικό τρόπο και εγκαταλείπεται στο χώρο όπου στο παρελθόν κατέλυαν οι αλληλέγγυοι απ᾽ όλο τον κόσμο: η στρατιωτικοποίηση και παραστρατιωτικοποίηση στις ζαπατιστικές κοινότητες αποκτά ακόμη πιο άγριες και καταστροφικές διαστάσεις· η κυβερνητική στρατηγική εξαγοράς, πρόκλησης διενέξεων ή πλήρους αφομοίωσης συνδικάτων, κοινωνικών και αγροτικών οργανώσεων συστηματοποιείται· η ομοσπονδιακή «Σταυροφορία κατά της Πείνας» εξαγγέλλεται στην πόλη Λας Μαργκαρίτας, έδαφος που ελέγχεται από την οργάνωση-δολοφόνο του Γκαλένο, την CIOAC-H, και τα συνένοχα κόμματα PRI, PAN και PVEM· η επίθεση κατά της Ρεαλιδάδ συμβαίνει όταν ο EZLN ανακοινώνει τη συνάντηση-«μοίρασμα» με τους αυτόχθονες λαούς και ένα διεθνές σεμινάριο για την «Ηθική απέναντι στη λεηλασία». Και, κυρίως, αυτή η επίθεση επιδιώκει να πλήξει το πρώτο, το πλέον συμβολικό για τους Ζαπατίστας και περισσότερο πολιορκημένο από τον ομοσπονδιακό στρατό Καρακόλ, αυτό που έχει φιλοξενήσει πλήθος μεξικανικών και διεθνών συναντήσεων. Προσπαθεί δηλαδή να καταστρέψει την καρδιά της οικοδόμησης ενός άλλου κόσμου. Ένα πράγμα είναι προφανές: την εξουσία απειλούν πολύ λιγότερο τα όπλα από το χτίσιμο μιας ζωής που δεν υποτάσσεται, δεν παραδίδεται, δεν ξεπουλιέται.

Η Γενική Διοίκηση του EZLN κάνει σαφές ότι θα αποδοθεί δικαιοσύνη, αλλά ξεκαθαρίζει ότι δικαιοσύνη και εκδίκηση δεν είναι το ίδιο. Εξάλλου, έχει ρητά δεσμευτεί, εκφράζοντας τη βαθιά πολιτική και ηθική θέληση των κοινοτήτων, ότι δεν πρόκειται να επιτρέψει τη σύγκρουση μεταξύ ιθαγενών ούτε να ταυτίσει την ατομική ευθύνη των δολοφόνων με την πολιτική ευθύνη της τοπικής ή της ομοσπονδιακής κυβέρνησης που τους χρησιμοποιεί, κρύβοντας «*τον πραγματικό και απάνθρωπο εγκληματία που είναι ο νεοφιλελεύθερος καπιταλισμός*», η εξουσία του χρήματος. «*Η μικρή δικαιοσύνη μοιάζει τόσο πολύ με την εκδίκηση. Η μικρή δικαιοσύνη είναι αυτή που μοιράζει ατιμωρησία, καθώς τιμωρώντας έναν, αθωώνει άλλους. Αυτή που εμείς θέλουμε, αυτή για την οποία αγωνιζόμαστε, δεν εξαντλείται αν βρούμε τους δολοφόνους του συντρόφου Γκαλεάνο και τους δούμε να τιμωρούνται (μην έχετε καμία αμφιβολία ότι αυτό θα συμβεί). Η υπομονετική και επίμονη αναζήτηση γυρεύει την αλήθεια, όχι τη λύτρωση της παραίτησης. Η μεγάλη δικαιοσύνη έχει να κάνει με τον θαμμένο σύντροφο Γκαλεάνο. Γιατί εμείς αναρωτιόμαστε όχι τι να κάνουμε με το θάνατό του, αλλά τι πρέπει να κάνουμε με τη ζωή του*».

Σ' αυτό το πλαίσιο, μεταξύ οδύνης και οργής, ο EZLN αποφασίζει να «ξεγελάσει» το θάνατο, παραδίνοντάς του μόνο ένα όνομα και αναγεννώντας τον Γκαλεάνο σε κάθε έναν και κάθε μία Ζαπατίστα που δεσμεύεται στον αγώνα για την υπεράσπιση της ζωής και της ελευθερίας. Έτσι, η μεταμόρφωση του υποδιοικητή Μάρκος σε υποδιοικητή Γκαλεάνο δεν είναι παρά ένας συμβολικός θάνατος, μια νέα λέξη στη ζαπατιστική πρόταση, ένα αντίστροφο ταξίδι κάποιου που έχει ήδη υπάρξει και έρχεται πάλι, πάντοτε «αόρατος» όμως, αφού σημασία έχει αυτό που κάνει και όχι αυτό που είναι.

«*Ο Μάρκος, η περσόνα, ήταν ένα δημιούργημα, και τώρα οι δημιουργοί της, οι άντρες και οι γυναίκες Ζαπατίστας, το καταστρέφουμε. Αν κάποιος καταλαβαίνει αυτό το μάθημα που δίνουν οι σύντροφοι και οι συντρόφισσές μας, θα έχει καταλάβει ένα από τα θεμέλια του ζαπατισμού. Γι' αυτό τα προηγούμενα χρόνια έγινε ό,τι έγινε. Και αντιληφθήκαμε ότι ο αρλεκίνος, η περσόνα, το ολόγραμμα τέλος πάντων, δεν ήταν πια απαραίτητο*».

Όσον αφορά την ιδιότητά του μέσα στον ζαπατιστικό στρατό, «εξαφανίζεται» η φωνή, ο συνομιλητής με τον «έξω κόσμο», ο «μεταφραστής» της ιθαγενούς κοινότητας, το περίπλοκο τέχνασμα αντιπερισπασμού που έδωσε χρόνο στις ιθαγενείς κοινότητες να καλλιεργήσουν τον σπόρο της εξέγερσης, με καταγωγή μιγά και μεσοαστού, για να δώσει τη θέση του σ' έναν ιθαγενή και αγρότη: τον εξεγερμένο υποδιοικητή Μοϊσές, μέλος του

EZLN από το 1983. Εξαφανίζεται η περσόνα, για να φανούν καλύτερα τα πρόσωπα, η συλλογικότητα. Αποδεικνύοντας έτσι ότι οι ζαπατιστικές κοινότητες διαθέτουν επαρκή ωριμότητα, εσωτερική δύναμη, στέρεη συγκρότηση και υψηλό βαθμό ανάπτυξης και προοπτικής, ιδιαίτερα αν σκεφτούμε ότι μιλάμε για ένα κίνημα του οποίου τα μισά από τα μέλη είναι κάτω των 20 χρόνων. Και, επιβεβαιώνοντας αυτό που έχει επαναλάβει σε διάφορες περιπτώσεις, μεταλλάσσεται, για να μετατραπεί σε καθρέφτη, σε παρουσία μιας απουσίας, σε συλλογική πρόκληση που μας ρωτάει: τώρα που δεν υπάρχω, τώρα που δεν μπορείτε να ταυτιστείτε εύκολα με κάποιον, πού θα στρέψετε το βλέμμα; θα δείτε τον Γκαλεάνο; θα δείτε την πραγματικότητα των ιθαγενών; τον εαυτό σας; σε τι θα δεσμευτείτε;

Είκοσι χρόνια από την έναρξη του πολέμου ενάντια στη λήθη, ο EZLN αυτοσυστήνεται ξανά, μέσα από μια φράση που μοιάζει να συνθέτει όλες τις όψεις του σημερινού ζαπατισμού: «*Από την επαναστατική πρωτοπορία στο "διοικούμε υπακούοντας", από την κατάληψη της εξουσίας από τα πάνω στη δημιουργία της διακυβέρνησης από τα κάτω, από την πολιτική των επαγγελματιών στην πολιτική της καθημερινότητας, από τους ηγέτες στους λαούς, από την περιθωριοποίηση του φύλου στην άμεση συμμετοχή των γυναικών, από τον χλευασμό του άλλου στον εγκωμιασμό της διαφορετικότητας*».

Μ' ένα λόγο, ο ζαπατισμός μας υπενθυμίζει ότι η εξουσία δεν είναι ένα πράγμα, ένα υλικό αγαθό που φυλάσσεται σ' ένα θησαυροφυλάκιο. Ούτε «είναι ένα ανάκτορο που θα καταλάβουμε με τις ψήφους ή τα όπλα». Η εξουσία είναι μια κοινωνική σχέση σε διαρκή δυναμική εξέλιξη. Και το ζητούμενο είναι πώς θα αλλάξει ριζικά αυτή η κοινωνική σχέση, με ποιους τρόπους θα εξουδετερωθεί και θα ανατραπεί η λογική της. Όπως στο ξεκίνημα, και όπως κανένα άλλο κίνημα, οι Ζαπατίστας αναζητούν διαρκώς μια πολιτική μέθοδο για να «οργανώσουν την οργή». Και να επινοήσουν ξανά και ξανά τη ζωή. Μοιάζει απλό, σχεδόν κοινότοπο;

Ας θυμίσουμε την κατάσταση στο Μεξικό: ένοπλες συμμορίες του στρατού και των ναρκοκαρτέλ στους δρόμους, σφαγές σε πλατείες, σπίτια, φυλακές, νοσοκομεία, εστιατόρια, πανεπιστήμια, εργασιακούς χώρους, δεκάδες χιλιάδες αγνοούμενοι, δεκάδες χιλιάδες μετανάστες «εξαφανισμένοι», μαζικοί τάφοι σε όλη τη χώρα, καθημερινές εκτελέσεις, πείνα και οικονομική βία ως όπλο μαζικής καταστροφής, πλήρης ατιμωρησία. Ένα κράτος-μαφία. Μια πολιτική παραγωγής θανάτου, ακαριαίου ή αργού. Ένας καθολικός πόλεμος εξόντωσης των αποκάτω. Κι απ' την άλλη πλευρά, την κατάσταση στην Τσιάπας, στις ζαπατιστικές κοινότητες: σκληρή

δουλειά στα χωράφια, τα βουνά και τη ζούγκλα, υπεράσπιση των ανεκτημένων εδαφών, των φυσικών πόρων και των ιθαγενών λαών από τη λυσσαλέα επιδρομή στρατιωτών, παραστρατιωτικών, αντίπαλων αγροτικών οργανώσεων, μεγαλοτσιφλικάδων, πολιτικών κομμάτων, κυβερνήσεων, μέσων ενημέρωσης και πολυεθνικών, αντίσταση στην καταπίεση, τον εκβιασμό και τον ρατσισμό. Και, παράλληλα, αγώνας σε όλα τα μέτωπα, ένα αυτόνομο σύστημα εκπαίδευσης τριών βαθμίδων, ένα σύστημα υγείας και δικαιοσύνης που χρησιμοποιούν ακόμη και μη Ζαπατίστας, μια οριζόντια φιλοσοφία αυτοκυβέρνησης και διαβούλευσης, ακούραστες προσπάθειες για τη συνάντηση με άλλους αγώνες, σε όλες τις γωνιές του κόσμου.

Τι πιο βαθιά ανατρεπτικό, λοιπόν, από μια πολιτική για την εξέγερση και τη ζωή, μια μακρά ιστορική πορεία οικοδόμησης νέων κοινωνικών σχέσεων, δηλαδή νέων μορφών ζωής;

Εκεί όπου οι αποπάνω καταστρέφουν, οι αποκάτω ξαναχτίζουμε

Για τους Ζαπατίστας η αντίσταση είναι εξίσου σημαντική με την οικοδόμηση της αυτονομίας, και οι δύο συνυπάρχουν αδιαχώριστα στον αγώνα ενάντια στην εκμετάλλευση, τη λεηλασία, την καταπίεση και την περιφρόνηση, ενάντια δηλαδή στην ουσία του καπιταλισμού.

Η αντίσταση αυτή εκτείνεται από τις προσπάθειες για τη βελτίωση της αυτόνομης παραγωγής μέχρι τον αγώνα για την ενδυνάμωση της κουλτούρας και την καλλιέργεια της ελπίδας. Δεν αποτελεί αυτοσκοπό, είναι όμως αναγκαία για την εμβάθυνση της αυτονομίας. Οι χώροι, υλικοί και άυλοι, που πασχίζουν να απελευθερώσουν από το αρπακτικό καπιταλιστικό κτήνος οι εξεγερμένοι ιθαγενείς, πρέπει να κατακτηθούν, να διατηρηθούν και να αναπτυχθούν, αντιμετωπίζοντας την ίδια στιγμή την πίεση των συστημικών καταναγκασμών που επιχειρούν με κάθε μέσο να τους περιορίσουν και να τους καταπνίξουν. Μπορούμε άραγε να πούμε ότι τα ζαπατιστικά εδάφη έχουν αποδεσμευτεί πλήρως από το καταπιεστικό σύστημα; Όχι βέβαια. Οι ίδιοι Ζαπατίστας διαθέτουν τη συνείδηση ότι η αυτονομία τους είναι ατελής, ανεπαρκής, ταπεινή (το αντίθετο άλλωστε θα ερχόταν σε σύγκρουση με τις αξίες τους), υπό διαρκή επανεκτίμηση, σε κάθε βήμα της γεννιούνται ερωτήματα, αμφιβολίες, αγρύπνιες.

«*Για τις γυναίκες και τους άντρες με τις κουκούλες σ᾽ αυτά εδώ τα μέρη, ο αγώνας που αξίζει δεν είναι αυτός που έχει κερδηθεί ή χαθεί. Αξίζει αυτός που συνεχίζεται, και γι᾽ αυτόν προετοιμάζονται τα ημερολόγια και οι γεω-*

γραφίες. Δεν υπάρχουν τελικές μάχες, ούτε για τους νικητές ούτε για τους ηττημένους. Ο αγώνας θα συνεχιστεί, και όσοι τώρα επιχαίρουν για το θρίαμβο θα δουν τον κόσμο τους να καταρρέει».

Η ιστορία του ζαπατισμού, τα 520 χρόνια αντίστασης και εξέγερσης, δεν είναι μόνο αυτό που υπήρξε στο παρελθόν, όσα του έχουν συμβεί ή όσα έχει κάνει. Πάνω απ᾽ όλα, «*είναι αυτό που θέλει να είναι και να κάνει*». Είναι θρήνοι, επιθυμίες και χαρές που δεν αποτελούν αποκλειστική κατάκτηση των Ζαπατίστας, ανήκουν σε όσους και όσες αγωνίζονται σε όλα τα μέρη, όλες τις μέρες, όλες τις ώρες. Και αυτό «*είναι κάτι που πρέπει να γιορτάζουμε, γιατί η εξέγερση είναι και γιορτή*». Ας μην ξεχνούμε όμως, ότι ο EZLN, ως στρατός, έχει ιεραρχική δομή, κέντρο διοίκησης, αποφάσεις «*που λαμβάνονται από πάνω προς τα κάτω*», παρ᾽ όλο που δεν υποκαθιστά τη θέληση των ιθαγενών κοινοτήτων, αντίθετα, υπακούει στις υποδείξεις των Συμβουλίων Καλής Διακυβέρνησης. Ο ίδιος διαβεβαιώνει ότι εξεγέρθηκε «*ενάντια στην κακή κυβέρνηση, ασκώντας το δικαίωμά του στη νόμιμη βία. Τη βία των αποκάτω απέναντι στη βία των αποπάνω. Είμαστε πολεμιστές και ως τέτοιοι γνωρίζουμε ποιος είναι ο ρόλος και η στιγμή μας*».

Αντιμετώπισαν λοιπόν το ερώτημα: «*Να προετοιμάσουμε όσους συνεχίσουν στο μονοπάτι του θανάτου; Να εκπαιδεύσουμε περισσότερους και καλύτερους στρατιώτες; Να αναλώσουμε τις δυνάμεις μας για να βελτιώσουμε την εξαρθρωμένη πολεμική μας μηχανή; Να προσποιηθούμε ότι συμμετέχουμε σε διαλόγους και έχουμε ειρηνικές διαθέσεις, αλλά να συνεχίζουμε να προετοιμάζουμε νέα χτυπήματα; Με μοναδική προοπτική να σκοτώσουμε ή να πεθάνουμε; Ή μήπως οφείλαμε να ξαναχτίσουμε το μονοπάτι της ζωής, αυτό που είχαν γκρεμίσει και συνεχίζουν να γκρεμίζουν οι αποπάνω;*» Και επέλεξαν:

«*Αντί να αφοσιωθούμε στην εκπαίδευση ανταρτών, στρατιωτών και ταγμάτων, προετοιμάσαμε λειτουργούς της εκπαίδευσης και της υγείας, κι άρχισαν να οικοδομούνται οι βάσεις της αυτονομίας που σήμερα καταπλήσσει τον κόσμο. Αντί να χτίζουμε στρατόπεδα, να βελτιώνουμε τον οπλισμό μας, να ορθώνουμε τείχη και να σκάβουμε χαρακώματα, χτίσαμε σχολεία, νοσοκομεία και κέντρα υγείας, βελτιώσαμε τις συνθήκες της ζωής μας. Αντί να αγωνιζόμαστε για να καταλάβουμε μια θέση στο Πάνθεον των εξατομικευμένων θανάτων των αποκάτω, επιλέξαμε να οικοδομήσουμε τη ζωή*».

Όλες και όλοι εμείς οι «χωρίς χαρτιά» της πολιτικής, που προσπαθούμε να χτίσουμε μια άλλη πραγματικότητα, όπου η αυτοοργάνωση θα είναι ο μοχλός των πρακτικών και θεωρητικών αλλαγών, έχουμε πολλά να μοιραστούμε από αυτά τα «τρομερά και θαυμάσια» που λένε και κάνουν οι Ζαπατίστας.

Γι' αυτό, είκοσι χρόνια πριν, όταν μάθαμε για την εξέγερση της 1ης Ιανουαρίου 1994, αποφασίσαμε ότι η θέση μας ήταν στο πλευρό των συντρόφων και συντροφισσών του EZLN, επιλέξαμε να «διασχίσουμε γέφυρες» για να συναντήσουμε τους λαούς του καλαμποκιού. Για να συνεχίσουμε μαζί τους τη δουλειά του τυφλοπόντικα –ή καλύτερα του σκαθαριού Δον Ντουρίτο δε λα Λακαντόνα– που διαβρώνει σιγά σιγά τα τείχη των συνειδήσεων και των εξουσιών. Γιατί «τίποτα δεν τελείωσε, όλα αρχίζουν»…

Ε. Π.
Οκτώβριος 2014

Υ.Γ. ΠΟΥ ΠΑΡΙΣΤΑΝΕΙ ΤΟ ΞΕΦΤΕΡΙ. Λίγοι άκουσαν πραγματικά όσα είπε ο πρώην υποδιοικητής Μάρκος σ' αυτόν τον ακαθόριστο, αμφίσημο χώρο «ανάμεσα στο φως και τη σκιά», «ανάμεσα στις κραυγές και τους ψιθύρους», και πολλοί, σ' ολόκληρο τον κόσμο, θεώρησαν ότι δεν θα ξαναακουστεί ποτέ πια, ούτε αυτός ούτε ο αναγεννημένος συλλογικά υποδιοικητής Γκαλεάνο, ότι «τέλος, ο αρχηγός εγκατέλειψε το στρατό του, παραιτήθηκε, τον παραίτησαν». Και πολλοί λιγότεροι πρόσεξαν ότι όταν όλοι αποχαιρέτησαν ο ένας τον άλλο, υπήρξε ένας που έμεινε, ο Γατόσκυλος. Ο ίδιος ο Δον Ντουρίτο είχε αφηγηθεί στις 17 Νοεμβρίου 2013 πώς τον συνάντησε για πρώτη φορά…

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΓΑΤΟΣΚΥΛΟΥ
(*πώς ο Ντουρίτο γνώρισε τον Γατόσκυλο και τι είπαν εκείνη την αυγή για τον φανατισμό*)

Με μια απλή ματιά, ο Γατόσκυλος μοιάζει με σκύλο… εντάξει, ίσως περισσότερο με γάτο… ή σκύλο… μέχρι να νιαουρίσει… ή γάτο… μέχρι να γαυγίσει.

Ο Γατόσκυλος είναι ένα άγνωστο ον για τους χερσαίους και θαλάσσιους βιολόγους (σε ποια κατηγορία των έμβιων όντων να καταχωρήσουμε αυτή την περίπτωση;), ανεπίλυτο περιστατικό για την ψυχολογία (μια νευροχειρουργική επέμβαση δεν αποκαλύπτει το εγκεφαλικό κέντρο που προσδιορίζει τη *σκυλοσύνη* ή τη *γατοσύνη*), μυστήριο για την ανθρωπολογία (μπορούν τα ήθη και έθιμα να είναι ταυτόχρονα παρόμοια και αντιθετικά;), απόγνωση για τη νομολογία (ποια δικαιώματα και υποχρεώσεις απορρέουν από το είναι και το μη είναι;), ιερό δισκοπότηρο της γενετικής μηχανικής (αδύνατο να αποκωδικοποιήσει αυτό το ασύλληπτο DNA). Συ-

νοπτικά: είναι ο χαμένος κρίκος που θα μπορούσε να ανατρέψει όλα τα δαρβινιστικά εργαστήρια, σεμινάρια, συμπόσια και τις ανακυκλούμενες επιστημονικές μόδες.

Επιτρέψτε μου όμως να σας διηγηθώ αυτό που συνέβη:

Όπως είναι ο κανόνας, ήταν αυγή. Μια φλογίτσα ήταν αρκετή για να διαγράψει τη σκιά. Περπατούσα ήρεμα, μόνο με τα βήματα της μνήμης. Τότε, άκουσα καθαρά κάποιον να λέει:

«*Φανατικός είναι αυτός που, από ντροπή, κρύβει μια αμφιβολία*».

Αφού πρώτα συμφώνησα μέσα μου, πλησίασα και τον βρήκα. Χωρίς να μεσολαβήσει καμία σύσταση, τον ρώτησα:

«Α, ώστε είστε… ένας σκύλος».

«Μιάου», μου απάντησε.

«… Ή μάλλον ένας γάτος», είπα αμφιβάλλοντας.

«Γιάου», μου απάντησε.

«Τότε, ένας γατόσκυλος», του είπα, λέγοντας το ίδιο και στον εαυτό μου.

«Ακριβώς», είπε… ή νόμισα ότι είπε.

«Και η ζωή; Πώς πάει;» ρώτησα (κι εγώ το μετέφερα χωρίς δισταγμό, αποφασισμένος να μην αφήνω τίποτα να με εκπλήξει, αφού αυτός που υπαγόρευε αυτή τη μοναδική ιστορία ήταν ένα σκαθάρι).

«Πότε πότε αξίζει τον κόπο», απάντησε γουργουρίζοντας. «Πότε πότε είναι σαν τον σκύλο με τον γάτο», γρύλλισε.

«Είναι πρόβλημα ταυτότητας;» είπα, σβήνοντας την πίπα και βγάζοντας το *μουλτιτάτς εσμάρτφον-τάμπλετ* για να γράψω (στην πραγματικότητα, πρόκειται για ένα τετράδιο από αυτά με το σπιράλ, αλλά ο Ντουρίτο θέλει να περνιέται για πολύ μοντέρνος – σημείωση του συγγραφέα).

«Μπα, δεν διαλέγει κανείς ποιος είναι αλλά ποιος μπορεί να είναι», γαύγισε περιφρονητικά ο Γατόσκυλος. «Και η ζωή δεν είναι τίποτα παραπάνω από μια περίπλοκη μετάβαση, ολοκληρωμένη ή μετ᾽ εμποδίων, από το ένα πράγμα στο άλλο», πρόσθεσε μ᾽ ένα νιαούρισμα.

«Τότε, γάτος ή σκύλος;» ρώτησα.

«Γατόσκυλος», είπε σαν να λέει το αυτονόητο.

«Και τι σας φέρνει απ᾽ αυτά τα μέρη;»

«Μια κάποια, τι άλλο».

«Ααα...»

«Πρόκειται να της τραγουδήσω, γιατί μερικοί γάτοι ξέρουν και τραγουδούν».

«Εεε… πριν από τη σερενάτα, που δεν αμφιβάλλω ότι θα είναι ένα θε-

σπέσιο άσμα για το θηλυκό που σας έχει αναστατώσει, θα μπορούσατε να μου διευκρινίσετε αυτό που είπατε στην αρχή της συμμετοχής σας σ᾽ αυτή την ιστορία;»

«Αυτό για τον φανατισμό;»

«Ναι, ήταν κάτι σαν "υπάρχει αυτός που κρύβει τις αμφιβολίες του για την πίστη πίσω από την παράλογη λατρεία"».

«Ακριβώς».

«Πώς όμως να αποφύγει κανείς και να μην καταλήξει σε ένα από τα σκοτεινά δωμάτια αυτού του φρικτού σπιτιού με τους καθρέφτες που είναι ο φανατισμός; Πώς να αντισταθεί στις προκλήσεις και τους εκβιασμούς να προσχωρήσει και να θητεύσει στον θρησκευτικό ή τον λαϊκό φανατισμό, που είναι βέβαια ο πιο παλιός, αλλά όχι ο μοναδικός σήμερα;»

«Είναι απλό», είπε λακωνικά ο Γατόσκυλος, «να μην προσχωρήσει.

»Να χτίσει πολλά σπίτια, ο καθένας το δικό του. Να εγκαταλείψει το φόβο για τον διαφορετικό. Γιατί υπάρχει κάτι το ίδιο, αν όχι χειρότερο από έναν θρησκευτικό φανατισμό, και αυτό είναι ο αντιθρησκευτικός φανατισμός, ο λαϊκός φανατισμός. Και είπα ότι μπορεί να είναι χειρότερος, γιατί αυτός ο τελευταίος καταφεύγει στον ορθό λόγο ως άλλοθι. Και, φυσικά, υπάρχουν τα ανάλογά του: η ομοφοβία και η φαλλοκρατία, η φοβία για τον ετεροφυλόφιλο και η αιδοιοκρατία. Και μπορείτε να προσθέσετε εσείς όλα τα υπόλοιπα της ιστορίας της ανθρωπότητας.

»Οι φανατικοί της φυλής, του χρώματος, της πίστης, του φύλου, της πολιτικής, του αθλητισμού κ.λπ., είναι, σε τελική ανάλυση, φανατικοί του εαυτού τους. Και όλοι μοιράζονται τον ίδιο φόβο για τον διαφορετικό. Και ταξινομούν όλο τον κόσμο στην κλειστή θυρίδα των αποκλειστικών επιλογών: "αν δεν είσαι αυτό, τότε είσαι το αντίθετο"».

«Δηλαδή θέλετε να πείτε, αγαπητέ μου, ότι αυτοί που επικρίνουν τους φανατικούς του αθλητισμού είναι το ίδιο μ᾽ εκείνους;» διέκοψε ο Ντουρίτο.

«Είναι το ίδιο. Έχουμε για παράδειγμα την πολιτική και τον αθλητισμό, και τα δύο επί πληρωμή: και στα δύο, οι φανατικοί πιστεύουν ότι αυτό που μετράει είναι ο επαγγελματισμός. Και στα δύο, είναι απλοί θεατές που χειροκροτούν ή γιουχάρουν τους αντιπάλους, γιορτάζοντας νίκες που δεν είναι δικές τους και θρηνώντας για ήττες που δεν τους ανήκουν. Και στα δύο, ενοχοποιούν τους παίχτες, τον διαιτητή, το γήπεδο, τον αντιμαχόμενο. Και στα δύο, ελπίζουν "στην επόμενη φορά". Και στα δύο, πιστεύουν ότι αν αλλάξουν τεχνική, στρατηγική ή τακτική, τότε όλα θα λυθούν. Και στα δύο, καταδιώκουν τους φανατικούς της αντίπαλης πλευράς. Και στα δύο, παραβλέπουν ότι το πρόβλημα βρίσκεται στο σύστημα».

«Αναφέρεστε στο ποδόσφαιρο;» ρωτάει ο Ντουρίτο ενώ βγάζει τη μπάλα που έχει υπογράψει ο ίδιος.

«Όχι μόνο στο ποδόσφαιρο. Σε όλα, το πρόβλημα είναι ποιος διοικεί, ποιος είναι το αφεντικό, ποιος υπαγορεύει τους κανόνες.

»Και στις δύο περιπτώσεις, υποτιμούν ό,τι δεν είναι επί πληρωμή: το ποδόσφαιρο στις αλάνες και τους δρόμους, την πολιτική που δεν συγκλίνει σε εκλογικές συγκυρίες. "Αν δε βγάλω λεφτά, τότε ποιος ο λόγος;" αναρωτιούνται».

«Α, μιλάτε για την πολιτική;»

«Ούτε κατά διάνοια. Αν και, για παράδειγμα, κάθε μέρα που περνάει είναι όλο και πιο φανερό ότι αυτό που αποκαλούν "Σύγχρονο Εθνικό Κράτος" είναι ένας σωρός από ερείπια που πωλούνται σε τιμή ευκαιρίας, και οι αντίστοιχες τάξεις των πολιτικών πασχίζουν να ανοικοδομήσουν, ξανά και ξανά, την κορυφή ενός κατεστραμμένου πύργου από τραπουλόχαρτα, χωρίς να αντιλαμβάνονται ότι η τράπουλα είναι εντελώς σκισμένη και κουρελιασμένη, ανίκανη να σταθεί όρθια, πόσο μάλλον να στηρίξει κάτι».

«Μμμ… θα είναι δύσκολο να το βάλω αυτό σε ένα τουΐτ», λέει ο Ντουρίτο καθώς μετράει για να δει αν χωράει στους 140 χαρακτήρες.

«Στη σύγχρονη τάξη των πολιτικών διαπληκτίζονται για το ποιος θα είναι ο πιλότος ενός αεροπλάνου που εδώ και καιρό έχει συγκρουστεί με τη νεοφιλελεύθερη πραγματικότητα», αποφαίνεται ο Γατόσκυλος, και ο Ντουρίτο τον ευχαριστεί με μια υπόκλιση.

«Τότε τι πρέπει να κάνουμε;» ρωτάει ο Ντουρίτο, ενώ κρύβει με ντροπή το σημαιάκι των *Χαγουάρες* της Τσιάπας.

«Να αποφύγουμε την απάτη που υποστηρίζει ότι ελευθερία είναι να μπορείς να διαλέξεις ανάμεσα σε δύο επιβεβλημένες επιλογές. Όλες οι τελικές επιλογές είναι μια απάτη. Δεν υπάρχουν μόνο δύο δρόμοι, με τον ίδιο τρόπο που δεν υπάρχουν δύο χρώματα, δύο φύλα, δύο δόγματα. Γι᾽ αυτό, ούτε από ᾽δω ούτε από ᾽κει. Καλύτερα να φτιάξουμε έναν νέο δρόμο που να πηγαίνει όπου θέλει ο καθένας να πάει».

«Συμπέρασμα;» ρωτάει ο Ντουρίτο.

«Ούτε σκύλος ούτε γάτος. Γατόσκυλος, και δεν είμαι στην υπηρεσία σας.

»Και κανείς να μην κρίνει ή να καταδικάζει αυτό που δεν καταλαβαίνει, γιατί το διαφορετικό είναι μια απόδειξη ότι δεν έχουν όλα χαθεί, ότι υπάρχουν ακόμη πολλά να δούμε και να ακούσουμε, ότι υπάρχουν κι άλλοι κόσμοι για να ανακαλύψουμε…»

Και μ᾽ αυτό έφυγε ο Γατόσκυλος που, όπως δείχνει το όνομά του, διαθέτει τα μειονεκτήματα και του σκύλου και του γάτου… και κανένα από τα πλεονεκτήματά τους, αν υπάρχουν.

Είχε αρχίσει να ξημερώνει, όταν άκουσα ένα μίγμα από ένα υπέροχο νιαούρισμα και γάβγισμα. Ήταν ο Γατόσκυλος που τραγουδούσε, παράφωνα, *σ᾽ εκείνη*, στο φως των καλύτερων ονείρων μας.

Και κάποια αυγή, ίσως ακόμη μακρινή στο ημερολόγιο και αβέβαιη στη γεωγραφία, *εκείνη*, το φως που με ξαγρυπνά και με αποκαλύπτει, θα καταλάβει ότι υπήρχαν κρυφές γραμμές χαραγμένες για *εκείνη*, που ίσως τις ανακαλύψει μόνο τότε ή τις αναγνωρίσει τώρα σ᾽ αυτές τις λέξεις, και την ίδια στιγμή θα ξέρει ότι δεν είχε σημασία ποιους δρόμους ακολουθούσαν τα βήματά μου: γιατί *εκείνη*, το φως, ήταν, είναι και θα είναι ο μοναδικός προορισμός που αξίζει τον κόπο.

ΑΚΟΥΣΑΤΕ;

Ανακοίνωση της Παράνομης Επαναστατικής Επιτροπής Ιθαγενών –
Γενικής Διοίκησης του Ζαπατιστικού Στρατού
για την Εθνική Απελευθέρωση

Μεξικό
21 Δεκεμβρίου 2012

Σε όποιον αφορά:

ΑΚΟΥΣΑΤΕ;

Είναι ο ήχος του κόσμου σας που καταρρέει.
Είναι ο ήχος του δικού μας που αναδύεται.
Η μέρα που ήταν μέρα, ήταν νύχτα.
Και νύχτα θα είναι η μέρα που θα είναι μέρα.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ!
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ!
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ!

Από τα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού

Για την Παράνομη Επαναστατική Επιτροπή Ιθαγενών –
Γενική Διοίκηση του EZLN

Εξεγερμένος υποδιοικητής Μάρκος

ΔΕΝ ΤΟΥΣ ΓΝΩΡΙΖΟΥΜΕ;

Ζαπατιστικός Στρατός για την Εθνική Απελευθέρωση
Μεξικό
29 Δεκεμβρίου 2012

Σε όποιον αφορά εκεί πάνω:

> *Πιστεύετε ότι βρίσκεστε στην πλευρά των νικητών… εκτός από προδότες, δηλαδή, είστε και ηλίθιοι.*
>
> Ο Τίριον Λάνιστερ στο «Τραγούδι της φωτιάς και του πάγου» του Τζορτζ Ρ. Ρ. Μάρτιν, τόμος Β΄: «Σύγκρουση βασιλέων».[1]
>
> *Ένας αναγνώστης ζει χίλιες ζωές πριν πεθάνει. Εκείνος που δεν διαβάζει ποτέ, ζει μόνο μία.*
>
> Ο Τζότζεν Ριντ στο «Τραγούδι της φωτιάς και του πάγου» του Τζορτζ Ρ. Ρ. Μάρτιν, τόμος Ε΄: «Ο χορός των δράκων». (Ο Τζότζεν Ριντ θα εμφανιστεί στον τρίτο κύκλο της σειράς του τηλεοπτικού σταθμού HBO «Το παιχνίδι του στέμματος». Τον χαρακτήρα θα ερμηνεύσει ο Τόμας Μπρόντι-Σάνγκστερ. Σημείωση του Μαρκίτος *spoil*[2]).
>
> *Αν κάποιος ζωγραφίσει ένα στόχο στο στήθος –είπε ο Τίριον αφού κάθισε και ήπιε μια γουλιά κρασί– πρέπει να έχει συνείδηση ότι αργά ή γρήγορα θα του εκτοξεύσουν βέλη.*
>
> *Όλοι έχουμε ανάγκη να μας περιπαίζουν πού και πού, Λόρδε Μόρμοντ*

---

1. Το «Τραγούδι της φωτιάς και του πάγου» (A Song of Ice and Fire) είναι μια σειρά από μυθιστορήματα επικής φαντασίας του αμερικανού λογοτέχνη Τζορτζ Ρ. Ρ. Μάρτιν, στην οποία βασίζεται το «Παιχνίδι του στέμματος» (Game of Thrones), μια αμερικανική τηλεοπτική δραματική σειρά φαντασίας με παγκόσμια απήχηση. Το κυνήγι της εξουσίας, οι προδοσίες, οι δολοπλοκίες, τα πάθη, οι έρωτες, η μαγεία και η εκδίκηση είναι μερικά από τα κύρια στοιχεία της σειράς που παρασύρουν τους ήρωες στο πιο θανατηφόρο παιχνίδι απ᾽ όλα: το «Παιχνίδι του στέμματος». (*Όλες οι σημειώσεις είναι της μεταφράστριας.*)

2. Ο Μάρκος αυτοχαρακτηρίζεται «spoil», που σημαίνει «χαλάω», μια λέξη που χρησιμοποιείται στο Ίντερνετ όταν κάποιος δημοσιεύει πληροφορίες ή λεπτομέρειες για ένα αφηγηματικό έργο (βιβλίο, σειρά, ταινία ή βιντεοπαιχνίδι) που αποκαλύπτουν την εξέλιξή του και μπορούν να «χαλάσουν» το *σασπένς* της υπόθεσης. Εξ ου *spoiler*, που μπορεί να αποδοθεί ως «αυτός που αποκαλύπτει την πλοκή», «κάνει χαλάστρα», σπιουνιά, λεηλασία.

– απάντησε ο Τίριον σηκώνοντας τους ώμους. Αλλιώς, αρχίζουμε να παίρνουμε υπερβολικά σοβαρά τον εαυτό μας.

Ο Τίριον Λάνιστερ με τους διοικητές από τη «Νυχτερινή Φρουρά», στο «Τραγούδι της φωτιάς και του πάγου», τόμος Α΄: «Το παιχνίδι του στέμματος».

Αρκετά με τους όμορφους / καλύτερα άσχημος αλλά απολαυστικός / παρά όμορφος και ηλίθιος.

Botellita de Jerez[3]

Κυρίες και κύριοι;

Όταν είδαμε τη δήλωση,[4] νομίζαμε ότι ήταν φάρσα για την 28η Δεκεμβρίου,[5] αλλά μετά προσέξαμε ότι είχε ημερομηνία 24 του ίδιου μήνα.

Ώστε δεν τους γνωρίζουμε; Μμμ… μμμ… για να δούμε:

Ενρίκε Πένια Νιέτο. Δεν γεννήθηκε στο Ατλακομούλκο, στην Πολιτεία του Μεξικού; Δεν είναι συγγενής με τον Αλφρέδο δελ Μάσο και τον «μακρυχέρη» Αρτούρο Μοντιέλ;[6]

Δεν είναι αυτός που διέταξε, σε συμφωνία με τη δημοτική κυβέρνηση του PRD στο Τεξκόκο, την εκδίωξη των μικροπωλητών λουλουδιών και τη σύλληψη του ηγέτη του «Μετώπου των Λαών για την Υπεράσπιση της Γης», Ιγνάσιο δελ Βάγιε,[7] τον Μάιο του 2006;

---

3. Το τραγούδι «Αρκετά με τους όμορφους», του μεξικανικού ροκ συγκροτήματος Botellita de Jerez, συνοδεύει αυτό το κείμενο στην ηλεκτρονική έκδοσή του. Ο Ενρίκε Πένια Νιέτο, σημερινός πρόεδρος του Μεξικού, όταν ήταν κυβερνήτης της πολιτείας του Μεξικού προσπάθησε να ματαιώσει με τη βία μια συναυλία του συγκροτήματος χωρίς να τα καταφέρει.

4. Στις 24 Δεκεμβρίου 2012, ο νέος υπουργός Εσωτερικών του Μεξικού, Μιγκέλ Οσόριο Τσονγκ, αντιδρώντας στη σιωπηλή πορεία του EZLN την 21η Δεκεμβρίου, δήλωσε: «Ακόμη δεν μας γνωρίζουν, ας μη βιάζονται».

5. Στις 28 Δεκεμβρίου γιορτάζεται στο Μεξικό η «ημέρα των αθώων», που έχει στοιχεία ομοιότητας με την πρωταπριλιά.

6. Ο σημερινός πρόεδρος του Μεξικού, Ενρίκε Πένια Νιέτο, με τη στήριξη μεγαλοεπιχειρηματιών, της καθολικής εκκλησίας και των μεγάλων μέσων ενημέρωσης, υπήρξε κυβερνήτης της πιο σημαντικής πολιτείας της χώρας, της πολιτείας του Μεξικού, όπου για 70 χρόνια επικρατούσε το «δίκαιο του αίματος»: οι δελ Μάσο και Μοντιέλ, συγγενείς του από την πλευρά του πατέρα και της μητέρας του αντίστοιχα, υπήρξαν επίσης κυβερνήτες της ίδιας πολιτείας, με τον δεύτερο να έχει επανειλημμένα κατηγορηθεί για σειρά από σκάνδαλα, διαφθορά, κατάχρηση εξουσίας και υπεξαίρεση δημόσιου χρήματος.

7. Ο Ιγνάσιο δελ Βάγιε Μεδίνα συνελήφθη τον Μάιο του 2006 κατά τη διάρκεια των συγκρούσεων στο Ατένκο, και καταδικάστηκε σε 67 χρόνια και 6 μήνες φυλάκιση για οργανωμένη απαγωγή αστυνομικών. Μετά από την ευρεία κινητοποίηση αλληλεγγύης, εντός και εκτός Μεξικού, απελευθερώθηκε τον Ιούλιο του 2010.

Δεν είναι αυτός που ξαμόλησε το μαντρόσκυλό του, τον εγκληματία Ουιλφρίδο Ρομπλέδο Μαδρίδ, για να επιτεθεί στον οικισμό του Σαν Σαλβαδόρ Ατένκο, και διέταξε τους αστυνομικούς του να κακοποιήσουν σεξουαλικά γυναίκες; Δεν είναι ο ηθικός αυτουργός της δολοφονίας του Χαβιέρ Κορτές και του Αλέξις Μπενουμέα;[8] Δεν είναι το Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο του Έθνους που αποφάνθηκε ότι τα τρία επίπεδα διακυβέρνησης (προσοχή: ομοσπονδιακή κυβέρνηση το PAN, πολιτειακή κυβέρνηση το PRI, δημοτική κυβέρνηση το PRD) υπέπεσαν σε σοβαρές παραβιάσεις των ατομικών δικαιωμάτων του πληθυσμού;

Δεν είναι αυτός που γελοιοποιήθηκε με τραγικό τρόπο στην υπόθεση της μικρής Πολέτ,[9] περισσότερο γνωστής ως «υπόθεση του θανατηφόρου στρώματος»;

Δεν είναι αυτός που καυχιόταν για την αστυνομική βία στο Σαν Σαλβαδόρ Ατένκο και, συμπεριφερόμενος αλαζονικά, ξεχνώντας ότι βρισκόταν μπροστά σε αμφισβητίες νέους και όχι σε τηλεοπτικό στούντιο, από την καρέκλα της εξουσίας, μέσα από την τουαλέτα του Ιμπέρο, διέταξε τη συκοφάντηση των διαμαρτυρόμενων και πυροδότησε έτσι το νεανικό-φοιτητικό κίνημα που μετέπειτα έγινε γνωστό ως *#είμαι ο 132*;[10]

Δεν είναι αυτός που, ως πρώτη ενέργεια της κυβέρνησής του και σε συνεργασία με την κυβέρνηση του PRD στην Πόλη του Μεξικού, διέταξε την

---

8. Ο ναύαρχος Ουιλφρίδο Ρομπλέδο Μαδρίδ, δημιουργός της Ομοσπονδιακής Αστυνομίας Πρόληψης, επικεφαλής της Υπηρεσίας Πολιτειακής Ασφάλειας της πολιτείας του Μεξικού και της αστυνομικής επιχείρησης στο Ατένκο το 2006 (και προϊστάμενος του υπουργείου Ομοσπονδιακής Αστυνομίας το 2009) είναι ο κύριος υπεύθυνος για την άγρια καταστολή στο Ατένκο: 211 συλλήψεις, «εξαφανίσεις» κρατουμένων, βασανιστήρια, εξευτελισμοί, βιασμοί 26 γυναικών, δολοφονίες του Αλέξις Μπενουμέα και του Χαβιέρ Κορτές.

9. Τον Μάρτιο του 2010, όταν κυβερνήτης της πολιτείας του Μεξικού ήταν ο σημερινός πρόεδρος της χώρας Πένια Νιέτο, η οικογένεια της τετράχρονης Πολέτ Γκεμπάρα κατήγγειλε την εξαφάνισή της, γεγονός που κυριάρχησε στα μέσα ενημέρωσης για μέρες. Μετά από 9 μέρες, η αστυνομία ανακάλυψε το πτώμα της μικρής μέσα στο ίδιο της το σπίτι, ανάμεσα στο στρώμα και τη βάση του κρεβατιού, όπου πέθανε από ασφυξία, αφού έπεσε και σφηνώθηκε σ᾽ εκείνο το σημείο.

10. Τον Μάιο του 2011, ο Ενρίκε Πένια Νιέτο, ως υποψήφιος πρόεδρος του Μεξικού, επισκέφθηκε το Ιμπέρο (Ιβηροαμερικανικό Πανεπιστήμιο, ιδιωτικό), υπό τις διαμαρτυρίες των φοιτητών που τον εγκάλεσαν για την καταστολή στο Ατένκο, αποκαλώντας τον «δολοφόνο» και «δειλό», και τον ανάγκασαν να καταφύγει στις τουαλέτες του πανεπιστημίου. Μετά τη διαμαρτυρία, στελέχη του κόμματος PRI χαρακτήρισαν τους φοιτητές «ταραχοποιούς» και «προβοκάτορες άσχετους με τον φοιτητικό χώρο», πράγμα που προκάλεσε την άμεση αντίδραση 131 νέων που «ανέβασαν» στο youtube τις φωτογραφίες και τα φοιτητικά τους δελτία. Το κίνημα «είμαι ο 132» (#yo soy 132) γεννήθηκε για να εκφράσει την αλληλεγγύη του στους 131 φοιτητές και μετατράπηκε σ᾽ ένα ευρύ κίνημα απόρριψης του κόμματος PRI, του Πένια Νιέτο και των χειραγωγούμενων μέσων ενημέρωσης.

καταστολή των διαδηλώσεων της 1ης Δεκεμβρίου 2012 που οδήγησε στη σύλληψη, το βασανισμό και τη φυλάκιση αθώων;[11]

Δεν είναι αυτός που δεν μπορούσε να διαβάσει καλά ούτε τον *τηλεϋποβολέα* που τον συνόδευε, ακόμη και πριν από το πραξικόπημα των μέσων ενημέρωσης την 1η Ιουλίου 2012;

Δεν είναι αυτός που τώρα θέλει να κρυφτεί πίσω από τις φούστες των υποτιθέμενων συγγενών τού κατ᾽ επανάληψιν μακαρίτη, λες και παίζει σε φτηνή σαπουνόπερα;

Αλλά μιας και μπαίνουμε στο θέμα «σαπουνόπερες», ακούστε κι αυτό, ποια θα είναι άραγε η μόδα της εξαετίας; Θέλω να πω, με τον Ετσεβερία ήταν οι πουκαμίσες. Με τον Λόπες Πορτίγιο, οι φρέσκοι χυμοί. Με τον Δε λα Μαδρίδ, το γκρι του ποντικού. Με τον Σαλίνας δε Γκορτάρι, το πρόζακ. Με τον Σεντίγιο, τα κρύα αστεία. Με τον Φοξ, τα καλαμπούρια. Με τον Καλδερόν, το αίμα…[12] και με τον Πένια Νιέτο; «Η αληθινή αγάπη»;[13] *Ωωωχ…* σοβαρεύουν τα πράγματα.

Τέλος πάντων, συγχωρέστε με, συνεχίζουμε με την άγνοιά μας:

Εμίλιο Τσοϊφέτ Τσεμόρ. Δεν ήταν αφεντικό του Ενρίκε Πένια Νιέτο και «δάσκαλός» του; Δεν ήταν υπουργός Εσωτερικών του Ερνέστο Σεντίγιο; Δεν είναι ο μπεκρής που, το 1996, είπε στην COCOPA [*Επιτροπή για την Ομόνοια και την Ειρήνευση*] ότι η ομοσπονδιακή κυβέρνηση δεχόταν την πρόταση νόμου και μετά, με το χανγκόβερ, το πήρε πίσω;[14] Δεν ήταν ένας

11. Την 1η Δεκεμβρίου 2012, μέρα που ορκιζόταν ο Ενρίκε Πένια Νιέτο ως νέος πρόεδρος του Μεξικού, μεγάλες διαδηλώσεις και συγκρούσεις με την αστυνομία έλαβαν χώρα στο κέντρο της Πόλης του Μεξικού, με εκατοντάδες τραυματίες και 103 συλλήψεις.

12. Διαδοχικοί πρόεδροι του Μεξικού: Ο Λουίς Ετσεβερία Άλβαρες (1970-1976) συνήθιζε να φοράει «γκουαγιαμπέρας» (λευκές πουκαμίσες), ο Χοσέ Λόπες Πορτίγιο (1976-1982) ήταν αθλητικός τύπος που έπινε φρέσκους χυμούς, ο Μιγκέλ δε λα Μαδρίδ (1982-1988) φορούσε πουκάμισα στο γκρι χρώμα του ποντικού, ο Κάρλος Σαλίνας δε Γκορτάρι (1988-1994), σε τηλεοπτική συνέντευξη, δεν είχε αρνηθεί ότι καταφεύγει στο αντικαταθλιπτικό πρόζακ [εδώ ο Μάρκος μάλλον κάνει ένα μικρό λαθάκι, αφού το θέμα με το πρόζακ το είχε ο επόμενος πρόεδρος, δηλαδή] ο Ερνέστο Σεντίγιο Πόνσε δε Λεόν (1994-2000) θεωρούσε τον εαυτό του επιτυχημένο χιουμορίστα, ο Βισέντε Φοξ Κεσάδα (2000-2006) είχε επανειλημμένα γελοιοποιηθεί με τις δήθεν εξυπνάδες του στο εξωτερικό και το εσωτερικό, ο Φελίπε δε Χεσούς Καλδερόν Ινοχόσα (2006-2012) προκάλεσε πάνω από 70.000 νεκρούς –οι περισσότεροι άμαχοι πολίτες– στον περιβόητο πόλεμο που κήρυξε κατά των ναρκωτικών, με την πλήρη στρατιωτικοποίηση της χώρας.

13. «Η αληθινή αγάπη» (Amores verdaderos) είναι τίτλος τηλεοπτικής σαπουνόπερας στο Μεξικό. Σε ανάλογες σειρές έχει εμφανιστεί η τωρινή πρώτη κύρια του Μεξικού και σύζυγος του Πένια Νιέτο, πρώην μοντέλο, ηθοποιός και τραγουδίστρια Ανχέλικα Ριβέρα. Έτσι, το ζεύγος κατέχει εξέχουσα θέση στα περιοδικά και τις εκπομπές σχετικού περιεχομένου.

14. Τον Μάρτιο του 1996, ο EZLN και η μεξικανική κυβέρνηση, με τη μεσολάβηση της Επιτροπής για την Ομόνοια και την Ειρήνευση, υπογράφουν στο Σαν Αντρές τις συμφωνίες

από τους ηθικούς αυτουργούς της σφαγής στο Ακτεάλ, τον Δεκέμβριο του 1997;[15] Δεν ήταν αυτός που θέλησε να επιβάλει τη μόδα με το «φιλάρεσκο κοκοράκι» στα στελέχη του PRI και ο μόνος που τον υποστήριξε ήταν ο τότε μαθητής του, Ενρίκε Πένια Νιέτο;[16]

Πέδρο Χοακίν Κόλντγουελ. Δεν ήταν κυβερνητικός επίτροπος για την ειρήνη στην Τσιάπας όταν έγινε η σφαγή του Ακτεάλ, δεν σιώπησε και συνέχισε να πληρώνεται για να μην κάνει τίποτα;

Ροσάριο Ρόμπλες Μπερλάνγκα. Δεν ήταν επικεφαλής της κυβέρνησης της Πόλης του Μεξικού με το PRD; Δεν καυχήθηκε για τις κατασταλτικές επιθέσεις που εξαπέλυσε επανειλημμένα η αστυνομία ενάντια στους νεολαίους φοιτητές του UNAM [*Εθνικό Αυτόνομο Πανεπιστήμιο του Μεξικού*], στην απεργία του 1999-2000;[17] Δεν ήταν αυτή που, ως πρόεδρος του PRD, πούλησε από κάθε άποψη το κόμμα της; Δεν είναι αυτή που τώρα έχει αναλάβει να καταπολεμήσει τον συντεχνιασμό των διάφορων Μπεχαράνο[18] στην Πόλη του Μεξικού και σε όλη τη χώρα;

Αλφόνσο Ναβαρέτε Πρίδα. Δεν ήταν αυτός που συγκάλυψε πρώτος το ξεκαθάρισμα λογαριασμών του οργανωμένου εγκλήματος το οποίο οδή-

---

για τα δικαιώματα και την κουλτούρα των ιθαγενών. Τον Αύγουστο του ίδιου χρόνου, η κυβέρνηση απορρίπτει επίσημα τις συμφωνίες.

15. Τον Δεκέμβριο του 1997, παραστρατιωτικοί σφαγιάζουν 45 μέλη της οργάνωσης «Λας Αμπέχας», συμπαθούντες του EZLN, την ώρα της προσευχής τους. Στην πλειονότητά τους ήταν γυναίκες και παιδιά.

16. Ο Ενρίκε Πένια Νιέτο, με το χαρακτηριστικό κούρεμα στα μαλλιά του και το μόνιμο ζελέ που χρησιμοποιεί, έχει το προσωνύμιο «κοκοράκης» (copetito).

17. Τον Μάρτιο του 1999, η φοιτητική συνέλευση του Εθνικού Αυτόνομου Πανεπιστημίου του Μεξικού (UNAM), του πιο σημαντικού ανώτατου ιδρύματος της χώρας, κηρύσσει απεργία σε 27 σχολές ενάντια στην αύξηση των διδάκτρων και, ως Γενικό Συμβούλιο της Απεργίας, δημοσιεύει το πρώτο μανιφέστο για μια δωρεάν και δημόσια παιδεία. Τον Νοέμβριο του 1999 παραιτείται ο πρύτανης και τον Δεκέμβριο του ίδιου χρόνου 98 φοιτητές συλλαμβάνονται στις διαδηλώσεις ενάντια στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου, που διεξάγονται παράλληλα με εκείνες στο Σιάτλ. Μετά την υιοθέτηση ενός δημοψηφίσματος και την παράδοση ορισμένων εγκαταστάσεων από την πτέρυγα των «μετριοπαθών» φοιτητών της απεργίας, η ομοσπονδιακή αστυνομία πρόληψης εισβάλλει στο πανεπιστήμιο και συλλαμβάνει 700 φοιτητές, μέλη της πτέρυγας των «ακραίων». Η 12μηνη απεργία τερματίζεται έχοντας εξασφαλίσει τη διατήρηση της δωρεάν παιδείας, ενώ οι «ακραίοι» φοιτητές διατηρούν μέχρι σήμερα υπό κατάληψη το αμφιθέατρο «Τσε Γκεβάρα» του τμήματος Φιλολογίας και Φιλοσοφίας του UNAM.

18. Ο Ρενέ Μπερεχάνο, επικεφαλής του PRD στη νομοθετική συνέλευση της Πόλης του Μεξικού, δεξί χέρι του τότε δημάρχου της πόλης Μανουέλ Ομπραδόρ και της Ροσάριο Ρόμπλες, εμφανίζεται σε βίντεο του 2004 να λαμβάνει 1.450.000 δολάρια από αργεντινό επιχειρηματία προκειμένου να χρηματοδοτήσει το κόμμα. Ακολούθησαν κι άλλα παρόμοια βίντεο με σημαντικά στελέχη του ίδιου κόμματος. Το 2012 η Ροσάριο Ρόμπλες αναλαμβάνει το υπουργείο Κοινωνικής Ανάπτυξης στην κυβέρνηση του Πένια Νιέτο του PRI.

γησε στη δολοφονία του Ενρίκε Σαλίνας δε Γκορτάρι (πσσς, το έχετε πάρει πολύ βαριά, ε;) και στη συνέχεια απάλλαξε τον Αρτούρο «Μακρυχέρη» Μοντιέλ;[19]

Μιγκέλ Άνχελ Οσόριο Τσονγκ. Δεν κατηγορήθηκε ότι καταχράστηκε κυβερνητικούς πόρους προς όφελος του PRI; Δεν διέταξε εναντίον του προκαταρκτική έρευνα (PGR/SIEDO/UEIDORPIFAM/185/2010) η Γενική Εισαγγελία της Δημοκρατίας, κατηγορώντας τον για διασυνδέσεις με την εγκληματική οργάνωση «Λος Ζέτας»;[20] (Μπα; Έχουμε αλλαγή στρατηγικής στη μάχη κατά του ναρκοεμπορίου;)

(*Ουπς, βλέπω τώρα ότι ένας από τους αδερφούς της υφυπουργού Μετανάστευσης, Πληθυσμού και Θρησκευτικών Υποθέσεων, υπό τον υπουργό κ. Οσόριο Τσονγκ, δεν έχει εναντίον του μία αλλά αρκετές προκαταρκτικές έρευνες – αρκετές από τις οποίες με την ένδειξη «ακυρώθηκε λόγω θανάτου του υπόπτου», μετά με άλλη ένδειξη, «δεν είναι νεκρός ακόμη», και μετά άλλη, «τελικά αποδείχτηκε ότι είναι νεκρός», και τα λοιπά… μμμ… 18 έρευνες. Η τελευταία ένδειξη, «μάλλον είναι ακόμη κάπου εκεί έξω ο καταραμένος», είναι της 21ης Δεκεμβρίου 2012, και μια χειρόγραφη σημείωση λέει «εκκρεμής ενεργοποίηση, εν αναμονή υποδείξεων από CSG»*[21]*… μμμ… τι να σημαίνουν αυτά τα αρχικά; Άλλαξαν και το όνομα της PGR; Τέλος πάντων, κάποιος πρέπει να το πει στον Ταμπικανό, έτσι δεν είναι;*[22])

19. Ο σημερινός υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Πρόνοιας Ναβαρέτε Πρίδα υπήρξε γενικός εισαγγελέας σε δύο σημαντικές υποθέσεις της μεξικανικής πολιτικής ζωής: Τον Δεκέμβριο του 2004 ο Ενρίκε Σαλίνας δε Γκορτάρι βρέθηκε δολοφονημένος μέσα σ' ένα αυτοκίνητο στην πολιτεία του Μεξικού και ο γενικός εισαγγελέας έσπευσε να αποκλείσει την πιθανότητα της «πολιτικής δολοφονίας», όπως και ο τότε κυβερνήτης της πολιτείας Αρτούρο Μοντιέλ. Ο μηχανικός Ενρίκε Σαλίνας ήταν αδελφός, «οικονομικός σύμβουλος» του πρώην προέδρου του Μεξικού Κάρλος Σαλίνας και καταζητούμενος από την Interpol για σχέσεις με το λαθρεμπόριο ναρκωτικών, ενώ είχε παραμείνει στη φυλακή για 10 χρόνια, καταδικασμένος για τη δολοφονία του πρώην κουνιάδου του και γενικού γραμματέα του PRI Ρουίς Μασιέ και για ξέπλυμα βρόμικου χρήματος. Επίσης, στα τέλη του 2006, ο γενικός εισαγγελέας απάλλαξε οριστικά τον κυβερνήτη Αρτούρο Μοντιέλ από την κατηγορία του παράνομου πλουτισμού.

20. Ο Οσόριο Τσονγκ, σημερινός υπουργός Εσωτερικών και βασικός πυλώνας στην κυβέρνηση του Πένια Νιέτο, έχει κατηγορηθεί σε διάφορες περιπτώσεις, ως κυβερνήτης της πολιτείας Ιδάλγο, για προστασία της εγκληματικής οργάνωσης εμπορίας ναρκωτικών «Λος Ζέτας», ξέπλυμα βρόμικου χρήματος, παράνομη χρηματοδότηση προεκλογικής εκστρατείας, παράνομη μεταφορά χρημάτων σε τράπεζα του Παναμά, κ.ά.

21. CSG είναι τα αρχικά του ονόματος του πρώην προέδρου του Μεξικού, Κάρλος Σαλίνας δε Γκορτάρι. Ο Μάρκος κάνει αυτό το λογοπαίγνιο με τη Γενική Εισαγγελία της Δημοκρατίας (PGR) θέλοντας να τονίσει την εξάρτηση της δικαιοσύνης από τα κόμματα καθώς και τη διαρκή σχέση της με την εγκληματική πολιτική του κόμματος PRI.

22. Η σημερινή υφυπουργός Μετανάστευσης είναι η Παλόμα Βισέντε Γκιγιέν, αδελφή του Ραφαέλ Σεμπαστιάν Γκιγιέν (που αναφέρεται εδώ ως «Ταμπικανός», δηλαδή με κα-

Βέβαια, θα μου πείτε, δεν είναι αυτοί οι άνθρωποι που διοικούν, στην πραγματικότητα είναι ο Κάρλος Σαλίνας δε Γκορτάρι αυτός που υποδεικνύει στον Ενρίκε Πένια Νιέτο αυτό που οφείλει να κάνει (αχ! τι θα γινόταν αυτή η χώρα αν δεν είχε εφευρεθεί ο *τηλεϋποβολέας*;).

Εντάξει, εντάξει. Κάρλος Σαλίνας δε Γκορτάρι. Δεν είναι αυτός που λεηλάτησε όσο κανείς άλλος τον εθνικό πλούτο κατά τη διάρκεια της θητείας του; (Ναι, το ξέρω ότι όλοι είναι κλέφτες, αλλά ας πούμε ότι υπάρχουν ερασιτέχνες και επαγγελματίες.) Δεν είναι αυτός που κατέστρεψε τη μεξικανική ύπαιθρο με τις μεταρρυθμίσεις στο άρθρο 27 του Συντάγματος;[23] Δεν είναι αυτός που του χαλάσαμε την πρόποση για το νέο έτος το ξημέρωμα του 1994; Δεν είναι αυτός που είδε τα δικτατορικά του όνειρα να συντρίβονται από μερικά ξύλινα τουφέκια; Δεν είναι αυτός που διέταξε τη δολοφονία του Λουίς Ντονάλδο Κολόσιο Μουριέτα;[24] Δεν είναι αυτός που γελοιοποιήθηκε με την απεργία πείνας που έκανε το 1995;[25] Δεν είναι αυτός που στις 21 του περασμένου Δεκέμβρη ρωτούσε αλλόφρονας στο κόκκινο τηλέφωνο «*τι λένε; τι λένε;*» και αισθάνθηκε μια ανατριχίλα στην πλάτη όταν του απάντησαν «*τίποτα, είναι απόλυτα σιωπηλοί*»;[26]

Όλοι και όλες εσείς, δεν είσαστε αυτοί και αυτές που επιλέγατε πάντοτε τη βία αντί για το διάλογο;

Που καταφεύγετε πάντοτε στην ισχύ όταν δεν έχετε δίκιο;

ταγωγή από την πόλη Ταμπίκο), ο οποίος είναι σύμφωνα με τη μεξικανική κυβέρνηση ο πραγματικός εξεγερμένος υποδιοικητής Μάρκος.

23. Το 1992 ο πρόεδρος Κάρλος Σαλίνας δε Γκορτάρι, ικανοποιώντας το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και την Παγκόσμια Τράπεζα, τροποποίησε το άρθρο 27 του Συντάγματος, το οποίο αποτελούσε κατάκτηση της μεξικανικής επανάστασης όσον αφορά την κατανομή της αγροτικής γης, αφού οι λαοί και οι κοινότητες μοιράζονταν με ισότιμο τρόπο και δούλευαν τη γη, χωρίς να έχουν δικαίωμα να την πουλήσουν. Με την τροποποίηση αυτή και την υπογραφή της Συνθήκης Ελεύθερου Εμπορίου μεταξύ Μεξικού, Καναδά και ΗΠΑ, η αγροτική γη έγινε εμπορεύσιμο είδος της παγκόσμιας αγοράς και των μεγάλων αγροτικών επιχειρήσεων. Αυτός ήταν ένας από τους λόγους, μαζί με την περιθωριοποίηση και τη φτώχεια των ιθαγενών κοινοτήτων, που οδήγησαν στην εξέγερση των Ζαπατίστας το 1994.

24. Ο Λουίς Ντονάλδο Κολόσιο, υποψήφιος πρόεδρος του Μεξικού με το PRI, δολοφονήθηκε σε περιοδεία στην Τιχουάνα το 1994. Η δολοφονία του αποδόθηκε σε υψηλόβαθμα στελέχη του Σαλίνας, μέλη των καρτέλ ναρκωτικών και συνεργάτες τους στην αστυνομία.

25. Το 1995 ο Σαλίνας ξεκίνησε μια σύντομη «απεργία πείνας»-παρωδία, διαμαρτυρόμενος για τη σύλληψη του μεγαλύτερου αδελφού του Ραούλ (ο οποίος κατηγορούνταν για τη δολοφονία του αξιωματούχου του PRI και κουνιάδου του, Ρουίς Μασιέ) καθώς και για τις κατηγορίες που διατύπωνε εναντίον του ο διάδοχός του στην προεδρία Ερνέστο Σεντίγιο για την οικονομική κατάρρευση της χώρας.

26. Αναφέρεται στη σιωπηλή πορεία των Ζαπατίστας σε πέντε πόλεις της Τσιάπας, στις 21 Δεκεμβρίου 2012.

Που έχετε μετατρέψει σε σχολές διαφθοράς και αθλιότητας όλα τα πολιτικά κόμματα;

Δεν είσαστε αυτοί που αρνηθήκατε να τηρήσετε τις Συμφωνίες του Σαν Αντρές, οι οποίες θα σήμαιναν τη συνταγματική αναγνώριση των δικαιωμάτων και της κουλτούρας των ιθαγενών και θα έβαζαν τέλος στους εκτοπισμούς που μεταμφιέζονται σε ορυχεία, υδραγωγεία, φράγματα, θέρετρα, αυτοκινητόδρομους, συγκροτήματα κατοικιών;

Δεν είσαστε εσείς που, μαζί με τους συντρόφους και τις συντρόφισσές σας στην τάξη των πολιτικών, μοιάζετε με εκείνους τους υπεύθυνους ασφαλείας στα μεγάλα κτίρια που προσπαθούν να πείσουν τους ενοίκους των μεσαίων, των πάνω ορόφων και του ρετιρέ ότι δεν διατρέχουν κίνδυνο, ενώ δυναμιτίζουν τους κάτω ορόφους, το ισόγειο και το υπόγειο; Αλήθεια, υπάρχει κανείς που σας πιστεύει;

Εσείς, που τόσες φορές με σκοτώσατε, με ανακηρύξατε νεκρό, εξοντωμένο, μακαρίτη, εκλιπόντα, πτώμα, αγνοούμενο, αφανισμένο, ηττημένο, παραιτημένο, εξαγορασμένο, εξολοθρευμένο, νομίζετε ότι θα σας πιστέψει κανείς όταν στ᾽ αλήθεια, όπως και στον έρωτα, παραδοθώ ψυχή τε και σώματι στο θάνατο και γίνω ένα με το χώμα;

Αν απαντήσατε «όχι» σε οποιαδήποτε από τις ερωτήσεις, τότε έχετε δίκιο: δεν σας γνωρίζουμε.

Από τα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού
Εξεγερμένος υποδιοικητής Μάρκος

Υ.Γ. ΠΟΥ ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ: Το ξέρω ότι το γνωρίζετε ήδη, αλλά καλό είναι να το θυμάστε: δεν σας φοβόμαστε. Α, και δεν είμαστε οι μόνοι.

Υ.Γ. ΠΟΥ, ΓΕΝΝΑΙΟΔΩΡΑ, ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΣΤΙΣ ΚΑΚΕΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΙΣ ΕΝΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ 10 ΒΗΜΑΤΩΝ (προσοχή: ευκολοδιάβαστο, μην τρομάζετε), ΓΙΑ ΝΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΥΝ ΕΝΑΝ ΖΑΠΑΤΙΣΤΑ ΚΑΙ ΝΑ ΞΕΡΟΥΝ ΑΝ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΠΟΥΝ ΜΕ ΣΙΓΟΥΡΙΑ ΟΤΙ «ΕΧΕΙ ΕΠΑΦΕΣ ΜΕ ΤΟΝ EZLN»:

1. Αν ζητάει χρήματα ή προγράμματα από οποιοδήποτε από τα τρία επίπεδα διακυβέρνησης, ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΖΑΠΑΤΙΣΤΑ.

2. Αν δημιουργεί μια άμεση γραμμή επικοινωνίας χωρίς να το έχει ανακοινώσει δημόσια πριν, ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΖΑΠΑΤΙΣΤΑ.

3. Αν ζητάει να μιλήσει ή μιλά απευθείας με οποιοδήποτε από τα τρία

επίπεδα διακυβέρνησης χωρίς να το έχει ανακοινώσει δημόσια πριν, ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΖΑΠΑΤΙΣΤΑ.

4. Αν θέλει ένα αξίωμα, έναν τίτλο, τιμητικές διακρίσεις, βραβεία, κ.λπ., ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΖΑΠΑΤΙΣΤΑ.

5. Αν φοβάται, ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΖΑΠΑΤΙΣΤΑ.

6. Αν ξεπουλιέται, παραδίνεται ή υποτάσσεται, ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΖΑΠΑΤΙΣΤΑ.

7. Αν παίρνει τον εαυτό του πολύ σοβαρά, ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΖΑΠΑΤΙΣΤΑ.

8. Αν δεν προκαλεί ανατριχίλα σ᾽ όποιον τον βλέπει, ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΖΑΠΑΤΙΣΤΑ.

9. Αν δεν δίνει την αίσθηση ότι λέει περισσότερα με τη σιωπή του, ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΖΑΠΑΤΙΣΤΑ.

10. Αν είναι ένα φάντασμα απ᾽ αυτά που εξαφανίζονται, ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΖΑΠΑΤΙΣΤΑ.

Υ.Γ. ΠΟΥ ΑΠΟΛΟΓΕΙΤΑΙ: Ωωω, ξέρω ότι περιμένατε κάτι περισσότερο σοβαρό και επίσημο. Δεν είναι όμως το ύφος και ο χαρακτήρας αυτής της επιστολής καλύτερη «απόδειξη ζωής» από μια φωτογραφία ή ένα βίντεο, ακόμη κι απ᾽ την υπογραφή;

ΤΟ Υ.Γ. ΠΑΡΑΔΙΔΕΙ ΕΝΑ ΧΑΪΚΟΥ ΤΟΥ ΜΑΡΙΟ ΜΠΕΝΕΝΤΕΤΙ ΣΤΟΝ ΣΟΥΠ ΜΑΡΚΟΣ:

Δεν θέλω να σε δω
για την υπόλοιπη χρονιά
δηλαδή, μέχρι την Τρίτη.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΣΤΟΝ ΛΟΥΙΣ ΕΚΤΟΡ ΑΛΒΑΡΕΣ ΑΛΒΑΡΕΣ[1]

Ζαπατιστικός Στρατός για την Εθνική Απελευθέρωση
Μεξικό
Δεκέμβριος 2012

Σχεδόν όλοι οι άνθρωποι προτιμούν να αρνούνται την αλήθεια αντί να την αντιμετωπίζουν.

Τίριον Λάνιστερ στον Τζον Σνόου

Ένας δειλός δεν ξεχωρίζει σε τίποτα από έναν γενναίο, αν δεν έχει τίποτα να φοβηθεί. Και όλοι κάνουμε το καθήκον μας όταν δεν μας κοστίζει τίποτα. Μας φαίνεται πολύ εύκολο τότε να συνεχίσουμε το μονοπάτι της τιμής. Αλλά στη ζωή κάθε ανθρώπου, αργά ή γρήγορα, έρχεται μια μέρα που δεν είναι εύκολο πια, μια μέρα που πρέπει να διαλέξει.

Αφέντης Έιμον Ταργκέριεν στον Τζον Σνόου

Για τον: Λουίς Έκτορ Άλβαρες Άλβαρες
Σε κάποιο μέρος του Μεξικού (ελπίζω)
Από τον: εξεγερμένο υποδιοικητή Μάρκος
Τσιάπας, Μεξικό
Κύριε Άλβαρες…

Εεεε… Επιτρέψτε μου ένα λεπτό, κύριε Άλβαρες, αυτό που ακολουθεί είναι

1. Ο Λουίς Έκτορ Άλβαρες Άλβαρες, γεννημένος το 1919, επιχειρηματίας και πολιτικός του Κόμματος Εθνικής Δράσης, υπήρξε μέλος της «Επιτροπής για την Ομόνοια και την Ειρήνευση» (COCOPA) στην Τσιάπας, υπεύθυνος για τις ειρηνευτικές συνομιλίες μεταξύ ομοσπονδιακής κυβέρνησης και EZLN το 1994. Ήταν επίσης συντονιστής του «Διαλόγου για την Ειρήνη» στην Τσιάπας, υπό τον πρόεδρο Ερνέστο Σεντίγιο, και επίτροπος για την ανάπτυξη των ιθαγενών λαών, υπό τον Φελίπε Καλδερόν. Με τη λήξη της θητείας του ως επιτρόπου, τον Ιούλιο του 2012, δημοσίευσε ένα βιβλίο με τον τίτλο «Η καρδιά των ιθαγενών: αγώνας και ελπίδα των αυτόχθονων λαών του Μεξικού», όπου ισχυρίζεται ότι ο EZLN ως πολιτική δύναμη της πολιτείας Τσιάπας έχει στην πραγματικότητα εξαφανιστεί.

για να εξηγήσω λίγο από πού προέρχονται τα παραθέματα. Είναι αποσπάσματα από το βιβλίο «Τραγούδι της φωτιάς και του πάγου» του Τζορτζ Ρ. Ρ. Μάρτιν, τόμος Α΄: «Παιχνίδι του στέμματος», 1996. Η τηλεοπτική σειρά «Παιχνίδι του στέμματος», που πήρε το όνομά της από τον πρώτο τόμο του επικού μυθιστορήματος, δεν είναι καθόλου κακή. (Ο Πίτερ Χέιντεν Ντίνκλιτζ που ενσαρκώνει τον Τίριον Λάνιστερ, παραδόξως, υπερέχει των υπόλοιπων ηθοποιών. Ο Κιτ Χάρινγκτον ερμηνεύει τον Τζον Σνόου και ο Πίτερ Βων τον Αφέντη Έιμον Ταργκέριεν.) Και οι δύο πρώτοι κύκλοι είναι διαθέσιμοι σε λογικές τιμές από τον αγαπημένο σας μικροπωλητή βιντεοταινιών (πείτε ναι στην πειρατεία).

Το dvd που είδα ήταν ένα αναπάντεχο δώρο από έναν μικροπωλητή στη λεωφόρο Έχε Σεντράλ, στην Πόλη του Μεξικού (εννοώ, κάποιος το αγόρασε από ᾿κει και μου το ᾿στειλε)…, ουπς, η κυβέρνηση της «Αριστεράς» της Πόλης του Μεξικού μπορεί να εφαρμόσει στην περίπτωσή μου το άρθρο 362, αφού, πιστέψτε με, κολλάει με όλα (θα το ζήλευε ακόμη και ο Γουστάβο Ντίας Ορδάς[2]… ωχ, ωχ, αυτό το άρθρο προτάθηκε το 2002 από τον τότε κυβερνήτη της Πόλης του Μεξικού, Αντρές Μανουέλ Λόπες Ομπραδόρ, και εγκρίθηκε από τη Νομοθετική Συνέλευση της Πόλης του Μεξικού, στην οποία είχε πλειοψηφία το PRD… μμμ… αυτό το σημείο μην το βάλετε… να μην πουν ότι βρίσκομαι στην υπηρεσία της δεξιάς… ξέρετε ότι πάντα με ανησυχούσε υπερβολικά ό,τι λεγόταν για μένα).

Είναι λίγο π ι ξ ε λ α ρ ι σ μ έ ν η η εικόνα, αλλά βλέπεται και ακούγεται καλά. Καλή τιμή, μου λένε, σε κάθε περίπτωση φθηνότερα απ᾿ το να πληρώσεις τον σταθμό HBO, και χωρίς το άγχος να πρέπει να περιμένεις μέχρι την επόμενη βδομάδα για να μάθεις τι έγινε με τον μικρό Μπραν (Άιζακ Χέμπστεντ Ράιτ), ή με την εκθαμβωτική Ντενέιρις Ταργκέριεν (Εμίλια Κλαρκ).

Παρ᾿ όλα αυτά, θα σας συνιστούσα να διαβάσετε επίσης τα βιβλία –ναι, το ξέρω ότι η μόδα της εξαετίας δεν είναι να διαβάζει κανείς βιβλία, το τζελ για τα μαλλιά είναι πιο φτηνό–, αλλά ένα πλεονέκτημα είναι ότι μπορείτε να πάρετε μαθήματα πρακτικής φιλοσοφίας (αχ, τα παράδοξα) με τους διαλόγους του Τίριον Λάνιστερ (ο οποίος, όπως μου λένε, είναι μια λογοτεχνική προβολή του κυρίου Τζορτζ Ρ. Ρ. Μάρτιν). Άλλο πλεονέκτημα είναι ότι μπορείτε να κάνετε «spoil» (ή όπως αλλιώς λέγεται) χωρίς κίνδυνο,

2. Ο Γουστάβο Ντίας Ορδάς, πρόεδρος του Μεξικού μεταξύ 1964 και 1970, έχει μείνει στην ιστορία κυρίως για τη σφαγή στο Τλατελόλκο, όπου, στις 2 Οκτωβρίου 1968, διέταξε τη στρατιωτική καταστολή των φοιτητικών διαδηλώσεων, με αποτέλεσμα εκατοντάδες νεκρούς και τραυματίες.

στα αγαπημένα σας μπλογκ. Παρότι θα κερδίσετε την εχθρότητα πολλών, οι πόντοι σας για τη δημοσίευση (μολονότι αρνητικοί) θα ανέβουν σημαντικά. Μην το παρακάνετε όμως, γιατί αν σας έρθει να γράψετε ότι στον «Χορό των δράκων»[3]… εντάξει… εντάξει … το βουλώνω… πείτε όχι στο *spoil*.

Ευχαρίστησή μου.

Με εκτίμηση

Μαρκίτος spoil.

Τώρα μάλιστα:

Κύριε Άλβαρες Άλβαρες

Η παρούσα επιστολή δεν είναι μόνο για να επαναβεβαιώσει αυτό που η πολυπληθής σιωπή της 21ης Δεκεμβρίου θα έπρεπε να έχει κάνει σαφές σ' εσάς, στην τάξη των πολιτικών και την κυβέρνηση του Κόμματος Εθνικής Δράσης (PAN), γενικά, και στον Φελίπε Καλδερόν Ινοχόσα, ειδικά:

Αποτύχατε.

Όχι, δεν είναι τόσο δραματικό. Κι άλλες κυβερνήσεις το προσπάθησαν ήδη στο παρελθόν… και θα συνεχίσουν να προσπαθούν.

Όμως, κύριε Άλβαρες, την αποτυχία σας δεν πρέπει να την αναζητάτε σ' εμάς, ούτε στην έλλειψη επαγγελματισμού της καθόλου πληροφορημένης υπηρεσίας των πληροφοριών σας (αν και τώρα ξέρετε ότι τα μέλη της ήταν και είναι αχρείοι). Ποιος θα πίστευε ότι ένας Ζαπατίστα, οποιοσδήποτε από εμάς, θα απευθυνόταν, αν ήταν άρρωστος, σε μια κυβέρνηση εγκληματιών για να ζητήσει βοήθεια;[4] Ποιος μπορεί να σκεφτεί λογικά ότι οι Ζαπατίστας ξεσηκώθηκαν για τα χρήματα;

Μόνο η *ντεμοντέ* νοοτροπία του κατακτητή (καλύτερο παράδειγμα της οποίας είναι ο Ντιέγκο Φερνάντες δε Σεβάγιος[5]) που σας ενσταλάζουν στο

---

3. Ο «Χορός των δράκων» (2011) είναι το πέμπτο βιβλίο από τη σειρά μυθιστορημάτων επικής φαντασίας του αμερικανού λογοτέχνη Τζορτζ Ρ. Ρ. Μάρτιν, που θα ολοκληρωθεί σε εφτά μέρη.

4. Αναφέρεται στη διαρκή φημολογία που κυκλοφορούσε τα τελευταία χρόνια από την κυβέρνηση του Κόμματος Εθνικής Δράσης και τον ίδιο τον Άλβαρες ότι ο Μάρκος πάσχει από καρκίνο των πνευμόνων και έχει ζητήσει τη βοήθεια της μεξικανικής κυβέρνησης για τη θεραπεία του.

5. Ο Ντιέγκο Φερνάντες δε Σεβάγιος, υποψήφιος για την προεδρία του Μεξικού το 1994 και πρόεδρος της μεξικανικής Γερουσίας, ανήκει σε μια ομάδα βουλευτών που, από την εποχή του προέδρου Κάρλος Σαλίνας δε Γκορτάρι, συνδιαμόρφωσε ένα νομικό πλαίσιο με ρυθμίσεις που ευνοούν τα μεγάλα οικονομικά συμφέροντα.

κόμμα σας, την «Εθνική Δράση», θα μπορούσε να σας επιτρέψει να καταπιείτε μ᾽ ενθουσιασμό αυτό το χοντρό παραμύθι.

Και δεν χρειαζόταν καν εξυπνάδα, μόνο στοιχειωδώς να διαβάζατε τις εφημερίδες ή να ακούγατε τα δελτία ειδήσεων το προηγούμενο διάστημα: οι αγύρτες[6] που σας παρουσιάστηκαν σαν «κολλητοί φίλοι του υποδιοικητή Μάρκος» είναι οι ίδιοι που επινόησαν τη συνθηκολόγηση και την «παράδοση όπλων» στον φαύλο Κροκέτας Άλμπορες[7] το 1998, προσποιούμενοι τους Ζαπατίστας, και οι οποίοι είναι γνωστοί απατεώνες που δεν ξεγελάνε πια κανέναν… εντάξει, εκτός από εσάς. Πόσα σας έφαγαν; Η διαφορά είναι ότι ο Κροκέτας ήξερε ότι ήταν φάρσα και πλήρωσε γι᾽ αυτήν (και για να εμφανίσουν τα μέσα ενημέρωσης το θέρετρο του Χατατέ, που είναι στα περίχωρα του δήμου του Οκοσίνγκο, να βρίσκεται «στη ζούγκλα Λακαντόνα»[8]), ενώ εσείς όχι μόνο το χάψατε, αλλά το συμπεριλάβατε και σε βιβλίο.

Και σαν να μην έφτανε αυτό, καλέσατε κιόλας, στην παρουσίαση του βιβλίου, τον Φελίπε Καλδερόν Ινοχόσα, μεθυσμένο από αίμα κι αλκοόλ, που όχι μόνο ψέλλισε ασυναρτησίες, αλλά διένειμε στα μέσα και το στενογραφημένο αντίγραφο. Σίγουρα τα μέσα χρέωσαν τα διπλά: όχι για να το δημοσιεύσουν, αλλά για να μην το δημοσιεύσουν, με δεδομένο ότι ήταν εμφανής η κατάσταση μέθης αυτού που πρόφερε αυτές τις λέξεις. Πιστεύω ότι τώρα είναι φανερό πως ο Φελίπε Καλδερόν Ινοχόσα έλεγε ψέματα μέχρι το τελευταίο λεπτό, και αυτό που τόνισε στο αποχαιρετιστήριο κυβερνητικό διάγγελμά του είναι μια ξεδιάντροπη επινόηση: η μόνη προσέγγιση που είχε η κυβέρνησή του με «εκπροσώπους και διοικητές του EZLN» ήταν αυτή του στρατού, της αστυνομίας, των δικαστών και των παραστρατιωτικών του.

---

6. Στο πρωτότυπο «bribones», που σημαίνει «ανέντιμοι», αλλά είναι επίσης το όνομα ενός διάσημου ήρωα καρτούν στο Μεξικό, τον οποίο ο Μάρκος χρησιμοποιεί συχνά για να περιγράψει την τάξη των πολιτικών.

7. Πρόκειται για τον Ρομπέρτο Άλμπορες Γκιγιέν, κυβερνήτη της Τσιάπας με το PRI από το 1998 ως το 2000. Ο υποδιοικητής Μάρκος, που τον έχει χαρακτηρίσει «μαντρόσκυλο του προέδρου Ερνέστο Σεντίγιο», του έδωσε το παρατσούκλι «Κροκέτας», που είναι τα μπισκότα για σκύλους στο Μεξικό.

8. Ένα χρόνο μετά τη σφαγή του Ακτεάλ, ο κυβερνήτης της Τσιάπας Άλμπορες Γκιγιέν πρότεινε τον αφοπλισμό όλων των ένοπλων ομάδων (παραστρατιωτικών και EZLN), με αντάλλαγμα αγροτικά αγαθά και εξοπλισμό. Λίγο μετά, έστησε μια ολόκληρη θεατρική παράσταση κοντά στο Οκοσίνγκο, αναφέροντας ψευδώς πως πρόκειται για «κάποιο μέρος στη ζούγκλα Λακαντόνα», όπου μια ομάδα δεκαέξι υποτιθέμενων Ζαπατίστας εμφανίστηκε μπροστά στις κάμερες των δύο μεγάλων τηλεοπτικών σταθμών Televisa και TV Azteca και παρέδωσε 11 τουφέκια, ανακοινώνοντας ότι εγκαταλείπει τον EZLN.

Αλλά τώρα γνωρίζετε πλέον, κύριε Άλβαρες, τι σημαίνει να σε περιφρονούν γι' αυτό που το αμείλικτο ημερολόγιο σου έχει επιφυλάξει.

Όπως οι ιθαγενείς, και οι ηλικιωμένοι είναι υποτιμημένοι. Και σύμβολο αυτής της υποτίμησης είναι τα κέρματα της ελεημοσύνης ή, στην περίπτωσή σας, η ατίμωση της εξαπάτησης, η προσβολή της αδιαφορίας, ο εμπαιγμός πίσω από την πλάτη τους.

Υπάρχει όμως μια διαφορά, μια διαφορά μικρή, αλλά απ' αυτές τις διαφορές που κάνουν τον τροχό της ιστορίας να γυρίζει: ενώ εσείς πληρώσατε (με χρήματα που δεν ήταν δικά σας, παρεμπιπτόντως) για να σας εξαπατήσουν (μέχρι που γράψατε και βιβλίο), εμείς, άντρες και γυναίκες, ιθαγενείς και Ζαπατίστας, τιμωρήσαμε την απαξίωση που μας δείξατε με τη σιωπηλή και μακριά πορεία μας.

Γιατί ξέρουμε καλά ότι σας έχουν επίσης πουλήσει την ιδέα πως θα σας θυμούνται για τον αγώνα σας για τη δημοκρατία (στην πραγματικότητα, τον αγώνα σας για την εξουσία, αλλά εκεί ψηλά συνήθως μπερδεύουν τους δύο όρους), όμως όχι, δεν είναι έτσι. Ίσως σας μνημονεύσουν, έστω και ελάχιστα, ως συνεργό (ή αξιωματούχο, το ίδιο είναι) της πιο εγκληματικής κυβέρνησης από την οποία υπέφερε αυτή η χώρα απ' την εποχή του Πορφίριο Ντίας.

Κι εδώ, στα ζαπατιστικά εδάφη, ίσως σας μνημονεύσουν ως μέλος μιας ακόμη κυβέρνησης που προσπάθησε να μας υποτάξει (ή να μας εξαγοράσει, το ίδιο είναι) και, όπως έγινε φανερό με την εκκωφαντική σιωπή μας στις πόλεις Σαν Κριστόμπαλ δε λας Κάσας, Αλταμιράνο, Λας Μαργκαρίτας, Παλένκε και Οκοσίνγκο, ως έναν ακόμη που απέτυχε.

Γιατί, η τάξη των πολιτικών και αυτοί που ζούνε από τη βλακεία της θα αναγκαστούν να σβήσουν χωρίς κανένας να τους δίνει σημασία πια (παρά μόνο ίσως για να τους ευχαριστήσει που δεν ενοχλούν πλέον), και θα είναι ένα τίποτα, τίποτα παραπάνω από ένα ακόμη νούμερο στον μακρύ κατάλογο των εξαπατημένων από το όνειρο «να μείνουν στην ιστορία».

Κοιτάξτε, δεν αμφισβητούμε την ηθική σας. Γνωρίζουμε ότι κάθε συμμορία εγκληματιών, όπως αυτή που υπηρετήσατε αυτά τα χρόνια, ψάχνει κάποιον να της δώσει ένα ευγενικό και καλοσυνάτο πρόσωπο, έτσι ώστε, μ' αυτό το πρόσωπο για άλλοθι, να καλύψει την αρπακτική της ταυτότητα.

Πιστεύω ότι το γνωρίζατε ήδη, κύριε Άλβαρες. Στην κορυφή όλου του πολιτικού φάσματος, όλοι ίδιοι είναι. Αν και είναι αλήθεια ότι μερικοί αφελείς το ανακαλύπτουν όταν δέχονται την αδικία στο ίδιο τους το πετσί, ενώ την αγνοούσαν όταν αυτή εξαπλωνόταν καθημερινά σε άλλες κοντινές ή μακρινές γεωγραφίες.

Οι σύντροφοί σας στο κόμμα, που επωφελήθηκαν από το αίμα αθώων και τώρα λυπούνται μόνο για το γεγονός ότι υπήρχε κάποιος στην αγορά που πλήρωσε-χρέωσε περισσότερο, όλοι τους, δεν είναι παρά μια σπείρα από εγκληματίες που έκαναν και κάνουν γελοίες σπασμωδικές κινήσεις στον ξέφρενο ρυθμό που τους υποδεικνύουν τα μέσα ενημέρωσης.

Είστε περήφανος που υπήρξατε μέλος μιας ομάδας μ᾽ έναν κακοποιό σαν τον Χαβιέρ Λοσάνο Αλαρκόν,[9] ο οποίος αναγκάστηκε να κρυφτεί στη Γερουσία για να μην κληθεί να λογοδοτήσει στη δικαιοσύνη; Αισθάνεστε καλά που υπήρξατε σύντροφος του Χουάν Φρανσίσκο Μολίναρ Ορκασίτας,[10] ενός εγκληματία με τα χέρια βαμμένα με το αίμα νηπίων;

Και μολονότι μερικές φορές τα παράδοξα είναι κωμικά, άλλες είναι τραγικά.

Το πολιτικό κόμμα σας, η «Εθνική Δράση», ήταν ένα από εκείνα τα κόμματα που πρωτοστάτησαν, απ᾽ το ξημέρωμα του 1994, στις υστερικές κραυγές εναντίον μας, ζητώντας να μας εξοντώσουν, γιατί απειλούσαμε να πνίξουμε τη χώρα σ᾽ ένα λουτρό αίματος. Και αποδείχτηκε ότι ήσασταν εσείς, ως κυβέρνηση, που σκορπίσατε τον τρόμο, την αγωνία, την καταστροφή και το θάνατο σε όλες τις γωνιές τής ήδη βασανισμένης χώρας μας.

Και τι έχετε να πείτε για τότε που η κοινοβουλευτική ομάδα του κόμματός σας (μαζί μ᾽ αυτή του PRI και του PRD) ψήφισε ενάντια στις Συμφωνίες του Σαν Αντρές για τις οποίες εργαστήκατε, προειδοποιώντας ότι αυτές οι συμφωνίες σήμαιναν τον κατακερματισμό της χώρας; Όμως είναι το κόμμα σας, κύριε Άλβαρες, που παραδίδει σήμερα ένα έθνος διαλυμένο.

Ωστόσο, παρηγορηθείτε, κύριε Άλβαρες, ο ζήλος των δικών σας ανθρώπων να περάσουν στην ιστορία θα ανταμειφθεί. Θα έχουν μια θέση, ναι, ανάμεσα σ᾽ αυτούς που εξαπατήθηκαν από αγύρτες.

Αλλά και στις σελίδες των βιβλίων ιστορίας και γεωγραφίας, στα ζαπατιστικά σχολεία, θα μπορεί να διαβάζει κανείς σε μια παράγραφο:

---

9. Ο Χαβιέρ Λοσάνο Αλαρκόν ήταν υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Πρόνοιας (2006-2011) στην κυβέρνηση του Ερνέστο Σεντίγιο. Το 2007 κατηγορήθηκε από τον κινέζο επιχειρηματία Γιε Γκον για εμπορία ναρκωτικών, ξέπλυμα βρόμικου χρήματος και παράνομη χρηματοδότηση προεκλογικής εκστρατείας. Ο Λοσάνο απείλησε με μηνύσεις, πράγμα που δεν έκανε ποτέ, αλλά, αντίθετα, παραιτήθηκε και στη συνέχεια εξελέγη γερουσιαστής στην πολιτεία Πουέμπλα.

10. Ο Χουάν Φρανσίσκο Μολίναρ Ορκασίτας ήταν υπουργός Επικοινωνιών και Μεταφορών στην κυβέρνηση του Ερνέστο Σεντίγιο. Τον Ιούνιο του 2009, κατά τη διάρκεια πυρκαγιάς στο νηπιαγωγείο ABC στην πολιτεία Σονόρα, 49 νήπια πέθαναν και 76 τραυματίστηκαν σοβαρά. Τόσο ο Ορκασίτας όσο και ο Λοσάνο θεωρήθηκαν υπεύθυνοι για τους θανάτους, αφού ο έλεγχος των συνθηκών ασφαλείας του νηπιαγωγείου ήταν στην αρμοδιότητα των δικών τους υπουργείων.

«Η κακή κυβέρνηση του Φελίπε Καλδερόν Ινοχόσα είναι γνωστή ως αυτή που έφερε τον παράλογο θάνατο σε όλες τις γωνιές του Μεξικού, πρόσφερε την αδικία σε θύματα και θύτες και άφησε, ως αιματηρό φόρο τιμής στο έγκλημα που έγινε συγκυβέρνηση, το μνημείο της. Αν ο Πορφίριο Ντίας άφησε τον "Άγγελο της Ανεξαρτησίας", ο Φελίπε Καλδερόν άφησε τη "Στήλη του Φωτός".[11] Χωρίς να το θέλουν, και οι δύο ανακοίνωσαν έτσι το τέλος ενός κόσμου, αν και άργησαν, θα αργήσουν, να το καταλάβουν».

Σας συνιστώ να προσθέσετε έναν επίλογο στο βιβλίο σας. Κάτι σαν: «Οφείλω να αναγνωρίσω ότι μπορεί να υπήρξα κάκιστος μαθητής των ιθαγενών ζαπατιστικών κοινοτήτων, όμως πρέπει να πω ότι, αφού άκουσα την εκκωφαντική σιωπή τους, έμαθα κάτι σημαντικό: δεν έχει σημασία αν χρησιμοποιούμε βόμβες, σφαίρες, ρόπαλα, χτυπήματα, ψέματα, προγράμματα, χρήματα, αν εξαγοράζουμε μέσα ενημέρωσης για να κραυγάζουν ανακρίβειες και να αποσιωπούν αλήθειες, το αποτέλεσμα είναι πάντα το ίδιο: οι Ζαπατίστας δεν υποτάσσονται, δεν ξεπουλιούνται, δεν παραδίνονται και… τι έκπληξη!… δεν εξαφανίζονται».

Γιατί η ιστορία, κύριε Άλβαρες, θα συνεχίσει να επαναλαμβάνεται ξανά και ξανά: θα επανεμφανιστούν εξεγερμένοι σε όλες τις γωνιές και, ίσως, μαζί τους εμφανιστούν οι δικοί τους Μάριο Μπενεντέτι, Μάριο Παγιέρας, Ομάρε Καμπέσας, Κάρλος Μοντεμαγιόρ.[12] Και ίσως οι δικοί τους Εδουάρδο Γκαλεάνο απ' αυτή τη γη της βροχής τούς ζητήσουν το λογαριασμό.

Και θα υπάρχουν επίσης παράθυρα, με ή χωρίς *μάρκος*.[13]

Κι εσείς, κύριε Άλβαρες, θα ξεπροβάλετε ξανά, κοιτάζοντάς μας χωρίς να μας βλέπετε και χωρίς να αντιλαμβάνεστε καν ότι, σ' αυτή την αυγή του κόσμου που έρχεται, βρίσκεστε αναπότρεπτα απ' έξω.

---

11. Ο πρόεδρος του Μεξικού Πορφίριο Ντίας εγκαινίασε το μνημείο « Ο Άγγελος της Ανεξαρτησίας» (El Ángel de la Independencia) το 1910, τιμώντας τα 100 χρόνια της μεξικανικής ανεξαρτησίας. Ο επίσης πρόεδρος Φελίπε Καλδερόν εγκαινίασε το μνημείο «Στήλη του Φωτός» (Estela de Luz) το 2012, τιμώντας τα 200 χρόνια της μεξικανικής ανεξαρτησίας και τα 100 της μεξικανικής επανάστασης. Και τα δύο μνημεία συνδέθηκαν με σκάνδαλα σχετικά με το κόστος τους.

12. Μάριο Μπενεντέτι: ουρουγουανός δημοσιογράφος, συγγραφέας και ποιητής. Μάριο Παγιέρας: φιλόσοφος, ποιητής, συγγραφέας και επικεφαλής του αντάρτικου της Γουατεμάλας. Ομάρε Καμπέσας: συγγραφέας, πολιτικός και διοικητής των Σαντινίστας στη Νικαράγουα. Κάρλος Μοντεμαγιόρ: συγγραφέας και μεταφραστής, κοινωνικός αγωνιστής και υπερασπιστής των ιθαγενών κοινοτήτων του Μεξικού και των αγωνιζόμενων ανθρώπων.

13. Στο πρωτότυπο, η λέξη «marcos» αποτελεί λογοπαίγνιο, αφού σημαίνει «πλαίσιο» και ταυτόχρονα το όνομα του υποδιοικητή Μάρκος.

Δεν νομίζω ότι το βάλατε στο βιβλίο σας, αλλά θυμηθείτε πως κάποτε σας είπα ότι οι Ζαπατίστας αξίζουμε πολύ, αλλά δεν έχουμε τιμή. Και «δεν πρέπει να συγχέετε την αξία με την τιμή» (όχι, αυτό δεν το είπε ο Καρλ Μαρξ, αλλά ο Χουάν Μανουέλ Σεράτ[14]).

Παρ᾽ όλα αυτά, κύριε Άλβαρες, σε ανάμνηση των στιγμών συνεπούς αξιοπρέπειας που δείξατε, και των οποίων υπήρξα μάρτυρας όταν εργαζόσασταν στην Επιτροπή για την Ομόνοια και την Ειρήνευση, μπορείτε ακόμη να αλλάξετε το εξής:

Αφήστε το κόμμα σας κι αυτό που εκπροσωπεί, εγκαταλείψτε την τάξη των πολιτικών που δεν έκανε τίποτα άλλο από το να μετατραπεί σ᾽ ένα αχόρταγο παράσιτο. Εσείς είσαστε από την Τσιουάουα. Πηγαίνετε στη Σιέρα Ταραουμάρα, ζητείστε να σας επιτρέψουν την είσοδο σε μια απ᾽ τις κοινότητες των Ραραμούρις.[15] Ίσως δεν σας αφήσουν να μείνετε, δεν υπάρχει πια ο αξιαγάπητος Ρόνκο[16] για να τον ρωτήσετε. Ίσως πάλι, σας αφήσουν να μείνετε μερικές μέρες. Εκεί, μ᾽ αυτούς, θα μάθετε την ουσία για την καρδιά των ιθαγενών, τον αγώνα και την ελπίδα των αυτόχθονων λαών του Μεξικού. Στο κάτω κάτω, αυτός δεν είναι ο τίτλος του βιβλίου σας;

Πηγαίνετε κύριε Άλβαρες Άλβαρες, σ᾽ αυτό ή σε οποιοδήποτε χωριό ιθαγενών σας δεχτεί, αφού παραιτηθείτε απ᾽ αυτό που είστε τώρα. Εκεί θα σεβαστούν (και δεν θα ανεχτούν με το ζόρι) την ηλικία σας και, πάνω απ᾽ όλα, θα μάθετε ότι για τους ιθαγενείς λαούς του Μεξικού η «αξιοπρέπεια» είναι μια λέξη που κλίνεται στον ενεστώτα για περισσότερα από 500 χρόνια… και όσα λείπουν.

Πηγαίνετε, ίσως αυτή είναι η μέρα που πρέπει να διαλέξετε. Και στην περίπτωσή σας δεν είναι καθόλου απλό, γιατί πρόκειται για την επιλογή ανάμεσα σε έναν κόσμο και σε έναν άλλο. Μην αφήσετε την ηλικία σας να σας αποτρέψει ή να σας συμβουλέψει λάθος. Κοιτάξτε εμάς, είμαστε πάνω από πεντακοσίων χρόνων κι ακόμη μαθαίνουμε.

Αν δεν το κάνετε, τουλάχιστον θα έχετε μάθει από πρώτο χέρι την αλήθεια που περικλείεται στις 17 συλλαβές αυτού του χαϊκού του Μάριο Μπενεντέτι:

---

14. Ο Χουάν Μανουέλ Σεράτ ι Τερέσα είναι ισπανός τραγουδιστής της σύγχρονης λαϊκής μουσικής.

15. Οι Ταραουμάρας ή Ραραμούρις είναι ιθαγενής λαός του Μεξικού, στην πολιτεία της Τσιουάουα, στο βορειοδυτικό Μεξικό, στα υψίπεδα της οροσειράς Σιέρα Μάδρε. Το όνομά τους σημαίνει «οι γρήγοροι στα πόδια», «οι ελαφροπόδαροι».

16. Ο Ρικάρντο «Ρόνκο» Ρόμπλες, που έζησε για 45 χρόνια μαζί με το λαό των Ραραμούρις στην Ταραουμάρα και πέθανε το 2010, ήταν ιησουίτης ιεραπόστολος και υπερασπιστής των δικαιωμάτων των ιθαγενών λαών του Μεξικού.

Ποιος να το 'λεγε,
οι πραγματικά αδύναμοι
ποτέ δεν παραδίνονται

Αυτά. Χαιρετισμούς και, ακούσατε;…

Λίγα πράγματα υπάρχουν
τόσο εκκωφαντικά
όσο η σιωπή

(ναι, επίσης χαϊκού και επίσης του Μάριο Μπενεντέτι).

Από τα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού
Εξεγερμένος υποδιοικητής Μάρκος

Ο EZLN ΑΝΑΚΟΙΝΩΝΕΙ ΤΑ ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ ΤΟΥ

Ανακοίνωση της Παράνομης Επαναστατικής Επιτροπής Ιθαγενών – Γενικής Διοίκησης του EZLN
Μεξικό
30 Δεκεμβρίου 2012

Στο λαό του Μεξικού
Στους λαούς και τις κυβερνήσεις του κόσμου
Αδέλφια
Σύντροφοι και συντρόφισσες

Στις 21 Δεκεμβρίου 2012, τα ξημερώματα, δεκάδες χιλιάδες ιθαγενείς Ζαπατίστας κινητοποιηθήκαμε και καταλάβαμε, ειρηνικά και σιωπηλά, πέντε κεντρικούς δήμους της νοτιοανατολικής μεξικανικής πολιτείας Τσιάπας.

Στις πόλεις Παλένκε, Αλταμιράνο, Λας Μαργαρίτας, Οκοσίνγκο και Σαν Κριστόμπαλ δε λας Κάσας, σας κοιτάξαμε και κοιτάξαμε τον εαυτό μας σιωπηλά.

Το δικό μας μήνυμα δεν είναι μήνυμα υποταγής.

Ούτε πολέμου, θανάτου και καταστροφής.

Είναι μήνυμα αγώνα και αντίστασης.

Μετά το πραξικόπημα των μέσων ενημέρωσης,[1] που μεταμφίεσε κα-

1. Οι προεδρικές εκλογές της 1ης Ιουλίου 2012, εκτός από την εξαγορά ψήφων, τις συλλήψεις κομματικών αντιπροσώπων, την κλοπή καλπών, τις απειλές, τις δολοφονίες και το κάψιμο εκλογικού υλικού, γεγονότα «συνηθισμένα» στην πολιτική ιστορία του Μεξικού, χαρακτηρίστηκαν επίσης από ένα «μιντιακό πραξικόπημα»: ο υποψήφιος του Θεσμικού Επαναστατικού Κόμματος (PRI), Ενρίκε Πένια Νιέτο, μέσα από έναν πανίσχυρο επικοινωνιακό μηχανισμό, είχε ανακηρυχθεί από τα κυρίαρχα μέσα ενημέρωσης μήνες πριν ως ο «επόμενος πρόεδρος του Μεξικού». Το βράδυ των εκλογών, το Ομοσπονδιακό Εκλογικό Ινστιτούτο, με καταμετρημένο μόλις το 17% των ψήφων, έσπευσε να ανακοινώσει τον νικητή μισή ώρα πριν το αναμενόμενο, και ενώ το οριστικό αποτέλεσμα κανονικά αναγγέλλεται τρεις μέρες μετά τη λήξη της ψηφοφορίας. Τα μεγάλα ηλεκτρονικά μέσα (Televisa, TV Azteca και Milenio TV) και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αναπαρήγαγαν τον «εκλογικό θρίαμβο» του Νιέτα, τη στιγμή που το αμερικανικό CNN έκανε λόγο για διαφορά 1% μεταξύ των δύο πρώτων υποψηφίων.

κότεχνα και καλλώπισε ακόμα χειρότερα την άγνοια της ομοσπονδιακής εκτελεστικής εξουσίας, συγκαλύπτοντάς την, δώσαμε το παρών για να σας γνωστοποιήσουμε ότι, όπως αυτοί ποτέ δεν έφυγαν, έτσι κι εμείς.

Πριν από έξι χρόνια, ένα τμήμα της τάξης των πολιτικών και των διανοούμενων τριγύριζε ψάχνοντας έναν υπεύθυνο για την ήττα του. Εκείνη την εποχή, εμείς αγωνιζόμασταν, σε πόλεις και κοινότητες, για τη δικαιοσύνη στο Ατένκο,[2] που τότε δεν ήταν στη μόδα.

Σ' εκείνο το χθες, πρώτα μας συκοφάντησαν και μετά θέλησαν να μας κάνουν να σωπάσουμε. Ανέντιμοι και ανίκανοι να δουν ότι τη μαγιά της καταστροφής τους την είχαν και την έχουν μέσα τους, αποπειράθηκαν να μας εξαφανίσουν με το ψέμα και τη συνένοχη σιωπή.

Έξι χρόνια μετά, δύο πράγματα παραμένουν ξεκάθαρα:

Αυτοί δεν μας έχουν ανάγκη για να αποτύχουν. Εμείς δεν τους έχουμε ανάγκη για να επιβιώσουμε.

Εμείς, που ποτέ δεν φύγαμε, αν και όλο το φάσμα των μέσων ενημέρωσης σας έκανε να πιστέψετε το αντίθετο εξαπατώντας σας, εμφανιστήκαμε ξανά ως ιθαγενείς Ζαπατίστας που είμαστε και θα είμαστε.

Αυτά τα χρόνια γίναμε πιο δυνατοί και βελτιώσαμε σημαντικά τις συνθήκες ζωής μας. Το βιοτικό μας επίπεδο είναι ανώτερο από αυτό των ιθαγενών κοινοτήτων που πρόσκεινται στις εκάστοτε κυβερνήσεις, που δέχονται την ελεημοσύνη τους και την σπαταλούν σε αλκοόλ και άχρηστα είδη.

Τα σπίτια μας βελτιώνονται χωρίς να βλάπτουμε τη φύση επιβάλλοντάς της δρόμους που της είναι ξένοι.

Στα χωριά μας, η γη που πριν χρησίμευε για να θρέφει τα κοπάδια των τσιφλικάδων και των γαιοκτημόνων, τώρα είναι για το καλαμπόκι, τα φασόλια και τα λαχανικά που φωτίζουν το τραπέζι μας.

Από τη δουλειά μας αντλούμε διπλή ικανοποίηση, αφού μας παρέχει τα απαραίτητα για να ζούμε έντιμα και συμβάλλει στη συλλογική ανάπτυξη των κοινοτήτων μας.

2. Η εξέγερση του Σαν Σαλβαδόρ Ατένκο ξεκίνησε τον Μάιο του 2006, όταν η αστυνομία επιτέθηκε σε μια ομάδα πλανόδιων μικροπωλητών λουλουδιών στην τοπική αγορά του Τεξκόκο, στην πολιτεία του Μεξικού, περίπου 30 χλμ από την Πόλη του Μεξικού. Οι μικροπωλητές, με τη βοήθεια των κατοίκων του Ατένκο –μιας μικρής γειτονικής κοινότητας, που έχει μείνει στην ιστορία για την αντίστασή της στην κατασκευή αεροδρομίου στη γη της το 2002– έστησαν οδοφράγματα στον κεντρικό αυτοκινητόδρομο και συγκρούστηκαν με την αστυνομία. Οι άγριες συγκρούσεις είχαν ως αποτέλεσμα δύο νεκρούς διαδηλωτές και εκατοντάδες τραυματίες, κυρίως γυναίκες, οι οποίες κακοποιήθηκαν σεξουαλικά από αστυνομικούς. Ο EZLN και η «Άλλη Καμπάνια», που βρίσκονταν σε περιοδεία σε ολόκληρο το Μεξικό, διέκοψαν τις δραστηριότητές τους, κήρυξαν «κόκκινο συναγερμό» στην Τσιάπας και συμμετείχαν σε διαδηλώσεις αλληλεγγύης.

Τα παιδιά μας, αγόρια και κορίτσια, πηγαίνουν σ᾽ ένα σχολείο που τα μαθαίνει τη δική τους ιστορία, της χώρας τους και του κόσμου, καθώς επίσης τις επιστήμες και τις τεχνικές που είναι απαραίτητες για την ανατροφή τους, χωρίς να παύουν να είναι ιθαγενείς.

Οι ιθαγενείς γυναίκες Ζαπατίστας δεν πωλούνται σαν εμπορεύματα.

Οι ιθαγενείς που ανήκουν στο PRI πηγαίνουν στα νοσοκομεία, τις κλινικές και τα εργαστήριά μας, γιατί σ᾽ αυτά της κυβέρνησης δεν υπάρχουν ούτε φάρμακα ούτε μηχανήματα ούτε γιατροί ούτε εξειδικευμένο προσωπικό.

Η κουλτούρα μας ανθίζει, όχι απομονωμένη αλλά εμπλουτισμένη από την επαφή με τις κουλτούρες άλλων λαών του Μεξικού και του κόσμου.

Κυβερνάμε και αυτοκυβερνώμαστε, αναζητώντας πρώτα και πάντα τη συμφωνία πριν από την αντιπαράθεση.

Όλα αυτά τα καταφέραμε όχι μόνο χωρίς την κυβέρνηση, την τάξη των πολιτικών και τα μέσα ενημέρωσης που τις συνοδεύουν, αλλά και αντιστεκόμενοι στις κάθε είδους επιθέσεις τους. Αποδείξαμε, για άλλη μια φορά, ότι είμαστε αυτοί που είμαστε.

Με τη σιωπή μας ήμασταν παρόντες.

Τώρα με το λόγο μας ανακοινώνουμε ότι:

Πρώτο. Θα επαναβεβαιώσουμε και θα ενδυναμώσουμε τη συμμετοχή μας στο Εθνικό Κογκρέσο Ιθαγενών, που αποτελεί χώρο συνάντησης για τους αυτόχθονες λαούς της χώρας μας.

Δεύτερο. Θα ανακτήσουμε την επαφή με τους συντρόφους και τις συντρόφισσες που συμμετέχουν στην «Έκτη Διακήρυξη της Ζούγκλας Λακαντόνα»[3] στο Μεξικό και τον κόσμο.

Τρίτο. Θα προσπαθήσουμε να οικοδομήσουμε τις απαραίτητες γέφυρες προς τα κοινωνικά κινήματα που έχουν εμφανιστεί και θα εμφανιστούν, όχι για να τα καθοδηγήσουμε ή να τα υποκαταστήσουμε, αλλά για να μάθουμε από αυτά, από την ιστορία, την πορεία και τον προορισμό τους.

Για το λόγο αυτό, έχουμε εξασφαλίσει τη συνδρομή ατόμων και συλλογικοτήτων σε διάφορα μέρη του Μεξικού, που σχηματίζουν ομάδες στήριξης της «Έκτης Επιτροπής» και της «Διεθνούς Επιτροπής» του EZLN, ώστε να μετατραπούν σε ιμάντες επικοινωνίας ανάμεσα στις βάσεις στήριξης

3. Τον Ιούλιο του 2005, ο EZLN δημοσιεύει την «Έκτη Διακήρυξη της Ζούγκλας Λακαντόνα», στην οποία κάνει έναν απολογισμό της ιστορίας και της δράσης του και προτείνει τη δημιουργία ενός μεγάλου μετώπου με τους εργαζόμενους της πόλης και της υπαίθρου για ένα πρόγραμμα αντικαπιταλιστικού αγώνα.

των Ζαπατίστας και τα άτομα, τις ομάδες και τις συλλογικότητες που συμμετέχουν στην «Έκτη Διακήρυξη», στο Μεξικό και τον κόσμο, και συνεχίζουν να διατηρούν την πεποίθηση και τη δέσμευση για την οικοδόμηση μιας μη θεσμικής αριστερής εναλλακτικής πρότασης.

Τέταρτο. Θα παραμείνουμε σε κριτική απόσταση από τη μεξικανική τάξη των πολιτικών που, στο σύνολό της, δεν κάνει τίποτε άλλο παρά να ευημερεί σε βάρος των αναγκών και των ελπίδων των απλών και ταπεινών ανθρώπων.

Πέμπτο. Όσον αφορά τις κακές ομοσπονδιακές, πολιτειακές και δημοτικές κυβερνήσεις, την εκτελεστική, νομοθετική και δικαστική εξουσία, καθώς και τα μέσα ενημέρωσης που τις συνοδεύουν, λέμε τα εξής:

Οι κακές κυβερνήσεις όλου του πολιτικού φάσματος, χωρίς καμία εξαίρεση, έκαναν ό,τι ήταν δυνατόν για να μας καταστρέψουν, να μας εξαγοράσουν, να μας υποτάξουν. Τα κόμματα PRI, PAN, PRD, PVEM, PT, CC και το υπό εκκόλαψη κόμμα RN,[4] μας επιτέθηκαν στρατιωτικά, πολιτικά, κοινωνικά και ιδεολογικά.

Τα μεγάλα μέσα ενημέρωσης προσπάθησαν να μας εξαφανίσουν, στην αρχή με τη δουλοπρεπή και καιροσκοπική συκοφαντία και, στη συνέχεια, με την ύπουλη και συνένοχη σιωπή τους. Αυτοί τους οποίους υπηρετούσαν και των οποίων τα χρήματα απομυζούσαν, δεν υπάρχουν πια. Κι αυτοί που τώρα τους αντικαθιστούν, δεν θα διατηρηθούν περισσότερο από τους προκατόχους τους.

Όπως έγινε φανερό στις 21 Δεκεμβρίου 2012, όλοι τους απέτυχαν.

Μένει λοιπόν η ομοσπονδιακή κυβέρνηση, η εκτελεστική, νομοθετική και δικαστική εξουσία να αποφασίσουν αν θα υποτροπιάσουν στην αντιεξεγερτική πολιτική, η οποία το μόνο που κατάφερε ήταν να δημιουργήσει μια καχεκτική προσομοίωση που συντηρήθηκε αδέξια με επικοινωνιακούς χειρισμούς, ή θα αναγνωρίσουν και θα τηρήσουν τις δεσμεύσεις τους, κατοχυρώνοντας συνταγματικά τα δικαιώματα και την κουλτούρα των ιθα-

4. PRI: Θεσμικό Επαναστατικό Κόμμα, το κόμμα-κράτος που κυβέρνησε για 71 συνεχή χρόνια (1929-2000), με εκλογικές νοθείες, διαφθορά, δολοφονίες, σφαγές, οικονομικές κρίσεις, και επανήλθε στην εξουσία το 2012. PAN: Κόμμα Εθνικής Δράσης, το ακροδεξιό κόμμα που διαδέχθηκε το PRI το 2000 και οδήγησε τη χώρα σε πλήρη καταστροφή, με χιλιάδες νεκρούς, πολλοί από τους οποίους άμαχοι πολίτες, θύματα του «πολέμου κατά των ναρκωτικών». PRD: Κόμμα Δημοκρατικής Επανάστασης, το θεσμικό «κεντροαριστερό» κόμμα που μαζί με το PRI και το PAN καταψήφισαν το νομοσχέδιο που βασιζόταν στις «Συμφωνίες του Σαν Αντρές». PVEM: Κόμμα των Οικολόγων Πράσινων Μεξικού. PT: Κόμμα Εργασίας. CC: Συμμαχία Πολιτών. RN: Εθνική Αναγέννηση, το κόμμα που ίδρυσε ο Μανουέλ Λόπες Ομπραδόρ, μετά τη «φιλική» έξοδό του από το PRD.

γενών, όπως ακριβώς ορίζουν οι λεγόμενες «Συμφωνίες του Σαν Αντρές», που υπογράφηκαν από την ομοσπονδιακή κυβέρνηση το 1996 με επικεφαλής το ίδιο κόμμα που είναι τώρα στην εκτελεστική εξουσία.

Μένει η πολιτειακή κυβέρνηση να αποφασίσει αν θα συνεχίσει την ανέντιμη και καταστροφική στρατηγική της προκατόχου της, η οποία, εκτός από διεφθαρμένη και στρεψόδικη που ήταν, καταχράστηκε χρήματα του λαού της Τσιάπας, πλουτίζοντας η ίδια και οι συνένοχοί της, και επιδόθηκε στην απροκάλυπτη εξαγορά συνειδήσεων και γραφίδων στα μέσα ενημέρωσης, ενώ βύθιζε το λαό της Τσιάπας στην εξαθλίωση και, την ίδια στιγμή, χρησιμοποιούσε αστυνομικούς και παραστρατιωτικούς στην προσπάθειά της να ανακόψει την οργανωτική πρόοδο των ζαπατιστικών κοινοτήτων. Ή αν, αντίθετα, με αλήθεια και δικαιοσύνη, αποδεχτεί και σεβαστεί την ύπαρξή μας, συμβιβαστεί με την ιδέα ότι μια νέα μορφή κοινωνικής ζωής ανθίζει στο ζαπατιστικό έδαφος, στην Τσιάπας, στο Μεξικό. Και ανθίζει προσελκύοντας το ενδιαφέρον έντιμων ανθρώπων σε όλο τον πλανήτη.

Μένει οι δημοτικές κυβερνήσεις να αποφασίσουν αν θα συνεχίσουν να καταπίνουν αμάσητο το χάπι ότι οι αντιζαπατιστικές ή υποτιθέμενες «ζαπατιστικές» οργανώσεις τις εκβιάζουν ζητώντας χρήματα, προκειμένου να επιτίθενται στις κοινότητές μας. Ή αν, αντίθετα, χρησιμοποιήσουν αυτά τα χρήματα για να βελτιώσουν τις συνθήκες ζωής των υπηκόων τους.

Μένει ο λαός του Μεξικού, που οργανώνεται σε σχήματα εκλογικού αγώνα και αντιστέκεται, να αποφασίσει αν θα συνεχίσει να μας βλέπει ως εχθρούς ή αντιπάλους, πάνω στους οποίους ξεσπάει την αγανάκτησή του για τις νοθείες και τις επιθέσεις από τις οποίες, τελικά, υποφέρουμε όλοι, και αν στον αγώνα του για την εξουσία συνεχίσει να συμμαχεί με τους διώκτες μας. Ή αν, αντίθετα, αναγνωρίσει επιτέλους ότι εμείς κάνουμε πολιτική με άλλο τρόπο.

Έκτο. Τις επόμενες μέρες ο EZLN, μέσα από τις επιτροπές του, την «Έκτη» και τη «Διεθνή», θα γνωστοποιήσει μια σειρά από πρωτοβουλίες, με πολιτικό και ειρηνικό χαρακτήρα, για να συνεχίσει να βαδίζει μαζί με τους άλλους αυτόχθονες λαούς του Μεξικού και όλης της ηπείρου, καθώς και με όσους/ες αντιστέκονται και αγωνίζονται από τα κάτω και αριστερά, στο Μεξικό και όλο τον κόσμο.

Αδέλφια
Σύντροφοι και συντρόφισσες

Στο παρελθόν είχαμε την καλή τύχη να μας αντιμετωπίσουν με έντιμο και

καλοπροαίρετο τρόπο διάφορα μέσα ενημέρωσης. Τους ευχαριστήσαμε τότε, αλλά αυτό ακυρώθηκε εντελώς με τη μετέπειτα στάση τους.

Όσοι στοιχημάτισαν ότι υπήρχαμε μόνο στα μέσα ενημέρωσης και, με τον κλοιό ψεμάτων και σιωπής, θα εξαφανιζόμασταν, έκαναν λάθος.

Όταν δεν υπήρχαν κάμερες, μικρόφωνα, γραφίδες, ακούσματα και βλέμματα, εμείς υπήρχαμε.

Όταν μας συκοφαντούσαν, εμείς υπήρχαμε.

Όταν μας φίμωναν, εμείς υπήρχαμε.

Και είμαστε εδώ, υπάρχουμε.

Η πορεία μας, όπως αποδείχθηκε, δεν εξαρτάται από τον επικοινωνιακό αντίκτυπο, αλλά από την κατανόηση του κόσμου και των όψεών του, τη σοφία των ιθαγενών που οδηγεί τα βήματά μας, την ακλόνητη αποφασιστικότητα που γεννά η αξιοπρέπεια από τα κάτω και αριστερά.

Από τώρα και στο εξής, ο λόγος μας θα αρχίσει να είναι επιλεκτικός όσον αφορά τον παραλήπτη του και, εκτός από μεμονωμένες περιπτώσεις, θα μπορεί να γίνει κατανοητός μόνο από όσους και όσες βάδισαν και βαδίζουν μαζί μας, χωρίς να υποτάσσονται στις επικοινωνιακές και συγκυριακές μόδες.

Εδώ, με όχι λίγα λάθη και πολλές δυσκολίες, ο άλλος τρόπος να κάνουμε πολιτική είναι ήδη πραγματικότητα.

Λίγοι, πολύ λίγοι, θα έχουν το προνόμιο να τον γνωρίσουν και να μάθουν απ᾽ αυτόν από πρώτο χέρι.

Πριν από 19 χρόνια τους αιφνιδιάσαμε καταλαμβάνοντας με φωτιά και αίμα τις πόλεις τους. Τώρα το κάναμε ξανά, χωρίς όπλα, χωρίς θάνατο, χωρίς καταστροφή.

Σ᾽ αυτό διαφέρουμε από όσους, στη διάρκεια της διακυβέρνησής τους, μοίρασαν και μοιράζουν το θάνατο στους υπηκόους τους.

Είμαστε οι ίδιοι που ήμασταν 500 χρόνια πριν, 44 χρόνια πριν, 30 χρόνια πριν, 20 χρόνια πριν,[5] μόλις λίγες μέρες πριν.

Είμαστε οι Ζαπατίστας, οι πιο μικροί, αυτοί που ζουν, αγωνίζονται και πεθαίνουν στην τελευταία γωνιά της χώρας, αυτοί που δεν παραδίνονται, δεν ξεπουλιούνται, δεν υποτάσσονται.

5. 44 χρόνια πριν: στις 6 Αυγούστου 1969 ιδρύθηκαν στο βόρειο Μεξικό οι FLN (Fuerzas de Liberación Nacional, Δυνάμεις για την Εθνική Απελευθέρωση), πρόδρομος του EZLN. 30 χρόνια πριν: στις 17 Νοεμβρίου 1983 ιδρύθηκε στη ζούγκλα Λακαντόνα της Τσιάπας ο EZLN. 20 χρόνια πριν: την 1η Ιανουαρίου 1994 ο EZLN καταλαμβάνει με τα όπλα έξι μεγάλες πόλεις της Τσιάπας και κηρύσσει τον πόλεμο στην κυβέρνηση του Μεξικού.

Αδέλφια

Συντρόφισσες και σύντροφοι

Είμαστε οι Ζαπατίστας, δεχθείτε την αγκαλιά μας.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ!
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ!
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ!

Από τα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού

Για την Παράνομη Επαναστατική Επιτροπή Ιθαγενών – Γενική Διοίκηση του EZLN

Εξεγερμένος υποδιοικητής Μάρκος

Ζαπατιστικός Στρατός για την Εθνική Απελευθέρωση
Μεξικό

Ιανουάριος 2013

Προς: την ελεεινή κριτική των κριτικών όπ.π.

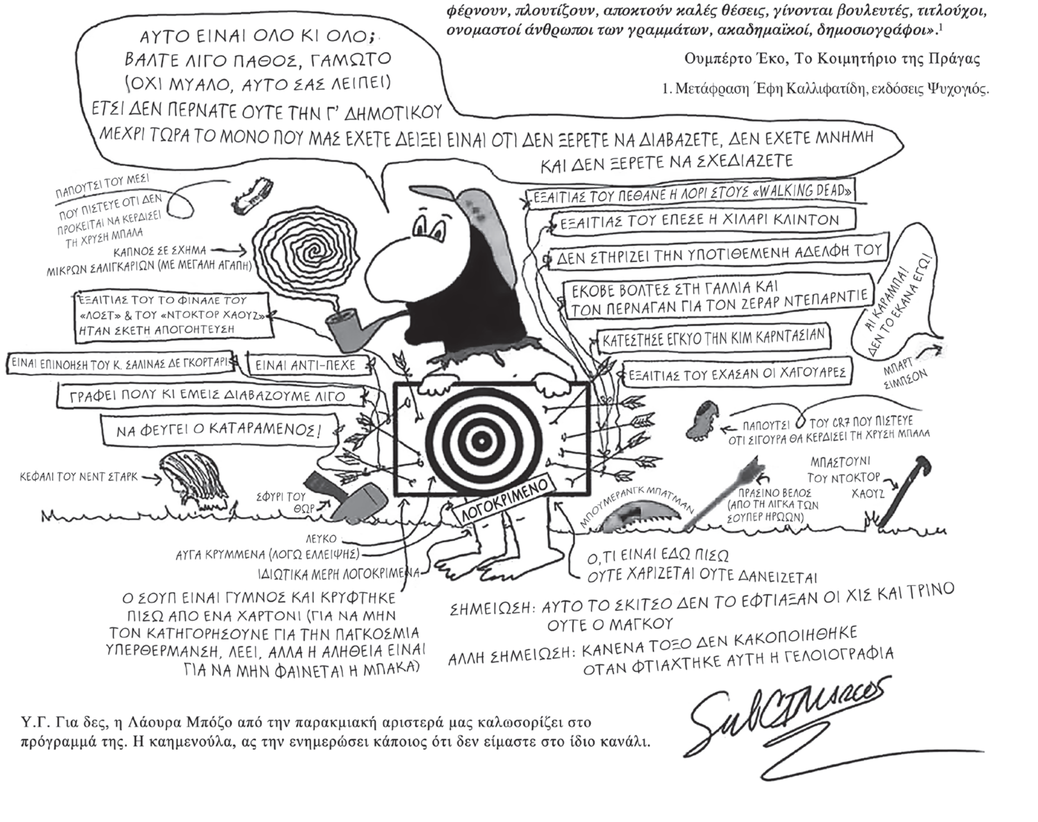
Από: τον Σουπ Μάρκος

«…Ποιος ξέρει πόσοι ακόμα άνθρωποι υπάρχουν στον κόσμο που νομίζουν ότι απειλούνται από κάποια συνωμοσία. Εδώ έχουμε μια φόρμα που μπορεί να συμπληρωθεί κατά βούληση, στον καθένα και η συνωμοσία του».

«Οι άνθρωποι με τις λίγες ιδέες έχουν λιγότερες πιθανότητες να σφάλλουν, ακολουθούν αυτό που κάνουν όλοι χωρίς να ενοχλούν κανέναν, και τα καταφέρνουν, πλουτίζουν, αποκτούν καλές θέσεις, γίνονται βουλευτές, τιτλούχοι, ονομαστοί άνθρωποι των γραμμάτων, ακαδημαϊκοί, δημοσιογράφοι».[1]

Ουμπέρτο Έκο, Το Κοιμητήριο της Πράγας

1. Μετάφραση Έφη Καλλιφατίδη, εκδόσεις Ψυχογιός.

Υ.Γ. Για δες, η Λάουρα Μπόζο από την παρακμιακή αριστερά μας καλωσορίζει στο πρόγραμμά της. Η καημενούλα, ας την ενημερώσει κάποιος ότι δεν είμαστε στο ίδιο κανάλι.

ΣΒΗΝΟΝΤΑΣ ΤΗ ΦΩΤΙΑ ΜΕ ΒΕΝΖΙΝΗ
(υστερόγραφα στο σκίτσο)

11 Ιανουαρίου 2013

Υ.Γ. ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΥΤΟΥ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΤΑ ΣΑΣ. Ώστε δεν ξέρετε για ποιους γίνεται λόγος εδώ; Μήπως επειδή δεν βλέπετε τηλεόραση; Εντάξει, εντάξει, είστε όλοι σας πολύ λόγιοι και δεν έχετε καμία σχέση με την κουλτούρα των άξεστων, αλλά… δεν ξέρετε ούτε τον Ουμπέρτο Έκο;

Υ.Γ. ΠΕΡΙ ΑΘΛΗΤΙΚΗΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΓΕΝΙΚΑ. Λίονελ Μέσι, Αργεντινός. Παίζει ποδόσφαιρο στην ισπανική ομάδα Μπαρτσελόνα. Όταν δεν κάνει διαφημιστικά για ψωμί πολυτελείας, δημιουργεί την υποψία ότι, όπως ο αξέχαστος Μεμίν Πινγκουίν,[1] έχει τσίχλα στο παπούτσι του, αφού η μπάλα κολλάει στο πόδι του και ξεκολλάει μόνο αν τον ανατρέψουν (τον Μέσι, εννοείται) ή όταν η μπάλα «κείτεται στο βάθος των διχτυών». Κριστιάνο Ρονάλντο, Πορτογάλος. Παίζει ποδόσφαιρο στην ισπανική ομάδα Ρεάλ Μαδρίτης. Είναι επίσης γνωστός σαν CR7. Όταν δεν κάνει διαφημιστικά για αποσμητικά, βάζει ωραία γκολ. Για περισσότερες πληροφορίες σε σχέση με το ποδόσφαιρο ως εμπόριο και ως απόλαυση (παράδειγμα: Πελέ εναντίον Γκαρίντσα[2]), βλέπε Εδουάρδο Γκαλεάνο… μμμ… ξέρετε βέβαια ποιος είναι ο Εδουάρδο Γκαλεάνο, έτσι δεν είναι; Όσο για μένα, όχι, δεν είμαι ούτε με την Μπαρτσελόνα ούτε με τη Ρεάλ Μαδρίτης, είμαι με τους *Χαγουάρες*[3] της Τσιάπας, στο Μεξικό, και με την *Ιντερνατσιονάλε* του Μιλάνου, στην Ιταλία (διαβάζω ότι δεν σκοράρουν πια, πρέπει να φταίει η φανέλα που φοράνε όταν παίζουν σε ξένο γήπεδο). Όμως εμείς οι Ζαπατίστας παραμένουμε σταθεροί, είμαστε σαν τους πραγματικούς οπαδούς των *Πούμας*

1. Ο Μεμίν Πινγκουίν είναι ένας αφρομεξικανός ήρωας κόμικ που πρωτοκυκλοφόρησε στο Μεξικό το 1940. Πρόκειται για ένα μικρό φτωχό παιδί, όχι πολύ καλό μαθητή, λόγω της αδυναμίας συγκέντρωσης που τον διακρίνει και του γεγονότος ότι αναγκάζεται να βοηθάει τη μητέρα του, πουλώντας εφημερίδες στους δρόμους και γυαλίζοντας παπούτσια.

2. Πρόκειται για τον Μανουέλ Φρανσίσκο ντος Σάντος, με το ψευδώνυμο «Γκαρίντσα», βραζιλιάνο ποδοσφαιριστή που θεωρείται από πολλούς ως ο καλύτερος ντριπλαδόρος στην ιστορία του παγκόσμιου ποδοσφαίρου.

3. Οι *Χαγουάρες* είναι μεξικανική ποδοσφαιρική ομάδα που παίζει στην πρώτη κατηγορία, με έδρα την Τούξτλα Γκουτιέρες, στην Τσιάπας.

(χαιρετισμούς στην *Λα Ρέμπελ*[4]), που στηρίζουν την ομάδα χάσει-κερδίσει, ακόμη κι αν στην ιδιοκτησία είναι άτομα όπως ο Χοακίν Λόπες Ντορίγα ή ο Κάρλος Σλιμ.[5] Ή σαν τους οπαδούς της *Αμέρικα* (χαιρετισμούς στην *Λα Πολβορίγια*[6]) που, όταν τους λένε ότι είναι μισητοί, απαντούν «μισήστε μας κι άλλο». Ή σαν τους οπαδούς της *Μάκινα Ασούλ*,[7] που βάζουν σακούλες στο κεφάλι τους ως ένδειξη ντροπής, αλλά δεν σταματούν να στηρίζουν την ομάδα τους. Ή σαν αυτούς που υποστηρίζουν την *Άτλας* (χαιρετισμούς στους Χις και Τρίνο[8]) και δεν το βάζουν κάτω, αν και είναι περιττό να το πούμε, κ.λπ., κ.λπ. Ναι, ξέρω, τώρα θα πείτε ότι το ποδόσφαιρο είναι το όπιο των λαών και ποιος ο λόγος να προωθώ τέτοια αλλοτρίωση, τέτοια έλλειψη παιδείας, μπλα, μπλα, μπλα, μπλα.

Υ.Γ. ΠΟΥ ΔΙΝΕΙ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ. Πόλη του Μεξικού, Ομοσπονδιακό Διαμέρισμα, Μεξικό. Στα παρακάτω σημεία μπορείτε να βρείτε, σε πολύ λογική τιμή, οποιαδήποτε τηλεοπτική σειρά (ακόμη και άπαιχτα επεισόδια) ή ταινία (σε μερικά μέρη μπορεί να σας δώσουν τις υποψηφιότητες για τα *Όσκαρ*, ακόμη και πριν συνέλθει η επιτροπή της ακαδημίας κινηματογραφικών τεχνών και επιστημών του Χόλιγουντ), χωρίς να χρειάζεται να προδώσετε τις αρχές σας, ότι δηλαδή δεν βλέπετε τηλεόραση: Έχε Σεντράλ «Λάσαρο Κάρδενας» (στο παρελθόν γνωστή ως «Σαν Χουάν δε Λετράν»), Περικοάπα, Τεπίτο, Καλσάδα δε Τλαλπάν, οποιαδήποτε είσοδος/έξοδος του μετρό, διάδρομοι οποιασδήποτε σχολής του UNAM, σχεδόν σε κάθε γωνία οποιασδήποτε λαϊκής συνοικίας. Αν θέλετε τις πρωτότυπες, υπάρχουν τόνοι στα βιβλιοπωλεία *Γκάντι* (χαιρετισμούς στην οικογένεια του Δον Μαουρίσιο), *Ελ Σότανο* ή *Ελ Παρνάσο*… έκλεισε το *Ελ Παρνάσο*; (μια αγκαλιά από ᾽δω για τον Τόνι), τι κρίμα. Εντάξει, εντάξει, το ξέρω, αλλά ο κόσμος έχει κι άλλες γωνιές εκτός από τα αγαπημένα σας *Mixup*.[9]

4. *Λα Ρέμπελ*, *Πούμας*: Μεξικανική ποδοσφαιρική ομάδα με έδρα το Εθνικό Αυτόνομο Πανεπιστήμιο του Μεξικού (UNAM).

5. Χοακίν Λόπες Ντορίγα: ισπανομεξικανός δημοσιογράφος. Κάρλος Σλιμ: μεξικανός μεγιστάνας, ο πλουσιότερος άνθρωπος στον κόσμο το 2014, χάρη στην εκτόξευση της μετοχής του τηλεπικοινωνιακού κολοσσού América Móvil στις αμερικανικές και μεξικανικές αγορές. Και οι δύο, πρώην ιδιοκτήτες της ομάδας *Πούμας*.

6. Ποδοσφαιρική ομάδα με έδρα τη συνοικία Λα Πολβορίγια, στην Πόλη του Μεξικού.

7. Αναφέρεται στην ποδοσφαιρική ομάδα «Μπλε μηχανή» ή «Μπλε σταυρός» (*Κρους Ασούλ*) με έδρα την Πόλη του Μεξικού.

8. Οι Χις και Τρίνο είναι μεξικανοί σκιτσογράφοι, γνωστοί και για την αγάπη τους στην *Άτλας*, ποδοσφαιρική ομάδα από την πολιτεία Γουαδαλαχάρα που παίζει στην πρώτη κατηγορία.

9. Το *Mixup* είναι αλυσίδα καταστημάτων πώλησης δίσκων.

Προσοχή: μην εκπλαγείτε αν, όταν πάτε να πάρετε αυτά τα *ντιβιντί*, τύχει να δείτε την αστυνομία να εκβιάζει τους πλανόδιους μικροπωλητές ή να προσπαθεί να τους διώξει «γιατί ασχημαίνουν την πόλη». Και αν δείτε καμιά σύγκρουση, μη φοβηθείτε, οι καταραμένοι συμβαίνει να έχουν την τάση να αντιστέκονται.

Υ.Γ. ΠΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΕΙ ΑΥΤΟΥΣ ΠΟΥ ΠΗΓΑΙΝΟΥΝ ΝΑ ΕΓΓΡΑΦΟΥΝ ΣΤΟ IFE [*Ομοσπονδιακό Εκλογικό Ινστιτούτο*].[10] Ίσως να τα πηγαίνατε καλύτερα στις εκλογές, αν αντί να κρίνετε τους «πεθαμένους της πείνας»[11] (το πιο τρυφερό πράγμα που είπαν στην υπόθεση με τις προπληρωμένες κάρτες) που δεν σας ψήφισαν, προσπαθούσατε να τους καταλάβετε. Αλλά τελοσπάντων, τα εκατομμύρια των Μεξικανών που σας ψήφισαν μπορούν να σας εξηγήσουν ποιο είναι το κάθε πρόσωπο ή η κάθε σειρά που αναφέρονται παραπάνω.

Υ.Γ. ΠΟΥ ΕΞΕΤΑΖΕΙ ΤΙΣ *ΣΥΝΩΜΟΣΙΟΛΟΓΙΚΕΣ* ΔΙΑΒΕΒΑΙΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ EZLN. Ένα μεγάλο μέρος των επιχειρημάτων που χρησιμοποιούν όταν μας επικρίνουν είναι τα ίδια με εκείνα που χρησιμοποίησαν τα μεγάλα τηλεοπτικά κανάλια, τα εμπορικά ραδιόφωνα και ο λεγόμενος «πουλημένος τύπος» από το 1994-95 ως σήμερα.

Υ.Γ. ΠΟΥ ΣΥΣΤΗΝΕΙ, ΥΠΟΝΟΕΙ, Ή, ΟΠΩΣ ΛΕΝΕ ΜΕΡΙΚΟΙ, ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ ΕΝΑ ΠΡΟΫΠΟΘΕΤΟ.[12] Πιθανή εξέλιξη που θα μπορούσε να είχε η «αντιμαχία-καρικατούρα» (φυσικά χωρίς τη δεσποινίδα παρουσιάστρια που τόσο εντυπωσίασε τον κύριο Γκάντρι[13]): οι προαναφερθέντες απαντούν με ένα σκίτσο όπου ο Σουπ, νωχελικά, ξύνει αυτά που είναι τόσο ακριβά, απλώνει την κοιλιά του και καταβροχθίζει «βρόμικα», βλέποντας τηλεόραση (πιθανόν με το σήμα της *Televisa*, γιατί προσέχουν πολύ να μην προσβάλουν την

10. «Αυτοί που πηγαίνουν να εγγραφούν στο IFE»: αναφέρεται στο νεοϊδρυθέν κόμμα MORENA (Κίνημα Εθνικής Αναγέννησης), που είναι υποχρεωμένο να εγγραφεί στο IFE προκειμένου να αναγνωριστεί επίσημα ως κόμμα και να συμμετέχει στις πολιτικές διαδικασίες.

11. «Οι πεθαμένοι της πείνας» είναι ένας απαξιωτικός χαρακτηρισμός που χρησιμοποίησαν οι υποστηρικτές του Θεσμικού Επαναστατικού Κόμματος, αναφερόμενοι σ' αυτούς που ψήφισαν το κόμμα με αντάλλαγμα προπληρωμένες χρεωστικές κάρτες για αγορές σε μεγάλες αλυσίδες καταστημάτων.

12. Στο πρωτότυπο «supositorio», που σημαίνει «υπόθετο». Λογοπαίγνιο με τη λέξη «presuposición», που σημαίνει προϋπόθεση.

13. Στη διάρκεια μιας προεκλογικής τηλεοπτικής αντιμαχίας το 2012, η κάμερα συνέλαβε τον υποψήφιο Γκαμπριέλ Γκάντρι να γλυκοκοιτάζει μια νεαρή παρουσιάστρια.

Tv Azteca – αχ, κι εμείς τους κατηγορούμε ότι πληρώνονται από τον Σαλίνας Πλιέγο[14] ή τον Κάρλος Σλιμ, ή ότι η εκστρατεία τους ενάντια στους εργαζόμενους της *Soriana* ήταν πληρωμένη από τα *Walmart*[15]), με τον τίτλο ή τη λεζάντα να λέει κάτι σαν «ετοιμάζω το επόμενο ανακοινωθέν μου». Ο Σουπ αντεπιτίθεται με άλλο σκίτσο, με τίτλο «Το πρόσφατο παρελθόν», όπου βρίσκεται σε αναπηρικό καροτσάκι και ένας ιθαγενής απέναντί του λέει: «Οι σύντροφοι λένε ότι είναι έτοιμοι, ότι είναι η σειρά σου και ξέρεις τι πρέπει να κάνεις». Ο Σουπ απαντάει: «Εντάξει, πρέπει να μιλήσω με τον Ελίας Κοντρέρας[16] για να του πω να μου φέρει μερικά *ντιβιντί*». Τα μέσα και οι φίλοι που τα συνοδεύουν δεν θα μετέδιδαν το σκίτσο, αλλά θα άρχιζαν τις βαθυστόχαστες σκέψεις του τύπου «Είναι ο Σουπ ανάπηρος, και γι᾽ αυτό δεν εμφανίζεται δημόσια;» και θα ακολουθούσαν «πολύ σοβαρές» έρευνες για την πιθανή ασθένεια που μπορεί να τον ανάγκασε να βρίσκεται σε αναπηρικό καροτσάκι.

Υ.Γ. ΠΟΥ ΔΙΝΕΙ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΡΑΤΣΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ. Διάβασα σε διάφορα μέρη ότι «ο *εζεταελέενε* ναι, ο Μάρκος όχι» και ότι θέλουν να ακούσουν τους ιθαγενείς Ζαπατίστας, όχι το μανιακό εγώ του Σουπ. Εντάξει, ιδού λοιπόν:

– Τελευταία φορά που ο Σουπ υπέγραψε μια ανακοίνωση στο όνομα του EZLN: Μάιος του 2011, με αφορμή την πορεία στήριξης στο δίκαιο και αξιοπρεπές κίνημα του οποίου επικεφαλής ήταν ο Χαβιέρ Σισίλια.[17] Με την ανακοίνωσή μας, ως Παράνομη Επαναστατική Επιτροπή Ιθαγενών – Γενική Διοίκηση του EZLN, απευθύναμε χαιρετισμό στο Κίνημα για την Ειρήνη με Δικαιοσύνη και Αξιοπρέπεια και στον αγώνα του για τα θύματα του παράλογου πολέμου του Φελίπε Καλδερόν Ινοχόσα.

14. Σαλίνας Πλιέγο: μεξικανός πολυεκατομμυριούχος, ο πλουσιότερος άνθρωπος στη χώρα.

15. *Soriana* είναι το όνομα αλυσίδας σούπερ μάρκετ, που κατέχει τη δεύτερη θέση της μεξικανικής αγοράς μετά τα *Walmart*. Στις προεδρικές εκλογές του 2012 κατηγορήθηκε για εξαγορά ψηφοφόρων στους οποίους χάριζε κάρτες αγορών.

16. Ελίας Κοντρέρας: Ήρωας του βιβλίου *Ανήσυχοι νεκροί (Κι ό,τι λείπει, λείπει)*, το οποίο έγραψε ο υποδιοικητής Μάρκος μαζί με τον μεξικανό συγγραφέα Πάκο Ιγνάσιο Τάιμπο ΙΙ (ελλ. μτφρ. Βασιλική Κνήτου - Κρίτων Ηλιόπουλος, εκδόσεις Άγρα και Κέδρος, 2005).

17. Χαβιέρ Σισίλια: συγγραφέας, ποιητής και δημοσιογράφος. Το 2011, μετά τη δολοφονία του γιου του και άλλων έξι νέων από το «οργανωμένο έγκλημα» στην πολιτεία Μορέλος, τέθηκε επικεφαλής στο «Κίνημα για την Ειρήνη με Δικαιοσύνη και Αξιοπρέπεια», διαδηλώνοντας υπέρ της ειρήνης και κατά του «πολέμου κατά του εμπορίου ναρκωτικών» που είχε κηρύξει ο πρώην πρόεδρος του Μεξικού Φελίπε Καλδερόν, προκαλώντας το θάνατο χιλιάδων αθώων πολιτών.

– Ανάμεσα στις 7 Μαΐου 2011 και τις 21 Δεκεμβρίου 2012, υπάρχουν 27 καταγγελίες των Συμβουλίων Καλής Διακυβέρνησης, δηλαδή των ιθαγενών Ζαπατίστας ΧΩΡΙΣ ΜΕΣΟΛΑΒΗΤΕΣ μιγάδες, λευκούς και γενειοφόρους (και λοιπές κοινοτοπίες που θέλετε να προσθέσετε), όλες συνδεδεμένες με το *τουίτερ* και το *φέισμπουκ* (ή όπως αλλιώς λέγεται) στην ιστοσελίδα «Enlace Zapatista». Οι 27 καταγγελίες δέχθηκαν κατά μέσο όρο 1.500 επισκέψεις - αναγνώσεις η καθεμία, αν και όλες βρίσκονταν στην κορυφή του κεντρικού περιεχομένου αυτής της ιστοσελίδας για πολλές μέρες.

Για παράδειγμα, η καταγγελία του Συμβουλίου Καλής Διακυβέρνησης της Ρεαλιδάδ, με ημερομηνία 15 Αυγούστου 2012, ήταν για 24 μέρες κύρια είδηση στη ζαπατιστική ιστοσελίδα και δέχθηκε 1.080 επισκέψεις - αναγνώσεις. Αριθμός *τουίτς* (ή όπως αλλιώς λέγεται) που προκάλεσε: μηδέν. Αριθμός δημοσιογράφων που «*σημείωσαν*» την καταγγελία: ένας. Αριθμός σχολίων των διανοούμενων στα κείμενά τους: μηδέν. Αριθμός *ριτουίτς* (ή όπως αλλιώς λέγεται): μηδέν. Αριθμός βαθυστόχαστων αναλύσεων για το λόγο που ο EZLN εμφανίζεται μόνο σε προεκλογικές περιόδους: μηδέν. Αριθμός εντύπων που δημοσίευσαν στην έντυπη έκδοσή τους την καταγγελία: μηδέν. Βέβαια, το κείμενο του Συμβουλίου Καλής Διακυβέρνησης κατήγγειλε τη συμμαχία της πολιτειακής και της δημοτικής κυβέρνησης με το PVEM και το PRD για να επιτεθούν στις ζαπατιστικές κοινότητες.

Αριθμός επισκέψεων στο σκίτσο του Σουπ που τόσο πρόσβαλε τα μορφωμένα άτομα: πάνω από 5.000 επισκέψεις σε λιγότερο από 48 ώρες (συν τα *τουίτερς* –ή όπως αλλιώς λέγονται–, τα *πινγκμπάκς* –ή όπως αλλιώς λέγονται–, τις αποκοπές/επικολλήσεις κ.λπ.).

Τώρα, ανατρέξτε στην περίοδο που ξεκινάει τον Αύγουστο του 2003, χρονιά που σχηματίστηκαν τα Συμβούλια Καλής Διακυβέρνησης και μετατράπηκαν στους άμεσους εντεταλμένους των ζαπατιστικών λαών, και δείτε πόσες φορές μίλησαν, με τον δικό τους λόγο και χωρίς μεσολαβητές. Κάντε τον υπολογισμό πόσες φορές όλοι εσείς μάθατε ότι αυτός ο λόγος υπήρχε καν. Εντάξει, τώρα μάλιστα, γράψτε για την «ύποπτη» σιωπή των Ζαπατίστας και αναρωτηθείτε γιατί οι Ζαπατίστας και ο Μάρκος «εμφανίζονται» μόνο όταν το PRI, που ποτέ δεν έφυγε, επιστρέφει.

Υ.Γ. ΠΟΥ ΤΙΤΙΒΙΖΕΙ (ή όπως αλλιώς λέγεται) ΓΙΑ ΤΟΝ EZLN.

Τουίτ 1: «*Οι Ζαπατίστας είναι αυτοί που, στις ταυρομαχίες, αβαντάρουν τον ταύρο*».

Απάντηση 1: «*Τι αφελείς! Στο τέλος, ο ταύρος πάντα πεθαίνει*».

Τουίτ 2: «*Όχι πάντα*».

Απάντηση 2: «*Τα λουλούδια πηγαίνουν πάντοτε στον ταυρομάχο, όχι στον ταύρο, οι Ζαπατίστας είναι εκτός τόπου*».

Τουίτ 3: (ακυρώθηκε γιατί ξεπέρασε τους 140 χαρακτήρες): «*Τα πολιτικά κόμματα δίνουν μάχη για το ποιος θα είναι ο ταυρομάχος: μερικά λένε ότι είναι καλύτερα οι πικαδόρες*[18] *να καθυστερούν, διευκολύνοντας έτσι το έργο του ταυρομάχου. Άλλα ότι πρέπει να είναι φιλεύσπλαχνοι και να δείχνουν πνευματική συμπόνια στον ταύρο πριν τον θυσιάσουν. Άλλα λένε ότι αυτό που πρέπει να γίνει είναι να μειωθούν τα έξοδα ώστε η διαχείριση της ταυρομαχίας να μην είναι τόσο απεχθής. Και άλλα λένε "πόσο;"*».

Απάντηση 3: (Δεν υπάρχει, γιατί το τουίτ 3 δεν εμφανίστηκε).

Τουίτ 4: «*Οι ταυρομαχίες θα πάψουν να υπάρχουν. Στο μεταξύ, οι Ζαπατίστας χειροκροτούμε ακόμη περισσότερο τον ταύρο, όταν, παρά τις πληγές, καταφέρνει να ρίξει κάτω τον ταυρομάχο*».

Απάντηση 4: (Δεν υπάρχει, πήγαν όλοι για ύπνο).

Το Υ.Γ. συνεχίζει να τιτιβίζει (ή όπως αλλιώς λέγεται). Μετά από λίγο, κάποιος αντιλαμβάνεται ότι είναι ακόμα εκεί και απαντάει: «*Πώς γίνεται και εμφανίζεστε μόνο σε ύποπτες καταστάσεις;*».

Τέλος;

Υ.Γ. ΠΟΥ ΤΩΡΑ, ΜΑΛΙΣΤΑ, ΔΕΝ ΞΕΠΕΡΝΑ ΤΟΥΣ 140 ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ (νομίζω): «*Ντουρίτο:*[19] *Οι Ζαπατίστας είναι σαν τον Ντόκτορ Χάουζ.*[20] *Σχεδόν πάντα κάνουν σωστή διάγνωση και θεραπεία, αλλά στους περισσότερους δεν αρέσει ο τρόπος τους. Για τον ασθενή, ούτε λόγος*».

Υ.Γ. ΠΟΥ ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΖΕΙ. Σας διαβάζουμε με προσοχή. Βλέπουμε πώς, όταν ένας από σας διαφωνεί με τον άλλο, αλληλοκατηγορείστε ως «πεχεζόμπι» ή «τελεβίσο», και τα παράγωγά τους. Εμείς δεν πιστεύουμε ότι οι διαφω-

18. Οι *picadores* είναι έφιπποι ταυρομάχοι, πάνω σε προστατευμένα άλογα, οπλισμένοι με μια ξύλινη λόγχη με μεταλλική άκρη, την *πίκα*, την οποία καρφώνουν στους πανίσχυρους μυς του αυχένα του ταύρου.

19. Δον Ντουρίτο δε λα Λακαντόνα: Βλέπε κεφάλαιο Βοτάν Ι, «Ένα σκαθάρι στο διαδίκτυο», σελ. 245-253.

20. Doctor House: Ο γιατρός Γκρέγκορι Χάουζ, κεντρικό πρόσωπο της ομώνυμης δημοφιλούς βορειοαμερικανικής σειράς, είναι ένας ευφυής, είρωνας και αντισυμβατικός γιατρός, με αναφορές στον Σέρλοκ Χολμς, επικεφαλής διαγνωστικής ομάδας στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Πρίνσετον.

νίες έχουν απαραίτητα πολιτική προέλευση. Για παράδειγμα, όταν κάποιος λέει ότι «*ο EZLN είναι κατασκεύασμα του Σαλίνας δε Γκορτάρι*», εμείς δεν πιστεύουμε ότι είναι απαραίτητα *τρολ*, *πεχεζόμπι*, *τελεβίσο*, *τιβιαστέκο*[21] (ή όπως αλλιώς αποκαλούνται μεταξύ τους). Μπορεί, λέμε εμείς, να πρόκειται απλά για κάποιον με χαμηλό δείκτη νοημοσύνης, κάποιον που βαριέται πολύ να διαβάσει πάνω από 140 χαρακτήρες, ή κάποιον που προσπαθεί να δικτυωθεί με κάποιον άλλο που έχει ήδη πει το ίδιο πράγμα.

Υ.Γ. ΠΟΥ ΑΨΗΦΑ ΤΗ ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ. Ο κόσμος είναι στρογγυλός, γυρίζει, αλλάζει. Αλλά στον κόσμο που έχουν επιβάλει οι αποπάνω, ανεξάρτητα από το πόσες φορές γυρίζει, εμείς πάντοτε μένουμε αποκάτω. Ο κόσμος που θέλουμε εμείς είναι κι αυτός στρογγυλός, και γυρίζει, και αλλάζει, αλλά κανείς δεν είναι αποπάνω σε βάρος των αποκάτω.

Υ.Γ. ΠΟΥ ΑΝΑΚΑΛΕΙ ΛΙΓΟ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ. Όταν ένα μέρος της φωτισμένης αριστεράς έκανε ακόμη ακροβασίες προσπαθώντας να δώσει θεωρητικό υπόβαθρο στο ατυχές ευφυολόγημα της «ερωτικής δημοκρατίας»[22] και ζούσε έναν φλογερό μήνα του μέλιτος με τα μεγάλα μέσα ενημέρωσης (δαπανώντας τεράστια ποσά στις διαφημίσεις ηλεκτρονικών και έντυπων μέσων), η φοιτητική νεολαία που έγινε στη συνέχεια γνωστή ως «#είμαι ο 132» κατήγγελλε ήδη το ρόλο των μεγάλων μέσων επικοινωνίας στη μεξικανική «δημοκρατία». Μετά έγινε ό,τι έγινε και αυτή η ίδια φωτισμένη αριστερά αποφάσισε ότι ήθελε να αναχθεί σε κηδεμόνα των εξεγερμένων νέων (ή «ταραχοποιών», όπως τους λένε τώρα). Αλλά από τη στιγμή που δεν ήταν πια στη μόδα, η φωτισμένη αριστερά τους ξέχασε, υποστηρίζοντας ότι «*έχασαν την ευκαιρία τους*», «*έκαναν πολύ κακό για το τίποτα*», «*είναι επαναστάτες των στάρμπακς*» (ή όπως αλλιώς λέγονται), «*δεν μπορούν να αλλάξουν τον κόσμο με ένα σμάρτφοουν*» (ή όπως αλλιώς λέγεται). Το ημερολόγιο θα συνεχίσει να ματώνει και, ξαφνικά, θα επιστρέψουν, καλύτεροι, πιο δυνατοί, πιο πολλοί. Και αυτοί που τώρα τους ξεχνούν ή τους επικρίνουν, θα πουν «*βέβαια, εγώ ήξερα ότι δεν είχαν εξαφανιστεί*», ή «*τώρα θα τους πω τι πρέπει*

21. «Pejezombie» (πέχε + ζόμπι) αποκαλούνται απαξιωτικά οι υποστηρικτές του Μανουέλ Λόπες Ομπραδόρ, ο οποίος κατάγεται από το Ταμπάσκο, όπου αφθονούν τα «πέχες», ένα υπό εξαφάνιση είδος βατραχόψαρου. Αντίστοιχα «televiso» και «tvazteco» αποκαλούνται ειρωνικά οι υποστηρικτές του Ενρίκε Πένια Νιέτο, δημιουργήματος σε μεγάλο βαθμό των μεγάλων μεξικανικών δικτύων.

22. Στο πρωτότυπο «La república amorosa»: πρόκειται για σύνθημα του υποψηφίου Μανουέλ Λόπες Ομπραδόρ (Κόμμα Δημοκρατικής Επανάστασης, PRD), στις προεδρικές εκλογές του Μεξικού, το 2012.

να κάνουν», αλλά κάποιοι άλλοι θα πουν τότε «υπάρχει κάτι *πολύ ύποπτο* στο γεγονός ότι εσείς εμφανίζεστε κάθε φορά που συμβαίνει κάτι».

Υ.Γ. ΠΟΥ ΔΕΙΧΝΕΙ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ. Δεν παίρνουμε ναρκωτικά, καταλαβαίνουμε. Εμείς είμαστε «αυτό» που, στα σπίτια και τα σχολεία σας, θα προκαλούσε τη σύσταση των γονέων, των φίλων σας και των υπόλοιπων ευαίσθητων και καθωσπρέπει ανθρώπων: «*δεν θα 'πρεπε να συναναστρέφεσαι μ' αυτόν τον κόσμο, τόσα λένε γι' αυτούς*». Καλά, για τον Σουπ ούτε λόγος, θα έλεγαν κάτι του τύπου «*αυτός ο άνθρωπος δεν σου ταιριάζει, δεν ξέρουμε καν ποιος είναι*». Ή «*άλλο πράγμα είναι να βοηθάς τους καημένους τους ινδιάνους και άλλο, πολύ διαφορετικό, να ανακατεύεσαι με αυτούς τους άξεστους που δεν έχουν καν κινητό, για να μη μιλήσουμε για σμάρτφοουν, ακόμη και μάρκας "μ' έκαψες"*».

Υ.Γ. ΠΟΥ ΚΛΕΙΝΕΙ ΤΟ ΜΑΤΙ. «Το νερντ είναι χοτ».

Υ.Γ. ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΟΥΣ ΧΙΛΙΑΔΕΣ, Ή ΕΚΑΤΟΝΤΑΔΕΣ, Ή ΔΕΚΑΔΕΣ, Ή ΛΙΓΟΥΣ. Το επιχείρημα των πλειοψηφιών έναντι των μειοψηφιών μάς κουράζει, κι εμένα μου θυμίζει ένα παλιό γκράφιτι (ή όπως αλλιώς λέγεται) πάνω σ' έναν παλιό τοίχο που είδα όταν ήμουν παλιός. Με μια πανδαισία χρωμάτων, αποφαινόταν: «*Φάε σκατά. Εκατομμύρια μύγες δεν μπορεί να κάνουν λάθος*».

Υ.Γ. ΠΟΥ ΣΥΣΤΗΝΕΙ ΥΠΟΜΟΝΗ. Αχ, μην απελπίζεστε. Λίγα λόγια ακόμη (ή σχέδια, ή τραγούδια, ή βίντεο) και θα μπορείτε να μας ακούτε μόνο όσοι πραγματικά μας ενδιαφέρετε ως συνομιλητές.

Αυτά. Χαιρετισμούς και, πιστέψτε μας, το καταλαβαίνουμε: λογισμοί και παραλογισμοί για να θεμελιώσουν τον κυνισμό, την απάθεια, τον *σταρχιδισμό* και ό,τι συνώνυμο θέλετε, υπάρχουν πολλοί, αμέτρητοι, όλοι. Λογισμοί για να αλλάξουμε και να βελτιώσουμε τα πράγματα, είναι μια δουλειά που πολύ λίγοι/ες είναι διατεθειμένοι/ες να κάνουν.

Ο Σουπ προσπαθώντας να βρει έναν «μοιραίο συνδυασμό»[23]
για το τελικό κείμενο της περιόδου
(θα αστειεύεσαι… σε λίγο θα βγαίνει μαζί με βιντεοπαιχνίδια)

23. Αναφέρεται στο βιντεοπαιχνίδι «Mortal Kombat» (Θανάσιμη Μάχη), όπου ο παίκτης αναζητά έναν «fatality combo» (μοιραίο συνδυασμό).

ΑΥΤΟΙ ΚΑΙ ΕΜΕΙΣ
Ι. ΟΙ (ΠΑΡΑ)ΛΟΓΙΣΜΟΙ ΤΩΝ ΑΠΟΠΑΝΩ

Ιανουάριος 2013

Λένε οι αποπάνω:

Εμείς είμαστε αυτοί που διατάζουμε. Είμαστε ισχυρότεροι αν και λιγότεροι. Δεν μας ενδιαφέρει τι λες-ακούς-σκέφτεσαι-κάνεις, από τη στιγμή που παραμένεις σιωπηλός, κουφός, ακίνητος.

Μπορούμε να επιβάλουμε στην κυβέρνηση ανθρώπους σχετικά έξυπνους (αν και είναι ήδη πολύ δύσκολο να τους βρεις στην τάξη των πολιτικών), αλλά επιλέγουμε κάποιον που δεν μπορεί καν να προσποιηθεί τον σχετικό.

Γιατί; Γιατί μπορούμε να το κάνουμε!

Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε τον μηχανισμό της αστυνομίας και του στρατού για να καταδιώξουμε και να φυλακίσουμε πραγματικούς εγκληματίες, μόνο που αυτοί συνιστούν ζωτικό μας όργανο. Αντ᾽ αυτού, επιλέγουμε να καταδιώξουμε εσένα, να σε κακοποιήσουμε, να σε συλλάβουμε, να σε βασανίσουμε, να σε φυλακίσουμε, να σε δολοφονήσουμε.

Γιατί; Γιατί μπορούμε να το κάνουμε!

Αθώος ή ένοχος; Και ποιον ενδιαφέρει τι απ᾽ τα δύο είσαι; Η δικαιοσύνη είναι μια ακόμη πόρνη σημειωμένη στην ατζέντα μας και, πίστεψέ μας, δεν είναι η πιο ακριβή.

Και, ακόμη κι αν τηρείς κατά γράμμα το μοντέλο που σου επιβάλλουμε, ακόμη κι αν δεν κάνεις τίποτα, ακόμη κι αν είσαι αθώος, θα σε συντρίψουμε.

Κι αν επιμένεις να ρωτάς γιατί το κάνουμε, σου απαντάμε: γιατί μπορούμε να το κάνουμε!

Αυτό σημαίνει να έχεις την εξουσία. Γίνεται πολύς λόγος για χρήματα, πλούτη κι άλλα τέτοια. Αλλά, πίστεψέ μας, το πιο συναρπαστικό είναι αυτό το αίσθημα να μπορείς να αποφασίζεις για τη ζωή, την ελευθερία και τα αγαθά οποιουδήποτε. Όχι! Η εξουσία δεν είναι τα χρήματα, είναι ό,τι μπορείς ν᾽ αποκτήσεις μ᾽ αυτή. Η εξουσία δεν είναι μόνο η ατιμώρητη επιβολή της, αλλά επίσης, και πάνω απ᾽ όλα, η παράλογη άσκησή της. Γιατί όταν έχεις την εξου-

σία, κάνεις και ξεκάνεις χωρίς κανέναν άλλο λόγο πέρα από την κατοχή της εξουσίας.

Και είναι αδιάφορο ποιος εμφανίζεται στην πρώτη γραμμή, κρύβοντάς μας. Αυτά τα περί δεξιάς και αριστεράς δεν είναι παρά οδηγίες που δείχνουν στον οδηγό πού να σταθμεύσει τ' αμάξι. Η μηχανή δουλεύει από μόνη της. Δεν χρειάζεται καν να δώσουμε εντολή να τιμωρηθεί το θράσος να μας προκαλεί. Μεγάλες, μεσαίες και μικρές κυβερνήσεις, απ' όλο το πολιτικό φάσμα, και επιπλέον, διανοούμενοι, καλλιτέχνες, δημοσιογράφοι, πολιτικοί, μέλη της εκκλησιαστικής ιεραρχίας, διαφιλονικούν για το προνόμιο να μας είναι ευχάριστοι.

Οπότε, άντε και γαμήσου, άντε χάσου, σάπισε, ψόφα, απογοητεύσου, παραδώσου.

Για τον υπόλοιπο κόσμο δεν υπάρχεις, είσαι ο κανένας.

Ναι! Έχουμε σπείρει το μίσος, τον κυνισμό, τη μνησικακία, την απελπισία, τον θεωρητικό και πρακτικό ωχαδερφισμό, τον κομφορμισμό του «μη χείρον βέλτιστον», το φόβο που γίνεται παραίτηση.

Και, παρ' όλ' αυτά, τρέμουμε μήπως όλο αυτό μετασχηματιστεί σε οργανωμένη, εξεγερμένη, αδιατίμητη οργή.

Γιατί το χάος που επιβάλλουμε, το ελέγχουμε, το διαχειριζόμαστε, το δοσομετρούμε, το τροφοδοτούμε. Οι «δυνάμεις της τάξης» μας είναι η ισχύς μας να επιβάλλουμε το δικό μας χάος.

Αλλά ο χαμός που έρχεται από τα κάτω…

Χμμ, αυτοί… ούτε καν καταλαβαίνουμε τι λένε, ποιοι είναι, πόσο μετράνε.

Κι έπειτα, είναι τόσο άξεστοι που ούτε ζητιανεύουν πια, ούτε περιμένουν, ούτε ζητάνε, ούτε ικετεύουν, αλλά ασκούν την ελευθερία τους. Φαντάσου χυδαιότητα!

Αυτός είναι ο πραγματικός κίνδυνος. Ο κόσμος που γυρίζει αλλού το βλέμμα, βγαίνει απ' το καλούπι, το σπάει ή το αγνοεί.

Ξέρεις τι ήταν για μας πολύ αποτελεσματικό; Εκείνος ο μύθος της ενότητας με κάθε τίμημα. Να συμφωνείς μόνο με τον αφέντη, τον επικεφαλής, τον ηγέτη, τον αρχηγό, ή όπως αλλιώς τον λένε. Είναι πιο εύκολο να ελέγχεις, να διοικείς, να περιορίζεις, να εξαγοράζεις έναν/μία παρά πολλούς. Και πιο φθηνό. Αυτό, και οι ατομικές εξεγέρσεις. Είναι τόσο συγκινητικά άχρηστες.

Αντίθετα, το επικίνδυνο, το πραγματικό χάος έρχεται όταν ο καθένας και η καθεμία γίνουν συλλογικότητα, ομάδα, παρέα, φυλή, οργάνωση, και μάθουν να λένε για λογαριασμό τους «όχι» και «ναι», και συμφωνήσουν μεταξύ τους. Γιατί το «όχι» έχει στόχο εμάς που δίνουμε τις διαταγές. Και το «ναι»… ουφ… αυτό είναι πραγματική συμφορά. Φαντάσου ο καθένας να έχτιζε τη μοίρα του και να αποφάσιζε τι θα γίνει και τι θα κάνει. Θα ήταν σαν να λέμε

ότι εμείς είμαστε οι ασήμαντοι, οι περιττοί, οι ενοχλητικοί, οι αχρείαστοι, εμείς πρέπει να φυλακιστούμε, να εξαφανιστούμε.

Ναι! Πραγματικός εφιάλτης. Αλλά αυτή τη φορά για εμάς. Φαντάζεσαι τι αντιαισθητικός θα ήταν αυτός ο κόσμος; Γεμάτος ινδιάνους, μαύρους, μελαψούς, κίτρινους, ερυθρούς, τύπους με ράστα, τατουάζ, πίρσινγκ, καρφιά, πάνκηδες, γκοθάδες, χιπχοπάδες, σκεϊτάδες, αυτούς που ανεμίζουν την τόσο άπατρι για να εξαγοράσεις σημαία με το «Α», νέους, γυναίκες, αρσενικές και θηλυκές πουτάνες, παιδιά, γέρους, μάγκες, οδηγούς, αγρότες, εργάτες, άξεστους, πρόλες,[1] *φτωχούς, ανώνυμους… άλλους/άλλες…*[2] *Χωρίς έναν προνομιακό χώρο για μας, τους "beautiful people"… τον «καλό κόσμο» αν δεν κατάλαβες… γιατί φαίνεται από χιλιόμετρα μακριά ότι δεν έχεις σπουδάσει στο Χάρβαρντ.*

Ναι! Εκείνη η μέρα για μας θα ήταν νύχτα… Ναι! Θα διαλύονταν τα πάντα. Και τι θα κάναμε;

Χμμ… αυτό δεν το έχουμε σκεφτεί. Σκεφτόμαστε, σχεδιάζουμε και εφαρμόζουμε αυτό που πρέπει για να αποτρέψουμε μια τέτοια εξέλιξη, αλλά… όχι, αυτό δεν το έχουμε σκεφτεί.

Ωραία, σε μια τέτοια περίπτωση, λοιπόν… χμμ… δεν ξέρω… ίσως να ψάχναμε για ενόχους και μετά, ποιος ξέρει, ίσως ψάχναμε ένα σχέδιο «Β». Βέβαια εκείνη τη στιγμή όλα θα ήταν άχρηστα. Νομίζω ότι τότε θα θυμόμασταν τη φράση εκείνου του βρομοκόκκινου εβραίου… όχι του Μαρξ… του Αϊνστάιν, του Άλμπερτ Αϊνστάιν. Μου φαίνεται πως εκείνος ήταν που είπε: «Η θεωρία είναι όταν γνωρίζουμε τα πάντα και τίποτα δεν λειτουργεί. Η πράξη είναι όταν τα πάντα λειτουργούν και κανείς δεν ξέρει γιατί. Σε αυτήν την περίπτωση έχουμε συνδυάσει τη θεωρία με την πράξη: τίποτα δεν λειτουργεί… και κανείς δεν ξέρει γιατί».

Ναι, έχεις δίκιο, ούτε καν θα χαμογελούσαμε. Η αίσθηση του χιούμορ ήταν πάντοτε αναπαλλοτρίωτη κληρονομιά. Δεν είναι κρίμα;

Ναι, δεν υπάρχει αμφιβολία: είμαστε σε περίοδο κρίσης.

Για πες μας, δεν θα μας βγάλεις φωτογραφίες; Έτσι, για να φτιαχτούμε λίγο και να βάλουμε κάτι πιο ευπαρουσίαστο. Μπα όχι! Αυτό το μοντελάκι το φορέσαμε ήδη στο «Hola» [ισπανικό περιοδικό μόδας]… Μα τι σου λέμε!

---

1. Το *prole* (απ' το «προλετάριος») έγινε ατάκα στο Μεξικό όταν η κόρη του τότε υποψηφίου για την προεδρία, και σημερινού προέδρου, Ενρίκε Πένια Νιέτο, χαρακτήρισε «ηλίθιους» και «πρόλες» όσους κορόιδευαν τον πατέρα της για την αποτυχημένη προσπάθειά του να ονοματίσει, τον Δεκέμβριο του 2011 στη Διεθνή Έκθεση Βιβλίου στη Γουαδαλαχάρα, τρία βιβλία που άλλαξαν τη ζωή του.

2. Οι Ζαπατίστας μιλούν πάντοτε για… άλλη καμπάνια, άλλη οργάνωση, άλλη εκπαίδευση, άλλη υγεία, κ.λπ.

Είναι φανερό πως δεν έχεις προχωρήσει πέρα από το «βιβλίο των καουμπόηδων» [περιοδικό κόμικς].

Μας τρώει η ανυπομονησία να διηγηθούμε στους φίλους μας ότι μας πήρε συνέντευξη ένας τόσο… τόσο… τόσο… άλλος. Θα ενθουσιαστούν. Και φυσικά θα προσδώσει και σε μας έναν αέρα κοσμοπολίτικο…

Μα φυσικά και δεν σε φοβόμαστε. Και όσο για κείνη την προφητεία… Μπα! Δεν είναι παρά δεισιδαιμονίες, τόσο… τόσο… τόσο αυτόχθονες… Τόσο τριτοκοσμικές…[3] *Χαχαχα… τι ωραίο ανέκδοτο. Κάτσε να το σημειώσουμε, για όταν θα δούμε τα παιδιά…*

Τι;… Δεν είναι προφητεία;

Α, είναι υπόσχεση…

(…) (τιτουτατά-τατατατά, ήχος από σμάρτφοουν)

Ναι; Αστυνομία; Ναι, μια καταγγελία για κάποιον που ήρθε να μας δει. Ναι, νομίζαμε ότι ήταν δημοσιογράφος ή κάτι τέτοιο. Φαινόταν τόσο… τόσο… τόσο άλλος, ναι. Όχι, όχι, δεν μας έκανε τίποτα. Όχι, ούτε πήρε κάτι. Απλά, φεύγοντας από το κλαμπ, για να βρούμε τους φίλους μας, είδαμε ότι έχουν σχεδιάσει κάτι στην πόρτα εισόδου του κήπου. Όχι, οι φύλακες δεν αντιλήφθηκαν ποιος το έκανε. Φυσικά και όχι! Δεν υπάρχουν φαντάσματα. Είναι ζωγραφισμένο με πολλά χρώματα… Όχι, δεν είδαμε κανέναν κουβά με χρώμα κοντά… Λοιπόν, όπως σας είπαμε είναι βαμμένο με πολλά χρώματα, έτσι, πολύ χρωματιστό, πολύ άξεστο, πολύ άλλο, καμία σχέση με τις γκαλερί όπου … τι; Όχι, δεν θέλουμε να στείλετε περιπολικό. Ναι, το ξέρουμε. Σας πήραμε να ρωτήσουμε μήπως θα μπορούσατε να διερευνήσετε τι θέλει να πει αυτό που έχουν γράψει. Δεν ξέρουμε αν είναι κάποιος κωδικός, ή κάποια απ᾽ αυτές τις περίεργες γλώσσες που μιλάνε οι πρόλες. Ναι, είναι μόνο μια λέξη, αλλά δεν ξέρουμε γιατί μας προκαλεί ανατριχίλα. Λέει: MARICHIWEU![4]

(συνεχίζεται…)

Από οποιαδήποτε γωνιά, σε οποιονδήποτε κόσμο

Σουπ Μάρκος

Πλανήτης Γη

---

3. «Region 4» (Ζώνη 4) στο πρωτότυπο: Ο όρος προέρχεται από την κωδικοποίηση των DVD ανά γεωγραφικές ζώνες, έξω από τις οποίες η αναπαραγωγή ενός δίσκου μπορεί να μην είναι δυνατή. Η Ζώνη 4 αντιστοιχεί στην Κεντρική και Νότια Αμερική, τις Αντίλλες και την Αυστραλία.

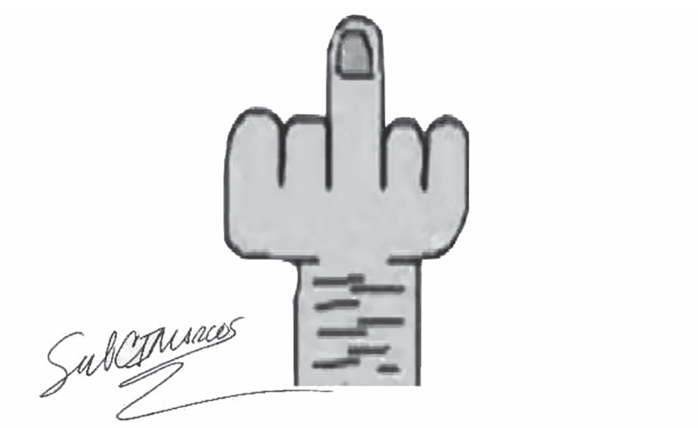
4. Σε ελεύθερη απόδοση «Δέκα, εκατό φορές θα νικήσουμε, πάντα θα νικάμε!», παραδοσιακή ιαχή στη γλώσσα των ιθαγενών Μαπούτσε της νότιας Χιλής.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΛΗ ΜΠΑΜΠΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ 40 ΚΛΕΦΤΕΣ

Ζαπατιστικός Στρατός για την Εθνική Απελευθέρωση
Μεξικό
21 Ιανουαρίου 2013

Για τον: Αλή Μπαμπά και τους 40 κλέφτες (κυβερνήτες, αρχηγούς κυβερνήσεων και τσανακογλύφτες)
Από τον: *μερένγκε γιο*[1]

Δεν βρίσκουμε λόγια για να εκφράσουμε τα συναισθήματά μας για την «Εθνική Σταυροφορία κατά της Πείνας»,[2] γι᾽ αυτό, ιδού, χωρίς λόγια:

Υ.Γ. Πολύ φτωχό, παιδιά. Απαίσια χορογραφία και κακή διεύθυνση. Αυτό το χειροκρότημα από τους μεταφερόμενους οπαδούς ήταν εντελώς εκτός τόπου, ακόμη και ο «μετρονόμος» το κατάλαβε (πράγμα που ήδη λέει πολλά). Θυμηθείτε ότι το περιεχόμενο είναι μορφή (ή μήπως ήταν το ανάπο-

1. Το *merengue* είναι πολύ εύθυμο μουσικό είδος και χορός με προέλευση τη Δομινικανή Δημοκρατία των αρχών του 19ου αιώνα.

2. Ο σημερινός πρόεδρος του Μεξικού, Ενρίκε Πένια Νιέτο, εξήγγειλε λίγο μετά την ανάληψη της προεδρίας την «Εθνική Εκστρατεία κατά της Πείνας», την οποία εγκαινίασε στην πόλη Λας Μαργκαρίτας, στην Τσιάπας.

δο;) Χμμ… και τα ψελλίσματα συνεχίζονται, συν τα λάθη στη χρήση του πληθυντικού, του ενικού, του αρσενικού και του θηλυκού. Πρέπει να εξασκηθείτε περισσότερο. Χμμ… εκτός αν αυτό είναι πια το στυλ της κυβέρνησης, γιατί και η *τσάγιο*[3] συνήθιζε να κάνει το ίδιο. Τέλος πάντων, χρειάζεται μεγαλύτερη προσπάθεια. Ήδη κανείς δεν σας πίστευε, και μετά απ' αυτά τα ρεζιλίκια, ακόμη περισσότερο.

ΑΛΛΟ Υ.Γ. Ειλικρινά περίμενα ότι θα ακούγαμε το μουσικό θέμα από τον τηλεοπτικό μαραθώνιο, οι αξιότιμοι φίλοι θα έβγαζαν τους αναπτήρες τους, αυτοί στη σκηνή θα πιάνονταν χέρι με χέρι και όλοι μαζί θα κουνιούνταν πέρα δώθε στο ρυθμό της «α-λ-λ-η-λ-ε-γ-γ-ύ-η-ς», και θα ακολουθούσε, φυσικά, το «μεξικό κλαπ κλαπ κλαπ», «μεξικό κλαπ κλαπ κλαπ».

ΑΚΟΜΗ ΕΝΑ Υ.Γ. Μια μικρή συμβουλή: θα έπρεπε να στείλετε τις ελεημοσύνες κάπου αλλού, εδώ δεν υπάρχει κανένας Χεσούς με επώνυμο Ορτέγκα Μαρτίνες ή Ζαμπράνο.[4] Ή να τις δώσετε στο «Σύμφωνο για το Μεξικό». (Καλά, τα αστεία μου είναι τρομερά, έτσι δεν είναι;)

---

3. «Chayo» είναι το υποκοριστικό της Ροσάριο Ρόμπλες Μπερλάνγκα, πρώην προέδρου του Κόμματος Δημοκρατικής Επανάστασης (PRD) και νυν υπουργού Κοινωνικής Ανάπτυξης στην κυβέρνηση του Θεσμικού Επαναστατικού Κόμματος (PRI).

4. Ο Χεσούς Ορτέγκα Μαρτίνες και ο Χεσούς Ζαμπράνο είναι μέλη του PRD που συμμετέχουν στο «Σύμφωνο για το Μεξικό», μια πολιτική συμφωνία μεταξύ των τριών μεγαλύτερων πολιτικών κομμάτων (PAN, PRI, PRD), με βάση την οποία σκιαγραφούνται οι «εθνικές πολιτικές προτεραιότητες» και οι τρόποι επίτευξής τους.

ΑΥΤΟΙ ΚΑΙ ΕΜΕΙΣ
ΙΙ. Η ΜΗΧΑΝΗ ΣΕ ΣΧΕΔΟΝ ΔΥΟ ΣΕΛΙΔΕΣ

Ιανουάριος 2013

Μιλάει ο πωλητής:

Είναι καταπληκτική, πολύ «κουλ», αν με καταλαβαίνετε. Λέγεται «νεοφιλελεύθερη παγκοσμιοποίηση βερσιόν 6.6.6.», αλλά προτιμούμε να την ονομάζουμε «η άγρια» ή «το κτήνος». Επιθετικό παρατσούκλι, πράγματι, με πυγμή, πολύ γκρρρ. Αυτό το έμαθα στο σεμινάριο προσωπικής υπέρβασης «Πώς να πουλήσετε έναν εφιάλτη»… αλλά ας γυρίσουμε στη μηχανή. Η λειτουργία της είναι πολύ απλή. Είναι αυτάρκης (ή «βιώσιμη», όπως τη λένε κάποιοι). Παράγει μάλιστα υπέρογκα κέρδη… Τι; Να επενδυθεί μέρος αυτών των κερδών για να μειωθεί η πείνα, η ανεργία, η ανεπαρκής εκπαίδευση; Μα αυτές ακριβώς οι ελλείψεις είναι που βάζουν σε κίνηση αυτό το πολύτιμο πράγμα. Πώς σας φαίνεται, ε; Μια μηχανή που ταυτόχρονα παράγει τα καύσιμα που χρειάζεται για να λειτουργήσει: τη δυστυχία και την ανεργία.

Ναι, φυσικά παράγει και προϊόντα, αλλά όχι μόνο. Κοιτάξτε: ας πούμε πως παράγεται κάτι εντελώς άχρηστο, κάτι που δεν έχει ανάγκη κανείς, χωρίς αγορά δηλαδή. Ε λοιπόν, αυτό το θαύμα δεν παράγει μόνο το άχρηστο, αλλά δημιουργεί και την αγορά όπου αυτό το άχρηστο μετατρέπεται σε είδος πρώτης ανάγκης.

Οι κρίσεις; Λοιπόν, πατήστε μόνο αυτό εδώ το κουμπάκι… όχι, όχι αυτό, αυτό είναι για την «εκτίναξη»… το άλλο, ναι. Ωραία, πατήστε αυτό το κουμπάκι και ταράν! εδώ έχετε την κρίση που χρειάζεστε, πλήρη, με τα εκατομμύρια των ανέργων, τα τεθωρακισμένα οχήματα καταστολής πλήθους, τη χρηματιστηριακή κερδοσκοπία, τις ξηρασίες, τους λιμούς, την αποψίλωση δασών, τους πολέμους, τις αποκαλυπτικές θρησκείες, τους υπέρτατους σωτήρες, τις φυλακές και τα νεκροταφεία της (για όσους δεν ακολουθούν τους υπέρτατους σωτήρες), τους φορολογικούς παραδείσους, τα προγράμματα στήριξης με μουσικό θέμα και χορογραφία περιλαμβανόμενη… φυσικά, λίγη ελεημοσύνη είναι πάντα ευπρόσδεκτη.

Αλλά δεν τελειώνει εκεί, επιτρέψτε μου, αφήστε με να σας βάλω αυτό το

ντέμο. Όταν το βάλετε στη ρύθμιση «καταστροφή/πληθυσμιακή ερήμωση - ανοικοδόμηση/ανασυγκρότηση» κάνει θαύματα. Κοιτάξτε αυτό το παράδειγμα: βλέπετε αυτά τα δάση; Όχι, μη σας απασχολούν οι ιθαγενείς… ναι, είναι η φυλή των Μαπούτσε, αλλά θα μπορούσαν να είναι Γιάκι, Μάγιο, Νάουα, Πουρέπετσα, Μάγια, Γουαρανί, Αϊμάρα, Κέτσουα.[1] *Λοιπόν, πατήστε το πλήκτρο «play» και δείτε πώς εξαφανίζονται τα δάση (μαζί και οι ιθαγενείς, αλλά αυτοί ποτέ δεν έχουν σημασία). Τώρα δείτε πώς μετατρέπονται σε λιβάδι, περιμένετε… να, έρχονται οι μηχανές και, βουαλά! εδώ έχετε αγαπητέ μου κύριε το γήπεδο γκολφ που πάντα ονειρευόσασταν, με το πολυτελές συγκρότημα κατοικιών και όλες τις υπηρεσίες. Καταπληκτικό ε;*

Επίσης πάει μαζί μ' ένα λογισμικό που είναι η τελευταία της τελευταίας λέξης στην τεχνολογία. Μπορείτε να κάνετε ένα κλικ εδώ, που λέει «φίλτρο», και στην τηλεόρασή σας, το ραδιόφωνο, τις εφημερίδες, τα περιοδικά, το φέισμπουκ, το τουΐτερ, το γιουτιούμπ θα εμφανίζονται μόνο ψαλμωδίες και εγκώμια για σας και τους δικούς σας. Ακριβώς! Εξαφανίζει κάθε σχόλιο, κείμενο, εικόνα, θόρυβο, όλη την αρνητική ενέργεια που ξεχειλίζει από αυτούς τους ανώνυμους, βρόμικους, άσχημους και κακούς πρόλες… ναι, και χυδαίους.

Έχει ένα μοχλό στο πάτωμα (αν και μπορείτε να βάλετε τον αυτόματο πιλότο, μόνο με ένα κλικ). Ελικοδρόμιο. Όχι, αεροπορικό εισιτήριο δεν έχει, γιατί έτσι κι αλλιώς δεν υπάρχει κάπου να πάτε, αλλά έχει θέση στον πλησιέστερο διαστημικό σταθμό μετεπιβίβασης με άμεση αναχώρηση. Επίσης έχει το δικό του αποκλειστικό σούπερ-υπέρ-μέγα-πολυτελές «mall», γήπεδο γκολφ, μίνι μπαρ, γιοτ κλαμπ, ένα δίπλωμα από το Χάρβαρντ σε κορνίζα, εξοχικό, παγοδρόμιο… Ναι, το ξέρω! Τι θα κάναμε χωρίς τη σύγχρονη αριστερά και τις λαμπρές ιδέες της; Α! Και με αυτό το θεσπέσιο πράγμα θα μπορείτε να είστε σε «πραγματικό χρόνο» και συγχρόνως σε οποιοδήποτε μέρος του πλανήτη. Είναι σα να είχατε το δικό σας αποκλειστικό παγκόσμιο μηχάνημα αναλήψεων.

Χμμ… ναι, περιλαμβάνει μια παπική βούλα που σας εξασφαλίζει μια θέση VIP στον ουρανό. Ναι, το ξέρω, υπάρχει το ζήτημα της αθανασίας, αλλά ήδη το ερευνούμε. Στο μεταξύ, μπορούμε να σας εγκαταστήσουμε επικουρικά (με χωριστή χρέωση, φυσικά, αλλά είμαι βέβαιος ότι αυτό δεν αποτελεί πρόβλημα για κάποιον σαν εσάς) ένα δωμάτιο πανικού! Ναι, το ξέρετε

---

1. Οι Μαπούτσε βρίσκονται στη νότια Χιλή, οι Γιάκι και οι Μάγιο στο βόρειο Μεξικό, οι Νάουα στο κεντρικό Μεξικό, οι Πουρέπετσα στο βόρειο Μεξικό, οι Μάγια στο νότιο Μεξικό, οι Γουαρανί στη Βραζιλία, οι Αϊμάρα στη Βολιβία, το Περού, τη Χιλή και την Αργεντινή, οι Κέτσουα στο Περού, τον Ισημερινό, την Αργεντινή και τη Βολιβία.

βέβαια ότι ίσως αυτοί οι βάνδαλοι θελήσουν να διεκδικήσουν ό,τι είναι δικό τους με εκείνο το «η γη ανήκει σε όποιον τη δουλεύει». Αλλά δεν πρέπει να ανησυχείτε. Γι' αυτό έχουμε κυβερνήτες, πολιτικά κόμματα, νέες θρησκείες, «reality shows». Μα βέβαια, είναι μια υπόθεση,[2] *κι αν κάποια στιγμή όλοι αυτοί αποτύχουν; Εννοείται, σε ζητήματα ασφαλείας καμία δαπάνη δεν είναι δυσβάστακτη. Ωραία, σημειώνω: «να συμπεριληφθεί Δωμάτιο Πανικού».*

Περιλαμβάνει επίσης ένα στούντιο τηλεόρασης, ένα ραδιοφώνου και ένα γραφείο σύνταξης. Όχι, δεν με καταλάβατε. Δεν είναι για να βλέπετε τηλεόραση, ούτε για ν' ακούτε ραδιόφωνο, ούτε για να διαβάζετε εφημερίδες και περιοδικά. Αυτά χρησιμεύουν στους αναξιοπαθούντες. Είναι για την παραγωγή πληροφόρησης και ψυχαγωγίας όσων θέτουν σε λειτουργία τη μηχανή. Μα δεν είναι ιδιοφυές;

Τι; Α… ωραία… ναι… φοβάμαι πως αυτό το μικρό πρόβλημα δεν έχει επιλυθεί από τους ειδικούς μας. Ναι, αν η πρώτη ύλη, θέλω να πω, αν η μάζα των πληβείων εξεγερθεί, δεν μπορεί να γίνει τίποτα. Ναι… ίσως και το «δωμάτιο πανικού» να είναι άχρηστο σε αυτήν την περίπτωση. Αλλά μην απογοητεύεστε! Σκεφτείτε ότι αυτή η μέρα… ή νύχτα… είναι πολύ μακριά. Ναι, αυτήν την «new age» αισιοδοξία την έμαθα επίσης σε εκείνο το σεμινάριο προσωπικής υπέρβασης. Ε; Τι; Απολύομαι;

(συνεχίζεται…)

Από οποιαδήποτε γωνιά, σε οποιονδήποτε κόσμο

Σουπ Μάρκος

Πλανήτης Γη

---

2. Πρόκειται για λογοπαίγνιο. Στο πρωτότυπο υπάρχει η λέξη «supositorio» που σημαίνει «υπόθετο», αλλά έχει παρόμοια προφορά με τη λέξη «suposición», που σημαίνει «υπόθεση».

ΑΥΤΟΙ ΚΑΙ ΕΜΕΙΣ
ΙΙΙ. ΟΙ ΤΟΠΟΤΗΡΗΤΕΣ

Ιανουάριος 2013

Κάπου στο Μεξικό…

Ο κύριος χτυπά το τραπέζι, εκνευρισμένος.

– Εξολοθρεύστε τους!

– Κύριε, με όλο το σεβασμό, είναι πάνω από 500 χρόνια που το προσπαθούμε. Οι μεγαλύτερες αυτοκρατορίες έχουν κάνει αλλεπάλληλες προσπάθειες, με το σύνολο της εκάστοτε στρατιωτικής δύναμης τους.

– Και γιατί συνεχίζουν να είναι εκεί;

– Εεε… ακόμη προσπαθούμε να το καταλάβουμε.

Ο λακές κοιτάζει υποτιμητικά αυτόν που φοράει στρατιωτική στολή. Έπειτα σηκώνεται και, σε στάση προσοχής, προτάσσει τον δεξή βραχίονα προς τα εμπρός και, τεντώνοντας το χέρι, φωνάζει με ενθουσιασμό:

– Χάιλ! εεε, συγγνώμη, ήθελα να πω, σας χαιρετώ, κύριε.

Μετά από μια απειλητική ματιά, που παγώνει τα γελάκια των υπόλοιπων συνδαιτυμόνων, συνεχίζει:

– Το πρόβλημα, κύριε, είναι ότι αυτοί οι αιρετικοί δεν συγκρούονται μαζί μας στα σημεία που είμαστε δυνατοί, μας φέρνουν τα πάνω κάτω, επιτίθενται στις αδυναμίες μας. Αν ήταν μόνο ζήτημα μπαρούτης και φωτιάς, ας πούμε, τότε αυτά τα εδάφη, μαζί με τα δάση τους, το νερό, τα μεταλλεύματα, τον κόσμο, θα ήταν εδώ και καιρό κατακτημένα κι έτσι εσείς θα μπορούσατε να τα είχατε προσφέρει στο μεγάλο Αφεντικό. Αυτοί οι δειλοί, αντί να μας αντιμετωπίσουν μόνο με τα ηρωικά γυμνά τους στήθη, ή με βέλη, τόξα και ακόντια, ως ήρωες (ηττημένοι μεν, αλλά ήρωες), προετοιμάζονται, οργανώνονται, συμφωνούν, μας περιτριγυρίζουν, κρύβονται όταν πετούν τη μάσκα. Αλλά δεν θα ήμασταν σε αυτήν την κατάσταση, αν με είχατε ακούσει όταν άρχισε όλο αυτό, είπε, κοιτάζοντας επικριτικά τον συνδαιτυμόνα του οποίου το ταμπελάκι στο τραπέζι γράφει «β δ έ λ λ α β ε ρ σ ι ό ν 8.8.1.3».[1]

1. Στο πρωτότυπο, «chupacabras»: μυθολογικό ον που επιτίθεται σε έμβιους οργανισμούς, ιδίως κατσίκες [cabras], και τους ρουφά [chupa] το αίμα. Παρ᾽ όλο που απαντάται στη μυθολογία πολλών χωρών της Λατινικής Αμερικής, στο Μεξικό αυτό το βαμπιροειδές εμφανιζόταν συχνά στο τέλος της εξαετίας του προέδρου του Μεξικού Κάρλος Σαλίνας δε

Ο προαναφερθείς συνδαιτυμόνας λέει χαμογελώντας:

– *Στρατηγέ, με όλο το σεβασμό, δεν είχαμε ατομική βόμβα. Και παρ᾽ όλο που μπορούσαμε να έχουμε προμηθευτεί κάποια από τους συμμάχους μας* (ο συνδαιτυμόνας με το ταμπελάκι του πρέσβη ευχαριστεί για την αναφορά), *και να καταφέρουμε να εξουδετερώσουμε όλους τους ιθαγενείς, αν το κάναμε, θα είχαμε επίσης καταστρέψει τα δάση και το νερό, εκτός του ότι οι εργασίες εύρεσης και εκμετάλλευσης μετάλλων θα ήταν έπειτα αδύνατες για πολλούς αιώνες, θα λέγαμε.*

Παρεμβαίνει ένας άλλος λακές:

– *Η μεταθανάτια προσφορά μας ήταν ότι θα υπήρχαν τραγούδια και ποιήματα που θα υμνούσαν τη θυσία τους, μπαλάντες, ταινίες, συνέδρια, δοκίμια, βιβλία, θεατρικά έργα, αγάλματα, το όνομά τους με χρυσά γράμματα. Τους είπαμε ότι αν ήταν αποφασισμένοι να αντισταθούν και να συνεχίσουν να ζουν, θα σπέρναμε φήμες και αμφιβολίες σχετικά με το γιατί δεν έχουν εξαφανιστεί, γιατί δεν έχουν πεθάνει, και θα λέγαμε ότι ήταν δικό μας κατασκεύασμα, θα αρχίζαμε μια τέτοια εκστρατεία δυσφήμησης που θα είχε ακόμη και την υποστήριξη κάποιων προοδευτικών διανοουμένων, καλλιτεχνών και δημοσιογράφων.* Οι προαναφερθέντες συνδαιτυμόνες κάνουν ένα μορφασμό επιδοκιμασίας, αν και πάνω από ένας τον κάνουν με δυσαρέσκεια για το συνωστισμό τόσων γενικών.[2]

Ο αρχικός διακόπτει ανυπόμονα:

– *Και;*

– *Μας απάντησαν με μια τέτοια χειρονομία.* Ο λακές δείχνει το χέρι του σφιγμένο σε γροθιά, με το μεσαίο δάχτυλο σηκωμένο.

Οι συνδαιτυμόνες αναστατώνονται και φωνάζουν αγανακτισμένοι:

– *Πρόλες! Άξεστοι! Χυδαίοι! Πληβείοι! Αλήτες!*

Ο λακές συνεχίζει να έχει το μεσαίο δάχτυλο σηκωμένο, κοιτάζοντας κατάματα τον κύριο. Εκείνος τον επιπλήττει:

– *Εντάξει, κατάλαβα! Μπορείς να κατεβάσεις το χέρι.*

Ο λακές κατεβάζει αργά το χέρι, κλείνοντας το μάτι στους υπόλοιπους συνδαιτυμόνες. Και συνεχίζει:

– *Το πρόβλημα, κύριε, είναι ότι αυτά τα άτομα δεν υμνούν το θάνατο,*

Γκορτάρι (1988-1994), τρομοκρατώντας την ύπαιθρο, σκοτώνοντας κατσίκες, πρόβατα και κότες. Από τότε χρησιμοποιείται αλληγορικά σε σκίτσα για να χαρακτηρίσει τον ίδιο τον Σαλίνας ως «τσουπακάβρα» (στο κείμενο ίσως είναι αυτός που φέρει το ταμπελάκι «τσουπακάβρα», καθώς η ζαπατιστική εξέγερση συνέπεσε με τον τελευταίο χρόνο της αιμοσταγούς θητείας του).

2. Στο πρωτότυπο, «από το συνωστισμό τόσων ‘-istas’» (progresistas/προοδευτικών, artistas/καλλιτεχνών, periodistas/δημοσιογράφων).

αλλά τη ζωή. Έχουμε επιχειρήσει να εξουδετερώσουμε τους ορατούς ηγέτες τους, να τους εξαγοράσουμε, να τους δελεάσουμε.

– Και λοιπόν;

– Εκτός του ότι δεν το έχουμε κατορθώσει, αντιληφθήκαμε ότι το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι οι αόρατοι ηγέτες.

– Ωραία, βρείτε τους!

– Τους έχουμε ήδη βρει, κύριε.

– Και;

– Είναι όλοι και όλες, κύριε.

– Πώς όλοι και όλες;

– Ναι, όλοι και όλες. Αυτό ήταν ένα από τα μηνύματά τους με αυτό που έκαναν την ημέρα του τέλους του κόσμου.[3] *Κατορθώσαμε να μην προβληθεί στα μέσα ενημέρωσης, αλλά πιστεύω ότι εδώ μπορούμε να το πούμε χωρίς το φόβο να μας ακούσει κανείς. Χρησιμοποίησαν έναν κώδικα για να τους καταλάβουμε: όποιος βρίσκεται πάνω στην εξέδρα, είναι ο αρχηγός.*

– Τι; Σαράντα χιλιάδες αρχηγοί, άντρες και γυναίκες;

– Εεε, συγχωρήστε με κύριε, αλλά τόσοι ήταν όσοι είδαμε. Πρέπει να προσθέσουμε πολλούς ακόμη που δεν είδαμε.

– Να τους εξαγοράσουμε λοιπόν. Φαντάζομαι πως έχουμε αρκετά χρήματα, συμπληρώνει στρεφόμενος προς τον συνδαιτυμόνα με το ταμπελάκι «ταμίας μη αυτόματων αναλήψεων».

Ο λεγόμενος «ταμίας» αρχίζει να ψελλίζει:

– Χμμ, κύριε, θα έπρεπε να πουλήσουμε κάτι από το κράτος και πλέον δεν έχει μείνει σχεδόν τίποτα.

Ο λακές επεμβαίνει:

– Κύριε, το έχουμε επιχειρήσει.

– Και;

– Δεν έχουν τιμή.

- Ε, τότε να τους πείσουμε!

– Δεν καταλαβαίνουν τι λέμε. Και για να πούμε την αλήθεια, ούτε εμείς τους καταλαβαίνουμε. Μιλάνε για αξιοπρέπεια, ελευθερία, δικαιοσύνη, δημοκρατία…

– Ωραία, τότε ας κάνουμε σα να μην υπάρχουν. Έτσι θα πεθάνουν απ' την

3. Υποτίθεται ότι με βάση μια προφητεία των Μάγια το τέλος του κόσμου θα ερχόταν στις 21 Δεκεμβρίου 2012. Τη μέρα εκείνη, περίπου 40.000 άντρες, γυναίκες, παιδιά, ηλικιωμένοι Ζαπατίστας κατέβηκαν από τις ζαπατιστικές κοινότητες και κατέλαβαν ειρηνικά πέντε πόλεις της Τσιάπας, τις ίδιες που είχαν καταλάβει με τα όπλα στην εξέγερση του 1994. Σιωπηλά, ανέβαιναν ένας ένας / μία μία από τη μια πλευρά μιας εξέδρας, με σηκωμένη τη γροθιά, και κατέβαιναν από την άλλη. Έμειναν για μερικές ώρες κι έφυγαν…

πείνα, από ιάσιμες ασθένειες και, με έναν καλό αποκλεισμό στην ενημέρωση, κανείς δεν θα πάρει είδηση τίποτα, ώσπου να είναι πολύ αργά. Αυτό είναι, να τους σκοτώνουμε με τη λήθη.

Ο συνδαιτυμόνας που μοιάζει εκπληκτικά με *βδέλλα* κάνει ένα νεύμα επιδοκιμασίας. Ο κύριος ικανοποιείται με τη χειρονομία.

– Ναι, κύριε, αλλά υπάρχει ένα πρόβλημα.

– Ποιο;

– Ακόμη κι αν τους αγνοούμε, επιμένουν να συνεχίζουν να υπάρχουν. Χωρίς την ελεημοσύνη μας, συγγνώμη, ήθελα να πω χωρίς τη βοήθειά μας, έφτιαξαν σχολεία, έκαναν τη γη γόνιμη, έχτισαν κλινικές και νοσοκομεία, βελτίωσαν τα σπίτια και τη διατροφή τους, έριξαν τους δείκτες εγκληματικότητας, εξάλειψαν τον αλκοολισμό. Και, εκτός του ότι απαγόρευσαν την καλλιέργεια, εμπορία και κατανάλωση ναρκωτικών, αύξησαν το προσδόκιμο ζωής και σχεδόν έφτασαν το αντίστοιχο των μεγάλων πόλεων.

– Α, δηλαδή συνεχίζει να είναι μεγαλύτερο στις πόλεις, λέει ο κύριος χαμογελώντας ικανοποιημένος.

– Όχι κύριε, όταν λέω «σχεδόν», είναι γιατί το δικό τους είναι υψηλότερο. Το προσδόκιμο ζωής στις πόλεις έπεσε χάρη στη στρατηγική του προκατόχου σας, κύριε.

Όλοι γυρίζουν τα κεφάλια και κοιτούν κοροϊδεύοντας και αποδοκιμάζοντας τον τύπο με τη μπλε γραβάτα.

– Θέλεις να πεις ότι αυτοί οι αντάρτες ζουν καλύτερα από όσους ξεπουλιούνται σ᾽ εμάς;

– Απολύτως, κύριε. Αλλά δεν πρέπει να ανησυχείτε γι᾽ αυτό: έχουμε καταστρώσει μια εκστρατεία στα μέσα ενημέρωσης ad hoc[4] *που θα το κουκουλώσει.*

– Και;

– Το πρόβλημα είναι ότι ούτε αυτοί ούτε οι δικοί μας βλέπουν τηλεόραση, ούτε διαβάζουν τις εφημερίδες μας, δεν έχουν τουΐτερ ούτε φέισμπουκ, ούτε καν σήμα για κινητά. Αυτοί ξέρουν ότι είναι καλύτερα και οι δικοί μας ξέρουν ότι είναι χειρότερα.

Σηκώνεται η συνδαιτυμόνας με το ταμπελάκι «σύγχρονη αριστερά»:

– Κύριε, αν μου επιτρέπετε… Με το νέο Πρόγραμμα Αλληλεγγ… συγγνώμη, ήθελα να πω με την Εθνική Εκστρατεία…[5]

---

4. Ο όρος «ad hoc» προέρχεται από τα λατινικά και σημαίνει «επί τούτου», «γι᾽ αυτό το σκοπό». Συχνά, όπως εδώ, χρησιμοποιείται για να περιγράψει κάτι που γίνεται για ειδικό σκοπό και κατ᾽ εξαίρεση των κανόνων.

5. Πρόκειται για την πρόσφατα αναγγελθείσα από τον νέο πρόεδρο του Μεξικού, Ενρί-

Ο λακές τη διακόπτει ανυπόμονα:

– *Έλα τώρα Τσάγιο,*[6] *μην αρχίσεις μ' αυτά που λέμε στα μέσα ενημέρωσης. Όλοι συμφωνούμε ότι ο κύριος εχθρός είναι αυτοί οι καταραμένοι ινδιάνοι κι όχι ο άλλος ο ακατονόμαστος.*[7] *Εκείνον τον ελέγχουμε μια χαρά, έχουμε γύρω του ανθρώπους εγκάθετους από τον κύριο που είναι εδώ.*

Ο τύπος με το ταμπελάκι «*βδέλλα*» ανακάθεται ικανοποιημένος και δέχεται με ευχαρίστηση τα απαλά χτυπήματα στον ώμο από τους διπλανούς συνδαιτυμόνες του. Ο λακές συνεχίζει:

– *Αλλά εσύ κι εγώ, κι όλοι όσοι είμαστε εδώ, ξέρουμε ότι όλα αυτά με τα κοινωνικά προγράμματα είναι ένα ψέμα, ότι δεν έχει σημασία πόσα χρήματα επενδύονται, γιατί όταν τελειώσει η απάτη, δεν μένει τίποτα. Γιατί ο καθένας παίρνει τη μίζα του. Μετά τον κύριο, με όλο το σεβασμό, εσύ θα πάρεις ένα καλό κομμάτι της πίτας, όπως και όλοι οι παρόντες, έπειτα ακολουθούν οι κύριοι κυβερνήτες, οι διοικητές των στρατιωτικών και ναυτικών ζωνών, οι τοπικοί βουλευτές, οι δήμαρχοι, οι επίτροποι, οι αρχηγοί, οι ιθύνοντες, οι ταμίες, κι έτσι για τους αποκάτω μένουν πολύ λίγα, ή τίποτα.*

Ο κύριος παρεμβαίνει:

– *Τότε λοιπόν πρέπει να κάνουμε κάτι αμέσως, γιατί αλλιώς το Αφεντικό θα αρχίσει να ψάχνει άλλους τοποτηρητές και, κυρίες και κύριοι, ξέρετε καλά τι σημαίνει αυτό: ανεργία, γελοιοποίηση, ίσως ακόμη και φυλακή ή εξορία.*

Ο τύπος με το ταμπελάκι «*βδέλλα*» αναρριγεί και επικροτεί χειρονομώντας.

– *Και είναι επείγον, γιατί αν αυτοί οι ξυπόλυτοι ινδιάνοι…* (η κόρη του κυρίου κάνει ένα μορφασμό αηδίας, η κυρία νιώθει ξαφνικά αδιάθετη και παίρνει ένα πρασινωπό χρώμα που τύφλα να 'χει ο Λάντερν.[8] Η κυρία αποχωρεί λέγοντας κάτι για εγκυμοσύνη).

κε Πένια Νιέτο, «Εθνική Εκστρατεία κατά της Πείνας», για την οποία οι Ζαπατίστας, μέσω του Μάρκος, έστειλαν μια επιστολή, με παραλήπτη τον «Αλή Μπαμπά και τους σαράντα κλέφτες». Βλ. σελ. 71-72.

6. «Chayo» είναι το υποκοριστικό της Ροσάριο Ρόμπλες Μπερλάνγκα, επικεφαλής της «Εθνικής Εκστρατείας κατά της Πείνας». Η Ροσάριο ήταν υψηλόβαθμο στέλεχος του κεντροαριστερού κόμματος PRD, από το οποίο παραιτήθηκε το 2004, μετά από βίντεο που κυκλοφόρησαν και την έδειχναν αποδέκτη μεγάλων χρηματικών ποσών για την υποστήριξη της εκστρατείας του κόμματος, με αντάλλαγμα την εύνοια επιχειρήσεων και προσώπων (τότε ήταν κυβερνήτης της ομοσπονδιακής πρωτεύουσας). Αφού πέρασε μια σύντομη βόλτα από το Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα κατέληξε στο κυβερνών κόμμα PRI.

7. Αναφέρεται στον Αντρές Μανουέλ Λόπες Ομπραδόρ, κεντροαριστερό αντίπαλο του Ενρίκε Πένια Νιέτο για την προεδρία και πρώην επικεφαλής του PRD, την περίοδο των σκανδάλων της Ροσάριο.

8. Οι Πράσινοι Λάντερν είναι υπερήρωες αμερικάνικων κόμικς.

Ο κύριος συνεχίζει:

– *Αν αυτοί οι βρομοϊνδιάνοι ενωθούν, θα έχουμε πολύ σοβαρό πρόβλημα, γιατί…*

– *Εχμ εχμ, κύριε*, ξεροβήχει ο λακές.

– *Ναι;*

– *Φοβάμαι ότι υπάρχει ένα πρόβλημα σοβαρότερο, δηλαδή χειρότερο, κύριε.*

– *Σοβαρότερο; Χειρότερο; Τι μπορεί να είναι χειρότερο από όλη την ινδιάνικη πλέμπα εξεγερμένη;*

– *Εεε, το να συμφωνήσουν με τους άλλους και τις άλλες, κύριε.*[9]

– *Τους άλλους και τις άλλες; Ποιοι είναι αυτοί;*

– *Χμμ… για να δω… λοιπόν… αγρότες, εργάτες, άνεργοι, νέοι, φοιτητές, δάσκαλοι, υπάλληλοι, γυναίκες, άντρες, ηλικιωμένοι, επαγγελματίες, πούστηδες και λεσβίες, πάνκηδες, ράστας, σκεϊτάδες, ράπερς, χιπχοπάδες, ροκάδες, μεταλλάδες, οδηγοί, άνθρωποι της γειτονιάς, άτομα από μη κυβερνητικές οργανώσεις, πλανόδιοι, αλήτες, φυλές, άξεστοι, πλέμπα…*

– *Φτάνει! κατάλαβα… νομίζω.*

Οι λακέδες κοιτάζονται μεταξύ τους χαμογελώντας συνένοχα.

– *Πού είναι οι ηγέτες που έχουμε εξαγοράσει; Πού είναι όλοι αυτοί που έχουμε πείσει ότι η λύση σε όλα είναι να γίνουν σαν κι εμάς;*

– *Τους πιστεύουν όλο και λιγότερο, κύριε. Ελέγχουν όλο και λιγότερο τον κόσμο τους.*

– *Βρείτε κάποιους να εξαγοράσετε! Προσφέρετέ τους λεφτά, ταξίδια, τηλεοπτικά προγράμματα, τίτλους ιδιοκτησίας, υποψηφιότητες για τη Βουλή, τη Γερουσία, τις τοπικές κυβερνήσεις! Αλλά πάνω απ᾽ όλα λεφτά, πολλά λεφτά!*

– *Το κάνουμε, κύριε, αλλά…*, ο λακές δείχνει να διστάζει.

– *Και;* τον πιέζει ο κύριος.

– *Κάθε φορά βρίσκουμε περισσότερους…*

– *Τέλεια! Άρα χρειάζονται περισσότερα χρήματα;*

– *Κύριε, ήθελα να πω ότι κάθε φορά βρίσκουμε όλο και περισσότερους που δεν πουλιούνται.*

– *Αν τους τρομοκρατήσουμε;*

– *Κύριε, συνεχώς γίνονται περισσότεροι όσοι δεν μας φοβούνται, ή, αν μας φοβούνται, το ελέγχουν.*

---

9. Εννοεί τα μέλη της «Άλλης Καμπάνιας» που ξεκίνησαν οι Ζαπατίστας σε όλο το Μεξικό το 2006, στην οποία εντάχθηκαν συλλογικότητες και άτομα που αποδέχονται ορισμένες κοινές αρχές και μια βασική κοινή ανάλυση.

– Και η εξαπάτηση;

– Κύριε, υπάρχουν όλο και περισσότεροι που σκέφτονται μόνοι τους.

– Επομένως, πρέπει να ξεμπερδέψουμε με όλους!

– Κύριε, αν τους εξαφανίσουμε όλους, θα εξαφανιστούμε κι εμείς. Ποιος θα σπέρνει τη γη, ποιος θα λειτουργεί τις μηχανές, ποιος θα δουλεύει στα μεγάλα μέσα ενημέρωσης, ποιος θα μας εξυπηρετεί, ποιος θα συμμετέχει στους πολέμους μας, ποιος θα μας επαινεί;

– Άρα, πρέπει να τους πείσουμε ότι είμαστε τόσο απαραίτητοι όσο εκείνοι.

– Κύριε, εκτός του ότι όλο και περισσότερος κόσμος αντιλαμβάνεται ότι δεν είμαστε απαραίτητοι, φαίνεται ότι και το Αφεντικό έχει αμφιβολίες για τη χρησιμότητά μας, και όταν αναφέρομαι σε «εμάς», εννοώ όλους εμάς.

Οι προσκεκλημένοι στο τραπέζι του κυρίου στριφογυρίζουν άβολα στις καρέκλες τους.

– Επομένως;

– Κύριε, μέχρι να βρούμε μια άλλη λύση, αφού εκείνη με το «Σύμφωνο»[10] *δεν χρησίμευσε σε τίποτα, και δεδομένου ότι πρέπει να αποφύγουμε τη ντροπή να τον φυγαδεύσουμε και πάλι σε καμιά τουαλέτα,*[11] *έχουμε ανακαλύψει κάτι πιο βολικό: ένα «δωμάτιο πανικού»!*

Οι συνδαιτυμόνες σηκώνονται όρθιοι για να χειροκροτήσουν. Όλοι περιτριγυρίζουν τη μηχανή. Ο κύριος μπαίνει και κάθεται στο κοντρόλ.

Ο λακές επισημαίνει νευρικά:

– Κύριε, μόνο προσέξτε να μην πατήσετε το κουμπί της «εκτίναξης».

– Αυτό;

– Όχιιιιιιιιιιιιιιιιιι!

Οι μακιγιέζ και οι κουκλοπαίχτες τρέχουν να δώσουν τις πρώτες βοήθειες.

Ο λακές κατευθύνεται προς έναν από τους καμεραμάν που έχει καταγράψει τα πάντα:

– Πρέπει να σβήσεις αυτό το μέρος… Και πες στο Αφεντικό ότι πρέπει να ετοιμάσει το εφεδρικό ανδρείκελο. Αυτός εδώ χρειάζεται «ρισέτ» κάθε λίγο και λιγάκι.

---

10. Στις αρχές Δεκεμβρίου 2012, ο νεοεκλεγείς πρόεδρος Ενρίκε Πένια Νιέτο ανακοίνωσε το «Σύμφωνο για το Μεξικό», με το οποίο υποτίθεται ότι θα λύσει όλα τα προβλήματα της χώρας.

11. Αναφέρεται στην προεκλογική επίσκεψη του Ενρίκε Πένια Νιέτο στο Ιβηροαμερικανικό Πανεπιστήμιο η οποία έληξε άδοξα, υπό τη γενική κατακραυγή των φοιτητών. Ο μελλοντικός πρόεδρος αναγκάστηκε να καταφύγει στην τουαλέτα του πανεπιστημίου. Ήταν η έναρξη του κινήματος #είμαι ο 132.

Οι συνδαιτυμόνες φτιάχνουν τις γραβάτες, τις φούστες, χτενίζονται, βήχουν, προσπαθώντας να τραβήξουν την προσοχή. Τα *κλικ* από τις κάμερες και τα φώτα από τα φλας σκοτεινιάζουν τα πάντα…

(συνεχίζεται…)

Από οποιαδήποτε γωνιά, σε οποιονδήποτε κόσμο
Σουπ Μάρκος
Πλανήτης Γη

Πληροφορίες προερχόμενες από την Αναφορά #69 της Αυτόνομης Υπηρεσίας Πληροφοριών (SIA, τα αρχικά της στα ισπανικά), σχετικά με όσα ακούστηκαν και έγιναν ορατά στην σούπερ-αρχί-μέγα-υπέρ μυστική συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στην ομοσπονδιακή πρωτεύουσα του Μεξικού, πίσω αυλή των ΗΠΑ, γεωγραφικό πλάτος 19˚ 24΄ Β, μήκος 99˚ 9΄ Δ. Ημερομηνία: μερικές ώρες πριν. Ταξινόμηση: για τα μάτια σου μόνο. Σύσταση: να μην καταστούν δημόσιες αυτές οι πληροφορίες, γιατί θα μας κάψουν. Σημείωση: στείλτε περισσότερο *ποσόλ*[12] γιατί ο Ελίας[13] το ήπιε όλο με την κραυγή «βουρ μάγκες, έχει άφθονο!» και χορεύει *σκα* με το τραγούδι των *Tijuana no*, «Transgresores de la Ley», στη βερσιόν των *Nana Pancha*. Ναι, είναι γαμάτο, αλλά θα τα δει όλα στο *σλαμ*, γιατί ο Ελίας φοράει μπότες ανθρακωρύχου με σιδερένια μύτη.

12. *Pozol*: Ρόφημα του νότιου Μεξικού από καλαμπόκι.

13. Ελίας Κοντρέρας είναι το συλλογικό ψευδώνυμο του υπεύθυνου της «υπηρεσίας πληροφοριών» του EZLN. Βλ. και υποσημείωση 16 στη σελ. 62.

ΑΥΤΟΙ ΚΑΙ ΕΜΕΙΣ
IV. Ο ΠΟΝΟΣ ΤΩΝ ΑΠΟΚΑΤΩ

Ιανουάριος 2013

Πόσες φορές δεν μας έχει σταματήσει στο δρόμο ένα περιπολικό για το αδίκημα ότι «φέρουμε πρόσωπο ή κούρεμα» ύποπτο και, αφού μας χτυπήσουν και μας κλέψουν, μας αφήνουν να φύγουμε;

«Καταστολή και Ποινικοποίηση», Αναρχικός Μαύρος Σταυρός, Μεξικό, Ιανουάριος 2013

– Και για τους νέους που βλέπουν σε σένα έναν ήρωα και ένα παράδειγμα ανθρώπου που τιμωρήθηκε άδικα από το σύστημα καταστολής;
– Όχι, τι ήρωας! Ήρωας είναι ο καθένας από τους νέους που βγαίνουν καθημερινά στο δρόμο για να οργανωθούν και να αλλάξουν αυτήν την άδικη κοινωνία και αυτό το οικονομικό και πολιτικό σύστημα. Και οργανώνονται, αντιστέκονται… Να μην φοβούνται, ο φόβος πρέπει να αλλάξει στρατόπεδο.

Αλφόνσο Φερνάντες, κρατούμενος από τις 14 Νοεμβρίου 2012 στην Ισπανία,[1] σε συνέντευξη με την Σανγκά Λίλι, στο Kaos en la Red, Ιανουάριος 2013.

Χρειάζεται ένας εχθρός για να δώσουμε μια ελπίδα στο λαό […] Η αίσθηση της ταυτότητας βασίζεται στο μίσος, στο μίσος γι᾽ αυτόν που δεν είναι ίδιος. Θα πρέπει να καλλιεργήσουμε το μίσος σαν πολιτικό πάθος. Ο εχθρός είναι ο φίλος των λαών. Χρειάζεται πάντα να μισούμε κάποιον για να νιώθουμε δικαιωμένοι μες στη δυστυχία μας. Το μίσος είναι το πραγματικό αρχέγονο πάθος.

Ουμπέρτο Έκο, Το κοιμητήριο της Πράγας[2]

Πού και πότε αρχίζει η βία;

Για να δούμε…

1. Η 14η Νοεμβρίου 2012 ήταν μέρα μαζικής γενικής απεργίας στην Ισπανία και την Πορτογαλία, καθώς και σε άλλες χώρες της Ευρώπης, όπως στην Ελλάδα και την Ιταλία.

2. Χρησιμοποιούμε τη μετάφραση της Έφης Καλλιφατίδη (Ψυχογιός, 2011).

Μπροστά σ᾽ έναν καθρέφτη, σε οποιοδήποτε ημερολόγιο και οποιαδήποτε γεωγραφία…

Φανταστείτε ότι είστε διαφορετικός από τον κοινό κόσμο.

Φανταστείτε ότι είστε κάτι εντελώς άλλο.

Φανταστείτε ότι έχετε ιδιαίτερο χρώμα δέρματος ή μαλλιών.

Φανταστείτε ότι σας υποτιμούν και σας ταπεινώνουν, σας καταδιώκουν, σας φυλακίζουν, σας σκοτώνουν ακριβώς γι᾽ αυτό, επειδή είστε διαφορετικός.

Φανταστείτε ότι από τότε που γεννηθήκατε, όλο το σύστημα σας λέει και σας επαναλαμβάνει ότι είστε κάτι περίεργο, μη φυσιολογικό, άρρωστο, ότι πρέπει να μετανιώσετε γι᾽ αυτό που είστε και, αφού το αποδώσετε στην κακή σας τύχη ή/και στη θεία δίκη, πρέπει να κάνετε ό,τι μπορείτε για να αλλάξετε αυτό το «κατασκευαστικό ελάττωμα».

Και φυσικά, κοιτάξτε, έχουμε ακριβώς ένα προϊόν που απλά κάνει θ-α-ύ-μ-α-τ-α για τα εκ γενετής μειονεκτήματα. Αυτός ο τρόπος σκέψης σάς απαλλάσσει από την εξέγερση και αυτή την τόσο εκνευριστική μανία να διαμαρτύρεστε για τα πάντα. Αυτή η κρέμα αλλάζει το χρώμα του δέρματός σας. Αυτή η βαφή μαλλιών σάς δίνει τον τόνο που είναι στη μόδα. Αυτό το μάθημα για το «πώς να κερδίζετε φίλους και φίλες και πώς να γίνετε δημοφιλείς στο διαδίκτυο» σας δίνει όλα τα εχέγγυα για να γίνετε ένας σύγχρονος άνθρωπος. Αυτή η θεραπεία σάς επιστρέφει τη νιότη. Αυτό το dvd σάς δείχνει πώς να συμπεριφέρεστε στο τραπέζι, στο δρόμο, στη δουλειά, στο κρεβάτι, στις παράνομες ληστείες (κλέφτες), στις νόμιμες ληστείες (τράπεζες, κυβερνήτες, εκλογές, νόμιμα κατοχυρωμένες εταιρείες), στις κοινωνικές συνεστιάσεις… τι; Ω! Δεν σας καλούν σε κοινωνικές συνεστιάσεις;… οκέι, σας υποδεικνύει επίσης τι να κάνετε για να σας καλούν. Εδώ λοιπόν θα γνωρίσετε το μυστικό της επιτυχίας στη ζωή σας. Αφήστε πίσω σας τη Λέιντι Γκάγκα και τον Τζάστιν Μπίμπερ στον αριθμό ακολούθων που έχουν στο τουίτερ! Περιλαμβάνει επίσης μια μάσκα της αρεσκείας σας. Έχουμε απ᾽ όλα τα είδη! Ακόμη και αυτή του Κάρλος Σαλίνας δε Γκορτάρι… εντάξει, εντάξει, δεν ήταν καλό παράδειγμα, αλλά πράγματι έχουμε για όλα τα γούστα. Δεν θα σας κοιτάζουν πια με απέχθεια! Δεν θα σας λένε πλέον άξεστο/η, ινδιάνο/α, πρόλε, μαύρο/η, τριτοκοσμικό/ή, ζόμπι, φιλοζαπατίστα!

Φανταστείτε ότι παρά τις προσπάθειες και τις καλές προθέσεις σας δεν κατορθώνετε να κρύψετε το χρώμα του δέρματος ή των μαλλιών σας.

Τώρα φανταστείτε ότι ξεκινάει μια εκστρατεία για την εξάλειψη όλων όσοι είναι σαν κι εσάς.

Δεν είναι ότι θα γίνει κάποια τελετή έναρξης, ή θα ψηφιστεί κάποιος σχετικός νόμος, αλλά εσείς αντιλαμβάνεστε ότι όλο το σύστημα αρχίζει να κινείται στρεφόμενο εναντίον σας και εναντίον όλων όσοι είναι σαν κι εσάς. Όλη η κοινωνία μετατρέπεται σε μια μηχανή, της οποίας πρωταρχικός στόχος είναι να σας αφανίσει.

Αρχικά είναι τα βλέμματα αποδοκιμασίας, απέχθειας, υποτίμησης. Ακολουθούν οι προσβολές, οι επιθέσεις. Έπειτα, υπάρχουν συλληφθέντες, εκτοπισμένοι, φυλακισμένοι. Αργότερα, νεκροί εδώ κι εκεί, με νόμιμα ή παράνομα μέσα. Τέλος, μια συντεταγμένη εκστρατεία, η μηχανή σε πλήρη ισχύ, για να σας εξαφανίσουν, εσάς και όλους όσους σας μοιάζουν. Η ταυτότητα όσων απαρτίζουν την κοινωνία επιβεβαιώνεται μέσα από το μίσος προς εσάς. Το έγκλημά σας; Είστε διαφορετικός/ή.

Δεν το βλέπετε ακόμη;

Ωραία. Φανταστείτε λοιπόν ότι είστε… (βάλτε αρσενικό, θηλυκό ή άλλο, κατά περίπτωση).

Ένας ιθαγενής σε μια χώρα κυριαρχούμενη από ξένους. Ένα σμήνος από στρατιωτικά ελικόπτερα κατευθύνεται προς τα εδάφη σας. Ο Τύπος θα πει ότι η κατάληψη του αιολικού πάρκου εμπόδιζε τη μείωση της ρύπανσης ή ότι καταστρεφόταν η ζούγκλα. «*Ο εκτοπισμός ήταν απαραίτητος για τη μείωση της παγκόσμιας υπερθέρμανσης του πλανήτη*», είπε ο υπουργός.

Ένα μαύρος σ᾽ ένα έθνος κυριαρχούμενο από λευκούς. Ένας δικαστής *WASP*[3] θα σας καταδικάσει. Οι ένορκοι σας έχουν κηρύξει ένοχο. Ανάμεσα στα στοιχεία που παρουσιάζει η εισαγγελία είναι και αναλύσεις χρωματισμού των ιστών του δέρματός σας.

Ένας εβραίος στη ναζιστική Γερμανία. Ο αξιωματικός της Γκεστάπο σας κοιτάζει επίμονα. Την επόμενη μέρα η αναφορά θα λέει ότι απολυμάνθηκε η ανθρώπινη φυλή.

Ένας Παλαιστίνιος στη σημερινή Παλαιστίνη. Ο πύραυλος του ισραηλινού στρατού είναι στραμμένος προς το σχολείο, το νοσοκομείο, τη γειτονιά, το σπίτι. Αύριο τα μέσα ενημέρωσης θα λένε ότι καταστράφηκαν στρατιωτικοί στόχοι.

Ένας μετανάστης στην άλλη πλευρά οποιωνδήποτε συνόρων. Πλησιάζει ένα περιπολικό της «υπηρεσίας μετανάστευσης». Την επόμενη μέρα δεν θα παρουσιαστεί τίποτα στις ειδήσεις.

Ένας παπάς, μια μοναχή, ένας λαϊκός που έχει διαλέξει την πλευρά των

3. WASP: White Anglo-Saxon Protestant (λευκός αγγλοσάξονας προτεστάντης).

φτωχών, αντί για τη χλιδή του Βατικανού. Τα λόγια του καρδινάλιου στρέφονται ενάντια σε όσους αναμειγνύονται σε επίγειες υποθέσεις.

Ένας πλανόδιος πωλητής σ' ένα πολυτελές εμπορικό κέντρο σε μια πολυτελή ζώνη κατοικιών. Η κλούβα των ΜΑΤ παρκάρει. «*Υπερασπιζόμαστε το ελεύθερο εμπόριο*», θα δηλώσει ο κυβερνητικός εκπρόσωπος.

Μια γυναίκα μόνη, μέρα ή νύχτα, σε μέσο δημόσιας συγκοινωνίας γεμάτο άντρες. Μια αμελητέα διαφοροποίηση στο ποσοστό της «έμφυλης βίας». Ο αστυνομικός θα πει: «*είναι που προκαλούν*».

Ένας γκέι μόνος, μέρα ή νύχτα, σε μέσο δημόσιας συγκοινωνίας γεμάτο άντρες μάτσο. Μια αμελητέα διαφοροποίηση στο ποσοστό της «ομοφοβικής βίας».

Μια εργάτρια του σεξ σ' έναν περίεργο δρόμο, σε μια απομακρυσμένη γωνία… πλησιάζει ένα περιπολικό. «*Η κυβέρνηση καταπολεμά με επιτυχία το εμπόριο λευκής σαρκός*», θα πει ο Τύπος.

Μία πάνκισσα, ένας ράστα, μια σκεϊτμπορντού, ένας γκάνγκστα, μια μεταλλού, στο δρόμο, τη νύχτα… πλησιάζει άλλο περιπολικό. «*Προλαμβάνουμε τις αντικοινωνικές συμπεριφορές και τους βανδαλισμούς*», θα πει ο κυβερνήτης.

Ένας γραφιτάς που «*ταγκάρει*» στο Παγκόσμιο Κέντρο Εμπορίου… πλησιάζει ένα ακόμη περιπολικό. «*Κάνουμε ό,τι περνά απ' το χέρι μας για να έχουμε μια όμορφη και ελκυστική πόλη για τους τουρίστες*», θα πει ένας οποιοσδήποτε αξιωματούχος.

Ένας κομμουνιστής σε συγκέντρωση του φασιστικού δεξιού κόμματος. «*Είμαστε ενάντια στους ολοκληρωτισμούς που έχουν φέρει πλείστα δεινά στον κόσμο*», θα πει ο πρόεδρος του κόμματος.

Ένας αναρχικός σε συγκέντρωση του κομμουνιστικού κόμματος. «*Στρεφόμαστε ενάντια στις μικροαστικές παρεκκλίσεις που τόσο έχουν βλάψει την παγκόσμια επανάσταση*», θα πει ο γενικός γραμματέας του κόμματος.

Ένα επεισόδιο της ενημερωτικής εκπομπής «31 λεπτά» στις ειδήσεις του CNN. Ο Τούλιο Τριβίνιο και ο Χουάν Κάρλος Μποδόκε κοιτάζονται αμήχανα, αλλά δεν λένε τίποτα.[4]

Ένα εναλλακτικό μουσικό συγκρότημα που προσπαθεί να πουλήσει το δίσκο του σε συναυλία της Λέιντι Γκάγκα, της Μαντόνα, του Τζάστιν Μπίμπερ, ή όποιου άλλου. Πλησιάζουν οι μπάτσοι. Οι φανς φωνάζουν σαν τρελοί.

Μια καλλιτέχνιδα που χορεύει έξω από ένα μεγάλο πολιτιστικό κέντρο, όπου παρουσιάζει μια παράσταση (ναι-μόνο-οι-προσκεκλημένοι-στο-

4. «31 λεπτά» είναι το όνομα μιας χιλιανής εκπομπής κουκλοθέατρου που σατιρίζει τις ειδήσεις. Τα ονόματα που αναφέρονται είναι ήρωες της εκπομπής.

γκαλά-συγγνώμη-κυρία-μου-εμποδίζετε) το μπαλέτο Μπολσόι. Επεμβαίνει η ασφάλεια για να επαναφέρει την τάξη.

Ένας ηλικιωμένος σε μια συγκέντρωση προεδρευόμενη από τον ιάπωνα υπουργό Οικονομικών Ταρό Ασό (σπούδασε στο Στάνφορντ και πρόσφατα ζήτησε από τους ηλικιωμένους «*να βιαστούν να πεθάνουν*» γιατί στοιχίζει πολύ το να παραμένουν ζωντανοί). Περιστέλλονται ακόμη περισσότερο οι κοινωνικές δαπάνες.

Ένας *Ανώνυμος* που ασκεί κριτική στο «copyright» σε συγκέντρωση μετόχων της Microsoft-Apple. «*Ένας επικίνδυνος χάκερ πίσω από τα κάγκελα*», θα υπογραμμίσουν τα μέσα ενημέρωσης.

Ένας νεαρός Μαπούτσε που διεκδικεί στη Χιλή τα εδάφη των προγόνων του, ενώ βλέπει τα τανκς και το απειλητικό χακί των δυνάμεων καταστολής. Η σφαίρα που σας τραυματίζει θανάσιμα θα μείνει ατιμώρητη.

Ένας νέος ή/και φοιτητής ή άνεργος σ' ένα σημείο ελέγχου του στρατούαστυνομίας-πολιτοφυλακής-ΜΑΤ. Το τελευταίο που ακούσατε; «*Ρίχτε!*»

Ένα μέλος της φυλής Νάουα στα γραφεία μιας πολυεθνικής μεταλλευτικής εταιρείας. Σας απάγουν ένστολοι. «*Το ερευνούμε*», θα πουν οι αντίστοιχες κυβερνήσεις.

Ένας διαδηλωτής μπροστά στους ψηλούς γκρίζους μεταλλικούς τοίχους, ενώ από την άλλη πλευρά η μεξικανική τάξη των πολιτικών καταπίνει αμάσητη μια ακόμη προειλημμένη απόφαση.[5] Σας χτυπάει μια πλαστική σφαίρα από την οποία χάνετε ένα μάτι ή σπάει το κρανίο σας. «*Καλούμε σε ενότητα για το καλό της χώρας. Είναι ώρα ν' αφήσουμε κατά μέρος τις διαμάχες*», θα πουν στους τίτλους των ειδήσεων.

Ένας αγρότης μπροστά σ' ένα στρατό δικηγόρων και αστυνομικών. Ακούτε ότι η γη που δουλεύετε, όπου γεννήθηκαν και μεγάλωσαν οι γονείς σας, οι παππούδες, οι προπαππούδες σας και ούτω καθεξής, τόσο πίσω που ακόμη κι ο χρόνος μπερδεύεται, είναι πλέον ιδιοκτησία μιας κτηματομεσιτικής εταιρείας, και ότι εσείς είστε που στερείτε από τους καημένους τους επιχειρηματίες κάτι που δίκαια τους ανήκει. Φυλακή.

Ένας αντιστεκόμενος στην εκλογική νοθεία, που βλέπει πώς αθωώνονται οι σαράντα κλέφτες και οι παρατρεχάμενοί τους.[6] Η κοροϊδία: «*Πρέπει*

---

5. Αναφέρεται στην κατ' ουσίαν επιβολή του προέδρου του Μεξικού από τα κυρίαρχα μέσα ενημέρωσης, καθώς και στις καταγγελίες για εκλογική νοθεία.

6. Με τους «40 κλέφτες» (όπως στον «Αλή Μπαμπά και τους 40 κλέφτες»), ο Μάρκος αναφέρεται στους 30 κυβερνήτες και τα μέλη του υπουργικού συμβουλίου που παραβρέθηκαν στην έναρξη της «Εθνικής Εκστρατείας κατά της Πείνας», την οποία κήρυξε ο Ενρίκε Πένια Νιέτο στην πόλη Λας Μαργκαρίτας, στην Τσιάπας. Χρησιμοποιείται επίσης από τους Ζαπατίστας ως αναφορά στο σύνολο της μεξικανικής τάξης των πολιτικών.

να γυρίσουμε σελίδα και να κοιτάξουμε μπροστά».

Ένας άντρας ή μια γυναίκα που πλησιάζει να δει τι γίνεται και ξαφνικά «απομονώνεται» από τις δυνάμεις της τάξης. Όσο τον ή την σπρώχνουν, χτυπούν, κλωτσούν για να τον/την βάλουν στο περιπολικό, προλαβαίνετε να δείτε ότι οι κάμερες γνωστού καναλιού της τηλεόρασης είναι στραμμένες προς την άλλη πλευρά.

Ένας ιθαγενής Ζαπατίστα στη φυλακή της κακής κυβέρνησης (PRI-PAN-PRD-PT-MC) εδώ και πολλά χρόνια. Διαβάζετε στην εφημερίδα: «*Γιατί ο EZLN επανεμφανίστηκε μόλις το PRI επέστρεψε στην εξουσία; Πολύ ύποπτο*».

Μας παρακολουθείτε;

Ωραία…

Αισθάνεστε τη βεβαιότητα ότι είστε εκτός τόπου;

Αισθάνεστε το φόβο ότι σας αγνοούν, σας προσβάλλουν, σας χτυπούν, σας κοροϊδεύουν, σας ταπεινώνουν, σας βιάζουν, σας φυλακίζουν, σας δολοφονούν, μόνο και μόνο γι᾽ αυτό που είστε;

Αισθάνεστε την αδυναμία να μην μπορείτε να κάνετε τίποτα για να το αποτρέψετε, για να υπερασπιστείτε τον εαυτό σας, για να εισακουστείτε;

Καταριέστε τη στιγμή που ήρθατε σ᾽ αυτόν τον τόπο, τη μέρα που γεννηθήκατε, την ώρα που αρχίσατε να διαβάζετε αυτό το κείμενο;

Αρκετά από τα προαναφερθέντα παραδείγματα έχουν όνομα, ημερολόγιο και γεωγραφία:

Χουάν Φρανσίσκο Κουϊκένταλ Λεάλ: Ο σύντροφος Κουί της «Άλλης Καμπάνιας», δάσκαλος, δραματουργός, σκηνοθέτης θεάτρου. Σοβαρή κρανιακή κάκωση την 1η Δεκεμβρίου 2012 από πυροβολισμό των «δυνάμεων της τάξης». Σχεδίαζε να κάνει μια θεατρική παράσταση για τον Ενρίκε Πένια Νιέτο.

Χοσέ Ουριέλ Σαντοβάλ Ντίας: Νεαρός φοιτητής του Αυτόνομου Πανεπιστημίου της Πόλης του Μεξικού και μέλος του Φοιτητικού Συμβουλίου Αγώνα. Έχασε το ένα του μάτι την 1η Δεκεμβρίου 2012, εξαιτίας της κατασταλτικής επίθεσης των «δυνάμεων της τάξης». Σχεδίαζε να αντισταθεί στην επιβολή της εκλογικής νίκης του Ενρίκε Πένια Νιέτο.

Σελεντόνιο Προυντένσιο Μονρόι: Ιθαγενής της φυλής Νάουα. Απήχθη στις 23 Οκτωβρίου 2012 από τις «δυνάμεις της τάξης». Σχεδίαζε να αντισταθεί στη λεηλασία των εδαφών των Νάουα από τις μεταλλευτικές εταιρείες και τους παράνομους υλοτόμους.

Αντριάν Χαβιέρ Γκονσάλες Βιγιαρεάλ: Νεαρός φοιτητής του τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών του Αυτόνομου Πανεπιστημίου του Νουέβο

Λεόν, στο Μεξικό. Δολοφονήθηκε τον Ιανουάριο του 2013 από τις «δυνάμεις της τάξης». Σχεδίαζε να αποφοιτήσει και να γίνει ένας επιτυχημένος επαγγελματίας.

Κρους Μοράλες Καλδερόν και *Χουβένσιο Λασκουρέν*: Αγρότες που συνελήφθησαν και φυλακίστηκαν στη Βερακρούς το 2010-2011, από τις «δυνάμεις της τάξης». Σχεδίαζαν να αντισταθούν στη λεηλασία των εδαφών τους από τις κτηματομεσιτικές εταιρείες.

Ματίας Βαλεντίν Κατριλέο Κεσάδα: Νεαρός ιθαγενής Μαπούτσε. Δολοφονήθηκε στις 3 Ιανουαρίου 2008, στη Χιλή, από τις «δυνάμεις της τάξης». Σχεδίαζε να αντισταθεί στη λεηλασία της γης των Μαπούτσε από την κυβέρνηση, τους τσιφλικάδες και τις πολυεθνικές εταιρείες.

Φρανσίσκο Σάντις Λόπες: Ιθαγενής Ζαπατίστα, φυλακισμένος άδικα από τις «δυνάμεις της τάξης».[7] Σχεδίαζε να αντισταθεί στην κυβερνητική αντιεξεγερτική πολιτική του Χουάν Σαμπίνες Γκερέρο[8] και του Φελίπε Καλδερόν Ινοχόσα.

Εντάξει… μην απελπίζεστε. Τελειώσαμε σχεδόν…

Τώρα φανταστείτε ότι δεν φοβάστε, ή, αν φοβάστε, ότι το ελέγχετε.

Φανταστείτε ότι πηγαίνετε μπροστά στον καθρέφτη και, όχι μόνο δεν κρύβετε ή βάφετε τη διαφορετικότητά σας, αλλά την τονίζετε κιόλας.

Φανταστείτε ότι κάνετε τη διαφορετικότητά σας ασπίδα και όπλο, ότι υπερασπίζεστε τον εαυτό σας, βρίσκετε κι άλλους/ες σαν εσάς, οργανώνεστε, αντιστέκεστε, αγωνίζεστε και, χωρίς να το καταλάβετε, περνάτε από το «είμαι διαφορετικός» στο «είμαστε διαφορετικοί».

Φανταστείτε ότι δεν κρύβεστε πίσω από την «ωριμότητα» και τη «σύνεση», πίσω από το «δεν είναι ώρα ακόμη», «δεν είναι οι συνθήκες κατάλληλες», «πρέπει να περιμένουμε», «είναι ανώφελο», «δεν υπάρχει λύση».

Φανταστείτε ότι δεν ξεπουλιέστε, δεν υποχωρείτε, δεν παραδίνεστε.

Μπορείτε να το φανταστείτε;

Λοιπόν, ωραία, αν και ούτε εμείς αλλά ούτε κι εσείς το γνωρίζετε ακόμη, είμαστε μέρος ενός «εμείς» πολύ μεγαλύτερου που μένει να δημιουργήσουμε.

(συνεχίζεται…)

Από οποιαδήποτε γωνιά, σε οποιονδήποτε κόσμο

Σουπ Μάρκος

Πλανήτης Γη

7. Απελευθερώθηκε την επομένη της δημοσίευσης του κειμένου.

8. Πρώην κυβερνήτης της Τσιάπας.

ΑΥΤΟΙ ΚΑΙ ΕΜΕΙΣ
V. Η ΕΚΤΗ

Ζαπατιστικός Στρατός για την Εθνική Απελευθέρωση
Ιανουάριος 2013

Προς τους συντρόφους και τις συντρόφισσες που συμμετέχουν στην Έκτη Διακήρυξη της Ζούγκλας Λακαντόνα σε όλο τον κόσμο
Από τις γυναίκες και τους άντρες Ζαπατίστας της Τσιάπας, στο Μεξικό

Σύντροφοι, συντρόφισσες και *συντροφόισσες*
Σύντροφοι του Δικτύου ενάντια στην Καταστολή και για την Αλληλεγγύη

Στέλνουμε σε όλες και όλους σας χαιρετισμούς από τις γυναίκες, τους άντρες, τα παιδιά και τους ηλικιωμένους του Ζαπατιστικού Στρατού για την Εθνική Απελευθέρωση, τους πιο μικρούς από τους συντρόφους σας.

Αποφασίσαμε τα πρώτα λόγια μας, που απευθύνονται ειδικά στους συντρόφους και τις συντρόφισσες της «Έκτης», να κοινοποιηθούν σε έναν χώρο αγώνα όπως αυτός του Δικτύου ενάντια στην Καταστολή και για την Αλληλεγγύη. Όμως, τα λόγια, τα συναισθήματα και οι σκέψεις που καταγράφονται εδώ έχουν επίσης ως παραλήπτη όσους και όσες δεν είναι μαζί μας. Και, πάνω απ᾽ όλα, απευθύνονται σ᾽ αυτούς και σ᾽ αυτές.

Θα θέλαμε να σας ευχαριστήσουμε για τη στήριξη που έχετε προσφέρει όλο αυτό το διάστημα στις κοινότητές μας, στους συντρόφους μας, που είναι βάσεις στήριξης των Ζαπατίστας, και στα φυλακισμένα μέλη της Άλλης Καμπάνιας στην Τσιάπας.

Έχουμε φυλάξει στην καρδιά μας τα ενθαρρυντικά λόγια και το συλλογικό χέρι που μας απλώσατε.

Είμαστε σίγουροι ότι ένα από τα σημεία που θα απασχολήσει τη συνέλευσή σας θα είναι, ή έχει ήδη υπάρξει, η διοργάνωση μιας μεγάλης εκστρατείας στήριξης του συντρόφου Κουί, για να καταγγείλουμε την επίθεση που υπέστη και να ζητήσουμε δικαιοσύνη για εκείνον και για όλους

τους τραυματίες εκείνης της ημέρας, αλλά και για να απαιτήσουμε την άνευ όρων απελευθέρωση όσων συνελήφθησαν στην Πόλη του Μεξικού και στη Γουαδαλαχάρα, στη διάρκεια των διαμαρτυριών ενάντια στην επιβολή του Ενρίκε Πένια Νιέτο ως επικεφαλής της εκτελεστικής ομοσπονδιακής εξουσίας.

Και όχι μόνο. Είναι επίσης σημαντικό σ᾽ αυτή την εκστρατεία να συγκεντρωθούν πόροι για τα έξοδα νοσηλείας του συντρόφου Κουί, αλλά και για την περίοδο αποθεραπείας, η οποία εμείς οι Ζαπατίστας ελπίζουμε να είναι σύντομη.

Για να στηρίξουμε αυτή την εκστρατεία συγκέντρωσης πόρων, στέλνουμε ένα μικρό ποσό χρημάτων σε μετρητά. Αν και μικρό, σας ζητούμε να προστεθεί σε αυτό που συγκεντρώνετε για τον συναγωνιστή μας. Όταν θα μπορέσουμε να συγκεντρώσουμε περισσότερα χρήματα, θα τα στείλουμε σ᾽ αυτόν που έχετε ορίσει γι᾽ αυτό το σκοπό.

Με την ευκαιρία της συνέλευσής σας, θα θέλαμε να χαιρετήσουμε όχι μόνο εσάς και την αφοσίωσή σας αλλά επίσης, και πάνω απ᾽ όλα, όλους τους συντρόφους στο Μεξικό και στον κόσμο που έχουν παραμείνει συνεπείς σ᾽ αυτό το δεσμό που μας ενώνει και ονομάζουμε «Η Έκτη».

Να ξέρετε ότι ήταν τιμή μας να σας έχουμε *συντροφόισσες*.

Γνωρίζουμε ότι ίσως αυτό μοιάζει με αποχαιρετισμό, αλλά δεν είναι. Σημαίνει μόνο πως έχουμε ολοκληρώσει μια πορεία στο δρόμο που μας δείχνει η «Έκτη» και σκεφτόμαστε ότι πρέπει να κάνουμε το επόμενο βήμα.

Δεν είναι λίγες οι απογοητεύσεις που έχουμε γευτεί, άλλοτε μαζί και άλλοτε ο καθένας στον τόπο του.

Τώρα θέλουμε να σας εξηγήσουμε και να σας ανακοινώσουμε κάποιες από τις αλλαγές που θα κάνουμε στη διαδρομή μας και, αν είστε σύμφωνοι και μας συντροφεύσετε, θα επιστρέψουμε, αλλά με διαφορετική μορφή, στην εκτενή καταγραφή του πόνου και της ελπίδας που πριν ονομαζόταν «Άλλη Καμπάνια» στο Μεξικό και «Έκτη Διεθνής» στον κόσμο και η οποία πλέον θα είναι απλά *Η Έκτη*. Θα προχωρήσουμε λοιπόν παρακάτω, μέχρι…

Τον χρόνο του *Όχι*, τον χρόνο του *Ναι*

Σύντροφοι και συντρόφισσες

Έχοντας ορίσει ποιοι είμαστε, την ιστορία μας, στο παρελθόν και το παρόν, τον τόπο και τον εχθρό με τον οποίο αναμετριόμαστε, όπως αυτά εκφράστηκαν στην Έκτη Διακήρυξη της Ζούγκλας Λακαντόνα, παραμένει ζητούμενο να ορίσουμε ολοκληρωμένα το γιατί αγωνιζόμαστε.

Ορίσαμε τα «*όχι*», μένει να περιγράψουμε τα «*ναι*».

Κι όχι μόνο. Λείπουν επίσης περισσότερες απαντήσεις για το «*πώς*», το «*πότε*» και «*με ποιον*».

Όπως όλοι γνωρίζετε, η σκέψη μας δεν είναι να δημιουργήσουμε μια μεγάλη οργάνωση με ένα διευθυντικό κέντρο, μια συγκεντρωτική διοίκηση, έναν αρχηγό, άτομο ή συλλογικότητα.

Η ανάλυσή μας για το κυρίαρχο σύστημα, τον τρόπο λειτουργίας του, τις δυνάμεις και τις αδυναμίες του, μας έχουν οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι η ενότητα στη δράση μπορεί να υπάρξει αν γίνεται σεβαστό αυτό που εμείς ονομάζουμε «οι τρόποι» του καθενός.

Και αυτοί οι «τρόποι» δεν είναι άλλο πράγμα από τις γνώσεις που ο καθένας από μας, άτομο ή συλλογικότητα, έχει για τη γεωγραφία και το ημερολόγιό του. Με άλλα λόγια, για τα βάσανα και τους αγώνες του.

Εμείς είμαστε πεισμένοι ότι κάθε απόπειρα ομογενοποίησης δεν είναι κάτι παραπάνω από μια φασιστική προσπάθεια κυριαρχίας, ακόμη κι αν κρύβεται σε μια επαναστατική, εσωτεριστική, θρησκευτική ή παρόμοια γλώσσα.

Όταν γίνεται λόγος για «ενότητα», παραλείπεται η επισήμανση ότι αυτή η «ενότητα» είναι υπό την αρχηγία κάποιου, ατόμου ή συλλογικότητας.

Στον απατηλό βωμό της «ενότητας» δεν θυσιάζονται μόνο οι διαφορές, αλλά αποκρύβεται επίσης η συντήρηση όλων των μικρών τυραννικών και άδικων κόσμων από τους οποίους υποφέρουμε.

Στην ιστορία μας αυτό το μάθημα έχει επαναληφθεί πολλές φορές. Και, σε κάθε περιστροφή του κόσμου, για μας υπάρχει πάντα η θέση του καταπιεσμένου, του υποτιμημένου, του εκμεταλλευόμενου, του λεηλατημένου.

Αυτό που ονομάζουμε «οι τέσσερις τροχοί του καπιταλισμού», δηλαδή η εκμετάλλευση, η λεηλασία, η καταπίεση και η υποτίμηση, έχουν επαναληφθεί πολλές φορές στη διάρκεια της ιστορίας μας, με διαφορετικά ονόματα για τους αποπάνω, αλλά εμείς, οι αποκάτω, είμαστε πάντα οι ίδιοι.

Ωστόσο, το σημερινό σύστημα έχει φτάσει σε σημείο ακραίας παράκρουσης. Ο αρπακτικός ζήλος του, η απόλυτη υποτίμηση της ζωής, η απόλαυση του θανάτου και της καταστροφής, η αποφασιστικότητά του να εγκαθιδρύει *απαρτχάιντ* για όλους τους διαφορετικούς, δηλαδή για τους αποκάτω, οδηγεί την ανθρωπότητα στην εξαφάνισή της ως μορφής ζωής στον πλανήτη.

Μπορούμε, όπως πιθανόν θα συμβούλευε κάποιος, να περιμένουμε υπομονετικά μέχρι οι αποπάνω να αυτοκαταστραφούν μόνοι τους τελικά,

χωρίς να λαμβάνουμε υπόψη ότι η νοσηρή υπεροψία τους οδηγεί τα πάντα στην καταστροφή.

Με τη δίψα τους να ανέβουν όλο και πιο πάνω, δυναμιτίζουν τους αποκάτω ορόφους, τα θεμέλια. Το οικοδόμημα, δηλαδή ο κόσμος, θα καταρρεύσει στο τέλος και δεν θα υπάρχει κανείς να κατηγορηθεί ως υπεύθυνος.

Εμείς θεωρούμε ότι όντως κάτι δεν πάει καλά, καθόλου καλά. Και ότι για να σωθεί η ανθρωπότητα και το ρημαγμένο κτίριο στο οποίο κατοικεί, κάποιος πρέπει να φύγει και μάλλον είναι αυτοί, πρέπει να είναι αυτοί: οι αποπάνω.

Και δεν εννοούμε να εκτοπίσουμε τα άτομα που βρίσκονται αποπάνω. Μιλάμε για την καταστροφή εκείνων των κοινωνικών σχέσεων που καθιστούν δυνατό το να βρίσκεται κάποιος αποπάνω, σε βάρος κάποιου που είναι αποκάτω.

Οι Ζαπατίστας γνωρίζουμε ότι αυτή η μεγάλη γραμμή που έχουμε τραβήξει στη γεωγραφία του κόσμου δεν είναι κάτι συνηθισμένο. Ότι αυτό το «οι αποπάνω» και «οι αποκάτω» ενοχλεί, δημιουργεί αμηχανία και εξοργίζει. Γνωρίζουμε πως δεν είναι το μοναδικό πράγμα που εξοργίζει, αλλά για την ώρα σ᾽ αυτό αναφερόμαστε.

Ίσως να λαθεύουμε. Σίγουρα λαθεύουμε. Ήδη έχουν κάνει την εμφάνισή τους οι αστυνόμοι και οι επίτροποι της διανόησης για να μας κρίνουν, να μας καταδικάσουν και να μας εκτελέσουν… μακάρι αυτό να είναι μόνο στα καυστικά κείμενά τους και να μην κρύβουν την τάση να γίνουν δήμιοι εκτός από δικαστές.

Αλλά έτσι βλέπουμε εμείς οι Ζαπατίστας τον κόσμο και τους τρόπους του:

Υπάρχει φαλλοκρατία, πατριαρχία, μισογυνισμός, ή όπως αλλιώς λέγεται, αλλά άλλο πράγμα είναι να είσαι γυναίκα στους αποπάνω και εντελώς διαφορετικό στους αποκάτω.

Υπάρχει ομοφοβία, πράγματι, αλλά άλλο πράγμα είναι να είσαι ομοφυλόφιλος στους αποπάνω και πολύ διαφορετικό στους αποκάτω.

Υπάρχει υποτίμηση του διαφορετικού, είναι αλήθεια, αλλά άλλο πράγμα είναι να είσαι διαφορετικός στους αποπάνω και διαφορετικό να είσαι στους αποκάτω.

Υπάρχει η αριστερά ως εναλλακτική της δεξιάς, αλλά άλλο πράγμα είναι να είσαι στην αριστερά στους αποπάνω, και άλλο, εντελώς διαφορετικό (και αντιθετικό, θα προσθέταμε εμείς), είναι να είσαι στους αποκάτω.

Βάλτε την ταυτότητά σας σε αυτή την παράμετρο που επισημαίνουμε και θα δείτε τι θέλουμε να πούμε.

Η πιο ύπουλη ταυτότητα, η οποία γίνεται του συρμού κάθε φορά που το σύγχρονο κράτος εισέρχεται σε κρίση, είναι η «ιδιότητα του πολίτη».

Δεν έχει τίποτα κοινό, απεναντίας είναι σε πλήρη αντίθεση και αντίφαση, ο «πολίτης» των αποπάνω και ο «πολίτης» των αποκάτω.

Οι διαφορές διώκονται, αποσιωπούνται, αγνοούνται, υποτιμούνται, καταστέλλονται, λεηλατούνται και τυγχάνουν εκμετάλλευσης. Είναι αλήθεια.

Αλλά εμείς βλέπουμε μια διαφορά μεγαλύτερη, που διαπερνά αυτές τις διαφορές: ο αποπάνω και ο αποκάτω, αυτοί που έχουν και αυτοί που δεν έχουν.

Και βλέπουμε ότι αυτή η μεγάλη διαφορά έχει κάτι το ουσιαστικό: ο αποπάνω βρίσκεται πάνω πατώντας τον αποκάτω. Αυτός που έχει, κατέχει γιατί λεηλατεί όσους δεν έχουν.

Για εμάς, αυτή η διάκριση είναι πάντα καθοριστική για τα βλέμματα, τα λόγια, τα ακούσματα, τα βήματα, τους πόνους και τους αγώνες μας.

Ίσως υπάρξει κι άλλη ευκαιρία για να εξηγήσουμε τον τρόπο σκέψης μας γι᾽ αυτό το θέμα. Για την ώρα θα πούμε μόνο ότι τα βλέμματα, τα λόγια, τα ακούσματα και τα βήματα των αποπάνω τείνουν στη διατήρηση αυτής της διάκρισης. Φυσικά αυτό δεν σημαίνει έλλειψη κινητικότητας. Ο συντηρητισμός μοιάζει να απέχει πολύ από ένα σύστημα που ανακαλύπτει περισσότερους και καλύτερους τρόπους για να επιβάλλει τις τέσσερις πληγές από τις οποίες υποφέρει ο κόσμος των αποκάτω. Αλλά οι σημερινοί «εκσυγχρονισμοί» ή «πρόοδοι» δεν έχουν άλλο στόχο από το να διατηρήσουν εκεί πάνω όσους είναι αποπάνω, με τον μόνο εφικτό τρόπο, δηλαδή πατώντας στους αποκάτω.

Τα βλέμματα, τα λόγια, τα ακούσματα και τα βήματα των αποκάτω, κατά τη γνώμη μας, καθορίζονται από τις ερωτήσεις: *Γιατί έτσι; Γιατί αυτοί και αυτές; Γιατί εμείς;*

Για να μας επιβάλουν απαντήσεις σ᾽ αυτά τα ερωτήματα, ή για να αποφύγουν να τα θέσουμε, έχουν χτίσει γιγάντια ιερατεία ιδεών, λίγο ως πολύ επεξεργασμένων, αλλά τις περισσότερες φορές τόσο γελοίων, ώστε δεν είναι μόνο αξιοθαύμαστο το ότι κάποιος τις ανέπτυξε και κάποιος άλλος τις πιστεύει, αλλά και ότι με βάση αυτές δημιουργήθηκαν πανεπιστήμια, κέντρα μελετών και σχολές ανάλυσης.

Όμως, πάντα εμφανίζεται κάποιος ξενέρωτος που καταστρέφει τους διαδοχικούς εορτασμούς του τέλους της ιστορίας.

Κι αυτός/ή ο/η σπαστικός/ή απαντάει σ᾽ αυτές τις ερωτήσεις με μια ακόμη: «*Θα μπορούσε να είναι διαφορετικά;*»

Αυτή η ερώτηση είναι ίσως που ανάβει τη σπίθα μιας εξέγερσης με την ευρύτερη αποδοχή. Και μπορεί να το κάνει, γιατί την έχει γεννήσει ένα «όχι»: *δεν υπάρχει λόγος να είναι έτσι*.

Συγχωρέστε μας αν αυτές οι μπερδεμένες περιστροφές σας έχουν εκνευρίσει. Κατηγορήστε τον τρόπο μας, ή τα ήθη και έθιμά μας.

Αυτό που θέλουμε να πούμε, σύντροφοι, συντρόφισσες, *συντροφόισσες*, είναι ότι στην «Έκτη» μας κάλεσε αυτό το εξεγερμένο, αιρετικό, άξεστο, αναιδές, ενοχλητικό, άβολο «όχι».

Φτάσαμε σ᾽ αυτό το σημείο γιατί οι πραγματικότητές μας, οι ιστορίες μας, οι εξεγέρσεις μας μάς έφεραν σε αυτό το «*δεν υπάρχει λόγος να είναι έτσι*».

Κι επίσης γιατί, είτε από διαίσθηση είτε από πεποίθηση, έχουμε απαντήσει «*ναι*» στην ερώτηση «*θα μπορούσε να είναι αλλιώς;*».

Μένει να απαντήσουμε στις ερωτήσεις που συνωστίζονται μετά από αυτό το «*ναι*»:

Πώς είναι αυτός ο άλλος τρόπος, αυτός ο άλλος κόσμος, αυτή η άλλη κοινωνία που φανταζόμαστε, θέλουμε και χρειαζόμαστε;

Τι πρέπει να κάνουμε;

Με ποιον;

Πρέπει να αναζητήσουμε τις απαντήσεις σε αυτά τα ερωτήματα, αν δεν τις έχουμε. Κι αν τις έχουμε, πρέπει να τις μοιραστούμε.

Σ᾽ αυτό το νέο βήμα, αλλά στο ίδιο μονοπάτι με την Έκτη Διακήρυξη της Ζούγκλας Λακαντόνα, ως Ζαπατίστας που είμαστε, θα επιχειρήσουμε να εφαρμόσουμε κάτι από όσα μάθαμε αυτά τα εφτά χρόνια, θα αλλάξουμε το ρυθμό και την ταχύτητα του βήματος, καθώς και τη συντροφιά.

Όπως θα ξέρετε, ένα από τα πολλά και μεγάλα ελαττώματα που έχουμε εμείς οι Ζαπατίστας είναι η μνήμη. Θυμόμαστε ποιος ήταν πού και πότε, τι είπε, τι έκανε, τι αποσιώπησε, τι αναίρεσε, τι έγραψε, τι έσβησε. Θυμόμαστε τα ημερολόγια και τις γεωγραφίες.

Μην μας παρεξηγήσετε. Δεν κρίνουμε κανέναν. Καθένας φτιάχνει όπως μπορεί το άλλοθί του γι᾽ αυτά που κάνει και αναιρεί. Η ξεροκέφαλη εξέλιξη της ιστορίας θα δείξει αν ήταν σωστό ή λάθος.

Από την πλευρά μας, σας έχουμε δει, σας έχουμε ακούσει, από όλους και όλες έχουμε μάθει.

Όμως έχουμε καταλάβει πια ποιοι μας πλησίασαν μόνο για να αντλήσουν ίδιον πολιτικό όφελος από την Άλλη Καμπάνια, ποιοι πετάγονται από τη μια κινητοποίηση στην άλλη, γοητευμένοι από τα πλήθη, καλύπτοντας έτσι την ανικανότητά τους να δημιουργήσουν κάτι από μόνοι τους. Πότε εί-

ναι κατά των εκλογών, πότε ξεδιπλώνουν τις σημαίες τους στη διαμαρτυρία που είναι του συρμού. Πότε είναι δάσκαλοι, πότε μαθητές. Πότε είναι ιθαγενιστές, πότε συμμαχούν με τους τσιφλικάδες και τους παραστρατιωτικούς. Επικαλούνται τις ακριβοδίκαιες φλόγες των μαζών και εξαφανίζονται όταν πέφτουν οι ριπές νερού από τα οχήματα των δυνάμεων καταστολής.

Δεν θα βαδίσουμε ξανά μαζί τους.

Έχουμε καταλάβει πια ποιοι εμφανίζονται όταν υπάρχουν εξέδρες, συνομιλίες, καλός Τύπος, ενδιαφέρον, και εξαφανίζονται την ώρα της αθόρυβης αλλά απαραίτητης δουλειάς, όπως γνωρίζει η πλειονότητα όσων διαβάζουν ή ακούν αυτή την επιστολή. Όλο αυτό το διάστημα, το βλέμμα και η ακοή μας δεν ήταν στραμμένα σ᾽ όσους βρίσκονταν πάνω στην εξέδρα, αλλά σε όσους την κατασκεύαζαν, όσους έφτιαχναν το φαγητό, σκούπιζαν, φρόντιζαν, οδηγούσαν, μοίραζαν προκηρύξεις, σε όσους γίνονταν χίλια κομμάτια, όπως λέμε εδώ. Επίσης είδαμε και ακούσαμε όσους σκαρφάλωσαν πάνω στους άλλους.

Δεν θα βαδίσουμε ξανά μαζί τους.

Έχουμε καταλάβει πια ποιοι είναι οι επαγγελματίες των συνελεύσεων, τις τεχνικές και τις τακτικές τους να δυναμιτίζουν τις συναντήσεις ώστε να μένουν μόνο αυτοί και όσοι τους ακολουθούν, για να εγκρίνουν τις προτάσεις τους. Μοιράζουν ήττες όπου εμφανίζονται διευθύνοντας συντονιστικά τραπέζια, παραγκωνίζοντας τους «φλώρους» και τους «μικροαστούς» που δεν αντιλαμβάνονται ότι στην ημερήσια διάταξη παίζεται το μέλλον της παγκόσμιας επανάστασης και όσους βλέπουν με κακό μάτι οποιαδήποτε κίνηση δεν τελειώνει με μια συνέλευση καθοδηγούμενη από αυτούς.

Δεν θα βαδίσουμε ξανά μαζί τους.

Έχουμε καταλάβει πια ποιοι παρουσιάζονται ως αγωνιστές για την απελευθέρωση των κρατουμένων σε εκδηλώσεις και καμπάνιες, αλλά μας ζητούσαν να εγκαταλείψουμε τους φυλακισμένους του Ατένκο και να συνεχίσουμε την περιοδεία της Άλλης Καμπάνιας, γιατί είχαν ήδη προγραμματίσει την στρατηγική και τις εκδηλώσεις τους.

Δεν θα βαδίσουμε ξανά μαζί τους.

Η «Έκτη» είναι ένα ζαπατιστικό κάλεσμα. Καλώ δεν σημαίνει ενώνω. Δεν επιχειρούμε να ενώσουμε υπό μία διεύθυνση, ζαπατιστική ή άλλη. Δεν επιδιώκουμε να επιλέξουμε μέλη, να στρατολογήσουμε, να υποκαταστήσουμε, να υποδυθούμε, να υποκριθούμε, να εξαπατήσουμε, να καθοδηγήσουμε, να υποτάξουμε, να χρησιμοποιήσουμε. Ο προορισμός είναι ο ίδιος, αλλά η διαφορετικότητα, η ετερογένεια, η αυτονομία στους τρόπους που προχωράμε είναι ο πλούτος της «Έκτης», η δύναμή της. Προσφέρουμε και

θα προσφέρουμε σεβασμό, απαιτούμε και θα απαιτούμε σεβασμό. Στην «Έκτη» μπορεί να συμμετέχει κάποιος/α χωρίς άλλα προαπαιτούμενα πέρα από αυτό το «όχι» που μας καλεί και τη δέσμευση να οικοδομήσουμε τα απαραίτητα «ναι».

Συντροφόισσες, σύντροφοι και συντρόφισσες

Εκ μέρους του EZLN σας λέμε:

1. Για τον EZLN δεν θα υπάρχει πλέον μια Άλλη Καμπάνια και μια Έκτη Διεθνής. Από τώρα και στο εξής θα προχωράμε μαζί με όσους προσκαλούμε και μας δέχονται ως συντρόφους, ανεξάρτητα από το αν είναι στην ακτή της Τσιάπας ή στη Νέα Ζηλανδία.

Έτσι, το πεδίο της δράσης μας είναι πλέον ξεκάθαρα οριοθετημένο: ο πλανήτης που ονομάζεται «Γη» και βρίσκεται στο λεγόμενο Ηλιακό Σύστημα.

Θα γίνουμε τώρα αυτό που ήδη είμαστε: «Η Έκτη».

2. Για τον EZLN, το να είσαι στην «Έκτη» δεν απαιτεί ένταξη, συνδρομή, εγγραφή σε λίστα, πρωτότυπο ή/και αντίγραφο κάποιας επίσημης ταυτότητας, λογοδοσία, να μπεις στη θέση του δικαστή ή του ένορκου, του κατηγορούμενου ή του δήμιου. Δεν υπάρχουν σημαίες. Υπάρχουν δεσμεύσεις και συνέπειες αυτών των δεσμεύσεων. Μας καλούν τα «όχι», μας κινητοποιεί η οικοδόμηση των «ναι».

3. Όσοι με την επανεμφάνιση του EZLN περιμένουν μια νέα περίοδο με εξέδρες και μεγάλες συγκεντρώσεις, με τις μάζες να ατενίζουν το μέλλον ή ό,τι αντιστοιχεί σε εφόδους στα χειμερινά ανάκτορα, θα απογοητευτούν. Καλύτερα να αποχωρήσουν από τώρα. Ας μην χάνουν τον χρόνο τους και ας μην ξοδεύουν τον δικό μας. Το βήμα της «Έκτης» είναι για μεγάλες δρασκελιές, όχι για νάνους της σκέψης. Για «ιστορικές» και «συγκυριακές» δράσεις υπάρχουν άλλοι χώροι, όπου είναι βέβαιο ότι θα βρουν τη θέση τους. Εμείς δεν θέλουμε μόνο να αλλάξουμε κυβέρνηση: θέλουμε να αλλάξουμε τον κόσμο.

4. Επιβεβαιώνουμε ότι ως EZLN δεν θα συμμαχήσουμε με καμιά εκλογική κίνηση στο Μεξικό. Η αντίληψή μας σχετικά με αυτό το ζήτημα ήταν ξεκάθαρη στην Έκτη Διακήρυξη της Ζούγκλας Λακαντόνα και δεν έχει υπάρξει αλλαγή. Καταλαβαίνουμε πως υπάρχουν κάποιοι που πιστεύουν ότι μπορούν να αλλάξουν τα πράγματα από τα πάνω χωρίς να μετατραπούν σε έναν ακόμη από τους αποπάνω. Ας ελπίσουμε ότι οι διαδοχικές απογοητεύσεις δεν θα τους μεταμορφώσουν σε αυτό που αντιμάχονται.

5. Οι προτάσεις μας για οργανωτικές, πολιτικές και ενημερωτικές πρωτοβουλίες θα απευθυνθούν ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ σε όσους μας το ζητήσουν και τους αποδεχθούμε, και θα σταλούν με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο στις διευθύνσεις που έχουμε. Επίσης, θα εμφανίζονται στην ιστοσελίδα του «Enlace Zapatista», αλλά η πρόσβαση στο πλήρες κείμενο θα γίνεται με κωδικό που θα αλλάζει συνεχώς. Αυτός ο κωδικός θα φτάνει με κάποιο τρόπο σε σας, αλλά θα είναι εύκολο να τον μαντέψουν όσοι διαβάζουν με προσοχή αυτό που θα είναι ορατό και όσοι έχουν μάθει να αποκρυπτογραφούν τα συναισθήματα που γίνονται λέξεις στον λόγο μας.

Κάθε άτομο, ομάδα, συλλογικότητα, οργάνωση, ή όπως ονομάζεται ο καθένας, έχει το δικαίωμα και την ελευθερία να διαδίδει αυτή την πληροφορία σε όσους θεωρεί κατάλληλους. Όσοι/ες συμμετέχουν στην «Έκτη», θα έχουν τη δυνατότητα να ανοίξουν το παράθυρο του λόγου και της πραγματικότητάς μας σε όσους το επιθυμούν. Παράθυρο, όχι πόρτα.

6. Ο EZLN ζητάει την υπομονή σας καθώς θα μοιραζόμαστε σιγά σιγά τις πρωτοβουλίες που έχουν ωριμάσει αυτά τα εφτά χρόνια και των οποίων πρωταρχικός στόχος θα είναι να είστε σε άμεση επαφή με τις βάσεις στήριξης των Ζαπατίστας με τον τρόπο που, κατά την ταπεινή μας γνώμη και μακρά εμπειρία, είναι ο καλύτερος, δηλαδή ως μαθητές.

7. Προς το παρόν, θα θέλαμε μόνο να πούμε σε όσους μπορούν και θέλουν, και εφόσον προσκληθούν ρητά από την Έκτη-EZLN, να αρχίσουν να μαζεύουν το *παραδάκι*, τα λεφτά, *δε μάνεϊ*, ή όπως αλλιώς λέγεται η μονάδα συναλλαγής σε κάθε μέρος του πλανήτη, για να έχουν τη δυνατότητα να ταξιδέψουν στα ζαπατιστικά εδάφη σε ημερομηνίες που θα καθοριστούν. Αργότερα, θα σας πούμε περισσότερες λεπτομέρειες.

Τελειώνοντας αυτήν την επιστολή (που, όπως είναι προφανές, έχει το μειονέκτημα να μην συνοδεύεται και να μην συμπληρώνεται στη γραπτή μορφή της από ένα βίντεο ή τραγούδι), θα θέλαμε να στείλουμε τη θερμότερη αγκαλιά μας (κι έχουμε μόνο μία) στους άντρες, τις γυναίκες, τα παιδιά και τους ηλικιωμένους, τις ομάδες, τις οργανώσεις, τα κινήματα, ή όπως ονομάζεται ο καθένας, που όλο αυτό το διάστημα δεν μας απομάκρυναν από την καρδιά τους, αλλά αντιστάθηκαν και μας στήριξαν ως συντρόφισσες, σύντροφοι και *συντροφόισσες*.

Σύντροφοι:

Είμαστε η «Έκτη».

Θα συναντήσουμε μεγάλες δυσκολίες.

Δεν θα απαλύνει τον πόνο μας το άνοιγμά μας στον κόσμο που υποφέρει. Ο δρόμος θα έχει ακόμη περισσότερες στροφές.

Θα παλέψουμε.
Θα αντισταθούμε.
Θα αγωνιστούμε.
Ίσως πεθάνουμε.
Αλλά μία, δέκα, εκατό, χίλιες φορές, πάντα θα νικάμε. Πάντα.

Παράνομη Επαναστατική Επιτροπή Ιθαγενών –
Γενική Διοίκηση του Ζαπατιστικού Στρατού
για την Εθνική Απελευθέρωση

«Έκτη» – EZLN

Εξεγερμένος υποδιοικητής Μάρκος

Τσιάπας, Μεξικό, Πλανήτης Γη

Υ.Γ. Για παράδειγμα, ο κωδικός γι᾽ αυτό το κείμενο είναι, όπως έγινε σαφές, «marichiweu», με μικρά γράμματα και αρχίζοντας από αριστερά.

ΥΣΤΕΡΟΓΡΑΦΑ ΣΤΗΝ «ΕΚΤΗ» ΠΟΥ, ΟΠΩΣ ΔΕΙΧΝΕΙ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΗΣ, ΗΤΑΝ ΤΟ ΠΕΜΠΤΟ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ «ΑΥΤΟΙ ΚΑΙ ΕΜΕΙΣ»

Ιανουάριος 2013

Υ.Γ. ΠΟΥ ΔΙΝΕΙ ΚΑΠΟΙΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΝΑ ΕΝΙΣΧΥΣΟΥΝ ΤΙΣ ΥΠΟΨΙΕΣ ΣΑΣ:

Αν το τάδε ή δείνα άτομο…

έχει όλες, μερικές ή μία από τις ακόλουθες επιβαρυντικές ιδιότητες, όπως για παράδειγμα: είναι γυναίκα, άντρας, παιδί, νέος ή νέα, φοιτητής ή φοιτήτρια, υπάλληλος, εξεγερμένος ή εξεγερμένη, λεσβία, γκέι, ιθαγενής, εργάτης ή εργάτρια, κάτοικος γειτονιάς, αγρότης ή αγρότισσα, άνεργος ή άνεργη, πιστός ή πιστή, εργάτης ή εργάτρια του σεξ, καλλιτέχνης ή καλλιτέχνιδα, οικιακός ή οικιακή βοηθός αλλά όχι εξημερωμένος/η, τότε ας προσέξει, ίσως να είναι της «Έκτης»,

αν είναι διαφορετικός και όχι μόνο δεν τον πειράζει και δεν το κρύβει αλλά, το αντίθετο, συνεχίζει να προχωρά προκαλώντας τις καθωσπρέπει συνειδήσεις, τότε ας προσέξει, μπορεί να είναι της «Έκτης»,

αν είναι σε μια ελεύθερη ή/και ελευθεριακή οργάνωση, ομάδα ή συλλογικότητα, τότε ας προσέξει, μπορεί να είναι της «Έκτης»,

αν είναι κάποιος που δεν χωράει σε καμιά άλλη κατηγορία εκτός από εκείνη των «περιττών», τότε ας προσέξει, μπορεί να είναι της «Έκτης»,

αν οι μόνες εντολές που δέχεται είναι αυτές της συνείδησής του, τότε ας προσέξει, μπορεί να είναι της «Έκτης»,

αν ούτε ελπίζει ούτε προσβλέπει σε υπέρτατους σωτήρες, τότε ας προσέξει, μπορεί να είναι της «Έκτης»,

αν σπέρνει γνωρίζοντας ότι δεν θα δει τον καρπό, τότε ας προσέξει, μπορεί να είναι της «Έκτης»,

αν είναι κάποιος που όταν του εξηγείτε υπομονετικά και με ωραίο τρόπο (δηλαδή, στα όρια της υστερίας) ότι η *μηχανή* είναι παντοδύναμη και αόρατη, αυτός χαμογελάει, όχι επειδή δεν κατάλαβε αλλά γιατί δεν τον νοιάζει, τότε ας προσέξει, μπορεί να είναι της «Έκτης».

Υ.Γ. ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΕΠΙΛΟΓΩΝ

Συζητάτε με έναν σύντροφο ή συντρόφισσα για οποιοδήποτε θέμα, δεν έχει σημασία, κάτι δικό σας. Ακριβώς στο σημείο που λέτε στον συνομιλητή ή συνομιλήτριά σας «*ωραία σύντροφε, θα τα πούμε*», έρχεται ένας κύριος με μούρη «είμαι-αξιοσέβαστος-έχω-πολλές-γνώσεις», ξεδιπλώνει μπροστά σας ένα μάτσο επαναστατικές ταυτότητες επαναστατικού αναλυτή όλων των επαναστάσεων που έχουν υπάρξει και θα υπάρξουν και αρχίζει να σας εξηγεί με στεντόρεια φωνή ότι πρέπει να τον υπακούσετε και να κάνετε όπως εκείνος σας συμβουλεύει-νουθετεί-διατάζει. Και, ενώ είστε έτοιμος/έτοιμη να πείτε στον σύντροφο ή συντρόφισσά σας «*τι σκατά τρέχει με τον τύπο;*», ο κύριος ανεβάζει τον τόνο της φωνής του και σας λέει, επιδεικνύοντας το υψηλό πνευματικό του επίπεδο και κλείνοντας τα αυτιά του, «*μπαινάκης-βγαινάκης, δεν ακούω τίποτα*», και φεύγει οργισμένος. Τότε εσείς:

α) τρέχετε πίσω του για να τον ικετεύσετε να μη σας εγκαταλείψει στα σκοτάδια της άγνοιας (της δικής σας, εννοείται) και τον παρακαλείτε να συνεχίσει να σας διαφωτίζει με την υπέρλαμπρη διαύγεια (τη δική του, εννοείται).

β) λέτε, ξεσπώντας σε λυγμούς, «*είναι αλήθεια, ήμουν τρελός και αχάριστος, δεν θα κάνω πια αταξίες*».

γ) συμπληρώνετε το «*τι σκατά τρέχει με αυτόν τον τύπο;*», που είχατε αφήσει ανολοκλήρωτο.

δ) λέτε στον σύντροφο/συντρόφισσα «*πάλι καλά φιλαράκι, για μια στιγμή νόμισα ότι θα αρχίσει το πατιρντί, το άλλο πατιρντί θέλω να πω*».[1]

ε) σκέφτεστε «*γαμώ την π… μου, αυτή η πόλη πάει κατά διαόλου*».

στ) δεν δίνετε σημασία και, με τα μάτια πάντα κολλημένα σ᾽ εκείνον τον τόσο γυμνό, τόσο μοναχικό και τόσο αλέκιαστο τοίχο, σκέφτεστε πώς να βρείτε τα *φράγκα* για τίποτα μπογιές γιατί, σκέφτεστε, σε τέτοιο τοίχο δεν μπορείτε να αρνηθείτε μια υπογραφή, ένα γκράφιτι, πράγμα για το οποίο πρέπει να γίνει συνεννόηση με το «*συνεργείο*», να συμφωνήσετε ώρα και μέρος ή, όπως λένε συχνά κάποιοι, ημερολόγιο και γεωγραφία. Επιπλέον, έχετε ήδη μια ιδέα για το τι θα γράψετε, για παράδειγμα αυτό που έλεγε ο Μάριο Μπενεντέτι: «*Από δύο κινδύνους πρέπει να φυλάγεται ο νέος άνθρωπος: τη δεξιά όταν αριστεροφέρνει και την αριστερά όταν δεξιοφέρνει*».

---

1. Στο πρωτότυπο «la tira». Πρόκειται για λογοπαίγνιο με το διπλό νόημα της λέξης που παραπέμπει στον στρατό ή την αστυνομία, αλλά και στον τίτλο σατυρικής εκπομπής με αυθόρμητες ατάκες στο ισπανικό κανάλι «La Sexta» (Η Έκτη).

ζ) επιστρέφετε στο σπίτι σας, τσαρδάκι, καλύβι, κατοικία, ή όπως αλλιώς λέγεται, και λέτε στον/στην σύντροφό σας: «*Νομίζω πως δεν θα ξαναφάω σάντουιτς-τάκος-γκαρνάτσας*[2]*-βρόμικα. Σήμερα, καταμεσής του δρόμου, είχα την παραίσθηση ότι ήμουν στην εκπομπή της Λάουρα Μπόζο*[3] *και, μόλις ακούστηκε το “ας περάσει ο κακόμοιρος”, μ᾽ έσπρωξαν λέγοντας “άντε, μη κάνεις το μ…, η σειρά σου είναι”*».

η) σκέφτεστε, «*σκ…! φαίνεται πως τελικά τα ναρκωτικά ή/και το αλκοόλ επηρεάζουν τον εγκέφαλο*».

θ) αναρωτιέστε «*σε ποιον να αναφέρεται άραγε;*»

Αν επιλέξατε τις απαντήσεις *α* ή/και *β* έχετε μέλλον αλλά χάνετε στις λεπτομέρειες. Για παράδειγμα, έπρεπε να προσφερθείτε να του κουβαλήσετε τα βιβλία. Αν το κάνετε από κακεντρέχεια και όχι από δουλοπρέπεια, τότε βάλτε στη στοίβα με τα βιβλία το «*Butes*» ή *«Boutès»*[4] (σα να βλέπω ότι τα γαλλικά είναι της μόδας) του Πασκάλ Κινιάρ, από τον εκδοτικό οίκο *Sextopiso* [*Έκτος όροφος*] (σα να τον πάω που λέγεται έτσι). Μπορεί και να κάτσει και να το διαβάσει ο κύριος και να μάθει να χρησιμοποιεί ευφυέστερα την αλληγορία των σειρήνων. Αλλά όπως και να ᾽χει, αυτός θα σας πει να συνεχίσετε να κωπηλατείτε για να φέρετε τον ήρωα πίσω στο σπίτι.

Αν επιλέξατε οποιαδήποτε από τις απαντήσεις *γ*, *δ*, *ε*, *στ*, *ζ*, *η*, τότε λοιπόν, σύντροφε, δεν υπάρχει σωτηρία για σας και σίγουρα δεν θα έχετε διακεκριμένη θέση στην αναπόφευκτη - παγκόσμια - επανάσταση - που - θα - φέρει - την - άνοιξη - στις - απροστάτευτες - μάζες - που - καθοδηγούνται - από - την - εμβριθή - και - συγκεκριμένη - ανάλυση - της - συγκεκριμένης - πραγματικότητας των σοφών αναλυτών. Τι *σκ…*; Ποιος σας είπε να κυκλοφορείτε με αυτή την κακή αύρα περί εξέγερσης, ελευθερίας και αυτονομίας;

Αν επιλέξατε την απάντηση *θ*, αφήστε το καλύτερα. Δεν αξίζει τον κόπο.

---

2. *Garnacha*: είδος *τορτίγιας* με γέμιση από κρέας.

3. Η Περουβιανή Λάουρα Μπόζο, παρουσιάστρια της εκπομπής «Η Λάουρα στην Αμερική» στο κανάλι Telemundo των ΗΠΑ, που αναμεταδίδεται από πολλούς λατινοαμερικανικούς σταθμούς, καλεί τους προσκεκλημένους της με τη φράση «Ας περάσει ο κακόμοιρος».

4. Πρόκειται για τον Βούτη τον Αθηναίο, τον μόνο από τους Αργοναύτες που δεν μπόρεσε να αντισταθεί στη γοητεία των Σειρήνων και ρίχτηκε στη θάλασσα.

Υ.Γ. ΠΟΥ ΣΑΣ ΔΙΝΕΙ ΜΙΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΙ ΣΑΣ ΛΕΕΙ ΟΤΙ…

Χάνετε το χρόνο σας αν…

1) Συζητάτε με κάποιον για το αν ο Σέλντον Κούπερ[5] λέγοντας «*Ο φόβος του ύψους είναι παράλογος, αλλά ο φόβος της πτώσης, από την άλλη μεριά, είναι συνετός και εξελικτικός*», δίνει τη δική του εκδοχή για τους «αποκάτω» και υποστηρίζει τη χρησιμότητα να παραμείνει κανείς κάτω. Και, ο συνομιλητής σας, αφού φέρει στη μνήμη του όλα τα ονόματα των κλασικών συγγραφέων της επανάστασης και όλα τα ονόματα των γενικών γραμματέων όλων των κομμάτων, σας ρωτάει: «*Μα ποιος διάολο είναι αυτός ο Σέλντον Κούπερ; Ένας ακόμη λούμπεν της "Εκτης"*»;

2) Επαναλαμβάνετε με δυνατή φωνή:

«*Πάντα υπάρχει πιθανότητα. Τα πάντα είναι μικρές πιθανότητες. Έχουμε να κάνουμε με ένα μακρύ και δύσκολο ταξίδι, ίσως πιο δύσκολο απ᾽ όσο μπορούμε να φανταστούμε. Αλλά δεν μπορεί να είναι πιο δύσκολο από το μέχρι τώρα ταξίδι μας. Απλά μείναμε λίγοι. Γι᾽ αυτό πρέπει να παραμείνουμε ενωμένοι, να αγωνιστούμε για τους υπόλοιπους, να είμαστε έτοιμοι να δώσουμε τη ζωή μας για τους άλλους, αν είναι απαραίτητο*».

Και κάποιος σας διακόπτει, εκνευρισμένος, και λέει:

«*Σταμάτα πια να επαναλαμβάνεις αυτά που γράφει ο τύπος-πατσαβούρι-η-κάλτσα-με-ρόμβους-το-προφυλακτικό-γαμέτης.*[6] *Έχω απηυδήσει πια μ᾽ αυτές τις μπούρδες. Και αυτή η εξήγηση της επόμενης φάσης της "Εκτης" δεν είναι παρά φτηνή λογοτεχνία του υποκωμωδιοικητή μάρκος. Δεν καταλαβαίνεις ότι το μόνο που κάνει είναι να χρησιμοποιεί τους ιθαγενείς για να βγάλει λεφτά και να πάει στην Ευρώπη να βολτάρει με την Κασέ;*[7] *Όλοι*

5. Ο Σέλντον Κούπερ είναι ήρωας της αμερικανικής σειράς «Θεωρία του Μπιγκ Μπανγκ», ένας θεωρητικός φυσικός, αντικοινωνικός, ευφυής και με σαρκαστικό χιούμορ.

6. Πρόκειται για μια σειρά από υποτιμητικούς χαρακτηρισμούς που χρησιμοποιούν οι αντίπαλοι του υποδιοικητή Μάρκος και των Ζαπατίστας λόγω της χρήσης της κουκούλας. «Ο τύπος-κάλτσα-με-ρόμβους» (Calcetin con Rombos Man) είναι μια κάλτσα-υπερήρωας της παιδικής τηλεοπτικής σειράς «31 Λεπτά», η οποία σώζει άλλες κάλτσες από διάφορες δυσκολίες, μαθαίνοντάς τες τα δικαιώματα των παιδιών. Βίντεο με απόσπασμα αυτής της σειράς συνοδεύει την ηλεκτρονική δημοσίευση του κειμένου.

7. Η Γαλλίδα Φλοράνς Κασέ συνελήφθη με χολιγουντιανό τρόπο κάλυψης από τα τηλεοπτικά μέσα τον Δεκέμβριο του 2005 με την κατηγορία της συνέργειας σε συμμορία απαγωγέων. Καταδικάστηκε σε 60 χρόνια φυλάκιση και η περίπτωσή της έγινε μέρος ενός επικοινωνιακού-διπλωματικού παιχνιδιού, με εθνικιστικά χαρακτηριστικά, μεταξύ του τότε προέδρου της Γαλλίας Σαρκοζί που ζητούσε την επιστροφή της στη Γαλλία και του τότε προέδρου του Μεξικού Φελίπε Καλδερόν που είχε ήδη εξαγγείλει την «εκστρατεία κατά του οργανωμένου εγκλήματος». Τον Ιανουάριο του 2013 αφέθηκε ελεύθερη με απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου και απελάθηκε στη Γαλλία.

ξέρουν ότι ο κοκοράκης συμφώνησε με τον παλιάτσο τον μάρκος για την απελευθέρωση αυτής της γαλλιδούλας και σε αντάλλαγμα το PRI θα απαλλασσόταν από την κατηγορία για εκλογική νοθεία».

Αυτός που σας το λέει, φεύγει ικανοποιημένος που σας διαφώτισε, κι εσείς δεν προλάβατε να του διευκρινίσετε ότι είναι ένας μονόλογος του Ρικ Γκράιμς (που ερμηνεύει ο Άντριου Λίνκολν) στο πρώτο επεισόδιο της δεύτερης περιόδου της τηλεοπτικής σειράς «*The Walking Dead*», σε μεταφορά του Φρανκ Ντάραμποντ, βασισμένη στο ομώνυμο κόμικ των Ρόμπερτ Κίρκμαν και Τόνι Μουρ, και παραγωγή του AMC.[8]

Σημείωση του Μαρκίτος spoil: *Θεωρώ κι εγώ ότι δεν πρέπει να πεθάνει ο Ντάριλ Ντίξον (που ερμηνεύει ο Νόρμαν Ρίντους) ούτε η Μικόνε (που ερμηνεύει η Δανάη Γκουρίρα), αλλά ίσως οι σεναριογράφοι φοβούνται ότι και οι δύο θα μπουν στην «Έκτη». Πληρούν τις προϋποθέσεις.*

Υ.Γ. ΠΟΥ ΣΥΝΕΧΙΖΕΙ ΝΑ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΕΙ:

Μπορείτε να αναπληρώσετε λίγο από τον χαμένο χρόνο αν, μετά τα δύο προαναφερθέντα επεισόδια και αφού το σκεφτείτε λιγάκι, αναρωτηθείτε «*Τι στο διάολο είναι τέλος πάντων αυτή η "Έκτη";*».

Τότε βάζετε στη μηχανή αναζήτησης της αρεσκείας σας: «*Έκτη*» και… εμφανίζονται στην οθόνη σας όλες οι ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ που έχουν υπάρξει και θα υπάρξουν, από το «*προσοχή, αυτό μπορεί να επηρεάσει σοβαρά την νοητική σας υγεία*», «*κακόβουλο url*» (α! μεγάλος ακούσιος φόρος τιμής σ᾽ αυτό το πρόγραμμα κατά των ιών, ευχαριστούμε), μέχρι το κλασικό «*εντοπισμός ελευθεριακού ιού, δεν επηρεάζει τον τεχνικό εξοπλισμό αλλά δημιουργεί χάος στο λογισμικό της σκέψης σας*», και στη συνέχεια δίνει τις επιλογές: «*άμεση εξουδετέρωση ιού*», «*βάλτε τον στην καραντίνα των "θεμάτων προς αποφυγή"*», «*μετακινείστε τον στην ενότητα των χαμένων υποθέσεων*», «*αρχειοθετήστε τον στις ανοησίες*», κ.λπ.

Είναι προφανές ότι, όπως λέει κάποιος, είστε πνεύμα αντιλογίας[9] (αν δεν είστε, γιατί συνεχίζετε να διαβάζετε;) και σας ~~γαμάει~~ (*μ π ι π* λογοκρισίας), δηλαδή, σας ενοχλεί να σας λένε τι μπορείτε ή πρέπει να κάνετε και τι

8. Το «*The Walking Dead*» είναι μια τηλεοπτική σειρά θρίλερ που αφηγείται την ιστορία των ανθρώπων που επιβιώνουν στη Γη εβδομάδες μετά την Αποκάλυψη των ζόμπι. Παρακολουθεί μια ομάδα ανθρώπων, της οποίας ηγείται ο αστυνομικός Ρικ Γκράιμς, κατά τη διάρκεια της αναζήτησης ενός ασφαλούς τόπου διαμονής.

9. Στο πρωτότυπο «contreras», που παραπέμπει στον Ελίας Κοντρέρας, τον ήρωα του μυθιστορήματος *Ανήσυχοι νεκροί* που συνέγραψε ο υποδιοικητής Μάρκος μαζί με τον Πάκο Ιγνάσιο Τάιμπο ΙΙ, αλλά και στο επίθετο «contrario», που σημαίνει «αντίθετο».

όχι, οπότε κάνετε *κλικ* στο λινκ και το μετανιώνετε σχεδόν αμέσως γιατί, για να το πω με όρους μη ιντερνετικούς, στην οθόνη γίνεται της κολάσεως, με τόσα χρώματα που ούτε η πιο ψυχεδελική προστασία οθόνης δεν θα μπορούσε να φανταστεί, κι έπειτα μουσικές κάθε είδους (που δεν ενοχλούν τους αναγνώστες). Εσείς φυσικά αναρωτιέστε τι σκατά έχει πάθει το πρόγραμμα αλλά, μιας και μπήκατε σ᾽ αυτό, ας μη γίνετε σπαστικός, *τα δίνετε όλα*, και τότε, ταντάν! λέξεις, πολλές λέξεις που σιγά σιγά κάπως μπαίνουν στη σειρά και μπορείτε να διαβάσετε:

«Η Έκτη»: Όνομα με το οποίο οι Ζαπατίστας του EZLN αναφέρονται στην Έκτη Διακήρυξη της Ζούγκλας Λακαντόνα ή/και σε όσους έχουν συνυπογράψει την προαναφερθείσα διακήρυξη. Όνομα με το οποίο αυτοπροσδιορίζεται μια μικρή, πολύ μικρή, απειροελάχιστη ομάδα αντρών, γυναικών, παιδιών, γερόντων και άλλων που αντιστέκονται και αγωνίζονται ενάντια στον καπιταλισμό και προσπαθούν να φτιάξουν έναν καλύτερο κόσμο, όχι τέλειο, αλλά ναι, καλύτερο. Όνομα με το οποίο υποδεικνύεται ένας κόσμος βρόμικος, άσχημος, κακός, άξεστος και εξεγερμένος που προσποιείται ότι φτιάχνει έναν άλλο τρόπο πολιτικής (ή αλλιώς, που κατουράει κόντρα στον άνεμο, καθώς γι᾽ αυτό δεν υπάρχουν προϋποθέσεις ούτε αξιώματα ούτε κοινωνικά αναγνωρισμένο κύρος). Όνομα με το οποίο ταυτίζεται ένας απροσδιόριστος αλλά υποτιμημένος αριθμός ανθρώπων και ομάδων που αισθάνονται ότι έχουν προσκληθεί, αλλά όχι υποταχθεί από/στους Ζαπατίστας, διατηρούν την αυτονομία τους, τα ημερολόγια και τις γεωγραφίες τους (οι περισσότεροι δεν είναι φερέγγυοι δανειολήπτες, και γι᾽ αυτό είναι πλήρως περιττοί). Ανέφερα ήδη ότι είναι βρόμικοι, άσχημοι, κακοί και άξεστοι; Ε ναι! Πραγματικά αυτό είναι. Για τους «ζαπατίστας», βλέπε επίσης «ζαπάτος» [παπούτσια], *«ζαπατίγιας»* [παντόφλες], *«ζαπατέρος»* [τσαγκάρηδες], *«εξεγερμένοι», «ενοχλητικοί», «άχρηστοι», «αδιάντροποι», «χωρίς εκλογικό βιβλιάριο», «αγέννητοι», «άξεστοι, πάνω απ᾽ όλα άξεστοι», «και επίσης βρόμικοι, άσχημοι και κακοί».*[10]

10. Οι λέξεις «παπούτσια», «παντόφλες» και «τσαγκάρηδες» προέρχονται από την ίδια οικογένεια με τη λέξη «ζαπατίστας». Οι χαρακτηρισμοί «χωρίς εκλογικό βιβλιάριο» και «αγέννητοι» οφείλονται στο γεγονός ότι οι Ζαπατίστας δεν είναι εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους (το εκλογικό βιβλιάριο είναι αντίστοιχο της ταυτότητας στο Μεξικό) αλλά ούτε και στο ληξιαρχείο.

Υ.Γ. ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΤΑΡΑΜΕΝΟ (για πολλούς λόγους) ΚΩΔΙΚΟ:

Σύντροφοι της «Έκτης» και μη: Γνωρίζω ότι έλαβα έναν απροσδιόριστο αριθμό (πιο κομψό από το να πω «ένα κάρο») από δυσώδεις κατάρες[11] για τον κωδικό. Αλλά βγάλτε το πόδι από το γκάζι και θα σας εξηγήσω:

Όπως έχετε παρατηρήσει, η ιστοσελίδα μας πέφτει στο έβδομο *κλικ* που της κάνετε. Θα μπορούσα να συμμεριστώ τις θεωρίες συνωμοσίας και να μας δικαιολογήσω επικαλούμενος διαδικτυακή επίθεση από τον εκάστοτε κακόβουλο που έχει υπηρεσία, την κυβέρνηση, το Πεντάγωνο, την MI6, τη DGSE [*γαλλική υπηρεσία πληροφοριών*], τη CIA, ή την KGB (δεν υπάρχει πια η KGB; να λοιπόν η απόδειξη ότι ανήκουμε στην προϊστορία), αλλά η αλήθεια είναι ότι έχουμε έναν διακομιστή που, όντας πολύ χωμένος στο εναλλακτικό κίνημα, δουλεύει με *ποσόλ* και, όταν λέμε στους αρμόδιους συντρόφους «δώστε το στον σέρβερ», εκείνοι σερβίρουν στον εαυτό τους το *ποσόλ* και το καταβροχθίζουν, κι έτσι δεν μένει τίποτα για τον σέρβερ. Οπότε έχουμε δει από άλλες φορές ότι υπάρχουν σύντροφοι που το ξέρουν όλο αυτό και έχουν τα δικά τους ελεύθερα μέσα, τα μπλογκ, τις σελίδες και όλα τα άλλα, και αυτοί είναι που αναμεταδίδουν τα κείμενα και κάποιες φορές τα βίντεο. Τα βίντεο στα κείμενα είναι πολύ σημαντικά, τόσο που τα προετοιμάζουμε το ίδιο με τα λόγια, ίσως και παραπάνω. Γι᾽ αυτό τα βάζουμε στην ιστοσελίδα «Enlace Zapatista», γιατί σα να ᾽ναι λιγάκι καλύτερα αντί για σκέτα λόγια να ᾽χει και καμιά μουσική και κανένα βίντεο που, όπως λένε κάποιοι, συμπληρώνει τα λόγια, σα να είναι ένα υστερόγραφο πολύ μεταμοντέρνο, πολύ του στυλ μας εδώ. Αλλά σας έλεγα ότι αυτοί οι σύντροφοι και συντρόφισσες με τα ελεύθερα και ελευθεριακά μέσα, ομάδες, συλλογικότητες, άτομα, αρπάζουν αυτό που λέμε και το προωθούν πιο μακριά και σε περισσότερα μέρη.

Οπότε κάνουμε αυτό που κάποιος θα ονόμαζε δοκιμές. Ξέρουμε ότι για αυτούς τους συντρόφους και τις συντρόφισσες δεν υπάρχει κωδικός που να τους μπει εμπόδιο και, ακόμη κι αν δεν ξέρουν ποιος είναι ακριβώς, πληκτρολογούν μια τον ένα και μια τον άλλο και *τσαφ!* αρχίζουν να διαβάζουν. Σκεφτήκαμε λοιπόν τι θα συμβεί αν, όπως λένε κάποιοι, οι κακές κυβερνήσεις μας φιμώσουν και τα πληρωμένα μέσα ενημέρωσης μας τιμωρήσουν με το μαστίγιο της υποτίμησής τους και μετά δεν μπορεί να βγει τίποτα πια προς τα έξω; Το έχουν κάνει στο παρελθόν και γι᾽ αυτό υπάρχει κόσμος που

11. Στο πρωτότυπο, «mentadas que no son de menta». Πρόκειται για λογοπαίγνιο, καθώς *mentada* σημαίνει κατάρα, λοιδορία, βρισιά, βρομιά και *menta* μέντα. Στην κυριολεξία η φράση θα ήταν «βρομιές που δεν είναι από μέντα».

λέει και ξαναλέει αυτήν την μπούρδα τού γιατί είμαστε σιωπηλοί, ή γιατί περιμέναμε μέχρι τώρα και μπλα μπλα μπλα. Οπότε σκεφτήκαμε ότι αν μας φιμώσουν, αυτοί οι καλοπροαίρετοι σύντροφοι θα πάρουν τον λόγο μας και θα τον μεταφέρουν σε άλλους. Γιατί εμάς μας ενδιαφέρουν ως συνομιλητές και αυτοί που ενημερώνονται εκεί, από εκείνους. Οπότε σκεφτήκαμε να κάνουμε ένα πείραμα: αν οι σύντροφοι που είναι εκεί έξω, και κυρίως όσοι δεν ξέρουν ακόμη ότι είναι σύντροφοί μας (ούτε και εμείς το ξέρουμε, αλλά αυτό είναι άλλο θέμα), πέσουν σε τοίχο για να μάθουν για μας, τι κάνουν; πάνε να ψάξουν αλλού; ή τι; Και γι᾽ αυτό το κάναμε. Και είδαμε το εξής: ότι για αυτούς τους συντρόφους τους ιντερνετάδες ο κωδικός δεν τους έφτασε ούτε για ορεκτικό, ή όπως θα έλεγε κάποιος, δεν έδωσαν δεκάρα, και μπήκαν γρήγορα και γρήγορα ανέβασαν το πλήρες κείμενο και οι περισσότεροι ανέβασαν τα πάντα, και τα βίντεο. Οπότε είδαμε επίσης ότι παρ᾽ όλο που η σελίδα μας έπεφτε, και έπεφταν βροχή και οι δυσώδεις κατάρες, από την άλλη πλευρά, εμφανίζονταν τα άλλα μέσα επικοινωνίας και τα μπλογκ και όλα αυτά και έλεγαν «*εδώ είναι το πλήρες κείμενο*», και με το μεσαίο δαχτυλάκι σηκωμένο, με πιάνετε; Εντάξει, εντάξει, όχι άλλα υπονοούμενα. Οπότε σκεφτήκαμε ότι «αν προσβάλλουν έναν, μας προσβάλλουν όλους». Ναι, ναι, ωραία, δεν είναι έτσι, αλλά πλέον ξέρετε, σύντροφοι, ότι αν δεν μπορείτε να μπείτε στη σελίδα μας ψάξτε την στους άλλους συντρόφους. Και σ᾽ αυτούς τους συντρόφους των ελεύθερων ή/και ελευθεριακών μέσων, μπλογκ, ιστοσελίδων ή όπως αλλιώς λέγονται, πραγματικά, με όλη την καρδιά μας: ευχαριστούμε. Και πιστέψτε με, όταν σας το λέω (τόσα έχουμε περάσει), δεν είναι εύκολο για μας, τους άντρες και τις γυναίκες Ζαπατίστας, να πούμε αυτή τη λέξη. Γιατί εμείς δίνουμε μεγάλη σημασία στις λέξεις, τόση που κάναμε πόλεμο γι᾽ αυτές.

Όπως και να ᾽χει, κάθε τόσο θα βγαίνουν κείμενα με κωδικό, αλλά θα είναι για πολύ συγκεκριμένα πράγματα και για να μη βαρεθεί ο κόσμος με ζητήματα που ίσως δεν ενδιαφέρουν κανέναν, καλά, ίσως τον κόσμο της Έκτης, αλλά κι από αυτούς όχι όλους και όλες, πολύ λίγους και λίγες. Για παράδειγμα: αν βάλουμε ότι σας προσκαλούμε φέτος τον Αύγουστο του 2013, όταν τα Συμβούλια Καλής Διακυβέρνησης συμπληρώνουν 10 χρόνια που ασκούν την ελευθεριακή αυτονομία, και ότι θα γίνει μια μικρή γιορτή στις ζαπατιστικές κοινότητες, και ότι εκείνη την εποχή θα βρέχει πολύ, και ότι εδώ, εκτός από αξιοπρέπεια, το μόνο που θα αφθονεί θα είναι η λάσπη, τότε όσοι και όσες είναι να έρθετε ας έχετε τα απαραίτητα για να μη γίνετε σαν το χρώμα της γης. Αυτά λοιπόν τα πράγματα, σύντροφοι, θα τα βάλουμε με κωδικό, γιατί την πλειονότητα δεν την ενδιαφέρουν αυτές οι

πληροφορίες, μόνο αυτούς και αυτές της «Έκτης» και κάποιους/ες επιπλέον που θα είναι προσκεκλημένοι/ες. Οπότε θα γίνει έτσι. Ελπίζω πλέον οι κατάρες να είναι ευωδιαστές.

Αυτά. Χαιρετισμούς και, πραγματικά, μας προωθούν και διαβάζουμε όλα όσα γράφετε, θετικά και αρνητικά, από παντού. Γιατί γνωρίζουμε ότι ο κόσμος είναι πολύ μεγάλος και έχει πολλούς κόσμους και η ομοφωνία υπάρχει μόνο στα κεφάλια των φασιστών όλου του πολιτικού φάσματος που προσπαθούν να επιβάλουν την ομοιογένειά τους.

Από οποιαδήποτε γωνιά, σε οποιονδήποτε κόσμο

Σουπ Μάρκος

ΑΥΤΟΙ ΚΑΙ ΕΜΕΙΣ
VI. ΤΑ ΒΛΕΜΜΑΤΑ

1. *Κοιτάζοντας για να επιβάλεις ή κοιτάζοντας για να ακούσεις*

Φεβρουάριος 2013

Για μια φορά θα μπορέσω να πω
χωρίς να υπάρχει κανείς να με αντικρούσει
ότι δεν είναι το ίδιο αυτός που επιθυμεί
με αυτόν που εποφθαλμιά κάτι.
Όπως δεν είναι ίδιες οι λέξεις
που λέγονται για ν' ακουστούν
με αυτές που λέγονται για να πειθαναγκάσουν.
Ούτε ακόμη είναι το ίδιο αυτός που μου μιλάει
για να μου πει κάτι
με αυτόν που μου μιλάει για να με κάνει να σωπάσω.

Τομάς Σεγκόβια, «Τέταρτο ίχνος» στο *Ίχνη και άλλα ποιήματα* των εκδόσεων που έχουν την καλαισθησία να ονομάζονται «Χωρίς Όνομα».

Ένα ευχαριστώ και μια αγκαλιά στη Μαρία Λουίσα Καπέγια, στην Ινές και στον Φρανσίσκο (να είναι καλά το αξιοπρεπές αίμα που πάλλεται στις καρδιές τους) για τα βιβλία και τον οδηγό για τους στίχους.

Το να κοιτάζεις είναι ένας τρόπος για να ρωτάς, λέμε εμείς, οι άντρες και γυναίκες Ζαπατίστας.

Ή για να αναζητάς...

Όταν κοιτάζεις στο ημερολόγιο και τη γεωγραφία, όσο κι αν απέχουν μεταξύ τους, ρωτάς, ερευνάς.

Και είναι κοιτάζοντας που ο άλλος, η άλλη, το άλλο εμφανίζεται. Είναι μέσα στο βλέμμα που αυτό το άλλο υπάρχει, που διαγράφεται η μορφή του ως παράξενη, ξένη, αινιγματική, ως θύμα, ως δικαστής και δήμιος, ως εχθρός ή ως... σύντροφος/συντρόφισσα.

Είναι μέσα στο βλέμμα που φωλιάζει ο φόβος, αλλά εκεί μπορεί επίσης να γεννηθεί και ο σεβασμός.

Αν δεν μάθουμε να κοιτάζουμε το βλέμμα του άλλου, τι νόημα έχει το δικό μας βλέμμα, οι δικές μας ερωτήσεις;

Ποιος είσαι;

Ποια είναι η ιστορία σου;

Πού είναι ο πόνος σου;

Πότε είναι οι ελπίδες σου;

Αλλά δεν έχει σημασία μόνο τι ή ποιον κοιτάζεις. Επίσης, και πάνω απ᾽ όλα, έχει σημασία από πού κοιτάζεις.

Και επιλέγοντας πού να κοιτάξεις, σημαίνει επίσης ότι επιλέγεις από πού.

Ή μήπως είναι το ίδιο να κοιτάς από πάνω τον πόνο όσων χάνουν αυτούς/ές που αγαπούν και χρειάζονται, που τους χάνουν εξαιτίας του παράλογου, ανεξήγητου και οριστικού θανάτου, και να τον κοιτάς από κάτω;

Όταν κάποιος από πάνω κοιτάζει τους αποκάτω και αναρωτιέται «πόσοι είναι», στην πραγματικότητα ρωτάει «πόσο αξίζουν».

Κι αν δεν αξίζουν τίποτα, τι σημασία έχει πόσοι είναι; Για να αποκρυβεί αυτός ο ενοχλητικός αριθμός, υπάρχουν τα πληρωμένα μεγάλα μέσα ενημέρωσης, οι στρατοί, οι αστυνομίες, οι δικαστές, οι φυλακές, τα νεκροταφεία.

Και μέσα στο δικό μας βλέμμα, οι απαντήσεις δεν είναι ποτέ απλές.

Κοιτάζοντάς μας να κοιτάζουμε αυτό που κοιτάζουμε, δίνουμε στον εαυτό μας μια ταυτότητα που έχει να κάνει με πόνους και αγώνες, με τα ημερολόγια και τη γεωγραφία μας.

Η δύναμή μας, αν υποθέσουμε ότι έχουμε κάποια, βρίσκεται σ᾽ αυτή την αναγνώριση: είμαστε αυτοί που είμαστε, και υπάρχουν κι άλλοι/ες που είναι αυτοί/ές που είναι, και υπάρχει κι άλλος για τον οποίο ακόμη δεν έχουμε λέξη για να τον ονομάσουμε και, παρ᾽ όλα αυτά, είναι αυτός που είναι. Όταν λέμε «εμείς», δεν απορροφούμε, και επομένως δεν υποτάσσουμε, ταυτότητες αλλά αναδεικνύουμε τις γέφυρες που υπάρχουν μεταξύ των διαφορετικών πόνων και των ποικίλων εξεγέρσεων. Είμαστε ίσοι επειδή είμαστε διαφορετικοί.

Στην «Έκτη», οι άντρες και γυναίκες Ζαπατίστας επαναλαμβάνουμε ότι απορρίπτουμε κάθε προσπάθεια ηγεμονισμού, δηλαδή κάθε μορφή πρωτοπορίας, είτε μας τοποθετεί στην εμπροσθοφυλακή είτε μας παρατάσσει, όπως έγινε στη διάρκεια αυτών των αιώνων, στα μετόπισθεν.

Εάν με την «Έκτη» αναζητούμε τους ομοίους μας όσον αφορά τους πόνους και τους αγώνες, χωρίς να έχουν σημασία τα ημερολόγια και οι

γεωγραφίες που μας χωρίζουν, είναι επειδή ξέρουμε καλά ότι το Αφεντικό δεν μπορεί να ηττηθεί με μια ενιαία σκέψη, μια ενιαία δύναμη, μια ενιαία διοίκηση (όσο επαναστατική, συνεκτική, ριζοσπαστική, εφευρετική, πολυάριθμη, ισχυρή και πολλά ακόμη «η» κι αν είναι).

Έχουμε διδαχθεί από τους νεκρούς μας ότι η πολυμορφία και η διαφορετικότητα των αποκάτω δεν είναι αδυναμία αλλά δύναμη από την οποία θα γεννηθεί, από τις στάχτες του παλιού, ο νέος κόσμος που θέλουμε, χρειαζόμαστε και μας αξίζει.

Ξέρουμε καλά ότι αυτόν τον κόσμο δεν τον φανταζόμαστε μόνο εμείς. Στο δικό μας όνειρο, όμως, αυτός ο κόσμος δεν είναι ένας, αλλά πολλοί, διαφορετικοί, πολύμορφοι. Και σ' αυτή την πολυμορφία βρίσκεται ο πλούτος του.

Οι επανειλημμένες προσπάθειες να επιβληθεί η ομοφωνία ευθύνονται για το γεγονός ότι η μηχανή έχει αφηνιάσει και πλησιάζει, κάθε στιγμή, το τελευταίο λεπτό του πολιτισμού, όπως τον γνωρίζουμε μέχρι σήμερα.

Στην παρούσα φάση της νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης, η ομοιογένεια δεν είναι παρά η μετριότητα που έχει επιβληθεί ως παγκόσμιο ενιαίο πρότυπο. Κι αν σε κάτι διαφοροποιείται από την χιτλερική τρέλα, δεν είναι στον στόχο της, αλλά στα σύγχρονα μέσα που χρησιμοποιεί για να τον επιτύχει.

Και ναι, δεν είμαστε μόνο εμείς που αναζητούμε το πώς, το πότε, το πού, το τι.

Εσείς, για παράδειγμα, δεν είστε «*Αυτοί*». Είναι άραγε έτσι, παρ' όλο που φαίνεται ότι δεν έχετε κανένα πρόβλημα να συμμαχήσετε με *Αυτούς* για να... τους εξαπατήσετε και να τους νικήσετε από τα μέσα; Για να γίνετε σαν *Αυτούς* αλλά όχι και τόσο; Για να μειώσετε την ταχύτητα της μηχανής, να λιμάρετε τα δόντια του κτήνους, να εξανθρωπίσετε το θηρίο;

Ναι, το ξέρουμε. Υπάρχει ένα βουνό από επιχειρήματα για να στηρίξετε αυτή τη σκέψη. Θα μπορούσατε ακόμη και να εκβιάσετε μερικά παραδείγματα. Αλλά...

Εσείς μας λέτε ότι είμαστε ίσοι, έχουμε τον ίδιο σκοπό, είναι ίδιος ο αγώνας, ίδιος ο εχθρός... Χμμ... όχι, δεν λέτε «*εχθρός*», λέτε «*αντίπαλος*». Σύμφωνοι, αυτό εξαρτάται και από την εκάστοτε συγκυρία.

Εσείς μας λέτε ότι πρέπει να ενωθούμε όλοι και όλες γιατί δεν υπάρχει άλλος δρόμος: ή οι εκλογές ή τα όπλα. Κι εσείς, που στηρίζετε σ' αυτό το παραπλανητικό επιχείρημα το σχέδιό σας να απαξιώσετε οτιδήποτε δεν υπόκειται στο επαναλαμβανόμενο θέαμα της πολιτικής των αποπάνω, μας υποδεικνύετε: *πεθάνετε ή παραδοθείτε*. Και μας παρέχετε ακόμη και το άλ-

λοθι, αφού, όπως ισχυρίζεστε, από τη στιγμή που πρόκειται για την κατάληψη της εξουσίας, υπάρχουν μόνο αυτοί οι δύο δρόμοι.

Ε! κι εμείς τόσο ανυπάκουοι: ούτε πεθαίνουμε ούτε παραδινόμαστε. Και, όπως απέδειξε η μέρα του τέλους του κόσμου: ούτε εκλογικό αγώνα ούτε ένοπλο αγώνα.

Κι αν δεν πρόκειται για την κατάληψη της εξουσίας; Ή καλύτερα: κι αν η εξουσία δεν έγκειται πλέον σ' αυτό το έθνος-κράτος, αυτό το κράτος-ζόμπι που κατοικείται από μια παρασιτική τάξη πολιτικών η οποία επιδίδεται στη λεηλασία πάνω στα ερείπια των λαών;

Κι αν οι ψηφοφόροι με τους οποίους έχετε τέτοια εμμονή (εξ ου και η σαγήνη που σας ασκούν τα πλήθη), δεν κάνουν τίποτε άλλο από το να ψηφίζουν κάποιον που άλλοι έχουν ήδη επιλέξει, όπως τους υποδεικνύουν κάθε φορά *Αυτοί*, οι οποίοι διασκεδάζουν με κάθε νέο τέχνασμα που επινοούν;

Ναι, βέβαια, εσείς κρύβεστε πίσω από τις προκαταλήψεις σας: Αυτοί που δεν ψηφίζουν; «*Είναι από απάθεια, αδιαφορία, έλλειψη παιδείας, παίζουν το παιχνίδι της δεξιάς*»... η επωδός σας σε πολλές γεωγραφίες, σε αρκετά ημερολόγια. Αυτοί που ψηφίζουν, αλλά όχι υπέρ σας; «*Είναι επειδή είναι δεξιοί, αδαείς, πουλημένοι, προδότες, ψόφιοι της πείνας, ζόμπι!*»

Σημείωση του Μαρκίτος spoil: *Ναι, εμείς συμπαθούμε τα ζόμπι. Όχι μόνο λόγω της φυσικής μας ομοιότητας (ακόμη και χωρίς μακιγιάζ θα σαρώναμε τα κάστινγκ για το «The Walking Dead»). Επίσης, και πάνω απ' όλα, γιατί, όπως ο Τζορτζ Α. Ρομέρο, πιστεύουμε ότι σε μια Αποκάλυψη των ζόμπι η πιο παρανοϊκή βαρβαρότητα θα ήταν έργο του εναπομείναντος πολιτισμού, και όχι των νεκρών που περπατάνε. Κι αν κάποιο ίχνος της ανθρωπότητας επιβιώσει, θα λάμπει ανάμεσα στους παντοτινούς παρίες, τους ζωντανούς νεκρούς, με τη γέννηση των οποίων αρχίζει η Αποκάλυψη και δεν τελειώνει ποτέ. Όπως συμβαίνει σήμερα, σε κάθε γωνιά, σε οποιονδήποτε από τους υπάρχοντες κόσμους. Και δεν υπάρχει ταινία ούτε κόμικ ούτε τηλεοπτική σειρά που να το αντιλαμβάνεται αυτό.*

Το βλέμμα σας σημαδεύεται από περιφρόνηση όταν κοιτάζετε προς τα κάτω (ακόμη κι αν πρόκειται για τον καθρέφτη) και από στεναγμούς φθόνου όταν κοιτάζετε προς τα πάνω.

Δεν μπορείτε καν να φανταστείτε ότι το μοναδικό ενδιαφέρον που μπορεί να έχει κανείς κοιτάζοντας αυτό το «πάνω», είναι το πώς θα το απομακρύνει από το κεφάλι του.

Το βλέμμα. Προς τα πού και από πού. Αυτό είναι που μας χωρίζει.

Εσείς νομίζετε ότι είστε οι μόνοι, εμείς γνωρίζουμε ότι είμαστε ένας ακόμη.

Εσείς κοιτάζετε πάνω, εμείς κάτω.

Εσείς κοιτάζετε πώς θα βολευτείτε, εμείς πώς θα υπηρετήσουμε.

Εσείς κοιτάζετε πώς θα ηγεμονεύσετε, εμείς πώς θα συνοδεύσουμε.

Εσείς κοιτάζετε πόσο κερδίζετε, εμείς πόσο χάνουμε.

Εσείς κοιτάζετε αυτό που είναι, εμείς αυτό που μπορεί να είναι.

Εσείς κοιτάζετε αριθμούς, εμείς ανθρώπους.

Εσείς υπολογίζετε στατιστικές, εμείς ιστορίες.

Εσείς μιλάτε, εμείς ακούμε.

Εσείς κοιτάζετε πώς φαίνεστε, εμείς κοιτάζουμε το βλέμμα.

Εσείς μας κοιτάζετε και ζητάτε να μάθετε πού ήμασταν όταν το ημερολόγιό σας σημείωνε τις *δικές σας* «ιστορικές» ανάγκες. Εμείς σας κοιτάμε και δεν σας ρωτάμε πού ήσασταν στη διάρκεια αυτών των 500 και πλέον χρόνων ιστορίας.

Εσείς κοιτάζετε πώς να επωφεληθείτε από τη συγκυρία, εμείς πώς να τη δημιουργήσουμε.

Εσείς ανησυχείτε για τα σπασμένα τζάμια, εμείς για την οργή που τα σπάει.

Εσείς κοιτάζετε τους πολλούς, εμείς τους λίγους.

Εσείς κοιτάζετε τοίχους αδιαπέραστους, εμείς ρωγμές.

Εσείς κοιτάζετε δυνατότητες, εμείς αυτό που είναι αδύνατο μόνο μέχρι την παραμονή.

Εσείς ψάχνετε καθρέφτες, εμείς κρύσταλλα.

Εσείς και εμείς δεν είμαστε το ίδιο.

Εσείς κοιτάζετε το ημερολόγιο των αποπάνω και σ᾽ αυτό υποτάσσετε την άνοιξη των κινητοποιήσεων, τις μάζες, τη γιορτή, την πολυπληθή εξέγερση, τους δρόμους που ξεχειλίζουν από τραγούδια και χρώματα, συνθήματα και προκλήσεις, αυτούς που είναι πια πολύ περισσότεροι από μόνο εκατόν τριάντα κάτι, τις γεμάτες πλατείες, τις ανήσυχες να γεμίσουν από ψήφους κάλπες, και τρέχετε βιαστικοί γιατί είναι - σαφές - ότι - τους - λείπει - μια - επαναστατική - κομματική - ηγεσία - μια - ευέλικτη - ευρεία - πολιτική - συμμαχιών - γιατί - οι - εκλογές - είναι - ο - φυσικός - τους - προορισμός - αλλά - είναι - πολύ - νέοι - είναι - μαμόθρεφτα - μικροαστοί - «καθωσπρέπει» - / - κι - έπειτα -λούμπεν - αλήτες - συμμορίτες - *πρόλες* - αριθμοί - πιθανών - ψηφοφόρων - αδαείς - ανειδίκευτοι - αφελείς - αδέξιοι - ανόητοι, πάνω απ᾽ όλα ανόητοι. Και σε κάθε μαζική δράση βλέπετε τον κολοφώνα

της ιστορίας. Και μετά, όταν πια δεν υπάρχουν μάζες που διψούν για έναν ηγέτη, ούτε κάλπες ούτε γιορτές, αποφασίζετε ότι όλα έχουν τελειώσει, δεν έχει άλλο, ίσως σε μια άλλη ευκαιρία, πρέπει να περιμένουμε έξι χρόνια, έξι αιώνες, πρέπει να κοιτάξουμε προς την άλλη πλευρά, αλλά πάντοτε στο ημερολόγιο των αποπάνω: την κομματική εγγραφή, τις συμμαχίες, τα αξιώματα.

Κι εμείς, πάντοτε με το λοξό βλέμμα, ανατρέχουμε στο ημερολόγιο, αναζητούμε τον χειμώνα, κολυμπάμε αντίθετα στο ρεύμα, περνάμε από το ρυάκι, φτάνουμε στην πηγή. Εκεί βλέπουμε όσους ξεκινούν, αυτούς που είναι λίγοι, τους λιγότερους. Δεν τους μιλάμε, δεν τους χαιρετάμε, δεν τους λέμε τι να κάνουν, τι να μην κάνουν. Αντίθετα, τους ακούμε, τους βλέπουμε με σεβασμό, με θαυμασμό. Και αυτές, αυτοί, ίσως να μην προσέξουν ποτέ αυτό το μικρό κόκκινο λουλούδι, το τόσο όμοιο μ᾽ αστέρι, το τόσο μικρό όσο μια μικρή πετρούλα, που αφήνει το χέρι μας κάτω, δίπλα στο αριστερό τους πόδι. Όχι γιατί θέλουμε να τους πούμε μ᾽ αυτόν τον τρόπο ότι το λουλούδι-πέτρα ήταν δικό μας, των γυναικών και αντρών Ζαπατίστας. Όχι για να πάρουν αυτήν την πετρούλα και να τη ρίξουν ενάντια σε κάτι, σε κάποιον, παρ᾽ όλο που δεν λείπει ούτε η διάθεση ούτε το κίνητρο. Αλλά ίσως επειδή είναι ο δικός μας τρόπος για να πούμε, σε αυτούς/ές και σε όλες και όλους τις συντρόφισσες και τους συντρόφους της «Έκτης», ότι τα σπίτια και οι κόσμοι αρχίζουν να χτίζονται με μικρά χαλίκια και στη συνέχεια μεγαλώνουν και σχεδόν κανείς δεν θυμάται αυτές τις πετρούλες που ξεκινούν, τόσο μικρές, ένα τόσο δα πραγματάκι, τόσο άχρηστες, τόσο μόνες, και τότε έρχεται μια γυναίκα Ζαπατίστα, ένας άντρας Ζαπατίστα, και βλέπει την πετρούλα και την χαιρετάει και κάθεται δίπλα της και δεν μιλούν, γιατί οι μικρές πέτρες, όπως και οι Ζαπατίστας, δεν μιλούν... μέχρι να μιλήσουν, και μετά, ανάλογα με την υπόθεση ή το θέμα, σιωπούν. Και όχι, δεν σωπαίνουν πάντοτε, αυτό που συμβαίνει είναι ότι μερικές φορές δεν υπάρχει κάποιος για να ακούσει. Ή ίσως, επειδή είδαμε πιο μακριά στο ημερολόγιο και ξέραμε, από πριν, ότι αυτή η νύχτα θα ερχόταν. Ή ακόμη, επειδή έτσι τους λέμε, παρ᾽ όλο που δεν το ξέρουν, αλλά εμείς το ξέρουμε, ότι δεν είναι μόνοι/ες. Επειδή είναι με τις λίγες και τους λίγους που τα πράγματα αρχίζουν και ξαναρχίζουν.

Εσείς δεν μας είδατε πρωτύτερα... και εξακολουθείτε να μη μας βλέπετε.

Και, πάνω απ᾽ όλα, δεν μας είδατε που σας κοιτάζαμε.

Δεν μας κοιτάζατε που σας βλέπαμε μέσα στην υπεροψία σας, να καταστρέφετε βλακωδώς τις γέφυρες, να υποσκάπτετε τους δρόμους, να

συμμαχείτε με τους διώκτες μας, να μας υποτιμάτε. Πεισμένοι πως ό,τι δεν υπάρχει στα μέσα ενημέρωσης, απλώς δεν υπάρχει.

Δεν μας είδατε που σας κοιτάζαμε να λέτε στους άλλους και στον εαυτό σας ότι με αυτόν τον τρόπο θα μείνουν σε σταθερό έδαφος, ότι το εφικτό είναι η στέρεα γη, να λύσουν τους κάβους με αυτό το περίεργο πλοίο των παράλογων και απίθανων, και ότι ήταν αυτοί οι τρελοί (εμείς) που μείναμε ακυβέρνητοι, απομονωμένοι, μόνοι, χωρίς πυξίδα, πληρώνοντας με τη ζωή μας το γεγονός ότι είμαστε συνεπείς.

Μπορέσατε να δείτε την εξέγερσή μας ως ένα μέρος από τις νίκες σας, και τώρα μηρυκάζετε πως είναι μία ακόμη από τις ήττες σας.

Πηγαίνετε, συνεχίστε το δρόμο σας.

Μη μας ακούτε, μη μας κοιτάζετε.

Γιατί με την «Έκτη» και με τους άντρες και τις γυναίκες Ζαπατίστας δεν μπορείτε να κοιτάζετε ή να ακούτε ατιμώρητα.

Και αυτή είναι η αρετή ή η κατάρα μας, εξαρτάται προς τα πού κοιτάζει και, πάνω απ' όλα, από πού φωτίζεται το βλέμμα.

(συνεχίζεται...)

Από οποιαδήποτε γωνιά, σε οποιονδήποτε κόσμο

Σουπ Μάρκος

Πλανήτης Γη

ΑΥΤΟΙ ΚΑΙ ΕΜΕΙΣ
VI. ΤΑ ΒΛΕΜΜΑΤΑ
2. *Κοιτάζοντας και ακούγοντας από/προς τα κάτω*

Ιανουάριος 2013

Μπορούμε ακόμη να επιλέγουμε από πού και προς τα πού να κοιτάζουμε;

Μπορούμε, για παράδειγμα, να επιλέξουμε να κοιτάξουμε όσους/ες δουλεύουν σε αλυσίδες σούπερ-μάρκετ, να κατηγορήσουμε τους/ις εργαζόμενους/ες για συνενοχή στην εκλογική νοθεία και να χλευάσουμε την πορτοκαλί στολή με την οποία υποχρεώνουν τους/ις υπαλλήλους να ντύνονται, ή να κοιτάξουμε την υπάλληλο που, αφού φέρνει το λογαριασμό…;

/ Η ταμίας φεύγει και πετάει την πορτοκαλί ποδιά, ξεσπώντας την οργή της για το γεγονός ότι κατηγορούν αυτήν ως συνένοχη για τη νοθεία που έφερε την άγνοια και την επιπολαιότητα στην εξουσία. Αυτή, που είναι γυναίκα, νέα ή ώριμη ή μητέρα ή ανύπαντρη ή διαζευγμένη ή χήρα ή μητέρα μόνη ή εγκυμονούσα ή γυναίκα χωρίς παιδιά ή οτιδήποτε άλλο, που πηγαίνει για δουλειά στις 7 το πρωί και φεύγει στις 4 το απόγευμα, αν δεν έχει υπερωρία βέβαια, χωρίς να υπολογίσουμε το χρόνο από το σπίτι στη δουλειά και πίσω, και το χρόνο που δουλεύει στο σχολείο ή το σπίτι, στις «υποχρεώσεις - του - φύλου - της - που - μπορούν - να - εκπληρωθούν - με - μια - πινελιά - κοκεταρίας», όπως διάβασε σε ένα από τα περιοδικά που βρίσκονται δίπλα στο ταμείο, μια μέρα που δεν είχε πολύ κόσμο. Αυτή, την οποία υποτίθεται ότι εκείνοι θα σώσουν, δεν είναι ζήτημα παρά μιας ψήφου και, ταντάν, η ευτυχία. «Τι νομίζουν, τα αφεντικά φορούν πορτοκάλι ποδιά;» μουρμουρίζει εκνευρισμένη. Φτιάχνει λίγο την επιτηδευμένα ατημέλητη εμφάνιση με την οποία έρχεται στη δουλειά έτσι ώστε να μην την ενοχλεί ο διευθυντής. Φεύγει. Έξω την περιμένει ο φίλος της. Αγκαλιάζονται, φιλιούνται, αγγίζονται με τα βλέμματα, περπατάνε. Μπαίνουν σ' ένα ίντερνετ καφέ ή κυβερνοκαφέ ή όπως αλλιώς λέγεται. 10 πέσος η ώρα, 5 η μισή ώρα... /

– *Μισή ώρα*, λένε, υπολογίζοντας με το μυαλό τους τα έξοδα-το-χρόνο-για-το-μετρό-το-λεωφορείο-το-περπάτημα.

– *Κάλυψέ με Ρόκο, μην είσαι καθίκι*, λέει αυτός.

– *Πάει, αλλά μέχρι τις δεκαπέντε θα το έχεις κανονίσει, αλλιώς θα κανονίσει εμένα ο ιδιοκτήτης και τότε θα με καλύψεις εσύ*.

– *Έγινε, θα το κανονίσω αλλά όταν θα έχεις αμάξι, φιλαράκι, γιατί εγώ αμάξια πλένω*.

– *Ε, άντε πλύνε τα τότε, ρε φίλε*, λέει ο Ρόκο.

Και οι τρεις γελάνε.

– *Το νούμερο 7,* λέει ο Ρόκο.

– *Άντε, ψάξε*, λέει εκείνη.

Αυτός αρχίζει να βάζει έναν αριθμό.

– *Όχι*, λέει εκείνη, *ψάξε πότε άρχισαν όλα*.

Ψάχνουν. Φτάνουν στο σημείο όπου είναι λίγο περισσότεροι από 131.[1] Βάζουν το βίντεο.

– *Είναι μικροαστοί*, λέει εκείνος.

– *Ηρέμησε, επαναστατική πρωτοπορία. Κάτι δεν πάει καλά με το μυαλό σου αν κρίνεις τους ανθρώπους από την εμφάνισή τους. Εδώ εμένα, επειδή έχω ανοιχτόχρωμο δέρμα, με λένε ξανθούλα και μικροαστή, και δεν βλέπουν ότι μόλις που βγάζω το δεκαπενθήμερο. Πρέπει να κοιτάζεις την ιστορία του καθενός και τι κάνει, χαζέ*, λέει εκείνη, συνοδεύοντας το επιχείρημα με μια φάπα.

Συνεχίζουν να βλέπουν.

Κοιτάζουν, σωπαίνουν, ακούν.

– *Αφού τα έψαλαν κατάμουτρα στον Πένια Νιέτο, μάλιστα... είναι γενναίοι, σίγουρα, φαίνεται ότι έχουν πολλά αρχίδια*, λέει εκείνος.

– *Και ωοθήκες, ηλίθιε,* και του δίνει ακόμη μία φάπα.

– *Πρόσεχε βασίλισσά μου, θα σε κατηγορήσω για ενδοοικογενειακή βία*.

– *Θα είναι έμφυλη βία, βλάκα*, κι άλλη φάπα.

Τελειώνει το βίντεο.

Αυτός: *Έτσι λοιπόν αρχίζουν τα πράγματα, με κάποιους λίγους που δεν φοβούνται*.

Αυτή: *Ή φοβούνται, αλλά το ελέγχουν*.

– *Μισή ώρα!* τους φωνάζει ο Ρόκο.

– *Εντάξει, πάμε*.

Αυτή αρχίζει να χαμογελάει.

– *Τώρα γιατί γελάς*;

– *Τίποτα, μόλις θυμήθηκα* –κολλάει πιο πολύ πάνω του– *αυτό που είπες*

1. Βλέπε υποσημείωση 10 του κειμένου «Δεν τους γνωρίζουμε;» της 29ης Δεκεμβρίου 2012, στη σελ. 33.

για την «ενδοοικογενειακή». Εννοείς ότι θέλεις να είμαστε αυτό που λένε οικογένεια;

Αυτός δεν διστάζει καθόλου:

– *Ησύχασε, βασίλισσά μου, είναι αργά για να το πάμε τόσο μακριά, προς τα εκεί το πηγαίνουμε ήδη, αλλά χωρίς τόσες φάπες, καλύτερα φιλάκια, από πιο κάτω και προς τα αριστερά.*

– *Έλα τώρα, μη μου τα μασάς, αγόρι!* –κι άλλη φάπα– *και αυτά τα «βασίλισσά μου» να λείπουν, δεν είμαστε κατά της γαμημένης μοναρχίας;*

Αυτός, πριν από την αναμενόμενη φάπα: *Εντάξει λοιπόν... πληβεία μου.*

Εκείνη γελάει, το ίδιο κι αυτός. Μετά από μερικά βήματα, εκείνη:

– *Νομίζεις λοιπόν ότι οι Ζαπατίστας μας προσκαλούν;*

– *Σίγουρα, το φιλαράκι μου ο Βινς μου είπε ότι αυτός με την κάλτσα στο πρόσωπο είναι κολλητός του,*[2] *αφού τον άφησε να κερδίσει στο «mortal kombat» στα ηλεκτρονικά, κι έτσι δεν χρειάζεται παρά να πούμε ότι είμαστε φίλοι του Βινς και μπήκαμε, η δουλειά θα γίνει μαγικά*, υποστηρίζει ενθουσιασμένος.

– *Και θα μπορώ να φέρω και τη μαμά μου; Είναι μεγάλη πια...*

– *Φυσικά, μιας και μιλάμε για μαγικά, μπορεί και να μείνει κολλημένη στη λάσπη η μέλλουσα πεθερά*, λέει και χαμηλώνει το κεφάλι περιμένοντας τη φάπα που δεν έρχεται.

Εκείνη, εκνευρισμένη πλέον:

– *Και τι διάολο θα μας δώσουν οι Ζαπατίστας από τόσο μακριά που βρίσκονται; Μήπως θα πάρω καλύτερο μισθό, θα κάνουν τους άλλους να με σέβονται; Οι μαλάκες οι άντρες θα σταματήσουν να κοιτάνε τον κώλο μου στο δρόμο; Το γαμημένο αφεντικό θα πάψει να με αγγίζει με κάθε αφορμή; Θα μου δώσουν να πληρώσω το ενοίκιο, να αγοράσω ρούχα για την κόρη μου, τον γιο μου; Θα ρίξουν τις τιμές στη ζάχαρη, στα φασόλια, στο ρύζι, στο λάδι; Θα μου δώσουν να φάω; Θα συγκρουστούν με τους μπάτσους που έρχονται κάθε μέρα στη γειτονιά για να ταλαιπωρήσουν και να διώξουν αυτούς που πουλάνε πειρατικούς δίσκους, λέγοντας ότι το κάνουν για να μην τους καταγγείλουν στον κύριο ή την κυρία Sony;*

– *Δεν λέγονται «πειρατικοί» αλλά «εναλλακτικής παραγωγής», καλή μου βασίλισ... ε, πληβεία. Και μην τα βάζεις μαζί μου, στην ίδια πλευρά είμαστε.*

Αλλά εκείνη ήδη τα ᾽χει πάρει, και κανείς δεν μπορεί να τη σταματήσει:

---

2. Αναφέρεται στην κουκούλα που φοράει ο υποδιοικητής Μάρκος.

– Και σε σένα, θα σου δώσουν πίσω τη δουλειά στο εργοστάσιο, όπου ήσουν ήδη ειδικευμένος, κι εγώ δεν ξέρω τι διάολο ήσουν; Θα αποκτήσουν αξία οι σπουδές σου, τα σεμινάρια κατάρτισης και όσα έκανες για να μεταφέρει το καθίκι το αφεντικό την επιχείρηση κι εγώ δεν ξέρω πού; Και το συνδικάτο και η απεργία, και όλα όσα έκανες, για να καταλήξεις μετά να πλένεις αμάξια; Ή θα πάθεις ό,τι και ο κολλητός σου, ο Τσόμπις, που του πήραν τη δουλειά και εξαφανίστηκε το αφεντικό ώστε να μην μπορεί να υπερασπιστεί τον εαυτό του; Και η κυβέρνηση με το ίδιο τροπάριο πάντα ότι έτσι θα βελτιωθούν οι υπηρεσίες, και θα γίνουν παγκόσμιου επιπέδου και όλες αυτές τις μαλακίες, και μήπως μείωσαν τις τιμές, το αντίθετο, πιο ακριβά είναι τώρα! Και το άτιμο το φως που κάθε λίγο κόβεται,[3] *και ο καταραμένος ο Καλδερόν που πάει να δώσει μαθήματα ξεδιαντροπιάς στους γκρίνγκος,*[4] *που είναι προφέσορες σε κάτι τέτοια. Και ο πατέρας μου, ο Θεός να αναπαύσει την ψυχή του, που πήγε να δουλέψει στην άλλη πλευρά* [στις ΗΠΑ], *δεν πήγε τουρίστας αλλά για να κερδίσει το ψωμί του, να δει μια άσπρη μέρα, να βγάλει λεφτά, να τα στείλει για να μας συντηρήσει που ήμασταν πιο μικρά, κι εκεί που περνούσε τα σύνορα, η υπηρεσία μετανάστευσης τον ξέκανε λες και ήταν τρομοκράτης και όχι τίμιος εργάτης, και ούτε το σώμα του δεν μας έδωσαν, κι αυτός ο καταραμένος ο Ομπάμα που η καρδιά του μοιάζει να έχει το χρώμα του δολάριου.*

– Όπα, το παρατραβάς, για κάνε λίγο κράττει, πληβεία μου.

– Είναι γιατί κάθε φορά που θυμάμαι εξοργίζομαι, τόσα που τους δίνουμε και τους δίνουμε και στο τέλος οι αποπάνω αρπάζουν τα πάντα, δεν μένει παρά να ιδιωτικοποιήσουν και τα γέλια, αν και δεν το πιστεύω, αυτά είναι λίγα, αλλά τα δάκρυα σίγουρα, αυτά αφθονούν και θα γίνουν πλούσιοι... πιο πλούσιοι. Κι έρχεσαι κι εσύ με τα δικά σου, και οι Ζαπατίστας αυτό και οι Ζαπατίστας το άλλο, και από τα κάτω και αριστερά και η όγδοη...

– Η «Έκτη», όχι η όγδοη, τη διακόπτει.

– Αυτή τελοσπάντων, αλλά αυτοί οι τύποι βρίσκονται πολύ μακριά, κι έπειτα μιλούν χειρότερα ισπανικά ακόμη και από ᾽σένα.

– Έλα τώρα, μη γίνεσαι κακιά.

Εκείνη σκουπίζει τα δάκρυά της και ψιθυρίζει: *Καταραμένη βροχή, μου χάλασε το εστελοντέρ, κι εγώ που είχα φτιαχτεί για να με γουστάρεις τρελά.*

---

3. Υπονοεί ότι ο «Τσόμπις» εργαζόταν στην δημόσια εταιρεία ηλεκτρισμού «Λους ι Φουέρσα», την οποία ιδιωτικοποίησε ο πρώην πρόεδρος του Μεξικού Φελίπε Καλδερόν, με αποτέλεσμα την αύξηση των λογαριασμών και τη χειροτέρευση των υπηρεσιών.

4. Ο Φελίπε Καλδερόν εξασφάλισε θέση καθηγητή στο Χάρβαρντ.

– Μπαααα, αφού ξέρεις ότι μου αρέσεις περισσότερο χωρίς τίποτα… απολύτως.

Γελάνε.

Εκείνη, πολύ σοβαρή: *Καλά λοιπόν, για πες μου τώρα, αυτοί οι Ζαπατίστας θα μας σώσουν;*

– Όχι, πληβεία μου, δεν πρόκειται να μας σώσουν. Αυτό, μαζί με άλλα πράγματα, θα πρέπει να το κάνουμε μόνοι μας.

– Τότε τι;

– Ε, θα μας διδάξουν.

– Και τι θα μας διδάξουν;

– Ότι δεν είμαστε μόνοι.

Εκείνη μένει σιωπηλή για μια στιγμή. Κι αμέσως:

– Ούτε μόνες, βλάκα, κι άλλη φάπα.

Το λεωφορείο είναι φίσκα. Περιμένουν το επόμενο.

Κάνει κρύο, βρέχει. Αγκαλιάζονται πιο σφιχτά, όχι για να μη βραχούν αλλά για να βραχούν μαζί.

Μακριά κάποιος περιμένει, πάντα υπάρχει κάποιος που περιμένει. Κι ενώ περιμένει, μ᾽ ένα παλιό στυλό και σ᾽ ένα παλιό και τσαλακωμένο τετράδιο, σημειώνει το βλέμμα από τα κάτω που καθρεφτίζεται σ᾽ ένα παράθυρο.

(συνεχίζεται...)

Από οποιαδήποτε γωνιά, σε οποιονδήποτε κόσμο

Σουπ Μάρκος

Πλανήτης Γη

ΑΥΤΟΙ ΚΑΙ ΕΜΕΙΣ
VI. ΤΑ ΒΛΕΜΜΑΤΑ
3. *Μερικά άλλα βλέμματα*

Φεβρουάριος 2013

Ένα: Ένα όνειρο σ᾽ αυτό το βλέμμα

Κάπου σ᾽ ένα δρόμο, σ᾽ ένα χωράφι με καλαμπόκι, ένα εργοστάσιο, μια υπόγεια στοά, ένα δάσος, ένα σχολείο, ένα πολυκατάστημα, ένα γραφείο, μια πλατεία, μια αγορά, μια πόλη, μια ύπαιθρο, μια χώρα, μια ήπειρο, έναν κόσμο.

Το Αφεντικό είναι σοβαρά τραυματισμένο, η μηχανή χαλασμένη, το κτήνος εξαντλημένο, το άγριο θηρίο στο κλουβί.

Σε τίποτα δεν χρησίμευσαν οι αλλαγές στα ονόματα και τις σημαίες, οι επιθέσεις, οι φυλακές, τα νεκροταφεία, τα χρήματα που έρεαν μέσα από τις χιλιάδες αρτηρίες της διαφθοράς, τα «*ριάλιτι σόου*», οι θρησκευτικοί εορτασμοί, οι πληρωμένες καταχωρήσεις, οι εξορκισμοί στον κυβερνοχώρο.

Το Αφεντικό καλεί τον τελευταίο τοποτηρητή που του έχει απομείνει. Του ψιθυρίζει κάτι στο αυτί. Ο τοποτηρητής φεύγει και έρχεται αντιμέτωπος με το πλήθος.

Λέει, ρωτάει, ζητάει, απαιτεί:

«*Θέλουμε να μιλήσουμε με τον...*»

Διστάζει λίγο, η πλειονότητα αυτών που βρίσκονται απέναντί του είναι γυναίκες.

Διορθώνει:

«*Θέλουμε να μιλήσουμε με την...*»

Διστάζει ξανά, δεν είναι μικρός ο αριθμός των *άλλων* που βρίσκονται απέναντί του.

Ξαναδιορθώνει:

«*Θέλουμε να μιλήσουμε με όποιον είναι στη διοίκηση*».

Μέσα στη σιωπή, ένας/μία ηλικιωμένος/η και ένα παιδί προχωρούν, στέκονται μπροστά στον τοποτηρητή και, με μια φωνή αθώα και σοφή, λένε:

«*Εδώ όλες και όλοι διοικούμε*».

Ο τοποτηρητής τρέμει και το ίδιο τρέμει η φωνή του Αφεντικού καθώς κραυγάζει για τελευταία φορά.

Το βλέμμα ξυπνάει. «*Παράξενο όνειρο*», λέει. Και, χωρίς να έχει σημασία το ημερολόγιο και η γεωγραφία, συνεχίζει τη ζωή, τον αγώνα, την αντίσταση.

Από το περίεργο όνειρο θυμάται μόνο λίγες λέξεις:

«*Εδώ όλες και όλοι διοικούμε*».

Δύο: Ένα άλλο βλέμμα από ένα άλλο ημερολόγιο και μια άλλη γεωγραφία

(Απόσπασμα από επιστολή που έλαβε η γενική διοίκηση του *εζεταελέενε*, χωρίς ημερομηνία.)

«Γεια σας σύντροφοι

(...)

Η γνώμη μου είναι ότι όλα ήταν καταπληκτικά. Δεν αρνούμαι όμως ότι αυτό το λέω εκ των υστέρων. Θα ήταν πολύ εύκολο να πω ότι κατάλαβα απόλυτα τη σιωπή και τίποτα δεν με εξέπληξε. Είναι όμως ψέμα, η σιωπή προκάλεσε και σε μένα ανυπομονησία (βέβαια, καμία σχέση με αυτό που λέγεται ότι πριν οι Ζαπατίστας δεν μιλούσαν, εγώ έχω διαβάσει όλες τις καταγγελίες).[1] Το ζήτημα είναι ότι, με βάση τα γεγονότα που συνέβησαν, και συμβαίνουν, μοιάζει εντελώς λογικό το εξής συμπέρασμα: βρισκόμαστε μπροστά στην πιο τολμηρή πρωτοβουλία των Ζαπατίστας, τουλάχιστον μετά την εξέγερση. Κι αυτό έχει να κάνει με τα πάντα, όχι μόνο με την εθνική αλλά και τη διεθνή κατάσταση, όπως πιστεύω.

»Επιτρέψτε μου να σας διηγηθώ αυτό που εγώ κατάλαβα ότι ήταν, κατά τη γνώμη μου, το πιο σημαντικό γεγονός από τη δράση της 21ης [*Δεκεμβρίου 2012*]. Φυσικά, υπάρχουν πολλά πράγματα: η οργάνωση, η μαχητική προσπάθεια, η επίδειξη δύναμης, η παρουσία των νέων και των γυναικών, κ.λπ. Αλλά εμένα, αυτό που με εντυπωσίασε περισσότερο ήταν το γεγονός ότι περπατούσαν κουβαλώντας σανίδες και, φτάνοντας στις πλατείες, έστησαν εξέδρες. Την ίδια στιγμή, πολλά ιδιωτικά μέσα ενημέρωσης και μερικά από τα ελεύθερα, περιγράφοντας το γεγονός έκαναν εικασίες σχετικά με την άφιξη των διοικητών Ζαπατίστας. Και δεν αντιλαμβάνονταν ότι οι διοικητές Ζαπατίστας ήταν ήδη εκεί. Ήταν οι λαοί που ανέβαιναν στην εξέδρα

1. Αναφέρεται στις επικρίσεις ότι οι Ζαπατίστας παρέμειναν για πολύ καιρό σιωπηλοί. Στο «υστερόγραφο σ' ένα σκίτσο» ο υποδιοικητής Μάρκος υπογραμμίζει ότι μόνο μεταξύ 11/5/2011 και 21/12/2012 τα Συμβούλια Καλής Διακυβέρνησης έκαναν 27 καταγγελίες.

και έλεγαν, χωρίς να μιλάνε, εδώ είμαστε, αυτοί είμαστε, αυτοί θα είμαστε.

»Αυτοί που ανέβηκαν στην εξέδρα ήταν εκείνοι που έπρεπε να ανέβουν. Κανείς δεν έδωσε σημασία, νομίζω, σ' αυτό το γεγονός, κι όμως, νομίζω ότι εκεί βρίσκεται, κρυμμένο μέσα σ' ένα κέλυφος, το βαθύτερο νόημα μιας νέας μορφής άσκησης πολιτικής. Αυτό που έρχεται σε ρήξη με κάθε τι παλιό, το μόνο πραγματικά νέο, το μόνο που αξίζει τον κόπο να έχουμε [*δυσανάγνωστο στο πρωτότυπο*] "21ο αιώνα".

»Η πληβεία και ελευθεριακή ψυχή που εμφανίστηκε σε ορισμένες στιγμές στην ιστορία χτίζεται εδώ χωρίς θεωρητικές μεγαλοστομίες. Καλύτερα, με μια υπόγεια πρακτική. Έχουν περάσει πάρα πολλά χρόνια πλέον για να είναι απλή σύμπτωση. Είναι πια μια μακρά και σταθερή ιστορική κοινωνική διαδικασία στο πεδίο της αυτοοργάνωσης.

»Στο τέλος, ξέστησαν τις εξέδρες τους, που μετατράπηκαν πάλι σε σανίδες, και όλοι θα πρέπει να είμαστε λίγο πιο συνεσταλμένοι, πιο σεμνοί και ευαίσθητοι και να αναγνωρίσουμε ότι κάτι νέο και αναπάντεχο βρίσκεται μπροστά στα μάτια μας, και γι' αυτό πρέπει να κοιτάξουμε, να σιωπήσουμε, να ακούσουμε και να μάθουμε.

»Μια αγκαλιά για όλους και όλες. Ελπίζω, στον βαθμό του δυνατού, να είστε καλά.

Ελ Τσουέκο[2]».

Τρία: «Οδηγίες για το τι να κάνετε σε περίπτωση που... σας κοιτάζουν»

Αν κάποιος σας κοιτάζει και εσείς αντιληφθείτε ότι...

δεν σας κοιτάζει σαν να είστε διάφανος,

δεν θέλει να σας πείσει να πείτε ναι ή όχι,

δεν θέλει να σας ενσωματώσει,

δεν θέλει να σας στρατολογήσει,

δεν θέλει να σας κατευθύνει,

δεν θέλει να σας κρίνει-καταδικάσει-συγχωρήσει,

δεν θέλει να σας χρησιμοποιήσει,

δεν θέλει να σας πει τι μπορείτε να κάνετε και τι όχι,

δεν θέλει να σας δώσει συμβουλές, συστάσεις, εντολές,

δεν θέλει να σας κατηγορήσει επειδή δεν ξέρετε και ούτε επειδή ξέρετε,

δεν σας υποτιμά,

2. *Chueco*: Στη μεξικανική αργκό, ο λοξός, ο παρεκκλίνων, ο παράνομος, ο παραβάτης.

δεν θέλει να σας πει τι πρέπει να κάνετε και τι όχι,

δεν θέλει να αγοράσει το παλιό σας αυτοκίνητο, το πρόσωπό σας, το σώμα σας, το μέλλον σας, την αξιοπρέπειά σας, τη θέλησή σας,

δεν θέλει να σας πουλήσει κάτι...

(*ένα χρονομερίδιο, μια τηλεόραση lcd τεσσάρων διαστάσεων, μια σούπερ-πολύ-υπέρ-σύγχρονη μηχανή με κουμπί στιγμιαίας κρίσης (προσοχή: μην το συγχέεται με το κουμπί εκτόξευσης, γιατί η εγγύηση δεν περιλαμβάνει αμνησία που προκαλείται από γελοία μέσα ενημέρωσης), ένα πολιτικό κόμμα που αλλάζει ιδεολογία ανάλογα με το πού φυσάει ο άνεμος, μια ασφάλεια ζωής, μια εγκυκλοπαίδεια, ένα εισιτήριο διακεκριμένης θέσης για την παράσταση ή την επανάσταση ή τον ουρανό και τ' άστρα που είναι στη μόδα, ένα έπιπλο σε χαμηλές δόσεις, ένα πρόγραμμα κινητής τηλεφωνίας, μια αποκλειστική κάρτα μέλους, ένα μέλλον χαρισμένο από τον γενναιόδωρο ηγέτη, ένα άλλοθι για να παραδοθείτε, να πουληθείτε, να υποχωρήσετε, ένα νέο ιδεολογικό παράδειγμα κ.λπ.*),

τότε...

Πρώτο. Αποκλείστε το γεγονός να πρόκειται για έναν έκφυλο ή έκφυλη. Μπορείτε να είστε όσο βρόμικος/η, άσχημος/η, κακός/ιά και άξεστος/η θέλετε, αλλά όλοι κάτι καλό έχουμε, εσείς έχετε αυτόν τον σέξι και προκλητικό αέρα που αποκτάει κανείς όταν του βγαίνει ο πάτος στη δουλειά· και αυτό το «*κάτι*» μπορεί να διεγείρει τα ποταπά ένστικτα του καθένα. Χμμ... καλά, ναι, ένα χτενισματάκι δεν θα ήταν άσχημο. Αν δεν πρόκειται για έναν έκφυλο ή μία έκφυλη, μην αποθαρρύνεστε, η γη είναι στρογγυλή και γυρίζει, και συνεχίστε παρακάτω (σ' αυτόν τον κατάλογο, εννοείται).

Δεύτερο. Είστε σίγουρος/η ότι κοιτάζουν εσάς; Μήπως κοιτάζουν αυτή τη διαφήμιση αποσμητικών που βρίσκεται πίσω (από την πλάτη σας, εννοείται); Ή μήπως σκέφτεται (αυτός ή αυτή που σας κοιτάζει, εννοείται) «*νομίζω πως έτσι μοιάζω όταν δεν χτενίζομαι*»; Αν το έχετε αποκλείσει αυτό, συνεχίστε.

Τρίτο. Μήπως έχει φάτσα αστυνομικού που προσπαθεί να συμπληρώσει το ποσοστό προστίμων που πρέπει να αναφέρει στον ανώτερό του; Αν ναι, τρέξτε, έχετε ακόμη χρόνο για να μην χάσετε το εισιτήριο. Αν όχι, περάστε στο επόμενο σημείο.

Τέταρτο. Ανταποδώστε το βλέμμα με συνοφρυωμένο ύφος. Ένα βλέμμα ανάμεικτο με θυμό, πονόκοιλο, αηδία και ύφος κατ' εξακολούθηση δολοφόνου θα ήταν ό,τι πρέπει. Όχι, έτσι φαίνεστε σαν δυσκοίλιο αρκουδά-

κι. Δοκιμάστε ξανά. Εντάξει, αυτό περνάει, αλλά συνεχίστε την εξάσκηση. Τώρα, δεν τρέπεται σε φυγή τρομοκρατημένος/η; Δεν αποστρέφει το βλέμμα; Δεν σας πλησιάζει, αναφωνώντας «*θείε Γιάννη/θεία Γιάννα! Δεν σε αναγνώρισα! Τι φάτσα είναι αυτή;*». Όχι; Εντάξει, συνεχίστε.

Πέμπτο. Επαναλάβετε τα βήματα πρώτο, δεύτερο, τρίτο και τέταρτο. Μπορεί να υπάρχουν ατέλειες στο σύστημά μας (το οποίο, φυσικά, είναι *made in China*). Αν ξαναφτάσετε σε αυτό το σημείο, πηγαίνετε στο επόμενο:

Έκτο. Υπάρχουν πολύ μεγάλες πιθανότητες να έχετε συναντήσει τυχαία κάποιον από την «Έκτη». Δεν ξέρουμε αν πρέπει να σας δώσουμε συγχαρητήρια ή συλλυπητήρια. Σε κάθε περίπτωση, είναι δική σας απόφαση και ευθύνη για ό,τι ακολουθήσει μετά απ' αυτό το βλέμμα.

Τέσσερα: Ένα βλέμμα σ' ένα ζαπατιστικό φυλάκιο

(ημερολόγιο και γεωγραφία απροσδιόριστα)

Ο Σουπ Μάρκος: *Πρέπει να βιαστείτε γιατί ο χρόνος εξαντλείται.*

Η εξεγερμένη της υγείας: *Άκου Σουπ, ο χρόνος δεν τελειώνει, τα πρόσωπα τελειώνουν. Ο χρόνος έρχεται από πολύ μακριά και συνεχίζει το δρόμο του μέχρι πέεεεεερα, εκεί όπου δεν μπορούμε να δούμε. Κι εμείς είμαστε σαν κομματάκια του χρόνου, δηλαδή ο χρόνος δεν μπορεί να περπατήσει χωρίς εμάς. Εμείς αυτό που κάνουμε είναι να φροντίζουμε να περπατάει ο χρόνος, κι όταν τελειώσουμε έρχονται άλλοι και σπρώχνουν τον χρόνο άλλο τόσο, μέχρι που φτάνει εκεί που πρέπει να φτάσει, αλλά εμείς δεν θα δούμε πού θα φτάσει, άλλοι είναι αυτοί που θα δουν αν φτάσει ακριβώς εκεί που πρέπει ή αν ξαφνικά δεν έχει αρκετή δύναμη για να φτάσει, και τότε πρέπει να τον σπρώξουν πάλι, μέχρι να φτάσει πραγματικά εκεί.*

(...)

Η λοχαγός του πεζικού: *Και γιατί άργησες τόσο;*

Η εξεγερμένη της υγείας: *Είναι επειδή έκανα μια μικρή πολιτική διάλεξη στον Σουπ, τον βοηθούσα δηλαδή για να μπορεί να εξηγήσει καλά γιατί πρέπει να κοιτάμε μακριά, μέχρι εκεί που δεν μπορούν να φτάσουν ούτε ο χρόνος ούτε το βλέμμα.*

Η λοχαγός του πεζικού: *Αχά! Και λοιπόν;*

Η εξεγερμένη της υγείας: *Με τιμώρησε γιατί δεν τελείωσα τις δουλειές και με έστειλε στο φυλάκιο.*

(...)

Πέντε: Απόσπασμα από το «Σημειώσεις για να κοιτάς τον χειμώνα»

(...)
Και ναι, όλοι και όλες ανέβηκαν στην εξέδρα με υψωμένη τη γροθιά. Αλλά δεν είδατε καλά. Δεν κοιτάξατε το βλέμμα αυτών των αντρών και γυναικών. Δεν είδατε ότι όταν ανέβαιναν πάνω και διέσχιζαν την εξέδρα, έστρεφαν το βλέμμα προς τα κάτω και έβλεπαν τις δεκάδες χιλιάδες συντρόφους τους. Δηλαδή, κοίταζαν τον εαυτό τους. Οι αποπάνω δεν μας κοίταξαν που κοιτάζαμε τον εαυτό μας. Οι αποπάνω δεν κατάλαβαν, ούτε θα καταλάβουν τίποτα.

(...)

Έξι: Βάλτε το δικό σας βλέμμα (ή το δικό σας σχόλιο, ακόμη κι αν δεν στάζει μέλι)

(συνεχίζεται...)

Από οποιαδήποτε γωνιά, σε οποιονδήποτε κόσμο

Σουπ Μάρκος

Πλανήτης Γη

ΑΥΤΟΙ ΚΑΙ ΕΜΕΙΣ
VI. ΤΑ ΒΛΕΜΜΑΤΑ
4. *Κοιτάζοντας και επικοινωνώντας*

Φεβρουάριος 2013

Θα σας διηγηθώ κάτι που είναι πολύ μυστικό, αλλά μην αρχίσετε να το διαδίδετε... ή τελοσπάντων, δικό σας θέμα τι θα κάνετε.

Τις πρώτες μέρες της εξέγερσής μας, μετά την κατάπαυση του πυρός, γινόταν πολύς θόρυβος για τον *εζεταελέενε*. Υπήρχαν, βέβαια, όλα τα επικοινωνιακά παρεπόμενα που η δεξιά συνηθίζει να μεταχειρίζεται για να επιβάλλει τη σιωπή και το αίμα. Ορισμένα από τα επιχειρήματα που χρησιμοποιήθηκαν τότε είναι τα ίδια με τα σημερινά, αποδεικνύοντας πόσο λίγο σύγχρονη είναι η δεξιά και πόσο αγκυλωμένη η σκέψη της. Αλλά το θέμα μας δεν είναι αυτό τώρα, όπως δεν είναι και το θέμα του Τύπου.

Ωραία λοιπόν, τώρα θέλω να σας πω ότι εκείνη την εποχή άρχισαν να λένε πως η εξέγερση του EZLN ήταν το πρώτο αντάρτικο του 21ου αιώνα (ναι, εμείς, που χρησιμοποιούσαμε ακόμη την *κόα*[1] για να σπείρουμε τη γη, που για το ζεύγος των βοδιών –χωρίς παρεξήγηση– ξέραμε μόνο από αφηγήσεις, και το τρακτέρ το γνωρίζαμε μόνο από φωτογραφίες), ότι ο *Σουπ Μάρκος* ήταν ο κυβερνοαντάρτης που από τη ζούγκλα Λακαντόνα έστελνε στον κυβερνοχώρο τις διακηρύξεις των Ζαπατίστας που έκαναν το γύρο του κόσμου· και ότι βασιζόταν στις δορυφορικές επικοινωνίες για να συντονίζει τις ανατρεπτικές ενέργειες που γίνονταν σε όλο τον κόσμο.

Ναι, έτσι έλεγαν, αλλά... σύντροφοι και συντρόφισσες, ακόμη και την παραμονή της εξέγερσης, η «κυβερνο-ισχύς των Ζαπατίστας» την οποία διαθέταμε ήταν ένας υπολογιστής από εκείνους που χρησιμοποιούσαν τις μεγάλες δισκέτες και είχε λειτουργικό σύστημα DOS, έκδοση μείον ένα τελεία ένα. Μάθαμε να τον χρησιμοποιούμε με έναν από εκείνους τους παλιούς οδηγούς, δεν ξέρω αν υπάρχουν ακόμη, που σου έλεγαν ποιο πλήκτρο έπρεπε να πιέσεις και ακουγόταν μια φωνή που έλεγε, με μαδριλένικη προφορά, «*Πολύ καλά*!», και αν έκανες λάθος, «*Πολύ άσχημα, ηλίθιε, προ-*

1. *Coa*: είδος ξύλινης τσάπας, ίσιας από τη μια πλευρά, καμπυλωτής από την άλλη, που καταλήγει σε μυτερό άκρο.

σπάθησε ξανά!». Εκτός από το να παίζουμε *pacman*, τον χρησιμοποιήσαμε για την «Πρώτη Διακήρυξη της Ζούγκλας Λακαντόνα», την οποία τυπώσαμε σε έναν από εκείνους τους παλιούς εκτυπωτές με ακίδες, που έκανε θόρυβο μεγαλύτερο και από πολυβόλο. Το χαρτί ήταν σε ρολό και συνέχεια κολλούσε, αλλά είχε καρμπόν και καταφέρναμε να τυπώνουμε κάνα δυο κάθε λίγες ώρες. Κάναμε κάμποσες εκτυπώσεις, νομίζω περίπου 100. Διανεμήθηκαν στις πέντε ομάδες της διοίκησης που, μερικές ώρες αργότερα, κατέλαβαν επτά δήμους της μεξικανικής νοτιοανατολικής πολιτείας Τσιάπας. Στο Σαν Κριστόμπαλ δε λας Κάσας, δηλαδή στο δήμο που είχα αναλάβει να καταλάβω, μόλις η πλατεία παραδόθηκε στις δυνάμεις μας, πήγαμε και κολλήσαμε με *σελοτέιπ* (ή όπως αλλιώς λέγεται) τα 15 αντίγραφα που είχαμε πάρει εμείς. Ναι, ξέρω ότι έτσι δεν βγαίνει ο λογαριασμός, θα έπρεπε να είναι 20, αλλά τα 5 που έλειπαν κανείς δεν ξέρει πού ξέμειναν.

Λοιπόν, όταν αποχωρήσαμε από το Σαν Κριστόμπαλ, το ξημέρωμα της 2ας Ιανουαρίου 1994, η υγρή ομίχλη που κάλυπτε την αναδίπλωσή μας ξεκόλλησε τις διακηρύξεις από τους κρύους τοίχους της υπεροπτικής αποικιακής πόλης, και μερικές έμειναν πεταμένες στους δρόμους.

Χρόνια αργότερα, κάποιος μου είπε ότι ανώνυμα χέρια είχαν μαζέψει μερικές και τις φυλούσαν με ζήλο.

Στη συνέχεια ήρθαν οι «Διάλογοι του Καθεδρικού Ναού».[2] Τότε, εγώ είχα έναν από εκείνους τους φορητούς και ελαφρείς υπολογιστές (ζύγιζε 6 κιλά χωρίς την μπαταρία), μάρκας «*Μ᾽ Έκαψες*», με 128 RAM, θέλω να πω 128 kilobytes RAM, σκληρό δίσκο 10 MB, με άλλα λόγια μπορούσε να αποθηκεύσει τα π-ά-ν-τ-α, και έναν ταχύτατο επεξεργαστή που τον άναβες, πήγαινες να ετοιμάσεις καφέ, ξαναγύριζες και μπορούσες ακόμη να τον ξαναζεστάνεις, 7 επί 7 φορές, τον καφέ, πριν καταφέρεις να αρχίσεις να γράφεις. Ένα μηχάνημα πραγματικό κόσμημα. Στο βουνό, για να το κάνουμε να λειτουργήσει, χρησιμοποιούσαμε έναν μετατροπέα ρεύματος συνδεδεμένο με μια μπαταρία αυτοκινήτου. Στη συνέχεια, το ζαπατιστικό τμήμα υψηλής τεχνολογίας σχεδίασε μια συσκευή που έκανε τον υπολογιστή να λειτουργεί με μπαταρία «D», αλλά ζύγιζε περισσότερο από το κομπιούτερ και υποψιάζομαι ότι αυτό κάποια σχέση είχε με το γεγονός πως το pc έσβησε με μια ξαφνική αναλαμπή, αυτή όντως ήταν πολύ λαμπερή, και ένα ντουμάνι καπνού που έδιωξε τα κουνούπια για 3 συνεχόμενες ημέρες. Όσο για το δορυφορικό τηλέφωνο με το οποίο ο Σουπ επικοινωνούσε με τη

2. Από τις 20 Φεβρουαρίου ως τις 2 Μαρτίου 1994 διεξάγονται οι «Διάλογοι για την ειρήνη και τη συμφιλίωση» στον καθεδρικό ναό του Σαν Κριστόμπαλ δε λας Κάσας, με τη συμμετοχή 19 απεσταλμένων των Ζαπατίστας, μεσολαβητών και διαπραγματευτών της κυβέρνησης.

«*διεθνή τρομοκρατία*»; Ένα *γουόκι τόκι* με μέγιστη εμβέλεια 400 μέτρα σε επίπεδο έδαφος (μ' αυτό πρέπει να κυκλοφορούν ακόμη φωτογραφίες του «κυβερνο-αντάρτη», *χα*!). Και το Ίντερνετ; Τον Φεβρουάριο του 1995, όταν ο ομοσπονδιακός στρατός μας καταδίωκε (και όχι ακριβώς για συνέντευξη), ο φορητός υπολογιστής έπεσε στο πρώτο ρυάκι που διασχίσαμε, και οι ανακοινώσεις εκείνης της εποχής γράφτηκαν σε μια γραφομηχανή που μας δάνεισε η επιτροπή του *εχίδο*[3] ενός από τα χωριά που μας προστάτευαν.

Αυτός ήταν ο πανίσχυρος εξοπλισμός υψηλής τεχνολογίας που κατείχαμε τότε, εμείς «οι αντάρτες του κυβερνοχώρου του 21ου αιώνα».

Πραγματικά λυπάμαι αν, εκτός από το ήδη στραπατσαρισμένο εγώ μου, καταστρέφω μερικές ψευδαισθήσεις που αργότερα μεγάλωσαν εκεί έξω, αλλά έτσι ήταν τα πράγματα, όπως ακριβώς σας τα αφηγούμαι τώρα.

Τέλος πάντων, καιρό μετά, μάθαμε ότι...

Ένας νεαρός φοιτητής από το Τέξας, στις ΗΠΑ, μάλλον ένα «*νερντ*» (όπως θα λέγατε), έφτιαξε μια ιστοσελίδα και την ονόμασε απλά «*EZLN*». Αυτή ήταν η πρώτη ιστοσελίδα του EZLN. Και αυτός ο σύντροφος άρχισε να «ανεβάζει» εκεί όλες τις ανακοινώσεις και τις επιστολές που δημοσιεύονταν στον γραπτό Τύπο. Άνθρωποι από άλλα μέρη του κόσμου, που έμαθαν για την εξέγερση μέσα από φωτογραφίες, βιντεοληψεις, ή από δημοσιογραφικά άρθρα, έψαχναν εκεί αυτό που ήταν ο δικός μας λόγος.

Αυτόν τον σύντροφο δεν τον γνωρίσαμε ποτέ. Ή μπορεί και να τον γνωρίσαμε.

Ίσως ήρθε κάποτε στη ζαπατιστική γη, ως ένας ακόμη. Αν ήρθε, ποτέ δεν είπε «*εγώ είμαι αυτός που έκανε τη σελίδα του EZLN*», ούτε «*χάρη σε μένα ξέρουν για εσάς σε πολλά μέρη του κόσμου*», ούτε, πολύ περισσότερο, «*έρχομαι για να με ευχαριστήσετε και να με τιμήσετε*».

Θα μπορούσε να το έχει κάνει, και θα τον ευχαριστούσαμε με σεμνό τρόπο όπως πάντα, αλλά δεν το έκανε.

Και ίσως να μην το γνωρίζετε, αλλά υπάρχουν αρκετοί τέτοιοι άνθρωποι. Άνθρωποι με καλή καρδιά που κάνουν τα πράγματα χωρίς να ζητούν κανένα αντάλλαγμα, χωρίς ανταμοιβή, «χωρίς να το κάνουν θέμα», όπως λέμε εμείς οι Ζαπατίστας.

Κι έτσι ο κόσμος συνέχισε να γυρίζει. Ήρθαν σύντροφοι που γνώριζαν από πληροφορική και στη συνέχεια έφτιαξαν κι άλλες σελίδες, και είμαστε

---

3. *Ejido*: αγροτική κοινότητα συλλογικής ιδιοκτησίας της γης, που καθιερώθηκε συνταγματικά από τη μεξικανική επανάσταση και παρείχε στους κατοίκους της κοινότητας τη δυνατότητα να καλλιεργεί ο καθένας το αγροτεμάχιό του, χωρίς όμως το δικαίωμα πώλησης ή υπενοικίασης.

εδώ που είμαστε τώρα. Δηλαδή, με τον καταραμένο διακομιστή που δεν τραβάει όπως θα έπρεπε, ακόμη κι αν του τραγουδήσουμε και του χορέψουμε το «λα δελ μόνιο κολοράδο»[4] σε ρυθμό κούμπια - κορίδο - ραντσέρα - νορτένια - τροπικάλ - σκα - ραπ - πανκ - ροκ - φολκ - μπαλάντα.

Επίσης χωρίς να το κάνουμε θέμα, ευχαριστούμε αυτόν τον σύντροφο: μακάρι οι πιο πρώτοι θεοί και/ή το ανώτερο ον στο οποίο πιστεύει ή δεν πιστεύει ή αμφισβητεί, να τον ευλογούν.

Δεν γνωρίζουμε τι έχει γίνει μ' αυτόν τον σύντροφο. Ίσως είναι ένας *Ανώνυμος*. Ίσως συνεχίζει να σερφάρει στο διαδίκτυο, ψάχνοντας έναν ευγενή σκοπό να στηρίξει. Ίσως τον υποτιμούν για την εμφάνισή του, ίσως είναι διαφορετικός, ίσως τον στραβοκοιτάζουν οι γείτονές του, οι συνάδελφοί του στη δουλειά ή στη σχολή.

Ή ίσως είναι ένας κανονικός άνθρωπος, ένας ακόμη από τα εκατομμύρια των ανθρώπων που περπατούν στον κόσμο χωρίς κανείς να τους λαμβάνει υπόψη, χωρίς κανείς να τους κοιτάζει.

Και ίσως τύχει να διαβάσει αυτό που σας αφηγούμαι, και να διαβάσει αυτό που του γράφουμε τώρα:

Σύντροφε, εδώ τώρα υπάρχουν σχολεία εκεί όπου πριν μεγάλωνε η άγνοια· υπάρχει τροφή, λίγη αλλά αξιοπρεπής, εκεί όπου μόνο η πείνα ήταν η καθημερινή προσκεκλημένη στο τραπέζι· και υπάρχει ανακούφιση, εκεί όπου το μοναδικό φάρμακο για τον πόνο ήταν ο θάνατος. Δεν ξέρω αν το περίμενες. Ίσως το ήξερες. Ίσως είδες κάτι από το μέλλον σ' αυτές τις λέξεις που προώθησες στον κυβερνοχώρο. Ή ίσως όχι, ίσως το έκανες μόνο επειδή αισθανόσουν ότι ήταν καθήκον σου. Και το καθήκον, εμείς, οι άντρες και γυναίκες Ζαπατίστας, το ξέρουμε καλά, είναι η μόνη σκλαβιά που αγκαλιάζουμε με τη θέλησή μας.

Εμείς, οι άντρες και οι γυναίκες, μάθαμε. Και δεν εννοώ ότι μάθαμε τη σημασία της επικοινωνίας, ή ότι γνωρίσαμε τους διάφορους τρόπους των επιστημών και των τεχνικών της πληροφορικής. Για παράδειγμα, εκτός από τον Ντουρίτο, κανείς μας δεν μπόρεσε να αντιμετωπίσει την πρόκληση να επικοινωνήσει μέσω τουίτ. *Μπροστά στο όριο των 140 χαρακτήρων, είμαι όχι μόνο άχρηστος, έτσι που πέφτω και ξαναπέφτω στα κόμματα, (στις παρενθέσεις), στα αποσιωπητικά..., αλλά και μου τρώει μια ζωή και στο τέλος μου λείπουν χαρακτήρες. Νομίζω ότι είναι απίθανο να μπορέσω να το καταφέρω μια μέρα. Ο Ντουρίτο, για παράδειγμα, έχει προτείνει μια ανακοίνωση που προσαρμόζεται στο όριο του* τουίτ *και λέει:*

4. «La del moño colorado» («Αυτή με τον χρωματιστό κότσο»): πολύ δημοφιλές τραγούδι, και στις ζαπατιστικές κοινότητες, σε ρυθμό *κούμπια* βόρειου Μεξικού.

123456789 123456789 123456789 123456789 123456789 123456789 123456789 123456789 123456789 123456789 123456789 123456789 123456789 1234567890

Αλλά το πρόβλημα είναι ότι ο κωδικός για να αποκρυπτογραφήσει κανείς το μήνυμα καταλαμβάνει το αντίστοιχο επτά τόμων της εγκυκλοπαίδειας «Οι διαφορές», την οποία ολόκληρη η ανθρωπότητα γράφει από τότε που άρχισε τον επίπονο βηματισμό της στη γη, και της οποίας η έκδοση έχει απαγορευτεί από την εξουσία.

Όχι. Αυτό που μάθαμε είναι ότι υπάρχουν άνθρωποι εκεί έξω, κοντά ή μακριά, τους οποίους δεν γνωρίζουμε, και ίσως ούτε εκείνοι μας γνωρίζουν, που είναι σύντροφοι. Και είναι σύντροφοι, όχι επειδή συμμετείχαν σε μια διαδήλωση στήριξης, επισκέφτηκαν μια ζαπατιστική κοινότητα, φορούν ένα κόκκινο μαντίλι στο λαιμό, ή έχουν υπογράψει μια αναφορά, ένα δελτίο συμμετοχής, μια κάρτα μέλους, ή όπως αλλιώς λέγεται.

Είναι επειδή οι Ζαπατίστας γνωρίζουμε ότι όπως υπάρχουν πολλοί κόσμοι που κατοικούν τον κόσμο, έτσι υπάρχουν και πολλές μορφές, τρόποι, χρόνοι και τόποι για να αγωνιστούμε ενάντια στο κτήνος, χωρίς να ζητάμε ή να περιμένουμε τίποτα σε αντάλλαγμα.

Σου στέλνουμε μια αγκαλιά, σύντροφε, όπου κι αν βρίσκεσαι. Είμαι βέβαιος ότι τώρα μπορείς να απαντήσεις την ερώτηση που κάνει κάποιος/α όταν αρχίζει να περπατάει: «Θα αξίζει τον κόπο;»

Ίσως αργότερα μάθεις ότι σε μια κοινότητα ή σ' ένα στρατόπεδο, υπάρχει ένα ζαπατιστικό δωμάτιο υπολογιστών που ονομάζεται «αυτός», έτσι, με πεζά. Και ίσως τότε μάθεις ότι κάποιος από τους καλεσμένους μας που έτυχε να μείνει στο δωμάτιο, πρόσεξε την επιγραφή και ρώτησε ποιος είναι ο «αυτός», κι εμείς απαντήσαμε: «δεν ξέρουμε, αλλά αυτός σίγουρα ξέρει».

Αυτά. Χαιρετισμούς, και ναι, άξιζε τον κόπο, νομίζω.

Από κ.λπ. κ.λπ.

Εμείς, οι άντρες και γυναίκες Ζαπατίστας του εζεταελέενε τελεία κομ τελεία οργκ τελεία νετ, ή όπως κι αν λέγεται

Και όλα αυτά γίνονται θέμα ή ζήτημα, ανάλογα, γιατί όπως ίσως έχετε ήδη παρατηρήσει, εμπιστευόμαστε πολύ τα ελεύθερα και/ή ελευθεριακά μέσα ενημέρωσης, ή όπως αλλιώς λέγονται, και τα άτομα, τις ομάδες, τις συλλογικότητες, τις οργανώσεις που έχουν τους δικούς τους τρόπους για να επικοινωνούν. Τα άτομα, τις ομάδες, τις συλλογικότητες, τις οργανώσεις που

έχουν δικές τους ηλεκτρονικές σελίδες, μπλογκ, ή όπως αλλιώς λέγονται, που δίνουν χώρο στον λόγο μας και, τώρα, στις μουσικές και τις εικόνες που τον συνοδεύουν. Επίσης, τα άτομα ή τις ομάδες που ίσως δεν έχουν καν υπολογιστή, αλλά με τη συζήτηση, μ᾽ ένα φυλλάδιο, ή μια εφημερίδα τοίχου, ή ζωγραφίζοντας ένα γκράφιτι, ή σ᾽ ένα τετράδιο, ή σ᾽ ένα μέσο μαζικής μεταφοράς, ή σ᾽ ένα θεατρικό έργο, ένα βίντεο, μια σχολική εργασία, ένα τραγούδι, ένα χορό, ένα ποίημα, έναν πίνακα, ένα βιβλίο, ένα γράμμα, κοιτάζουν τα γράμματα που η συλλογική μας καρδιά σχεδιάζει.

Αν δεν μας ανήκουν, αν δεν είναι οργανικό μας τμήμα, αν δεν τους δίνουμε εντολές, αν δεν τους διοικούμε, αν είναι αυτόνομοι, ανεξάρτητοι, ελεύθεροι (που σημαίνει ότι διοικούνται μόνοι/ες τους), ή όπως αλλιώς λέγεται, τότε γιατί το κάνουν;

Ίσως επειδή πιστεύουν ότι η πληροφόρηση είναι δικαίωμα όλων, και εναπόκειται στον καθένα και την καθεμία η ευθύνη για το τι να κάνει ή να μην κάνει μ᾽ αυτή. Ίσως επειδή είναι αλληλέγγυοι και έχουν αναλάβει τη δέσμευση να στηρίζουν μ᾽ αυτόν τον τρόπο όσους/ες επίσης αγωνίζονται, ακόμη και με άλλα μέσα. Ίσως επειδή αισθάνονται το καθήκον να το πράξουν.

Ή ίσως για όλα αυτά και ακόμη περισσότερα.

Αυτές, αυτοί, το ξέρουν. Και σίγουρα το έχουν γράψει εκεί, στη σελίδα τους, στο μπλογκ τους, στις διακηρυγμένες αρχές τους, στο φυλλάδιό τους, στο τραγούδι τους, στον τοίχο τους, στο τετράδιό τους, στην καρδιά τους.

Με άλλα λόγια, μιλάω για εκείνους που διαδίδουν αναμεταξύ τους και σε άλλους αυτό που εμείς αισθανόμαστε στην καρδιά μας, δηλαδή ακούν. Για εκείνους που μας κοιτάζουν και κοιτάζουν τον εαυτό τους καθώς μας σκέφτονται, και γίνονται γέφυρα και ανακαλύπτουν τότε ότι αυτά τα λόγια που γράφουν, τραγουδούν, επαναλαμβάνουν, παραλλάσσουν, δεν είναι των Ζαπατίστας, ποτέ δεν ήταν, είναι δικά σας, όλων και κανενός, και είναι μέρος μιας παρτιτούρας που κανείς δεν ξέρει πού βρίσκεται, κι έτσι ανακαλύπτετε ή επιβεβαιώνετε ότι όταν μας κοιτάζετε που κοιτάζουμε τον εαυτό μας ενώ σας κοιτάμε, αγγίζετε και μιλάτε για κάτι μεγαλύτερο για το οποίο δεν υπάρχει ακόμη αλφαβήτα, κι έτσι δεν ανήκει σε μια ομάδα, συλλογικότητα, οργάνωση, αίρεση, θρησκεία, ή όπως αλλιώς λέγεται, αλλά καταλαβαίνετε πως το πέρασμα στην ανθρωπότητα ονομάζεται τώρα «*εξέγερση*».

Ίσως, πριν κάνετε «*κλικ*» στην απόφασή σας να βάλετε στο χώρο σας τον λόγο μας, αναρωτιέστε «*αν αξίζει τον κόπο*». Ίσως αναρωτιέστε μήπως έτσι στηρίζετε την παραμονή του Μάρκος σε καμιά ευρωπαϊκή παραλία,

όπου απολαμβάνει το ευχάριστο κλίμα από αυτά τα ημερολόγια σ' αυτές τις γεωγραφίες. Ίσως αναρωτιέστε μήπως εξυπηρετείτε ένα τέχνασμα του «κτήνους» για να εξαπατήσει και να αφομοιώσει την εξέγερση. Ίσως απαντάτε στον ίδιο τον εαυτό σας ότι η απάντηση στο ερώτημα αν «*αξίζει τον κόπο*» πρέπει να απαντηθεί από εμάς τους Ζαπατίστας, και κάνοντας «*κλικ*» στον υπολογιστή, στο σπρέι, στο στυλό, στην κιθάρα, στο σιντί, στην κάμερα, υποχρεώνετε εμάς να απαντήσουμε «*ναι*». Κι έτσι κάνετε «*κλικ*» στο «*ανεβάστε*» ή «*δημοσιεύστε*» ή «*φορτώστε*» ή στην αρχική χορδή ή στο πρώτο βήμα-χρώμα-στίχο, ή όπως αλλιώς λέγεται.

Και ίσως να μην το ξέρετε, αν και νομίζω πως είναι προφανές, αλλά μας κάνετε «χάρη», όπως λέμε εδώ. Και δεν το λέω επειδή η ιστοσελίδα μας «πέφτει» μερικές φορές, λες και κάνει «*σλαμ*», γλιστράει στο κενό και δεν υπάρχει κανένα συντροφικό χέρι για να απαλύνει την πτώση που, αν γίνει σε τσιμέντο, πάντοτε πονάει χωρίς να έχει σημασία το ημερολόγιο και η γεωγραφία. Το επισημαίνω, γιατί από την άλλη πλευρά του λόγου μας υπάρχουν πολλοί που διαφωνούν και το εκδηλώνουν· υπάρχουν άλλοι, πολύ περισσότεροι, που διαφωνούν και δεν μπαίνουν καν στον κόπο να το πουν· υπάρχουν κάποιοι λίγοι που συμφωνούν και το εκφράζουν· υπάρχουν άλλοι, λίγο περισσότεροι, που συμφωνούν και δεν το λένε· και υπάρχει μια μεγάλη, τεράστια πλειοψηφία, που δεν γνωρίζει τίποτα. Σ' αυτούς τους τελευταίους είναι που θέλουμε να μιλήσουμε, δηλαδή να κοιτάξουμε, δηλαδή να ακούσουμε.

Σύντροφοι, ευχαριστούμε. Το ξέρουμε. Αλλά είμαστε σίγουροι ότι, ακόμη κι αν δεν το ξέραμε, το ξέρετε εσείς. Και πρόκειται γι' αυτό ακριβώς, όπως πιστεύουμε εμείς οι άντρες και οι γυναίκες Ζαπατίστας: να αλλάξουμε τον κόσμο.

(συνεχίζεται...)

Από οποιαδήποτε γωνιά, σε οποιονδήποτε κόσμο

Σουπ Μάρκος

Πλανήτης Γη

Υ.Γ. Ναι, ίσως υπάρχει, στην επιστολή σε «αυτόν», κάποια ένδειξη για τον επόμενο κωδικό πρόσβασης.

Υ.Γ. ΠΟΥ ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΖΕΙ ΧΩΡΙΣ ΛΟΓΟ. Δεν έχουμε ούτε λογαριασμό *τουίτερ* ούτε *φέισμπουκ* ούτε ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ούτε αριθμό τηλεφώ-

νου ούτε ταχυδρομική θυρίδα. Αυτά που εμφανίζονται στην ηλεκτρονική ιστοσελίδα είναι για τη σελίδα, και ορισμένοι σύντροφοι και συντρόφισσες μας βοηθούν και μας στέλνουν ό,τι λαμβάνουν, όπως ακριβώς αποστέλλουν ό,τι τους στέλνουμε. Κατά τα λοιπά, είμαστε κατά της πνευματικής ιδιοκτησίας, κι έτσι ο καθένας μπορεί να έχει *τουίτερ* ή *φέισμπουκ* ή οτιδήποτε άλλο, και να χρησιμοποιεί τα ονόματά μας, παρ᾽ όλο που φυσικά ούτε είμαστε εμείς ούτε μας εκπροσωπεί. Αλλά, όπως μου έχουν πει, οι περισσότεροι μεταξύ αυτών διευκρινίζουν ότι δεν είναι αυτοί που υποτίθεται ότι είναι. Και η αλήθεια είναι ότι μας διασκεδάζει να φανταζόμαστε την ποσότητα των ύβρεων και των σχολίων (που δεν στάζουν μέλι) που έχουν λάβει και θα λάβουν, τα οποία αρχικά προορίζονταν για τον *εζεταελέενε* και/ή γι᾽ αυτόν που γράφει αυτές τις γραμμές.

ΑΥΤΟΙ ΚΑΙ ΕΜΕΙΣ
VI. ΤΑ ΒΛΕΜΜΑΤΑ
5. *Κοιτάζοντας τη νύχτα όπου είμαστε*
(*Από τη νέα σελήνη μέχρι το πρώτο τέταρτο*)

Φεβρουάριος 2013

Πολλά φεγγάρια πριν: μια καινούργια σελήνη, ολοκαίνουργη, ξεπροβάλλει τόσο που μόλις φαίνονται οι σκιές από κάτω, και τότε...

Έρχεται ο *αυτός-είμαστε*. Χωρίς να χρειάζεται να συμβουλευτεί χαρτιά ή σημειώσεις, ο λόγος του προχωράει σκιαγραφώντας τα βλέμματα αυτών που διοικούν εδώ και στους οποίους υπακούμε. Όταν τελειώνει, κοιτάζουμε.

Το μήνυμα των λαών είναι σαφές, σύντομο, απλό, πειστικό. Όπως πρέπει να είναι οι διαταγές.

Εμείς, άντρες και γυναίκες, στρατιώτες, δεν λέμε τίποτα, μόνο κοιτάζουμε, σκεφτόμαστε: «*Είναι πολύ μεγάλο. Αυτό δεν ανήκει πια μόνο σε μας, ούτε μόνο στους ζαπατιστικούς λαούς. Ούτε μόνο σ' αυτή τη γωνιά, σ' αυτή τη γη. Αλλά σε πολλές γωνιές, σε όλους τους κόσμους*».

– *Πρέπει να το φροντίσουμε,* λέμε οι *όλες-είμαστε*, και ξέρουμε ότι δεν μιλάμε μόνο γι' αυτό, αλλά και για τον *αυτόν-είμαστε*.

– *Θα πάει καλά... αλλά πρέπει να προετοιμαστούμε μήπως πάει στραβά, όπως είναι έτσι κι αλλιώς ο τρόπος μας*, λέμε οι *όλοι-είμαστε*.

– *Τότε, πρέπει να την προετοιμάσουμε*, λέμε οι *όλες-είμαστε*, *να τη φροντίσουμε, να τη μεγαλώσουμε.*

– *Ναι*, απαντάμε οι *όλοι-είμαστε*.

– *Πρέπει να μιλήσουμε με τους νεκρούς μας. Αυτοί θα μας υποδείξουν το χρόνο και τον τόπο*, λέμε οι *όλες-είμαστε*.

Κοιτάζοντας προς τα κάτω, τους νεκρούς μας, τους ακούμε. Τους πηγαίνουμε τη μικρή πέτρα. Στο κατώφλι του σπιτιού τους την ακουμπάμε. Την κοιτάζουν. Τους κοιτάζουμε να την κοιτάζουν. Μας βλέπουν και οδηγούν το βλέμμα μας πολύ μακριά, εκεί όπου δεν φτάνουν ούτε τα ημερολόγια ούτε η γεωγραφία. Κοιτάζουμε αυτό που το βλέμμα τους μας δείχνει. Σιωπούμε.

Επιστρέφουμε, κοιταζόμαστε, μιλάμε μεταξύ μας.

– Πρέπει να αναλάβουμε τη φροντίδα για πολύ καιρό, να προετοιμάσουμε κάθε βήμα, κάθε μάτι, κάθε αυτί... θα αργήσει.

– Θα πρέπει να κάνουμε κάτι για να μην μας κοιτάζουν, και μετά κάτι άλλο για να μας κοιτάζουν.

– Έτσι κι αλλιώς δεν μας κοιτάζουν πια, ή κοιτάζουν αυτό που πιστεύουν ότι κοιτάζουν.

– Αλλά ναι, πρέπει να κάνουμε κάτι... Το αναλαμβάνω, είναι η σειρά μου.

– Ο αυτός-είμαστε να αναλάβει αυτό με τους λαούς. Οι όλοι-είμαστε αναλαμβάνουμε αυτό με τη φροντίδα, με τρόπο ευγενικό, ήρεμο, σιωπηλό, όπως ξέρουμε να κάνουμε.

Μερικά φεγγάρια πριν, έβρεχε…

– Κιόλας; Νομίζαμε ότι θα έπαιρνε περισσότερο καιρό.

– Ε ναι, αλλά έτσι είναι τώρα.

– Εντάξει. Τώρα σκέψου καλά αυτό που πρόκειται να ρωτήσουμε: Θέλουν να γυρίσουν και να τους κοιτάξουν οι άλλοι;

– Θέλουν. Αισθάνονται δυνατοί, είναι δυνατοί. Λένε ότι αυτό ανήκει σε όλους, σε όλες, σε κανέναν. Έτοιμοι, έτοιμες είναι, λένε.

– Αντιλαμβάνεσαι όμως ότι θα μας κοιτάξουν όχι μόνο όσοι είναι όπως είμαστε εμείς, αλλά και τα Αφεντικά από διάφορες πλευρές που μισούν και καταδιώκουν αυτό που είμαστε;

– Ναι, το έχουμε λάβει υπόψη μας, το ξέρουμε. Είναι η σειρά μας, η σειρά σου.

– Καλά, λείπει μόνο ο τόπος και η ημερομηνία.

– Εδώ, και το χέρι δείχνει το ημερολόγιο και τη γεωγραφία.

– Το βλέμμα που θα προκαλέσουμε με αυτό δεν θα είναι πια το βλέμμα του οίκτου, της λύπης, της συμπόνιας, της φιλανθρωπίας, της ελεημοσύνης. Θα υπάρχει χαρά σε αυτούς που είναι σαν εμάς, αλλά οργή και μίσος στα Αφεντικά. Θα μας επιτεθούν με όλα τους τα μέσα.

– Ναι, τους το είπα. Κοιταχτήκαν μεταξύ τους, αλλά είπαν αυτό: «Θέλουμε να κοιτάξουμε και να κοιταχτούμε με αυτούς που είμαστε, παρ᾽ όλο που δεν γνωρίζουμε ούτε γνωρίζουν ότι είναι αυτό που είμαστε. Θέλουμε να μας κοιτάξουν. Για τα Αφεντικά είμαστε έτοιμοι, έτοιμες, προετοιμασμένοι, προετοιμασμένες είμαστε».

– Πότε και πού λοιπόν; Βάζουν ημερολόγια και χάρτες πάνω στο τραπέζι.

– Τη νύχτα, όταν χαράζει ο χειμώνας.
– Πού;
– Στην καρδιά σας.
– Όλα έτοιμα;
– Όλα έτοιμα, σίγουρα.
– Εντάξει.

Ο καθένας αυτό που έχει αναλάβει. Μόνο τα χέρια σφίξαμε. Δεν χρειαζόταν τίποτε άλλο.

Μερικές νύχτες πριν, η σελήνη άγρυπνη και χλωμή...

– Εντάξει. Είναι ήδη έτοιμοι αυτοί που κοιτάζουμε. Το επόμενο μέρος θα το αναλάβουν άλλα βλέμματα. Η σειρά σου, λέμε στον *αυτόν-είμαστε*.

– Είμαι έτοιμος, διαθέσιμος είμαι, λέει ο *αυτός-είμαστε*.

Οι *όλοι-είμαστε* συμφωνούμε σιωπηλά, όπως είναι ο τρόπος μας.

– Πότε;
– Όταν μιλήσουν οι νεκροί μας.
– Πού;
– Στην καρδιά σας.

Φεβρουάριος 2013. Νύχτα. Σελήνη ενός τετάρτου. Το χέρι που είμαστε γράφει:

«*Συντροφόισσες, συντρόφισσες και σύντροφοι της Έκτης:*

Θέλουμε να σας παρουσιάσουμε έναν από τους πολλούς αυτούς που είμαστε, τον σύντροφό μας εξεγερμένο υποδιοικητή Μοϊσές. Αυτός προστατεύει την πόρτα μας και με τον λόγο του μιλάμε οι όλοι και όλες που είμαστε. Σας ζητάμε να τον ακούσετε, δηλαδή να τον κοιτάξετε κι έτσι να μας κοιτάξετε».
(...)

(συνεχίζεται...)

Από οποιαδήποτε γωνιά, σε οποιονδήποτε κόσμο

Σουπ Μάρκος

Πλανήτης Γη

Υ. Γ. ΠΟΥ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΕΙ ΚΑΙ ΥΠΟΔΕΙΚΝΥΕΙ: Το κείμενο που ακολουθεί και θα εμφανιστεί στην ηλεκτρονική ιστοσελίδα του «Enlace Zapatista» στις 14 Φεβρουαρίου, μέρα που οι άντρες και οι γυναίκες Ζαπατίστας τιμούμε και χαιρετίζουμε τους νεκρούς μας, είναι κυρίως για τους συντρό-

φους, τις συντρόφισσες και τις *συντροφόισσες* της «Έκτης». Το πλήρες κείμενο θα μπορεί να διαβαστεί μόνο μ' έναν κωδικό πρόσβασης (για τον οποίο δόθηκαν αρκετές υποδείξεις και μπορεί να τον συμπεράνει κανείς) που έχει σταλεί μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, όπου μπορέσαμε. Αν δεν τον έχετε λάβει και δεν μαντεύετε τη λύση (μπορείτε να την βρείτε διαβάζοντας με προσοχή αυτό το κείμενο καθώς και το προηγούμενο, «*Κοιτάζοντας και επικοινωνώντας*»), απλά στείλτε ένα ηλεκτρονικό μήνυμα στην ιστοσελίδα και θα σας σταλεί ο κωδικός πρόσβασης. Όπως έχουμε ήδη εξηγήσει σε προηγούμενες περιπτώσεις, τα ελεύθερα μέσα ενημέρωσης θα επιλέξουν τα ίδια αν θα δημοσιεύσουν το πλήρες κείμενο ή όχι, σύμφωνα με τις δικές τους αυτόνομες και ελευθεριακές εκτιμήσεις. Το ίδιο ισχύει για κάθε συντρόφισσα, σύντροφο και *συντροφόισσα* της Έκτης, από κάθε γεωγραφία. Η επιθυμία μας δεν είναι άλλη από το να σας γνωστοποιήσουμε ότι απευθυνόμαστε σε σας και, με πολύ ιδιαίτερο τρόπο, σε όσους και όσες εσείς αποφασίσετε να τοποθετήσετε στην άλλη πλευρά της γέφυρας όπου κοιτάζει το βλέμμα μας.

ΑΥΤΟΙ ΚΑΙ ΕΜΕΙΣ
VI. ΤΑ ΒΛΕΜΜΑΤΑ
6. *Ο αυτός-είμαστε*

Ζαπατιστικός Στρατός για την Εθνική Απελευθέρωση
14 Φεβρουαρίου 2013

Προς: τις συμμετέχουσες και τους συμμετέχοντες στην Έκτη σε όλο τον κόσμο
Από: τον εξεγερμένο υποδιοικητή Μοϊσές

Ο καιρός έχει έρθει πια και η στιγμή του επίσης. Είναι σαν αυτούς τους καιρούς που βιώνουν όλα τα ανθρώπινα όντα, είτε είναι καλοί είτε κακοί άνθρωποι· γεννιούνται, έρχονται και πεθαίνουν, φεύγουν. Αυτοί είναι οι καιροί. Αλλά υπάρχει κι ένας άλλος καιρός, στον οποίο μπορούν να αποφασίσουν προς τα πού θα βαδίσουν, όταν είναι πια καιρός να κοιτάξουν το χρόνο, με άλλα λόγια μπορούν να καταλάβουν τη ζωή, πώς πρέπει να είναι η ζωή εδώ σ' αυτόν τον κόσμο, ότι κανείς δεν μπορεί να είναι αφέντης αυτού που είναι ο κόσμος.

Εμείς γεννηθήκαμε ιθαγενείς και είμαστε ιθαγενείς, ερχόμαστε και ξέρουμε ότι θα φύγουμε, αυτός είναι ο κανόνας. Αρχίσαμε να βαδίζουμε τη ζωή και μας έδωσαν να καταλάβουμε ότι εμείς, ως ιθαγενείς, δεν προχωράμε καλά, είδαμε αυτό που συνέβη στους προ-προπαππούδες και προγιαγιάδες μας, δηλαδή το 1521 [*κατάκτηση των Ισπανών*], το 1810 [*πόλεμος της ανεξαρτησίας*] και το 1910 [*μεξικανική επανάσταση*], ότι πάντοτε μας χρησιμοποιούσαν και δίναμε τη ζωή μας για να ανεβαίνουν άλλοι στην εξουσία, για να συνεχίσουν τα ίδια, να μας υποτιμούν, να μας κλέβουν, να μας καταπιέζουν, να μας εκμεταλλεύονται.

Και βρήκαμε έναν τρίτο καιρό. Είναι ο τόπος όπου βρισκόμαστε τώρα, έχουμε ήδη αρκετό χρόνο που περπατάμε, τρέχουμε και μαθαίνουμε, δουλεύουμε, πέφτουμε και σηκωνόμαστε. Αυτό είναι τόσο σημαντικό γιατί ο καθένας και η καθεμία πρέπει να καταγράψει, να γεμίσει την ταινία του για να την αναπαραγάγει αργότερα με περισσότερες ζωές από άλλους καιρούς. Ναι, εμάς μας άφησαν γεμάτο το σακίδιό μας με ταινίες, παρ' όλο που μερικοί από μας δεν βρίσκονται πια εδώ. Μένουν όσοι συνεχίζουν, κι

έτσι συνεχίζεται ό,τι συνεχίζεται. Και λείπει ό,τι λείπει, μέχρι να φτάσουμε στο τέλος και να αρχίσουμε αυτή την άλλη δουλειά της οικοδόμησης, όπου αρχίζει η άλλη γέννηση ενός άλλου κόσμου, όπου δεν επιτρέπουμε πια να μας ξανατσακίσουν και δεν υπάρχει πια λήθη για εμάς τους αυτόχθονες λαούς, δεν θα το επιτρέψουμε πλέον, έχουμε μάθει. Θέλουμε να ζούμε καλά, να είμαστε ίσοι και ίσες τόσο στην ύπαιθρο όσο και στην πόλη, όπου ο λαός της υπαίθρου και της πόλης θα διοικεί, κι αυτός που είναι στην κυβέρνηση θα υπακούει, κι αν δεν υπακούει θα φεύγει και θα έρχεται άλλη κυβέρνηση.

Ναι, είμαστε ιθαγενείς, δουλεύουμε τη μάνα γη, ξέρουμε να χειριζόμαστε τα εργαλεία για να βγάλουμε την τροφή που δίνει η μάνα γη. Είμαστε από διάφορους λαούς με διαφορετικές γλώσσες. Εγώ έχω τα τσελτάλ ως μητρική γλώσσα, παρ᾽ όλο που καταλαβαίνω επίσης τα τσοτσίλ και τα τσολ, και έμαθα τα καστιγιάνικα στην οργάνωση, με τις συντρόφισσες και τους συντρόφους μου. Και τώρα είμαι αυτό που είμαστε, και μαζί με τους συντρόφους μου έχω μάθει αυτό που θέλουμε να είναι η ζωή σ᾽ έναν νέο κόσμο.

Το γράφω αυτό στο όνομα όλων των Ζαπατίστας, αφού το κομπιούτερ του σουπ διαλύθηκε, και τον είδα που έφυγε για να το φτιάξει, και τον ρώτησα τι συνέβη στο κομπιούτερ του, και μου είπε ότι τα ᾽φτυσε το «σουίτς», μου είπε, α καλά, είπα εγώ, κι αυτός γύρισε κουβαλώντας ένα καλέμι κι ένα πεντάκιλο σφυρί. Πάει, είπα, δεν πρόκειται να το φτιάξει. Και μου είπε να μιλήσω σε σας για να αρχίσετε να γνωρίζετε αυτόν που αναλαμβάνει να προστατεύει την πόρτα, όπως ακριβώς εμείς αρχίζουμε να σας γνωρίζουμε μέσα από αυτά που γράφετε και λέτε από κάθε μέρος, και αυτά που μας αφηγείστε και μας έχετε αφηγηθεί ως συντρόφισσες και σύντροφοι που είμαστε στην Έκτη.

Κάτι έμαθα να σκαλίζω κι εγώ στο κομπιούτερ, μου είχαν δώσει εκεί πέρα ένα για να μάθω, πάει λίγος καιρός. Τώρα είναι η στιγμή να γράψω κι εγώ, αλλά ανησυχώ μήπως την πάθω σαν τον σουπ που διάλυσε το κομπιούτερ του, έχω όμως τη λύση: μια σφυριά, και τέλος, πίσω στο μολύβι και το χαρτί. Κανένα πρόβλημα.

Όπως και να ᾽χει, πρέπει να σας πω ότι αυτό που έχει αναλάβει ο σουπ Μάρκος, να παρατηρεί από το παράθυρο, δεν έχει τελειώσει ακόμη. Δηλαδή, λείπει ό,τι λείπει, αλλά μένει σε εκκρεμότητα μέχρι να λύσει το πρόβλημα του κομπιούτερ του ο σουπ.

Ναι, είναι δουλειά του σουπ να βλέπει από το παράθυρο αυτούς που μας κοιτάζουν, αυτούς που λένε ότι είναι «καλοί», ότι αγωνίζονται για τον λαό κι έχουν καθοδηγήσει τον λαό αλλά χωρίς κανένα αποτέλεσμα, χωρίς

καμία τύχη, γιατί, όπως λένε, ο λαός δεν καταλαβαίνει, ενώ αυτοί ξέρουν πολύ καλά τι να κάνουν, αλλά κανείς δεν τους ακολουθεί. Γιατί; Αυτό είναι που δεν καταλαβαίνουν, ούτε θα καταλάβουν, γιατί μόνο σκέφτονται και κοιτάζουν από τα πάνω και σκαρφαλώνουν για να φτάσουν πιο πάνω.

Λοιπόν, όλο αυτό και πολλά άλλα πράγματα είναι δουλειά του σουπ, γιατί έχει αναλάβει να φροντίζει το παράθυρο, είναι σαν το πλαίσιο ενός παραθύρου.[1]

Επίσης, έχει αναλάβει να βλέπει και να μαθαίνει τι γίνεται με αυτούς και αυτές που δεν ακολουθούν εκείνους που κοιτάζουν μόνο προς τα πάνω, γιατί είναι έτσι όπως είναι, τι σκέφτονται, πώς σκέφτονται. Εμείς νομίζουμε ότι το πιθανότερο είναι να σκέφτονται όπως εμείς οι Ζαπατίστας, ότι πρέπει να είναι νόμος ο λαός να διοικεί και η κυβέρνηση να υπακούει.

Κι ακόμη, έχει αναλάβει να δέχεται τις κριτικές, τις προσβολές και τα φαρμακερά σχόλια, όπως λέει αυτός, και τις κοροϊδίες όσων είναι εκεί έξω. Αυτός όμως δεν ανησυχεί γι᾽ αυτές τις προσβολές και τα ψέματα, αλλά γελάει, γιατί έτσι κι αλλιώς τον έχουμε προετοιμάσει γι᾽ αυτό, είναι από ανοξείδωτο χάλυβα. Και δεν τον πονούν κάτι τέτοια, ε, εντάξει, καμιά φορά μόνο τον πονάει η κοιλιά του από τα γέλια για τα πράγματα που του λένε.

Και μου λέει ότι ίσως αρχίσουν να κοροϊδεύουν και μένα, ή όποιον τύχει να πρέπει να εμφανιστεί δημόσια. Τι να κάνουμε, έτσι είναι, μπορεί να έρθει η σειρά μου να με κάνουν καρικατούρα ή να με προσβάλουν ή να με κοροϊδέψουν επειδή είμαι ιθαγενής, έτσι όπως κοροϊδεύουν αυτόν γιατί είναι αυτό που είναι. Αλλά εμάς μας ενδιαφέρει μόνο ο κόσμος που θέλει να αγωνιστεί για να τελειώνουμε με την αδικία, κι έτσι, όσο δεν μας πετάνε σφαίρες και βόμβες, δεν υπάρχει πρόβλημα. Και αν μας πετάξουν, πάλι το ίδιο κάνει, γιατί υπάρχουν πλέον συντρόφισσες και σύντροφοι έτοιμες και έτοιμοι για τη δουλειά που θέλει και πάντα θα θέλει ο αγώνας. Με άλλα λόγια, είμαστε πανέτοιμοι για όλα και δεν φοβόμαστε.

Αυτά τα χρόνια, μου λέει ο σουπ, πολλούς ανθρώπους τους εμποδίζουν να δουν το παράθυρο, αλλά και πάλι, γρήγορα εμφανίζονται αυτοί και αυτές που μοιάζουν με εμάς. Και θέλησε να μετρήσει πόσες και πόσοι είναι, αλλά έχασε το λογαριασμό και το έκανε με τον δικό μας τρόπο, δηλαδή τον τρόπο των ιθαγενών, και είπε ότι είναι ένα σωρό. Πόσοι είναι; τον ρώτησα. Πολλοί, πολλές, μου είπε. Α, είπα εγώ. Κι αυτό μας επιβεβαιώνει ότι υπάρχουν πολλοί και πολλές σαν εμάς και μια μέρα θα πούμε μαζί με αυτούς και αυτές «αυτό είμαστε», χωρίς να έχει σημασία αν είμαστε ιθαγενείς ή όχι.

1. Πρόκειται για λογοπαίγνιο, αφού η λέξη «πλαίσιο» στα ισπανικά είναι «marco».

Και έτσι οργανωνόμαστε εμείς, μερικοί κάνουν κάποια πράγματα και άλλοι κάνουν άλλα. Για παράδειγμα, τώρα είναι η σειρά του σουπ Μάρκος να αναλάβει το παράθυρο και η δική μου την πόρτα, κι άλλοι έχουν αναλάβει άλλα πράγματα.

Και σ᾽ αυτές τις στιγμές θυμόμαστε έναν σύντροφο αξέχαστο για όλες και όλους εμάς τους/ις Ζαπατίστας, τον υποδιοικητή Πέδρο,[2] ο οποίος τις τελευταίες ημέρες του 1993 μας είπε: «Να μάθετε σύντροφοι, γιατί μια μέρα θα έρθει η σειρά σας. Θα αγωνιστούμε μαζί με εργάτες, αγρότες, νέους, παιδιά, γυναίκες, άντρες, γέροντες του Μεξικού και επίσης του κόσμου». Ήταν η αλήθεια και είναι η αλήθεια, ακόμη και χωρίς αυτόν. Η αλήθεια της αλήθειας άρχισε όταν αρχίσαμε να αγωνιζόμαστε για τον λαό.

Λοιπόν, σύντροφοι, τώρα ξέρετε πια ότι εγώ είμαι ο υπεύθυνος της πόρτας, έχω την ευθύνη για τη νέα μορφή συνεργασίας με τους συντρόφους και τις συντρόφισσες που θα έρθουν να μάθουν αυτό που χρόνια τους έχει πάρει να χτίσουν οι σύντροφοι και οι συντρόφισσες Ζαπατίστας, αυτό που είμαστε σήμερα.

Επειδή πιστεύουμε και εμπιστευόμαστε τον λαό, είναι πια ώρα να κάνουμε κάτι σχετικά μ᾽ αυτό που τόσα χρόνια έχουμε δει και ζήσει, για την καταστροφή που μας έχουν προκαλέσει και από την οποία υποφέρουμε, και είναι ώρα να ενώσουμε τη σκέψη μας και να προχωρήσουμε μαθαίνοντας και μετά να δουλέψουμε και να οργανωθούμε. Τι καλά που μπορούμε πια να το κάνουμε, μετά από τόσες εμπειρίες που έχουμε και είναι αυτές που μας καθοδηγούν για να μην εξακολουθούν να υπάρχουν οι ίδιοι τρόποι που μας έφεραν σ᾽ αυτό το σημείο.

Όσο δεν κάνουμε αυτό που είναι η σκέψη των λαών, οι λαοί δεν μας ακολουθούν. Και για να μην πέσουμε στα ίδια λάθη, αρκεί μόνο να δούμε όσα κάναμε στο παρελθόν. Να χτίσουμε κάτι καινούργιο, που στ᾽ αλήθεια να είναι λόγος και σκέψη και απόφαση και ανάλυση, πρόταση του λαού, να έχει μελετηθεί και τελικά προταθεί από τον λαό.

Είναι σαν τα 10 χρόνια που δουλεύαμε στην παρανομία, όταν δεν μας ήξερε κανείς. «Μια μέρα θα μας μάθουν», λέγαμε κι έτσι κάναμε τις δουλειές στη διάρκεια αυτών των χρόνων. Κι έπειτα μια μέρα αποφασίσαμε ότι ήρθε η ώρα να μας μάθουν. Τώρα έχουμε 19 χρόνια που μας γνωρίζετε, εσείς θα πείτε αν είναι καλό ή κακό αυτό που κάνουμε. Οι σύντροφοι και οι συντρό-

2. Ο υποδιοικητής Πέδρο, θρυλικό πρόσωπο στις ζαπατιστικές κοινότητες, μέλος των «Δυνάμεων για την Εθνική Απελευθέρωση» (FLN) από τη δεκαετία του ᾽70, συμμετείχε στην ίδρυση του EZLN και σκοτώθηκε την 1η Ιανουαρίου 1994, επικεφαλής των μαχητών Ζαπατίστας που είχαν αναλάβει την κατάληψη της πόλης Λας Μαργκαρίτας.

φισσές μου λένε ότι ζουν καλύτερα με τις αυτόνομες κυβερνήσεις τους. Αυτοί και αυτές καταλαβαίνουν τι είναι η αληθινή δημοκρατία που φτιάχνεται με τους λαούς τους, δεν γίνεται η δημοκρατία κάθε 6 ή κάθε 3 χρόνια. Η δημοκρατία πραγματοποιείται σε κάθε λαό, στις αυτόνομες δημοτικές συνελεύσεις και στις συνελεύσεις των ζωνών που κάνουν τα Συμβούλια Καλής Διακυβέρνησης. Και η δημοκρατία φτιάχνεται στη συνέλευση, όταν συγκεντρώνονται όλες οι ζώνες που ελέγχουν τα Συμβούλια Καλής Διακυβέρνησης. Δηλαδή η δημοκρατία γίνεται κάθε μέρα, μέσα από τη δουλειά σε όλες τις αρχές της αυτόνομης διακυβέρνησης και μαζί με τους λαούς, γυναίκες και άντρες. Χειρίζονται δημοκρατικά όλα τα ζητήματα της ζωής, αισθάνονται ότι η δημοκρατία είναι δική τους, γιατί αυτοί και αυτές συζητούν, μελετούν, προτείνουν, αναλύουν και αποφασίζουν στο τέλος για τα ζητήματα.

Αυτές και αυτοί μας λένε, ρωτώντας, πώς θα είναι αυτή η χώρα και αυτός ο κόσμος αν οργανωθούμε μαζί με τα υπόλοιπα αδέλφια μας που είναι ιθαγενείς, αλλά και μη ιθαγενείς. Το αποτέλεσμα είναι ένα μεγάλο χαμόγελο, σαν να λένε ότι η απάντηση στο ερώτημα είναι η χαρά, γιατί τα αποτελέσματα της δουλειάς που κάνουν τα έχουν στα χέρια τους.

Ναι, έτσι είναι, το μόνο που χρειάζεται είναι να οργανωθούμε οι φτωχοί της υπαίθρου και της πόλης, χωρίς να μας διοικεί κανείς άλλος εκτός από εμάς τους ίδιους και τις ίδιες και όσοι εμείς επιλέγουμε. Όχι εκείνοι και εκείνες που θέλουν μόνο να κατακτήσουν την εξουσία, κι έπειτα, όταν είναι στην εξουσία, μας επιβάλλουν τη λήθη, και μετά έρχεται κάποιος άλλος που τους μοιάζει και λέει, τώρα ναι, τα πράγματα στ' αλήθεια θ' αλλάξουν και συνεχίζεται η ίδια κοροϊδία. Δεν θα κρατήσουν το λόγο τους, το ξέρουμε πια, το ξέρουν κι εκείνοι, κι έτσι δεν αξίζει πλέον τον κόπο να τους το γράφουμε, αλλά η πραγματικότητα είναι ότι έτσι μας έχουν σ' αυτή τη χώρα. Είναι τόσο απελπιστικό, εξουθενωτικό, τρομερό.

Εμείς οι φτωχοί ξέρουμε ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος ζωής, αυτός που θέλουμε, αλλά δεν μας αφήνουν, γιατί ξέρουν ότι θα εξαφανίσουμε την εκμετάλλευση και τους εκμεταλλευτές και θα χτίσουμε μια νέα ζωή χωρίς εκμετάλλευση. Δεν θα μας δυσκολέψει να το μάθουμε, γιατί ξέρουμε πώς πρέπει να είναι η αλλαγή, γιατί όλα όσα έχουμε υποφέρει πρέπει να αλλάξουν. Οι αδικίες, τα βάσανα, οι λύπες, οι κακοποιήσεις, οι ανισότητες, οι χειραγωγήσεις, οι κακοί νόμοι, οι διωγμοί, τα βασανιστήρια, οι φυλακές και πολλά άλλα άσχημα πράγματα που υποφέρουμε, ξέρουμε καλά ότι δεν πρόκειται να τα επαναλάβουμε, δεν θα κάνουμε στον εαυτό μας το ίδιο κακό. Όπως λέμε εμείς εδώ, οι άντρες και γυναίκες Ζαπατίστας, αν κάνουμε λάθος, ε λοιπόν, το καλύτερο είναι να το διορθώσουμε εμείς, όχι όπως

τώρα, που κάποιοι τα κάνουν σκατά και άλλοι την πληρώνουν, δηλαδή αυτοί που τα κάνουν σκατά τώρα είναι οι βουλευτές, οι γερουσιαστές και οι κακές κυβερνήσεις του κόσμου, και είναι ο λαός που την πληρώνει.

Δεν χρειάζεται πολύ μελέτη, ούτε χρειάζεται να ξέρει κανείς καλά ισπανικά, ούτε χρειάζεται να ξέρει να διαβάζει πολύ. Δεν λέμε ότι δεν είναι χρήσιμο, αλλά αυτό που αρκεί για τη δουλειά, ναι, αυτό μας χρησιμεύει, γιατί μας βοηθάει να δουλέψουμε οργανωμένα, είναι δηλαδή ένα εργαλείο της δουλειάς για να επικοινωνούμε μεταξύ μας. Αυτό που λέμε είναι ότι την αλλαγή εμείς ξέρουμε να την κάνουμε, δεν χρειάζεται να βγει κάποιος και να κάνει την καμπάνια του για να μας πει ότι αυτός ή αυτή θα είναι η αλλαγή, λες και δεν ξέρουμε εμείς οι εκμεταλλευόμενοι και οι εκμεταλλευόμενες πώς θα είναι η αλλαγή που θέλουμε. Με καταλαβαίνετε, έτσι δεν είναι, αδέλφια ιθαγενείς και λαοί του Μεξικού, αδέλφια ιθαγενείς και μη του κόσμου;

Γι᾽ αυτό, αδέλφια φτωχοί ιθαγενείς και μη, μπείτε στον αγώνα, οργανωθείτε, αυτοκυβερνηθείτε, μην αφήνετε και μην καλοβλέπετε αυτούς που θέλουν να σας κυβερνήσουν, κάντε αυτό που εσείς αποφασίζετε και θα δείτε ότι τα πράγματα θα αρχίσουν να παίρνουν δρόμο παρόμοιο με αυτόν που έχουμε πάρει εμείς οι Ζαπατίστας.

Μη σταματάτε να αγωνίζεστε, όπως οι εκμεταλλευτές δεν θα πάψουν να μας εκμεταλλεύονται, αλλά φτάστε μέχρι το τέλος, δηλαδή το τέλος της εκμετάλλευσης. Κανείς δεν θα το κάνει για εμάς, εκτός από εμάς τους ίδιους και τις ίδιες. Εμείς να πιάσουμε το χαλινάρι, να πάρουμε το τιμόνι και να οδηγήσουμε τη μοίρα μας εκεί όπου θέλουμε να πάμε, να πάμε εκεί όπου ο λαός διοικεί. Εκεί, ναι, ο λαός είναι η δημοκρατία, ο λαός διορθώνεται και συνεχίζει. Όχι όπως τώρα, που είναι 500 βουλευτές και 228 γερουσιαστές, άντρες και γυναίκες, που τα σκατώνουν, και είναι εκατομμύρια αυτοί που υποφέρουν από την πανούκλα και τα τοξικά που οδηγούν στο θάνατο, δηλαδή είναι οι φτωχοί που υποφέρουν, ο λαός του Μεξικού.

Αδέρφια εργάτες/τριες, σας έχουμε στο μυαλό μας, όπως και όλους/ες τους/ις υπόλοιπους/ες εργαζόμενους/ες, έχουμε την ίδια μυρωδιά του ιδρώτα από τη δουλειά για τους/ις εκμεταλλευτές/λεύτριες. Τώρα που ανοίγουν την πόρτα οι συντρόφισσες και οι σύντροφοι Ζαπατίστας, αν μας καταλάβατε, μπείτε στην «Έκτη» και γνωρίστε την αυτόνομη διακυβέρνηση των συντροφισσών και των συντρόφων Ζαπατίστας του EZLN. Και το ίδιο κάντε, αν μας καταλάβατε, κι εσείς αδέλφια μας ιθαγενείς και μη του κόσμου.

Είμαστε οι κύριοι παραγωγοί του πλούτου αυτών που είναι ήδη πλού-

σιοι. Φτάνει πια! Ξέρουμε ότι υπάρχουν κι άλλες/οι εκμεταλλευόμενες/οι, θέλουμε να οργανωθούμε και με αυτές/ούς, να αγωνιστούμε για τον λαό του Μεξικού και του κόσμου, που ανήκει σε εμάς, όχι στους νεοφιλελεύθερους.

Αδέλφια ιθαγενείς και μη του κόσμου, λαοί εκμεταλλευόμενοι. Λαοί της Αμερικής, λαοί της Ευρώπης, λαοί της Αφρικής, λαοί της Ωκεανίας, λαοί της Ασίας.

Οι νεοφιλελεύθεροι θέλουν να είναι αφεντικά του κόσμου, έτσι το λέμε εμείς, θέλουν να μετατρέψουν δηλαδή όλες τις καπιταλιστικές χώρες σε τσιφλίκι τους. Οι τοποτηρητές τους είναι οι υπανάπτυκτες καπιταλιστικές κυβερνήσεις. Έτσι θα μας έχουν, αν δεν οργανωθούμε όλοι/ες οι εργαζόμενοι/ες.

Ξέρουμε ότι στον κόσμο υπάρχει εκμετάλλευση. Δεν πρέπει να μας χωρίζει η απόσταση ανάλογα με την πλευρά του κόσμου όπου βρισκόμαστε, πρέπει να έρθουμε κοντά, ενώνοντας τις σκέψεις μας, τις ιδέες μας και να αγωνιστούμε για εμάς τις/ους ίδιες/ους.

Εκεί που βρίσκεστε υπάρχει εκμετάλλευση, υποφέρετε το ίδιο όπως κι εμείς.

Υποφέρετε από την καταστολή, το ίδιο όπως κι εμείς.

Σας κλέβουν, το ίδιο όπως κι εμάς, που μας κλέβουν εδώ και πάνω από 500 χρόνια.

Σας υποτιμούν, το ίδιο όπως κι εμάς, που συνεχίζουν να μας υποτιμούν.

Έτσι είμαστε, έτσι μας έχουν και έτσι θα συνεχίσουμε να είμαστε, αν δεν πιάσουμε ο ένας το χέρι του άλλου.

Οι λόγοι περισσεύουν για να ενωθούμε και να κάνουμε να γεννηθεί η εξέγερσή μας, και να αμυνθούμε απέναντι σ' αυτό το κτήνος που δεν θέλει να φύγει από πάνω μας, και ποτέ δεν θα το κάνει, αν δεν το κάνουμε εμείς οι ίδιες και οι ίδιοι.

Εδώ στις ζαπατιστικές κοινότητες, με τις αυτόνομες εξεγερμένες κυβερνήσεις τους και με την ενότητά τους, οι συντρόφισσες και οι σύντροφοι αντιμετωπίζουν τον νεοφιλελεύθερο καπιταλισμό μέρα νύχτα, και είμαστε έτοιμοι/ες για τα πάντα, για ό,τι κι αν έρθει και όπως κι αν είναι.

Αυτό είναι γεγονός, έτσι είναι οργανωμένες και οργανωμένοι οι συντρόφισσες και οι σύντροφοι Ζαπατίστας. Χρειάζεται μόνο απόφαση, οργάνωση, δουλειά, σκέψη και εφαρμογή, κι έτσι προχωράμε διορθώνοντας και βελτιώνοντας χωρίς ανάπαυλα, κι αν ξαποσταίνουμε είναι για να συγκεντρώσουμε δυνάμεις και να συνεχίσουμε, ο λαός διοικεί και η κυβέρνηση υπακούει.

Ναι, μπορούμε, αδέλφια του κόσμου, εδώ βρίσκεται το παράδειγμα των ιθαγενών αδερφών σας Ζαπατίστας, στην Τσιάπας, στο Μεξικό.

Είναι καιρός πια να φτιάξουμε πραγματικά τον κόσμο που θέλουμε, τον κόσμο που σκεφτόμαστε, τον κόσμο που επιθυμούμε. Εμείς ξέρουμε πώς. Είναι δύσκολο, γιατί υπάρχουν αυτοί που δεν θέλουν και είναι ακριβώς οι ίδιοι που μας εκμεταλλεύονται. Αλλά αν δεν το κάνουμε, το μέλλον μας θα είναι ακόμη πιο σκληρό και δεν θα υπάρξει ποτέ ελευθερία, ποτέ.

Έτσι το καταλαβαίνουμε εμείς, γι᾽ αυτό σας ψάχνουμε, θέλουμε να συναντηθούμε, να γνωριστούμε, να μάθουμε ο ένας από τον άλλο και από τον εαυτό μας.

Μακάρι να μπορούσατε να έρθετε· αν όχι, θα βρούμε άλλους τρόπους να ειδωθούμε και να γνωριστούμε.

Εδώ θα είμαστε και θα σας περιμένουμε, σ᾽ αυτή την πόρτα που έτυχε σε μένα να προστατεύω, για να μπορέσετε να μπείτε στο ταπεινό σχολείο των συντρόφων και των συντροφισσών που θέλουν να μοιραστούν το λίγο που έχουμε μάθει, για να δούμε αν θα σας χρησιμεύσει εκεί στα μέρη όπου δουλεύετε και ζείτε. Είμαστε σίγουροι ότι εκείνοι που έχουν ήδη μπει στην Έκτη, είτε έρθουν είτε όχι, σε κάθε περίπτωση, θα μπουν στο μικρό σχολείο όπου εξηγούμε πώς είναι η ελευθερία σύμφωνα με τους/ις Ζαπατίστας, κι έτσι θα δουν την πρόοδό μας και τις ελλείψεις μας, που δεν τις κρύβουμε, θα έρθουν σε άμεση επαφή με τους καλύτερους δασκάλους που υπάρχουν, τους ζαπατιστικούς λαούς.

Είναι ταπεινό το μικρό σχολείο, όπως ταπεινό το ξεκινήσαμε, αλλά τώρα για τους συντρόφους και τις συντρόφισσες Ζαπατίστας σημαίνει πια ελευθερία για να κάνουν όπως θέλουν και όπως σκέφτονται τη ζωή καλύτερη.

Κάθε φορά το βελτιώνουν, γιατί βλέπουν την ανάγκη, και επιπλέον η πρακτική είναι αυτή που τους δείχνει πώς να βελτιωθούν, δηλαδή η πρακτική είναι ο καλύτερος τρόπος δουλειάς για να βελτιωνόμαστε. Η θεωρία μάς δίνει την ιδέα, αλλά αυτό που δίνει τον τρόπο είναι η πρακτική, το πώς να κυβερνάς με αυτονομία.

Είναι σαν κι αυτό που ακούγεται εδώ και λέει: «Όταν ο φτωχός πιστέψει στον φτωχό, θα μπορέσουμε να τραγουδήσουμε την ελευθερία». Μόνο που αυτό, όχι μόνο το έχουμε ακούσει, αλλά το κάνουμε και πράξη. Αυτός είναι ο καρπός που θέλουν να μοιραστούν οι σύντροφοι και οι συντρόφισσές μας. Και ναι, είναι η αλήθεια, γιατί παρά το κακό που μας έχουν κάνει οι κακές κυβερνήσεις, δεν κατάφεραν και ούτε θα καταφέρουν ποτέ να τον καταστρέψουν, γιατί αυτό που έχει χτιστεί είναι του λαού, για τον λαό και από τον λαό. Οι λαοί θα το υπερασπιστούν.

Είναι πολλά αυτά που μπορώ να σας πω, αλλά δεν είναι το ίδιο να τα ακούσετε, να τα δείτε ή να τα κοιτάξετε μόνοι σας, και αν έχετε κάποια ερώτηση, να σας απαντήσουν από κοντά οι σύντροφοι και οι συντρόφισσες βάσεις στήριξης. Μπορεί να σας απαντήσουν με δυσκολία στα ισπανικά, αλλά η καλύτερη απάντηση είναι η πρακτική των συντρόφων και των συντροφισσών, που είναι ορατή και την ζουν.

Είναι πολύ μικρό αυτό που κάνουμε, αλλά θα είναι πολύ μεγάλο για τους φτωχούς του Μεξικού και του κόσμου. Σαν κι εμάς, που είμαστε κάτι πολύ μεγάλο, δηλαδή είμαστε πολλοί οι φτωχοί του Μεξικού και του κόσμου και έχουμε ανάγκη να χτίσουμε εμείς τον κόσμο όπου ζούμε. Βλέπουμε πως είναι το εντελώς αντίθετο, όταν είναι οι λαοί που συμφωνούν, και όταν είναι μια ομάδα που κυβερνάει και όχι οι λαοί που συμφωνούν. Έχουμε καταλάβει πραγματικά τι σημαίνει να εκπροσωπούμε, ξέρουμε πλέον πώς να το μεταφέρουμε στην πρακτική, δηλαδή τις 7 αρχές του «διοικώ υπακούοντας».

Φαίνεται ήδη ο ορίζοντας αυτού που, σύμφωνα με εμάς, είναι ένας νέος κόσμος. Τι καλά θα είναι να μπορέσετε να τον δείτε, να μάθετε και να κάνετε να γεννηθεί ο διαφορετικός κόσμος που εσείς φαντάζεστε εκεί όπου ζείτε, να μοιραστούμε τις γνώσεις και να δημιουργήσουμε τους δικούς μας κόσμους, που θα είναι διαφορετικοί από αυτούς που γνωρίζουμε σήμερα.

Θέλουμε να ειδωθούμε, να ακουστούμε μεταξύ μας, αυτό είναι κάτι πολύ μεγάλο για μας, θα μας βοηθούσε να μάθουμε για άλλους κόσμους και τον καλύτερο κόσμο που θέλουμε.

Χρειάζεται οργάνωση, χρειάζεται απόφαση, χρειάζεται συμφωνία, χρειάζεται αγώνας, χρειάζεται αντίσταση, χρειάζεται αυτοάμυνα και δουλειά, χρειάζεται πρακτική. Αν λείπει κάτι ακόμη, πρέπει να το προσθέτετε εσείς, σύντροφοι και συντρόφισσες.

Για την ώρα λοιπόν, εμείς εδώ συζητάμε για το πώς θα είναι το μικρό σχολείο για σας, να δούμε αν θα έχει χώρο. Το θέμα είναι ότι ετοιμαζόμαστε. Και κάθε σύντροφος και συντρόφισσα που προσκαλούμε και θέλει να έρθει, θα μπορέσει να το δει και να το αισθανθεί, και ακόμη και αν δεν μπορέσει να έρθει μέχρι εδώ, σκεφτόμαστε ήδη τι μπορεί να γίνει.

Σας περιμένουμε, συντρόφισσες και σύντροφοι της Έκτης.

Ετοιμαζόμαστε για να σας υποδεχτούμε, να σας φροντίσουμε και να σας προστατεύσουμε, ως σύντροφοι και συντρόφισσες που είμαστε, ως σύντροφοι και συντρόφισσες που είστε. Και επίσης, για να φτάσει ο λόγος μας στα αυτιά όσων δεν μπορέσουν να έρθουν στο σπίτι μας, για να έρθουμε εμείς στο δικό σας με τη βοήθειά σας.

Και βέβαια, σας λέμε ότι ίσως πάρει καιρό, αλλά, όπως λένε τα αδέλφια μας από τον λαό των Μαπούτσε, μία, δέκα, εκατό, χίλιες φορές θα νικάμε, πάντοτε θα νικάμε.

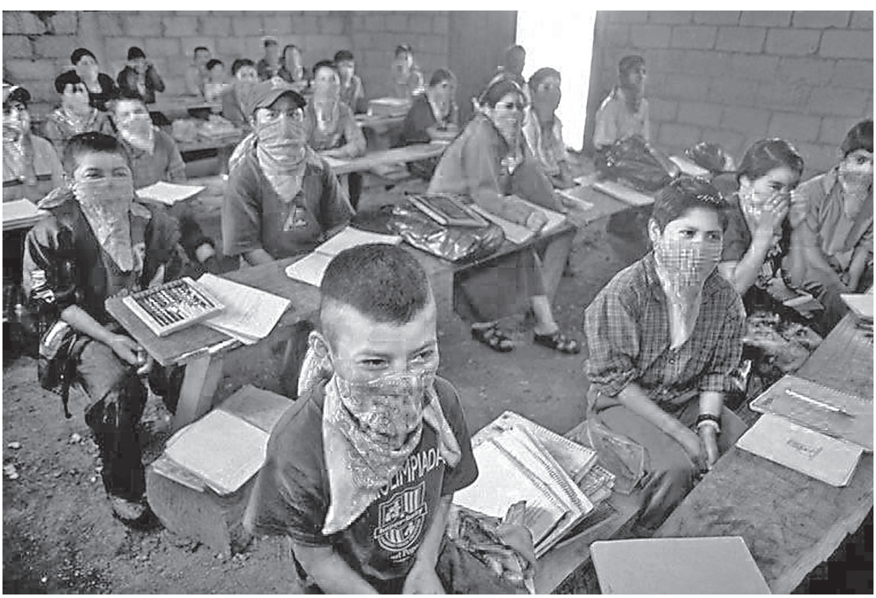
Και για να τελειώνουμε, και να συνεχίσει να σας μιλάει ο σύντροφος εξεγερμένος υποδιοικητής Μάρκος με τη σειρά του, αφού θα εναλλασσόμαστε αυτός κι εγώ για να σας τα εξηγήσουμε όλα, τώρα λοιπόν τυχαίνει να βλέπετε εμένα που, αν και είναι χρόνια που κάνω αυτή τη δουλειά, αυτή είναι η πρώτη φορά που πρέπει να υπογράψω δημόσια, κι έτσι βάζω εδώ...

Από τα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού

Για την Παράνομη Επαναστατική Επιτροπή Ιθαγενών –
Γενική Διοίκηση του Ζαπατιστικού Στρατού
για την Εθνική Απελευθέρωση

Εξεγερμένος υποδιοικητής Μοϊσές

Υ.Γ. Και με την ευκαιρία να σας πω ότι ο κωδικός πρόσβασης για τα επόμενα μέρη του παραθύρου που έχει αναλάβει ο σουπ Μάρκος είναι «nosotr@s» [*εμείς*]. Τέλος. Γιατί στο μικρό σχολείο του αγώνα δεν μπορείς να αντιγράψεις από τον σύντροφο, αλλά ο καθένας δίνει τον δικό του αγώνα, σεβόμενοι ο ένας τον άλλο σαν σύντροφοι που είμαστε.

ΑΥΤΟΙ ΚΑΙ ΕΜΕΙΣ
VII. ΟΙ ΠΙΟ ΜΙΚΡΟΙ, ΟΙ ΠΙΟ ΜΙΚΡΕΣ
Εισαγωγή

Φεβρουάριος 2013

Εδώ και αρκετά χρόνια, ενώ στην πολιτική των αποπάνω φιλονικούσαν για τα λάφυρα μιας ρημαγμένης χώρας, ενώ τα μέσα μαζικής ενημέρωσης σιωπούσαν ή ψεύδονταν για όσα συνέβαιναν κάτω από αυτόν τον ουρανό, ενώ οι αυτόχθονες λαοί παρέρχονταν από τη μόδα και επέστρεφαν στη γωνιά της λήθης: τα εδάφη τους λεηλατούνταν, οι κάτοικοί τους ήταν εκμεταλλευόμενοι, καταπιεσμένοι, στερημένοι, υποτιμημένοι...

Οι ιθαγενείς ζαπατιστικοί λαοί,
περικυκλωμένοι από τον ομοσπονδιακό στρατό, καταδιωκόμενοι από την πολιτειακή και τη δημοτική αστυνομία, υφιστάμενοι τις επιθέσεις από τις παραστρατιωτικές ομάδες που εκπαιδεύονται και εξοπλίζονται από τις διάφορες κυβερνήσεις όλου του πολιτικού φάσματος στο Μεξικό (PRI, PAN, PRD, PT, PVEM, MC και τα διαφορετικά ονόματα που τα παράσιτα της μεξικανικής τάξης των πολιτικών φέρουν), παρενοχλούμενοι από τους πράκτορες των διάφορων εθνικών και ξένων μυστικών υπηρεσιών, βλέποντας τους άντρες και τις γυναίκες τους, βάσεις στήριξης του EZLN, να ξυλοκοπούνται, να εκτοπίζονται, να φυλακίζονται...
Οι ιθαγενείς ζαπατιστικοί λαοί,
χωρίς τυμπανοκρουσίες,
χωρίς άλλη επιταγή εκτός από το καθήκον,
χωρίς εγχειρίδια,
χωρίς άλλους αρχηγούς εκτός από εμάς τους/ις ίδιους/ες,
χωρίς άλλη αναφορά εκτός από το όνειρο των νεκρών μας,
μόνο με τα όπλα της ιστορίας και της μνήμης,
κοιτάζοντας κοντά και μακριά
σε ημερολόγια και γεωγραφίες,
με οδηγό μας: να υπηρετούμε και να μην υπηρετούμαστε / να εκπροσωπούμε και να μην υποκαθιστούμε / να οικοδομούμε και να μην καταστρέφουμε / να υπακούμε και να μην διατάζουμε / να προτείνουμε και να μην επι-

βάλλουμε / να πείθουμε και να μην νικάμε / να κατεβαίνουμε και να μην ανεβαίνουμε.
Οι ζαπατιστικοί λαοί, οι ινδιάνοι Ζαπατίστας, οι ινδιάνες Ζαπατίστας, οι βάσεις στήριξης του εζεταελέενε,
μ' έναν νέο τρόπο άσκησης της πολιτικής,
κάναμε,
κάνουμε,
θα κάνουμε,
την ελευθερία.
ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΜΑΣ!

Διευκρινιστική σημείωση:

Τα κείμενα που παρουσιάζονται σ' αυτό το έβδομο και τελευταίο μέρος του «Αυτοί και Εμείς» είναι επιλεγμένα αποσπάσματα από το «Τετράδιο της Πρώτης Τάξης του Μαθήματος *Η Ελευθερία σύμφωνα με τους/τις Ζαπατίστας. Αυτόνομη Κυβέρνηση Ι*» και το «Τετράδιο της Πρώτης Τάξης του Μαθήματος *Η Ελευθερία σύμφωνα με τους/τις Ζαπατίστας. Αυτόνομη Κυβέρνηση ΙΙ*», έκδοση στα ισπανικά *ΜΟΝΟ* για συντρόφους/ισσες της Έκτης (ελπίζουμε ότι θα υπάρξουν εκδόσεις στις αυτόχθονες γλώσσες που ορίζονται από το Εθνικό Κογκρέσο Ιθαγενών, καθώς και στην αγγλική, ιταλική, γαλλική, πορτογαλική, ελληνική, γερμανική, βασκική, καταλανική, αραβική, εβραϊκή, γαλικιανή, κουρδική, αραγονική, δανική, σουηδική, φινλανδική, ιαπωνική και άλλες γλώσσες, ανάλογα με τη στήριξη των συντρόφων της Έκτης στον κόσμο που γνωρίζουν το έργο της μετάφρασης). Αυτά τα τετράδια αποτελούν μέρος του υποστηρικτικού υλικού για το μάθημα που οι βάσεις στήριξης των Ζαπατίστας θα δώσουν στους συντρόφους της Έκτης στο Μεξικό και τον κόσμο.

Όλα τα κείμενα είναι γραμμένα από τους άντρες και τις γυναίκες βάσεις στήριξης Ζαπατίστας, και εκφράζουν όχι μόνο ένα μέρος της διαδικασίας του αγώνα για την ελευθερία, αλλά και τις κριτικές και αυτοκριτικές σκέψεις τους για τα βήματά μας. Θέλω να πω, έτσι βλέπουμε οι άντρες και οι γυναίκες Ζαπατίστας την ελευθερία και τους αγώνες μας για να την κατακτήσουμε, να την ασκήσουμε, να την υπερασπιστούμε.

Όπως έχει ήδη εξηγήσει ο σύντροφός μας εξεγερμένος υποδιοικητής Μοϊσές, οι σύντροφοι και οι συντρόφισσες βάσεις στήριξης Ζαπατίστας θα μοιραστούν τα λίγα που έχουμε μάθει από τον αγώνα για την ελευθερία,

και οι σύντροφοι και οι συντρόφισσες της Έκτης θα μπορούν να δουν τι τους χρησιμεύει και τι όχι για τους αγώνες τους.

Το μάθημα του ζαπατιστικού μικρού σχολείου, όπως ήδη ξέρετε, ονομάζεται «Η ελευθερία σύμφωνα με τους/τις Ζαπατίστας» και θα διδάσκεται απευθείας από συντρόφους και συντρόφισσες βάσεις στήριξης του *εζεταελέενε*, που έχουν αναλάβει κατά καιρούς διάφορα καθήκοντα διακυβέρνησης, επιτήρησης και ποικίλες υπεύθυνες θέσεις στην οικοδόμηση της ζαπατιστικής αυτονομίας.

Για να μπορέσετε να ενταχθείτε στο μικρό σχολείο, εκτός του να έχετε προσκληθεί, οι σύντροφοι/ισσες της Έκτης και οι ειδικοί/ές προσκεκλημένοι/ες, θα πρέπει να παρακολουθήσετε κάποια προπαρασκευαστικά μαθήματα, προαπαιτούμενα ή προπαιδευτικά (ή όπως λέγεται το ισοδύναμο του νηπιαγωγείου ή του παιδικού σταθμού), πριν περάσετε στην «πρώτη τάξη». Αυτά τα μαθήματα θα διδάσκονται από συντρόφους των ομάδων στήριξης της Έκτης Επιτροπής του EZLN και δεν έχουν άλλο σκοπό από το να σας μεταδώσουν τα βασικά στοιχεία της ιστορίας του νεοζαπατισμού και του αγώνα για τη δημοκρατία, την ελευθερία και τη δικαιοσύνη.

Στις περιοχές όπου δεν υπάρχουν σύντροφοι της ομάδας στήριξης, οι προσκεκλημένοι/ες θα λάβουν το πρόγραμμα ώστε να προετοιμαστούν.

Οι ημερομηνίες και οι τόποι, δηλαδή τα ημερολόγια και οι γεωγραφίες όπου θα διδάσκονται τα μαθήματα από τις βάσεις στήριξης των Ζαπατίστας, θα ανακοινωθούν την κατάλληλη στιγμή, λαμβάνοντας πάντα προσεκτικά υπόψη την κατάσταση του κάθε προσκεκλημένου, ατόμου, ομάδας ή συλλογικότητας.

Όλες οι προσκεκλημένες και όλοι οι προσκεκλημένοι στο μάθημα θα το παρακολουθήσουν, ανεξάρτητα από το αν μπορούν ή όχι να έρθουν στα ζαπατιστικά εδάφη. Εξετάζουμε τη μορφή ή τον τρόπο για να φτάσουμε στις καρδιές σας, ανεξάρτητα από το ημερολόγιο και τη γεωγραφία σας. Γι' αυτό, μην ανησυχείτε.

Αυτά. Χαιρετισμούς και, τώρα δεν τη γλυτώνετε, πρέπει να προετοιμάσετε τις καρδιές και, επίσης, τα τετράδια και τα μολύβια σας.

Από τα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού

Σουπ Μάρκος

Υ.Γ. ΠΟΥ ΠΑΡΑΔΙΔΕΙ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΛΗΣ ΔΙΑΓΩΓΗΣ. Αυτό το έβδομο και τελευταίο μέρος της ενότητας «Αυτοί και Εμείς» αποτελείται, με τη σειρά

του, από διάφορα μέρη και είναι *ΜΟΝΟ* για συντρόφους/ισσες της Έκτης. Μαζί με το κεφάλαιο *V* (το οποίο, όπως δείχνει η αρίθμησή του, έχει τίτλο «Η Έκτη») και το τέλος του κεφαλαίου *VI. Τα βλέμματα 6: «Ο αυτός-είμαστε»* αποτελεί τμήμα της ιδιαίτερης αλληλογραφίας που ο EZLN, μέσω των εκπροσώπων του, απευθύνει στους συντρόφους της Έκτης. Σε καθένα απ᾽ αυτά τα μέρη, όπως και σε αυτό εδώ, σημειώνεται με σαφήνεια ποιος είναι ο παραλήπτης.

Σε αυτούς που δεν είναι σύντροφοι και προσπαθούν να περιγελάσουν, να επικρίνουν, να αντιταχθούν ή να απαντήσουν σ᾽ αυτά τα κείμενα, να τους υπενθυμίσουμε ότι αυτοί που διαβάζουν και σχολιάζουν την αλληλογραφία άλλων είναι οι κακεντρεχείς ή/και η αστυνομία. Ας διαλέξουν σε ποια κατηγορία ανήκουν. Επιπρόσθετα, τα σχόλιά τους δεν αντικατοπτρίζουν παρά έναν χυδαίο ρατσισμό (μπορεί να επικρίνουν ιδιαίτερα την τηλεόραση αλλά απλά επαναλαμβάνουν τα στερεότυπά της), έχουν αξιοθρήνητο συντακτικό και υπογραμμίζουν την έλλειψη φαντασίας (η οποία είναι συνέπεια της έλλειψης νοημοσύνης... και της οκνηρίας τους να διαβάσουν). Αν και τώρα, βέβαια, θα πρέπει να διευρύνουν την ανόητη επωδό του «*όχι στον Μάρκος, ναι στον EZLN*» και να περάσουν στο «*όχι στον Μάρκος και τον Μοϊσές, ναι στον EZLN*» και στη συνέχεια στο «*όχι στο CCRI-CG, ναι στον EZLN*». Έπειτα, αν καταφέρουν να έρθουν σε άμεση επαφή με τον λόγο των βάσεων στήριξης των Ζαπατίστας (που αμφιβάλλω), θα πρέπει να πουν «*όχι στον EZLN, ούτε στον EZLN*», αλλά θα είναι ήδη πολύ αργά.

Ω, μη στενοχωριέστε, όταν θα βάζουμε μουσικά βίντεο του Ρικάρντο Αρχόνα, του Λουίς Μιγκέλ, του Τζάστιν Μπίμπερ ή του Ρίκι Μάρτιν, θα μπορείτε να αισθάνεστε ότι είστε προσκεκλημένοι/ες. Στο μεταξύ, μείνετε στη θέση σας, συνεχίστε να κοιτάζετε το ημερολόγιο των αποπάνω (3 ή 6 χρόνια περνούν γρήγορα), μετακινηθείτε λίγο ακόμη προς τα δεξιά (σε τελική ανάλυση, το συνηθίζετε) και κάντε στην άκρη, να μη σας λερώσουμε...

Εμπρός λοιπόν αδέλφια! Όλοι στην πίστα! Αχούα!

ΑΥΤΟΙ ΚΑΙ ΕΜΕΙΣ
VII. ΟΙ ΠΙΟ ΜΙΚΡΟΙ, ΟΙ ΠΙΟ ΜΙΚΡΕΣ

1. *Μαθαίνοντας να κυβερνάμε και να κυβερνώμαστε, που σημαίνει, να σεβόμαστε τους άλλους και τον εαυτό μας*

Φεβρουάριος 2013

Σημείωση: Τα τετράδια με τα κείμενα, που είναι μέρος του υποστηρικτικού υλικού για το μάθημα «Η ελευθερία σύμφωνα με τους/τις Ζαπατίστας», είναι προϊόν των συναντήσεων που πραγματοποίησαν οι βάσεις στήριξης των Ζαπατίστας από όλες τις ζώνες, για να αξιολογήσουν την πορεία της οργάνωσης. Συντρόφισσες και σύντροφοι Τσοτσίλ, Τσολ, Τσελτάλ, Τοχολαμπάλ, Μαμ, Σόκε και μιγάδες, που προέρχονταν από τις αντιστεκόμενες κοινότητες των 5 Καρακόλ, έθεσαν ερωτήσεις και έδωσαν απαντήσεις μεταξύ τους, αντάλλαξαν τις εμπειρίες τους (που είναι διαφορετικές για την κάθε ζώνη), έκαναν κριτική και αυτοκριτική και εκτίμησαν τα όσα έχουν γίνει και αυτά που μένουν να γίνουν. Τις συναντήσεις αυτές συντόνιζε ο σύντροφός μας εξεγερμένος υποδιοικητής Μοϊσές και μαγνητοφωνήθηκαν, καταγράφηκαν και διαμορφώθηκαν για να αποτελέσουν τα τετράδια με τα κείμενα.

Καθώς σ᾽ αυτές τις συγκεντρώσεις οι σύντροφοι και οι συντρόφισσες μοιράστηκαν μεταξύ τους τις σκέψεις, τις ιστορίες, τα προβλήματα και τις πιθανές λύσεις τους, οι ίδιοι/ες ονόμασαν αυτή τη διαδικασία «*το μοίρασμα*».

Αυτά είναι κάποια σκόρπια αποσπάσματα από το ζαπατιστικό *μοίρασμα*:

Είμαστε εδώ για να μοιραστούμε τις εμπειρίες μας και μία από αυτές, ο λόγος μας ως Ζαπατίστας, είναι ότι κυβερνάμε μαζί, κυβερνάμε συλλογικά. Τι μπορείτε να μοιραστείτε μαζί μας για τον τρόπο με τον οποίο το κάνετε αυτό, να κυβερνάτε μαζί, συλλογικά;

Ο τρόπος που δουλεύουμε είναι να μην διαχωριζόμαστε απ᾽ το λαό. Έτσι, όπως κάνουμε πάντα στις περιπτώσεις που μιλάμε για κανόνες ή για σχέδια δραστηριοτήτων, για εργασίες, πρέπει η πληροφορία να φτάσει στο λαό, πρέπει οι αρχές να είναι παρούσες στο σχεδιασμό, όταν γίνονται οι προτάσεις.

(…)

Σ' αυτό εμείς δουλεύουμε κάποια πράγματα και θεωρούμε μέρος των υποχρεώσεων της αυτόνομης κυβέρνησης να δεχόμαστε όποιον έρχεται στο γραφείο για κάποιο θέμα, είτε δίνεται λύση στο θέμα του είτε όχι, πρέπει να τον ακούσουμε. Όποιος κι αν είναι, Ζαπατίστας ή όχι, έτσι δουλεύουμε σ' αυτό, με τον όρο πάντοτε να μην είναι άνθρωποι της κυβέρνησης ή σταλμένοι απ' την κυβέρνηση – αν είναι, δεν τους δεχόμαστε, δεν γίνονται δεκτοί. Αλλά αν δεν είναι, αν είναι από κάποια κοινωνική οργάνωση, τους δεχόμαστε. Επίσης εργαζόμαστε πάντα φροντίζοντας να τηρούμε τις επτά αρχές του «διοικώ υπακούοντας», κι αυτό πιστεύουμε ότι έτσι πρέπει να το κάνουμε πάντα, είναι σαν μια υποχρέωση, για να μην κάνουμε τα ίδια λάθη που κάνουν οι αρχές της κακής κυβέρνησης και για να μην χρησιμοποιούμε τις ίδιες μεθόδους μ' αυτούς. Αυτό που μας οδηγεί είναι οι επτά αρχές.

Στο πρώτο Αγουασκαλιέντες που χτίστηκε στη Γουαδαλούπε Τεπεγιάκ, εκεί έγινε το πρώτο βήμα της οργάνωσής μας και του τρόπου μας να δώσουμε αξία στο δίκιο μας. Αυτό το Αγουασκαλιέντες θα λέγαμε ότι ήταν ένα πολιτιστικό, πολιτικό, κοινωνικό, οικονομικό, ιδεολογικό κέντρο, αλλά υπήρξε η προδοσία του Ερνέστο Σεντίγιο. Αυτός σκέφτηκε ότι μ' αυτή τη διάλυση, μ' αυτή την επίθεση που έκανε, σκέφτηκε ότι θα σταματήσει την πολιτική της οργάνωσής μας. Αλλά αυτό στράφηκε ενάντια στην πολιτική του, γιατί από εκεί ακριβώς, την ίδια εκείνη χρονιά, το '94, ανακοινώθηκε ότι θα γίνουν πέντε ακόμη Αγουασκαλιέντες.

(…)

Είπαν ότι σ' αυτούς τους δήμους θα είναι η έδρα, έτσι άρχισαν να ψάχνουν ονόματα για τους δήμους, πώς θα ονομάζονται, αφού βρήκαν την έδρα, τότε άρχισαν να ψάχνουν πώς θα ονομαστούν οι δήμοι. Ο πρώτος αυτόνομος δήμος που είναι η Γκαρούτσα, είπαν ότι θα λέγεται Φρανσίσκο Γκόμες. Ο άλλος δήμος που τώρα είναι ο Σαν Μανουέλ, ήταν ο Λας Τάσας, είπαμε να ονομαστεί Σαν Μανουέλ. Ο Τανιπέρλας ονομάστηκε Ρικάρδο Φλόρες Μαγόν. Ο Σαν Σαλβαδόρ ονομάστηκε Φρανσίσκο Βίγια. Όλοι αυτοί οι δήμοι είναι προς τιμήν των συντρόφων: του Φρανσίσκο Γκόμες, που όπως όλοι ξέρουμε ήταν ένας σύντροφος που έδωσε τη ζωή του για την υπόθεσή μας, όπως ήδη ανέφερε ο άλλος σύντροφος, πέθανε στη μάχη του Οκοσίνγκο την πρώτη του Γενάρη, έτσι ονομάστηκε Φρανσίσκο Γκόμες. Ο δήμος Σαν Μανουέλ προς τιμήν του συντρόφου Μανουέλ, που είναι ο ιδρυτής της οργάνωσής μας. Επίσης ξέρουμε ότι ο Ρικάρδο Φλόρες Μαγόν ήταν ένας κοινωνικός αγωνιστής που έμεινε στην ιστορία. Και ο Φρανσίσκο Βίγια το ίδιο, ήταν ο επαναστάτης που όλοι γνωρίζουμε. Έτσι σχηματίστηκαν

οι δήμοι μας, έτσι αποφασίσαμε να τα κάνουμε όλα στο όνομα όλων των δήμων μας, και οι συμφωνίες έγιναν όλες σε μια κοινοτική συνέλευση, στη συνέλευση της περιοχής, εκεί δόθηκαν όλα αυτά τα ονόματα των δήμων μας. Σύντροφοι, αυτά τα λίγα λόγια έχω να σας πω και θα ακολουθήσουν άλλοι σύντροφοι και συντρόφισσες για να εξηγήσουν τα επόμενα.

Τα κύρια προβλήματα που παρουσιάστηκαν απ᾽ την αρχή τής [*δεν ακούγεται*], το πρόβλημα του αλκοολισμού. Τι γίνεται τώρα με το πρόβλημα αυτό στη ζώνη σας;

Κοίτα σύντροφε, εκείνη την εποχή, στις αρχές του 1994, λίγο μετά τον πόλεμο, μερικοί μπήκαν από φόβο. Άρχισε ο πόλεμος, συγκεντρωθήκαμε όλοι, έτσι όπως είχαμε ήδη πει, ενταχθήκαμε, αλλά ενταχθήκαμε για διάφορους λόγους, έτσι έγινε, μαζεύτηκε ο κόσμος. Κάποιοι, ναι, το έκαναν συνειδητά, αλλά άλλοι από φόβο. Έτσι, όσοι το έκαναν μόνο από φόβο, ήταν φυσικό να μην τους αρέσει να δουλεύουν. Τι ήταν λοιπόν αυτό που έκαναν; Αν και είχαμε διαταγή να μην πίνουμε ούτε γουλιά αλκοόλ, τι γινόταν; Έπιναν κρυφά. Τι κάναμε; Δεν τους τιμωρούσαμε, αυτό που κάναμε, γι᾽ αυτό έχουμε την επιτροπή των γερόντων, αυτοί έχουν το καθήκον να τους πουν γιατί υπάρχει αυτός ο κανόνας, τους εξηγούσαν ποια είναι η ζημιά που προκαλούν στον εαυτό τους. Έτσι όσοι υπακούνε στην πράξη, συνεχίζουν, όσοι όχι, φεύγουν. Αυτή είναι η απάντηση.

(…)

Σύντροφοι και συντρόφισσες, καλησπέρα σε όλους. Έρχομαι από έναν οικισμό που ονομάζεται ___, που ανήκει στο δήμο Φρανσίσκο Βίγια. Έρχομαι να εκπροσωπήσω το Συμβούλιο Καλής Διακυβέρνησης, η θέση μου ήταν σύμβουλος, απ᾽ το 2006 ως το 2009. Θα σας εξηγήσω ποια ήταν τα καθήκοντα που τώρα έχουμε όλοι. Δεν είναι δουλειά μου να σας πω πώς ξεκινήσαμε το 1994, θα σας διηγηθώ λίγο πώς ξεκινήσαμε μετά το 1994. Πριν, το ᾽91, ᾽92, ποια ήταν η αιτία της ένοπλης εξέγερσης; Η κυριαρχία, η περιθωριοποίηση και η ταπείνωση, οι αδικίες και οι κανόνες ή οι νόμοι των κακών κυβερνήσεων και των εκμεταλλευτών γαιοκτημόνων. Πριν, τους γονείς και τους παππούδες μας, δεν τους υπολόγιζαν, υπέφεραν και δεν είχαμε γη να δουλέψουμε για να ζήσουμε τα παιδιά μας. Έτσι τα ζαπατιστικά χωριά άρχισαν να οργανώνονται και είπαν «φτάνει πια τόση ταπείνωση». Γι᾽ αυτό ξεσηκώθηκαν με τα όπλα, δεν τους ένοιαζε αν περπατούσαν τη νύχτα ή ήταν πεινασμένοι.

Έτσι συγκροτηθήκαμε και είδαμε ότι οργανωμένοι, ενωμένοι, μπορού-

με και θα μπορέσουμε περισσότερα. Μετά από αυτή την εξέγερση, είδαμε πώς θα προχωρήσουμε να σχηματίζουμε τις αυτόνομες αρχές μας σε κάθε δήμο. Γι᾽ αυτό είμαστε όλοι συγκεντρωμένοι εδώ, για να συζητήσουμε και να μοιραστούμε πώς αρχίσαμε να λειτουργούμε τις αυτόνομες κυβερνήσεις μας. Γιατί σας εξηγώ λίγο αυτό το θέμα; Είναι επειδή πιστεύω ότι από ᾽κει ξεκινήσαμε και προχωρήσαμε μέχρι εδώ που βρισκόμαστε σήμερα. Για το θέμα που πρόκειται να ακολουθήσει, έχει σειρά ο σύντροφος ___, που θα εξηγήσει πώς δουλεύουμε μέχρι σήμερα στους δήμους μας και στο Συμβούλιο Καλής Διακυβέρνησης. Αυτά είχα να πω σύντροφοι.

Σύντροφοι, όπως είπε ο άλλος σύντροφος, τώρα θα προσπαθήσει να μας εξηγήσει ο σύντροφος ___, γιατί αυτός ήταν ο ιδρυτής της αυτόνομης κυβέρνησής μας στο Καρακόλ III, στη Γκαρούτσα, αυτοί ήταν που ίδρυσαν τις πρώτες αρχές. Τώρα θα μοιραστούν μαζί μας το πώς δούλεψαν, πώς βρέθηκαν, πώς άρχισαν και πού βρισκόμαστε σήμερα.

(…)

Α, κάτι που ξέχασα να σας πω πριν, είναι ότι πάνω-κάτω ένα μήνα μετά από το ξεκίνημα της λειτουργίας μας, μια οργάνωση που ονομάζεται CIOAC [*Ανεξάρτητη Κεντρική Οργάνωση Εργατών Γης και Αγροτών, προσκείμενη στο PRD*], απήγαγε ένα σύντροφό μας μαζί με ένα φορτηγό, και αναγκαστήκαμε να το καταγγείλουμε και δεν είχαμε ιδέα πώς να κάνουμε την καταγγελία. Μέλη του Συμβούλιου Καλής Διακυβέρνησης και δημοτικοί σύμβουλοι έπρεπε να πούμε κάποια λόγια για να κάνουμε την καταγγελία, ομαδικά, κάθε ένας έλεγε κάτι και έτσι κάναμε την καταγγελία, έτσι τα καταφέραμε. Γι᾽ αυτό άλλοτε κάναμε το γραμματέα, άλλοτε το μάγειρα ή τον καθαριστή, γιατί έπρεπε να καθαρίσουμε το γραφείο μας και όλο το χώρο εργασίας μας, δεν είχαμε κάποιον ειδικά για να κάνει αυτές τις δουλειές και έτσι συνεχίζουμε μέχρι σήμερα.

(…)

Έτσι δουλέψαμε και έτσι φτάσαμε, το 2003, στο σχηματισμό των Συμβουλίων Καλής Διακυβέρνησης. Φτάσαμε στα Συμβούλια Καλής Διακυβέρνησης, σ᾽ αυτή τη ζώνη, αλλά πρέπει να πούμε ότι δεν ξέραμε αν αυτή η διοίκηση της ένωσης των δήμων κάποια μέρα θα ήταν αρχές και κυβέρνηση. Όμως το 2003, όταν φτιάχνονται τα Συμβούλια Καλής Διακυβέρνησης, ο λαός και η ένωση των δήμων αποφασίζουν ότι αυτοί οι οχτώ σύντροφοι, μέλη της Διοίκησης της Ένωσης των Δήμων, θα γίνουν αρχές του Συμβούλιου Καλής Διακυβέρνησης. Οπότε αυτοί οι οχτώ σύντροφοι είναι που αναλαμβάνουν καθήκοντα στο Συμβούλιο Καλής Διακυβέρνησης, την

πρώτη περίοδο του Συμβούλιου, που ήταν από το 2003 ως το 2006.

Έτσι έγινε τότε, και κάτω από αυτές τις συνθήκες, το Συμβούλιο Καλής Διακυβέρνησης δεν είχε ακόμη έναν κατάλληλο χώρο. Μερικές μέρες πριν ανακοινωθούν δημόσια τα Συμβούλια Καλής Διακυβέρνησης, τα χωριά κατασκεύασαν εκεί, επειγόντως, ένα χώρο για το Συμβούλιο Καλής Διακυβέρνησης, καθώς και ένα χώρο για κάθε έναν από τους αυτόνομους δήμους, στο κέντρο του Καρακόλ. Κατασκευάστηκαν με τα υλικά που διέθεταν τα χωριά εκείνη τη στιγμή, χρησιμοποιημένα ξύλα, χρησιμοποιημένες λαμαρίνες και έτσι άρχισε, έγιναν οι κατασκευές σε λιγότερο από μια βδομάδα. Έτσι ξεκίνησαν, ετοιμάστηκαν τα γραφεία, φτάνει ο Αύγουστος του 2003 και ανακοινώνονται δημόσια. Μετά την ανακοίνωση, συγκεντρώνονται τα χωριά, περήφανα που είχαν σχηματίσει ακόμη μια αρχή στην αυτόνομη κυβέρνηση. Και σε μια γιορτή, με μια μεγάλη τελετή, εγκαθιστούν επίσημα τη νέα αυτόνομη κυβέρνηση και παραδίδουν το γραφείο της, που είχε φτιαχτεί με χρησιμοποιημένα υλικά.

Θα μπορούσαμε να πούμε ότι ο εξοπλισμός ήταν τεράστιος, αλλά ο λαός παρέδωσε στο Συμβούλιο Καλής Διακυβέρνησης ένα τραπέζι και δύο καρέκλες, αυτός ήταν ο εξοπλισμός, και ένας χώρος λίγο πιο μικρός απ' αυτόν όπου βρισκόμαστε τώρα, τέτοιες ήταν οι συνθήκες. Μέρες μετά, κάποιος από 'κει χάρισε μια μικρή γραφομηχανή, από τις πιο παλιές, και μ' αυτή αρχίσαμε να δουλεύουμε. Παραλάβαμε το χώρο άδειο και έτσι αρχίσαμε, πήραμε πρωτοβουλίες για δουλειά και ξεκινήσαμε, τακτοποιώντας το χώρο.

(…)

Σ' αυτή τη δουλειά, όπως βλέπετε, στην περιοχή όπου εργαζόμαστε, ο καθένας και η καθεμία είναι διαφορετικός/ή, υπάρχουν διαφορετικοί τρόποι ντυσίματος, διαφορετικά χρώματα, διαφορετικές πεποιθήσεις, διαφορετικοί τρόποι ομιλίας, κι έτσι σ' αυτή τη δουλειά ο σύντροφος και η συντρόφισσα γίνονται σεβαστοί, ανεξάρτητα από το πώς είναι. Το μόνο που μας ενδιαφέρει είναι η θέληση για δουλειά και η ικανότητά του/της, οπότε όλα αυτά, πώς είναι, δεν μας ενδιαφέρουν.

(συνεχίζεται…)

Ο βεβαιών

Από τα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού

Εξεγερμένος υποδιοικητής Μάρκος

ΑΥΤΟΙ ΚΑΙ ΕΜΕΙΣ
VII. ΟΙ ΠΙΟ ΜΙΚΡΟΙ, ΟΙ ΠΙΟ ΜΙΚΡΕΣ
2. *Πώς γίνεται;*

Φεβρουάριος 2013

Σημείωση: Σύντροφοι, σε κάποια άλλη ευκαιρία (αν καταφέρουμε να την έχουμε), θα σας εξηγήσουμε πώς είναι οργανωμένος ο Ζαπατιστικός Στρατός για την Εθνική Απελευθέρωση. Τώρα δεν θέλουμε να σας αποσπάσουμε την προσοχή από το «*Μοίρασμα*». Μόνο σας ξεκαθαρίζουμε ότι θα δείτε κάτι για μια «Επιτροπή Ενημέρωσης». Αυτή η επιτροπή αποτελείται από συντρόφους και συντρόφισσες, διοικητές και διοικήτριες (την CCRI, ή Παράνομη Επαναστατική Επιτροπή Ιθαγενών), που παρακολουθούν το έργο της αυτονομίας, στηρίζουν τα Συμβούλια Καλής Διακυβέρνησης και ενημερώνουν τις βάσεις στήριξης των Ζαπατίστας για το πώς πάνε όλα.

Ακολουθούν, λοιπόν, κι άλλα αποσπάσματα από το ζαπατιστικό «*μοίρασμα*»:

Μ᾽ αυτόν τον τρόπο κάνουμε τη δουλειά. Όπως λέει εδώ η τελευταία ερώτηση: Πώς λύνονται τα προβλήματα; Ναι, υπήρξαν προβλήματα στο δήμο. Προβλήματα με τη γη, προβλήματα με τις απειλές, με το ηλεκτρικό ρεύμα, ναι, υπάρχουν, και νομίζω ότι σε κάθε κοινότητα υπάρχουν αυτά τα προβλήματα, επειδή δεν ζούμε μόνο αυτοί που είμαστε βάσεις στήριξης. Πολύ περισσότερο, όταν ζούμε στις επίσημες κοινότητες, όπου βρίσκονται οι εχθροί, όπου βρίσκονται αυτοί που κυβερνούν, όπου βρίσκονται οι παραστρατιωτικοί, γι᾽ αυτό υπάρχουν αυτά τα προβλήματα. Αλλά πρέπει να δούμε με ποιο τρόπο θα αυτοκυβερνηθούμε, παρ᾽ όλο που είναι πραγματικά δύσκολο να το μάθουμε, επειδή, όπως έλεγαν ορισμένοι σύντροφοι, δεν υπάρχει εγχειρίδιο με οδηγίες. Δεν υπάρχει ένα είδος οδηγού γι᾽ αυτό, δεν υπάρχει ένα γραπτό κείμενο που να πρέπει να ακολουθήσουμε, αλλά πρέπει να θυμόμαστε πώς υπηρέτησαν οι πρόγονοί μας, όταν δεν ήταν διορισμένοι από τους επίσημους κυβερνήτες, αλλά από το λαό και υπηρε-

τούσαν το λαό, δεν υπήρχε μισθός. Μετά ξεκίνησε η διαφθορά και η κακή υπηρεσία, και αυτό συνέβη όταν μπήκε ο μισθός.

Γι' αυτό, μ' αυτόν τον τρόπο, το λίγο που έχω κάνει για το χωριό μου, για το δήμο μου, τόσο μπόρεσα να το υπηρετήσω, αν και ακόμη, όπως είπα, συνεχίζουμε να μαθαίνουμε, δεν σημαίνει ότι ξέρουμε πώς να κάνουμε τα πράγματα επειδή είμαστε μεγαλύτεροι. Συνεχίζουμε να μαθαίνουμε με όλους και όλες. Νομίζω ότι αυτή είναι η λειτουργία των διαφορετικών επιπέδων [*διακυβέρνησης*], όπως οι επίτροποι και οι «εκπρόσωποι», κι αυτοί έχουν τη λειτουργία τους, αλλά επίσης υπολείπονται στη λύση των προβλημάτων. Ναι, έχουμε ακόμη ελλείψεις, γιατί δεν είμαστε προετοιμασμένοι, επειδή εμείς, ως αγρότες, επικεντρωνόμαστε περισσότερο στην ύπαιθρο, ο νόμος μας είναι η ματσέτα και η λίμα για το τρόχισμα, και το *ποσόλ* που φέρνουμε μαζί μας. Λοιπόν, δεν ξέρω αν κάνω λάθος, σύντροφοι, αλλά αυτό είναι που έχω να μοιραστώ μαζί σας.

(...)

Κάναμε πολλές συναντήσεις και πολλές συμφωνίες, δεν καταλήξαμε μόνο μία φορά σε συμφωνία, είδαμε ότι είναι σκληρή δουλειά, δεν είναι εύκολο να το κάνουμε. Γιατί; Γιατί όπως είπα πριν από λίγο, δεν έχουμε έναν οδηγό, ένα βιβλίο όπου βλέπουμε πού να προχωρήσουμε, δουλεύαμε με το λαό μας.

(...)

Σύντροφοι, αυτό είναι ό,τι είχαμε να πούμε, και δεν είναι πολύ αυτό που θα συμπληρώσω. Όπως είπαμε, αυτός είναι ο τρόπος που θέλουμε να εργαστούμε. Πολλές φορές δεν μπορεί να κάνει μόνο του τη δουλειά το Συμβούλιο Καλής Διακυβέρνησης, αν και μας περνάει από το μυαλό αυτή η σκέψη, πρέπει να γίνεται στη βάση του συντονισμού με τα άλλα Συμβούλια Καλής Διακυβέρνησης, με τα μέλη της Παράνομης Επαναστατικής Επιτροπής Ιθαγενών, έτσι ώστε να μπορεί να γίνει αυτό που σκεφτόμαστε, αυτό είδαμε σε ορισμένες περιπτώσεις.

Για παράδειγμα, σε σχέση με τα καθήκοντα, τις θέσεις ευθύνης, εκεί βλέπουμε τις δυσκολίες, αφού είναι πολλές δουλειές που πρέπει να κάνουμε. Τον καιρό που είχα μια θέση ευθύνης, είδαμε ότι μερικές φορές έλειπαν τα μέσα στο Συμβούλιο, αλλά η δουλειά υπήρχε. Για παράδειγμα, εκείνη την εποχή, δεν υπήρχαν οδηγοί για την κλινική, τα μέλη του Συμβουλίου Καλής Διακυβέρνησης πρέπει να είναι οδηγοί, πρέπει να είναι μάγειροι, πρέπει να κουβαλούν ξύλα, υπήρχαν πολλές δουλειές, και επίσης έπρεπε να γίνει και δουλειά μέσα στο γραφείο, έπρεπε να εξετάσουμε τα εκκρε-

μή ζητήματα, τις δουλειές που ήταν σε εκκρεμότητα ή μερικές δουλειές του δήμου που δεν μπόρεσαν να γίνουν, αφού δεν μας έφτανε ο χρόνος. Αυτή τη στιγμή βλέπω, και αυτό πέρασε από το μυαλό μας τότε, ότι χρειαζόμασταν στήριξη, έναν παραπάνω οδηγό, επειδή μερικές φορές τυχαίνει μέσα στη νύχτα να πρέπει να μεταφέρουμε έναν άρρωστο επειγόντως, και πρέπει να πάμε να φέρουμε κάποιον από το Συμβούλιο, να έρθει στις τρεις, στις τέσσερις το πρωί. Αυτό σκεφτόμασταν, αλλά δεν μπορούσαμε να το λύσουμε, μας παρουσιαζόταν το πρόβλημα, αλλά δεν μπορούσε να λυθεί.

Ένα παράδειγμα στη διάρκεια της δικής μου θητείας στο Συμβούλιο ήταν ότι οι δήμοι έπρεπε να διαγνώσουν ποια αρρώστια είναι πιο συχνή, και το Συμβούλιο Καλής Διακυβέρνησης δεν μπορούσε να το κάνει, ούτε η Επιτροπή Ενημέρωσης. Έπρεπε να ζητήσω βοήθεια, να ρωτήσω την τοπική διοίκηση τι χρειάζεται να γίνει. Ρώτησα τους δήμους, και ορισμένοι δήμοι δεν έκαναν και πάλι τίποτα, κάποιοι δήμοι έδωσαν αυτή την απάντηση, ρώτησαν το χωριό ποια αρρώστια ήταν πιο συχνή, επειδή υπήρχε επιδημία τύφου, αλλά τα Συμβούλια δεν έκαναν κάτι. Έτσι, όλη η δουλειά γίνεται, όταν όλα λειτουργούν καλά, είναι σαν μια μηχανή. Όταν ένα μηχάνημα δεν λειτουργεί, ένα έμβολο ή ένας κύλινδρος στο αυτοκίνητο δεν ανεβαίνει, τότε δεν έχει δύναμη. Αυτό είναι που συμβαίνει στη δική μας αρχή, αν και το Συμβούλιο πιστεύει ή θέλει να κάνει την πρότασή του για να την εγκρίνει η συνέλευση, μερικές φορές, συχνά, δεν μπορεί να το κάνει κι έτσι δεν προχωράει.

Αλλά αυτό είναι ανάγκη. Εκείνη την εποχή, είδα ότι είχε πολλή δουλειά εκείνο το χρόνο, επειδή δεν υπήρχε οδηγός. Αυτή τη στιγμή βλέπω ότι οι οδηγοί εναλλάσσονται για τις κλινικές, δουλεύουν χωριστά, πλένουν το αυτοκίνητό τους, ελέγχουν τα λάστιχα, βάζουν βενζίνη, δεν δουλεύουν στο Συμβούλιο.

Μ' αυτό το βήμα τα πράγματα έχουν βελτιωθεί λίγο, και πιστεύω ότι με αυτόν τον τρόπο και σιγά σιγά πηγαίνουν καλύτερα, από τη στιγμή που τα σκεφτόμαστε και βλέπουμε ποιες είναι οι ανάγκες που παρουσιάζονται, γιατί η δουλειά στη ζώνη ή στο δήμο σιγά σιγά αυξάνεται. Σιγά σιγά συμμετέχουν περισσότερες συντρόφισσες, γιατί η δουλειά μεγαλώνει. Γιατί βλέπουμε ότι ο συντονισμός ανάμεσά μας και η σημασία που δίνουμε ο ένας στον άλλο είναι πολύ σημαντικά πράγματα για να μπορέσουμε να πραγματοποιήσουμε τις προτάσεις και τις νέες ιδέες για το πώς μπορούμε να δουλέψουμε.

Το σημαντικό είναι να μην χαθεί η επαφή με τους λαούς. Γιατί αυτές τις μέρες ακούω ότι για πράγματα που γίνονταν με την ανάλυση του λαού,

τώρα μπορεί να γίνουν χωρίς να τον συμβουλευτούν, μπορεί να αλλάξουν μερικές λέξεις χωρίς να το ξέρει ο λαός, οπότε αυτό επίσης είναι ένα πρόβλημα και μπορεί να προκαλέσουμε σύγχυση στο λαό, γιατί, όταν ενημερώνουμε το λαό, του εξηγούμε και, ξαφνικά, τον αφήνουμε κατά μέρος, τότε το μαθαίνει, το συζητάει.

Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε διαφωνίες ή κριτική για τη διοίκηση, και συχνά χρειάζεται να εξηγήσουμε στο λαό, όπως είπαμε σήμερα, το Συμβούλιο Καλής Διακυβέρνησης πρέπει να είναι ξεκάθαρο με τις επτά αρχές. [*Οι επτά αρχές του «διοικώ υπακούοντας», οδηγός των Συμβουλίων Καλής Διακυβέρνησης, είναι: Να υπηρετείς και να μην υπηρετείσαι, να εκπροσωπείς και να μην υποκαθιστάς, να οικοδομείς και να μην καταστρέφεις, να υπακούς και να μην διατάζεις, να προτείνεις και να μην επιβάλλεις, να πείθεις και να μην νικάς, να κατεβαίνεις και να μην ανεβαίνεις.*]

Μια αυτόνομη αρχή πρέπει να πείθει το λαό και όχι να νικάει με κάθε τρόπο, με τη δύναμη, πρέπει να εξηγεί το λόγο που αλλάζουν μερικοί κανόνες ή κάποιες συμφωνίες, πρέπει να το εξηγεί στο λαό· γιατί, αν είμαι αρχή και πια δεν εξηγώ γιατί κάνουμε ή δεν κάνουμε κάτι, αυτό έχει φτάσει μέχρι το λαό; Μπορεί να δημιουργήσει μια άβολη κατάσταση, ακόμη κι αν οι άνθρωποι το καταλαβαίνουν, πρέπει με εξηγήσεις να προσπαθείς να πείσεις και να μην νικάς με τη βία, έτσι ώστε ο λαός να μην αποθαρρύνεται, να μην χάνει τον έλεγχο. Αυτό είναι που ήθελα να εξηγήσω λίγο περισσότερο, επειδή απ᾽ αυτό γεννιούνται οι άβολες καταστάσεις κι έτσι ο λαός χάνει το ηθικό του, γι᾽ αυτό το λέω, επειδή έτσι είδα το πρόβλημα.

Πρέπει με το λαό να είμαστε πάντα στενά δεμένοι, για να μην συμβαίνουν αυτά.

Υπάρχουν επίσης χωριά που θέλουν να κάνουν ένα πράγμα χωρίς την πλειοψηφία, τότε και πάλι πρέπει να εξηγήσουμε σ᾽ αυτό το χωριό γιατί δεν γίνεται αυτό. Γιατί μας έχουν τύχει τέτοιες περιπτώσεις. Υπάρχουν χωριά που έρχονται στο γραφείο και μέχρι που υψώνουν τη φωνή τους ενάντια στις αρχές, αλλά δεν μπορούμε να αποδεχτούμε αυτό που λένε, γιατί εξαρτάται από την πλειοψηφία. Αυτό πρέπει να είναι καθαρό, πρέπει να εξηγείς στο λαό και να προσπαθείς να τον πείσεις, να του δώσεις να καταλάβει το λόγο για τον οποίο γίνονται αυτά τα πράγματα. Αυτό είναι που νομίζω, σύντροφοι, και αυτό είναι που προσπαθώ να εξηγήσω σχετικά με τις επτά αρχές, είναι αυτό που κατάλαβα, αυτό το λίγο που έμαθα. Δεν έμαθα πολλά, γιατί δούλεψα μόνο τρία χρόνια και σιγά σιγά συνειδητοποίησα πώς πρέπει να γίνονται τα πράγματα, τελευταία στιγμή δεν μπορεί να γίνει η δουλειά εύκολη, γιατί εμείς ήμασταν καινούργιοι, χωρίς στήριξη, αλλά

τώρα υπάρχουν σύντροφοι που έμειναν ακόμη ένα χρόνο, συνοδεύοντας τις νέες αρχές, λίγο ως πολύ υπάρχει στήριξη.

Αλλά όταν ξεκινήσαμε, όχι, δεν υπήρχε τίποτα, μόνο η στήριξη των μελών της Παράνομης Επαναστατικής Επιτροπής Ιθαγενών, γιατί αυτοί, ναι, ήταν εκεί, σ' αυτούς στηριχτήκαμε και σιγά σιγά καταλάβαμε. Λίγο κατάλαβα, αυτό το λίγο μπόρεσα να εξηγήσω, σύντροφοι.

(...)

Πώς ορίστηκαν οι αρχές;

Ορίστηκαν μέσα από τη συνέλευση, όπως είμαστε εμείς τώρα, για παράδειγμα. Κάθε δήμος κάλεσε σε συνέλευση όλη τη βάση, κι έτσι με άμεσο τρόπο επέλεξαν την ομάδα των συντρόφων, για να κάνει τη δουλειά της αυτονομίας.

Τι δουλειά είχαν; Τι δουλειά θα κάνουν αυτοί οι σύντροφοι; Επειδή πρακτικά δεν είχαμε τη γνώση, ίσως μερικοί, ναι, την είχαν, αλλά η πλειοψηφία δεν είχε τη γνώση. Τι θα κάνουμε; Θα εργαστούμε για την αυτονομία, θα αυτοκυβερνηθούμε, το πώς είναι το ερώτημα που προέκυψε. Τι είναι αυτό που θα κάνουμε; Κανείς όμως δεν έδινε, δεν ήξερε την απάντηση, αλλά όσο περνούσε ο καιρός, και υπήρχαν πια αυτές οι αρχές, τότε εμφανίστηκαν τα προβλήματα. Πραγματικά, υπήρχαν προβλήματα σε κάθε ένα από τα χωριά μας, στους δήμους μας.

Ποια είναι τα προβλήματα που αντιμετώπισαν εκείνη την εποχή αυτοί που ήταν αρχές;

Εκείνη την εποχή, το κύριο πρόβλημα που αντιμετώπιζαν ήταν ο αλκοολισμός, τα οικογενειακά προβλήματα, προβλήματα μεταξύ γειτόνων και μερικά αγροτικά προβλήματα.

Οπότε, τι έκανε αυτή η ομάδα των συντρόφων, όταν παρουσιαζόταν ένα πρόβλημα;

Αυτό που έκαναν οι αρχές, ήταν να το συζητούν. Πρώτα έρχεται ο καταγγέλλων, μετά ακούνε ποιο πρόβλημα έχει, τον ακούν, κι όταν πια τον ακούσουν, έρχεται η άλλη πλευρά, ακούγονται και οι δύο πλευρές. Αυτό λοιπόν που έκανε εκείνη η ομάδα των συντρόφων ήταν να ακούει, αυτό που έκανε ήταν πρώτα να ακούσει αυτά τα αδέλφια που είχαν το πρόβλημα, ποιο είναι το πρόβλημα που έχουν, και ταυτόχρονα έψαχναν ποιος έχει δίκιο. Και αν έβλεπαν ότι ο καταγγέλλων έχει δίκιο, τότε έπρεπε να μιλήσει με τον άλλο σύντροφο, με τον οποίο έχει το πρόβλημα.

Αυτό που έκαναν οι αρχές εκείνη την εποχή, είναι ότι έδιναν ιδέες, δη-

λαδή έπειθαν τα δύο μέρη να καταλήξουν σε ειρηνική λύση, χωρίς μεγάλη φασαρία.

Το ίδιο έκαναν οι αρχές και σε άλλα είδη προβλημάτων, το ίδιο έκαναν και στα αγροτικά ζητήματα, έπειθαν επίσης τους συντρόφους να μην τσακώνονται, να μην τσακώνονται για ένα κομμάτι γης. Αν πραγματικά ένας σύντροφος έπαιρνε τη γη κάποιου άλλου, τότε έπρεπε να δώσουμε δίκιο στον άλλο, να πούμε στον σύντροφο ότι δεν πρέπει να αφαιρεί το κομμάτι γης από τον άλλο, ότι δεν πρέπει να το κάνει, το σωστό σωστό.

(...)

Ναι, αυτό είναι αλήθεια, αλλά τότε η ερώτησή μου είναι: αν χρειαστεί να φτιαχτεί ένας κανόνας, ποιος προτείνει την ιδέα τότε; Πώς γεννιέται η ιδέα για το πώς πρέπει να είναι ένας κανόνας; Ποιος είναι αυτός που λέει ότι «εγώ προτείνω αυτό»; Πού γεννιέται η ιδέα; Κι έπειτα, τι κάνουν για να ενωθεί η φωνή του λαού, γιατί αν, αρχικά, η ιδέα είναι του Συμβουλίου Καλής Διακυβέρνησης, την αναλαμβάνει αυτό, ή μήπως πρέπει να στηριχθεί επίσης από τους συντρόφους της Επιτροπής Ενημέρωσης; Και ποιος είναι αυτός που λέει ότι εδώ πρέπει να γίνει ένας κανόνας;

[*Απάντηση άλλου συντρόφου*]: Αυτό το πράγμα, ότι υπάρχει μια πρωτοβουλία που προέρχεται μόνο από τις αρχές, ότι η πρωτοβουλία για να φτιαχτεί ένας κανόνας βγαίνει μόνο από συντρόφους που έχουν αναλάβει ένα καθήκον στις αρχές, αυτό δεν υπάρχει. Η πρωτοβουλία παίρνεται μεταξύ συντροφισσών και συντρόφων.

Όχι, σύντροφε, η ερώτησή μου είναι για το Συμβούλιο Καλής Διακυβέρνησης και όχι για τους συντρόφους. Ως Συμβούλιο Καλής Διακυβέρνησης, και είναι ένα παράδειγμα που δίνω, δεν μιλάω απαραίτητα για έναν κανόνα ή νόμο. Όταν βλέπουν ότι υπάρχει μια ανάγκη ή ένα πρόβλημα, γι᾽ αυτό δίνω το παράδειγμα του κανόνα, επειδή αυτός απαιτεί τη σχέση, επειδή δεν θα επιβάλει ένα νόμο το Συμβούλιο Καλής Διακυβέρνησης, τότε θα θέλαμε να μας πείτε πώς το κάνετε αυτό. Γιατί εδώ μπαίνει στο παιχνίδι η δημοκρατία, οπότε αυτό θέλουμε να καταλάβουμε, γιατί, όπως μας είπατε εσείς, δεν θα είναι όλη την ώρα εκεί η εξεγερμένη διοίκηση, και, κάποια μέρα, δεν θα είναι όλη την ώρα η Επιτροπή Ενημέρωσης, ή η Παράνομη Επαναστατική Επιτροπή Ιθαγενών. Τότε λοιπόν, εσείς, ως Συμβούλιο Καλής Διακυβέρνησης, τι κάνετε για να προχωρήσει ένα πράγμα που χρειάζεται, είτε νόμος είτε πρόβλημα για ένα θέμα που πρέπει να λυθεί, είτε πρόγραμμα ή οτιδήποτε άλλο. Πώς είναι οι σχέσεις ανάμεσα στο Συμβούλιο Καλής Δι-

ακυβέρνησης, τους MAREZ [*Αυτόνομοι Εξεγερμένοι Ζαπατιστικοί Δήμοι*], τις αρχές και τα χωριά;

Δηλαδή, πώς γίνεται η δημοκρατία.

(συνεχίζεται...)

Ο βεβαιών
Από τα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού
Εξεγερμένος υποδιοικητής Μάρκος

ΑΥΤΟΙ ΚΑΙ ΕΜΕΙΣ
VII. ΟΙ ΠΙΟ ΜΙΚΡΟΙ, ΟΙ ΠΙΟ ΜΙΚΡΕΣ
3. *Οι συντρόφισσες. Ο πολύ μακρύς δρόμος των γυναικών Ζαπατίστας*

Φεβρουάριος 2013

Σημείωση: Ακολουθούν αποσπάσματα που *μοιράζονται* μαζί μας οι γυναίκες Ζαπατίστας, τα οποία αποτελούν μέρος του τετραδίου κειμένων «*Συμμετοχή των γυναικών στην αυτόνομη κυβέρνηση*». Σ᾽ αυτά τα αποσπάσματα, οι συντρόφισσες μιλούν για το πώς βλέπουν τη δική τους ιστορία στον αγώνα ως γυναίκες και πώς, προχωρώντας, καταρρίπτουν κάποιες από τις σεξιστικές, ρατσιστικές και αντιζαπατιστικές ιδέες που υπάρχουν σε όλο το πολιτικό φάσμα για τις γυναίκες, τις ιθαγενείς και τις Ζαπατίστας.

Καλημέρα σε όλες, σε όλους. Το όνομά μου είναι Γουαδελούπε, η κοινότητά μου είναι η Γαλιλέα της περιοχής Μοντερέι. Όπως ακούσατε, υπάρχουν περιοχές που δεν έχουν αυτόνομο δήμο, εγώ έρχομαι από μία περιοχή όπου δεν υπάρχει αυτόνομος δήμος. Το καθήκον μου είναι λειτουργός της εκπαίδευσης και εκπροσωπώ το Καρακόλ II «Αντίσταση και εξέγερση για την ανθρωπότητα», από τη Ζώνη των Υψιπέδων της Τσιάπας. Ξεκινώντας, θα σας παρουσιάσω μια μικρή εισαγωγή για να μπορέσουμε να μπούμε στο θέμα.

Γνωρίζουμε ότι από την αρχή της ζωής οι γυναίκες είχαν ένα ρόλο πολύ σημαντικό στην κοινωνία, στους λαούς, στις φυλές. Οι γυναίκες δεν ζούσαν όπως ζούμε τώρα, τις σέβονταν, είχαν την πιο σημαντική θέση για τη διατήρηση της οικογένειας, τις σέβονταν γιατί έδιναν ζωή, έτσι όπως εμείς σεβόμαστε τώρα τη μάνα γη που μας δίνει ζωή. Εκείνο τον καιρό, η γυναίκα είχε ένα ρόλο πολύ σημαντικό, όμως με την ιστορία και τον ερχομό της ατομικής ιδιοκτησίας αυτό άρχισε να αλλάζει.

Με τον ερχομό της ατομικής ιδιοκτησίας, η γυναίκα απαξιώθηκε, πέρασε σε άλλο επίπεδο, και ήρθε αυτό που ονομάζουμε «πατριαρχία», με τη στέρηση των δικαιωμάτων των γυναικών, με τη στέρηση της γης. Τότε λοιπόν, με τον ερχομό της ατομικής ιδιοκτησίας, άρχισαν να διατάζουν οι άντρες. Ξέρουμε ότι με τον ερχομό της ατομικής ιδιοκτησίας συνέβησαν

τρία μεγάλα δεινά, που είναι η εκμετάλλευση όλων, αντρών και γυναικών, όμως περισσότερο των γυναικών, γιατί ως γυναίκες είμαστε επίσης εκμεταλλευόμενες από αυτό το νεοφιλελεύθερο σύστημα. Ακόμη ξέρουμε ότι μ᾽ αυτό ήρθε η καταπίεση των γυναικών από τους άντρες, επειδή είναι γυναίκες, αλλά επίσης, εκείνο τον καιρό, υποφέραμε ως γυναίκες από τη διάκριση, επειδή είμαστε ιθαγενείς. Έχουμε λοιπόν αυτά τα τρία μεγάλα δεινά, υπάρχουν κι άλλα, όμως τώρα δεν μιλάμε γι᾽ αυτά.

Εμείς, μέσα στην οργάνωση [*EZLN*], με τέτοια έλλειψη δικαιωμάτων ως γυναίκες, είδαμε ότι είναι απαραίτητο να αγωνιστούμε για ίσα δικαιώματα ανάμεσα στους άντρες και τις γυναίκες, κι έτσι γράφτηκε ο δικός μας Επαναστατικός Νόμος των Γυναικών. Ξέρουμε ότι εμείς εδώ, στη Ζώνη των Υψιπέδων, ίσως δεν έχουμε κάνει μεγάλες προόδους, υπήρξαν μικρές πρόοδοι, είναι αργές όμως προχωράμε, συντρόφισσες και σύντροφοι.

Θα πούμε τώρα για τη Ζώνη των Υψιπέδων, πώς προχωρήσαμε στα διαφορετικά επίπεδα, στις διαφορετικές περιοχές, στους διαφορετικούς χώρους όπου έχουμε να δουλέψουμε. Επίσης θα πούμε πώς σκεφτήκαμε τον επαναστατικό νόμο, πώς τον αναλύσαμε, πριν έρθουμε εδώ. Άντρες και γυναίκες αναλύσαμε το πώς αντιμετωπίζουμε κάθε ένα από αυτά τα σημεία του Επαναστατικού Νόμου των Γυναικών, γι᾽ αυτό πρόκειται να μιλήσουμε. Γιατί είναι πολύ σημαντικό που σ᾽ αυτή την ανάλυση δεν συμμετέχουμε μόνο οι γυναίκες, είναι απαραίτητο να συμμετέχουν και οι άντρες επίσης, για να ακούσουν αυτό που σκεφτόμαστε, αυτό που λέμε. Γιατί αν μιλάμε για επαναστατικό αγώνα, έναν επαναστατικό αγώνα δεν τον κάνουμε μόνο οι άντρες ούτε μόνο οι γυναίκες, είναι καθήκον όλων, είναι καθήκον της κοινότητας, και ως κοινότητα έχουμε αγόρια, κορίτσια, άντρες, γυναίκες, νέους, νέες, ενήλικους, ενήλικες, γέροντες και γερόντισσες. Όλοι έχουμε θέση σ᾽ αυτόν τον αγώνα και γι᾽ αυτό όλοι πρέπει να συμμετέχουμε σ᾽ αυτήν την ανάλυση και στο έργο που μένει να γίνει.

(…)

Σύντροφοι, συντρόφισσες, το όνομά μου είναι Ελοΐσα, από την κοινότητα Αλεμάνια, το δήμο Σαν Πέδρο Μιτσοακάν, ήμουν μέλος του Συμβουλίου Καλής Διακυβέρνησης, του Καρακόλ Ι «Μητέρα των Καρακόλ. Θάλασσα των ονείρων μας». Θα μιλήσουμε λίγο για το θέμα των συντροφισσών κι εγώ έχω αναλάβει να μιλήσω λίγο για το πώς ήταν η συμμετοχή των συντροφισσών πριν το ᾽94 και λίγο για το πώς προχωρήσαμε μετά το ᾽94.

Όπως συζητήσαμε λοιπόν στη ζώνη μας, είδαμε ότι πραγματικά εμείς ως συντρόφισσες στην αρχή δεν συμμετείχαμε, οι συντρόφισσές μας από

το παρελθόν δεν είχαν την αντίληψη ότι εμείς μπορούσαμε να συμμετέχουμε. Είχαμε αυτή τη σκέψη ή αυτή την αντίληψη ότι εμείς οι γυναίκες είμαστε για να προσφέρουμε μόνο στο σπίτι ή να φροντίζουμε τα παιδιά, να φτιάχνουμε το φαγητό. Ίσως εξαιτίας της άγνοιας που επέβαλλε ο καπιταλισμός είχαμε αυτό στο κεφάλι μας. Αλλά επίσης, εμείς ως γυναίκες αισθανόμασταν το φόβο ότι δεν μπορούσαμε να κάνουμε πράγματα έξω από το σπίτι, αφού δεν είχαμε αυτό το χώρο από την πλευρά των συντρόφων.

Καθώς δεν είχαμε αυτή την ελευθερία να συμμετέχουμε ισότιμα, να μιλάμε, νομίζαμε ότι οι άντρες ήταν καλύτεροι από εμάς. Όταν ήμασταν κάτω από την κυριαρχία των γονιών μας, οι γονείς μας δεν μας έδιναν αυτή την ελευθερία να βγούμε έξω από το σπίτι, επειδή πριν υπήρχε μεγάλη ανδροκρατία. Ίσως οι σύντροφοι δεν το έκαναν αυτό γιατί έτσι ήθελαν, αλλά γιατί είχαν την αντίληψη που ο ίδιος ο καπιταλισμός ή το ίδιο το σύστημα τους είχε βάλει στο κεφάλι. Επίσης, επειδή οι σύντροφοι δεν είναι συνηθισμένοι να κάνουν τις δουλειές του σπιτιού, να φροντίσουν τα παιδιά, να πλύνουν τα ρούχα, να φτιάξουν φαγητό, δυσκολεύονται να τα κάνουν όλα αυτά, έτσι ώστε να μπορούν οι συντρόφισσες να βγουν από το σπίτι και να κάνουν τη δουλειά τους.

Όπως είπα πριν, οι συντρόφισσες που ζούμε κάτω από την κυριαρχία των γονιών μας ή ζούμε ακόμα με τους γονείς μας, καθώς έχουμε ένα σεβασμό απέναντί τους, αυτοί είναι που μας λένε αν μπορούμε να κάνουμε τη δουλειά, και τότε εμείς πηγαίνουμε εκεί που θέλουμε για να την κάνουμε. Αλλά αν οι γονείς μας, όπως συμβαίνει κάποιες φορές, μας πούνε «δεν θα πας», τότε μερικές φορές το σεβόμαστε, καθώς έχουμε στο μυαλό μας το σεβασμό προς τους γονείς μας. Υπάρχουν λοιπόν φορές που οι πατεράδες μας δεν μας αφήνουν, γιατί μπορεί να σκέφτονται ότι αφήνοντάς μας να βγούμε έξω από το σπίτι, ως κορίτσια, δεν πηγαίνουμε στη δουλειά που έχουμε, αλλά πάμε να κάνουμε άλλα πράγματα που μπορεί μετά να μπλέξουν τους πατεράδες μας σε προβλήματα και να πρέπει να ασχοληθούν και να λύσουν τα διάφορα προβλήματα που έχουμε ως γυναίκες. Κάποιες φορές αυτή είναι η αντίληψη των γονιών μας ή των συζύγων μας, για όσες είναι ήδη ζευγάρι, αυτό σκέφτονται κάποιες φορές οι σύντροφοι.

(…)

Σύντροφοι και συντρόφισσες, καλησπέρα σε όλους εσάς που είστε σήμερα εδώ παρόντες. Το όνομά μου είναι Αντρέα, η κοινότητά μου είναι η Σαν Μανουέλ, ο δήμος μου είναι ο Φρανσίσκο Γκόμες του Καρακόλ ΙΙΙ «Λα Γκαρούτσα». Ερχόμαστε ως εκπρόσωποι των συντροφισσών της ζώνης της

Γκαρούτσα, να εκφράσουμε αυτό που μπορούμε, αφού δεν μεταφέρουμε πολλά λόγια, εκεί σχεδόν η πλειοψηφία μιλάει τσελτάλ.

Θα αρχίσω πρώτα με αυτό που γνωρίζουμε, ότι πριν το ’94 οι συντρόφισσες υπέφεραν πολύ. Υπήρχαν ταπεινώσεις, κακοποιήσεις, βιασμοί, αλλά την κυβέρνηση δεν την ενδιέφεραν αυτά, η δουλειά της είναι μόνο να μας καταστρέψει ως γυναίκες. Δεν την ενδιέφερε αν υπήρχε κάποια γυναίκα που ήταν άρρωστη ή ζητούσε βοήθεια ή στήριξη, αυτό δεν την ενδιαφέρει.

Αλλά εμείς ως γυναίκες, τώρα πια, δεν μπορούμε να αφήνουμε να μας φέρονται έτσι, πρέπει να προχωρήσουμε. Εκείνα τα χρόνια υποφέραμε, όπως ακριβώς σχολίασαν οι συντρόφισσες. Εκείνα τα χρόνια, όπως είπα, υπήρχαν πολλές ταπεινώσεις, αυτό έκανε η κακή κυβέρνηση και επίσης οι τσιφλικάδες. Τι είναι αυτό που έκαναν τότε; Δεν υπολόγιζαν καθόλου τις συντρόφισσες.

Τι έκαναν αυτοί οι τσιφλικάδες; Είχαν τους συντρόφους σαν δούλους, οι συντρόφισσες σηκώνονταν πολύ νωρίς για να δουλέψουν, και μ’ αυτόν τον τρόπο οι φτωχές γυναίκες συνέχιζαν να δουλεύουν μαζί με τους άντρες. Υπήρχε μεγάλη σκλαβιά, όμως, σύντροφοι, τώρα πια δεν το θέλουμε αυτό, γι’ αυτό αρχίσαμε να συμμετέχουμε ως συντρόφισσες. Εκείνη την εποχή δεν υπήρχε συμμετοχή, μας είχαν σαν τυφλές, χωρίς να μπορούμε να μιλήσουμε. Αλλά αυτό που θέλουμε τώρα, είναι να λειτουργήσει η αυτονομία μας, θέλουμε να συμμετέχουμε πια κι εμείς ως γυναίκες, να μην μείνουμε πίσω. Θα συνεχίσουμε μπροστά για να δει η κακή κυβέρνηση ότι δεν θα αφήσουμε να μας εκμεταλλεύεται άλλο, όπως έκανε με τους προγόνους μας. Δεν το θέλουμε πια.

Φτάσαμε λοιπόν στο 1994 και έγινε γνωστό ότι υπάρχει πια ο δικός μας Νόμος των Γυναικών. Τι καλά, σύντροφοι, που υπήρξε επιτέλους αυτός ο νόμος, που μπορούσαμε να συμμετέχουμε πια. Από εκείνη τη χρονιά και μετά έγιναν διαδηλώσεις, είδαν όλοι ότι οι συντρόφισσες είχαν μπει στον αγώνα, για παράδειγμα στην «Εθνική Διαβούλευση» βγήκαν και οι γυναίκες επίσης, συμμετείχαν. Κι εγώ ήμουν παρούσα εκείνο τον καιρό, ήμουν 14 χρόνων και ήμουν παρούσα στην «Εθνική Διαβούλευση». Μ’ αυτόν τον τρόπο, μπορεί να μην ήξερα ούτε πώς να συμμετέχω ούτε να μιλάω, αλλά όμως πραγματικά έκανα ό,τι μπορούσα, σύντροφοι.

Οι γυναίκες αγωνίστηκαν, έδωσαν πια στην κυβέρνηση να καταλάβει ότι οι γυναίκες δεν θα τα παρατήσουν, θα συνεχίσουν. Τώρα πια, όπως είπα, θέλουμε να λειτουργήσει η αυτονομία μας. Τώρα που έχουμε τα δικαιώματά μας ως γυναίκες, αυτό που θα κάνουμε είναι να οικοδομήσουμε, να κάνουμε τη δουλειά μας και είναι υποχρέωσή μας να συνεχίσουμε μπροστά.

Για εμάς λοιπόν που είμαστε τώρα εδώ παρούσες, δεν ξέρω αν κάποια συντρόφισσα που ακολουθήσει απαντήσει, αλλά υπάρχει η ερώτηση για το ποιος ήταν που έφτιαξε αυτόν τον επαναστατικό νόμο. Αν κάποιος θέλει να απαντήσει, θα μπορεί να απαντήσει, γιατί κάποιος ήταν που πάλεψε γι' αυτό και κάποιος ήταν που μας υπερασπίστηκε. Ποιος αγωνίστηκε για μας, συντρόφισσες; Η διοικήτρια Ραμόνα ήταν που έκανε αυτήν την προσπάθεια για μας. Δεν ήξερε να διαβάζει ούτε να γράφει ούτε να μιλά ισπανικά. Γιατί λοιπόν εμείς, συντρόφισσες, δεν κάνουμε αυτήν την προσπάθεια; Είναι ένα παράδειγμα αυτή η συντρόφισσα που έκανε την προσπάθεια. Είναι πια το παράδειγμα που θα ακολουθήσουμε, για να κάνουμε περισσότερη δουλειά, για να δείξουμε αυτό που ξέρουμε στην οργάνωσή μας.

Ανέλαβα να εκπροσωπήσω τις συντρόφισσες που θα συμμετέχουν στο θέμα των γυναικών, είναι πέντε συντρόφισσες που θα συμμετέχουν. Καλησπέρα σε όλους. Το όνομά μου είναι Κλαούντια και έρχομαι από το Καρακόλ IV της Μορέλια. Είμαι βάση στήριξης από την κοινότητα Αλεμάνια, περιοχή Ιντιπεντένσια, αυτόνομος δήμος 17η Νοέμβρη. Θα διαβάσω λίγο, πριν μπω στα υποθέματά μας, θα κάνω μια εισαγωγή. Θα διαβάσω το κείμενο επειδή αν το πω απέξω, έτσι που στέκομαι απέναντί σας, θα ξεχάσω αυτό που θέλω να πω.

Πολλά χρόνια πριν, υποφέραμε από την κακομεταχείριση και τις διακρίσεις, την ανισότητα στο σπίτι, στην κοινότητα. Πάντα υποφέραμε, και μας έλεγαν ότι ήμασταν ένα αντικείμενο, ότι δεν αξίζαμε τίποτα, γιατί έτσι μας έμαθαν οι γιαγιάδες μας. Μας μάθαιναν μόνο να δουλεύουμε στο σπίτι, στα χωράφια, να φροντίζουμε τα παιδιά, τα ζώα και να υπηρετούμε τον σύζυγο.

Ποτέ δεν είχαμε τη δυνατότητα να πάμε στο σχολείο, γι' αυτό δεν ξέρουμε να διαβάζουμε και να γράφουμε, πολύ περισσότερο να μιλάμε ισπανικά. Μας έλεγαν ότι μια γυναίκα δεν έχει δικαίωμα να συμμετέχει ούτε να διεκδικεί. Δεν ξέραμε πώς να υπερασπιστούμε τον εαυτό μας ούτε γνωρίζαμε τι είναι ένα δικαίωμα. Έτσι είχαν εκπαιδευτεί οι γιαγιάδες μας από τα αφεντικά τους, που ήταν οι τσιφλικάδες.

Μερικές από εμάς, ακόμα και τώρα έχουμε αυτή την αντίληψη, να δουλεύουμε μόνο στο σπίτι, γιατί αυτός ο πόνος μας κρατάει φυλακισμένες σ' αυτή την ιδέα, μέχρι τώρα που βρισκόμαστε εδώ. Αλλά μετά τον Δεκέμβρη του 1994, όταν σχηματίστηκαν οι αυτόνομοι δήμοι, τότε αρχίσαμε να συμμετέχουμε, να μαθαίνουμε πώς να κάνουμε τις δουλειές, χάρη στην οργάνωσή μας, που μας έδωσε χώρο να συμμετέχουμε ως συντρόφισσες, αλλά

και χάρη στους συντρόφους μας, στους γονείς μας, που κατάλαβαν πια ότι έχουμε πραγματικά δικαίωμα να κάνουμε αυτές τις δουλειές.

(…)

Συντρόφισσα Άννα. Είναι πάλι η σειρά μας, παίρνουμε το λόγο από τη Βόρεια Ζώνη, ήδη βρίσκονται εδώ οι συμμετέχοντες που θα μιλήσουν για τα θέματα που αναλύσαμε στο Καρακόλ μας. Θα αρχίσω με μια εισαγωγή.

Πολλά χρόνια πριν, υπήρχε ισότητα μεταξύ αντρών και γυναικών, γιατί ο ένας δεν ήταν πιο σημαντικός από την άλλη. Σιγά σιγά άρχισε η ανισότητα με τον καταμερισμό της εργασίας, όταν οι άντρες ήταν αυτοί που πήγαιναν στα χωράφια για να τα καλλιεργήσουν, πήγαιναν για κυνήγι για να συμπληρώσουν τη διατροφή στις οικογένειες, και οι γυναίκες έμεναν στο σπίτι για να ασχοληθούν με τις δουλειές του σπιτιού, καθώς επίσης για να γνέθουν και να υφαίνουν τα ρούχα, να φτιάχνουν τα σκεύη της κουζίνας, όπως χύτρες, ποτήρια, πιάτα από πηλό. Αργότερα, εμφανίστηκε κι άλλος καταμερισμός εργασίας, για εκείνους που άρχισαν να ασχολούνται με την κτηνοτροφία. Το κοπάδι άρχισε να χρησιμεύει ως είδος χρήματος που το χρησιμοποιούσαν πια για να ανταλλάσουν τα προϊόντα τους. Με τον καιρό, αυτή η δραστηριότητα μετατράπηκε σε πιο σημαντική, πολύ περισσότερο όταν άρχισε να εμφανίζεται η αστική τάξη, που ασχολούνταν με την αγορά και την πώληση για να συσσωρεύει κέρδη. Όλη αυτή η δουλειά απασχολούσε τους άντρες, γι᾽ αυτό είναι οι άντρες που κυριαρχούσαν στην οικογένεια, γιατί μόνο αυτοί εξασφάλιζαν τα έσοδα της οικογένειας, και η δουλειά των γυναικών δεν αναγνωριζόταν ως σημαντική, γι᾽ αυτό παρέμεναν κατώτερες, αδύναμες, ανίκανες να κάνουν μια άλλη δουλειά.

Έτσι ήταν το έθιμο, ο τρόπος ζωής που έφεραν οι Ισπανοί όταν ήρθαν να κατακτήσουν τους λαούς μας, όπως ήδη είπαμε πριν, ήταν οι καλόγεροι που μας δίδασκαν και μας εκπαίδευαν στις συνήθειες και τις γνώσεις τους. Από τότε διδαχθήκαμε ότι η γυναίκα πρέπει να υπηρετεί τους άντρες και να υπακούει κάθε φορά που δίνουν εντολές, και οι γυναίκες πρέπει να καλύπτουν το κεφάλι με βέλο όταν πηγαίνουν στην εκκλησία και δεν πρέπει να ρίχνουν το βλέμμα τους πουθενά, πρέπει να είναι με σκυμμένο το κεφάλι. Θεωρούσαν ότι οι γυναίκες είναι που έκαναν τους άντρες να αμαρτήσουν, γι᾽ αυτό η εκκλησία δεν τις επέτρεπε να πάνε σχολείο ούτε, πολύ περισσότερο, να αναλαμβάνουν υπεύθυνες θέσεις.

Εμείς οι ιθαγενείς λαοί διατηρήσαμε ως κουλτούρα τον τρόπο που οι Ισπανοί συμπεριφέρονταν στις γυναίκες τους, γι᾽ αυτό το λόγο στις κοινό-

τητες άρχισε να ξεπροβάλει η ανισότητα μεταξύ αντρών και γυναικών, που συνεχίζεται μέχρι τώρα, όπως σε αυτά τα παραδείγματα:

Δεν επιτρεπόταν στις γυναίκες να πάνε σχολείο, και αν μια κοπέλα πήγαινε να σπουδάσει, ο κόσμος από τις κοινότητες δεν την έβλεπε με καλό μάτι. Δεν άφηναν τα κορίτσια να παίξουν με τα αγόρια ούτε καν να αγγίξουν τα παιχνίδια τους. Η μοναδική δουλειά που έπρεπε να κάνουν οι γυναίκες ήταν η κουζίνα και να κάνουν παιδιά. Οι ανύπαντρες κοπέλες δεν είχαν την ελευθερία να βγουν έξω ούτε να κάνουν βόλτα στην κοινότητα ή στην πόλη, έπρεπε να είναι κλεισμένες στο σπίτι τους, και όταν παντρεύονταν, τις αντάλλασσαν με αλκοόλ και άλλα εμπορεύματα, χωρίς η γυναίκα να μπορεί να μιλήσει για το αν συμφωνεί ή όχι, γιατί δεν είχε το δικαίωμα να επιλέξει τον σύντροφό της. Όταν πια ήταν παντρεμένες, δεν μπορούσαν να βγουν έξω μόνες ούτε να μιλήσουν με άλλα άτομα, πολύ περισσότερο αν ήταν άντρες. Υπήρχε κακοποίηση των γυναικών από τους άντρες τους και κανείς δεν απέδιδε δικαιοσύνη, τις κακοποιήσεις αυτές τις έκαναν περισσότερο οι άντρες που έπιναν. Έπρεπε να ζουν έτσι όλη τους τη ζωή, με πόνο και κακομεταχείριση.

Κάτι άλλο που έκαναν οι μητέρες, ήταν να μαθαίνουν τις κόρες τους ότι πρέπει να σερβίρουν το φαγητό στους αδελφούς τους, για να μπορούν αργότερα να ζουν καλά με τον άντρα τους και να μην τις κακομεταχειρίζεται, επειδή θεωρείται ότι ένας από τους λόγους κακοποίησης των γυναικών είναι ότι δεν έμαθαν να υπηρετούν τον άντρα τους και να υπακούν σε όλα όσα αυτός λέει.

Όμως οι παππούδες και οι γιαγιάδες μας είχαν και καλές συνήθειες, που συνεχίζουν να ισχύουν μέχρι τώρα, γι᾽ αυτό δεν υπήρχε μεγάλη ανησυχία όταν υπήρχαν αρρώστιες, γιατί ήξεραν τα φαρμακευτικά φυτά και γνώριζαν πολλά για το πώς να φροντίζουν την υγεία. Δεν ανησυχούσαν για την έλλειψη χρημάτων, γιατί όλα όσα χρειάζονταν για τη διατροφή τα καλλιεργούσαν μόνοι τους, γι᾽ αυτό οι γυναίκες στο παρελθόν ήταν δυνατές, εργατικές, επειδή έφτιαχναν τα δικά τους ρούχα, ασβέστη, και παρ᾽ όλο που δεν γνώριζαν τα δικαιώματά τους, μπορούσαν να πάνε μπροστά.

(συνεχίζεται…)

Ο βεβαιών

Από τα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού

Εξεγερμένος υποδιοικητής Μάρκος

ΑΥΤΟΙ ΚΑΙ ΕΜΕΙΣ
VII. ΟΙ ΠΙΟ ΜΙΚΡΟΙ, ΟΙ ΠΙΟ ΜΙΚΡΕΣ
4. *Οι συντρόφισσες: αναλαμβάνοντας το καθήκον*

Φεβρουάριος 2013

> *Δεν υπάρχει τίποτα πιο ανατρεπτικό και ασεβές από μια ομάδα γυναικών από τα κάτω που λέει στους άλλους και τον εαυτό της: «εμείς».*
>
> Δον Ντουρίτο δε λα Λακαντόνα

Σημείωση: Ακολουθούν κι άλλα αποσπάσματα που μοιράζονται οι συντρόφισσες Ζαπατίστας, αλλά τώρα μιλούν για τις δουλειές και τα τρέχοντα προβλήματα στα διοικητικά καθήκοντα, την απονομή της δικαιοσύνης και τη διαχείριση των πόρων, καθώς και ένας προβληματισμός σχετικά με το ακανθώδες ζήτημα της «ισότητας των φύλων» στην οικοδόμηση ενός κόσμου που θέλει να είναι ανοικτός και ανεκτικός, ενός κόσμου όπου «*κανείς δεν αξίζει περισσότερο, κανείς λιγότερο*».

Ναι, έχουμε αντιμετωπίσει τέτοιου είδους περιπτώσεις. Μας έτυχε μια περίπτωση –εγώ θα σχολιάσω αυτό που ήδη είπε η συντρόφισσα–, είχαμε μια περίπτωση, μόλις είχαμε αναλάβει εμείς οι δύο τα καθήκοντά μας, σχηματίστηκε το Συμβούλιο Καλής Διακυβέρνησης και τοποθέτησε τις δυο μας επικεφαλής μιας ομάδας. Μας προέκυψε ένα πρόβλημα, όπου μια συντρόφισσα ήρθε να παραπονεθεί σε μας επειδή ο σύζυγός της την κακομεταχειριζόταν. Ήταν απίστευτο και πολύ άσχημο για μας. Έλεγε η συντρόφισσα:

– Θέλω να χωρίσω από το σύζυγό μου.

Αλλά αυτός ο πρώην σύντροφος είχε ήδη δύο συζύγους. Εξετάσαμε πώς είχε η κατάσταση. Καλέσαμε τα παιδιά της πρώτης και της δεύτερης συζύγου και αρχίσαμε να ψάχνουμε τη λύση. Γι' αυτό αργήσαμε λίγο, καταλάβαμε ότι η κατάσταση ήταν πραγματικά πολύ μπερδεμένη. Ρωτήσαμε τη συντρόφισσα:

– Και τι σου συνέβη;

Νομίζαμε ότι την χτύπησε μόνο. Ε λοιπόν όχι, αυτό το καθίκι κρέμασε τη συντρόφισσα από τα πόδια, με το κεφάλι κάτω, και την χτύπησε, και

το ίδιο έκανε με τα δύο από τα παιδιά της. Έτσι εμείς έπρεπε να δούμε πώς θα το αντιμετωπίσουμε. Πώς δώσαμε λύση; Η συντρόφισσα ζητούσε να χωρίσει, αυτό έγινε και τα αγαθά πέρασαν στην πρώτη γυναίκα με τα παιδιά, γιατί αυτός ο κύριος την προσέβαλλε, αλλά δεν μπορούσαμε να αφήσουμε χωρίς τίποτα τη δεύτερη σύζυγο, γιατί είχε κι αυτή ένα μεγάλο παιδί ήδη, όμως δεν αφήσαμε τίποτα στον κύριο, το αφήσαμε στο παιδί, κι αυτό έγινε σαφές στον κύριο. Μοιράσαμε όλα τα αγαθά του, έτσι δώσαμε λύση, δώσαμε τα δικαιώματά της στη συντρόφισσα που ήρθε να παραπονεθεί σε μας.

(...)

Γυναίκες

Γιολάντα: Θα συνεχίσουμε με αυτό που έχω να πω, θα μιλήσω λίγο για το νόμο [*τον Επαναστατικό Νόμο των Γυναικών*]. Όπως είναι γνωστό, αυτός ο νόμος έγινε ακριβώς εξαιτίας της κατάστασης που ζούσαν οι συντρόφισσες. Αυτός είναι ο λόγος που ξεκίνησε αυτός ο νόμος, γιατί στο παρελθόν υπέφεραν πολύ, όπως ήδη ακούσατε, δεν θα τα επαναλάβω. Αυτό το νόμο τον έχουμε ήδη γραπτό, και στα πέντε Καρακόλ.

(...)

Βλέπουμε όμως ότι είναι πολύ σημαντικό να μελετούμε καλά αυτό που είναι ο νόμος, γιατί αν εμείς δεν καταλαβαίνουμε πραγματικά τι λέει, όπως το αναλύσαμε λίγο σ' αυτή τη ζώνη, η ίδια ιστορία μπορεί να επαναληφθεί, να ξεχαστεί δηλαδή ότι η γυναίκα είναι που δίνει τη ζωή, όπως ακούσαμε να γίνεται νωρίτερα. Αν δεν καταλάβουμε καλά αυτό το νόμο που έχουμε ως Ζαπατίστας, αυτό μπορεί να συμβεί και πάλι.

Όταν έγινε αυτός ο νόμος, δεν ήταν για να μπορούν να διατάζουν και οι γυναίκες, δεν ήταν για να κυριαρχούν οι γυναίκες στον σύζυγο, στον σύντροφό τους, δεν σήμαινε αυτό. Γι' αυτό πρέπει να μελετήσουμε πολύ καλά αυτό το νόμο, γιατί δεν θέλουμε να κάνουμε μια κατασκευή ούτε να συνεχίσουμε την ίδια ιστορία με τώρα, όπου οι σύντροφοι που είναι φαλλοκράτες διατάζουν. Αν ερμηνεύσουμε λάθος το νόμο, θα συμβεί το ίδιο, θα διατάζουν οι συντρόφισσες, και οι κακόμοιροι οι σύντροφοι θα μπουν με τη σειρά τους στην άκρη, αλλά δεν είναι αυτό που θέλουμε.

Είναι κάτι σαν να φτιάξουμε την ανθρωπότητα αυτό που θέλουμε, αυτό που προσπαθούμε να αλλάξουμε, θέλουμε έναν άλλο κόσμο. Αυτό που κάνουμε είναι σαν ένας αγώνας όλων, αντρών και γυναικών, επειδή, όπως ακούσαμε, δεν είναι αγώνας των γυναικών ούτε αγώνας των αντρών. Αν θέλουμε να μιλάμε για επανάσταση, σημαίνει ότι όλος ο κόσμος προχω-

ράει μαζί, είναι μια υπόθεση όλων, αντρών και γυναικών, έτσι γίνεται ο αγώνας.

Δεν είναι δυνατόν οι σύντροφοι να λένε ότι εδώ αγωνίζονται, κάνουν την επανάσταση, και μόνο οι σύντροφοι να αναλαμβάνουν όλα τα καθήκοντα και οι συντρόφισσες να μένουν στο σπίτι. Αυτός δεν είναι αγώνας για όλους και όλες. Αυτό που θέλουμε είναι να γίνεται για όλους και όλες, άντρες και γυναίκες, αυτό θέλουμε.

Όμως λέμε ξεκάθαρα ότι αυτόν τον πρώτο νόμο ακόμη τον μαθαίνουμε, ακόμη μας ζαλίζει λίγο, γιατί η πραγματική αλήθεια είναι ότι ως συντρόφισσες μας είναι ακόμη πολύ δύσκολο να αναλάβουμε κάποια καθήκοντα, οποιοδήποτε καθήκον.

(...)

Αναφέρατε ότι υπάρχει μια Επιτροπή για την Τιμή και τη Δικαιοσύνη. Ποια είναι η δουλειά της ή ποιος είναι ο ρόλος που παίζουν εκεί οι συντρόφισσες;

Στο θέμα της τιμής και της δικαιοσύνης εναλλασσόμαστε, όπως στο δήμο, δύο γυναίκες σύμβουλοι, δύο άντρες σύμβουλοι, δύο στην Επιτροπή για την Τιμή και τη Δικαιοσύνη, ένας άντρας και μία γυναίκα. Για παράδειγμα, αν μια συντρόφισσα έχει ένα πρόβλημα, αν είναι μια υπόθεση βιασμού, τότε θα μιλήσει με τη συντρόφισσα που είναι στην Επιτροπή για την Τιμή και τη Δικαιοσύνη. Αυτή, από την Επιτροπή για την Τιμή και τη Δικαιοσύνη, είναι που συντονίζεται με τους άντρες της Επιτροπής έτσι ώστε η συντρόφισσα να μην δυσκολεύεται να μιλήσει μπροστά σ᾽ έναν σύντροφο. Έτσι λειτουργεί η Επιτροπή για την Τιμή και τη Δικαιοσύνη.

(...)

Στο επίπεδο της ζώνης, ένα άλλο παράδειγμα, έχουμε μια δουλειά που είναι ειδικά για τις γυναίκες συντρόφισσες. Πρόκειται για μία από τις πρωτοβουλίες τους, έφτιαξαν ένα μαγειρείο-μπακάλικο, δηλαδή έχουν ένα μικρό μαγειρείο και ένα μικρό μπακάλικο. Ξεκίνησαν με 15 χιλιάδες πέσος, πήραν ένα δάνειο 15 χιλιάδες πέσος και γεννήθηκε η ιδέα τους να το φτιάξουν. Την πρωτοβουλία την είχαν οι περιφερειακές και τοπικές υπεύθυνες, σε συνεργασία με το Συμβούλιο Καλής Διακυβέρνησης, γιατί εμείς τις βοηθήσαμε με τραπέζια, με σκεύη, με όλα αυτά που μπορεί να τους χρησιμεύσουν στο μικρό μαγειρείο. Ήταν ένας συντονισμός, όμως την ιδέα, τη δουλειά, την οργάνωση για το πώς θα λειτουργεί, είναι αυτές οι συντρόφισσες που έχουν την ευθύνη.

Άρχισαν με 15 χιλιάδες πέσος, έχουν τη διοίκησή τους, στο επίπεδο της

ζώνης εναλλάσσονται οι συντρόφισσες που είναι υπεύθυνες τοπικά στην προετοιμασία του φαγητού και στην πώληση. Στην πρώτη προσπάθεια που έκαναν, μας ενημέρωσαν ότι είχαν κέρδος 40 χιλιάδες πέσος. Μ' αυτά τα 40 χιλιάδες πέσος μπόρεσαν να πληρώσουν το δάνειο που είχαν πάρει, που ήταν 15 χιλιάδες πέσος, και τα υπόλοιπα τους έμειναν, δηλαδή 25 χιλιάδες πέσος.

Έπειτα άρχισαν να σκέφτονται ότι τους λείπουν κάποια πράγματα για να ολοκληρώσουν τη δουλειά τους. Το Συμβούλιο τις βοήθησε, όπως είπα, με σκεύη, με τραπέζια, αλλά στη συνέχεια πίστευαν ότι με αυτά τα κέρδη μπορούσαν να βελτιωθούν. Έτσι, με τα κέρδη που ήδη είχαν, άρχισαν να προετοιμάζονται καλύτερα. Τώρα δουλεύουν μ' αυτόν τον τρόπο, έχουν τη διοίκησή τους, οι συντρόφισσες εναλλάσσονται στη δουλειά και κάθε χρόνο αλλάζει η διοίκηση. Οι κοινότητες ελέγχουν τι πωλείται εκεί, μας έχουν ενημερώσει ότι σήμερα έχουν 56.176 πέσος σε μετρητά, με βάση την τελευταία καταμέτρηση του ταμείου που έκαναν.

Όλες αυτές είναι οι δουλειές που κάνουμε στο επίπεδο της ζώνης, όχι με στόχο να μοιραστούμε μεταξύ μας τα κέρδη, ή να ξοδέψουμε αυτά τα μικρά ποσά που συγκεντρώνουμε, αλλά για να είμαστε προετοιμασμένες για κάθε ανάγκη που μπορεί να έχουμε ως ζώνη, για πράγματα που μας βοηθούν στον αγώνα.

(...)

Είναι γνωστό ότι στη ζώνη της ζούγκλας όπου ζουν ινδιάνοι Τσελτάλ υπάρχουν συντρόφισσες που είναι επίτροποι, που είναι «εκπρόσωποι». Πώς γίνεται με αυτές τις συντρόφισσες που είναι επίτροποι ή «εκπρόσωποι», πείτε μας, μοιραστείτε μαζί μας πώς είναι. Λειτουργεί αυτό με τις συντρόφισσες που είναι τοπικές αρχές; Πώς είναι αυτό που κάνουν; Πώς δουλεύουν οι συντρόφισσες; Γιατί εδώ υπάρχουν σύντροφοι που είναι επίτροποι και «εκπρόσωποι», έτσι θέλουμε εδώ, να μοιραζόμαστε τον τρόπο που μαθαίνουμε, που αλληλοστηριζόμαστε, που εκπαιδευόμαστε. Σ' αυτή την περίπτωση των συντροφισσών, πώς δουλεύουν οι συντρόφισσες που είναι αρχές στα χωριά;

Τι κάνουν οι συντρόφισσες στην κοινότητά τους, ως επίτροποι, ως «εκπρόσωποι»;

Ως «εκπρόσωποι», για παράδειγμα στο χωριό μου, είναι αυτές που ελέγχουν το χωριό, επαγρυπνούν για κάποια προβλήματα, όπως ζητήματα με μικρά προβλήματα μεταξύ ανθρώπων, για ζώα που κάνουν κακό, ζημιές, τότε η επίτροπος είναι αυτή που αναλαμβάνει να λύσει αυτό το είδος των

προβλημάτων. Κάνουν, επίσης, συναντήσεις για να δώσουν κατευθύνσεις, για να μην προκαλούνται προβλήματα από το αλκοόλ, τα ναρκωτικά. Έτσι λοιπόν, πάντα, σε κάθε συνάντηση, συμμετέχουν οι συντρόφισσες που δίνουν αυτή την κατεύθυνση για να μην φτάνουν σε τέτοια σοβαρά προβλήματα. Οι γυναίκες επίτροποι κάνουν επίσης συναντήσεις για να μιλήσουν για τη γη, για τη φροντίδα των γειτονικών εδαφών, για τη χρήση των αγροχημικών. Όλα αυτά που έχουμε σχεδιάσει από πριν και είναι κανόνες, μ' αυτά ασχολούνται οι γυναίκες επίτροποι και «εκπρόσωποι» μέσα στα χωριά, για να εξασφαλίζουν αυτόν τον έλεγχο.

Η ερώτηση είναι αν οι συντρόφισσες που έχουν ήδη γίνει «εκπρόσωποι» για να λύνουν προβλήματα στις κοινότητες, το κάνουν μόνες τους ή στηρίζονται από συντρόφους;

Στην κοινότητά μου, οι συντρόφισσες μερικές φορές ζητούν τη στήριξη μιας τοπικής αρχής, ως υπεύθυνης, για να τις ακούσει, όταν για παράδειγμα οι συντρόφισσες θεωρούν ότι δεν αρκεί η δική τους συμμετοχή, τότε ζητούν από την αρχή μια γνώμη ή οτιδήποτε άλλο. Αυτό συμβαίνει πολλές φορές, αλλά αν οι αρχές δεν είναι εκεί, τότε δρουν μόνες. Για παράδειγμα, στην κοινότητά μου υπάρχει μια συντρόφισσα «εκπρόσωπος» και μια αντικαταστάτρια, κι έτσι αυτές οι δύο έχουν λύσει τα προβλήματα μόνες τους. Έχουν ήδη δει πώς γίνεται μία φορά ή δύο φορές και ακολουθούν αυτό το παράδειγμα για να δώσουν τη λύση.

(...)

Από τα 60 μέλη, είστε μισές συντρόφισσες και μισοί σύντροφοι;

Ναι, σύντροφε, είμαστε μισοί μισοί, κανείς δεν αξίζει περισσότερο, κανείς δεν αξίζει λιγότερο.

(συνεχίζεται...)

Ο βεβαιών

Από τα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού

Εξεγερμένος υποδιοικητής Μάρκος

ΑΥΤΟΙ ΚΑΙ ΕΜΕΙΣ
VII. ΟΙ ΠΙΟ ΜΙΚΡΟΙ, ΟΙ ΠΙΟ ΜΙΚΡΕΣ
5. *Τα λεφτά*

Μάρτιος 2013

Σημείωση: Τα λεφτά, ή τα χρήματα, το παραδάκι, τα φράγκα, τα μετρητά, *δε μάνεϊ*, η οικονομία, τα οικονομικά, κ.λπ. Το θέμα της οικονομίας δεν είναι μόνο από πού προέρχονται οι πόροι (η νοσηρή περιέργεια κάποιων θα ικανοποιηθεί στο μικρό σχολείο, μην ανησυχείτε), έχει επίσης να κάνει με το πώς χρησιμοποιούνται (έχουν μισθό οι αρχές; δεν μπαίνει «χέρι» για προσωπικό όφελος; κ.λπ.) και, πάνω απ' όλα, πώς γίνεται ο απολογισμός. Μια στιγμή! Έχουν τραπεζικό σύστημα οι Ζαπατίστας; (!) Λοιπόν, μπορείτε να συνεχίσετε να σκανδαλίζεστε, γιατί, το επαναλαμβάνουμε, σ' αυτό ακριβώς επιδίδονται οι άντρες και οι γυναίκες Ζαπατίστας, στο να ταράζουν, δηλαδή, τις ήσυχες συνειδήσεις. Αυτά είναι αποσπάσματα που *μοιραζόμαστε* σχετικά με την οικονομία των Συμβουλίων Καλής Διακυβέρνησης.

Μέχρι τότε, δεν είχε υπάρξει χρηματική βοήθεια [*στις αρχές του Συμβουλίου Καλής Διακυβέρνησης*], κι έτσι συνειδητοποιήσαμε ότι δεν είναι τα χρήματα που μπορούν να κάνουν τη δουλειά της αυτονομίας ή τη δουλειά της διακυβέρνησης. Το καταλάβαμε αυτό, γιατί κανείς δεν πληρώνεται για τη δουλειά που κάνει. Πρέπει να πω, βέβαια, πως κάποιοι λαμβάνουν μια βοήθεια από το χωριό τους για τη δουλειά τους, μπορεί να είναι κάποιοι σπόροι ή οτιδήποτε άλλο, ανάλογα με την απόφαση του χωριού, αλλά χρήματα ποτέ. Μ' αυτόν τον τρόπο έχουμε δουλέψει αυτά τα εννέα χρόνια στο Συμβούλιο Καλής Διακυβέρνησης.

(...)

Τα μέλη του Συμβουλίου πώς μετακινούνται προς το Καρακόλ;

Αν υπάρχει μέσο μεταφοράς, τότε πηγαίνουν μ' αυτό, αν δεν υπάρχει, πηγαίνουν περπατώντας. Εντάξει, το εισιτήριό τους βγαίνει από τους λίγους πόρους που διαθέτει το Συμβούλιο, παίρνουν όμως ακριβώς το αντίτιμο του εισιτηρίου τους, τίποτα παραπάνω. Αν είναι 20 πέσος, παίρνουν τα 20 πέσος όταν φτάσουν, και άλλα τόσα για να φύγουν.

Οι σύντροφοι και οι συντρόφισσες που δουλεύουν σ᾽ αυτές τις θέσεις των αρχών, όπως ήδη αναφέραμε το κάνουν για λόγους συνείδησης, με τη θέλησή τους. Όμως αυτοί οι σύντροφοι ζουν επίσης σε χωριά όπου υπάρχουν πολλοί σύντροφοι, κι έτσι υπάρχουν επίσης κοινοτικές, οργανωτικές δουλειές για να οργανωθεί η αντίσταση. Γι᾽ αυτό, αυτοί οι σύντροφοι, μερικοί απ᾽ αυτούς, έχουν το δικαίωμα να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους όταν έχουν ελεύθερο χρόνο, κι έτσι αυτοί οι σύντροφοι απαλλάσσονται από τις συλλογικές και κοινοτικές δουλειές.

Μέσα στην αυτόνομη κυβέρνηση ασχολούνται επίσης με τους διάφορους τομείς εργασίας, όπως είναι η εκπαίδευση, το εμπόριο, η υγεία, η επικοινωνία, η δικαιοσύνη, η γεωργία, η μετακίνηση, τα προγράμματα, οι παρατηρητές στους καταυλισμούς ειρήνης, η BANPAZ (Αυτόνομη Λαϊκή Ζαπατιστική Τράπεζα), η BANAMAZ (Αυτόνομη Τράπεζα των Γυναικών Ζαπατίστας) και η διοίκηση. Αυτοί είναι οι τομείς της εργασίας που απασχολούν την αυτόνομη κυβέρνηση. Αρχικά, όταν ξεκίνησαν τα Συμβούλια Καλής Διακυβέρνησης, καθώς ήταν λίγοι οι σύντροφοι, είχαν από τρεις ως τέσσερις τομείς ο καθένας, επειδή ήταν πολύ λίγοι. Στη δεύτερη περίοδο του Συμβουλίου υπήρχαν ήδη δώδεκα σύντροφοι, ισορρόπησε περισσότερο η δουλειά που έπρεπε να κάνουν οι σύντροφοι, και ήταν δύο με τρεις τομείς ανά σύντροφο.

Στην τρίτη περίοδο του Συμβουλίου Καλής Διακυβέρνησης, επειδή ήμασταν 24, το έργο ήταν ισορροπημένο. Σε αυτούς τους διαφορετικούς τομείς, η δουλειά μοιράζεται μεταξύ συντροφισσών και συντρόφων, αφού είμαστε δύο ομάδες του Συμβουλίου, είμαστε 24 που αποτελούμε το Συμβούλιο, και κάθε ομάδα καλύπτει 15 μέρες κάθε μήνα. Σ᾽ αυτούς τους τομείς, υπάρχουν δύο σύντροφοι και δύο συντρόφισσες, έτσι λειτουργεί το Συμβούλιο Καλής Διακυβέρνησης, είναι οι τομείς που διαχειρίζονται. Αυτά είχα να πω, σύντροφοι. Θα ακολουθήσει ο επόμενος σύντροφος.

Στα χωριά, όπως σχολιάζαμε εδώ με τους συντρόφους, γιατί έχουμε μια μικρή γνώση της ζώνης, υπάρχουν συλλογικά χωράφια με φασόλια, καλαμπόκι, υπάρχουν κολεκτίβες βοοειδών, κολεκτίβες καταστημάτων, κολεκτίβες με κοτόπουλα. Υπάρχουν μικρές επιχειρήσεις, που δεν είναι μόνιμες επιχειρήσεις ούτε λειτουργούν όλο το χρόνο, μερικές φορές γίνονται μικρές εκδηλώσεις κι εκεί πάνε οι σύντροφοι με το μικρό εμπορικό τους. Μας έλεγε η συντρόφισσα ότι σ᾽ ένα χωριό της περιοχής της ξεκίνησαν μια επιχείρηση σ᾽ ένα αγρόκτημα με κοτόπουλα, κοτόπουλα αγροκτήματος, και περιστασιακά σκοτώνουν ένα κοτόπουλο, δύο κοτόπουλα, και φτιάχνουν

ταμάλες,[1] αυτές τις *ταμάλες* τις πωλούν και σιγά σιγά συγκέντρωσαν ένα ποσό, και τελικά μ' αυτό το ποσό κατάφεραν να αγοράσουν έναν μύλο καλαμποκιού, έτσι έκαναν τις δουλειές τους.

Ένας άλλος σύντροφος ξέρει ένα άλλο χωριό που έχει αυτή τη δυνατότητα, είναι ένα κέντρο όπου έρχονται πολλοί άνθρωποι από άλλες κοινότητες, οργανώθηκαν λοιπόν οι συντρόφισσες για να φτιάξουν ένα εργαστήριο με *τορτίγιας*, όχι όμως επειδή αγόρασαν ένα μηχάνημα από αυτά που βλέπουμε στις πόλεις που βγάζουν *τορτίγιας* μαζικά. Οι συντρόφισσες φτιάχνουν τις *τορτίγιας* είτε με μια μικρή πρέσα είτε με το χέρι και τις πωλούν και ο κόσμος τις αγοράζει, αυτή είναι πραγματικά μια συλλογική δουλειά.

Έτσι οργανώνονται πολλά άλλα πράγματα στα χωριά. Και σε τι χρησιμεύει αυτό; Ε λοιπόν, είναι για κάποιον σύντροφο του χωριού, που αν είναι λειτουργός της εκπαίδευσης ή της υγείας και πρέπει να πάει να κάνει τη δουλειά του, μ' αυτόν τον τρόπο έχουν να του δώσουν το εισιτήριό του, ή οτιδήποτε μπορεί να του χρησιμεύσει εκεί που θα πάει να κάνει τη δουλειά του.

(...)

Εδώ στο Καρακόλ ΙΙ του Οβεντίκ, έρχονται επισκέπτες από άλλες χώρες, από το Μεξικό, απ' όλο τον κόσμο. Πολλοί απ' αυτούς που έρχονται, έρχονται μόνο για να επισκεφθούν το κέντρο, το Καρακόλ, για να μάθουν, αλλά κάποιοι άλλοι, μερικοί απ' αυτούς που έρχονται, αφήνουν μια μικρή δωρεά, θέλουν να στηρίξουν την κοινότητα. Όμως αυτή τη δωρεά που αφήνουν, την παίρνει το Συμβούλιο, αν αποφασίσουν να αφήσουν μια μικρή δωρεά, δεν αφήνουν πολλά. Αυτή τη δωρεά την παίρνουν εδώ, και η Επιτροπή Επαγρύπνησης δίνει μια απόδειξη παραλαβής. Η απόδειξη στέλνεται, η Επιτροπή Επαγρύπνησης στέλνει ένα αντίγραφο στους συντρόφους της CCRI [*Παράνομη Επαναστατική Επιτροπή Ιθαγενών*], ένα άλλο αντίγραφο δίνεται στον δωρητή και το πρωτότυπο μένει στο Συμβούλιο Καλής Διακυβέρνησης. Οι μικρές δωρεές συγκεντρώνονται όλες και το Συμβούλιο τις διαχειρίζεται. Χρησιμοποιούνται για οποιαδήποτε δαπάνη υπάρχει εδώ στο Καρακόλ, έτσι ξοδεύονται οι δωρεές, αλλά είναι μικρές δωρεές, δεν αφήνουν πολλά, εξαρτάται, μπορεί να θέλουν να αφήσουν σαράντα, πενήντα πέσος, εκατό πέσος, ανάλογα. Αλλά αν αυτά ξοδευτούν, το Συμβούλιο όχι μόνο το ξέρει, αλλά κάθε μήνα το Συμβούλιο κάνει τις εκθέσεις του, κάθε μήνα κάνουμε μια έκθεση για το τέλος του μήνα.

---

1. Οι *tamales* είναι παραδοσιακές μεξικανικές πίτες που γίνονται με ζύμη καλαμποκιού και διάφορα είδη γέμισης. Τυλίγονται είτε σε φύλλα καλαμποκιού είτε σε μπανανόφυλλα και στη συνέχεια βράζουν στον ατμό.

Όμως, είναι το Συμβούλιο που κάνει την έκθεσή του, δεν την κάνουν μόνα τους τα μέλη του, αλλά συγκεντρωνόμαστε και τα 28 μέλη που είμαστε για να κάνουμε την έκθεση, και μαζί συμμετέχουν και κάποια μέλη της CCRI, έτσι ώστε μαζί να δούμε πώς ξοδεύονται οι πόροι που έχει το Συμβούλιο εδώ στο Καρακόλ, ή πώς τους διαχειρίζεται.

Επίσης, μεταξύ των υποχρεώσεων που έχουμε ως αυτόνομη κυβέρνηση είναι να διαχειριζόμαστε με ειλικρίνεια και εντιμότητα όλες τις εισροές και τις εκροές των οικονομικών πόρων που έχει κάθε επίπεδο της διακυβέρνησης, γιατί όλα τα αγαθά και τα υλικά που έχει, είναι για όλη την κοινότητα, όπως εξήγησα πριν από λίγο, και τους πόρους που δωρίζουν οι αλληλέγγυοι σύντροφοι δεν τους χρησιμοποιεί όπως να ᾽ναι το Συμβούλιο.

Στο Συμβούλιο Καλής Διακυβέρνησης, κάθε επίπεδο των αυτόνομων αρχών των δήμων κάνει τη μηνιαία έκθεσή του, και τις εκθέσεις τις κάνουμε πολύ λεπτομερείς, ακόμη και 50 πέσος, αν τα ξοδέψουμε, πρέπει να σημειώσουμε, να πούμε ξεκάθαρα πού ξοδεύτηκαν αυτά τα 50 πέσος, έτσι κάνουμε την έκθεσή μας, όπως είπα πριν από λίγο, δεν την κάνουμε ένα-δύο μέλη, αλλά και τα 28 μέλη που είμαστε, συγκεντρωνόμαστε όλοι και υπάρχουν και οι σύντροφοι της CCRI, έτσι δουλεύουμε εμείς εδώ στο κέντρο, στο Καρακόλ.

(...)

Λοιπόν, υπάρχει επίσης η «Επιτροπή Ταμείου», που σημαίνει ότι εδώ, στη ζώνη μας, έχουμε ένα μικρό ταμείο. Όπως μας είπε η συντρόφισσα, υπάρχουν τρεις τομείς γυναικών, για παράδειγμα, οι βοτανολόγοι, οι θεραπεύτριες των οστών και οι μαίες. Κάποια στιγμή, ένας τομέας εργασίας επεξεργάστηκε ένα πρόγραμμα, δεν ήταν ειδικά για τις θεραπεύτριες των οστών, τις βοτανολόγους και τις μαίες, αλλά για την κεντρική κλινική, ή τον τομέα της υγείας, κι έτσι περιλαμβάνονταν και οι τρεις ομάδες ή τρεις τομείς. Σ᾽ αυτό το πρόγραμμα όμως, είχε γίνει ένας προϋπολογισμός για τη σίτιση, η σίτιση ήταν 50 πέσος την ημέρα, αλλά το εργαστήριο ήταν τρεις μέρες, κι έτσι ένα σεμινάριο χρειάζεται 150 πέσος για σίτιση, αλλά επιπλέον υπάρχει και η μετακίνηση, που περιλαμβάνεται επίσης στον προϋπολογισμό, κι αυτό εξαρτάται από την απόσταση και το ποσό που ξοδεύουν οι συντρόφισσες. Άρα, σ᾽ αυτόν τον προϋπολογισμό, σ᾽ αυτό το πρόγραμμα, σε όλη τη ζώνη, όλες οι περιφερειακές αρχές, τα αυτόνομα συμβούλια έκαναν την ανάλυσή τους και κατέληξαν ότι είναι σημαντικό να δημιουργήσουν ένα ταμείο.

Η συμφωνία που έγινε ήταν ότι τα έξοδα για τη σίτιση δεν πρόκειται να δίνονται όλα, αλλά θα ζητάνε μόνο μια μικρή συνδρομή ή 10 πέσος από

κάθε συντρόφισσα, και καθώς είναι τρεις μέρες κάθε σεμινάριο, κάθε εργαστήριο κοστίζει 30 πέσος. Κι επειδή περισσεύουν, τα υπόλοιπα, με βάση τη συμφωνία της συνέλευσης των αρχών, μπαίνουν στο ταμείο της ζώνης, όχι της περιφέρειας, αλλά της ζώνης. Επίσης, σε σχέση με τη μετακίνηση, η συμφωνία που έγινε είναι ότι δεν θα δαπανούν πάνω από το 50% του προϋπολογισμού, και το άλλο 50% θα είναι η συνδρομή της κοινότητας, κι έτσι το 50% μένει για το ταμείο της ζώνης.

Αλλά γιατί έγινε αυτό; Γιατί εδώ στη ζώνη μας είδαμε ότι η κοινότητα όλο και πιο σπάνια έχει οικονομικούς πόρους για κάποια δραστηριότητα, κι έτσι αποφασίσαμε να φτιάξουμε ένα ταμείο με όσα χρήματα θα περίσσευαν. Έτσι δημιουργήθηκε η στήριξη, το ταμείο της ζώνης, και γι᾽ αυτό το λόγο σχηματίστηκε η Επιτροπή του Ταμείου, η Επιτροπή Ταμιευτηρίου. Δεν ξέρω αν απάντησα στις ερωτήσεις σας.

(...)

Ποιος εγκρίνει την έκθεση του ταμείου και τη γενική έκθεση που γίνεται όπως είπατε, αν δηλαδή δεν έχει βάλει κάποιος «χέρι» κάπου;

Την περίοδο που ήμασταν εμείς, δουλεύαμε όλοι μαζί στο Συμβούλιο Καλής Διακυβέρνησης, δεν υπήρχε κανείς άλλος που να ελέγχει την έκθεση, το έκανε μόνο του όλο το Συμβούλιο. Αλλά σε κάθε θητεία δίναμε στην Επιτροπή Ενημέρωσης ένα αντίγραφο των εκθέσεων δαπανών. Επίσης, για όλες τις αγορές σχεδιάζαμε μαζί με την Επιτροπή Ενημέρωσης πώς θα αγοράσουμε μερικά τρόφιμα ή μερικές προμήθειες. Όλοι μαζί αποφασίζαμε, με το γραφείο Ενημέρωσης, και με την παρουσία, επίσης, της Επιτροπής Επαγρύπνησης. Τα τρία γραφεία συγκεντρώνονταν, κι εκεί καταλήγαμε σε μια συμφωνία για το τι πρόκειται να αγοράσουμε ή για την επιτροπή που θα εξετάσει το ύψος των δαπανών, και μετά από αυτό θα ενημερώσει το Συμβούλιο για τις δαπάνες που έγιναν. Σε κάθε θητεία υπάρχει απολογισμός, αφού στην αρχή της θητείας ορίζεται ένας γραμματέας και ένας ταμίας, που έχει την ευθύνη για τα χρήματα, για τον έλεγχο, δεν τα ελέγχουμε όλοι μαζί. Αναλαμβάνει την ευθύνη για ένα ποσό, για παράδειγμα 10.000 πέσος, ένας σύντροφος αναλαμβάνει να τα διαχειρίζεται για δέκα μέρες, και αυτός ο σύντροφος είναι υπεύθυνος για τον έλεγχο της οικονομίας, για τις δαπάνες, ο γραμματέας και ο ταμίας. Και στο τέλος [*των 10 ημερών*], βλέπουμε πόσα χρήματα δαπανήθηκαν, και αν ο σύντροφος βρεθεί να του λείπουν εκατό ή διακόσια πέσος, τότε αυτό είναι το χρέος του, γιατί αυτός είχε αναλάβει να τα διαχειριστεί γι᾽ αυτές τις δέκα μέρες. Αυτό κάναμε σε κάθε θητεία, βλέπαμε αν οι λογαριασμοί ήταν σωστοί, δεν συσσωρεύο-

νται μέχρι το τέλος, αλλά σε κάθε θητεία ελέγχαμε αν όλα ήταν σωστά, τα 10.000 πέσος που υπήρχαν τις δέκα μέρες. Αλλά πάντα οι αγορές γίνονταν σε συμφωνία με τα τρία γραφεία.

Το ερώτημα είναι αν έχετε κάποια σίγουρα στοιχεία γι᾽ αυτούς τους συντρόφους, ότι λένε την αλήθεια, ότι δεν λείπουν χρήματα; Σε ποια στοιχεία βασίζεστε;

Σύντροφοι, η απάντηση στο ερώτημα αυτό είναι ότι αυτό γίνεται με την απόδειξη, όταν δίνονται τα χρήματα. Αν υπάρχει ένα συγκεκριμένο ποσό, ας πούμε ότι είναι 50.000 πέσος, που δόθηκαν ένα συγκεκριμένο διάστημα, τότε ο σύντροφος που έχει αναλάβει υπεύθυνος, όπως είπε ο άλλος σύντροφος, θα διαχειριστεί αυτά τα 50.000 πέσος για δέκα μέρες. Οπότε, αν ξοδέψει τρεις ή τέσσερις χιλιάδες πέσος, πρέπει να δώσει μια έκθεση με τις δαπάνες και τις αποδείξεις για αυτά που αγόρασε ή για τις προμήθειες, αν είχε έξοδα εκτός από τα τρόφιμα, και τότε γίνεται ο λογαριασμός. Πρέπει δηλαδή πραγματικά όλα να βγαίνουν σωστά, γιατί δεν είναι μόνο ο διαχειριστής αυτός που κάνει το λογαριασμό, αλλά και οι Επιτροπές Επαγρύπνησης και Ενημέρωσης, γιατί και αυτές έχουν τον κατάλογο με τα ποσά που διαχειρίζονται.

Τι θα συμβεί αν δεν δοθεί απόδειξη, πώς μπορεί να ελεγχθεί;

Αυτό που συμβαίνει είναι ότι για όλα τα χρήματα που μπαίνουν στο ταμείο πρέπει να δίνεται απόδειξη, γιατί αν ένας αλληλέγγυος σύντροφος έρχεται να δώσει μια δωρεά, πρέπει να παίρνει απόδειξη, γιατί κι αυτός πρέπει να λογοδοτήσει ή να πει στη συλλογικότητα ή την οργάνωσή του πόσα χρήματα έδωσε. Έτσι, αυτά τα αντίγραφα της απόδειξης μένουν στο Συμβούλιο Καλής Διακυβέρνησης και στην Επιτροπή Ενημέρωσης, οπότε δεν υπάρχει καμία απώλεια γιατί τα χρήματα καταγράφονται. Και με τις δαπάνες ασχολούνται το Συμβούλιο και η Επιτροπή που κάνει τώρα την πρακτική της στη διαχείριση απολογισμών.

(συνεχίζεται...)

Ο βεβαιών
Από τα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού
Εξεγερμένος υποδιοικητής Μάρκος

ΑΥΤΟΙ ΚΑΙ ΕΜΕΙΣ
VII. ΟΙ ΠΙΟ ΜΙΚΡΟΙ, ΟΙ ΠΙΟ ΜΙΚΡΕΣ
6. *Η αντίσταση*

Μάρτιος 2013

Σημείωση: Τα παρακάτω αποσπάσματα μιλούν για την αντίσταση των Ζαπ… Μια στιγμή!... Υπάρχει ζαπατιστική πολεμική αεροπορία; (!) Το σύστημα υγείας των Ζαπατίστας είναι ανώτερο από αυτό της κακής κυβέρνησης; (!) Στη διάρκεια αυτών των σχεδόν 20 χρόνων, οι ζαπατιστικές κοινότητες αντιστάθηκαν, με τη δική τους επινοητικότητα, δημιουργικότητα και ευφυΐα σε όλες τις παραλλαγές της αντιεξέγερσης. Η λεγόμενη «Σταυροφορία κατά της Πείνας», από τους σημερινούς τοποτηρητές του PRI, δεν κάνει τίποτα άλλο από το να επαναλαμβάνει την απάτη ότι αυτό που ζητούν οι ιθαγενείς είναι ελεημοσύνη, και όχι δημοκρατία, ελευθερία και δικαιοσύνη. Αυτή η αντιεξεγερτική εκστρατεία δεν έρχεται μόνη της, τη συνοδεύουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης (τα ίδια που στη Βενεζουέλα σήμερα επαναλαμβάνουν την προτίμησή τους στο πραξικόπημα ενάντια σ' ένα λαό που ξέρει να αντλεί δύναμη από τον πόνο του), η συνενοχή της τάξης των πολιτικών στο σύνολό της (σ' αυτό που θα έπρεπε να ονομάζεται «Σύμφωνο *ενάντια* στο Μεξικό») και, βέβαια, μια νέα στρατιωτική και αστυνομική κλιμάκωση: στα ζαπατιστικά εδάφη, οι παραστρατιωτικές ομάδες ενθαρρύνονται (με τις ευλογίες της πολιτειακής κυβέρνησης), τα ομοσπονδιακά στρατεύματα ενισχύουν τις προκλητικές περιπολίες τους «για να εντοπίσουν τη διοίκηση των Ζαπατίστας», οι «μυστικές» υπηρεσίες επανενεργοποιούνται και το σύστημα δικαιοσύνης ανανεώνει τη γελοιότητά του, στερώντας από τον καθηγητή Αλμπέρτο Γκόμες Πατιστάν την ελευθερία και καταδικάζοντάς τον επειδή είναι ινδιάνος στο Μεξικό του 21ου αιώνα. Αλλά ο καθηγητής αντιστέκεται, πόσο μάλλον οι ιθαγενείς ζαπατιστικές κοινότητες...

Καλημέρα σύντροφοι, καλημέρα συντρόφισσες. Το όνομά μου είναι Άννα, είμαι από το τωρινό Συμβούλιο Καλής Διακυβέρνησης, την τέταρτη γενιά του 2011-2014, στο Καρακόλ Ι της Ρεαλιδάδ. Θα σας μιλήσω λίγο για την

ιδεολογική αντίσταση, το θέμα θα το αναλύσουμε δύο από εμάς, εγώ και ο σύντροφος. Θα σας μιλήσω για την ιδεολογία της κακής κυβέρνησης. Η κακή κυβέρνηση χρησιμοποιεί όλα τα μέσα επικοινωνίας για να ελέγχει και να παραπληροφορεί το λαό, για παράδειγμα, την τηλεόραση, το ραδιόφωνο, τις σαπουνόπερες, τα κινητά τηλέφωνα, τις εφημερίδες, τα περιοδικά, ακόμη και τον αθλητισμό. Στην τηλεόραση και το ραδιόφωνο ρίχνει πολλές διαφημίσεις για να αποσπά την προσοχή του κόσμου, βάζει τις σαπουνόπερες για να διαφθείρει τον κόσμο και να τον κάνει να πιστέψει ότι αυτό που συμβαίνει στην τηλεόραση πρόκειται να συμβεί και σε μας. Στην εκπαίδευση, το σύστημα της κακής κυβέρνησης χειραγωγεί ιδεολογικά αυτούς που δεν είναι Ζαπατίστας, έτσι ώστε τα παιδιά τους να είναι στο σχολείο με μια κατάλληλη στολή κάθε μέρα, μόνο όμως για να δείχνουν ότι έχουν ωραία εμφάνιση, χωρίς να ενδιαφέρεται αν ξέρουν να διαβάζουν ή να γράφουν. Τα βοηθάει επίσης με υποτροφίες για να σπουδάσουν, αλλά στο τέλος ο μόνος που ωφελείται είναι οι επιχειρήσεις που πωλούν αυτά τα σχολικά είδη ή αυτές τις στολές. Πώς αντιστεκόμαστε σε όλα αυτά τα δεινά της ιδεολογίας της κυβέρνησης στο Καρακόλ μας; Κύριο όπλο μας είναι η αυτόνομη εκπαίδευση. Στο δικό μας Καρακόλ, οι λειτουργοί της εκπαίδευσης διδάσκονται αληθινές ιστορίες που σχετίζονται με το λαό, για να τις μεταδώσουν στα μικρά αγόρια και κορίτσια, κάνοντάς τους επίσης γνωστά τα αιτήματά μας. Έχουμε ακόμη αρχίσει να κάνουμε πολιτικές συζητήσεις με τη νεολαία μας για να αφυπνιστεί και να μην πέφτει εύκολα στην παγίδα της ιδεολογίας της κυβέρνησης. Επίσης, γίνονται ομιλίες στην κοινότητα σχετικά με τα δεκατρία αιτήματα από τους τοπικούς υπεύθυνους κάθε χωριού. Αυτά είναι τα λίγα που μπορώ να σας εξηγήσω και θα συνεχίσει ο σύντροφος.

(...)

Υπάρχουν επίσης τα προγράμματα, τα σχέδια της κυβέρνησης. Η κυβέρνηση έχει αρχίσει να προτείνει προγράμματα ώστε να τα δεχτούν τα αδέλφια μας και να πιστέψουν ότι αυτά είναι καλά, να αρχίσουν να τα δέχονται και να ξεχνούν τη δική τους δουλειά. Για να μη βασίζονται πλέον στον εαυτό τους τα αδέλφια μας, αλλά να εξαρτώνται από την κακή κυβέρνηση.

Τι κάνουμε για να αντισταθούμε σ' αυτά τα πράγματα; Αρχίσαμε να οργανωνόμαστε για να κάνουμε συλλογικές εργασίες, όπως είπαν ήδη μερικοί σύντροφοι, κάνουμε συλλογική δουλειά στο επίπεδο της κοινότητας, της περιφέρειας, του δήμου και της ζώνης. Αυτές τις δουλειές τις κάνουμε για να ικανοποιήσουμε τις ανάγκες μας σε διάφορους τομείς εργασίας και έτσι αντιστεκόμαστε για να μην υποκύψουμε στα προγράμματα της κακής

κυβέρνησης. Κάνουμε τη δική μας δουλειά για να βασιζόμαστε σε εμάς τους ίδιους και όχι στην κακή κυβέρνηση.

Υπάρχει ένα πολύ μεγάλο νοσοκομείο σε μια κοινότητα που ονομάζεται Γουαδελούπε Τεπεγιάκ, και τώρα χτίζεται πολύ κοντά, μισή ώρα, μια ώρα δρόμο, στο κέντρο της Ρεαλιδάδ, ένα άλλο νοσοκομείο που είναι για παιδιά. Αλλά τι γίνεται, τι έχουμε δει σ' αυτό το νοσοκομείο που λειτουργεί στη Γουαδελούπε Τεπεγιάκ; Παρά το γεγονός ότι η κυβέρνηση έχει δώσει όλο τον εξοπλισμό, πηγαίνουν άνθρωποι από διαφορετικές κοινότητες, διαφορετικούς δήμους και τι συμβαίνει; Ας πούμε ότι πρέπει να κάνουν μια εξέταση υπέρηχου, για παράδειγμα, ή μια εργαστηριακή ανάλυση, και τότε, όπως ξέρουν οι γιατροί, το ξέρουν γιατί πολύ κοντά είναι το νοσοκομείο που έχουμε εμείς, το Νοσοκομείο-Σχολείο «Οι χωρίς πρόσωπο του Σαν Πέδρο», που είναι σε μια διπλανή κοινότητα, τότε λοιπόν, ξέρουν ότι δεν μπορούν να κάνουν την εξέταση σ' αυτό το νοσοκομείο της κυβέρνησης, γιατί δεν έχουν το ειδικευμένο προσωπικό, υπάρχει το μηχάνημα αλλά όχι το προσωπικό, τότε αυτό που κάνουν είναι να δίνουν τη διάγνωση στους αρρώστους και μετά τους στέλνουν στο δικό μας νοσοκομείο, το ζαπατιστικό νοσοκομείο-σχολείο. Πάνε και κάνουν εκεί αυτή την εξέταση –σ' αυτό το επίπεδο έχουμε φτάσει, σύντροφοι–, πάνε και κάνουν την εξέταση και, φυσικά, υπάρχουν και κανονισμοί σ' αυτό το νοσοκομείο, ο καθένας δίνει μια συνδρομή, και τους κάνουν την εξέταση.

Έτσι οι άνθρωποι συνειδητοποιούν, βλέπουν με έκπληξη ότι ενώ σ' ένα επίσημο νοσοκομείο δεν υπάρχουν αυτά που πολλοί περιμένουν, η λύση στο πρόβλημά τους, όταν έρχονται στο δικό μας νοσοκομείο, αν και ταπεινό, όπως λέμε, εκεί είναι που τους λένε τι πρόβλημα έχουν, αφού βγει το αποτέλεσμα από το υπερηχογράφημα ή από την εργαστηριακή εξέταση. Το νοσοκομείο της Γουαδελούπε είναι εκεί, αλλά ο μικροβιολόγος που έχει, είναι πολλές εξετάσεις που δεν μπορεί να κάνει, και στέλνει τους αρρώστους στο δικό μας νοσοκομείο-σχολείο. Εκεί έχουμε έναν σύντροφο που είναι εκπαιδευμένος και έχει ήδη εκπαιδεύσει πολλούς ακόμη συντρόφους, έτσι λοιπόν αυτός κάνει διάφορες εξετάσεις. Αλλά όχι μόνο, το πλεονέκτημα που έχει αυτός, και που δεν έχει ο άλλος, του επίσημου νοσοκομείου, που μόνο κάνει την εξέταση και τέλος, και στέλνει τον άρρωστο σε άλλο γιατρό για να του δώσει θεραπεία, αυτό που κάνει λοιπόν αυτός ο σύντροφος του νοσοκομείου είναι ότι όταν πρόκειται για ανθρώπους που στέλνουν οι γιατροί του νοσοκομείου της Γουαδελούπε, τους εξετάζει και ταυτόχρονα δίνει την συνταγή, τη θεραπεία της αρρώστιας τους, γιατί έχει αποκτήσει πολλές γνώσεις σε αυτόν τον εργαστηριακό τομέα.

(...)

Για να συμπληρώσω λίγο το τι είναι η αγροτική πόλη [*που χτίστηκε με τα χειροκροτήματα των μέσων ενημέρωσης από την «αριστερή» κυβέρνηση του διεφθαρμένου Χουάν Σαμπίνες Γκερέρο*], αρχικά υπήρχαν κατασκευές σπιτιών. Σύμφωνα με όσα μας λένε οι σύντροφοι, οι κατασκευές, δηλαδή τα υλικά που χρησιμοποίησαν γι' αυτές τις κατασκευές, είναι από κόντρα πλακέ, απ' αυτά τα πολύ λεπτά, όχι σαν τις σανίδες που έχουμε εδώ. Σήμερα τα κτίρια είναι φουσκωμένα σαν μπαλόνια, όταν υπάρχουν δυνατοί άνεμοι και όταν είναι εποχή με ζέστη και βροχή, τότε όλα τα υλικά από τα οποία είναι σήμερα χτισμένα τα σπίτια καταστρέφονται. Αυτό συμβαίνει. Έτσι, σε κάποιες κοινότητες, εκεί, σ' εκείνο το δήμο, πήγαν να ζήσουν λίγες μέρες μερικές οικογένειες, πήγαν λοιπόν, και όπως λένε στα μέσα ενημέρωσης, υπάρχει μια κουζίνα που χτίστηκε και είναι 3×3, πολύ μικρή, και ένα μικρό δωμάτιο, ένας διπλανός χώρος. Αλλά δεν μπορούν να κάνουν τίποτα εκεί, γιατί αν έφτιαχναν το φούρνο τους εκεί, πώς θα άναβαν τα ξύλα ή τη φωτιά εκεί; Δεν γινόταν.

Σήμερα, δεν λειτουργεί, πήγαν λίγες μέρες οι οικογένειες, αλλά αυτό που γνωρίζουμε είναι ότι αναγκάστηκαν να επιστρέψουν στην κοινότητά τους. Μερικές οικογένειες είναι ακόμα εκεί, αλλά σε πολύ κακές συνθήκες. Όπως λένε, εκεί, σ' έναν μικρό λόφο, λίγο πιο πάνω από τα κτίρια, έφτιαξαν δεξαμενές νερού, αλλά δεν λειτουργούν, σύντροφοι, δεν λειτουργούν. Λένε ότι υπάρχει και μια τράπεζα εκεί για να επενδύουν χρήματα, δεν ξέρω αν είναι τράπεζα παγκόσμια, πολιτειακή, δημοτική, δεν ξέρω, αλλά δεν λειτουργεί. Σκέτα ρημάδια είναι, χαλάσματα. Δεν είναι, όπως λένε, «αγροτική πόλη», πολύ ωραίο όνομα, αλλά δεν υπάρχει τίποτα πραγματικά. Γι' αυτό, όπως είπαν οι σύντροφοι, γιατί να πιστέψουμε ότι υπάρχουν προγράμματα και άλλα πράγματα; Είναι όλα ψέματα.

(...)

Όπως έλεγαν οι σύντροφοι, είναι μέρος του πολέμου του εχθρού, γι' αυτό αν κάποιοι σύντροφοι αυτής της ζώνης πείστηκαν τελικά από αυτές τις ιδέες, είναι γιατί μέχρι εκεί μπόρεσαν να φτάσουν, όχι επειδή θα έχουν μια πιο αξιοπρεπή ζωή. Σε πολλά μέρη, υπάρχουν κάποιοι που αποχωρούν από την οργάνωση ή είναι στα κόμματα, αλλά οι σύντροφοι-βάσεις στήριξης έχουν καλύτερη ζωή. Η «αγροτική πόλη» του προγράμματος, όλα αυτά που είπαν και αυτά που κάνουν εκεί, είναι σκέτα ψέματα.

Για να καταλάβετε την ιδεολογική χειραγώγηση που κάνει η κακή κυ-

βέρνηση, στο Σαντιάγο Ελ Πινάρ υποσχέθηκαν στις γυναίκες ότι θα τους δώσουν ορνιθώνες, με κότες που γεννούν αυγά. Όπως ξέρουμε, αυτά τα κοτέτσια χρειάζονται τροφές, και όταν τους τα έδωσαν, τους έδωσαν πολλές κότες για να κάνουν αυγά, κι έτσι στην αρχή όλα ήταν πολύ καλά, γιατί άρχισαν να κάνουν πολλά αυγά οι κότες, αλλά η κυβέρνηση δεν έψαξε για αγορά όπου θα τα πουλούσαν. Έκαναν πολλά αυγά οι κότες, αλλά τώρα τι κάνουμε; Δεν μπορούσαν να ανταγωνιστούν τα μεγάλα μπακάλικα όπου πωλούν αυγά. Τότε, όπως λένε τα αδέλφια μας, αυτό που είπαν είναι «να μοιραστούμε τις κότες», τις μοιράστηκαν λοιπόν, αλλά η κυβέρνηση σταμάτησε να δίνει άλλη τροφή για τις κότες, οι κότες άρχισαν να γίνονται καχεκτικές, να μην κάνουν αυγά. Και τότε οι γυναίκες είπαν: «Και τώρα τι κάνουμε; Πρέπει να συνεργαστούμε. Αλλά πώς θα συνεργαστούμε αφού τα αυγά τα φάγαμε; Πού θα βρούμε χρήματα;». Έτσι πέθαναν οι κότες, δεν είχε αποτέλεσμα αυτό που είπε η κακή κυβέρνηση. Το έκανε μόνο για να φέρει μέχρι εκεί τους δημοσιογράφους με τις κάμερες, να τραβήξουν ότι, ναι, μάλιστα, τους έδωσαν τις κότες, κι είναι πολύ ωραία και δεν ξέρω κι εγώ τι άλλο. Αλλά όλο αυτό δεν ήταν παρά μόνο για ένα μήνα, δύο μήνες, στους τρεις μήνες τελείωσε.

Έτσι, μεταξύ άλλων, υπάρχει το πρόβλημα, όπως έλεγε κι ο σύντροφος, ότι τα σπίτια δεν είναι κατάλληλα γιατί φουσκώνουν, είναι, όπως λέει, σαν βάτραχοι. Οι γυναίκες έχουν συνηθίσει να φτιάχνουν τις *τορτίγιας* τους, είτε στο φούρνο είτε ανάβοντας φωτιά στο πάτωμα, αλλά σε χωμάτινο πάτωμα, σ' αυτή την περίπτωση είναι ξύλινο, κόντρα πλακέ, δεν μπορούν να ανάψουν φωτιά εκεί. Έτσι, αυτός ο κύλινδρος που τους έδωσαν, ε λοιπόν, αυτός που δεν ξέρει να χειριστεί αυτή τη φιάλη αερίου, δεν του κρατάει ούτε ένα μήνα, γι' αυτό είναι πεταμένοι στα άχρηστα οι κύλινδροι, υπάρχει εστία γκαζιού αλλά δεν χρησιμεύει σε τίποτα. Έπειτα, όπως ξέρουμε, η ζωή του αγρότη, του ινδιάνου, είναι ότι πίσω ακριβώς από το σπίτι σου έχεις τα λαχανικά σου, έχεις ζαχαροκάλαμα, ανανάδες, μπανάνες, ό,τι υπάρχει, έτσι είναι ο τρόπος ζωής μας, αλλά εκεί [*στην αγροτική πόλη*] δεν υπάρχει τίποτα, μόνο το σπίτι και τέλος. Έτσι οι άνθρωποι δεν ξέρουν τι να κάνουν, τους πήραν τη γη όπου ζούσαν, και τώρα πρέπει να πάνε να δουλέψουν αλλού, αλλά είναι έξοδα να πηγαινοέρχονται.

Η πολιτική της κακής κυβέρνησης είναι να τελειώνει με την κοινή ζωή, την κοινοτική ζωή, είναι να αφήσεις τη γη σου ή να την πουλήσεις, κι αν την πουλήσεις, είσαι ξοφλημένος. Είναι μια πολιτική αδικίας, δημιουργεί μεγαλύτερη δυστυχία. Όλα τα εκατομμύρια που παίρνει από τον ΟΗΕ, που είναι ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, η κακή κυβέρνηση, τόσο η πολιτει-

ακή, όσο και η δημοτική και η ομοσπονδιακή, όλα τα κρατάνε αυτές για να οργανώνουν αυτούς που προκαλούν τα προβλήματα στις κοινότητες, ιδιαίτερα σε μας που είμαστε βάσεις στήριξης.

Είναι η συνέχεια της πολιτικής που τη λένε «Σχέδιο Πουέμπλα-Παναμάς», για το οποίο γινόταν πολύς λόγος, τώρα δεν θέλουν πια να μιλάνε, δεν το αναφέρουν στα μέσα ενημέρωσης. Τώρα έχουν ένα άλλο όνομα γι' αυτό το σχέδιο, γιατί το Σχέδιο Πουέμπλα-Παναμάς δέχτηκε μεγάλη επίθεση, αλλά είναι το ίδιο, μόνο όνομα άλλαξαν για να συνεχίσουν να εξατομικεύουν τους ανθρώπους στις κοινότητες, για να τελειώνουν με ό,τι κοινό έχει απομείνει.

(...)

Λίγο ως πολύ αυτά γίνονται στις δουλειές της αντίστασης, γιατί για αντίσταση μιλάμε. Και μερικές φορές, σ' αυτές τις δουλειές, σύντροφοι που δουλεύουν στα χωράφια καλαμποκιού ή καφέ, ή αν έχουν ζώα, μερικές φορές, όταν πωλούν τα ζώα, τους μένει ένας μικρός οικονομικός πόρος και η κακή κυβέρνηση μας επιτίθεται με τα προγράμματά της για τσιμεντένια πατώματα, για κατοικίες, για ανακαινίσεις κατοικιών και για άλλα πράγματα που παίρνουν αυτά τα αδέλφια του PRI και των άλλων κομμάτων σε άλλες κοινότητες.

Αλλά αποδεικνύεται ότι αυτοί έχουν ήδη συνηθίσει πολύ το χρήμα, γι' αυτό το βλέμμα τους είναι ήδη προς την κυβέρνηση, εμπρός, κι άλλο χρήμα, και προς αυτά τα προγράμματα που παίρνουν, όπως εξήγησαν κάποιοι σύντροφοι από την Γκαρούτσα, και το ίδιο συμβαίνει και στο Καρακόλ της Μορέλια. Μερικές φορές αυτά τα αδέλφια πωλούν τη λαμαρίνα και, καθώς αυτό είναι ένα πρόγραμμα της κυβέρνησης, η κυβέρνηση πιστεύει ότι βελτιώνεται το κόμμα της, αλλά συμβαίνει το αντίθετο, εμείς οι σύντροφοι που είμαστε στην αντίσταση χρησιμοποιούμε μέρος από το προϊόν της δουλειάς μας για να την αγοράσουμε, σε μας έρχονται να πουλήσουν αυτοί οι κομματικοί.

Ας πάρουμε ένα παράδειγμα: ένα φύλλο λαμαρίνας στο σιδηροπωλείο είναι γύρω στα 180 πέσος, αλλά αυτοί του PRI φτάνουν να το πωλούν μέχρι 100 πέσος, 80 πέσος. Και παίρνουν και τσιμεντόλιθους από την κυβέρνηση, που μπορεί να κάνουν 5, 6 ή 7 πέσος στο μαγαζί, αλλά αυτοί τους πουλάνε το πολύ 3 πέσος, 2 πέσος. Και οι σύντροφοι, εμείς, καθώς είμαστε στην αντίσταση, δεν συνηθίζουμε να σπαταλάμε τα χρήματά μας, κι έτσι πάμε και αγοράζουμε αυτά που πουλάνε, και ίσως μία από αυτές τις μέρες θα πάτε και θα δείτε ότι σε μερικά νέα κέντρα κατοικίας η λαμαρίνα είναι

χρωματιστή,[1] αλλά πραγματικά προέρχεται από δουλειά συντρόφων. Αυτό έχει αρχίσει να συμβαίνει και εκεί.

Όμως, και η κυβέρνηση συνειδητοποίησε πού πηγαίνει το πρόγραμμά της. Δεν ωφελούνται οι κομματικοί, οι οπαδοί του PRI, αλλά ωφελεί τους Ζαπατίστας, σε μας καταλήγουν τα οικοδομικά υλικά της. Αλλά δεν είναι πια μόνο τα υλικά, τώρα είναι και ο χτίστης. Όταν φτάνουν τα υλικά, ο χτίστης είναι ήδη εκεί, γιατί έχει καταλάβει ότι οι Ζαπατίστας αρχίζουν να βελτιώνουν τα σπίτια τους, γι᾽ αυτό η κυβέρνηση αλλάζει πάλι το πρόγραμμα, είναι πολλοί οι τρόποι που έχουν χρησιμοποιήσει οι κακές κυβερνήσεις που έχουν περάσει από το 1994 ως σήμερα.

(...)

Λοιπόν σύντροφοι, θα εξηγήσω ακόμη μια φορά τι είναι η αντίσταση στον ομοσπονδιακό στρατό, για παράδειγμα αυτό που εξήγησε ήδη η συντρόφισσα. Εγώ με τη σειρά μου θα εξηγήσω τι συνέβη το 1999 στο *εχίδο* Αμαδόρ Ερνάντες, στο δήμο Εμιλιάνο Ζαπάτα.

Εκείνη τη χρονιά, στις 11 Αυγούστου, έφτασαν οι στρατιώτες, κι εμείς, οι συντρόφισσες και οι σύντροφοι, αντισταθήκαμε στην είσοδο των στρατιωτών. Καθώς ο στρατός ήθελε να καταλάβει όλη την κοινότητα, όταν οι στρατιώτες ήρθαν σε μια αίθουσα χορού, αυτό που έκαναν οι συντρόφισσες ήταν να τους αντιμετωπίσουν. Τους ανάγκασαν να βγουν από την κοινότητα και τους οδήγησαν σ᾽ ένα μέρος έξω από την κοινότητα. Όμως αυτό είχε και συνέχεια, κάναμε έναν καταυλισμό διαμαρτυρίας. Σ᾽ αυτόν συμμετείχε όλη η ζώνη, όλοι όσοι ανήκουν στο Καρακόλ της Ρεαλιδάδ. Σ᾽ αυτήν την αντίσταση ήρθε επίσης και η κοινωνία των πολιτών, και όλη αυτή η αντίσταση έπρεπε να αντέξει πολλά, γιατί ήταν εποχή των κουνουπιών, εποχή της λάσπης, όπως η τωρινή περίοδος των βροχών. Όλα αυτά τα κάναμε χωρίς να υποκύπτουμε στις προκλήσεις τους, δεν τους αντιμετωπίσαμε με στρατιωτικά μέσα, αλλά ειρηνικά σταθήκαμε απέναντί τους.

Αυτό που οργανώναμε σ᾽ αυτόν τον καταυλισμό ήταν χοροί, χορεύαμε μπροστά στους στρατιώτες. Κι επίσης γίνονταν θρησκευτικές τελετές, προγράμματα με εκδηλώσεις των συντρόφων και, μαζί μ᾽ αυτά, αυθόρμητα κάναμε και πολιτικές συζητήσεις για τον αγώνα.

Τι έκαναν οι στρατιώτες; Φαίνεται ότι είχαμε αρχίσει να τους πείθουμε, αφού ήμασταν πρόσωπο με πρόσωπο, κι έτσι αυτό που έκαναν οι στρατι-

1. Η κυβέρνηση δίνει δωρεάν φύλλα λαμαρίνας για σκεπές, σε πορτοκαλί χρώμα, για να ξεχωρίζουν, προπαγανδίζοντας μ᾽ αυτόν τον τρόπο τα προγράμματά της.

ωτικοί διοικητές ήταν να βάλουν σε λειτουργία μεγάφωνα, ώστε να μην ακούν τα λόγια μας και τους τράβηξαν λίγο πιο πίσω.

Τι συνέβη μετά; Οι σύντροφοι επινόησαν τότε άλλο πράγμα, νομίζω θα έχετε ακούσει για τα χάρτινα αεροπλανάκια: Γράψαμε πάνω σ᾽ αυτά γιατί υπήρχε ο καταυλισμός, τα πετάγαμε πάνω στους στρατιώτες κι αυτοί τα μάζευαν. Έτσι δημιουργήθηκε η πρώτη αεροπορική δύναμη του Ζαπατιστικού Στρατού στο Αμαδόρ Ερνάντες, αλλά ήταν από σκέτο χαρτί.

(...)

Όλα αυτά, συντρόφισσες και σύντροφοι, συνέβησαν σ᾽ αυτήν την αντίσταση στην εισβολή του στρατού και καθώς σπρωχνόμασταν με τους στρατιώτες, σύντροφοι και συντρόφισσες κατά μέτωπο και οι στρατιώτες σε δύο σειρές, υπήρχε εκεί ένας σύντροφος που… κοντούλης ο σύντροφος, ενώ οι στρατιώτες μας έσπρωχναν με τις ασπίδες τους και είχαν κι αυτά τα κλομπ, όπως τα λένε, μας έσπρωχναν λοιπόν και ο σύντροφος πάτησε με δύναμη το πόδι ενός στρατιώτη κι αυτός έκανε το ίδιο. Κι ήταν ένας άλλος στρατιώτης, πιο σωματώδης, κι αυτού του ήρθε να γελάσει, κι άρχισε να γελάει, γιατί ο σύντροφος τσαλαπατούσε το πόδι του στρατιώτη. Άρχισε λοιπόν να γελάει ο στρατιώτης και ο σύντροφος, κοντούλης όπως ήταν, λέει στο καθίκι τον στρατιώτη: «Γιατί γελάς ρε τάπα;», αλλά ο στρατιώτης ήταν πολύ πιο ψηλός και ο σύντροφος πολύ πιο κοντός.

(...)

Αυτό μπόρεσα να δω και αυτό βλέπουμε. Το αποτέλεσμα είναι μπροστά μας. Δεν φάγαμε μάταια ψημένες *τορτίγιας* για αρχή, η *τορτίγια* δίνει δύναμη και σοφία. Έτσι, χρησιμοποιήσαμε πολλά από αυτά που είναι ο κολεκτιβισμός. Γιατί μιλάω μ᾽ αυτόν τον τρόπο, σύντροφοι; Συγχωρήστε με για τη λέξη, συντρόφισσες, έτσι μάθαμε με πολλούς συντρόφους σε κάθε χωριό, σε κάθε δήμο, πώς να αντιμετωπίζουμε τους γαμημένους στρατιώτες που υπάρχουν μέσα στις κοινότητές μας, που έρχονται να μας παρενοχλήσουν. Έτσι έμαθαν οι συντρόφισσες να υπερασπίζονται τον εαυτό τους, δεν ξέρω, με ροπαλιές πρέπει να έδιωξαν τους στρατιώτες, με τη βία, με πέτρες, με κραυγές και βρισιές, αλλά τα κατάφεραν. Έτσι οργανώθηκαν οι συντρόφισσες, το είδα και μου έχει μείνει στο μυαλό μου, οι συντρόφισσες πείστηκαν να αντιμετωπίσουν τους στρατιώτες, έδειξαν ότι ναι, μπορούν οι συντρόφισσες.

(...)

Οι αρχές άρχισαν επίσης να εναλλάσσονται και να ακούν τις ανάγκες μας,

όπως τις παρουσιάζαμε σε κάθε χωριό, σε κάθε περιφέρεια και σε κάθε κέντρο, στο δήμο. Έτσι δουλέψαμε σιγά σιγά και προχωρήσαμε. Όταν διαμορφώθηκε η οργάνωσή μας, αρχίσαμε να δημιουργούμε περισσότερα, να ξεκινάμε τη δουλειά στην υγεία και την εκπαίδευση, κι έτσι, όπως είπε η συντρόφισσα, έχουμε ήδη την κλινική στο δήμο, την κλινική «Συντρόφισσα Μαρία Λουΐζα» [*αγωνιστικό ψευδώνυμο της Ντενί Πριέτο Στοκ, που έπεσε στη μάχη της 14ης Φεβρουαρίου 1974, στη Νεπάντλα, στην πολιτεία του Μεξικού, στο Μεξικό*], και στο *εχίδο* Σαν Χερόνιμο Τουλιχά έχουμε την κλινική που ονομάζεται «Συντρόφισσα Μουρσία-Ελίσα Ιρίνα Σάενς Γκάρσα», μια συντρόφισσα που αγωνίστηκε και σκοτώθηκε στη μάχη που έγινε στο ράντσο Ελ Τσιλάρ [*στη ζούγκλα Λακαντόνα, στην Τσιάπας, στο Μεξικό, τον Φεβρουάριο του 1974*], εδώ κοντά που βρισκόμαστε εμείς, δίπλα μας είναι το μέρος που έχασε τη ζωή της.

(συνεχίζεται...)

Ο βεβαιών

Από τα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού

Εξεγερμένος υποδιοικητής Μάρκος

ΑΥΤΟΙ ΚΑΙ ΕΜΕΙΣ
VII. ΟΙ ΠΙΟ ΜΙΚΡΟΙ, ΟΙ ΠΙΟ ΜΙΚΡΕΣ
7. και τελευταίο
Αμφιβολίες, σκιές και μια μονολεκτική σύνοψη

Μάρτιος 2013

Αμφιβολίες

Αν έχοντας διαβάσει τα αποσπάσματα του λόγου των συντροφισσών και των συντρόφων του EZLN, εξακολουθείτε να υποστηρίζετε ότι οι ιθαγενείς Ζαπατίστας χειραγωγούνται από το διεστραμμένο μυαλό του *σουπ Μάρκος* (τώρα και του εξεγερμένου υποδιοικητή Μοϊσές) και ότι δεν έχει αλλάξει τίποτα στα ζαπατιστικά εδάφη από το 1994, τότε είστε αθεράπευτοι.

Δεν σας συνιστούμε να κλείσετε την τηλεόραση, ή να σταματήσετε να επαναλαμβάνετε τα μυθεύματα που οι διανοούμενοι συνηθίζουν να διακινούν μεταξύ των πιστών τους, γιατί έτσι θα καταλήγατε με άδειο το μυαλό. Μπορείτε να συνεχίσετε να πιστεύετε ότι ο πρόσφατος νόμος για τις τηλεπικοινωνίες θα εκδημοκρατίσει την ενημέρωση, θα βελτιώσει την ποιότητα των προγραμμάτων και τις υπηρεσίες της κινητής τηλεφωνίας.

Αν όμως νομίζατε κάτι τέτοιο, δεν θα είχατε καν φτάσει σ᾽ αυτό το τμήμα της σειράς «Αυτοί και Εμείς», οπότε, μια υπόθεση είναι, ας πούμε πως είστε ένα άτομο που μπορεί να υπερηφανεύεται ότι διαθέτει έναν μέσο δείκτη ευφυΐας και μια προοδευτική κουλτούρα. Με αυτά τα χαρακτηριστικά, είναι πολύ πιθανό ότι ασκείτε τη μέθοδο της αμφιβολίας έναντι των πάντων και άρα θα ήταν λογικό να υποθέσουμε ότι αμφιβάλλετε για όσα έχετε διαβάσει εδώ. Και η αμφιβολία δεν είναι κάτι μεμπτό, είναι μία από τις υγιέστερες (και πιο λησμονημένες) πνευματικές ασκήσεις στην ανθρωπότητα. Πολύ περισσότερο όταν πρόκειται για ένα κίνημα όπως το ζαπατιστικό ή νεοζαπατιστικό, για το οποίο έχουν λεχθεί τόσα πράγματα (με τα περισσότερα χωρίς να έχουν πλησιάσει καν αυτό που είμαστε).

Ας αφήσουμε κατά μέρος ένα γεγονός που διαπίστωσαν ακόμη και τα κυρίαρχα μέσα ενημέρωσης: δεκάδες χιλιάδες ινδιάνοι Ζαπατίστας κατέ-

λαβαν, ταυτόχρονα, πέντε δήμους, στη νοτιοανατολική μεξικανική πολιτεία Τσιάπας.

Ωστόσο, συνεχίζοντας με τις αμφιβολίες, αν τίποτα δεν έχει αλλάξει στις ιθαγενείς ζαπατιστικές κοινότητες, γιατί αυτές εξακολουθούν να αναπτύσσονται; Δεν είπαν όλοι ότι αποτελούν παρελθόν, ότι τα λάθη του *εζεταελέενε* (εντάξει, εντάξει, του Μάρκος) τους στοίχισαν την ύπαρξή τους (τη «μιντιακή», αλλά αυτό δεν το είπαν); Δεν έχει τραπεί σε φυγή η ζαπατιστική διοίκηση; Δεν έχει εξαφανιστεί ο EZLN και δεν απομένει πια παρά μόνο η επίμονη μνήμη όσων, μακριά από την Τσιάπας, αισθάνονται και γνωρίζουν ότι ο αγώνας δεν είναι κάτι που υπόκειται στις εναλλαγές της μόδας;

Εντάξει, ας παραγνωρίσουμε αυτό το γεγονός (ότι ο *εζεταελέενε* αναπτύχθηκε σε υπερθετικό βαθμό σε μια εποχή που ήταν εκτός μόδας) και ας εγκαταλείψουμε την προσπάθεια να εγείρουμε αυτές τις αμφιβολίες (που θα χρησιμεύσουν μόνο για να δημοσιευθούν τα σχόλιά σας στα άρθρα του εθνικού Τύπου ή για να σας αποκλείσουν «στον αιώνα τον άπαντα»).

Ας επιστρέψουμε στη μεθοδική αμφιβολία:

Κι αν αυτά τα λόγια, που εμφανίστηκαν σ' αυτές τις σελίδες να προέρχονται από ιθαγενείς άντρες και γυναίκες Ζαπατίστας, στην πραγματικότητα γράφτηκαν από τον Μάρκος;

Αν δηλαδή ο Μάρκος προσποιήθηκε ότι ήταν άλλοι και άλλες αυτοί και αυτές που μιλούσαν και αισθάνονταν αυτά τα λόγια;

Κι αν αυτά τα αυτόνομα σχολεία, στην πραγματικότητα δεν υπάρχουν;

Κι αν τα νοσοκομεία, και οι κλινικές, και η λογοδοσία, και οι ινδιάνες γυναίκες με καθήκοντα, και η γη που καλλιεργείται, και η ζαπατιστική αεροπορική δύναμη, και...;

Σοβαρά τώρα: αν τίποτε από όσα λένε εδώ αυτές οι ινδιάνες, αυτοί οι ινδιάνοι, δεν υπάρχει πραγματικά;

Εν ολίγοις, αν όλα δεν είναι παρά ένα μνημειώδες ψέμα, που έστησε ο Μάρκος (και ο Μοϊσές, αφού τώρα είναι κι αυτός στο κόλπο) για να παρηγορήσει με χίμαιρες τους αριστεριστές και τις αριστερίστριες (που είναι βρόμικοι/ες, άσχημοι/ες, κακοί/ές, ξεδιάντροποι/ες, μην το ξεχνάτε) που δεν λείπουν ποτέ και είναι πάντοτε μερικοί, λίγοι, πολύ λίγοι, μια αμελητέα μειοψηφία; Κι αν ο *σουπ Μάρκος* τα επινόησε όλα αυτά;

Δεν θα ήταν καλό να αντιπαραβάλουμε αυτές τις αμφιβολίες και τον υγιή σκεπτικισμό τους με την πραγματικότητα;

Κι αν μπορούσατε να δείτε άμεσα αυτά τα σχολεία, τις κλινικές και τα νοσοκομεία, αυτά τα προγράμματα, αυτές τις γυναίκες και αυτούς τους άντρες;

Κι αν μπορούσατε να ακούσετε απευθείας αυτούς τους άντρες και τις γυναίκες, τους μεξικανούς/ές, ινδιάνους/ες Ζαπατίστας, να προσπαθούν να σας μιλήσουν στα ισπανικά και να σας εξηγούν, να σας αφηγούνται την ιστορία τους, όχι για να σας πείσουν ή για να σας στρατολογήσουν, αλλά μονάχα για να καταλάβετε ότι ο κόσμος είναι μεγάλος και έχει πολλούς κόσμους εντός του;

Κι αν μπορούσατε να επικεντρωθείτε μόνο στο να κοιτάτε και να ακούτε, χωρίς να μιλάτε, χωρίς να εκφέρετε γνώμη;

Θα αποδεχόσασταν αυτή την πρόκληση, ή θα παραμένατε στο καταφύγιο του σκεπτικισμού, αυτό το στέρεο και μεγαλοπρεπές κάστρο των δικαιολογιών για να μην κάνετε τίποτα;

Θα ζητούσατε να είστε προσκεκλημένοι/ες, θα αποδεχόσασταν την πρόσκληση;

Θα παρακολουθούσατε ένα μικρό σχολείο, όπου οι καθηγήτριες και οι καθηγητές είναι ινδιάνες και ινδιάνοι των οποίων η μητρική γλώσσα έχει ταξινομηθεί ως «διάλεκτος»;

Θα αντιστεκόσασταν στην επιθυμία σας να τους μελετήσετε ως αντικείμενο της ανθρωπολογίας, της ψυχολογίας, του δικαίου, του εσωτερισμού, της ιστοριογραφίας, να κάνετε ένα ρεπορτάζ, να τους πάρετε συνέντευξη, να τους πείτε τη γνώμη σας, να τους δώσετε συμβουλές, εντολές;

Θα τους κοιτάζατε, δηλαδή θα τους ακούγατε;

Σκιές

Δίπλα απ᾽ αυτό το φως που τώρα λάμπει, δεν διακρίνεται το ακανόνιστο σχήμα των σκιών που το δημιούργησαν. Γιατί, άλλο ένα από τα παράδοξα του ζαπατισμού συνίσταται στο ότι δεν είναι το φως που παράγει τις σκιές, αλλά είναι απ᾽ αυτές που το φως γεννιέται.

Γυναίκες και άντρες από μακρινές και κοντινές γωνιές σ᾽ όλο τον κόσμο, όχι μόνο κατέστησαν εφικτό αυτό που πρόκειται να παρουσιαστεί, αλλά επίσης εμπλούτισαν με τα βλέμματά τους την πορεία αυτών των αντρών και των γυναικών, ινδιάνων και Ζαπατίστας, που τώρα υψώνουν ξανά τη σημαία μιας αξιοπρεπούς ζωής.

Άτομα, ομάδες, συλλογικότητες, οργανώσεις όλων των ειδών, και σε διαφορετικά επίπεδα, συνέβαλαν ώστε να πραγματοποιηθεί αυτό το μικρό βήμα των πιο μικρών.

Από τις πέντε ηπείρους έφτασαν τα βλέμματα που, από τα κάτω και αριστερά, πρόσφεραν σεβασμό και στήριξη. Και μ᾽ αυτά τα δύο, χτίστηκαν

όχι μόνο σχολεία και νοσοκομεία, αλλά και η ζαπατιστική ινδιάνικη καρδιά που φανερώθηκε σ᾽ όλες τις γωνιές του κόσμου μέσα απ᾽ αυτά τα αδελφικά παράθυρα.

Αν υπάρχει ένα κοσμοπολίτικο μέρος στη μεξικάνικη γη, αυτό είναι αναμφίβολα η γη των Ζαπατίστας.

Απέναντι σε τέτοια στήριξη, αντιστοιχούσε τουλάχιστον μια προσπάθεια αντίστοιχης εμβέλειας.

Πιστεύω, πιστεύουμε, ότι όλοι αυτοί οι άνθρωποι του Μεξικού και του κόσμου μπορούν και πρέπει να μοιραστούν ως δική τους αυτή τη μικρή χαρά που σήμερα βαδίζει με ινδιάνικο πρόσωπο στα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού.

Ξέρουμε, ξέρω, ότι δεν το περιμένετε ούτε το απαιτείτε ούτε το ζητάτε, αλλά παρ᾽ όλα αυτά σας στέλνουμε μια μεγάλη αγκαλιά, αφού εμείς οι άντρες και οι γυναίκες Ζαπατίστας έτσι εκφράζουμε την ευγνωμοσύνη μας σε συντρόφους και συντρόφισσες (και ιδιαίτερα στέλνουμε την αγκαλιά μας σ᾽ εκείνους κι εκείνες που πραγματικά έμαθαν να είναι ο κανείς). Ίσως χωρίς να το επιδιώξατε, ήσασταν και είστε, για όλους εμάς, το καλύτερο σχολείο. Και είναι περιττό να πούμε πως δεν θα πάψουμε να καταβάλλουμε κάθε προσπάθεια για να εξασφαλίσουμε ότι, ανεξάρτητα από το ημερολόγιο και τη γεωγραφία σας, θα απαντάτε πάντοτε καταφατικά στο ερώτημα αν αξίζει τον κόπο.

Σε όλες (λυπάμαι από τα βάθη της φαλλοκρατικής ύπαρξής μου, αλλά οι γυναίκες είναι ποσοτικά και ποιοτικά πλειοψηφία), σε όλους: ευχαριστούμε.

(...)

Και, εντάξει, υπάρχουν σκιές και σκιές.

Και οι πιο ανώνυμες και αδιόρατες είναι μερικές γυναίκες και μερικοί άντρες με χαμηλό ανάστημα και δέρμα με το χρώμα της γης. Άφησαν ό,τι είχαν, ακόμη κι αν ήταν λίγο, και έγιναν μαχήτριες, μαχητές. Στη σιωπή και το σκοτάδι συνέβαλαν και συμβάλλουν, όσο κανείς άλλος, ώστε όλα αυτά να γίνουν εφικτά.

Και τώρα μιλάω για τις εξεγερμένες και τους εξεγερμένους, τις συντρόφισσες και τους συντρόφους μου.

Έρχονται και φεύγουν, ζουν, αγωνίζονται και πεθαίνουν σιωπηλά, αθόρυβα, χωρίς κανείς, εκτός από εμάς τις ίδιες και τους ίδιους, να τους λογαριάζει. Δεν έχουν ούτε δικό τους πρόσωπο ούτε δική τους ζωή. Τα ονόματά τους, οι ιστορίες τους, ίσως έρθουν στη μνήμη κάποιου μόνο όταν θα έχουν φυλλορροήσει πολλά ημερολόγια. Ίσως τότε, γύρω από μια φωτιά, ενώ θα

βράζει ο καφές σε μια παλιά τσαγιέρα από κασσίτερο και θα ανάβει η φωτιά του λόγου, κάποιος ή κάτι τιμήσει τη μνήμη τους.

Έτσι κι αλλιώς, αυτό δεν θα έχει μεγάλη σημασία, γιατί το ζήτημα ήταν και θα είναι πάντοτε να συμβάλλουμε με κάποιο τρόπο για να φτιαχτούν εκείνες οι λέξεις με τις οποίες αρχίζουν συχνά τα παραμύθια, τα ανέκδοτα και οι ιστορίες, πραγματικές και φανταστικές, των αντρών και γυναικών Ζαπατίστας. Ακριβώς όπως άρχισε αυτή που σήμερα είναι πραγματικότητα, δηλαδή με ένα:

«*Θα είναι μια φορά κι ένα καιρό…*»

Αυτά. Χαιρετισμούς και να μην σας λείψει ποτέ ούτε το άκουσμα ούτε το βλέμμα.

(Δεν συνεχίζεται πλέον…)

Στο όνομα των γυναικών, των αντρών, των παιδιών, των γερόντων, των εξεγερμένων του Ζαπατιστικού Στρατού για την Εθνική Απελευθέρωση

Από τα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού

Εξεγερμένος υποδιοικητής Μάρκος

Υ.Γ. ΠΟΥ ΠΡΟΤΡΕΧΕΙ. Θα συνεχίσουν να δημοσιεύονται κείμενα, μην βιάζεστε να χαρείτε. Θα προέρχονται κυρίως από τον σύντροφο εξεγερμένο υποδιοικητή Μοϊσές, σε σχέση με το μικρό σχολείο: ημερομηνίες, τοποθεσίες, προσκλήσεις, εγγραφές, προπαιδευτικά μαθήματα, κανονισμοί, επίπεδα, στολές, σχολικό υλικό, αξιολόγηση, βοηθήματα, πού μπορείτε να βρείτε τις εξετάσεις και τις λύσεις, κ.λπ. Αλλά αν μας ρωτάτε πόσα επίπεδα είναι και πόσος καιρός θα χρειαστεί για την αποφοίτηση, σας λέμε: εμείς, είναι πάνω από 500 χρόνια που είμαστε εδώ και ακόμα δεν έχουμε σταματήσει να μαθαίνουμε.

Υ.Γ. ΠΟΥ ΔΙΝΕΙ ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ. Ο Εδουάρδο Γκαλεάνο, ένας δάσκαλος στη δύσκολη τέχνη του να βλέπεις και να ακούς, έγραψε το εξής στο βιβλίο του «Τα παιδιά των ημερών»,[1] στο ημερολόγιο του Μαρτίου:

---

1. Στα ελληνικά εκδόθηκε με τίτλο «Οι μέρες αφηγούνται», σε μετάφραση Ισμήνης Κανσή (Πάπυρος, 2012). Χρησιμοποιούμε αυτή τη μετάφραση, ελαφρώς τροποποιημένη.

Ο Καρλ και η Γκούντρουν Λένκερσντορφ είχαν γεννηθεί και είχαν ζήσει στη Γερμανία.

Το 1973 αυτοί οι διαπρεπείς καθηγητές έφτασαν στο Μεξικό για να γνωρίσουν τον κόσμο των Μάγια. Παρουσιάστηκαν σε μια κοινότητα της φυλής Τοχολαμπάλ, λέγοντας:

«*Ήρθαμε να μάθουμε.*»

Οι Ινδιάνοι δεν είπαν λέξη.

Μετά από λίγο, κάποιος έδωσε την εξήγηση εκείνης της σιωπής:

«*Είναι η πρώτη φορά που κάποιος μας λέει κάτι παρόμοιο.*»

Κι έμειναν εκεί να μάθουν, η Γκούντρουν και ο Καρλ, για πολλά πολλά χρόνια.

Από τη γλώσσα των Μάγια έμαθαν ότι δεν υπάρχει ιεραρχία ανάμεσα στο υποκείμενο και το αντικείμενο, διότι: εγώ πίνω το νερό που με πίνει, και βλέπω όλα όσα με βλέπουν. Έμαθαν να χαιρετούν λέγοντας:

«*Εγώ είμαι ένας άλλος εσύ.*»

«*Εσύ είσαι ένας άλλος εγώ.*»

Δώστε προσοχή στον Δον Γκαλεάνο. Γιατί, μαθαίνει κανείς, γνωρίζοντας να βλέπει και να ακούει.

Υ.Γ. ΠΟΥ ΕΞΗΓΕΙ ΚΑΤΙ ΓΙΑ ΤΑ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΕΣ. Λένε οι νεκροί μας ότι πρέπει να ξέρουμε να βλέπουμε και να ακούμε τα πάντα, αλλά στον νότο θα υπάρχει πάντα ένας ιδιαίτερος πλούτος. Όπως ίσως θα έχετε αντιληφθεί όσοι μπορέσατε να δείτε τα βίντεο (αρκετά έμειναν στο ράφι, ίσως κάποια άλλη φορά) που συνόδευαν τα κείμενα της σειράς «Αυτοί και Εμείς», προσπαθούμε να υφάνουμε διάφορα ημερολόγια και γεωγραφίες, αλλά επιμένουμε κυρίως στον άξιο σεβασμού λατινοαμερικανικό νότο. Όχι μόνο γιατί η Αργεντινή και η Ουρουγουάη είναι χώρες σοφές σε εξεγέρσεις, αλλά και επειδή, κατά τη γνώμη μας, στον λαό των Μαπούτσε δεν υπάρχει μόνο πόνος και οργή, υπάρχει επίσης σθένος για τον αγώνα και ένας βαθύς πλούτος για όσους ξέρουν να βλέπουν και να ακούν. Αν υπάρχει μια γωνιά στον κόσμο στην οποία πρέπει να τείνουμε γέφυρες, αυτή είναι το έδαφος των Μαπούτσε. Γι᾽ αυτόν τον λαό, και για όλους/ες τους αγνοούμενους και τις αγνοούμενες και κρατούμενους/ες αυτής της βασανισμένης ηπείρου, η μνήμη παραμένει ζωντανή. Γιατί δεν ξέρω αν ισχύει για την άλλη πλευρά αυτών των κειμένων, αλλά γι᾽ αυτήν την πλευρά ξέρω σίγουρα: ούτε συγχώρεση ούτε λήθη!

Υ.Γ. ΣΥΝΘΕΤΙΚΟ. Ναι, το γνωρίζουμε, αυτή η πρόκληση δεν ήταν ούτε θα είναι κάτι εύκολο. Έρχονται μεγάλες απειλές, πλήγματα όλων των ειδών και από όλες τις πλευρές. Έτσι ήταν και έτσι θα είναι ο δρόμος μας. Πράγματα τρομερά και υπέροχα συνθέτουν την ιστορία μας. Και αυτό θα συνεχιστεί. Αλλά αν μας ρωτάτε πώς μπορούμε να τα συνοψίσουμε όλα σε μια λέξη: τα βάσανα, τις αγρύπνιες, τους θανάτους που μας πονούν, τις θυσίες, τη διαρκή πλεύση ενάντια στο ρεύμα, τις μοναξιές, τις απουσίες, τις διώξεις και, κυρίως, αυτή την επιμονή να φυλάμε στη μνήμη μας εκείνους που ήρθαν πριν από εμάς και πια έχουν φύγει, αυτή λοιπόν είναι μια λέξη που ενώνει όλα τα χρώματα από τα κάτω και αριστερά, χωρίς να έχει σημασία το ημερολόγιο ή η γεωγραφία. Και, περισσότερο από μια λέξη, είναι μια κραυγή:

Ελευθερία... Ελευθερία!... ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ!

Αυτά και πάλι.[2]

Ο σουπ, τακτοποιώντας τον υπολογιστή και περπατώντας,
πάντοτε περπατώντας

2. Στο πρωτότυπο «Vale de nuez», το οποίο παραπέμπει στην έκφραση «mucho ruido y pocas nueces» (στην κυριολεξία «πολύς θόρυβος και λίγα καρύδια» και μεταφορικά «πολύ κακό για το τίποτα», «όλο λόγια, κι από έργα μηδέν»). Αποτελεί επίσης τίτλο θεατρικού έργου του Σαίξπηρ, αγαπημένου συγγραφέα του Μάρκος.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΓΙΑ ΤΟ ΖΑΠΑΤΙΣΤΙΚΟ ΜΙΚΡΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Σχετικά με τις επισκέψεις, τα καραβάνια και τα προγράμματα

Μάρτιος 2013

Συντρόφισσες και σύντροφοι, αδέλφια της Έκτης

Όπως ξέρετε, προετοιμάζουμε τα μαθήματα για τα μικρά σχολεία. Σ' αυτό θα επικεντρωθούμε προκειμένου να πάει καλά και να έχουμε έτσι καλές μαθήτριες και καλούς μαθητές.

Θεωρούμε λοιπόν, μαζί με τις αυτόνομες αρχές, ότι με κάποια πράγματα δεν θα μπορέσουμε να ασχοληθούμε, για να μην αποσπαστεί η προσοχή μας, όπως για παράδειγμα: να σας υποδεχτούμε για μια συνέντευξη, να ανταλλάξουμε εμπειρίες, ή καραβάνια, ή ομάδες εργασίας, ή να συζητήσουμε την ιδέα για κάποιο πρόγραμμα. Γι' αυτό και σας παρακαλούμε, μην κάνετε το ταξίδι μάταια, γιατί ούτε το Συμβούλιο Καλής Διακυβέρνησης ούτε οι αυτόνομες αρχές ούτε οι επιτροπές για τα προγράμματα θα μπορέσουν να σας δεχτούν.

Αν κάποιο άτομο, ομάδα ή συλλογικότητα σκέφτεται να έρθει με κάποιο καραβάνι με υποστηρικτικό υλικό για τις κοινότητες, σας παρακαλούμε να περιμένετε την κατάλληλη στιγμή γι' αυτό, κι αν έχετε ήδη κανονίσει το ταξίδι, τότε σας παρακαλούμε αφήστε το υλικό στο CIDECI [*Ιθαγενικό Κέντρο Πλήρους Κατάρτισης*], στον δόκτορα Ρεϊμούνδο, στο Σαν Κριστόμπαλ δε λας Κάσας, στην Τσιάπας, στο Μεξικό.

Δεν λέμε ότι ποτέ ξανά δεν θα σας συναντήσουμε, αλλά ΟΧΙ τώρα, γιατί θέλουμε να επικεντρωθούμε στο μικρό σχολείο. Θέλουμε να σας προειδοποιήσουμε για να μην υπάρξει παρεξήγηση που δεν θα σας δεχτούμε.

Σας το λέμε για να μην προγραμματίσετε ένα ταξίδι που θα απαιτεί συζητήσεις με τις αρχές μας, γιατί δεν θα μπορέσουμε να σας δεχτούμε, για τον απλό λόγο ότι όλη μας η προσπάθεια θα είναι για το μικρό σχολείο μας, για εσάς, για το Μεξικό και τον κόσμο, σ' αυτά θα εστιάζεται η προσπάθεια εδώ.

Έτσι, καθώς εμείς θα βρισκόμαστε στα Συμβούλια Καλής Διακυβέρνη-

σης των 5 Καρακόλ, δεν θα μπορέσουμε να σας δεχτούμε. Αλλά τα Καρακόλ, ναι, μπορείτε να τα επισκεφτείτε.

Το ίδιο ισχύει για τα προγράμματα που βρίσκονται ήδη σε εξέλιξη στα 5 Συμβούλια Καλής Διακυβέρνησης, υπάρχουν πράγματα με τα οποία δεν θα μπορέσουμε να ασχοληθούμε. Θα κάνουμε μόνο ό,τι είναι μέσα στις δυνατότητές μας, ό,τι δεν απαιτεί διαβουλεύσεις και μεγάλη κινητοποίηση στα χωριά μας. Σε αντίθετη περίπτωση, θα το εξετάσουμε σε κάποια άλλη ευκαιρία.

Θέλουμε να μας καταλάβετε, για μας δεν είναι ώρα ούτε για καραβάνια ούτε για προγράμματα ούτε για συνεντεύξεις ή ανταλλαγή εμπειριών και άλλων πραγμάτων. Για εμάς τις γυναίκες και τους άντρες Ζαπατίστας είναι ώρα να προετοιμαστούμε για το μικρό σχολείο. ΔΕΝ θα έχουμε χρόνο για άλλα μικροπράγματα, εκτός αν η κακή κυβέρνηση θελήσει να μας κάνει καμιά μεγάλη φασαρία, εκεί αλλάζει η κατάσταση.

Από εσάς συντρόφισσες και σύντροφοι, αδέλφια, πιστεύουμε ότι υπάρχει κατανόηση.

Για το μικρό σχολείο

Θα σας δώσω τώρα τις πρώτες πληροφορίες για το μικρό σχολείο, ώστε να προετοιμάσετε τα πράγματά σας όσοι/ες παρακολουθήσετε τα μαθήματα.

1. Στη γιορτή των Καρακόλ είναι προσκεκλημένες/οι όλες και όλοι όσες/οι έχουν αισθανθεί ανάλογα. Η γιορτή είναι και στα 5 Καρακόλ, έτσι μπορείτε να πάτε σ' αυτό που θέλετε. Η άφιξη είναι στις 8 Αυγούστου, γιορτή στις 9 και 10, και επιστροφή στις 11. Προσοχή: δεν είναι το ίδιο η γιορτή για τα 10 χρόνια των Καρακόλ μ' αυτή για το μικρό σχολείο. Μην τις συγχέετε.

2. Μ' αυτή τη γιορτή, οι βάσεις στήριξης των Ζαπατίστας γιορτάζουν τα δέκατα γενέθλια των Συμβουλίων Καλής Διακυβέρνησης, αλλά όχι μόνο.

3. Εκείνες τις μέρες θα ξεκινήσει και το μικρό, πολύ διαφορετικό, σχολείο μας, όπου *οι αρχηγοί μας*, δηλαδή οι άντρες και οι γυναίκες βάσεις στήριξης των Ζαπατίστας, θα παραδώσουν μαθήματα για τον τρόπο σκέψης και δράσης τους όσον αφορά την ελευθερία σύμφωνα με τον ζαπατισμό, τις επιτυχίες, τα λάθη, τα προβλήματα, τις λύσεις τους, τις προόδους, τα εμπόδια και για ό,τι λείπει, γιατί πάντα λείπει αυτό που λείπει.

4. Ο πρώτος κύκλος μαθημάτων (θα κάνουμε πολλούς, ανάλογα με τη δυνατότητα όσων τα παρακολουθήσουν) του πρώτου επιπέδου είναι 7 μέρες, υπολογίζοντας την άφιξη και την αναχώρηση. Άφιξη στις 11 Αυγού-

στου, έναρξη μαθημάτων στις 12 και λήξη στις 16 Αυγούστου 2013. Στις 17 Αυγούστου 2013 είναι η αναχώρηση. Όσοι και όσες τελειώσουν τα μαθήματα και θέλουν να μείνουν περισσότερο, θα μπορούν να επισκεφτούν κι άλλα Καρακόλ, εκτός από αυτό όπου παρακολούθησαν τα μαθήματα. Τα μαθήματα είναι τα ίδια σ᾽ όλα τα Καρακόλ, αλλά θα μπορούν να γνωρίσουν κι άλλα Καρακόλ, διαφορετικά από αυτό που θα τους αντιστοιχεί, αλλά με δική τους ευθύνη.

5. Σιγά σιγά θα σας ενημερώνουμε σχετικά με την εγγραφή στο μικρό σχολείο της ελευθερίας σύμφωνα με τους και τις Ζαπατίστας, ωστόσο, σας λέμε από τώρα ότι θα είναι λαϊκό και δωρεάν. Η προεγγραφή θα γίνει από τις Ομάδες Στήριξης της Έκτης Επιτροπής, εγχώριας και διεθνούς, στην ιστοσελίδα Enlace Zapatista, και μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Η καταγραφή των μαθητριών και των μαθητών θα γίνει στο CIDECI, στο Σαν Κριστόμπαλ δε λας Κάσας, στην Τσιάπας. Οι προσκλήσεις θα αρχίσουν να αποστέλλονται, ανάλογα με τις δυνατότητές μας, από τις 18 Μαρτίου 2013.

6. Στο σχολείο δεν μπορεί να έρθει όποιος θέλει, παρά μόνο όποιος/α προσκληθεί απευθείας από *εμάς*. Τους συντρόφους και τις συντρόφισσες που θα καλέσουμε, θα τους φροντίσουμε *εμείς*, θα τους δώσουμε φαγητό, ένα μέρος για να κοιμηθούν, που θα είναι καθαρό και ευχάριστο, και θα ορίσουμε για τον καθένα/καθεμία έναν ή μία φύλακα, δηλαδή «*Βοτάν*», για να επιβλέπει αν είναι καλά και δεν υποφέρει πολύ στην τάξη, αλλά μόνο λίγο, αυτό ναι, σίγουρα.

7. Οι μαθήτριες και οι μαθητές θα πρέπει να μελετούν πολύ σκληρά. Το πρώτο επίπεδο έχει τα εξής 4 θέματα: Αυτόνομη Διακυβέρνηση I, Αυτόνομη Διακυβέρνηση II, Συμμετοχή των Γυναικών στην Αυτόνομη Διακυβέρνηση, και Αντίσταση. Κάθε θέμα έχει το εγχειρίδιό του. Τα εγχειρίδια είναι μεταξύ 60 και 80 σελίδων το καθένα, και αυτά που σας έκανε γνωστά ο υποδιοικητής Μάρκος είναι μόνο ένα μικρό μέρος του κάθε βιβλίου (3 ή 4 σελίδες). Κάθε εγχειρίδιο έχει ένα κόστος 20 πέσος, τόσο υπολογίσαμε ότι είναι το κόστος εκτύπωσής του.

8. Ο κύκλος του πρώτου επιπέδου διαρκεί 7 μέρες και/ή ανάλογα με το χρόνο που διαθέτει κάθε σύντροφος και συντρόφισσα, γιατί ξέρουμε ότι έχει τη δουλειά του, την οικογένειά του, τον αγώνα του, τις υποχρεώσεις του, το ημερολόγιο και τη γεωγραφία του δηλαδή.

9. Ο πρώτος κύκλος είναι μόνο ένα πρώτο επίπεδο, λείπουν πολλά ακόμη, που σημαίνει ότι το σχολείο δεν τελειώνει γρήγορα, αργεί. Όσοι περάσουν το πρώτο επίπεδο θα μπορέσουν να παρακολουθήσουν το δεύτερο.

10. Για τα έξοδα: ο σύντροφος, η συντρόφισσα, θα πρέπει να φροντίσει για τα εισιτήριά του μέχρι το CIDECI, στο Σαν Κριστόμπαλ δε λας Κάσας, στην Τσιάπας, και για να γυρίσει στη γωνιά του. Από το CIDECI θα πάει στο μικρό σχολείο που του αντιστοιχεί και, όταν τελειώσει, η επιστροφή είναι στο CIDECI και από εκεί στον τόπο του. Εδώ, στο σχολείο που θα είναι στην κοινότητα, δεν θα δυσκολευτεί, τα φασόλια, η *τορτίγια* και τα λαχανικά δεν θα λείψουν από το τραπέζι του. Τα έξοδα δηλαδή του κάθε σπουδαστή θα τα καλύψουν οι Ζαπατίστας. Κάθε σπουδαστής ή σπουδάστρια θα ζήσει με μια οικογένεια ιθαγενών Ζαπατίστας. Τις μέρες που θα είναι στο σχολείο, αυτή θα είναι η οικογένεια της μαθήτριας ή του μαθητή. Μ' αυτή την οικογένεια θα τρώει, θα δουλεύει, θα ξεκουράζεται, θα τραγουδάει ή θα χορεύει, και αυτή θα τον πηγαίνει ως το σχολείο που του αντιστοιχεί, δηλαδή το κέντρο εκπαίδευσης. Και ο/η «*Βοτάν*», δηλαδή ο ή η φύλακας πάντα θα τον συνοδεύει. Θα είμαστε με άλλα λόγια στη διάθεση του κάθε σπουδαστή ή σπουδάστριας. Κι αν αρρωστήσει, εμείς εδώ θα τον θεραπεύσουμε, κι αν είναι σοβαρό, θα τον πάμε σ' ένα νοσοκομείο. Αλλά το τι θα έχει μέσα στο μυαλό του, πώς θα έρθει και πώς θα φύγει, γι' αυτό δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα, εξαρτάται απ' τον σύντροφο ή τη συντρόφισσα το τι θα κάνει μ' αυτά που θα δει, θα ακούσει και θα μάθει. Θα σας διδάξουμε δηλαδή τη θεωρία, αλλά την πράξη θα την εξετάσετε ο καθένας, η καθεμία στη δική σας γωνιά του κόσμου.

11. Τα έξοδα για το σχολείο θα δούμε εμείς πώς θα τα καλύψουμε. Ίσως κάνουμε ένα φεστιβάλ μουσικής και χορού, ή με πίνακες ή χειροτεχνίες, αλλά μην ανησυχείτε, γιατί ψάχνουμε τον τρόπο κι επιπλέον υπάρχουν πάντα καλοί άνθρωποι που στηρίζουν τα καλά πράγματα. Για όσους/ες θέλουν να δώσουν μια συνδρομή για το σχολείο, θα βάλουμε ένα κουτί στο σημείο εγγραφής των μαθητών, στο CIDECI, με τους συντρόφους από το Πανεπιστήμιο της Γης, στο Σαν Κριστόμπαλ δε λας Κάσας, στην Τσιάπας. Εκεί, στο κουτί, όποιος θέλει να δώσει κάτι, το κάνει, και κανένας δεν ξέρει ποιος έδωσε και πόσο, έτσι ώστε να μην καυχιούνται *κάποιοι/ες* ότι έδωσαν πολλά ούτε να στενοχωριούνται όσοι/ες έδωσαν λίγα. Δεν θα επιτραπεί να δώσετε χρήματα ή να δωρίσετε πράγματα στα σχολεία, τα Καρακόλ και τις οικογένειες. Αυτό για να αποτραπεί η αδικία, κάποιοι να παίρνουν και άλλοι όχι. Ό,τι θέλετε να δώσετε, θα το κάνετε στο CIDECI, στους συντρόφους από το Πανεπιστήμιο της Γης, στο Σαν Κριστόμπαλ δε λας Κάσας, στην Τσιάπας, στο Μεξικό. Εκεί θα συγκεντρωθούν όλα κι έπειτα θα μοιραστούν ισότιμα σε *όλους και όλες*, αν υπάρξει κάτι. Αν όχι, δεν έχει σημασία, αυτό που έχει σημασία είσαστε εσείς.

12. Υπάρχουν κι άλλοι τρόποι να παρακολουθήσει κανείς τα μαθήματα του ζαπατιστικού σχολείου. Θα ζητήσουμε στήριξη από τους συντρόφους και τις συντρόφισσες των ελεύθερων, ελευθεριακών και αυτόνομων μέσων ενημέρωσης, και όσους ξέρουν από τηλεδιασκέψεις. Γιατί γνωρίζουμε ότι πολλοί άνθρωποι δεν θα μπορέσουν να έρθουν εξαιτίας της δουλειάς ή προσωπικών ή οικογενειακών λόγων. Και επίσης ότι υπάρχουν άνθρωποι που δεν μιλούν ισπανικά, αλλά έχουν διάθεση να μάθουν πώς οι Ζαπατίστας έκαναν ό,τι έκαναν και πώς ξέκαναν ό,τι ξέκαναν. Θα κάνουμε λοιπόν έναν ειδικό κύκλο μαθημάτων που θα καταγραφεί με βιντεοκάμερα και θα σταλεί όπου υπάρχει μια ομάδα *μαθητριών και μαθητών πρόθυμων και έτοιμων* με το εγχειρίδιό τους να τον παρακολουθήσουν. Και μέσω του Ίντερνετ θα μπορούν να κάνουν τις ερωτήσεις τους σχετικά με τα μαθήματα που θα παραδίδουν οι δασκάλες και οι δάσκαλοι, οι ζαπατιστικές βάσεις στήριξης.

Για να σχεδιαστεί αυτό, θα καλέσουμε σε ειδική συνάντηση ορισμένα εναλλακτικά μέσα για να συμφωνήσουμε πώς θα γίνουν οι τηλεδιασκέψεις και επίσης πώς θα τραβήξουν φωτογραφίες και βίντεο από τα μέρη που θα αναφέρονται στα μαθήματα, για να μπορέσουν *όλες και όλοι* να δουν αν είναι αλήθεια ή όχι αυτά που διδάσκουν οι καθηγήτριες και οι καθηγητές.

Θα κάνουμε επίσης ένα αντίγραφο των μαθημάτων σε dvd για όποιον και όποια δεν μπορεί να πάει πουθενά και μπορεί να παρακολουθήσει τα μαθήματα μόνο στο σπίτι του/της. Έτσι θα μπορέσει να το κάνει και να μάθει.

13. Για να μπορέσει να συμμετάσχει κάποια ή κάποιος στο ζαπατιστικό μικρό σχολείο, θα πρέπει να παρακολουθήσει ένα προπαρασκευαστικό μάθημα στο οποίο θα του εξηγήσουν πώς είναι η ζωή στις ζαπατιστικές κοινότητες, τους εσωτερικούς τους κανονισμούς. Για να μην διαπράξουν κάποιο παράπτωμα. Και το τι χρειάζεται να φέρουν. Για παράδειγμα, δεν χρειάζεται να φέρουν αυτά που ονομάζονται «σκηνές», οι οποίες εξάλλου δεν θα χρησιμεύσουν σε τίποτα, γιατί θα τους τακτοποιήσουμε σε οικογένειες ιθαγενών Ζαπατίστας.

14. Σας λέμε ξεκάθαρα ότι ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η παραγωγή, το εμπόριο, η ανταλλαγή και κατανάλωση όλων των τύπων ναρκωτικών και αλκοόλ. Απαγορεύεται επίσης η κατοχή και χρήση οποιουδήποτε τύπου όπλου, πυροβόλου ή άσφαιρου. Όσοι ζητήσουν να ενταχθούν στον EZLN ή σε οποιαδήποτε στρατιωτική δομή, θα εκδιωχθούν. Δεν θέλουμε να στρατολογήσουμε ούτε να προωθήσουμε τον ένοπλο αγώνα, αλλά την οργάνωση και την αυτονομία για την ελευθερία. Απαγορεύεται επίσης η προπαγάνδα κάθε τύπου, πολιτική και θρησκευτική.

15. Δεν υπάρχει όριο ηλικίας για τη συμμετοχή στο μικρό σχολείο. Αλλά οι ανήλικοι θα πρέπει να έρθουν με κάποιον ενήλικο που θα έχει την ευθύνη τους.

16. Όταν εγγραφείτε, αφού *προσκληθείτε*, θα σας ζητήσουμε να διευκρινίσετε αν είστε γυναίκα ή άντρας ή *άλλος/η*, για να δούμε πώς θα σας τακτοποιήσουμε, γιατί κάθε *άτομο* είναι διαφορετικό και ως τέτοιο θα το σεβαστούμε και θα το φροντίσουμε. Εδώ δεν κάνουμε διακρίσεις με βάση το φύλο, τη σεξουαλική προτίμηση, τη φυλή, την πίστη, την εθνικότητα. Οποιαδήποτε διάκριση θα τιμωρηθεί με εκδίωξη.

17. Αν κάποιος έχει μια χρόνια ασθένεια, του ζητάμε να έχει μαζί του τα φάρμακά του και να μας προειδοποιήσει κατά την εγγραφή του για να μπορούμε να τον προσέχουμε.

18. Όταν εγγραφείτε, αφού *προσκληθείτε*, θα σας ζητήσουμε να μας πείτε την ηλικία και την κατάσταση της υγείας σας για να σας φιλοξενήσουμε σε κάποιο από τα σχολεία όπου δεν θα υποφέρετε περισσότερο απ᾽ όσο συνήθως.

19. Αν είστε *προσκεκλημένος/η* και δεν μπορέσετε να έρθετε σ᾽ αυτή την πρώτη ημερομηνία, μη στενοχωριέστε. Ειδοποιήστε μας μόνο για το πότε μπορείτε και εμείς θα κάνουμε το μάθημα όταν μπορέσετε να έρθετε. Επίσης, αν κάποιος δεν μπορέσει να ολοκληρώσει τον κύκλο ή δεν καταφέρει να έρθει αν και έχει εγγραφεί, δεν υπάρχει πρόβλημα, θα μπορεί να συνεχίσει αργότερα. Να θυμάστε, ωστόσο, ότι μπορείτε επίσης να παρακολουθήσετε τις τηλεδιασκέψεις και τα μαθήματα που θα γίνουν έξω από το ζαπατιστικό έδαφος.

20. Σε άλλα κείμενα θα σας εξηγήσω περισσότερα πράγματα και θα αποσαφηνίσω τις απορίες που μπορεί να έχετε. Αλλά αυτά που σας λέω είναι τα βασικά.

Αυτά είναι όλα για την ώρα.

Από τα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού
Εξεγερμένος υποδιοικητής Μοϊσές
Πρύτανης του Ζαπατιστικού Μικρού Σχολείου

ΟΙ ΣΥΜΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ Ι

Πρώτα οι πρώτοι/ες
Οι αγνοούμενοι/ες

Στα μέλη της Έκτης στο Μεξικό και στον κόσμο
Στους μαθητές και τις μαθήτριες του Ζαπατιστικού Μικρού Σχολείου
Συντροφόισσες, συντρόφισσες, σύντροφοι

Όπως σίγουρα δεν γνωρίζετε, η πρώτη φάση του πρώτου μαθήματος «Η ελευθερία σύμφωνα με τους Ζαπατίστας» έχει ολοκληρωθεί.

Το υποστηρικτικό υλικό είναι ήδη εδώ. Οι δασκάλες και οι δάσκαλοι είναι ήδη έτοιμες/οι. Οι θέσεις στις εγγραφές είναι ήδη πλήρεις. Οι ιθαγενείς ζαπατιστικές οικογένειες που θα σας φιλοξενήσουν κάνουν ήδη υπολογισμούς για το πόσα άτομα τους αναλογούν και ετοιμάζουν τις καλύβες, συγκεντρώνουν τα σκεύη του φαγητού και τακτοποιούν τους χώρους όπου θα διανυκτερεύσουν. Οι *σωφερολόγοι,* όπως τους αποκαλεί ο Σουμπ Μοϊσές, καθαρίζουν τους κινητήρες και γυαλίζουν τα οχήματα για τη μεταφορά των μαθητών στα σχολεία τους. Οι εξεγερμένοι/ες υφαίνουν και ξεϋφαίνουν χειροτεχνίες. Οι μουσικοί προετοιμάζουν τα καλύτερα τους κομμάτια για να ζωντανέψουν τη γιορτή για τα 10 χρόνια [*των Συμβουλίων Καλής Διακυβέρνησης*], την υποδοχή των μαθητών, τη λήξη των μαθημάτων. Ένα υγιές κλίμα συλλογικής υστερίας έχει αρχίσει να διαμορφώνεται μεταξύ των υποστηρικτών της οργάνωσης. Ελέγχονται οι λίστες για να δούμε ποιος λείπει... ή ποιος περισσεύει. Και στο CIDECI, έδρα του Πανεπιστημίου της Γης, στο Σαν Κριστόμπαλ δε λας Κάσας, στην Τσιάπας, προχωρούν οι προετοιμασίες για το μικρό σχολείο και το σεμινάριο «Τάτα Χουάν Τσάβες Αλόνσο».[1]

Και, όπως ήταν αναμενόμενο, οι ομοσπονδιακές και πολιτειακές κυβερνήσεις επανενεργοποιούν τους παραστρατιωτικούς, ενθαρρύνουν αυτούς

1. Ο Τάτα Χουάν Τσάβες Αλόνσο υπήρξε ιδρυτικό μέλος του Εθνικού Κογκρέσου Ιθαγενών. Στο πλευρό των Ζαπατίστας από το 1994 μέχρι το θάνατό του το 2012, σύμβολο των ιθαγενών για την ανάκτηση της γης και της ιστορικής μνήμης, λειτουργός της εκπαίδευσης, μετανάστης στις ΗΠΑ, αγρότης, μουσικός, ποιητής και ένας από τους κύριους ομιλητές στη Βουλή των Αντιπροσώπων το 2001, στη διάρκεια της ζαπατιστικής Πορείας του Χρώματος της Γης.

που προκαλούν συγκρούσεις και κάνουν ό,τι μπορούν για να σας εμποδίσουν (και μέσα από εσάς κι άλλους/ες) να διαπιστώσετε την πρόοδο στις ζαπατιστικές κοινότητες και την αξιοσημείωτη αντίθεση με τις κοινότητες και τις οργανώσεις που καλύπτονται από το διαφανές πέπλο του κυβερνητικού προστατευτισμού.

Τα αναμενόμενα, ξέρετε. Τόσα αντεπαναστατικά εγχειρίδια, τόσο αναποτελεσματικά, τόσο άχρηστα. Τόσο ίδια εδώ και 10, 20, 500 χρόνια. Το PRI, το PAN, το PRD, το PVEM, το PT, όλα τα πολιτικά κόμματα, με ανεπαίσθητες παραλλαγές στον λόγο τους, να κάνουν το ίδιο... και να επαναλαμβάνουν την αποτυχία τους.

Ποιος να το ᾽λεγε ότι οι κυβερνήσεις όλου του πολιτικού φάσματος θα φοβούνταν τόσο πολύ μήπως βελτιωθεί το βιοτικό επίπεδο των ιθαγενών. Καταλαβαίνουμε βέβαια τη νευρική ανησυχία τους και τον απροκάλυπτο πανικό τους, γιατί το μήνυμα που έρχεται από αυτή την πλευρά είναι σαφές, αλλά εξαιρετικά επικίνδυνο και δίκοπο: δεν είναι απαραίτητοι... και ενοχλούν.

Συνοπτικά: μεγάλη κινητικότητα, μέσα και έξω, από αυτούς και από εμάς.

Και τα πάντα, βλέποντάς τα από την κορυφή της *σέιμπα*,[2] μοιάζουν με τακτική αταξία (θα έλεγα «desmadre» [«*χάος*», «*μπουρδέλο*»], αλλά μου λένε ότι όσοι/ες γενναιόδωρα μας υποστηρίζουν με τις μεταφράσεις σε άλλες γλώσσες, διαμαρτύρονται για την πληθώρα των «τοπικών ιδιωματισμών», που είναι αδύνατο να μεταφραστούν). Και θα μπορούσα να προσθέσω ότι τα πάντα κινούνται «χωρίς λόγο και αιτία», κυρίως σε ρυθμούς μπαλάντας-κορίδο-ραντσέρα-κούμπια των μουσικών που αποτελούν κάτι σαν σάουντρακ σε όλη αυτή την κίνηση, και έχουν έναν ήχο τουλάχιστον ενοχλητικό.

Τελοσπάντων, όλα δουλεύουν ρολόι.

Τώρα, δική μου δουλειά είναι να σας πω ποιοι/ες θα είναι οι συμμαθητές και οι συμμαθήτριές σας. Γυναίκες, άντρες και άλλοι/ες όλων των ηλικιών, από διαφορετικές γωνιές των 5 ηπείρων, με διαφορετικές ιστορίες.

Και έχω σκαρφαλώσει στη *σέιμπα* όχι μόνο λόγω του φόβου μήπως δεχθώ επίθεση από κανένα αναιδές σκαθάρι, υποτιθέμενο περιπλανώμενο ιππότη, ή εξαιτίας των μελαγχολικών ιστοριών του γατόσκυλου... καλά,

2. *Ceiba*: κεΐβη ή εριόδενδρο, δέντρο της οικογένειας των βομβακιδών (δικοτυλήδονα), ιθαγενές των τροπικών χωρών της Κεντρικής και της Νότιας Αμερικής, που φθάνει σε ύψος τα 20 μέτρα. Αποτελεί ιερό δέντρο των ιθαγενών Μάγια και βρισκόταν στο κέντρο του Καρακόλ της κοινότητας Λα Ρεαλιδάδ, πριν το κόψουν αντίπαλοι των Ζαπατίστας.

ναι, είναι και γι' αυτό, αλλά κυρίως επειδή, για να σας μιλήσω για τους πρώτους/ες προσκεκλημένους/ες, θα πρέπει να κοιτάξω μέσα στην καρδιά μου, που είναι ο τρόπος, όπως λέμε εμείς οι Ζαπατίστας, να θυμηθώ, να ζωντανέψω τη μνήμη.

Και γεγονός είναι ότι οι πρώτοι/ες στον κατάλογο των προσκεκλημένων ήταν, είναι και θα είναι εκείνοι και εκείνες που προηγήθηκαν και μας συνόδευσαν σ' αυτόν τον ανολοκλήρωτο δρόμο προς την ελευθερία, όσοι και όσες έπεσαν και «εξαφανίστηκαν» στον αγώνα.

Σε όλες αυτές, σε όλους αυτούς, στέλνουμε ένα προσκλητήριο κάλεσμα, σαν κι αυτό που ακολουθεί. Δεν πάει καιρός που τους το στείλαμε: χθες, πριν από ένα μήνα, ένα χρόνο, 10, 20, 500 χρόνια πριν.

Για να κατανοήσετε την επιστολή θα πρέπει όχι μόνο να δείτε και να ακούσετε τα βίντεο που τη συνοδεύουν, αλλά αναγκαία είναι επίσης μια ορισμένη δόση μνήμης... και αξιοπρεπούς οργής.

Ιδού λοιπόν:

Ζαπατιστικός Στρατός για την Εθνική Απελευθέρωση

Μεξικό

Προς όλους/ες τους/ις νεκρούς/ές και αγνοούμενους/ες στον αγώνα για την ελευθερία
Συντρόφισσα, σύντροφε, συντροφόισσα

Δέξου το χαιρετισμό του…

Χμμ…

Ναι, ίσως έχετε δίκιο. Ίσως κάποια σχέση έχουν οι στίχοι των Χιέκο, Μπενεντέτι, Ερέδια, Βιλιέτι, Γκαλεάνο, το πείσμα που δείχνουν οι γιαγιάδες και οι μητέρες της Πλατείας του Μάη, το ανεκτίμητο αξιοπρεπές κουράγιο των γυναικών της Σιναλόα και της Τσιουάουα, ο πόνος που έγινε επίμονη αναζήτηση των οικογενειών χιλιάδων αγνοουμένων σε όλη αυτή την ήπειρο. Με λίγα λόγια, όλων αυτών των ξεροκέφαλων... και αξιοθαύμαστων ανθρώπων.

Είναι πιθανό. Το βέβαιο είναι ότι, αναλογιζόμενοι ποιος θα μπορούσε να ενδιαφέρεται να μας δει και να μας ακούσει σε αυτήν την αυτοπαρουσίαση που ονομάζουμε «ζαπατιστικό μικρό σχολείο», οι πρώτοι/ες που ήρθαν στο μυαλό μας ήσασταν εσείς. Όλες, όλοι. Γιατί, μολονότι αγνοούμε πολλά ονόματα, γνωρίζοντας μία, έναν από εσάς, σας γνωρίζουμε όλους, όλες.

Έτσι, εάν πρέπει να αναζητήσετε κάποιον υπεύθυνο γι' αυτές τις γραμμές, μπορείτε να θεωρήσετε ότι είναι η μνήμη, αυτή η συνεχής και επίμονη

αναίδεια που δεν μας αφήνει σε ησυχία, δίνοντας πάντα μάχες, κάνοντας πάντα πόλεμο.

Και τι καλά, λέμε εμείς, οι ιθαγενείς, οι Μάγια, οι Ζαπατίστας. Τι καλά που αυτός ο πόλεμος ενάντια στη λήθη δεν σταματά, συνεχίζεται, μεγαλώνει, γίνεται παγκόσμιος.

Εντάξει, ναι, μπορεί επίσης να οφείλεται στο γεγονός ότι εδώ είμαστε όλοι και όλες λίγο ως πολύ σαν νεκροί και νεκρές, σαν αγνοούμενοι και αγνοούμενες, καθώς χτυπάμε ξανά και ξανά την πόρτα της ιστορίας, διεκδικώντας μια θέση, μια μικρή θέση, σαν μικροί και μικρές που είμαστε. Απαιτώντας μια μνήμη.

Μας φαίνεται όμως, έχοντας σκεφτεί ξανά και ξανά το θέμα, ότι ένοχη είναι η μνήμη.

Ε;

Ναι, βέβαια, και η λήθη.

Επειδή είναι η λήθη που παραμονεύει, επιτίθεται, κατακτά. Και είναι η μνήμη που αγρυπνά, υπερασπίζεται, αντιστέκεται.

Εξ ου αυτό το προσκλητήριο κάλεσμα.

Τι ρωτήσατε; Πού το στέλνουμε; Ναι, αυτό ήταν ένα πρόβλημα. Το σκεφτήκαμε πολύ, μη νομίζετε.

Ναι, ίσως γι᾽ αυτό πιστεύετε ότι κάποια σχέση έχει ο Λεόν Χιέκο και το τραγούδι του «Στη χώρα της ελευθερίας».

Άραγε γι᾽ αυτό, δηλαδή για εσάς, ονομάζουμε το μάθημα «Η ελευθερία σύμφωνα με τους/τις Ζαπατίστας»; Για να έχουμε μια διεύθυνση να στείλουμε την πρόσκληση; Ε λοιπόν, δεν το είχαμε σκεφτεί, αλλά τώρα που το αναφέρετε... ναι, ίσως. Θα αποφεύγαμε έτσι όλη αυτή την ταλαιπωρία να ψάχνουμε για διευθύνσεις, ταχυδρομικές υπηρεσίες, ηλεκτρονικά ταχυδρομεία, μπλογκ, ιστοσελίδες, ψευδώνυμα, κοινωνικά δίκτυα, και όλα αυτά για τα οποία η άγνοιά μας είναι εγκυκλοπαιδική.

Ξέρετε κάτι; Εδώ ήταν, και είναι, όχι λίγες οι δύσκολες στιγμές. Στιγμές όπου όλα και όλοι μοιάζουν να είναι εναντίον μας. Στιγμές όπου χιλιάδες λόγοι, μερικές φορές με το θανατηφόρο περίβλημα από μολύβι και φωτιά, και άλλες ντυμένοι κομψά με τα βολικά επιχειρήματα του κομφορμισμού, μας επιτέθηκαν από όλες τις πλευρές για να μας πείσουν για τα οφέλη που θα έχουμε αν ενδώσουμε, ξεπουληθούμε, παραδοθούμε.

Και αν δεν υποκύψαμε, δεν ήταν επειδή ήμασταν δυνατοί και είχαμε μεγάλο οπλοστάσιο (με όπλα και δόγματα, ανάλογα με την περίπτωση).

Ήταν επειδή έχουμε κατακλυστεί από εσάς, από τη μνήμη σας.

Γνωρίζετε ήδη την εμμονή μας με τα ημερολόγια και τις γεωγραφίες, αυ-

τόν τον τόσο διαφορετικό τρόπο που έχουμε για να καταλαβαίνουμε ο ένας τον άλλον και τον κόσμο.

Ε λοιπόν, εδώ η μνήμη δεν είναι θέμα καθημερινής επικαιρότητας που χρησιμεύει μόνο ως άλλοθι για τη λήθη στη διάρκεια του υπόλοιπου χρόνου. Δεν έχει να κάνει με αγάλματα, μνημεία, μουσεία. Είναι –πώς να το πω; – κάτι λιγότερο θορυβώδες, χωρίς μεγάλη λαμπρότητα και χλιδή. Κάτι πιο σιωπηλό, μόλις ένας ψίθυρος... αλλά σταθερός, επίμονος, συλλογικός.

Γιατί εδώ, ένας άλλος τρόπος για να πούμε ότι ούτε συγχωρούμε ούτε ξεχνάμε, είναι να μην ενδίδουμε, να μην ξεπουλιόμαστε, να μην παραδινόμαστε. Είναι να αντιστεκόμαστε.

Ναι, δεν είναι, θα λέγαμε, πολύ «ορθόδοξο», αλλά τι να κάνουμε. Είναι μέρος του τρόπου μας... ή «δεν υπάρχει άλλος τρόπος», ανάλογα.

Λοιπόν, σας περιμένουμε εδώ.

Την παρούσα επιστολή την αποστέλλουμε στη «χώρα της ελευθερίας», το μόνο έθνος χωρίς σύνορα αλλά με όλες τις σημαίες... ή με καμία (το οποίο δεν είναι, αλλά κάνει το ίδιο), και το πιο δύσκολο για να φτάσει... ίσως επειδή ο μόνος δρόμος προς τα εκεί είναι η μνήμη.

Γνωρίζουμε τη σημερινή αδυναμία σας να έρθετε στις κοινότητές μας, και ότι η αποστολή του υλικού είναι προβληματική. Όμως σε κάθε περίπτωση, τώρα, όπως και χθες και αύριο, έχετε μια ιδιαίτερη θέση ανάμεσά μας.

(...)

Ναι, ίσως και να συναντηθούμε συντομότερα, άθελά μας... ή ηθελημένα... χτυπώντας κάποια πόρτα ή κρυφοκοιτάζοντας έξω από κάποιο παράθυρο, αλλά πάντα ανοίγοντας μια καρδιά.

Στο μεταξύ, να μην ξεχνάτε επίσης ότι, όταν οι άντρες και οι γυναίκες Ζαπατίστας λέμε «είμαστε εδώ», περιλαμβάνουμε και εσάς.

Αυτά. Χαιρετισμούς, και η μνήμη αντιστέκεται, δηλαδή ζει. Γιατί ζωντανούς σας πήραν και ζωντανούς σας θέλουμε πίσω.

Στο όνομα όλων των Ζαπατίστας του EZLN
Εξεγερμένος υποδιοικητής Μοϊσές
Εξεγερμένος υποδιοικητής Μάρκος
Μεξικό, Μάιος 2013

(Τέλος του προσκλητήριου καλέσματος στους/ις νεκρούς/ές και αγνοούμενους/ες στον αγώνα για την ελευθερία.)

Έτσι, τώρα ξέρετε ποιοι θα βρίσκονται μεταξύ των συμμαθητών σας.

Εδώ γύρω θα είναι. Όχι, δεν πρόκειται να τρομάξουν κανέναν. Εντάξει, εκτός αν κάποιος φοβάται τη μνήμη και έρχεται αναζητώντας τη λήθη. Αλλά επειδή πιστεύω ότι δεν είναι αυτή η περίπτωσή σας, ή το θέμα σας, ανάλογα, δεν έχετε να ανησυχείτε για τίποτα.

Ίσως κατά λάθος, χωρίς να το θέλετε, πέσετε πάνω στη μεγάλη *μητέρα-σέιμπα*, το δέντρο που συγκρατεί τον κόσμο. Εάν έχετε την απαραίτητη υπομονή και φαντασία, κοιτάξτε τον κορμό της και ρωτήστε. Ίσως η *μητέρα-σέιμπα,* με αυτούς τους τόσο διαφορετικούς συμμαθητές για συντροφιά, σας απαντήσει μέσα από τις στεγνές ρυτίδες του κορμού της. Ρωτήστε ό,τι θέλετε, αλλά πάνω απ᾽ όλα, ρωτήστε το πιο σημαντικό:

Ρωτήστε: *Με ποιον θα γίνουν όλα αυτά;* Και θα σας απαντήσει: *Με σένα*.

Ρωτήστε: *Για ποιον είναι αυτή η προσπάθεια;* Και θα σας πει: *Για σένα.*

Ρωτήστε: *Ποιος το έκανε δυνατό;* Και, ίσως μ᾽ ένα ελαφρό τρέμουλο, θα ακούσετε: *Εσύ.*

Ρωτήστε: *Για ποιο λόγο αυτός ο δρόμος;*

Και τότε η *μητέρα-σέιμπα*, η γη, ο αέρας, η βροχή, ο ουρανός που αιμοδοτεί το φως, όλοι κι όλες οι νεκροί και οι νεκρές μας, οι αγνοούμενοι και οι αγνοούμενές μας, θα σας απαντήσουν:

Ελευθερία... Ελευθερία!... ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ!

Έτσι, τώρα ξέρετε: αν, όταν είστε σ᾽ αυτά τα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού, βρέχει, φυσάει, ο ουρανός κρύβει ή αποκαλύπτει το φως του και η γη νοτίζεται, θα είναι επειδή στα πόδια της *μητέρας-σέιμπα*, στο στήριγμα του κόσμου, κάποιος κάνει ερωτήσεις... και, πάνω απ᾽ όλα, επειδή παίρνει απαντήσεις.

Τι θα ακολουθήσει; Ε λοιπόν, μου φαίνεται ότι αυτή την ιστορία θα πρέπει να τη διηγηθείτε εσείς.

Αυτά. Χαιρετισμούς και η μνήμη ούτε πεθαίνει ούτε εξαφανίζεται.

(συνεχίζεται...)

Από μια γωνιά της μνήμης

Σουπ Μάρκος

Μεξικό, Ιούνιος 2013

ΟΙ ΣΥΜΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΙΙ

Λείπουν οι πολιτικοί/ές κρατούμενοι/ες

Στα μέλη της Έκτης στο Μεξικό και στον κόσμο
Στους μαθητές και τις μαθήτριες του Ζαπατιστικού Μικρού Σχολείου
Συντρόφισσες, σύντροφοι, συντροφόισσες

Εκτός από τους πεσόντες και τους αγνοούμενους στον αγώνα, δεν θα είναι εδώ, αλλά, ναι, θα μας συνοδεύουν στο ζαπατιστικό μικρό σχολείο, οι πολιτικοί/ές κρατούμενοι/ες, που, με βάση διάφορα νομικά τεχνάσματα, βρίσκονται στις φυλακές του κόσμου ή υπό καθεστώς πολιτικού πρόσφυγα.

Είναι χιλιάδες σ᾽ όλο τον κόσμο, και οι μικρές μας λέξεις δεν θα καταφέρουν να φτάσουν σε όλες, όλους. Αν και έχουμε προσφύγει στις συντρόφισσες και τους συντρόφους από το Εθνικό Δίκτυο Ενάντια στην Καταστολή και για την Αλληλεγγύη, για να προσπαθήσουμε να φτάσουμε σε όσο το δυνατόν περισσότερους/ες, πάντα κάποιοι/ες θα λείπουν.

Γι᾽ αυτό έχουμε στείλει αυτή την πρόσκληση, μεταξύ πολλών άλλων, σε ορισμένους ανθρώπους που συμβολίζουν όχι μόνο τον παραλογισμό που προσπαθεί να φυλακίσει την ελευθερία, αλλά επίσης, και πάνω απ᾽ όλα, την αξιοπρεπή αντίσταση και την επιμονή όσων δεν νικήθηκαν από φρουρούς, τείχη και συρματοπλέγματα.

Μεταξύ αυτών είναι:

Πατιστάν Αλμπέρτο Γκόμες. Καταδικάστηκε σε 60 χρόνια φυλακή και στις 19 Ιουνίου 2013 συμπληρώνει 13 χρόνια πίσω από τα κάγκελα. Το έγκλημά του: είναι Μεξικανός, Τσιαπανέκος, ιθαγενής, καθηγητής και συμπαθών των Ζαπατίστας. Παρά το γεγονός ότι έχει αποδειχθεί το άδικο της φυλάκισής του, οι δικαστικές αρχές καθυστερούν την απελευθέρωσή του. Με βάση τα λόγια ενός κυβερνητικού αξιωματούχου, «*αν απελευθερώσουμε τον Πατιστάν θα στείλουμε ένα διπλά άσχημο μήνυμα: θα καταστήσουμε σαφές ότι το δικαστικό σύστημα είναι σκατά και θα ενθαρρύνουμε τον αγώνα για την ελευθερία κι άλλων κρατουμένων. Είναι κάτι που δεν μας ταιριάζει από κάθε άποψη. Καλύτερα να περιμένουμε μέχρι να κουραστούν όσοι προκαλούν θόρυβο γύρω από αυτό*». Αλλά εδώ γνωρίζουμε ήδη ότι το δικαστικό σύστημα στο Μεξικό είναι σκατά και ότι όσοι αγωνίζονται για

την ελευθερία των πολιτικών κρατουμένων δεν πρόκειται να κουραστούν... ποτέ.

Λέοναρντ Πελτίερ. Κλείνει 37 χρόνια στη φυλακή. Το έγκλημά του: ανήκει στον αυτόχθονα λαό των Σιου Τσιπέουα (Ανισινάμπε-Λακότα) και αγωνίζεται για τα δικαιώματα των αυτόχθονων λαών στις Ηνωμένες Πολιτείες. Φυλακίστηκε το 1976 και καταδικάστηκε σε δύο διαδοχικές ποινές ισόβιας κάθειρξης (ίσως επειδή οι βασανιστές του ήθελαν να διασφαλίσουν ότι δεν θα έβγαινε ούτε ζωντανός ούτε νεκρός από τη φυλακή). Κατηγορήθηκε για τη δολοφονία δύο αξιωματικών της βορειοαμερικανικής Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας Πληροφοριών (FBI, το ακρωνύμιο στα αγγλικά). Το περιστατικό συνέβη στο Πάιν Ριτζ, ιερό έδαφος του λαού των Σιου, στη Νότια Ντακότα των ΗΠΑ, όπου βρέθηκαν κοιτάσματα ουρανίου και άνθρακα.

Καταδικάστηκε χωρίς κανένα στοιχείο, μολονότι υπάρχει φάκελος με περισσότερες από 10 χιλιάδες σελίδες που αποδεικνύει την αθωότητά του. Η κατηγορία του FBI μπορεί να συνοψιστεί ως εξής: «*Κάποιος πρέπει να πληρώσει*». Με την ευκαιρία, ο Ρόμπερτ Ρέντφορντ παρήγαγε μια ταινία σχετικά με την υπόθεση, η οποία δεν έχει προβληθεί σε βορειοαμερικανικούς κινηματογράφους. Στο μεταξύ, τα «αγόρια» και τα «κορίτσια» του FBI, που τόσο ιδανικά παρουσιάζονται στις τηλεοπτικές σειρές, έχουν δολοφονήσει 250 ιθαγενείς Λακότα. Δεν υπάρχει καμία έρευνα για τα εγκλήματα αυτά.

Αυτό σε μια χώρα που οικοδομήθηκε πάνω στη λεηλασία εδαφών που ανήκαν σε αυτόχθονες λαούς σ' αυτό το τμήμα της αμερικανικής ηπείρου.

Μουμία Αμπού Τζαμάλ. Πολίτης των ΗΠΑ. Κρατούμενος για περισσότερα από 30 χρόνια. Το έγκλημά του: είναι δημοσιογράφος και ακτιβιστής για τα δικαιώματα όσων υφίστανται διακρίσεις λόγω χρώματος στις Ηνωμένες Πολιτείες. Αρχικά καταδικάστηκε σε θάνατο και σήμερα εκτίει ποινή ισόβιας κάθειρξης. Κατηγορήθηκε από λευκούς για τη δολοφονία λευκού, τον δίκασαν λευκοί, τον καταδίκασαν λευκοί, θα τον εκτελούσαν λευκοί, τον φρουρούν λευκοί.

Αυτό σε μια χώρα που οικοδομήθηκε πάνω στην εκμετάλλευση του ιδρώτα και του αίματος των σκλάβων που μεταφέρθηκαν από την Αφρική... οι οποίοι, φυσικά, δεν είχαν λευκό δέρμα.

Έντουαρντ Πόιντεξτερ και *Μόντο Γουί Λάνγκα*. Πολίτες των ΗΠΑ. Το έγκλημά τους: αγωνίζονται για τα δικαιώματα των Αφροαμερικανών στις Ηνωμένες Πολιτείες. Θύματα του Προγράμματος Αντικατασκοπείας (CONTELPRO, το ακρωνύμιο στα αγγλικά) του FBI, κατηγορήθηκαν ότι σκότωσαν έναν αστυνομικό το 1970, ανατινάζοντας μια βαλίτσα με δυ-

ναμίτη. Παρά την ύπαρξη της ομολογίας του πραγματικού δολοφόνου, το FBI φύτεψε τεχνηέντως αποδεικτικά στοιχεία κατά των δύο αυτών αγωνιστών της οργάνωσης «Μαύροι Πάνθηρες». Πολυάριθμες νομικές αποδείξεις θεμελιώνουν την αθωότητα των δύο.

Παραμένουν φυλακισμένοι στη χώρα που υπερηφανεύεται για την ακεραιότητα και την αμεροληψία του δικαστικού της συστήματος.

Τζούλιαν Πολ Ασάνζ. Κατάγεται από την Αυστραλία και είναι πολίτης του κόσμου. Επί του παρόντος, πολιτικός πρόσφυγας. Το έγκλημά του: διέδωσε σε παγκόσμιο επίπεδο, μεταξύ άλλων, τη σαπίλα της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής.

Ο Ασάνζ διώκεται μέχρι και σήμερα από τις βρετανικές και αμερικανικές κυβερνήσεις, δύο χώρες που υποτίθεται ότι είναι «πρωταθλήτριες» της δικαιοσύνης και της ελευθερίας.

Μπράντλεϊ Μάνινγκ. Στρατιώτης στο στρατό των ΗΠΑ. Το έγκλημά του: κυκλοφόρησε ένα βίντεο όπου, από ένα ελικόπτερο, αμερικανοί στρατιώτες σκοτώνουν αμάχους στο Ιράκ. Μεταξύ αυτών που δολοφονήθηκαν είναι δύο δημοσιογράφοι. Κατηγορήθηκε επίσης για τη διαρροή απόρρητων εγγράφων σχετικών με τη βαρβαρότητα των ΗΠΑ στο Αφγανιστάν και το Ιράκ. Η κύρια κατηγορία εναντίον του Μπράντλεϊ Μάνινγκ, που θα μπορούσε να επιφέρει τη θανατική ποινή, είναι ότι «βοήθησε τον εχθρό», δηλαδή βοήθησε να γίνει γνωστή η αλήθεια.

Αυτό σε μια χώρα που συγκροτείται πάνω στο ψέμα μιας διαρκούς εξωτερικής απειλής (μουσουλμάνοι, ασιάτες, λατινοαμερικανοί, κ.λπ., δηλαδή όλος ο κόσμος) και, σύμφωνα με την πρόσφατα ανακαλυφθείσα «επιχείρηση συλλογής πληροφοριών» –στην πραγματικότητα κατασκοπεία– και οι Αμερικανοί αποτελούν επίσης απειλή.

Αντόνιο Γκερέρο Ροντρίγκες, *Φερνάντο Γκονσάλες Γιορτ*, *Χεράρδο Ερνάντες Νορντέλο*, *Ραμόν Λαμπανίνο Σαλασάρ* και *Ρενέ Γκονσάλες Σεέβερερτ*. Η πατρίδα αυτών των πέντε ανθρώπων είναι η Κούβα, το πρώτο ελεύθερο έδαφος στην Αμερική. Είναι επίσης γνωστοί ως «οι 5 Κουβανοί». Το έγκλημά τους: παρείχαν πληροφορίες σχετικά με τα σχέδια τρομοκρατικών ομάδων με βάση το έδαφος των Ηνωμένων Πολιτειών. Τον Ιούνιο του 1998, η Κούβα παρέδωσε στο βορειοαμερικανικό FBI έκθεση που συντάχθηκε από τους πέντε Κουβανούς. Η έκθεση περιλαμβάνει εκατοντάδες σελίδες εγγράφων, οπτικό και ακουστικό υλικό σχετικά με τις δραστηριότητες τρομοκρατικών ομάδων στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Αντί για την εξάρθρωση των τρομοκρατικών πυρήνων, το FBI συνέλαβε τους πέντε Κουβανούς που, στην πραγματικότητα, είχαν σώσει τη ζωή

δεκάδων ανθρώπων, κυρίως τουριστών, που ήταν στόχος των επιθέσεων. Ο Αντόνιο είναι μηχανικός, ο Φερνάντο διπλωμάτης, ο Χεράρδο γελοιογράφος, ο Ραμόν οικονομολόγος και ο Ρενέ πιλότος αεροσκαφών. Είναι κρατούμενοι για το έγκλημα της κατασκοπείας, αν και κατά τη διάρκεια της δίκης τους οι ίδιοι οι κατήγοροί τους κατέθεσαν ότι το υλικό που συνέλεξαν δεν επηρέαζε την εθνική ασφάλεια των ΗΠΑ, και η Κούβα δεν αποτελούσε απειλή.

Όλο αυτό στο έδαφος όπου όπως λένε καταπολεμούν τη διεθνή τρομοκρατία.

Μαρία Αλιόκινα, Γιεκατερίνα Στανισλάβοβνα Σαμουτσέβιτς και Ναντέζντα Τολοκονίκοβα. Ρωσίδες, μέλη του πανκ ροκ συγκροτήματος Pussy Riot. Το έγκλημά τους: κατήγγειλαν τη συνενοχή των ανώτερων κληρικών της Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας στην επιβολή του Βλαντιμίρ Πούτιν. Συνελήφθησαν και φυλακίστηκαν επειδή έπαιξαν πανκ μουσική σε μια εκκλησία. Οι στίχοι του τραγουδιού ζητούσαν από τη μητέρα του Θεού να διώξει τον Πούτιν από την κυβέρνηση. Καταδικάστηκαν σε δύο χρόνια φυλάκιση επειδή «υπονόμευσαν την κοινωνική τάξη».

Αυτό στη χώρα που υπερηφανεύεται ότι απελευθερώθηκε από την «κομμουνιστική τυραννία».

Γκαμπριέλ Πόμπο ντα Σίλβα. Αναρχικός που γεννήθηκε παντού και πουθενά. Κλείνει σχεδόν 30 χρόνια σε πάνω από 20 διαφορετικές φυλακές στην Ισπανία και τη Γερμανία. Το έγκλημά του: είναι συνεπής. Στους διώκτες του έχει πει: «Δεν υπάρχει τίποτα πιο θλιβερό από έναν ικανοποιημένο σκλάβο... ένα άτομο που στερείται τη μνήμη και την αξιοπρέπεια... είναι προτιμότερο να οδηγηθώ στο ικρίωμα επειδή εξεγέρθηκα παρά να ζήσω εκατό χρόνια μιας ελευθερίας "υπό όρους" και εξαρτημένης από τους φόβους και τα ψέματα που μας έχουν πουλήσει και εμφυσήσει». Και για τη θέση του ως πολιτικού κρατούμενου, ήταν σαφής: «Είμαι πεπεισμένος ότι για μένα (όπως και για πολλούς άλλους) δεν υπάρχει καμία πιθανότητα εξόδου από τη φυλακή με βάση τους νόμους σας… γιατί η νομιμότητά σας απαιτεί από μένα να απαρνηθώ την πολιτική μου ταυτότητα... Και προφανώς, όποιος απαρνιέται την πολιτική του ταυτότητα, όχι μόνο προδίδει τον ίδιο του τον εαυτό, αλλά και όλους αυτούς που προηγήθηκαν από εμάς σ᾽ αυτή τη μακρά πορεία για την αξιοπρέπεια και την ελευθερία. Δεν υπάρχει τίποτα το ηρωικό ή "μαρτυρικό" (από αυτά το νεκροταφείο είναι γεμάτο) σε αυτή την προοπτική. Το πιστεύω ειλικρινά και με όλη μου την καρδιά και, γι᾽ αυτό, είμαι διατεθειμένος να "πληρώσω το τίμημα" για να είμαι συνεπής με τον εαυτό μου και όλα όσα πιστεύω και αισθάνομαι».

(...)

Γιατί σας μιλάω γι' αυτούς/ές τους/ις πολιτικούς/ές κρατούμενους/ες που είναι τόσο ανόμοιοι και τόσο διαφορετικοί μεταξύ τους; Επειδή για τους άντρες και τις γυναίκες Ζαπατίστας η ελευθερία δεν είναι κληρονομιά μιας πίστης, μιας ιδεολογίας, μιας πολιτικής θέσης, μιας φυλής. Στα βίντεο θα δείτε τι εννοούμε και αυτό θα σας βοηθήσει να ακούσετε, που είναι το πρώτο βήμα για να καταλάβετε. Είναι περίπου 15 λεπτά που σας βοηθούν να κρυφοκοιτάξετε τους πολλούς κόσμους που υπάρχουν στον κόσμο.

Σαν κι αυτές τις γυναίκες και τους άντρες, εκατοντάδες πολιτικοί κρατούμενοι και κρατούμενες έχουν προσκληθεί στο ζαπατιστικό μικρό σχολείο. Σε όλες και όλους έχουμε στείλει μια επιστολή, όπως αυτή που ακολουθεί. Ελπίζουμε να την λάβουν, καθώς και τα βιβλία, το ηχητικό υλικό και τα βίντεο όπου διηγούμαστε την ιστορία μας. Ελπίζουμε να αποδεχθούν την πρόσκληση, όχι επειδή πιστεύουμε ότι μπορούμε να τους διδάξουμε κάτι, αλλά για να μάθουν τι είναι αυτό που εδώ ονομάζουμε ελευθερία.

Ιδού λοιπόν:

Ζαπατιστικός Στρατός για την Εθνική Απελευθέρωση

Μεξικό

Προς: ________

Από: τις γυναίκες, τους άντρες, τα παιδιά, τους ηλικιωμένους και τις ηλικιωμένες Ζαπατίστας

Θέμα: Ειδική πρόσκληση για τη συμμετοχή στο Ζαπατιστικό Μικρό Σχολείο

Σύντροφε, συντρόφισσα

Σας στέλνουμε τις ευχές των παιδιών, των ηλικιωμένων, των γυναικών και των αντρών του Ζαπατιστικού Στρατού για την Εθνική Απελευθέρωση.

Σας γράφουμε επειδή θέλουμε να σας προσκαλέσουμε ιδιαιτέρως να συμμετάσχετε στο ζαπατιστικό μικρό σχολείο «Η Ελευθερία σύμφωνα με τους Ζαπατίστας».

Γνωρίζουμε ότι μπορεί να σας είναι αδύνατο να συμμετάσχετε προσωπικά αυτή τη φορά. Όμως ξέρουμε καλά ότι θα έρθει η μέρα που οι πόρτες των φυλακών θα ανοίξουν για όσους/ες, όπως εσείς, έχουν φυλακιστεί από την αδικία που έγινε κυβέρνηση. Και αυτές οι ίδιες πόρτες θα παραμείνουν ανοικτές για όσο χρόνο χρειαστεί ώστε να μπουν μέσα οι τραπεζίτες και οι υπηρέτες τους.

Στο μεταξύ, αναζητούμε τον τρόπο για να λάβετε το υλικό. Είναι κεί-

μενα με τα λόγια των συντροφισσών και συντρόφων Ζαπατίστας, στη συντριπτική πλειοψηφία τους ιθαγενών Μάγια, και αφηγούνται τη δική τους ιστορία στον αγώνα. Μια ιστορία σίγουρα παρόμοια με τη δική σας, γεμάτη από αυτές τις διαρκείς διακυμάνσεις που είναι ο αγώνας για την ελευθερία, από τους πόνους που τον κατακλύζουν, την ελπίδα που τον υπερβαίνει και αυτή τη συνεχή επιμονή, όπως κι εσείς, να μην ενδώσουμε, να μην ξεπουληθούμε, να μην παραδοθούμε.

Ίσως να μην φτάσει σύντομα σε σας. Είναι πολύ πιθανό οι δεσμοφύλακες και οι δήμιοι να το κατάσχουν, υποστηρίζοντας ότι η συσκευασία περιέχει επικίνδυνο υλικό. Και μόνο η λέξη «ελευθερία», όταν βιώνεται από τα κάτω και αριστερά, είναι ένας από τους πολλούς τρόμους που κατοικούν στους εφιάλτες αυτών που είναι αποπάνω σε βάρος του πόνου των υπολοίπων.

Σε κάθε περίπτωση, εδώ περιμένουμε, αργά ή γρήγορα, τη συμμετοχή σας. Γιατί, αν μέλημά μας είναι η ελευθερία, ένα από τα χαρακτηριστικά μας είναι η υπομονή.

Αυτά. Χαιρετισμούς, και η ελευθερία να γίνει αυτό που πρέπει να είναι, δηλαδή κληρονομιά της ανθρωπότητας.

Στο όνομα όλων των Ζαπατίστας του EZLN
Εξεγερμένος υποδιοικητής Μοϊσές
Εξεγερμένος υποδιοικητής Μάρκος
Μεξικό, Μάιος 2013

(Τέλος της προσκλητήριας επιστολής στους/ις πολιτικούς/ές κρατούμενους/ες.)

Έτσι λοιπόν, τώρα γνωρίζετε αυτούς/ές τους/ις άλλους/ες προσκεκλημένους/ες για να συμμετάσχουν στο μικρό σχολείο μαζί με εσάς.

Μην τους φοβάστε. Δεν είναι αυτοί οι εγκληματίες, αντίθετα, εγκληματίες είναι όσοι τους κρατούν φυλακισμένους.

Αυτά. Χαιρετισμούς, και να συναντήσουμε την ελευθερία με τον μόνο δυνατό τρόπο, δηλαδή μαζί με όλες και όλους τους.

(συνεχίζεται...)

Από τα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού
Εξεγερμένος υποδιοικητής Μάρκος
Μεξικό, Ιούνιος 2013

ΟΙ ΣΥΜΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΙΙΙ

Ούτε ήταν ούτε είναι ούτε θα είναι... προσκεκλημένοι/ες

Στα μέλη της Έκτης στο Μεξικό και στον κόσμο
Στους μαθητές και τις μαθήτριες του Ζαπατιστικού Μικρού Σχολείου
Σύντροφοι, συντροφόισσες, συντρόφισσες

Δεν θα είναι συμμαθητές και συμμαθήτριές σας στο μικρό σχολείο, γιατί δεν τους προσκαλέσαμε, οι ακόλουθοι:

Οι νομοθέτες που συγκροτούσαν την Επιτροπή για την Ομόνοια και την Ειρήνευση (COCOPA) κατά την περίοδο 1996-1997. Παρ᾽ όλο που θα τους ήταν χρήσιμο για να αντιληφθούν ότι δεν είχαν σφάλει με την πρωτοβουλία τους για τη συνταγματική αναγνώριση των δικαιωμάτων και της κουλτούρας των ιθαγενών, που προδόθηκε από όλα τα πολιτικά κόμματα, τη νομοθετική, εκτελεστική και δικαστική εξουσία.

Οι νομοθέτες της σημερινής COCOPA. Παρ᾽ όλο που θα τους βοηθούσε για να μάθουν πού βρίσκεται η πόρτα για την επανέναρξη του διαλόγου με τον EZLN.

Οι πρόεδροι των αναγνωρισμένων πολιτικών κομμάτων (PRI, PAN, PRD, PVEM, PT, MC και NA). Επειδή δεν έχουμε αρκετά αντιόξινα χάπια για να ανακουφιστούν από την οργή που θα τους προκαλούσε η απόδειξη αυτών που μπορούν να γίνουν, όχι μόνο χωρίς πολιτικά κόμματα, αλλά και σε αντίθεση μ᾽ αυτά.

Οι πρόεδροι των διοικητικών συμβουλίων των νομοθετικών επιτροπών και οι συντονιστές των κοινοβουλευτικών παρατάξεων. Παρ᾽ όλο που θα τους ήταν χρήσιμο για να διαπιστώσουν όλα όσα δεν μπόρεσε να αποτρέψει η αντιμεταρρύθμιση του νόμου για τους ιθαγενείς που εφαρμόζουν.

Το υπουργείο Εθνικής Άμυνας, το υπουργείο Ναυτιλίας, το CISEN [*Κέντρο Έρευνας και Εθνικής Ασφάλειας*], η PGR [*Γενική Εισαγγελία της Δημοκρατίας*], η Εθνική Επιτροπή για την Ασφάλεια, το Υπουργείο Κοινωνικής Ανάπτυξης, το Ανώτατο Δικαστήριο. Παρ᾽ όλο που θα μπορούσαν να επιβεβαιώσουν τις μυστικές εκθέσεις τους που λένε ότι έχει βελτιωθεί σημα-

ντικά το επίπεδο διαβίωσης των ιθαγενών κοινοτήτων των Ζαπατίστας, παρά τις αντιεξεγερτικές προσπάθειές τους, τη στήριξή τους σε παραστρατιωτικές ομάδες και την αστυνομική αντιμετώπιση ενός αγώνα δίκαιου και νόμιμου. Και, επιπλέον, θα είχαν τη δυνατότητα να διαπιστώσουν, από πρώτο χέρι, την επιμονή αυτής που με τόσο μένος έχουν προσπαθήσει να καταστρέψουν: της αυτονομίας των ιθαγενών.

Το υπουργείο Εξωτερικών των ΗΠΑ, η CIA, το FBI. Παρ᾽ όλο που θα τους βοηθούσε να καταλάβουν τις επανειλημμένες αποτυχίες τους... και όσες έπονται.

Οι διάφορες μυστικές υπηρεσίες που μαραζώνουν από πλήξη στο Σαν Κριστόμπαλ δε λας Κάσας, στην Τσιάπας, και των οποίων η μοναδική απασχόληση είναι να ενθαρρύνουν τις φήμες που αφθονούν μεταξύ των τοπικών ΜΚΟ.

Το Αφεντικό,[1] αυτός που πραγματικά καθοδηγεί όλους αυτούς, μπροστά στον οποίο υποκλίνονται και έρπουν. Παρ᾽ όλο που θα έτρεμε από φόβο βλέποντας ότι αυτός ο επαναλαμβανόμενος εφιάλτης από τον οποίο υποφέρει έχει την όψη της πραγματικότητας.

Ούτε ήταν ούτε είναι ούτε θα είναι προσκεκλημένοι μας.

Αντίθετα, ήταν, είναι και θα είναι οι διώκτες μας, αυτοί που αναζητούν τρόπο για να μας καταστρέψουν, να μας εξαντλήσουν, να μας εξαγοράσουν, να μας υποτάξουν.

Πάντα θα μας κατασκοπεύουν, θα μας παρακολουθούν, θα μας διαβάλλουν, όπως σήμερα, όπως χθες, όπως 10, 20, 30, 500 χρόνια πριν.

Δεν τους προσκαλούμε, όχι μόνο επειδή το δικό μας πρόγραμμα σπουδών δεν περιλαμβάνει ομάδες με μηδενική δυνατότητα εκμάθησης, ή για να μην ενθαρρύνουμε την «σχολική παρενόχληση» που θα υποστούν από τους άλλους μαθητές (το ξέρω, είναι κρίμα), ή γιατί έχουμε καλύτερους τρόπους να χάνουμε το χρόνο μας.

Δεν τους προσκαλούμε, επειδή, όπως ακριβώς εμείς δεν πρόκειται να σταματήσουμε να αντιστεκόμαστε και να αγωνιζόμαστε, έτσι κι αυτοί δεν θα σταματήσουν να μας περιφρονούν, να προσπαθούν να μας εκμεταλλευτούν, να μας καταστείλουν, να επιχειρούν να μας στερήσουν ό,τι είναι δικό μας, να μας εξαφανίσουν.

Ακριβώς όπως εμείς ποτέ δεν θα μπορέσουμε να μάθουμε τη γλώσσα του χρήματος, έτσι κι αυτοί ποτέ δεν θα μάθουν να σέβονται το διαφορετικό.

---

1. Βλέπε «Αυτοί και Εμείς VI. Τα βλέμματα 1 και 3». Με το «Αφεντικό» υπονοείται ο πρώην πρόεδρος του Μεξικού (1988-1994), Κάρλος Σαλίνας δε Γκορτάρι.

Και δεν τους προσκαλούμε κυρίως επειδή αυτοί και αυτός που στην πραγματικότητα τους καθοδηγεί ποτέ δεν θα καταλάβουν γιατί, αντί να πεθαίνουμε, ζούμε.

Έτσι, δεν υπάρχει περίπτωση, δεν θα συγκαταλέγονται μεταξύ των συμμαθητών σας τόσο «επιφανείς» άνθρωποι. Κατά συνέπεια, δεν πρόκειται να εμφανιστείτε στις ειδήσεις του γραπτού Τύπου, του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης, δεν θα υπάρξουν στρογγυλά τραπέζια ούτε πνευματώδεις αναλύσεις. Δηλαδή, όπως λένε, ο αέρας θα είναι καθαρός. Και η γη, που μας είδε να γεννιόμαστε και μας έθρεψε μέχρι να μεγαλώσουμε, θα ευγνωμονεί το αξιοπρεπές βήμα που την διαβαίνει: το δικό σας.

Αυτά. Υγεία και ελευθερία, το βήμα των αποκάτω είναι ευπρόσδεκτο, όπως ευπρόσδεκτη είναι και η καρδιά τους.

Από τα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού

Σουπ Μάρκος

Μεξικό, Ιούνιος 2013

ΟΙ ΣΥΜΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ IV

Δεν θα είναι εδώ οι δάσκαλοί μας

Στα μέλη της Έκτης στο Μεξικό και στον κόσμο
Στους μαθητές και τις μαθήτριες του Ζαπατιστικού Μικρού Σχολείου
Σύντροφοι, συντροφόισσες, συντρόφισσες

Ε λοιπόν ναι, πιστεύω πραγματικά πως στο σχολείο θα έχετε συντρόφους και συντρόφισσες από τους καλύτερους και τις καλύτερες αυτού του κόσμου.

Αλλά σίγουρα, μόλις βρεθείτε σε αυτή τη γη της αντίστασης, θα σας λείψει η παρουσία αυτών που ήταν και είναι πολύ σημαντικοί για εμάς τους Ζαπατίστας. Αυτών που πάντα μας συνόδευαν και μας καθοδηγούσαν και μας δίδασκαν με το παράδειγμά τους. Αυτών που, όπως πολλοί και πολλές άλλοι και άλλες σε όλες τις γωνιές του κόσμου, δεν είναι στον EZLN. Κάποιοι είναι στην Έκτη, άλλοι στο Εθνικό Κογκρέσο Ιθαγενών, πολλοί περισσότεροι έχουν χτίσει το δικό τους σπίτι κι όμως βαδίζουν στον ίδιο δρόμο με εμάς. Όλοι τους, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, είναι συμμέτοχοι στα επιτεύγματά μας, όσο σπουδαία ή ταπεινά κι αν είναι.

Για τις αστοχίες και τις αποτυχίες μας, που δεν είναι λίγες ούτε μικρές, οι μόνοι υπεύθυνοι είμαστε εμείς.

Σας το λέμε αυτό επειδή ίσως αναρωτιέστε από ποιον ή πώς διδαχθήκαμε να αντιστεκόμαστε, να αγωνιζόμαστε, να συνεχίζουμε.

Και, πάνω απ᾽ όλα, ίσως αναρωτιέστε γιατί δεν κάθονται δίπλα σας, ως συμμαθητές σας, οι αυτόχθονες λαοί του Μεξικού και του κόσμου, ιδιαίτερα της Λατινικής Αμερικής.

Η απάντηση είναι απλή: επειδή αυτοί ήταν, και είναι, οι δάσκαλοί μας.

Γι᾽ αυτό δεν θα είναι εδώ οι πρώτοι των πρώτων, εκείνοι με των οποίων το αίμα και τον πόνο χτίστηκε ο σύγχρονος κόσμος: οι αυτόχθονες λαοί.

Δεν θα είναι συμμαθητές σας οι ιθαγενείς λαοί ούτε οι πιο αντιπροσωπευτικές οργανώσεις τους.

Δεν τους προσκαλέσαμε στο μικρό σχολείο.

Ίσως αναρωτιέστε αν τρελαθήκαμε, ή είναι ένα βρόμικο τέχνασμα,

σαν κι αυτά που κάνουν οι πολιτικοί από πάνω, για να υποκαταστήσουμε τους ιθαγενείς λαούς και να παρουσιαστούμε ως *Ο* κατ᾽ εξοχήν ιθαγενής λαός.

Όμως όχι, δεν τους προσκαλέσαμε, πολύ απλά γιατί δεν έχουμε τίποτα να τους διδάξουμε.

Μήπως θα μπορούσαμε να διδάξουμε στους ιθαγενείς λαούς τι σημαίνει να αντιμετωπίζονται ως ξένοι στη γη που ήταν δική τους, πριν ακόμη αρχίσει ο κόσμος τη στρεβλή αφήγηση της ιστορίας από τα πάνω και επιβληθούν στον ουρανό τους ξένες σημαίες;

Θα τους διδάσκαμε τι αισθάνονται όταν είναι αντικείμενο χλευασμού για τα ρούχα, τη γλώσσα, την κουλτούρα τους;

Θα τους διδάσκαμε τι σημαίνει να είναι εκμεταλλευόμενοι, στερημένοι, καταπιεσμένοι, περιφρονημένοι για αιώνες ολόκληρους;

Τι θα μπορούσαμε να διδάξουμε εμείς στα αδέρφια της φυλής Γιάκι και στους Μάγιο Γιορέμε γι᾽ αυτό που αποτελεί η κλοπή των φυσικών πόρων και η αναγκαία αντίσταση σ᾽ αυτή τη λεηλασία;

Και στους Κουμιάι, τους Κουκάπα, τους Κικάπου, τους Πάμε, για το τι είναι να τους καταδιώκουν σχεδόν μέχρι να τους εξοντώσουν, κι όμως να επιμένουν;

Τι θα διδάσκαμε στους Νάουα, στη γη των οποίων έχουν εισβάλει μεταλλευτικές εταιρείες και διεφθαρμένοι αξιωματούχοι και, χωρίς να υπολογίζουν το διωγμό και το θάνατο, συνεχίζουν τον αγώνα για να διώξουν τους εισβολείς με τη σημαία του χρήματος;

Και στους Μασάουα και τους Νιάνιου, για το τι αισθάνονται όταν τους χλευάζουν για τα ρούχα, το χρώμα, τον τρόπο ομιλίας και, αντί να ντρέπονται, χρωματίζουν τον άνεμο με ήχους και χρώματα;

Τι θα διδάσκαμε στους Ουιραρίταρι για την καταστροφή και τη λεηλασία της κουλτούρας τους με το πρόσχημα της «προόδου» ή για την αντίσταση με την καθοδήγηση του γερόντων;

Θα διδάσκαμε στους Κόκα, τους Με᾽πάα, τους Τενέκε να μην παραδίδονται;

Στους Αμούσκο να αγωνίζονται για τα δικαιώματά τους;

Στους Μάγια θα διδάσκαμε τι είναι η επιβολή διά της βίας, η κλοπή και η εγκληματοποίηση από μια ξένη κουλτούρα που έχει υποδουλώσει την δική τους;

Στους Πουρέπετσα θα μιλούσαμε για την αξία της ζωής στην ιθαγενή κουλτούρα;

Στους Ποπολούκα, τους Σαποτέκο, τους Μιστέκο, τους Κουικατέκο,

τους Τσιναντέκο, τους Τσατίνο, για το τι σημαίνει να συνεχίζουν να αγωνίζονται ακόμη κι αν όλα είναι εναντίον τους;

Στους Ραράμουρι για τη σιωπηλή πείνα και την ανίκητη αξιοπρέπεια;

Και στη βασανισμένη Λατινική Αμερική:

Θα μπορούσαμε να διδάξουμε κάτι σε ένα από τα μεγαλύτερα αδέλφια μας, τον λαό των Μαπούτσε, για το τι είναι να αντιστέκονται στον διαρκή πόλεμο λεηλασίας και εξόντωσης; Για το πώς να επιβιώνουν από έναν μακρύ κατάλογο με ψέματα, επιθέσεις και κοροϊδίες, ζωγραφισμένες με όλα τα πολιτικά χρώματα των αποπάνω;

Και σε οποιονδήποτε από τους αυτόχθονες λαούς του Μεξικού, της Αμερικής, του Κόσμου, τι θα μπορούσαμε να διδάξουμε εμείς οι Ζαπατίστας, οι πιο μικροί, οι πιο μικρές;

Τι θα μάθουν από εμάς;

Να αντιστέκονται;

Και μόνο η ύπαρξή τους αποδεικνύει ότι μπορούν να δίνουν διαλέξεις στο μεγάλο σχολείο του Κόσμου, όχι να τις παρακολουθούν.

Όχι, δεν προσκαλούμε τους αυτόχθονες λαούς στο μικρό σχολείο, για τον απλό λόγο ότι, στην ιστορία μας, εμείς ήμασταν που υπήρξαμε ανεπίδεκτοι μαθητές αυτών των γιγάντων.

Φυσικά θα τους στείλουμε το υλικό. Αλλά…

Θα τους διδάξουμε πώς είναι να ζεις σε μια κοινότητα, να αισθάνεσαι τι είναι να έχεις μια άλλη κουλτούρα, μια άλλη γλώσσα, έναν άλλο τρόπο;

Να αγωνίζεσαι;

Να επινοείς και να δημιουργείς αντιστάσεις;

Ούτε να το σκεφτούμε.

Από τους ιθαγενείς λαούς, σε κάθε περίπτωση, εμείς οι Ζαπατίστας έχουμε ακόμη πολλά να μάθουμε.

Έτσι λοιπόν, θα έρθουν σε μας αργότερα, κι εμείς θα πάμε σ᾽ εκείνους, για να συνεχίσουμε να μαθαίνουμε.

Και όταν έρθουν στην ειδική συνάντηση που θα κάνουμε μαζί τους, οι καλύτερες νότες μας θα ηχήσουν, τα πιο ξεχωριστά και ζωηρά χρώματα θα κοσμήσουν το βήμα τους, και η καρδιά μας θα ανοίξει ξανά για να αγκαλιάσει αυτούς που είναι τα μεγάλα μας αδέλφια, τα μεγαλύτερα, τα καλύτερα.

Γιατί όταν τιμάς αυτόν που σε διδάσκει, τιμάς επίσης τη γη.

Θα έρθουν στα σπίτια μας και μαζί τους θα μοιραστούμε φαγητό και μνήμες.

Θα τους σηκώσουμε πάνω από εμάς.

Και, ανεβασμένοι πάνω στους ώμους μας, θα σηκωθούν ακόμη ψηλότερα.

Και θα τους ρωτήσουμε τι βλέπουν.

Θα τους ζητήσουμε, με τα μάτια τους, να μας μάθουν να κοιτάζουμε πιο μακριά, πιο πλατιά, πιο βαθιά, πιο ψηλά.

Να μας δεχθεί ο λόγος τους και να πιούμε απ᾽ αυτόν.

Να μας βοηθήσουν να μεγαλώσουμε και να γίνουμε καλύτεροι.

Γι᾽ αυτούς είχαμε, έχουμε και θα έχουμε πάντα την καλύτερη αγκαλιά μας.

Έτσι λοιπόν, δεν θα είναι εδώ οι Δάσκαλοί μας.

Όμως εσείς μην στεναχωριέστε. Είναι βέβαιο ότι αυτοί οι λαοί, που κατάφεραν να αντισταθούν μέχρι σήμερα σε κάθε είδους επιθέσεις, ξέρουν να είναι γενναιόδωροι και, όταν έρθει η ώρα, θα σας ανοίξουν την καρδιά τους, όπως κάνουμε εμείς τώρα.

Γιατί αυτοί μας δίδαξαν να μην κοιτάζουμε το θόρυβο που κουφαίνει και τυφλώνει.

Γιατί αυτοί μας δίδαξαν να μην ακούμε τα χρώματα της απάτης και του χρήματος.

Γιατί αυτοί μας δίδαξαν να τους κοιτάζουμε και να κοιτάζουμε κι εμάς, να τους ακούμε και να ακούμε κι εμάς.

Γιατί αυτοί μας δίδαξαν ότι ιθαγενής σημαίνει να έχεις για σπίτι και προορισμό την αξιοπρέπεια.

Γιατί αυτοί μας δίδαξαν να μην πέφτουμε, αλλά να σηκωνόμαστε.

Γιατί αυτοί μας δίδαξαν την αξία που έχει να είσαι το χρώμα που είμαστε, το χρώμα της γης.

Γιατί αυτοί μας δίδαξαν να μην φοβόμαστε. Γιατί αυτοί μας δίδαξαν ότι για να ζούμε, πεθαίνουμε.

Αυτά. Χαιρετισμούς και σιωπή για να ακούσετε το βήμα που έρχεται από τον πιο βαθύ από τους κόσμους που στον κόσμο είναι και ήταν.

Από τα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού

Σουπ Μάρκος

Μεξικό, Ιούνιος 2013

ΟΙ ΣΥΜΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ V

Οι μαθητές, οι μαθήτριες

Στα μέλη της Έκτης στο Μεξικό και στον κόσμο
Στους προσκεκλημένους και τις προσκεκλημένες του Ζαπατιστικού Μικρού Σχολείου
Σύντροφοι, συντρόφισσες, συντροφόισσες

Παραθέτω εδώ μερικά στοιχεία για να έχετε μια ιδέα για το είδος της πλέμπας... εεε, των ανθρώπων που θα είναι συμμαθητές σας, ή σύντροφοι και συντρόφισσές σας στα μαθήματα στο Ζαπατιστικό Μικρό Σχολείο. Ιδού:

– Προσκλήσεις απεσταλμένες: περίπου 3.000.

– Απάντησαν καταφατικά: περίπου 2.500.

– Δεν έχουν απαντήσει ακόμα: περίπου 500.

– Απέρριψαν την πρόσκληση: 1.

– Από όσους έχουν ήδη συμπληρώσει το έντυπο εγγραφών, λίγο περισσότεροι από τους μισούς είναι άντρες, λιγότεροι από τους μισούς είναι γυναίκες (*δηλαδή εμείς οι άντρες κερδίζουμε – σημείωση του Σουπ Μάρκος που συμβάλλει, όπως λένε, στην «προοπτική του φύλου»*), μαζί με έναν ακαθόριστο αριθμό *άλλων* που αυτοπροσδιορίζονται ως τέτοιοι και τέτοιες.

– Οι μαθητές και οι μαθήτριες που θα φοιτήσουν σε σχολεία των κοινοτήτων, στις ημερομηνίες του Αυγούστου 2013, είναι 1.500. Περισσότεροι από τους μισούς είναι άντρες (χμμ, χμμ), λιγότεροι από τους μισούς είναι γυναίκες και 9 αυτοπροσδιορίζονται ως *άλλοι/άλλες*.

Από αυτούς/αυτές τους/τις 1.500 σπουδαστές και σπουδάστριες, πάνω από 60 είναι παιδιά κάτω των 12 χρόνων. Από αυτά τα πάνω από 60 παιδιά, 19 είναι κάτω των 4 χρόνων. Προσοχή στο ακόλουθο στοιχείο: Για κάθε ένα κορίτσι που θα έρθει, θα έρθουν 2 αγόρια: *Δηλαδή και στους ανήλικους κερδίζουμε – νέο σχόλιο του Σουπ Μάρκος στην «προοπτική του φύλου»*.

Από τους πάνω από 1.400 ενήλικες που θα έρθουν στις κοινότητες, περισσότεροι από 200 είναι μεγαλύτεροι των 50 χρόνων.

– Περίπου 200 άνθρωποι θα παρακολουθήσουν τον Αύγουστο 2013 το μάθημα στο CIDECI, στο Σαν Κριστόμπαλ δε λας Κάσας, στην Τσιάπας.

– Περισσότεροι από 200 άνθρωποι θα παρακολουθήσουν το μάθημα μέσω τηλεδιάσκεψης.

– Περισσότεροι από 130 άνθρωποι ζήτησαν το υλικό γιατί δεν μπορούν να παρευρεθούν στις κοινότητες.

– Σχεδόν 500 άνθρωποι έχουν υποβάλει αίτηση για εγγραφή για το μάθημα του επόμενου Δεκεμβρίου-Ιανουαρίου. Προσοχή: αν δεν έχετε λάβει την πρόσκληση, οφείλεται στην έλλειψη διαθέσιμου χώρου, αλλά είναι βέβαιο ότι θα προσκληθείτε. Αν δηλαδή συνέβη αυτό επειδή έχουν κλείσει οι θέσεις, απλά στείλτε ένα ηλεκτρονικό μήνυμα στη σελίδα, για να μπείτε στον κατάλογο για το επόμενο μάθημα.

– Θα υπάρχουν μαθητές και μαθήτριες από τις 5 ηπείρους. Μερικές από τις χώρες προέλευσης των μαθητών στο μάθημα «Η Ελευθερία σύμφωνα με τους/τις Ζαπατίστας» είναι: Αργεντινή, Βολιβία, Βραζιλία, Καναδάς, Χιλή, Κολομβία, Κόστα Ρίκα, Κούβα, Ισημερινός, Ηνωμένες Πολιτείες, Ονδούρα, Νικαράγουα, Παναμάς, Περού, Πουέρτο Ρίκο, Δομινικανή Δημοκρατία, Ουρουγουάη, Βενεζουέλα, Γερμανία, Αυστρία, Βέλγιο, Δανία, Σλοβενία, Ισπανία, Γαλλία, Ελλάδα, Ολλανδία, Ιταλία, Χώρα των Βάσκων, Ηνωμένο Βασίλειο, Σουηδία, Ελβετία, Νότια Κορέα, Ινδία, Ιράν, Σρι Λάνκα, Αυστραλία, Νέα Ζηλανδία, Νότια Αφρική, Κανάριοι Νήσοι.

Ο πιο μακρινός τόπος καταγωγής των μαθητών είναι η Σρι Λάνκα, με περισσότερα από 17.000 χιλιόμετρα απόσταση από το ζαπατιστικό έδαφος. Ακολουθούν: η Ινδία (πάνω από 15.000 χιλιόμετρα), η Αυστραλία (πάνω από 13.000 χιλιόμετρα) και η Νέα Ζηλανδία (πάνω από 11.000 χιλιόμετρα).

– Οι μαθητές με τη μεγαλύτερη ηλικία είναι πάνω από 90 χρόνων.

– Οι μαθητές με τη μικρότερη ηλικία θα κλείσουν τους 11 μήνες τον Αύγουστο του 2013. Και είναι, φυσικά, 2 αγόρια. Τα ονόματά τους: Μπράιαν και Εδουάρδο.

– Ανάμεσα σ᾽ αυτούς που θα συμμετάσχουν στο μικρό σχολείο ως μαθητές, τουλάχιστον 34 έχουν κάνει διδακτορικές σπουδές σε διάφορους τομείς: φιλοσοφία, κοινωνιολογία, ιστορία, ανθρωπολογία, λογοτεχνία, πολιτικές επιστήμες, φυσική, μαθηματικά, ψυχολογία, οικονομία, πολεοδομία και θεολογία.

– Περισσότεροι από 50 μαθητές είναι καθηγητές πανεπιστημίου και ερευνητές.

– Πολλοί/ές μαθητές/μαθήτριες έχουν κερδίσει τουρνουά στο βιντεοπαιχνίδι *Mortal Kombat*. Δεν αναφέρουμε ονόματα ή «ψευδώνυμα» για να προστατεύσουμε τους αθώους (δηλαδή τα αγόρια, όπου επίσης είμαστε πλειοψηφία. Αμήν).

– Τα ακόλουθα είναι μερικά από τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευ-

σης, όπου κάποιοι/ες από τους/ις συντρόφους/ισσες, που τώρα θα είναι μαθητές/μαθήτριες στο ζαπατιστικό μικρό σχολείο, φοιτούν, φοίτησαν, εργάζονται ή έχουν εργαστεί ως καθηγητές-ερευνητές:

Ανώτατη Παιδαγωγική Ακαδημία.
Εθνικό Αυτόνομο Πανεπιστήμιο του Μεξικού, Μεξικό.
Λατινοαμερικανική Σχολή Κοινωνικών Επιστημών, Μεξικό.
Εθνική Σχολή Ανθρωπολογίας και Ιστορίας, Μεξικό.
Πανεπιστήμιο Νικολαΐτα του Μιτσοακάν, Μεξικό.
Αυτόνομο Πανεπιστήμιο της Πουέμπλα, Μεξικό.
Πανεπιστήμιο Επιστημών και Τεχνών της Τσιάπας, Μεξικό.
Κέντρο Μελετών του Μεξικού και της Κεντρικής Αμερικής, Μεξικό.
Μητροπολιτικό Αυτόνομο Πανεπιστήμιο, Μεξικό.
Εθνικό Ινστιτούτο Ανθρωπολογίας και Ιστορίας, Μεξικό.
Ιβηροαμερικανικό Πανεπιστήμιο, Μεξικό.
Αυτόνομο Πανεπιστήμιο της Τσιάπας, Μεξικό.
Τεχνολογικό Ινστιτούτο του Μοντερέι, Μεξικό.
Αυτόνομο Πανεπιστήμιο της Σονόρα, Μεξικό.
Πανεπιστήμιο του Τσαπίνγκο, Μεξικό.
Πανεπιστήμιο της Γης, Τσιάπας, Μεξικό.
Πανεπιστήμιο της Γης, Οαχάκα, Μεξικό.
Αυτόνομο Πανεπιστήμιο της Πόλης του Μεξικού, Μεξικό.
Αυτόνομο Πανεπιστήμιο της Σακατέκας, Μεξικό.
Αυτόνομο Πανεπιστήμιο του Αγουασκαλιέντες, Μεξικό.
Εθνικό Ινστιτούτο Πολυτεχνείου, Μεξικό.
Ανώτατη Σχολή Πολέμου, Μεξικό.
Ινστιτούτο Μάουρερ, Μεξικό.
Πανεπιστήμιο του Κέιμπριτζ, Αγγλία.
Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης, Αγγλία.
Εθνική Σχολή Πολιτικών Επιστημών, Παρίσι, Γαλλία.
Πανεπιστήμιο των Ηνωμένων Εθνών της UNESCO.
Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνια, Μπέρκλεϊ, ΗΠΑ.
Πανεπιστήμιο του Στάνφορντ, Καλιφόρνια, ΗΠΑ.
Πανεπιστήμιο του Σικάγο, ΗΠΑ.
Πανεπιστήμιο του Μέριλαντ, ΗΠΑ.
Πανεπιστήμιο Κολούμπια, Νέα Υόρκη, ΗΠΑ.
Πανεπιστήμιο Γέιλ, ΗΠΑ.
Εθνικό Κέντρο Ανθρωπότητας, Βόρεια Καρολίνα, ΗΠΑ.

Πανεπιστήμιο της Τουλούζης, Γαλλία.
Εθνικό Πανεπιστήμιο Μαγιόρ δε Σαν Μάρκος της Λίμα, Περού.
Πολιτειακό Πανεπιστήμιο της Νέας Υόρκης στο Μπιγκχάμπτον: Κέντρο Φερνάν Μπροντέλ, ΗΠΑ.
Κέντρο «Χουάν Μαρινέγιο» της Αβάνας, Κούβα.
Ινστιτούτο Κολούμπια για Φοιτητές στο Ρέιντ Χολ, Παρίσι, Γαλλία.
Πανεπιστήμιο της Αντιόχια, Κολομβία.
Πανεπιστήμιο Κλέρμοντ Γκράντζουεϊτ, Καλιφόρνια, ΗΠΑ.
Πανεπιστήμιο της Πόλης της Νέας Υόρκης, ΗΠΑ.
Πανεπιστήμιο Σμιθ, ΗΠΑ.
Κολέγιο Μάουντ Χολιόκε, ΗΠΑ.
Πανεπιστήμιο Μασαχουσέτης, Άμχερστ, ΗΠΑ.
Πανεπιστήμιο Νιου Χαμσάιρ, ΗΠΑ.
Ινστιτούτο Ανθρωπιστικών Ερευνών στο Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνια, ΗΠΑ.
Πανεπιστήμιο Ντριου, ΗΠΑ.
Πανεπιστήμιο Χάρβαρντ, ΗΠΑ.
Πανεπιστήμιο V Λουμπλιάνα, Σλοβενία.
Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνια Ρίβερσαϊντ, ΗΠΑ.
Πανεπιστήμιο της Γιούτα, ΗΠΑ.
Πανεπιστήμιο της Αβάνας, Κούβα.
CIMI, Μπραζίλια, Βραζιλία.
Πανεπιστήμιο του Εδιμβούργου, Μεγάλη Βρετανία.
Πανεπιστήμιο Μακ Γκιλ, Καναδάς.
Πανεπιστήμιο Ντιουκ, ΗΠΑ.
Σχολή Ανώτατων Σπουδών Κοινωνικών Επιστημών, Παρίσι, Γαλλία.
Πανεπιστήμιο του Νέου Μεξικού, ΗΠΑ.
Ομοσπονδιακό Πανεπιστήμιο του Ρίο ντε Τζανέιρο, Βραζιλία.
Πανεπιστήμιο της Σορβόνης, Παρίσι, Γαλλία.
Πανεπιστήμιο της Χώρας των Βάσκων, Χώρα των Βάσκων.
Πανεπιστήμιο της Λα Λαγκούνα, Κανάριοι Νήσοι.

– Μερικές/οί από αυτές/ούς που είναι τώρα μαθήτριες και μαθητές στο ζαπατιστικό μικρό σχολείο έχουν τα κείμενά τους μεταφρασμένα στα: γερμανικά, καταλανικά, κινέζικα, κορεάτικα, ισπανικά, γαλλικά, γαλικιανά, ελληνικά, ιταλικά, πολωνικά, πορτογαλικά, ρουμανικά, ρωσικά και τουρκικά.

– Οι παρακάτω είναι κονσόλες βιντεοπαιχνιδιών όπου μερικοί από

τους αήττητους συντρόφους μας επιβεβαίωσαν την υπεροχή τους με τον συνδυασμό «μέγα-σούπερ-ντούπερ-υπέρ θανατηφόρος άντρακλας» (ναι! καμία σχέση μ᾿ αυτά τα angry birds και όλα τα υπόλοιπα παιχνίδια για κορίτσια): μικρές μηχανές στο ψιλικατζίδικο της γειτονιάς, Atari, Sega, Xbox, GameCube, GameBoy, Xbox360, PSP, PS1, PS2, PS3, PS4, PS5... ε;... δεν υπάρχει PS5;... εντάξει, εντάξει, τυπογραφικό σφάλμα. Συνεχίζω: PSVita, Nintendo 64, Wii, Wii U, Nintendo 3DS.

– Περισσότεροι από 100 μαθητές και μαθήτριες είναι ηθοποιοί, σκηνοθέτες, μουσικοί, ζωγράφοι, σκιτσογράφοι, φωτογράφοι, πολιτιστικοί λειτουργοί, συγγραφείς, εκδότες, πολιτικοί, δικηγόροι, συνδικαλιστές και κοινωνικοί αγωνιστές.

– Σε γενικές γραμμές, αφού αναλύσαμε τα στοιχεία των μαθητών/τριών με τον πιο προνεωτερικό κατασκοπευτικό εξοπλισμό, μπορώ να σας πω ότι ένας άγνωστος αριθμός των ανθρώπων που θα παρακολουθήσουν το μικρό σχολείο –μένει να τους δείτε για να τους μετρήσετε– είναι βρόμικοι, άσχημοι και κακοί.

Ανεξάρτητα από την ηλικία, το θρήσκευμα, το χρώμα, το βάρος, το μυαλό και το φύλο τους, σε όλη τους τη ζωή έχουν συμπεριφερθεί με απόλυτη ανευθυνότητα απέναντι σε κάθε μορφή εξουσίας. Έχουν αποκηρυχθεί από τους αντίστοιχους κοινωνικούς κύκλους τους εξαιτίας του επίμονου αντικομφορμισμού τους. Έχουν σκανδαλίσει τις καθωσπρέπει συνειδήσεις και τις αστυνομίες της καλής συμπεριφοράς. Έχουν επιβεβαιώσει την εξέγερση και το πάθος τους για την ελευθερία, παρά τις αμφιβολίες τους, και έχουν αγωνιστεί σύμφωνα με τη συνείδησή τους και όχι ανάλογα με την εκάστοτε μόδα. Συνοπτικά: δεν έχουν ξεπουληθεί, δεν έχουν ενδώσει, δεν έχουν παραδοθεί.

Σας προειδοποιώ για να μην παραπονιέστε αργότερα ότι σας κακολογούν που συναναστρέφεστε «κακές παρέες».

Α, και βέβαια, η συντριπτική πλειονότητα των ανθρώπων που θα συμμετάσχουν ως μαθητές και μαθήτριες είναι άντρες, γυναίκες, παιδιά, ηλικιωμένοι, ηλικιωμένες, νέοι και νέες που έχουν κάτι το εξαιρετικό για το οποίο εμείς, οι άντρες και γυναίκες Ζαπατίστας, τους ευχαριστούμε: είναι σύντροφοι και συντρόφισσές μας.

Και δεν περιέλαβα τους πάντες, γιατί ποτέ δεν λείπει κάποιος ή κάποια κατάσκοπος που έρχεται να δει αν παρέχουμε στρατιωτική εκπαίδευση, αντί να διδάσκουμε αυτό που είναι μέσα στην καρδιά μας.

Αυτά. Χαιρετισμούς, και ευπρόσδεκτη είναι η γενναιόδωρη καρδιά που μας ανοίγει τα παράθυρά της.

Από τα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού
Σουπ Μάρκος
Μεξικό, Ιούνιος 2013

Υ.Γ. ΠΟΥ ΓΙΟΡΤΑΖΕΙ. Για να γιορτάσουμε το γεγονός ότι, για πρώτη φορά μετά από σχεδόν 20 χρόνια δημόσιας ζωής των Ζαπατίστας, εμείς οι άντρες είμαστε ανώτεροι από τις γυναίκες... ε;... εντάξει, εντάξει, είμαστε ανώτεροι μόνο ποσοτικά... για την ώρα... τι; Φυσικά και δεν κλέβω! Είμαι ανίκανος... Όχι, αφού σας λέω ότι την καταμέτρηση την έκανε μια γυναίκα από την ομάδα στήριξης... ε;... Όχι, δεν είναι πλειοψηφία οι γυναίκες στην ομάδα στήριξης... ή μήπως είναι;... Εντάξει, δεν είναι αυτό το θέμα, το σημείο ή το ζήτημα.

Συνεχίζω: για να γιορτάσουμε αυτό το γεγονός που επιβεβαιώνει την ανωτερό... ε;... εντάξει, εντάξει... για να γιορτάσουμε το γεγονός ότι η ισότητα των φύλων μάς ευνοεί στον πίνακα των αποτελεσμάτων, έχουμε θεσπίσει το βραβείο «ΣΗΚΩΘΗΚΑΝ ΤΑ ΠΟΔΙΑ ΝΑ ΧΤΥΠΗΣΟΥΝ ΤΟ ΚΕΦΑΛΙ», το οποίο μπορούν να κερδίσουν μόνο αγό... ε;... εντάξει, εντάξει... αγόρια και κορίτσια με βάση τη χρονολογική ηλικία (γιατί έχω ήδη δει τον κατάλογο και υπάρχουν αρκετοί άνθρωποι με νοητική παιδική ηλικία). Το βραβείο είναι ένα κουπόνι που τα αγόρια... εντάξει, και τα κορίτσια... μπορούν να εξαργυρώσουν σε έναν από τους δασκάλους... ναι, βέβαια... ή τις δασκάλες του μικρού σχολείου. Με αυτό το κουπόνι θα μπορούν να τιμωρήσουν τις μαμάδες τους... τι;... και τους μπαμπάδες τους;... αφού τις τιμωρίες τις βάζουν πάντα οι μαμάδες! Αυτό λοιπόν είναι ένα «ελευθέρας» –πώς να το πω;– εκδίκησης, ένα είδος «θα γυρίσει ο τροχός» ή «πήγαινες γυρεύοντας» κ.λπ. Εντάξει, και τους μπαμπάδες... αλλά με ελαφρυντικά... εντάξει, εντάξει, χωρίς ελαφρυντικά. Με λίγα λόγια, ο δάσκαλος... ή η δασκάλα θα τιμωρήσει τις μαμάδες των παιδιών που έχουν κερδίσει το βραβείο. Γιατί; Για κακή συμπεριφορά. Ναι, ακόμη και αν δεν είχαν κακή συμπεριφορά, αφού μερικές φορές κι αυτές μας τιμωρούν χωρίς να έχουμε φερθεί άσχημα… και μετά, μέχρι και ενέσεις μας κάνουν, παρ᾽ όλο που είμαστε, όπως πάντα, αθώοι. Ναι, αυτό για τα αγόρια, γιατί τα κορίτσια είναι πάντα ένοχα. Ε; Λοιπόν, σταματήστε να με διακόπτετε γιατί πρέπει να το τελειώσω αυτό εδώ και να το στείλω.

Για να κερδίσουν το βραβείο, τα παιδιά πρέπει να επιλέξουν μία από τις ακόλουθες απαντήσεις με βάση το βίντεο που ακολουθεί και ονομάζεται «Ο Καρλίτος Λετσούγα και το Δράμα της Μπαλίτσας». Το ερώτημα είναι:

Ποιος έφταιγε που ο Καρλίτος Λετσούγα έχασε την μπαλίτσα του;

α) Η μπαλίτσα [*globito*] ή η νεοφιλελεύθερη παγκοσμιοποίηση [*globalización*].

β) Οι γυναίκες.

γ) Η τηλεόραση και οι κακές κυβερνήσεις.

Το παιδί που θα απαντήσει σωστά (χωρίς να αντιγράψει και χωρίς να ζητήσει βοήθεια από κανέναν) θα λάβει το κουπόνι «ΣΗΚΩΘΗΚΑΝ ΤΑ ΠΟΔΙΑ ΝΑ ΧΤΥΠΗΣΟΥΝ ΤΟ ΚΕΦΑΛΙ», που ισχύει μόνο στο έδαφος των Ζαπατίστας για μία και μοναδική φορά κατά την περίοδο 12-17 Αυγούστου 2013 (άδεια Συμβουλίου Καλής Διακυβέρνησης, αριθμός 696969). Τα κορίτσια, ανεξάρτητα από την απάντηση που θα δώσουν, θα φάνε μια φάπα... Μπα, αστειεύομαι, κανείς δεν θα τις χτυπήσει, αλλά αντί για κουπόνι θα τους δώσουν ένα στατιστικό διάγραμμα, σε μέγεθος αφίσας, όπου θα μπορούν να δουν ότι τα αγόρια είμαστε πλειοψηφία... ναι, για να τις βοηθήσουμε στην εκπαίδευση του «φύλου» τους, όπως λένε.

Προσοχή, μαμάδες, μπαμπάδες, δασκάλες και δάσκαλοι: δεν είναι δίκαιο να σφυρίζετε τις απαντήσεις (τίποτα του τύπου «το γ, θησαυρέ μου, το γ») ούτε να εξαργυρώσετε το κουπόνι με ένα άλλο που θα σας απαλλάξει από το να φάτε κολοκυθόσουπα.

Τάδε έφη

(*Για την ισότητα των φύλων, σκορ 2-1 υπέρ μας, αγόρια, δηλαδή για εμάς τα πραγματικά αρσενικά*)

Ο Σουπ Μάρκος

Σπουδές Πιλότου Αεροσκάφους και Συγχρονισμένη Κολύμβηση με Αλληλογραφία (αχά, γι᾽ αυτό υπάρχει η Πολεμική Αεροπορία των Ζαπατίστας). Αποφοίτησε με την υψηλότερη ακαδημαϊκή τιμή, από το Φαλλοκρατικό Ινστιτούτο Απολογητικών Ερευνών (Machist Institute Apology Research, MIAR, το ακρωνύμιο στα αγγλικά), με έδρα στα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού, τελευταίο προπύργιο της αντίστασης ενάντια στην κυριαρχία των γυναικών στον κόσμο τον παγκοσμίως παγκόσμιο. Ο παραπάνω (δηλαδή εγώ αυτοπροσώπως) διδάσκει σήμερα στο διακεκριμένο ινστιτού-

το το σεμινάριο: «Το πρόβλημα ξεκίνησε όταν η μητέρα μας, η Εύα, χειραγώγησε τον πατέρα μας τον Αδάμ...». Εγγραφές ανοιχτές, θέσεις απεριόριστες. Το σύνθημα του MIAR είναι «Να ανακτήσουμε το κοντρόλ, ας είναι και της τηλεόρασης μόνο» ή «Ό,τι πεις, γυναίκα, έχεις απόλυτο δίκιο». Εεε; Ο ύμνος; Έχετε δίκιο αν νομίζετε ότι είναι το «Τι σου έδωσε αυτή η γυναίκα», του Γιλμπέρτο Πάρα Πας, που ερμηνεύει ο Πέδρο Ινφάντε στην ταινία με τον ίδιο τίτλο. Εμπρός λοιπόν! Τραγουδήστε, αλλιώς θα σας τη λιώσω τη φωλιά![1] Αχούα!

Ο βεβαιών... ε;... Μα τι γίνεται, βρέχει!... Εντάξει, εντάξει... αφού πλύνω τα ρούχα μου, ο βεβαιών... χε, χε, χε, δεν είπα ότι πρόκειται να τα πλύνω φορεμένα, αλλιώς, σε τι χρησιμεύει η βροχή, έτσι δεν είναι;… Χμμ... χρησιμεύει για να πλυθώ κι έτσι να κάνω οικονομία στο σαπούνι...

Ε; Θα είδατε φυσικά ότι κρύφτηκα... αλλά με βρήκατε. Ρυζζζόγαλο. Δώστε πράμα. Ζήτω ο βορεινός [*ο Πέδρο Ινφάντε*], μάααστα κύριε!

Τώρα ναι: ο βεβαιών
Εγώ ο ίδιος

1. Η έκφραση στα ισπανικά «Que dicen calandrias? Cantan, o les apachurro el nido», που σημαίνει «Τι λέτε κορυδαλλοί; Τραγουδήστε ή θα σας τη λιώσω τη φωλιά!», η οποία προέρχεται από μια λιθογραφία του 1943 του μεξικανού ζωγράφου Ραούλ Αγγουιάνο, πέρασε στη λαϊκή παράδοση και εμφανίζεται και σε τραγούδια του Πέδρο Ινφάντε.

ΒΟΤΑΝ Ι
ΕΝΑ ΣΚΑΘΑΡΙ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ
(*Ντουρίτο, έκδοση freeware*)

Ιούλιος 2013

Πριν σας εξηγήσουμε πώς θα είναι αυτό το μικρό σχολείο (κάτι σαν «οδηγός πλεύσης» ή «εγχειρίδιο κακής συμπεριφοράς» ή «εγχειρίδιο επιβίωσης»), ας ρίξουμε μια ματιά να δούμε τι κάνουν εκεί πάνω. Όχι γιατί είμαστε ακόμη ανοργάνωτοι (που είμαστε, μην αμφιβάλλετε), αλλά επειδή προσπαθούμε να δούμε τα ημερολόγια και τις γεωγραφίες τους, δηλαδή, προσπαθούμε να καταλάβουμε.

Γι᾽ αυτό, σας παρακαλούμε να είστε ευγενικοί και υπομονετικοί και να μας συνοδεύσετε σ᾽ αυτό το βλέμμα από εδώ κάτω ως εκεί πάνω. Για να δούμε... χμμ...

Τόσα άρθρα για την ιστορική συγκυρία να προσπαθούν, μάταια, να αποσπάσουν την προσοχή με πηχυαίους τίτλους. Όμως τώρα, η απάτη των μέσων ενημέρωσης ακυρώνεται από τα *hashtags* – ή όπως αλλιώς λέγονται («ιογενή» αποκαλούνται, γιατί είναι μαζικά, όχι επειδή είναι επιβλαβή... ή μήπως είναι;).

Αχ, η απελπισία επικοινωνιολόγων, πολιτικών αναλυτών, αρθρογράφων, διευθυντών ειδήσεων: δεν μας υποδεικνύουν, επισημαίνουν, επιβάλλουν πλέον την ανάλυσή τους στα θέματα «επικαιρότητας» – λαδωμένοι πολύ συχνά με χαρτονομίσματα όλων των χρωμάτων. Τώρα ο καθένας έχει τον τρόπο του, το ημερολόγιό του, τη γεωγραφία του.

Ας αφήσουμε για λίγο κατά μέρος αυτή την ελεεινή σχέση μεταξύ των προσωπικοτήτων του θεάματος και της πολιτικής σε όλα τα επίπεδα –βασιλιάδες, υπουργούς, προέδρους, κυβερνήτες, νομοθέτες–, των οποίων η «εξοχότητα» απασχολεί μόνο την επιπόλαια δημοσιογραφία (δηλαδή, όλη την πληρωμένη). Οι σκέψεις πολιτικών αναλυτών και δημοσιογράφων σχετικά μ᾽ αυτό το ζήτημα απασχολούν μόνο τις στήλες «επαγγελματιών σχολιαστών» οι οποίοι σπανίζουν όλο και περισσότερο.

Σύμφωνα με τη φράση του Ντουρίτο στο «*τουίτερ*»: «*Για τη σχέση μεταξύ σόου μπίζνες και πολιτικής, πρέπει να πούμε: το φότοσοπ τις δημιουργεί, κι αυτές γίνονται σάρκα μία*».

Γιατί όπως προκύπτει, σήμερα οι άνθρωποι (αυτή η εξεγερμένη μάζα που δεν κοιτάζει όπου την διατάζουν να κοιτάξει ούτε ακούει ό,τι την διατάζουν να ακούσει) έχουν τη μανία να φέρνουν την καθημερινότητα στο προσκήνιο: πώς να χτενίζομαι, τι μου συνέβη στο τάδε μέρος, αυτό που μου αρέσει-απεχθάνομαι, τι είδα-άκουσα-μου είπαν-λένε, τα εγκλήματα που δεν εμφανίζονται στα πληρωμένα μέσα ενημέρωσης, τις επαναλαμβανόμενες γελοιότητες των κυβερνώντων (που στο παρελθόν κρύβονταν πίσω από βουνά χρημάτων στις ντουλάπες της πληρωμένης ενημέρωσης), όλα εκτίθενται τώρα χωρίς έλεγχο.

Τι είπατε; Ότι η υποτιθέμενη πρωταθλήτρια της ελευθερίας και της δημοκρατίας, η κυβέρνηση των ΗΠΑ, κατασκοπεύει ατιμώρητα, ή διαπράττει βαρβαρότητες σε όλο τον κόσμο; Παφ! Το διαδίκτυο μετατρέπεται τότε στο αναιδές χέρι που ανατρέπει το σκηνικό πίσω από το οποίο κρύβεται η διαρκής εμμονή της εξουσίας: να ελέγχει τα πάντα και τους πάντες, να γνωρίζει τα πάντα.

Και ξαφνικά, όταν η εξουσία συνειδητοποιεί ότι σε τίποτα δεν χρησιμεύει να πληρώνει τόσα πολλά και οι κύριοι ανακλαστήρες (τα μμε) να σβήνουν ή να επικεντρώνονται στο πανηλίθιο θέαμα του συρμού, οι έντιμοι άνθρωποι, ο απλός κόσμος, οι πληβείοι, οι παλιοπαρέες, ανάβουν τα μικρά τους φώτα, όχι όμως για να συνοδεύσουν ρυθμικά τη μπαλάντα των αποπάνω, αλλά για να δείξουν ότι ο βασιλιάς-πρίγκιπας-υπουργός-πρόεδρος-κυβερνήτης-βουλευτής είναι γυμνός.

Αντιλαμβανόμενη ότι είναι εκτεθειμένη, η εξουσία το μόνο που καταφέρνει είναι να ψελλίσει ασυναρτησίες και, φυσικά, να ποινικοποιήσει αυτούς που την ξεσκεπάζουν. Τι γίνεται όταν ο τάδε ή ο δείνα κυβερνήτης ή αξιωματούχος επιδεικνύει με αξιολύπητο τρόπο το σύνδρομο του «δενξέρετε-με-ποιον-τα-βάζετε»; Παφ! Έρχεται το κυβερνοχαστούκι και οι πάντες τον βλέπουν-ακούν-μεταδίδουν. Και φυσικά, η αναμενόμενη νομικήαστυνομική αντίδραση των πολιτικών: σύλληψη *τουιτεράδων*, νομοσχέδιο για τον έλεγχο των κοινωνικών δικτύων, σφετερισμός του παγκόσμιου χώρου των τηλεπικοινωνιών από την κυβέρνηση των ΗΠΑ, αξιοθρήνητη δουλικότητα των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων («δεν είναι παρά ένας ινδιάνος, συλλάβετέ τον).

Βάλτε εσείς όποιο όνομα θέλετε από αυτούς που είναι ή ισχυρίζονται ότι είναι αποπάνω: Πένια Νιέτο, Ομπάμα, Μπερλουσκόνι, Ραχόι, Πούτιν, οποιονδήποτε υπομένετε στη γωνιά σας. Μεγάλοι, μεσαίοι και μικροί (όλοι κακοί) κωμικοί που χορεύουν στον φρενήρη ρυθμό του διαδικτύου (είναι περιττό να πω ότι δεν ακολουθούν καν τα βήματα;). Συνοψίζοντας: διαδί-

κτυο = (ίσο με την) άμεση και μαζική παγκοσμιοποίηση της γελοιότητας και της ανικανότητας της τάξης των πολιτικών.

Αλλά προσέξτε, γιατί εκεί πάνω έχουν ήδη συνειδητοποιήσει ότι το στιγμιαίο (η μαζική απόδειξη της ανικανότητάς τους) μπορεί επίσης να είναι φευγαλέο. Και ότι η θεραπεία για ένα σκάνδαλο είναι ένα μεγαλύτερο σκάνδαλο. Το καλύτερο αντίδοτο για ένα ιογενές «*hashtag*» είναι ένα άλλο παρόμοιο. Όσο αυτές οι καταγγελίες δεν περνούν στο «πρέπει να κάνουμε κάτι», και από εκεί στο «πρέπει να κάνουμε αυτό» και, περαιτέρω, στο ημερολόγιο και τη γεωγραφία («πρέπει να γίνει στο τάδε μέρος, τη δείνα μέρα»), τότε δεν υπάρχει πρόβλημα. Η εξουσία δεν αντιμετωπίζει δυσκολία όταν βγαίνουν στην επιφάνεια οι γελοιότητές της, αλλά αν, για παράδειγμα, οι νέοι «διεθνείς τρομοκράτες», δηλαδή τα κοινωνικά δίκτυα, περάσουν από τον χλευασμό στην κινητοποίηση... τότε, μάλιστα, αρχίζουν να χτυπούν τα «κόκκινα τηλέφωνα» (εντάξει, ξέρω ότι δεν χρησιμοποιούνται πλέον, αλλά νομίζω ότι με καταλαβαίνετε) στα κέντρα της παγκόσμιας εξουσίας, δηλαδή στα χρηματοπιστωτικά κέντρα. Γιατί ένα πράγμα είναι η ατομική αγανάκτηση ενάντια στην αδικία, και άλλο η συλλογικοποίηση των οργισμένων. Με λίγα λόγια, τα προβλήματα γίνονται σοβαρά όταν τα «χεράκια των αποκάτω» στο διαδίκτυο μετατρέπονται σε προκλητικές γροθιές στο δρόμο... και στην ύπαιθρο.

Όμως εκεί πάνω οι αναλυτές επιμένουν στην καταραμένη και τρισκατάρατη «συγκυρία» (στο «ιστορικό πλαίσιο», αγαπητοί μου). Πρόκειται πάντα για το ίδιο θέαμα. Για παράδειγμα, οι εκλογές... Απάτες προεκλογικές, εκλογικές και μετεκλογικές. Το συμπέρασμα τότε είναι σχεδόν ομόφωνο: «δεν είναι χρήσιμες»... έως ότου έρθει μια νέα εκλογική περίοδος και ο συνήθης οραματιστής προσφέρει μία από τα ίδια: την πολυπόθητη ελευθερία σε απόσταση ενός ψηφοδελτίου. Έτσι, η σωτηρία βρίσκεται στο σχηματισμό ενός σταυρού σε συγκεκριμένο σημείο σ᾽ ένα κομμάτι χαρτί, στην ενθουσιώδη κατάθεση σ᾽ ένα κουτί και στην προσμονή ότι το απροσδιόριστο ον που είναι «η πλειοψηφία» θα εμφανιστεί ως ειρωνική μεταμφίεση αυτών που αποφασίζουν πραγματικά: μια χούφτα αρχόντων και αρχοντισσών του χρήματος.

«Η Κοινωνία της Εξουσίας»: έτσι την αποκαλούμε εμείς, οι άντρες και γυναίκες Ζαπατίστας, ίσως απλά για να σημειώσουμε ότι η Εξουσία και η εγκληματική άσκησή της δεν απορρέει από τον παραδοσιακό μηχανισμό που εξυμνείται τόσο από την πολιτική επιστήμη όσο και από τους ίδιους τους πολιτικούς.

Αχ, η τάξη των πολιτικών και οι συνοδοιπόροι εκπρόσωποί της. Λες και

βρίσκονται έτη φωτός μακριά από την πραγματικότητα, οι πολιτικοί από πάνω δεν έχουν αντιληφθεί ότι αυτό που ισχυρίζονται ότι κυβερνούν δεν υπάρχει πλέον. Η (κακή) απόδοσή τους δεν είναι παρά το σκηνικό πίσω από το οποίο κρύβονται τα συντρίμμια ενός κόσμου... του κόσμου τους...

Ντουρίτο, έκδοση π (3,14159265 κ.λπ.)

«Ένας πολιτικός είναι σαν ζόμπι με ταμπέλα “ριζοσπάστη χορτοφάγου” και, ανεξάρτητα από το σύνθημα της εκστρατείας του, το πραγματικό μήνυμα είναι: “εξακολουθώ να είμαι ο ίδιος, αλλά τώρα θα φέρομαι καλά”», μου λέει ο Ντουρίτο, που υποστηρίζει ότι ο Χάνιμπαλ Λέκτερ είναι απλώς ένα *ζόμπι* με καλούς τρόπους και γαστρονομικές δεξιότητες (με την ευκαιρία, στο μικρό σχολείο θα έρθουν δύο ειδικοί της γαστρονομίας, σίγουρα παρακινημένοι από τα συστατικά του πιάτου «*Μάρκος Σπέσιαλ*», το οποίο είναι ακατάλληλο για χορτοφάγους/ες αλλά τόσο επιτυχημένο που θα ξεχάσετε το *μπριάμ*. Μήπως θέλουν να κλέψουν τη μυστική συνταγή;).

Ναι, ο Ντουρίτο επέστρεψε. Ο αυτοαποκαλούμενος «μοναδικός υπερήρωας που δεν φοράει κολάν ούτε σλιπ πάνω από το κολάν... ή κάτω από το κολάν».

Ο Ντουρίτο μέρες τώρα επιμένει ότι είναι η σειρά του να μιλήσει. Αντιδρώντας στο επιχείρημά μου ότι πολλοί δεν τον θυμούνται και ακόμη περισσότεροι δεν γνωρίζουν καν την ύπαρξή του, ο Ντουρίτο μού έδωσε την κάρτα του και μου ζήτησε να την δημοσιεύσω. Επέμεινε, κι έτσι τη βάζω εδώ, σε περίπτωση που κάποιος αφηρημένος (ή αφηρημένη, να μην ξεχνάμε την ισότητα των φύλων) αποφασίσει να την κόψει και να την κρατήσει:

> Δον Ντουρίτο δε λα Λακαντόνα Π.Ι. του Α.Α. της (α)Π. (α)Ν
> Περιπλανώμενος Ιππότης
> Φυλλαράκι Ουαπάκ[1] # 69
> Βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού

Ξέρω ότι ήταν λάθος, αλλά τον ρώτησα τι διάολο σημαίνει αυτό το «Π.Ι. του Α.Α. της (α)Π. (α)Ν.» και μου απάντησε: «Περιπλανώμενος Ιππότης Ασταθούς Αλόγου Απεριόριστης Ανευθυνότητας».

Του είπα ότι κανείς πια δεν χρησιμοποιεί κάρτες, τώρα υπάρχουν «μπλογκ», «προφίλ» και άλλα αντίστοιχα στον κυβερνοχώρο. Απαντώντας στις αιτιάσεις μου, ο Ντουρίτο πήρε πίσω την κάρτα, έγραψε κάτι ορνιθοσκαλίσματα και μου την επέστρεψε. Τώρα λέει:

---

1. *Huapac*: δέντρο της ζούγκλας Λακαντόνα.

Δον Ντουρίτο Τελεία Κομ
Περιπλανώμενος Ιππότης και Γκραφιτάς Κυβερνοχώρου
Παπάκι συν w (αλλά τριπλό) τελεία # εγώείμαι69εγώμουεγώμου
(Ζωγραφίζονται τοίχοι του *φέισμπουκ* και άλλοι. Χωρίς χρέωση)
Έκδοση 7.7 δις
Κατεβάστε το δωρεάν μόνο για *linux*
Πείτε ναι στο ελεύθερο λογισμικό

Προφανώς δεν τον ρώτησα τι σήμαινε όλο αυτό.

Λοιπόν, το θέμα είναι ότι ο Ντουρίτο μου είπε ότι τώρα είναι η ώρα, δεν υπάρχει καλύτερη στιγμή για να κάνει την επανεμφάνισή του από τώρα που ένας μικρός, πολύ μικρός αριθμός ανθρώπων, με γεωγραφίες και ημερολόγια τόσο διασκορπισμένα, περιμένει την έναρξη των μαθημάτων στο ζαπατιστικό μικρό σχολείο.

Για όσους/ες δεν τον ξέρουν ή δεν τον θυμούνται (ή που, όπως αυτός που γράφει, έχουν κάνει προσπάθεια να τον ξεχάσουν), ο Ντουρίτο είναι ένα σκαθάρι. Είναι αλήθεια, δεν είναι ένα οποιοδήποτε σκαθάρι. Λέγεται περιπλανώμενος ιππότης (και του αρέσει να απαγγέλει ολόκληρες παραγράφους από τον «Ευφάνταστο Ιδαλγό Δον Κιχώτη από την Μάντσα»), έχει ένα «*κλιπ*» στραβωμένο για δόρυ, ένα κομμάτι από κέλυφος *κακατέ*[2] για κράνος, ένα καπάκι από μπουκάλι χαπιών για ασπίδα, και για σπαθί, καλά, εδώ ναι, θα χρειαστούν μεγάλα λόγια, γιατί το σπαθί του δεν είναι τίποτα λιγότερο από ένα «Εξκάλιμπερ» (αν και η εμφάνισή του μοιάζει περισσότερο με κλαδάκι). Ολοκληρώνοντας, για ίππο δεν έχει κανένα ψωράλογο, αλλά μια χελωνίτσα στο μέγεθος ενός αντίχειρα, την οποία ο ίδιος αποκαλεί «Πήγασο» («επειδή μοιάζει να πετάει, όταν ανεβάζει ταχύτητα», διευκρινίζει ο Ντουρίτο).

Ο Ντουρίτο, ή Δον Ντουρίτο δε λα Λακαντόνα, λέει ότι η αποστολή του είναι –μεταφέρω αυτολεξεί ό,τι μου υπαγορεύει– «να προκαλώ τον ισχυρό, να συμπαραστέκομαι στον ανήμπορο, να αποσπώ βαθείς αναστεναγμούς από τις γυναίκες, να είμαι μοντέλο για αφίσες και... και ό,τι άλλο προκύψει στο δρόμο γιατί δεν υπάρχει λόγος να είμαι μονόχνωτος, σωστά; Για παράδειγμα, είμαι επίσης λίγο μηχανικός –κάνω και τον οικοδόμο πολύ λίγο–, υδραυλικός, μπογιατζής, σύμβουλος ερωτικών ζητημάτων, φαρμακοποιός, webmaster, μάγος, δοκιμαστής παγωτών με καρύδια, γραφιάς, ειδικός σε θεραπείες ομορφιάς που περιλαμβάνουν πλύσιμο, λίπανση, φανοποιία, βαφή και ούτω καθεξής. Μην ξεχάσεις να τονίσεις το "ούτω καθεξής"».

2. *Cacaté*: είδος τροπικού φυτού.

Έτσι, αξιοποιώντας το γεγονός ότι η ιστορική συγκυρία δεν μας λαμβάνει υπόψη –όπως και εκατομμύρια ανθρώπους–, και καθώς πλησιάζει η μοιραία ημέρα που θα αρχίσουν τα μαθήματα στο ζαπατιστικό μικρό σχολείο, ο Ντουρίτο θα παραδώσει τώρα ένα προπαρασκευαστικό μάθημα «υψηλής πολιτικής», λέει.

Και για να το κάνει, ο Ντουρίτο μπαίνει στα *Massively Multiplayer Online* - MMO [*μαζικά διαδικτυακά πολυχρηστικά παιχνίδια ρόλων*] (για να έχει πρόσβαση όλος ο κόσμος, λέει, τουλάχιστον ο κόσμος που είναι στο *World of Warcraft* και το *Call of Duty*) και ξεκινάει με... ένα *τουίτ*;!

«Τα θεσμικά πολιτικά κόμματα είναι “βιοχάκερς” του αγώνα για την ελευθερία»

(Ο Ντουρίτο χαμογελάει ικανοποιημένος με τη συνθετική του ικανότητα, αλλά αισθάνεται την ανάγκη να επεκταθεί, κι έτσι... θα υποφέρουμε...)

«Για να κατανοήσουμε τη σύγχρονη λειτουργία της πολιτικής των αποπάνω, πρέπει να προστρέξουμε στο νέο τους αθήναιο: τα πληρωμένα μέσα ενημέρωσης. Προσοχή: σημειώστε ότι δεν χρησιμοποιώ πλέον το παραδοσιακό “μέσα μαζικής ενημέρωσης”, επειδή υπάρχουν εναλλακτικά μέσα (ή ελεύθερα ή όπως αλλιώς λέγονται) που είναι μαζικά, και άλλα που είναι πεδία αγώνα (όπως το διαδίκτυο).

»Ας πάρουμε, για παράδειγμα, την τηλεόραση. Ανοίξτε τη συσκευή σας και αξιολογήστε τον τρόπο που η πραγματικότητα μιμείται τη διαφήμιση. Υπάρχουν εκεί αυτές οι διαφημίσεις με τις υπέροχες συσκευές που σας επιτρέπουν όχι μόνο να χάσετε βάρος, αλλά μπορούν επίσης να σας χαρίσουν μια σιλουέτα εγώμουεγώμου, του τύπου τρέχα-γιατί-σε-τσάκωσα.

»Αποκτώντας μία από αυτές τις συσκευές, μπορείτε να περιδρομιάσετε “βρόμικα” από το δρόμο, αλεύρια, υδατάνθρακες, υδρογονάνθρακες, ζάχαρη, βενζοϊκό νάτριο σε γενναιόδωρες ποσότητες, καθώς επίσης να αράξετε στο κρεβάτι ή τον καναπέ ή την αιώρα ή το δάπεδο (εξακολουθούν να υπάρχουν κοινωνικές τάξεις, μην ξεγελιέστε) και να το ρίξετε στα βιντεοπαιχνίδια, τα μυθιστορήματα ή τις τηλεοπτικές σειρές. Σε λίγες μέρες, θα έχετε μια σιλουέτα όπως ο νεαρός ή η νεαρά που αυτή τη στιγμή δείχνει ότι η συσκευή είναι εύκολη στη χρήση, εκτός του ότι είναι χρήσιμη για να κρεμάτε τα ρούχα να στεγνώσουν.

»Λοιπόν, έτσι είναι και η πολιτική των αποπάνω τη στιγμή που ζητούν την ψήφο σας. Δεν χρειάζεται να οργανωθείτε, να αγωνίζεστε κάθε μέρα και παντού, για να χτίσετε το μέλλον σας. Γι᾽ αυτό, το μόνο που σας λείπει

είναι αυτό το προϊόν. Στη νέα έκδοσή του έχουμε συμπεριλάβει ένα κουμπί επαναφοράς και, επιπλέον, πηγαίνει μαζί μ' ένα μπουκαλάκι με αρωματικά λουλούδια σε τζελ. Αυτό θα φροντίσει για τα πάντα. Εσείς καθίστε άνετα και θα δείτε πώς αφθονούν οι προσφορές αξιοπρεπούς εργασίας, τα δάνεια με χαμηλό επιτόκιο, τα δωρεάν, επιστημονικά και λαϊκά σχολεία, ο πολιτισμός για όλους, οι κατοικίες με όλες τις υπηρεσίες που είναι λειτουργικές και χαμηλού κόστους, τα θρεπτικά τρόφιμα, τα νοσοκομεία με πλήρη εξοπλισμό και εκπαιδευμένο ιατρικό προσωπικό, οι φυλακές που είναι γεμάτες με πραγματικούς εγκληματίες (δηλαδή, τραπεζίτες, αξιωματούχους και αστυνομικούς), η γη που ανήκει σ' αυτόν που τη δουλεύει, οι φυσικοί πόροι που είναι περιουσία του έθνους. Εντέλει, ο κόσμος που πάντα ονειρευόσασταν να απολαύσετε, αλλά χωρίς να χρειάζεται να κάνετε τίποτα περισσότερο από το να σταυρώσετε αυτό το ψηφοδέλτιο. Όχι, δεν χρειάζεται καν να μπείτε στον κόπο να παρακολουθήσετε αν υπάρχει νοθεία ή αν δεν καταμετρούνται σωστά οι ψήφοι, το κάνουμε εμείς για εσάς!

»Αχ, ο "βιοχάκερ" της ελευθερίας: χάστε βάρος χωρίς να κινηθείτε (αφήστε τη συσκευή να κινηθεί για σας), αισθανθείτε ελεύθεροι/ες χωρίς να αγωνιστείτε (αφήστε τον ηγέτη να αγωνιστεί για σας).

»Ωραία, μην κλείνετε την τηλεόρασή σας. Ας δούμε τι είναι πίσω από αυτές τις διαφημίσεις. Ναι, αυτοί οι μυώδεις νεαροί και αυτές οι αισθησιακές νεαρές δεν χρησιμοποιούν αυτές τις συσκευές. Αν τους/τις ρωτήσετε εκτός σκηνής θα σας πουν ότι είναι άχρηστες, ποτέ δεν θα αγόραζαν μία, ένα καλό σώμα αποκτάται μόνο με τη σωστή διατροφή και την άσκηση. Με παρακολουθείτε;

»Λοιπόν, το ίδιο ισχύει με την πολιτική: αυτοί που κυβερνούν πραγματικά τον κόσμο δεν πιστεύουν στην εκλογική δημοκρατία, γνωρίζουν καλά ότι τίποτα ουσιαστικό δεν αποφασίζεται εκεί. Ο πραγματικός κυβερνήτης, η Εξουσία, βρίσκεται σε άλλη πλευρά, στη δική ΤΟΥΣ.

»Όμως συμβαίνει, κάθε φορά που είστε έτοιμοι/ες να αλλάξετε κανάλι ή να βάλετε το dvd "εναλλακτικής παραγωγής" για να δείτε το "*The Walking Dead*", να εμφανίζεται ένας άλλος κύριος, κυρία, δεσποινίδα, που σας λέει να μην το αλλάξετε, αλλά να τον/την ψηφίσετε, τώρα πραγματικά πρόκειται να αποκτήσετε αυτό που τόσο πολύ χρειάζεστε και αξίζετε, και για να τα καταφέρετε, κοιτάξτε, πρέπει μόνο να σταυρώσετε αυτό το ψηφοδέλτιο, εδώ σ' αυτό το λογότυπο που, είναι αλήθεια!, μοιάζει με λογότυπο από "βρόμικο"...

»Ωραία, τώρα ένα διαγώνισμα πολλαπλών επιλογών για να δούμε αν περνάτε αυτό το προπαρασκευαστικό μάθημα:

»Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω...

»α) Δίνετε σημασία στον κύριο-κυρία-δεσποινίδα και λέτε στον εαυτό σας ότι πρέπει να δοκιμάσετε, ίσως τώρα ναι, θα πρέπει να διαλέξετε ένα άλλο πολιτικό κόμμα... με τους ίδιους πάντοτε.

»β) Αλλάζετε κανάλι ή πατάτε *play* στο ντιβιντί και αρχίζετε να συζητάτε με τον/την σύντροφό σας ή το σκύλο σας ή τη γάτα σας, ή και τους τρεις, σχετικά με το γιατί τα ζόμπι πάντα χάνουν, αν και είναι συντριπτική πλειοψηφία: Εντάξει, όχι πάντα, καλύτερα δεν κερδίζουν σχεδόν ποτέ / Στο τέλος τα ζόμπι κερδίζουν / Και υπάρχει αυτή η ταινία του Ρομέρο, όπου παίζει ο Ρίλεϊ Ντέμπο [Σάιμον Μπέικερ], όπου στο τέλος βλέπουμε ότι τα ζόμπι πάνε να βρουν μια θέση για τον εαυτό τους / Α, τη λένε "Γη των Νεκρών" [Land of the Dead] / Ναι, ίσως φεύγουν τρομοκρατημένα από την αιματηρή βαναυσότητα των ζωντανών / Χμμ, ή λες τα ζόμπι να πηγαίνουν να φτιάξουν τον δικό τους, όπως λένε, ζαπατιστικό εξεγερμένο αυτόνομο δήμο; / Ή πηγαίνουν στο ζαπατιστικό μικρό σχολείο / Τότε σίγουρα θα γεμίσει από παράξενα άτομα / Ναι, όπως εμείς, οι άντρες / Και εμείς, οι γυναίκες, ηλίθιε / Χαστούκι / Εντάξει, φιλάκι.

»γ) Δεν έχετε ή σβήνετε την τηλεόραση και ψάχνετε στο διαδίκτυο αν κάποιος έχει ήδη βρει λεωφορείο για το Σαν Κριστόμπαλ δε λας Κάσας, στην Τσιάπας, από τις 8 έως τις 18 Αυγούστου, για να έρθετε στη γιορτή, να πάτε στο μικρό σχολείο και να είστε στο σεμινάριο των αυτόχθονων λαών. Ενώ ανοίγετε τον υπολογιστή, δοκιμάζετε αυτές τις απαίσιες μπότες που κάποιος σας είπε ότι θα σας χρησιμεύσουν όταν έρθετε στην Τσιάπας.

»δ) Δεν διαβάσατε-κατανοήσατε την ερώτηση.

»Αυτοαξιολόγηση (μην κλέβετε):

»Εάν επιλέξατε την απάντηση α, μην έρθετε καν, το μόνο που θα καταφέρετε είναι να εξοργιστείτε. Εάν επιλέξατε την απάντηση β, μην ανησυχείτε, κι εμείς με ζόμπι μοιάζουμε… αλλά ένα χτένισμα δεν θα έβλαπτε. Εάν η επιλογή σας ήταν το γ, είναι καλό να γνωρίζετε ότι αυτές οι μπότες δεν θα σας χρησιμεύσουν και πολύ. Εάν επιλέξατε το δ, επιστρέψτε στην αρχή του κειμένου (όχι, όχι σ' αυτό, σ' εκείνο που άρχισε να γράφεται πριν από 500 χρόνια και πλέον).»

Ταν ταν. Τέλος του προπαρασκευαστικού μαθήματος του Ντουρίτο.

Και οι άντρες και γυναίκες Ζαπατίστας ποια απάντηση θα επέλεγαν; Θα χρησιμοποιούσαν όργανα γυμναστικής ή μια ισορροπημένη διατροφή, ή

και τα δύο; Ή κανένα, ξέρετε ήδη ότι οι Ζαπατίστας έχουν συνέχεια την τάση να οικοδομούν τη δική τους επιλογή.

Α, ίσως βρείτε αυτές τις απαντήσεις στο μάθημα «Η Ελευθερία σύμφωνα με τους/τις Ζαπατίστας». Δεν μπορώ να σας διαβεβαιώσω. Αυτό που πρέπει να θεωρείτε σίγουρο είναι ότι, ακόμη κι αν οι απαντήσεις λείπουν, οι ερωτήσεις θα αφθονούν.

(Α, ο Ντουρίτο έφερε επίσης ένα παραμύθι, «την ιστορία του Γατόσκυλου», αλλά αυτό το αφήνω για μια άλλη μέρα.)

Αυτά. Χαιρετισμούς και πιστέψτε με, αυτό που αξίζει τον κόπο δεν είναι εύκολο, για παράδειγμα, να ανεβείτε αυτόν τον λόφο για να δείτε, από εκεί, πώς το φως φωλιάζει τελικά στη σκιά της αυγής.

(συνεχίζεται…)

Από τα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού

Σουπ Μάρκος

ΒΟΤΑΝ ΙΙ
ΟΙ ΦΥΛΑΚΕΣ

Ιούλιος 2013

Ωραία, συνεχίζω τώρα για να σας εξηγήσω πώς θα είναι αυτό το μικρό σχολείο (η λίστα με τα σχολικά είδη, η μεθοδολογία, οι δάσκαλοι και οι δασκάλες, το πρόγραμμα, τα ωράρια, κ.λπ.). Έτσι, το πρώτο πράγμα είναι...

Τι χρειάζεστε

Το μόνο που χρειάζεστε αντικειμενικά για να παρακολουθήσετε το ζαπατιστικό μικρό σχολείο (εκτός του να είστε προσκεκλημένος/η, φυσικά, και τα εκατό σας πέσος για το πακέτο βιβλίων-dvd), είναι διάθεση να ακούσετε.

Έτσι, δεν υπάρχει λόγος να δώσετε σημασία στις συμβουλές και τις συστάσεις αυτών των ανθρώπων που, ανεξάρτητα από τις καλές τους προθέσεις, θα σας πουν να φέρετε τον τάδε ή τον δείνα εξοπλισμό, με την έπαρση ότι «*αυτοί* έχουν ζήσει σε κοινότητα».

Όσοι έχουν όντως ζήσει σε κοινότητα, δεν γυρίζουν δεξιά κι αριστερά κομπορρημονώντας, και γνωρίζουν καλά ότι αυτό που πραγματικά χρειάζεται κανείς είναι να ξέρει να βλέπει και να ακούει. Γιατί, άνθρωποι που ήρθαν να μας μιλήσουν (και να επιχειρήσουν να μας κατευθύνουν ή να μας προσφέρουν ελεημοσύνη, με χρήματα ή «σοφία») υπήρξαν και θα υπάρξουν πολλοί, πάρα πολλοί. Αλλά εκείνοι που ήρθαν για να ακούσουν είναι πολύ λίγοι. Γι' αυτό, όμως, θα σας μιλήσω με άλλη ευκαιρία.

Έτσι, μην αγοράσετε τίποτα ιδιαίτερο (διάβασα ότι κάποιος έχει μόνο κάτι παλιά παπούτσια του τένις, μια χαρά είναι). Φέρτε οποιοδήποτε τετράδιο και στυλό ή μολύβι. Δεν είναι υποχρεωτικό να φορτωθείτε με τον υπολογιστή σας, το *εσμάρτφον*, το τάμπλετ ή οτιδήποτε άλλο χρησιμοποιείται τώρα, αλλά μπορείτε να τα φέρετε, αν θέλετε. Φυσικά, δεν υπάρχει σήμα κινητής τηλεφωνίας στο μέρος όπου θα μείνετε. Υπάρχει Ίντερνετ σε μερικά Καρακόλ, αλλά η ταχύτητά του είναι, πώς να το πω... σαν του «Πήγασου», του αλόγου του Ντουρίτο. Ναι, μπορείτε να φέρετε το όπως -κι-

αν-το ονομάζετε όπου ακούτε μουσική. Ναι, μπορείτε να φέρετε φωτογραφική μηχανή και συσκευή εγγραφής. Ναι, μπορείτε να καταγράψετε ήχο και να τραβήξετε φωτογραφίες και βίντεο, αλλά μόνο σύμφωνα με τους κανόνες που θα σας γνωστοποιήσει ο εξεγερμένος υποδιοικητής Μοϊσές. Ναι, μπορείτε να φέρετε το αρκουδάκι σας ή κάτι ανάλογο.

Πράγματα που μπορεί να σας είναι χρήσιμα: ένας φακός. Η οδοντόβουρτσά σας και μια πετσέτα (σε περίπτωση που θελήσετε και είναι δυνατό να κάνετε μπάνιο). Τουλάχιστον μία αλλαξιά ρούχα, καθώς μπορεί να γεμίσετε λάσπη. Τα φάρμακά σας, αν σας είναι απαραίτητα και έχουν συνταγογραφηθεί από κάποιον εκπαιδευμένο. Μια πλαστική σακούλα για την ταυτότητα και τα χρήματά σας (και τα δύο να τα έχετε πάντα πάνω σας – την ταυτότητα θα σας την ζητήσουν μόνο κατά την εγγραφή για να δουν αν είστε εσείς). Μια άλλη πλαστική σακούλα για το εκπαιδευτικό υλικό που θα σας δώσουν. Και τα ρούχα σας (εσώρουχα –αν χρησιμοποιείτε– και εξώρουχα) επίσης βάλτε τα σε πλαστικές σακούλες.

Να θυμάστε: μπορείτε να φέρετε οτιδήποτε θέλετε, αλλά όλα όσα φέρετε θα πρέπει να τα κουβαλάτε εσείς. Έτσι, μη σκέφτεστε τίποτα του τύπου «θα πάρω το πιάνο, αν έχω χρόνο να εξασκηθώ στο ντο-ρε-μι-φα-σολ-λα». Και όχι, δεν μπορείτε να φέρετε το Xbox, το ps3, το wii, ή εκείνη την παλιά κονσόλα Atari.

Αυτό που πραγματικά είναι σημαντικό δεν μπορείτε να το αποκτήσετε, αλλά το φέρετε ήδη ενσωματωμένο στο άτομό σας και μπορείτε να το συναντήσετε, αρχίζοντας από τον λαιμό σας, γυρνώντας τον προς τα κάτω και αριστερά.

Λοιπόν, έχοντας διευκρινίσει τα παραπάνω, βάζω εδώ τη λίστα με το τι είναι απαραίτητο για να παρακολουθήσετε το μικρό σχολείο της κοινότητας. Χωρίς αυτές τις προϋποθέσεις, ΔΕΝ ΘΑ ΓΙΝΕΤΕ ΔΕΚΤΟΙ:

– Απροθυμία να μιλήσετε και να κρίνετε.
– Προθυμία να ακούσετε και να δείτε.
– Μια καρδιά ορθάνοιχτη.

Έτσι, δεν έχουν καμία σημασία η φυλή, η ηλικία, το φύλο, η σεξουαλική προτίμηση, ο τόπος καταγωγής, η θρησκεία, το σχολείο, το ύψος, το βάρος, η φυσική εμφάνιση, ο εξοπλισμός, η «παλαιότητά» σας σε σχέση με τον ζαπατισμό ούτε... αν φοράτε ή όχι παπούτσια.

Α, ναι, ακόμη κάτι, μην φέρετε τα παπούτσιά σας με τα μυτερά τακούνια, ναι εντάξει, σας πηγαίνουν πολύ, αλλά θα τα σπάσετε μόλις κάνετε τα πρώτα σας βήματα προς τα εκεί που είναι...

Ο χώρος και το πρόγραμμα του σχολείου

Σύμφωνα με εμάς τους άντρες και τις γυναίκες Ζαπατίστας, ο τόπος της διδασκαλίας και της μάθησης, το σχολείο με μια λέξη, είναι η συλλογικότητα. Δηλαδή, η κοινότητα. Και οι δάσκαλοι και δασκάλες, οι μαθητές και μαθήτριες, είναι εκείνοι κι εκείνες που αποτελούν τη συλλογικότητα. Όλες και όλοι. Έτσι, δεν υπάρχει ένας δάσκαλος ή μία δασκάλα, αλλά υπάρχει μια συλλογικότητα που διδάσκει, δείχνει, διαμορφώνει, και μέσα και μαζί με αυτήν ο άνθρωπος μαθαίνει και, με τη σειρά του, διδάσκει.

Έτσι, όταν παρακολουθήσετε την πρώτη μέρα στην τάξη σε μια κοινότητα (αυτό θα είναι διαφορετικό αν χρησιμοποιήσετε τους άλλους τρόπους συμμετοχής), μην περιμένετε να συναντήσετε το παραδοσιακό μοντέλο σχολείου. Αυτό που έχουμε ετοιμάσει για εσάς, η «τάξη» ή η «αίθουσα διδασκαλίας» δεν είναι ένας κλειστός χώρος με μαυροπίνακα και έναν καθηγητή ή μία καθηγήτρια μπροστά του, που μεταδίδει τη γνώση στους μαθητές, τους αξιολογεί και τους τιμωρεί (δηλαδή, τους ταξινομεί: καλοί και κακοί μαθητές), αλλά ο ανοιχτός χώρος μιας κοινότητας. Και δεν είναι κοινότητα μιας σέχτας (ζουν εδώ Ζαπατίστας και μη Ζαπατίστας, σε ορισμένες περιπτώσεις και αντι-Ζαπατίστας), ούτε ηγεμονική ούτε ομοιογενής ούτε κλειστή (όλο το χρόνο την επισκέπτονται άνθρωποι από διαφορετικές γεωγραφίες και ημερολόγια) ούτε δογματική (εδώ μαθαίνουμε *και* από τους άλλους και τις άλλες).

Γι᾽ αυτό, δεν πρόκειται να έρθετε σ᾽ ένα σχολείο με κανονικό ωράριο. Στο σχολείο θα είστε κάθε ώρα και κάθε μέρα κατά τη διάρκεια της διαμονής σας. Το πιο σημαντικό μέρος της παρουσίας σας στο ζαπατιστικό μικρό σχολείο είναι η συμβίωσή σας με την οικογένεια που θα σας φιλοξενήσει. Μ᾽ αυτήν θα πηγαίνετε για καυσόξυλα, στα χωράφια με το καλαμπόκι, στο ρυάκι-ποτάμι-πηγή, μ᾽ αυτήν θα μαγειρεύετε και θα τρώτε (φυσικά, θα τρώτε ό,τι δεν σας βλάπτει ή ό,τι υποδεικνύει η πεποίθησή σας, για παράδειγμα, αν είστε χορτοφάγος ή βέγκαν, δεν θα σας δώσουν κρέας, αλλά προειδοποιήστε από πριν, γιατί οι σύντροφοι και οι συντρόφισσες, όταν χαίρονται με μια επίσκεψη, συχνά μαγειρεύουν κοτόπουλο ή χοιρινό, και η κοινότητα ή ο αυτόνομος δήμος ή το συμβούλιο καλής διακυβέρνησης μπορεί να πάρει κάποιο ζώο από το συλλογικό κοπάδι του και να φτιάξει ζωμό για όλους και όλες), μ᾽ αυτήν θα ξεκουράζεστε και, πάνω απ᾽ όλα, μ᾽ αυτήν θα κουράζεστε.

Με άλλα λόγια, όπως λένε, εκείνες τις μέρες θα είστε μέρος μιας οικογένειας ιθαγενών Ζαπατίστας.

Και γι' αυτό ακριβώς δεν δεχόμαστε να έρθει κάποιος με τη σκηνή ή το τροχόσπιτό του. Αυτός είναι ο λόγος που υπάρχει περιορισμός στις διαθέσιμες θέσεις. Επειδή σε αυτή τη γη μπορεί να χωράνε πολλοί/ές, αλλά στις καλύβες των Ζαπατίστας χωράνε μόνο μερικοί/ές. Αν θέλετε να κατασκηνώσετε, να ζήσετε στη φύση και τα βουκολικά ισοδύναμά της, εντάξει, αλλά όχι εδώ σ' αυτές τις ημερομηνίες.

Επομένως, δεν θα συμβιώνετε με την παρέα, την ομάδα, τη συλλογικότητά σας. Ούτε με άλλους κατοίκους των πόλεων. Αν έρθετε με την οικογένεια, το άλλο σας μισό ή ολόκληρο, ναι, θα είστε μαζί, αν θέλετε, αλλά τίποτα περισσότερο. Τίποτα του τύπου «*εμείς που ήρθαμε από το τάδε μέρος θα είμαστε μαζί για να κάνουμε βαβούρα ή να μιλάμε ή να τραγουδάμε στο φως της φωτιάς ή οτιδήποτε άλλο*». Αυτό μπορείτε να το κάνετε στις γεωγραφίες σας και σε άλλα ημερολόγια. Εδώ έρχεστε (εσείς και η οικογένειά σας, το άλλο σας μισό ή ολόκληρο) για να συμμετάσχετε στην καθημερινή ζωή και τη γνώση του ιθαγενούς λαού των Ζαπατίστας και, φυσικά, και των ιθαγενών που δεν είναι Ζαπατίστας.

Ο ζαπατιστικός λαός είναι λαός που δεν έχει μόνο την ιδιαιτερότητα ότι αψήφησε τον ισχυρό ή διατήρησε την εξέγερση και την αντίσταση για 20 χρόνια. Επίσης, και πάνω απ' όλα, κατάφερε να χτίσει (σε αυτές τις συνθήκες που εσείς θα γνωρίσετε από πρώτο χέρι) τον ζαπατιστικό ιθαγενή ορισμό της ελευθερίας: να κυβερνάμε και να αυτοκυβερνώμαστε, σύμφωνα με τους τρόπους μας, στη γεωγραφία μας και σε αυτό το ημερολόγιο.

Ναι, αυτό το «στη γεωγραφία μας και σε αυτό το ημερολόγιο» υπογραμμίζει μια σημαντική απόσταση σε σχέση με άλλα προγράμματα. Όχι μόνο προειδοποιεί ότι δεν είναι ένα πρότυπο προς μίμηση (για εμάς κάποια πράγματα είχαν αποτέλεσμα, άλλα όχι), ένα νέο ευαγγέλιο ή μια μόδα κατάλληλη για εξαγωγή. Αλλά δηλώνει επίσης ότι δεν είναι ένα «εγχειρίδιο οικοδόμησης της ελευθερίας». Ούτε καν για το σύνολο των αυτόχθονων λαών του Μεξικού, πόσο μάλλον για τους λαούς που αγωνίζονται σε όλες τις γωνιές του κόσμου.

Επιπλέον, προσοχή, ορίζουμε έναν συγκεκριμένο χρόνο. Αυτό που εσείς θα δείτε, ισχύει σε εμάς τώρα. Νέες γενιές θα δημιουργήσουν τους δικούς τους δρόμους, με τους δικούς τους τρόπους και χρόνους. Μια έννοια της ελευθερίας δεν κληροδοτεί τη δουλεία στον εαυτό της.

Γιατί αυτό είναι η ελευθερία για εμάς: να ασκούμε το δικαίωμα να οικοδομούμε μόνοι μας ένα μέλλον, χωρίς να μας διοικεί κανείς ή να μας λέει τι να κάνουμε και τι όχι. Με άλλα λόγια: το δικαίωμά μας να πέφτουμε και να σηκωνόμαστε μόνοι μας. Και ξέρουμε καλά ότι αυτό χτίζεται με εξέγερση

και αξιοπρέπεια, γνωρίζοντας ότι υπάρχουν άλλοι κόσμοι και άλλοι τρόποι και ότι, ακριβώς όπως εμείς χτίζουμε διαρκώς τους δικούς μας, ο καθένας χτίζει την ταυτότητά του, δηλαδή την αξιοπρέπειά του.

Στη διάρκεια της συμβίωσής σας με τις ζαπατιστικές κοινότητες, μόνο δύο φορές την εβδομάδα θα συμμετάσχετε σε μια συνάντηση με όλους τους μαθητές και όλες τις μαθήτριες στο Καρακόλ της ζώνης όπου θα βρίσκεστε. Κατά τη συνεδρίαση αυτή, η οποία θα συγκεντρώσει πολλά χρώματα και τρόπους από διαφορετικά ημερολόγια και γεωγραφίες, θα υπάρχει ένας δάσκαλος ή μία δασκάλα που θα αφιερωθεί στην προσπάθεια να απαντήσει στα ερωτήματα ή τις αμφιβολίες που θα έχουν ανακύψει από τη συμβίωσή σας. Αυτό, επειδή πιστεύουμε ότι θα είναι καλό για σας να ακούσετε τι απορίες θα έχει, για παράδειγμα, κάποιος που προέρχεται από άλλη χώρα, άλλη ήπειρο, άλλη πόλη, άλλη πραγματικότητα.

Αλλά το πιο σημαντικό του μικρού σχολείου θα το μάθετε από τον/την...

Βοτάν

Στη διάρκεια αρκετών μηνών, δεκάδες χιλιάδες οικογένειες Ζαπατίστας προετοιμάζονταν για να υποδεχθούν όσους και όσες θα έρθουν στο μικρό σχολείο της κοινότητας. Μαζί τους, χιλιάδες γυναίκες και άντρες, ιθαγενείς και Ζαπατίστας, μετατράπηκαν σ᾽ έναν *Βοτάν*, ατομικό και συλλογικό ταυτόχρονα.

Έτσι, θα πρέπει να μάθετε ποια είναι η θέση του *Βοτάν* στο μικρό σχολείο, γιατί συμβαίνει ο *Βοτάν* να είναι, όπως λένε, η ραχοκοκαλιά του μικρού σχολείου. Είναι η μέθοδος, το πρόγραμμα σπουδών, η δασκάλα, ο δάσκαλος, το σχολείο, η τάξη, ο μαυροπίνακας, το τετράδιο, το στυλό, το γραφείο με το μήλο, το διάλειμμα, το διαγώνισμα, το απολυτήριο, η τήβεννος και το καπέλο με τη φουντίτσα.

Σχετικά με το τι σημαίνει «*Βοτάν*» («*Votán*» ή «*Uotán*» ή «*Wotán*» ή «*Botán*») έχουν ειπωθεί και γραφτεί πολλά: για παράδειγμα, ότι η λέξη δεν υπάρχει στην γλώσσα των Μάγια και δεν είναι παρά μια λανθασμένη μεταφορά και μετάφραση της λέξης «Όολ Τα ᾽ααν» («*Ool Tá ᾽aan*»), η οποία είναι κάτι σαν «Η καρδιά που μιλάει», που αναφέρεται σ᾽ ένα σεισμό, ή στο βρυχηθμό του ιαγουάρου, ή στον χτύπο της καρδιάς της γης, ή στην καρδιά του ουρανού, ή στην καρδιά του νερού, ή στην καρδιά του βουνού, ή σε όλα αυτά και ακόμη περισσότερα. Αλλά όπως συμβαίνει σχεδόν με όλα όσα αφορούν τους αυτόχθονες λαούς, πρόκειται για εκδοχές επί εκδοχών

όσων επιχείρησαν να κυριαρχήσουν (μερικές φορές με τη γνώση) σ' αυτή τη γη και στους κατοίκους της. Έτσι, αν δεν ενδιαφέρεστε να εντρυφήσετε σε ερμηνείες επί ερμηνειών (που καταλήγουν να αγνοούν τους δημιουργούς), εδώ κάνουμε λόγο για την έννοια που εμείς οι Ζαπατίστας δίνουμε στον «*Βοτάν*». Και είναι κάτι σαν «*φύλακας και καρδιά του λαού*» ή «*φύλακας και καρδιά της γης*», ή «*φύλακας και καρδιά του κόσμου*».

Κάθε μαθητής ή μαθήτρια του μικρού σχολείου, ανεξάρτητα από την ηλικία, το φύλο ή τη φυλή του/της, θα έχει έναν δικό του/της *Βοτάν*, έναν ή μία φύλακα.

Δηλαδή, εκτός από την οικογένεια με την οποία θα συμβιώσετε εκείνες τις μέρες, θα έχετε έναν ή μία οδηγό που θα σας βοηθήσει να καταλάβετε τι είναι η ελευθερία σύμφωνα με εμάς τους/τις Ζαπατίστας.

Οι Φύλακες είναι άνθρωποι σαν όλους τους κοινούς ανθρώπους. Μόνο που αυτοί εξεγέρθηκαν ενάντια στον ισχυρό που τους εκμεταλλευόταν, τους περιφρονούσε, τους λεηλατούσε και τους καταπίεζε, και έδωσαν τη ζωή τους σε αυτό. Ωστόσο, ο *Βοτάν* που είμαστε δεν κηρύττει τη λατρεία του θανάτου, της δόξας ή της εξουσίας, αλλά βαδίζει μέσα από τη ζωή στον καθημερινό αγώνα για την ελευθερία.

Ο προσωπικός σας *Βοτάν*, ο/η Φύλακάς σας, θα σας αφηγηθεί την ιστορία μας, θα σας εξηγήσει ποιοι είμαστε, πού είμαστε, γιατί αγωνιζόμαστε, πώς το κάνουμε, με ποιον/α θέλουμε να το κάνουμε. Θα σας μιλήσει για τα επιτεύγματα και τα λάθη μας, θα μελετήσει μαζί σας τα βιβλία με τα κείμενα, θα λύσει όσες απορίες μπορεί (κι αν δεν μπορεί, γι' αυτό είναι η γενική συνέλευση), είναι αυτός/ή που θα σας μιλάει στα ισπανικά (η οικογένεια με την οποία θα συμβιώσετε θα σας μιλάει πάντα στη μητρική της γλώσσα), θα μεταφράζει αυτό που λέει η οικογένεια, και θα μεταφράζει στην οικογένεια ό,τι θέλετε εσείς να πείτε ή να μάθετε, θα περπατάει μαζί σας, θα πηγαίνει μαζί σας στο χωράφι με το καλαμπόκι ή για ξύλα ή για νερό, θα μαγειρεύει μαζί σας, θα τρώει μαζί σας, θα τραγουδάει και θα χορεύει μαζί σας, θα κοιμάται κοντά σας, θα σας συνοδεύει όταν πηγαίνετε στην τουαλέτα, θα σας λέει ποια ζωύφια να αποφεύγετε, θα βλέπει αν παίρνετε τα φάρμακά σας, με λίγα λόγια: θα σας διδάσκει και θα σας φροντίζει.

Μπορείτε να τον ρωτήσετε ό,τι θέλετε: αν είμαστε πράγματι δημιούργημα του Σαλίνας, αν ο Σουπ Μάρκος είναι νεκρός ή μαυρίζει στις ευρωπαϊκές παραλίες, αν ο Σουμπ Μόι θα έρθει, αν ο κόσμος είναι στρογγυλός, αν πιστεύει στις εκλογές, αν υποστηρίζει τους *Χαγουάρες*, και τα λοιπά, και τα λοιπά, και τα λοιπά. Σε αντίθεση με άλλους δασκάλους και άλλες δασκάλες, ο ή η φύλακας, αν δεν γνωρίζει την απάντηση, θα σας πει: «δεν ξέρω».

Ο/η *Βοτάν* σας θα είναι επίσης η ταυτόχρονη μετάφρασή σας που δεν χρειάζεται μπαταρίες. Γιατί εδώ, όσο είναι δυνατόν, θα σας μιλάνε πάντα στη μητρική τους γλώσσα. Μόνο ο ή η φύλακάς σας θα μπορεί να σας μιλήσει στα ισπανικά. Έτσι θα διαπιστώσετε τι συμβαίνει όταν ένας ιθαγενής προσπαθεί να μιλήσει στην κυρίαρχη γλώσσα. Η βασική διαφορά είναι ότι εσείς εδώ δεν θα αντιμετωπιστείτε με περιφρόνηση και χλεύη επειδή δεν καταλαβαίνετε τι σας λένε ή έχετε άσχημη προφορά. Θα υπάρχουν χαμόγελα, ναι, αλλά συμπάθειας για την προσπάθειά σας να κατανοήσετε και να γίνετε κατανοητοί. Και, προσέξτε, ο/η *Βοτάν* σας δεν θα σας μεταφράζει μόνο λόγια, αλλά και χρώματα, γεύσεις, ήχους, κόσμους ολόκληρους, δηλαδή, έναν πολιτισμό.

Στη συνάντηση όπου θα συμμετέχετε μαζί με τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριες της ζώνης σας, δεν θα μπορείτε να κάνετε απευθείας ερώτηση στη δασκάλα ή τον δάσκαλο, αλλά θα πρέπει να την κάνετε στον/στην φύλακά σας, και αυτός/αυτή θα την μεταφράσει στον δάσκαλο, ο οποίος θα απαντήσει στη μητρική του γλώσσα, και ο φύλακας θα μεταφράσει για σας. Φυσικά, εσείς θα μείνετε με την απορία αν η ερώτησή σας μεταφράστηκε σωστά και αν η απάντηση που λάβατε είναι αυτή που έδωσε ο δάσκαλος. Αλλά, δεν λένε πως είναι δίκαιο το γεγονός ότι ένας ιθαγενής πρέπει να εμφανίζεται με μεταφραστή ενώπιον των κυβερνητικών αρχών; Άραγε στα δικαστήρια μεταφράζονται πολιτισμοί; Έτσι, θα καταλάβετε ότι αυτό που αποκαλούν «νομική ισότητα» είναι μία ακόμη απάτη της δικαιοσύνης στον κόσμο μας. Πού είναι η νομική ισότητα αν η μετάφραση λέξεων όπως «ελευθερία», «δημοκρατία», «δικαιοσύνη» γίνεται με τα ίδια λόγια εκείνων που θέλουν να μας υποδουλώσουν, να μας λεηλατήσουν, να μας εξαφανίσουν; Πού είναι η ισότητα αν το κατηγορητήριο, η δίκη και η καταδίκη προέρχονται από ένα νομικό σύστημα που, εκτός από διεφθαρμένο, είναι και υποταγμένο στη γλώσσα του Αφεντικού; Πού είναι η δικαιοσύνη αν το σύστημα που δικάζει βασίζεται στην παραδοχή της πολιτισμικής αποστέρησης;

Γι' αυτό, το σχολείο. Γι' αυτό, ο *Βοτάν*. Επειδή...

Ο αυτός-είμαστε

Ο *Βοτάν* σας είναι μια μεγάλη συλλογικότητα συγκεντρωμένη σε ένα πρόσωπο. Αυτός ή αυτή δεν μιλάει ούτε ακούει ως άτομο. Κάθε *Βοτάν* είμαστε όλες και όλοι εμείς οι Ζαπατίστας.

Πριν από μερικές εβδομάδες, οι υποδιοικητές Μάρκος και Μοϊσές ανα-

θέσαμε το καθήκον του/της εκπροσώπου του EZLN σε χιλιάδες ιθαγενείς άντρες και γυναίκες Ζαπατίστας για τις μέρες του μικρού σχολείου. Κατά τη διάρκεια αυτών των ημερών του Αυγούστου (κι έπειτα του επόμενου Δεκεμβρίου και Ιανουαρίου), με τη φωνή τους θα μιλάει όλος ο EZLN, με τα αυτιά τους θα ακούει, και στην καρδιά τους θα πάλλεται το μεγάλο εμείς που είμαστε.

Έτσι, τις μέρες του μικρού σχολείου, εσείς θα έχετε για δάσκαλο ή δασκάλα τίποτα περισσότερο και τίποτα λιγότερο από την υπέρτατη αρχή των Ζαπατίστας, τον/την ανώτατο/η αρχηγό του Ζαπατιστικού Στρατού για την Εθνική Απελευθέρωση: τον/την *Βοτάν*.

Και ο/η *Βοτάν* θα έχει επίσης την ευθύνη για...

Τα παιδιά

Αν ο μαθητής ή η μαθήτρια είναι ανήλικος/η (12 χρόνων ή λιγότερο), ένας/μία φύλακας για κάθε παιδί θα συνοδεύει τη μητέρα και/ή τον πατέρα όλη την ώρα, θα τον/την βοηθάει να το προσέχει, να μην αρρωστήσει, να παίρνει τα φάρμακά του, να παίζει, να μαθαίνει, να είναι χαρούμενο. Αν ξέρει ήδη να διαβάζει, θα μελετάει μαζί με το παιδί το βιβλίο μας, θα του αφηγείται ιστορίες για το πώς ζούσαν τα παιδιά των ιθαγενών πριν από την εξέγερση και πώς ζουν τώρα, θα του λέει τρομερές και φοβερές ιστορίες, παραμύθια, ανέκδοτα, θα του τραγουδάει το «αυτή με τον χρωματιστό κότσο». Και όταν το παιδί θα φέρεται άσχημα, θα του λέει να μην το κάνει, γιατί αν συνεχίσει, δεν θα έρθει ο Σουπ Μάρκος με τη μεγάλη τσάντα με τα μπισκότα και δεν πρόκειται να του δώσει ούτε ένα, ακόμη και απ' αυτά με τα ζωάκια, και ο σπουδαίος Δον Ντουρίτο δε λα Λακαντόνα δεν θα του διηγηθεί πώς πάλεψε, αυτός μόνος του, ενάντια σε 3.141592 ξεδοντιασμένους δράκους, ούτε την υπέροχη ιστορία με τη *Φλογίτσα και τον Γατόσκυλο* που, όπως μου λένε, κάνει σκόνη τον *Άϊρον Μαν*, τον *Μπάτμαν*, τους *Εκδικητές*, τον *Άνθρωπο-Αράχνη*, τον *Χ-Μαν*, τον *Γούλβεριν* και ό,τι άλλο κυκλοφορεί.

Όλα τα παιδιά, με τα μέλη της οικογένειας που τα συνοδεύουν, θα μείνουν στην πλησιέστερη στο Σαν Κριστόμπαλ δε λας Κάσας περιοχή, με τις καλύτερες συνθήκες που μπορούμε να προσφέρουμε. Θα έχουν ετοιμαστεί ειδικοί χώροι γι' αυτά, για να μείνουν μαζί με τη μητέρα ή τον πατέρα τους, για να μην κρυώνουν πολύ ούτε να μουσκέψουν, αν βρέξει. Θα υπάρχουν επίσης σύντροφοι και συντρόφισσες που γνωρίζουν από θέματα υγείας και παροχής πρώτων βοηθειών. Και για οποιαδήποτε έκτακτη ανάγκη, 24

ώρες τη μέρα θα είναι διαθέσιμα δύο ασθενοφόρα και δύο οχήματα για τη μεταφορά του παιδιού στην πόλη, αν απαιτείται γιατρός ή χρειάζονται φάρμακα. Εάν είναι απαραίτητο να επιστρέψει η οικογένεια στην ιδιαίτερη γεωγραφία της πριν τελειώσει η σχολική περίοδος, έχουμε ένα μικρό οικονομικό ταμείο για να την βοηθήσουμε με τα εισιτήρια, ή τη βενζίνη.

Συνοψίζοντας: τα παιδιά θα έχουν ειδική μεταχείριση. Αλλά ούτε αυτά ούτε οι ενήλικες θα γλιτώσουν από την...

Αξιολόγηση

Είναι ό,τι πιο δύσκολο μπορείτε να φανταστείτε. Δεν θα συνίσταται σ᾽ ένα διαγώνισμα, μια διατριβή ή ένα ερωτηματολόγιο πολλαπλών επιλογών. Δεν θα υπάρχει μια επιτροπή, ή μια σύνοδος πανεπιστημιακών.

Η αξιολόγηση θα είναι η πραγματικότητά σας, στο ημερολόγιο και τη γεωγραφία σας, και σύνοδός της θα είναι... ένας καθρέφτης.

Εκεί θα δείτε αν μπορείτε να απαντήσετε στη μοναδική ερώτηση του τελικού διαγωνίσματος: *Τι είναι η ελευθερία σύμφωνα με εσάς;*

Αυτά. Χαιρετισμούς και πιστέψτε με, σας το λέω από προσωπική εμπειρία, αυτό που μαθαίνει κανείς περισσότερο εδώ είναι να ρωτάει. Και αξίζει τον κόπο.

Από τα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού

Σουπ Μάρκος

ΑΣΧΗΜΑ ΚΑΙ ΟΧΙ ΚΑΙ ΤΟΣΟ ΑΣΧΗΜΑ ΝΕΑ

Νοέμβριος 2013

Στους μαθητές και τις μαθήτριες που παρακολούθησαν ή θέλουν να παρακολουθήσουν το πρώτο επίπεδο στο μάθημα του Ζαπατιστικού Μικρού Σχολείου:
Σε όποιον/α αφορά:
Σύντροφοι, συντρόφισσες, συντροφόισσες

Λοιπόν, ως συνήθως, εμένα όρισαν για να σας μεταφέρω τα άσχημα νέα. Έτσι, έχουμε τα εξής:

ΠΡΩΤΟ. Οι λογαριασμοί (κι εδώ σας συμβουλεύω να ελέγξετε καλά τις προσθέσεις, τις αφαιρέσεις και τις διαιρέσεις γιατί τα μαθηματικά δεν είναι το δυνατό μου σημείο. Θέλω να πω, *ούτε* αυτό είναι το δυνατό μου σημείο):

Α) Έξοδα του πρώτου επιπέδου τον Αύγουστο του 2013 για 1.281 μαθητές/μαθήτριες:

– Υποστηρικτικό υλικό (4 βιβλία και 2 DVD) για 1.281 μαθητές/μαθήτριες: 100.000 (εκατό χιλιάδες μεξικανικά πέσος).

– Μεταφορά και σίτιση για 1.281 μαθητές/μαθήτριες από το CIDECI-Unitierra [*Ιθαγενικό Κέντρο Πλήρους Κατάρτισης - Πανεπιστήμιο της Γης*] στις κοινότητες όπου παρακολούθησαν το μάθημα και επιστροφή: 339.778,27 (τριακόσιες τριάντα εννέα χιλιάδες, επτακόσια εβδομήντα οκτώ πέσος και είκοσι επτά λεπτά), που κατανέμονται με τον ακόλουθο τρόπο:

Έξοδα για κάθε ζώνη για να μεταφέρει με οχήματα μαθητές/μαθήτριες από το CIDECI σε κάθε κοινότητα και να τους/τις επιστρέψει πίσω στο CIDECI, καθώς και σίτιση για τα παιδιά που συνόδευαν.

Ρεαλιδάδ	64.126,00
Οβεντίκ	46.794,00
Γκαρούτσα	122.184,77
Μορέλια	36.227,50
Ρομπέρτο Μπάριος	70.446,00
Σύνολο	339.778,27

Σημείωση: Ναι, αυτό το «77 λεπτά» τράβηξε και τη δική μου προσοχή, αλλά αυτό το λογαριασμό μου έδωσαν. Που σημαίνει, εμείς εδώ γύρω δεν είμαστε της στρογγυλοποίησης.

– Μεταφορά 200 φυλάκων, αντρών και γυναικών, στο CIDECI, όπου παρέδωσαν το μάθημα, και επιστροφή: 40.000 (σαράντα χιλιάδες πέσος). Η διατροφή τους καλύφθηκε από τους συντρόφους και τις συντρόφισσες του CIDECI. Ευχαριστούμε τον Δρ. Ρεμούνδο και όλους/ες τους συντρόφους και τις συντρόφισσες, ιδιαίτερα όσους/ες ήταν στην κουζίνα (προσοχή: μου χρωστάτε ακόμη τις *ταμάλες*).

Συνολικές δαπάνες των ζαπατιστικών κοινοτήτων για το πρώτο επίπεδο στο μάθημα, τον Αύγουστο του 2013 για 1.281 μαθητές/μαθήτριες: 479.778,27 (τετρακόσιες εβδομήντα εννέα χιλιάδες, επτακόσια εβδομήντα οχτώ πέσος και είκοσι επτά λεπτά).

Μέση δαπάνη ανά μαθητή/μαθήτρια: 374,53 (τριακόσια εβδομήντα τέσσερα μεξικανικά πέσος και πενήντα τρία λεπτά).

Β) Έσοδα του Ζαπατιστικού Μικρού Σχολείου:

Εισφορά εγγραφών (από το κουτί για δωρεές που ήταν στο CIDECI): 409.955 (τετρακόσιες εννέα χιλιάδες, εννιακόσια πενήντα πέντε μεξικανικά πέσος).

Εθνικό νόμισμα: 391.721

Δολάρια: 1.160

Ευρώ: 175

Έσοδα από την εισφορά εγγραφής κατά μέσο όρο ανά μαθητή/μαθήτρια: 320,02 (τριακόσια είκοσι πέσος και δύο λεπτά).

ΔΕΥΤΕΡΟ. Περίληψη και συνέπειες:

Κατά μέσο όρο, τα υπόλοιπα 54,51 (πενήντα τέσσερα μεξικανικά πέσος και πενήντα ένα λεπτά) ανά μαθητή/μαθήτρια καλύφθηκαν από δωρεές αλληλεγγύης. Δηλαδή, κάποιοι μαθητές κάλυψαν κάποιους άλλους.

Με άλλα λόγια, όπως λένε, ο λογαριασμός δεν βγαίνει σύντροφοι. Χάρη σε ορισμένους/ες μαθητές/μαθήτριες που έδωσαν περισσότερα από τα απαιτούμενα εκατό πέσος (μερικοί/ές δεν έδωσαν τίποτα) και στις δωρεές από γενναιόδωρους ανθρώπους, μόλις και μετά βίας μπορέσαμε να τα φέρουμε βόλτα.

Σε όσους/ες έδωσαν παραπάνω και έκαναν αυτές τις εξαιρετικές δω-

ρεές, τους/τις ευχαριστούμε μέσα από την καρδιά μας. Και επίσης, πρέπει να ευχαριστήσουμε κι εκείνους/ες που δεν έδωσαν το σύνολο των εκατό πέσος ή δεν έδωσαν απολύτως τίποτα.

Γνωρίζουμε όμως καλά ότι αυτό είναι δύσκολο να επαναληφθεί, να πληρώνουν δηλαδή κάποιοι/ες από όσους/ες συμμετέχουν στο μάθημα για άλλους/ες, κι έτσι έχουμε να αντιμετωπίσουμε τις ακόλουθες επιλογές:

α) Να κλείσουμε το μικρό σχολείο.

β) Να μειώσουμε το ποσοστό των μαθητών που μπορούμε να καλύψουμε εμείς οι Ζαπατίστας. Ο εξεγερμένος υποδιοικητής Μοϊσές μου λέει ότι θα είναι περίπου 100 ανά Καρακόλ, 500 στο σύνολο.

γ) Να αυξήσουμε το κόστος και να το κάνουμε υποχρεωτικό.

Πιστεύουμε ότι δεν πρέπει να κλείσουμε το μικρό σχολείο, γιατί αυτό μας επέτρεψε να γνωρίσουμε άλλους ανθρώπους και να μας γνωρίσουν και αυτοί, άνθρωποι που προηγουμένως δεν γνωρίζαμε ούτε μας γνώριζαν.

Πιστεύουμε ότι αν μειώσουμε το ποσοστό των μαθητών, πολλοί/ές πρόκειται να στενοχωρηθούν ή να εξοργιστούν, επειδή έχουν ήδη προετοιμαστεί για να συμμετάσχουν, και τι θα γίνει αν μείνουν εκτός; Ιδιαίτερα τώρα που ήδη ξέρουν ότι η ουσία του μαθήματος είναι στις κοινότητες και στους/ις φύλακες. Κι έτσι, καθώς σε μένα θα έπεφτε ο κλήρος να μεταφέρω την είδηση, θα με περιέλουζαν με διάφορες κατάρες.

Άρα δεν μένει παρά να σας ζητήσουμε να πληρώσετε τα έξοδα της μεταφοράς και της σίτισής σας. Γνωρίζουμε ότι αυτό, εκτός του ότι πρόκειται να ενοχλήσει ορισμένους και ορισμένες, μπορεί επίσης να αφήσει εκτός αρκετούς και αρκετές άλλους και άλλες. Γι' αυτό σας ενημερώνουμε εγκαίρως, για να δείτε πώς μπορείτε να συμπληρώσετε τη συνδρομή σας και/ή τη συνδρομή των συντρόφων και των συντοφισσών σας που θέλουν και μπορούν να συμμετάσχουν, αλλά δεν μπορούν να συγκεντρώσουν το ποσό.

Το κόστος θα είναι τώρα 380 (τριακόσια ογδόντα μεξικανικά πέσος) ανά μαθητή/μαθήτρια και θα πρέπει να καταβληθεί τη στιγμή της εγγραφής στο CIDECI τις προκαθορισμένες μέρες. Αν επιπλέον θέλετε να φέρετε ένα κιλό φασόλια και ένα ρύζι, θα το εκτιμούσαμε.

Σας παρακαλούμε, σας ζητούμε, σας ικετεύουμε, σας εκλιπαρούμε να διευκρινίσετε ποιοι/ες θα έρθουν μαζί σας, πόσοι/ες θα είστε και τις ηλικίες σας, γιατί παίρνουμε μηνύματα που λένε «έρχομαι με τα παιδιά μου» και όταν φτάνουν, είναι σαν το κάστινγκ για το «*The Walking Dead*». Όλοι/

ες όσοι/ες συμμετάσχετε, πρέπει να εγγραφείτε από πριν, είτε είστε παιδιά είτε ενήλικες είτε ηλικιωμένοι είτε ζωντανοί νεκροί.

Επίσης διευκρινίστε τις ημερομηνίες που θα έρθετε. Υπάρχουν δύο ημερομηνίες τώρα, μία στα τέλη Δεκεμβρίου και μία άλλη στις αρχές Ιανουαρίου. Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε σε ποια θα εγγραφείτε, επειδή, όπως ήδη γνωρίζετε, υπάρχει μια οικογένεια ιθαγενών που προετοιμάζεται για να σας φιλοξενήσει και να σας φροντίσει, ένας ή μία «φύλακας» που προετοιμάζεται για να σας καθοδηγήσει, ένας ή μία οδηγός που ετοιμάζει το όχημά του/της για να σας μεταφέρει, ένα ολόκληρο χωριό για να σας υποδεχθεί. Και διευκρινίστε ακόμη αν θα έρθετε σε μια κοινότητα ή θα παρακολουθήσετε το μάθημα στο CIDECI, στο Σαν Κριστόμπαλ δε λας Κάσας, στην Τσιάπας.

Α! και να έρθετε για να ακούσετε και να μάθετε, γιατί κάποιοι/ες ήρθαν για να κάνουν διαλέξεις περί φεμινισμού, χορτοφαγίας, μαρξισμού και άλλων «ισμών». Και τώρα έχουν δυσαρεστηθεί επειδή εμείς οι Ζαπατίστας δεν υπακούσαμε σε αυτά που ήρθαν να μας διδάξουν: ότι πρέπει να αλλάξουμε τον επαναστατικό νόμο για τις γυναίκες κατά πώς θέλουν αυτές που το λένε και όχι όπως το έχουν αποφασίσει οι γυναίκες Ζαπατίστας, ότι δεν κατανοούμε τα οφέλη της μαριχουάνας, ότι δεν πρέπει να φτιάχνουμε τα σπίτια με τσιμέντο γιατί είναι καλύτερα με λάσπη και άχυρο, ότι δεν πρέπει να φοράμε παπούτσια γιατί περπατώντας ξυπόλητοι είμαστε σε καλύτερη επαφή με τη Μητέρα Γη. Τελικά, ότι πρέπει να υπακούμε σε ό,τι μας διατάζουν όσοι/ες έρχονται... δηλαδή, να μην είμαστε Ζαπατίστας.

Ειδικές περιπτώσεις: *Οι αναρχικοί/ές*

Με δεδομένη την εκστρατεία κατά του αναρχισμού που έχουν εξαπολύσει οι «ευαίσθητες» συνειδήσεις και η καθωσπρέπει αριστερά, από κοινού με την ιερή σταυροφορία της προπατορικής δεξιάς, προκειμένου να κατηγορήσουν τους νέους και παλαιούς αναρχικούς που αμφισβητούν το σύστημα (λες και ο αναρχισμός θα μπορούσε να είχε άλλη επιλογή), περιλαμβανομένης της διάλυσης των παρεμβάσεών τους (αυτό με το κλείσιμο των φώτων ήταν για να μη δούμε τους/τις αναρχικούς/ές;), και την παραληρηματική κατάληξη με χαρακτηρισμούς όπως «αναρχο-γεράκια», «αναρχο-προβοκάτορες», «αναρχο-τραμπούκοι», «αναρχο-κ.λπ.» (κάπου διάβασα τον χαρακτηρισμό «αναρχο-αναρχικός», δεν είναι υπέροχος;), οι άντρες και οι γυναίκες Ζαπατίστας δεν μπορούμε να αγνοήσουμε το κλίμα

υστερίας που τόσο επίμονα ζητάει και απαιτεί να σεβόμαστε τις τζαμαρίες (που δεν αποκαλύπτουν, αλλά κρύβουν ακόμη περισσότερο όσα συμβαίνουν ακριβώς πίσω από τον πάγκο: δουλικές συνθήκες εργασίας, ανύπαρκτη υγιεινή, κακή ποιότητα, χαμηλή διατροφική αξία, ξέπλυμα χρήματος, φοροδιαφυγή, φυγή κεφαλαίων).

Επειδή τώρα, προφανώς, για τις απατεωνιές που δύσκολα κρύβονται πίσω από το όνομα «διαρθρωτικές αλλαγές», για τη λεηλασία της εργασίας των εκπαιδευτικών, για την πώληση σε τιμές «outlet» της εθνικής κληρονομιάς, για την κλοπή της κυβέρνησης σε βάρος των κυβερνώμενων μέσω των φόρων, για τη φορολογική ασφυξία –που ευνοεί μόνο τα μεγάλα μονοπώλια–, για όλα αυτά ευθύνονται οι αναρχικοί/ές.

Για το γεγονός ότι οι «ευπρεπείς» άνθρωποι δεν κατεβαίνουν πλέον στους δρόμους για να διαμαρτυρηθούν («*Μα τότε τι είναι όλες αυτές οι πορείες, οι καταλήψεις, οι αποκλεισμοί, τα γκράφιτι, τα φυλλάδια…;*» «*Ναι, εντάξει, αλλά αυτοί είναι δάσκαλοι/ες - οδηγοί λεωφορείων - πλανόδιοι μικροπωλητές - φοιτητές - δηλαδή - άξεστοι - και - άξεστες - από - την - επαρχία, εγώ μιλάω για - τον - καλό - τον - πραγματικά - καλό - κόσμο - από - την - Πόλη - του - Μεξικού*». «*Α, η μυθική μεσαία τάξη, η τόσο κολακευμένη και ταυτόχρονα τόσο περιφρονημένη και εξαπατημένη από το σύνολο των μέσων ενημέρωσης και του πολιτικού φάσματος*»), για το γεγονός ότι η θεσμική αριστερά επίσης διαλύει χώρους αμφισβήτησης, το γεγονός ότι ο «μοναδικός αντίπαλος του καθεστώτος»[1] επισκιάστηκε ξανά και ξανά από τους «χωρίς όνομα», το γεγονός ότι η προηλειμμένη απόφαση ονομάζεται πλέον «διάλογος και διαπραγμάτευση»,[2] το γεγονός της δολοφονίας μεταναστών, γυναικών, νέων, εργαζομένων, παιδιών, για όλα αυτά ευθύνονται οι αναρχικοί/ές.

Για αυτούς και αυτές που αγωνίζονται ως αναρχικοί και αναρχικές και διεκδικούν το Α σε κύκλο, μια σημαία χωρίς έθνος και σύνορα, και αποτελούν μέρος της «Έκτης» –όταν όμως δίνουν πραγματικές μάχες και δεν ακολουθούν απλώς κάποια περιστασιακή μόδα–, έχουμε, εκτός από μια συντροφική αγκαλιά, και ένα ειδικό αίτημα:

---

1. Αναφέρεται στον Μανουέλ Λόπες Ομπραδόρ, πρώην δήμαρχο της Πόλης του Μεξικού και πρώην προεδρικό υποψήφιο του PRD (Κόμμα Δημοκρατικής Επανάστασης), ο οποίος σήμερα είναι επικεφαλής του MORENA (Κίνημα Εθνικής Αναγέννησης).

2. Η «προηλειμμένη απόφαση» αναφέρεται στην εκλογή του υποψηφίου του PRI (Θεσμικό Επαναστατικό Κόμμα) Ενρίκε Πένια Νιέτο ως προέδρου του Μεξικού το 2012, η οποία καταγγέλθηκε ευρέως ως νοθεία. Ο «διάλογος και η διαπραγμάτευση» αναφέρεται στην πρωτοβουλία του Νιέτο για ένα «σύμφωνο» μεταξύ των τριών μεγαλύτερων κομμάτων του Μεξικού (PRI, PAN, PRD), που αφορά το τελευταίο κύμα ιδιωτικοποιήσεων.

Σύντροφοι και συντρόφισσες αναρχικοί και αναρχικές: εμείς οι άντρες και οι γυναίκες Ζαπατίστας δεν πρόκειται να κατηγορήσουμε εσάς για τις ελλείψεις μας (περιλαμβανομένης της έλλειψης φαντασίας) ούτε να σας καταστήσουμε υπεύθυνους/ες για τα λάθη μας ούτε, πολύ περισσότερο, να σας καταδιώξουμε γι᾽ αυτό που είστε. Πράγματι, θα πρέπει να σας μεταφέρω ότι διάφοροι προσκεκλημένοι στο μάθημα του Αυγούστου ακύρωσαν τη συμμετοχή τους επειδή, όπως είπαν, δεν μπορούσαν να μοιραστούν την τάξη με «*νεαρούς αναρχικούς, κουρελήδες, πανκς, γεμάτους με πίρσινγκ και τατουάζ*», ότι περίμεναν (αυτοί που δεν είναι νέοι ούτε αναρχικοί ούτε κουρελήδες ούτε πανκς ούτε γεμάτοι με πίρσινγκ και τατουάζ) μια συγγνώμη και μια εκκαθάριση της λίστας εγγραφών. Συνεχίζουν να περιμένουν μάταια.

Αυτό που θέλουμε να σας ζητήσουμε είναι, κατά τη στιγμή της εγγραφής, να καταθέσετε ένα κείμενο, το πολύ μία σελίδα σε μέγεθος, όπου θα απαντάτε στις επικρίσεις και τις κατηγορίες που έχουν εξαπολύσει εναντίον σας στα πληρωμένα μέσα ενημέρωσης. Αυτό το κείμενο θα δημοσιευθεί σε μια ειδική ενότητα της ιστοσελίδας μας (enlacezapatista.ezln.org.mx) και σε ένα περιοδικό-φανζίν-ή-όπως-αλλιώς-λέγεται που θα κυκλοφορήσει σύντομα στον παγκοσμίως παγκόσμιο κόσμο, το οποίο θα διευθύνεται και θα γράφεται από ιθαγενείς Ζαπατίστας. Θα είναι μεγάλη τιμή για μας να βρίσκεται ο λόγος σας δίπλα στον δικό μας στο πρώτο τεύχος.[3]

Ε;

Ναι, ναι, ακόμη και μία σελίδα με μία λέξη μόνο που θα καλύπτει όλο το χώρο είναι αρκετή: κάτι σαν «ΨΕΥΤΕΣ». Ή κάτι πιο εκτενές όπως «Θα σας εξηγούσα τι είναι ο αναρχισμός αν πίστευα ότι μπορείτε να καταλάβετε» ή «Ο αναρχισμός είναι ακατανόητος για τους νάνους της σκέψης» ή «Οι πραγματικές αλλαγές εμφανίζονται πρώτα στο αστυνομικό δελτίο» ή «Γαμιέται η αστυνομία της σκέψης» ή το ακόλουθο απόσπασμα από το βιβλίο *Golpes y Contragolpes* του Μιγκέλ Αμορός: «Όλος ο κόσμος θα έπρεπε να γνωρίζει ότι το μαύρο μπλοκ δεν είναι μια οργάνωση αλλά μια τακτική οδομαχίας παρόμοια με τον "κάλε μπορόκα"[4] την οποία ένας αστερισμός

3. Από το περιοδικό αυτό, με τίτλο «Rebeldia Zapatista» (Ζαπατιστική Εξέγερση), έχουν ήδη κυκλοφορήσει δύο τεύχη. Ένα τον Φεβρουάριο του 2014, όπου, εκτός από τον λόγο των αντρών και γυναικών-βάσεων στήριξης, υπάρχουν κείμενα ατόμων και συλλογικοτήτων του αναρχικού χώρου, και ένα δεύτερο, τον Απρίλιο του 2014, όπου περιλαμβάνονται κείμενα οικογενειών Ζαπατίστας, δασκάλων, «φυλάκων», καθώς και μαθητών/μαθητριών του μικρού σχολείου.

4. «Kale borroka» είναι στη βασκική γλώσσα οι αγώνες, οι μάχες στους δρόμους στη Χώρα των Βάσκων, μεταξύ διαδηλωτών και αστυνομίας.

από ελευθεριακές, “αυτόνομες” ή εναλλακτικές ομάδες χρησιμοποιούσε ήδη από τους αγώνες για τις καταλήψεις (squats) τη δεκαετία του ’80 σε διάφορες πόλεις της Γερμανίας». Και θα μπορούσατε να προσθέσετε κάτι σαν «αν πρόκειται να επικρίνετε κάτι, πρώτα ερευνήστε το καλά. Η καλογραμμένη άγνοια είναι σαν την καλοειπωμένη ηλιθιότητα: εξίσου άχρηστη».

Τελοσπάντων, είμαι βέβαιος ότι δεν θα σας λείψουν οι ιδέες.

ΤΡΙΤΟ. Ένα όχι και τόσο άσχημο νέο: σας θυμίζω τις ημερομηνίες και τον τρόπο για να ζητήσετε την πρόσκληση και την εγγραφή σας.

Ημερομηνία της δεύτερης περιόδου του μικρού σχολείου:

Εγγραφή 23 και 24 Δεκεμβρίου 2013.

Μαθήματα από τις 25 Δεκεμβρίου μέχρι τις 29 Δεκεμβρίου του ίδιου χρόνου. Επιστροφή στις 30 του μηνός.

Όσοι/ες θέλουν να παραμείνουν στον εορτασμό της 20ής επετείου από την εξέγερση των Ζαπατίστας, για να γιορτάσουν και να τιμήσουν την αυγή της 1ης Ιανουαρίου 1994, η γιορτή είναι στις 31 Δεκεμβρίου και την 1η Ιανουαρίου.

Ημερομηνία της τρίτης περιόδου του μικρού σχολείου:

Εγγραφή 1 και 2 Ιανουαρίου 2014.

Μαθήματα από τις 3 Ιανουαρίου μέχρι τις 7 Ιανουαρίου 2014. Επιστροφή στις 8 Ιανουαρίου 2014, ο καθένας στη δική του γωνιά στον κόσμο.

Για να ζητήσετε την πρόσκληση και την εγγραφή σας, στείλτε μήνυμα στο:

escuelitazapDicEne13_14@ezln.org.mx

ΤΕΤΑΡΤΟ. Ένα ακόμη όχι και τόσο άσχημο νέο είναι ότι εγώ επρόκειτο να αρχίσω αυτή την ενότητα με ένα πολύ διαφορετικό κείμενο, χαιρετίζοντας τους νεκρούς μας, τον Σουμπ Πέδρο, τον Τάτα Χουάν Τσάβες, την Τσάπις, τα βρέφη στο νηπιαγωγείο ABC, την αντίσταση των εκπαιδευτικών, το οποίο θα συνοδευόταν από ένα παραμύθι με τον Ντουρίτο και τον Γατόσκυλο. Αλλά επειδή μου είπαν ότι το ζήτημα με τους λογαριασμούς και την επικύρωση των ημερομηνιών ήταν επείγον, θα το κάνω κάποια άλλη στιγμή. Είναι εμφανές: το επείγον δεν αφήνει χρόνο για το σημαντικό. Έτσι, απαλλαγήκατε από το να διαβάζετε για πράγματα που δεν είναι «εξέχοντα-για-την-παρούσα-συγκυρία»... για την ώρα.

Αυτά. Χαιρετισμούς και, είτε το πιστεύετε είτε όχι, ο κόσμος είναι πιο με-

γάλος από το πιο σκανδαλοθηρικό μέσο ενημέρωσης. Αρκεί να ανοίξουμε το βήμα, το βλέμμα, τα αυτιά… και την αγκαλιά μας.

Από τα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού
Ο Σουπ Μάρκος
Θυρωρός του μικρού σχολείου
και επιφορτισμένος με τη μετάδοση άσχημων νέων
Μεξικό, Νοέμβριος 2013

ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΟ ΦΩΣ ΚΑΙ ΤΗ ΣΚΙΑ

Στη Ρεαλιδάδ, Πλανήτης Γη
Μάιος 2014

Συντρόφισσα, συντροφόισσα, σύντροφε
Καλό βράδυ, καλό απόγευμα, καλημέρα, όποια κι αν είναι η γεωγραφία, ο χρόνος ή ο τρόπος σας.

Καλό ξημέρωμα.

Θα ήθελα να ζητήσω από τις συντρόφισσες, τους συντρόφους και τις συντροφόισσες της Έκτης που έρχονται από άλλα μέρη, και ιδιαίτερα από εκείνους/ες των ελεύθερων μέσων, την υπομονή, την ανοχή και την κατανόηση για όσα πρόκειται να πω, γιατί αυτά θα είναι τα τελευταία δημόσια λόγια μου πριν πάψω να υπάρχω.

Απευθύνομαι σε εσάς και όσους/ες μας ακούν και μας βλέπουν μέσα από εσάς.

Ίσως στην αρχή ή καθώς ξεδιπλώνονται αυτά τα λόγια αρχίσει να μεγαλώνει στην καρδιά σας η αίσθηση ότι κάτι είναι εκτός τόπου, κάτι δεν ταιριάζει, σαν να λείπουν ένα ή περισσότερα κομμάτια τα οποία θα έδιναν νόημα στη σπαζοκεφαλιά που σας παρουσιάζω. Σαν πραγματικά να λείπει ό,τι λείπει.

Ίσως αργότερα, μετά από μέρες, βδομάδες, μήνες, χρόνια, δεκαετίες γίνει κατανοητό αυτό που λέμε τώρα.

Δεν ανησυχώ για τις συντρόφισσες και τους συντρόφους σε όλες τις βαθμίδες του Ζαπατιστικού Στρατού για την Εθνική Απελευθέρωση, γιατί έτσι είναι ο τρόπος μας εδώ: προχωράμε, αγωνιζόμαστε, γνωρίζοντας ότι πάντα λείπει ό,τι λείπει.

Επιπλέον, και χωρίς παρεξήγηση, η νοημοσύνη των συντρόφων και συντροφισσών Ζαπατίστας βρίσκεται πολύ πάνω από τον μέσο όρο.

Κατά τα λοιπά, μας γεμίζει ικανοποίηση και περηφάνια το γεγονός ότι θα ανακοινώσουμε αυτή τη συλλογική απόφαση σε συντρόφους, συντρόφισσες και συντροφόισσες του EZLN και της Έκτης.

Και είναι εξαιρετικό ότι αυτό το αρχιπέλαγος οδύνης, οργής και αξιοπρεπούς αγώνα που ονομάζουμε «Έκτη», θα μάθει όσα έχω να σας πω,

όπου κι αν βρίσκεται ο καθένας και η καθεμία, μέσα από τα ελεύθερα, εναλλακτικά, ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης.

Όποιος/α άλλος/η ενδιαφέρεται να μάθει τι συνέβη αυτή τη μέρα, θα πρέπει να ανατρέξει στα ελεύθερα μέσα για να ενημερωθεί.

Ας είναι λοιπόν. Καλωσορίσατε στη ζαπατιστική πραγματικότητα.[1]

I. Μια δύσκολη απόφαση

Όταν εισβάλαμε στην ιστορία και διακόψαμε τη ροή της το 1994, με αίμα και φωτιά, δεν ήταν η αρχή του πολέμου για εμάς τους άντρες και τις γυναίκες Ζαπατίστας.

Τον πόλεμο από τα πάνω, με το θάνατο και την καταστροφή, τη λεηλασία και την ταπείνωση, την εκμετάλλευση και τη σιωπή που επιβάλλονται στον ηττημένο, τον υπομέναμε εδώ και αιώνες.

Αυτό που αρχίζει για μας το 1994 είναι μία από τις πολλές στιγμές του πολέμου των αποκάτω ενάντια στους αποπάνω, ενάντια στον κόσμο τους.

Αυτός ο πόλεμος της αντίστασης μαίνεται καθημερινά στους δρόμους, σε οποιαδήποτε γωνιά των πέντε ηπείρων, στους κάμπους και στα βουνά.

Ήταν και είναι ο δικός μας πόλεμος, όπως και πολλών άλλων από τα κάτω, ένας πόλεμος για την ανθρωπότητα και ενάντια στον νεοφιλελευθερισμό.

Ενάντια στο θάνατο, εμείς επιζητούμε τη ζωή.

Ενάντια στη σιωπή, εμείς απαιτούμε το λόγο και το σεβασμό.

Ενάντια στη λήθη, τη μνήμη.

Ενάντια στην ταπείνωση και την υποτίμηση, την αξιοπρέπεια.

Ενάντια στην καταπίεση, την εξέγερση.

Ενάντια στη σκλαβιά, την ελευθερία.

Ενάντια στην επιβολή, τη δημοκρατία.

Ενάντια στο έγκλημα, τη δικαιοσύνη.

Από όσους έχουν έστω και λίγη ανθρωπιά στις φλέβες, ποιος θα μπορούσε ή μπορεί να αμφισβητήσει αυτά τα αιτήματα;

Ακριβώς γι᾽ αυτό, τότε μας άκουσαν πολλοί.

Ο πόλεμος που ξεκινήσαμε μας έδωσε το προνόμιο να φτάσουμε σε

1. «Realidad», στο πρωτότυπο: πρόκειται για την κοινότητα που αποτελεί έδρα του Καρακόλ I «Μητέρα των Καρακόλ της Θάλασσας των Ονείρων μας», εμβληματικό κέντρο της οικοδόμησης της ζαπατιστικής αυτονομίας. Στα ισπανικά η λέξη σημαίνει «πραγματικότητα».

αυτιά και καρδιές που έδειξαν προσοχή και γενναιοδωρία, σε γεωγραφίες κοντινές ή μακρινές.

Έλειπε ό,τι έλειπε, και λείπει ό,τι λείπει, αλλά εκείνη την εποχή συναντήσαμε το βλέμμα του *άλλου,* τα αυτιά και την καρδιά του.

Αντιμετωπίσαμε τότε την ανάγκη να απαντήσουμε σε μια καθοριστική ερώτηση: «Και τώρα τι;»

Στους θλιβερούς υπολογισμούς την παραμονή του πολέμου, δεν υπήρχε καμία δυνατότητα να θέσουμε το οποιοδήποτε ερώτημα. Κι έτσι η παραπάνω ερώτηση μας οδήγησε σε άλλες:

Να προετοιμάσουμε όσους συνεχίσουν στο μονοπάτι του θανάτου;

Να εκπαιδεύσουμε περισσότερους και καλύτερους στρατιώτες;

Να αναλώσουμε τις δυνάμεις μας για να βελτιώσουμε την εξαρθρωμένη πολεμική μας μηχανή;

Να προσποιηθούμε ότι συμμετέχουμε σε διαλόγους και έχουμε ειρηνικές διαθέσεις, αλλά να συνεχίζουμε να προετοιμάζουμε νέα χτυπήματα;

Με μοναδική προοπτική να σκοτώσουμε ή να πεθάνουμε;

Ή μήπως οφείλαμε να ξαναχτίσουμε το μονοπάτι της ζωής, αυτό που είχαν γκρεμίσει και συνεχίζουν να γκρεμίζουν οι αποπάνω;

Το μονοπάτι όπου βαδίζουν όχι μόνο οι αυτόχθονες λαοί, αλλά και οι εργαζόμενοι, οι φοιτητές, οι δάσκαλοι, οι νέοι, οι αγρότες, μαζί με όλες τις διαφορετικότητες που εξυμνούνται εκεί πάνω, αλλά καταδιώκονται και τιμωρούνται εδώ κάτω.

Έπρεπε άραγε να χαράξουμε με το αίμα μας το δρόμο που άλλοι κατευθύνουν προς την εξουσία, ή έπρεπε να στρέψουμε την καρδιά και το βλέμμα μας σε αυτούς που είμαστε και σε όσους είναι ό,τι είμαστε, δηλαδή στους αυτόχθονες λαούς, τους φύλακες της γης και της μνήμης;

Κανείς δεν το άκουσε εκείνη τη στιγμή, αλλά στα πρώτα ψελλίσματα που ήταν τα λόγια μας προειδοποιήσαμε ότι το δίλημμά μας δεν ήταν ανάμεσα στη διαπραγμάτευση και τη μάχη, αλλά ανάμεσα στο θάνατο και τη ζωή.

Όποιος αντιλήφθηκε τότε ότι εκείνο το πρώιμο δίλημμα δεν ήταν ατομικό, ίσως να είχε καταλάβει καλύτερα αυτό που συνέβη στη ζαπατιστική πραγματικότητα τα τελευταία 20 χρόνια.

Σας έλεγα λοιπόν ότι σκοντάψαμε πάνω σε εκείνο το ερώτημα και το δίλημμα.

Και επιλέξαμε.

Και αντί να αφοσιωθούμε στην εκπαίδευση ανταρτών, στρατιωτών και ταγμάτων, προετοιμάσαμε λειτουργούς της εκπαίδευσης και της υγείας,

κι άρχισαν να οικοδομούνται οι βάσεις της αυτονομίας που σήμερα καταπλήσσει τον κόσμο.

Αντί να χτίζουμε στρατόπεδα, να βελτιώνουμε τον οπλισμό μας, να ορθώνουμε τείχη και να σκάβουμε χαρακώματα, χτίσαμε σχολεία, νοσοκομεία και κέντρα υγείας, βελτιώσαμε τις συνθήκες της ζωής μας.

Αντί να αγωνιζόμαστε για να καταλάβουμε μια θέση στο Πάνθεον των εξατομικευμένων θανάτων των αποκάτω, επιλέξαμε να οικοδομήσουμε τη ζωή.

Όλα αυτά καταμεσής ενός πολέμου που, αν και υπόκωφος, δεν ήταν λιγότερο θανατηφόρος.

Γιατί, σύντροφοι, ένα πράγμα είναι να φωνάζεις «*δεν είστε μόνοι*» και άλλο να πρέπει να αντιμετωπίσεις μόνο με το σώμα σου μια τεθωρακισμένη φάλαγγα του ομοσπονδιακού στρατού, όπως συνέβη στη ζώνη των Υψιπέδων της Τσιάπας. Και να περιμένεις, αν έχεις τύχη, να το μάθει κάποιος, και ίσως, αν έχεις ακόμη λίγη τύχη, αυτός που το μάθει εξοργιστεί κιόλας, και, με λίγη παραπάνω τύχη, αυτός που εξοργιστεί κάνει και κάτι.

Στο μεταξύ, τα τανκς εμποδίζονται από τις γυναίκες Ζαπατίστας και η έλλειψη πολεμοφοδίων αντιμετωπίζεται με τις βρισιές και τις πέτρες που αναγκάζουν το ατσάλινο ερπετό να υποχωρήσει.

Και, στη βόρεια ζώνη της Τσιάπας, να υφίστασαι τη γέννηση και την ανάπτυξη των λευκών φρουρών,[2] που εκείνη την εποχή ανακυκλώθηκαν σε παραστρατιωτικούς· και στη ζώνη Τσοτς Τσοχ, τις συνεχείς επιθέσεις από αγροτικές οργανώσεις που συχνά δεν ενδιαφέρονται καν να εμφανιστούν ως «ανεξάρτητες»· και στη ζώνη της ζούγκλας Τσελτάλ, το συνδυασμό παραστρατιωτικών και αντιπάλων.

Και είναι ένα πράγμα να φωνάζεις «*είμαστε όλοι Μάρκος*» ή «*δεν είμαστε όλοι Μάρκος*», ανάλογα με την περίπτωση ή το θέμα, και άλλο η καταδίωξη με το σύνολο της πολεμικής μηχανής, η εισβολή σε κοινότητες, το «χτένισμα» των βουνών, η χρήση εκπαιδευμένων σκύλων, το «ξύρισμα» των κορυφών των *σέιμπα* από τους έλικες επιθετικών ελικοπτέρων, το «καταζητείται ζωντανός ή νεκρός» που εμφανίστηκε τις πρώτες μέρες του Ιανουαρίου 1994 και έφτασε σε βαθμό υστερίας το 1995, όλα όσα έγιναν στη

2. «Guardias blancas», στο πρωτότυπο: παραστρατιωτικές ομάδες που μισθώνονται από τσιφλικάδες για να δρουν στην ύπαιθρο, να επιτίθενται, να λεηλατούν και να δολοφονούν μέλη αντιφρονούντων αγροτικών ομάδων και οργανώσεων, σε συνεργασία με τις αστυνομικές και στρατιωτικές δυνάμεις. Τη δεκαετία του '80, ο κυβερνήτης της Τσιάπας «νομιμοποίησε» αυτές τις ομάδες πιστολάδων με το όνομα «Ενώσεις για την Υπεράσπιση των Πολιτών».

διάρκεια της εξαετούς θητείας του σημερινού υπαλλήλου πολυεθνικής[3] και όσα υπέμεινε αυτή η συνοριακή ζώνη της ζούγκλας από το 1995 και μετά, στα οποία πρέπει να προστεθεί η ίδια ακολουθία από επιθέσεις αγροτικών οργανώσεων, χρήση παραστρατιωτικών, στρατιωτικοποίηση και απειλές.

Αν υπάρχει κάποιος μύθος σε όλο αυτό, δεν είναι η κουκούλα αλλά το ψέμα που επαναλαμβάνεται διαρκώς από εκείνη την εποχή, ακόμη και από άτομα με ανώτερη μόρφωση, ότι δήθεν ο πόλεμος ενάντια στους Ζαπατίστας διήρκεσε μόνο 12 μέρες.

Δεν θα εξιστορήσω λεπτομέρειες. Ο καθένας που διαθέτει ελάχιστο κριτικό πνεύμα και σοβαρότητα μπορεί να ανασυνθέσει την ιστορία και να κάνει τις προσθαφαιρέσεις για να βγάλει το λογαριασμό, και να πει αν ήταν και εξακολουθούν να είναι περισσότεροι οι δημοσιογράφοι από τους αστυνομικούς και τους στρατιώτες· αν ήταν περισσότερες οι κολακείες από τις απειλές και τις προσβολές· αν το προτεινόμενο τίμημα ήταν να αποκαλυφθεί ο κουκουλοφόρος ή να συλληφθεί «ζωντανός ή νεκρός».

Σε αυτές τις συνθήκες, κάποιες φορές μόνο με τις δικές μας δυνάμεις κι άλλες με τη γενναιόδωρη και αμέριστη στήριξη καλών ανθρώπων από όλο τον κόσμο, προχώρησε η οικοδόμηση αυτού που είμαστε, ανολοκλήρωτη βέβαια ακόμη, αλλά συγκεκριμένη.

Επομένως, δεν είναι μια απλή φράση, εύστοχη ή άστοχη, ανάλογα με το αν κοιτάζεις από τα πάνω ή από τα κάτω, αυτή που λέει «*εδώ είμαστε οι παντοτινοί νεκροί, πεθαίνοντας ακόμη μια φορά, αλλά τώρα για να ζήσουμε*». Είναι η πραγματικότητα.

Και σχεδόν 20 χρόνια μετά…

Στις 21 Δεκεμβρίου 2012, όταν η πολιτική και ο εσωτερισμός συνέπιπταν, όπως και άλλες φορές, προμηνύοντας καταστροφές που πάντα είναι για τους ίδιους, δηλαδή τους αποκάτω, επαναλάβαμε το γρονθοκόπημα της 1ης Ιανουαρίου 1994 και, χωρίς να πέσει ούτε ένας πυροβολισμός, χωρίς όπλα, μόνο με τη σιωπή μας, συντρίψαμε και πάλι την υπεροψία των πόλεων που αποτελούν λίκνο και εστία του ρατσισμού και της περιφρόνησης.

Αν την 1η Ιανουαρίου 1994 χιλιάδες άντρες και γυναίκες χωρίς πρόσωπο επιτέθηκαν και υπέταξαν τις φρουρές που προστάτευαν τις πόλεις, στις 21 Δεκεμβρίου 2012 ήταν δεκάδες χιλιάδες που κατέλαβαν χωρίς ούτε μία λέξη τα κτίρια στα οποία γιόρταζαν την εξαφάνισή μας.

Και μόνο το αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι ο EZLN όχι απλά δεν έχει

3. Αναφέρεται στον πρώην πρόεδρο του Μεξικού, Ερνέστο Σεντίγιο (1996-2000), ο οποίος σήμερα είναι, μεταξύ άλλων, «σύμβουλος» του ισπανικού ομίλου μέσων ενημέρωσης και επικοινωνίας Prisa, με παρουσία σε 22 χώρες.

αποδυναμωθεί, πόσο μάλλον εξαφανιστεί, αλλά έχει αναπτυχθεί ποσοτικά και ποιοτικά, θα αρκούσε σε οποιοδήποτε μυαλό μέσης διάνοιας για να αντιληφθεί ότι αυτά τα 20 χρόνια κάτι έχει αλλάξει στο εσωτερικό του EZLN και των κοινοτήτων.

Ίσως υπάρχουν αρκετοί που πιστεύουν ότι κάναμε λάθος επιλογή, ότι ένας στρατός δεν μπορεί ούτε πρέπει να πασχίζει για την ειρήνη.

Οι λόγοι γι᾽ αυτή την επιλογή ήταν σίγουρα πολλοί, αλλά η κύρια αιτία ήταν και είναι ότι με αυτόν τον τρόπο θα οδηγούμασταν στον αφανισμό.

Ίσως είναι αλήθεια. Ίσως σφάλλαμε επιλέγοντας να καλλιεργήσουμε τη ζωή αντί να λατρέψουμε το θάνατο. Όμως εμείς κάναμε την επιλογή να μην ακούσουμε τους απ᾽ έξω. Εκείνους που πάντα επιζητούν και απαιτούν τον αγώνα μέχρι θανάτου, αρκεί τους νεκρούς να τους βάζουν άλλοι.

Επιλέξαμε να κοιτάξουμε και να ακούσουμε ο ένας τον άλλο, όντας ο συλλογικός *Βοτάν* που είμαστε.

Επιλέξαμε την εξέγερση, δηλαδή τη ζωή.

Αυτό δεν σημαίνει πως δεν γνωρίζαμε ότι ο πόλεμος των αποπάνω θα επιχειρούσε, όπως και επιχειρεί, να μας επιβάλει ξανά την κυριαρχία του.

Γνωρίζαμε και γνωρίζουμε ότι θα έπρεπε να υπερασπιστούμε ξανά και ξανά αυτό που είμαστε και τον τρόπο μας.

Γνωρίζαμε και γνωρίζουμε ότι θα συνεχίζει να υπάρχει θάνατος για να υπάρξει ζωή.

Γνωρίζαμε και γνωρίζουμε ότι για να ζήσουμε, πεθαίνουμε.

ΙΙ. Μια αποτυχία;

Λένε εκεί έξω ότι δεν έχουμε επιτύχει τίποτα για εμάς. Μας προκαλεί πάντοτε έκπληξη που αυτή η θέση προβάλλεται με τέτοια αυτοπεποίθηση.

Πιστεύουν ότι οι γιοι και οι κόρες των διοικητών και διοικητριών θα έπρεπε να απολαμβάνουν ταξίδια στο εξωτερικό, σπουδές σε ιδιωτικά σχολεία και στη συνέχεια υψηλές θέσεις στις επιχειρήσεις ή την πολιτική. Ότι αντί να δουλεύουν τη γη για να παράγουν την τροφή τους με κόπο και ιδρώτα, θα έπρεπε να διαπρέπουν στα κοινωνικά δίκτυα και να διασκεδάζουν στα κλαμπ, επιδεικνύοντας χλιδή.

Ίσως οι υποδιοικητές θα έπρεπε να τεκνοποιούν και να κληροδοτούν στους γόνους τους τις θέσεις, τις αργομισθίες, τις εξέδρες, όπως κάνουν οι πολιτικοί όλου του φάσματος.

Ίσως θα έπρεπε, όπως οι ηγέτες της CIOAC-H[4] και άλλων αγροτικών

4. CIOAC-H: Ιστορική Ανεξάρτητη Κεντρική Οργάνωση Εργατών Γης και Αγροτών.

οργανώσεων, να αποδεχόμαστε προνόμια και χρηματοδοτήσεις για προγράμματα και ενισχύσεις, να καρπωνόμαστε τη μερίδα του λέοντος και να αφήνουμε στις βάσεις στήριξης μόνο μερικά ψίχουλα, με αντάλλαγμα την εκτέλεση των εγκληματικών διαταγών που έρχονται από πιο πάνω.

Είναι όντως αλήθεια, δεν έχουμε επιτύχει τίποτα από τα παραπάνω για εμάς.

Δύσκολο να πιστέψει κανείς ότι 20 χρόνια μετά από εκείνο το «*τίποτα για εμάς*», θα αποδεικνυόταν πως δεν ήταν απλά ένα σύνθημα, μια ωραία φράση για αφίσες και τραγούδια, αλλά μια πραγματικότητα, *η* πραγματικότητα.

Αν το γεγονός ότι είμαστε συνεπείς είναι αποτυχία, τότε η ασυνέπεια είναι ο δρόμος προς την επιτυχία, η πορεία προς την εξουσία.

Αλλά εμείς δεν θέλουμε να πάμε προς τα εκεί.

Δεν μας ενδιαφέρει.

Αν αυτή είναι η προοπτική, προτιμούμε να αποτύχουμε παρά να θριαμβεύσουμε.

III. Η αλλαγή φρουράς

Σε αυτά τα 20 χρόνια έχουν υπάρξει ποικίλες και περίπλοκες αλλαγές στον EZLN.

Μερικοί παρατήρησαν μόνο την προφανή: τη γενεαλογική αλλαγή.

Σήμερα, αυτοί που αγωνίζονται και κατευθύνουν την αντίσταση ήταν παιδιά ή αγέννητοι στην αρχή της εξέγερσης.

Υπάρχουν όμως και ορισμένοι άλλοι, πιο επιμελείς, που δεν αντιλήφθηκαν άλλες αλλαγές.

Εκείνη της κοινωνικής τάξης: από τον μορφωμένο μεσοαστό στον ιθαγενή αγρότη.

Εκείνη της φυλής: από τη διοίκηση των μιγάδων στη διοίκηση αποκλειστικά των ιθαγενών.

Και την πιο σημαντική, την αλλαγή στη σκέψη: από την επαναστατική πρωτοπορία στο «διοικούμε υπακούοντας»· από την κατάληψη της εξουσίας από τα πάνω στη δημιουργία της διακυβέρνησης από τα κάτω· από την πολιτική των επαγγελματιών στην πολιτική της καθημερινότητας· από

Παραστρατιωτική οργάνωση που εμφανίζεται ως αγροτική, μέλη της οποίας τραυμάτισαν 15 Ζαπατίστας και δολοφόνησαν τον Γκαλεάνο στις 2 Μαΐου 2014 στο Καρακόλ της Ρεαλιδάδ, όταν εκείνος πήγε να βοηθήσει τους συντρόφους του στους οποίους είχαν στήσει ενέδρα.

τους ηγέτες στους λαούς· από την περιθωριοποίηση του φύλου στην άμεση συμμετοχή των γυναικών· από τον χλευασμό του άλλου στον εγκωμιασμό της διαφορετικότητας.

Δεν θα επεκταθώ περισσότερο, αφού στο μάθημα «Η Ελευθερία σύμφωνα με τους/τις Ζαπατίστας» δόθηκε η κατάλληλη ευκαιρία να διαπιστώσει κανείς αν σ' ένα οργανωμένο έδαφος έχει μεγαλύτερη αξία η περσόνα από την κοινότητα.

Προσωπικά, δεν αντιλαμβάνομαι γιατί σκεπτόμενοι άνθρωποι που βεβαιώνουν ότι την ιστορία την φτιάχνουν οι λαοί, ξαφνιάζονται τόσο από την ύπαρξη μιας διακυβέρνησης του λαού στην οποία δεν εμφανίζονται οι συνήθεις «ειδικοί».

Γιατί τους τρομοκρατεί να διοικούν οι λαοί, να ορίζουν οι ίδιοι τα βήματά τους; Γιατί κουνούν το κεφάλι τους αποδοκιμάζοντας το «διοικούμε υπακούοντας»;

Η λατρεία του ατομικισμού συναντά στη λατρεία της πρωτοπορίας το πιο φανατικό της άκρο.

Και είναι ακριβώς αυτό, το γεγονός ότι οι ιθαγενείς διοικούν και σήμερα ένας ιθαγενής είναι η φωνή και ο εκπρόσωπός μας, που τους πανικοβάλει και τους απωθεί, για να αποσυρθούν τελικά συνεχίζοντας να αναζητούν κάποιον που έχει ανάγκη από πρωτοπορίες, αρχηγούς και ηγέτες. Γιατί υπάρχει ρατσισμός *και* στην αριστερά, ιδιαίτερα σε αυτήν που παριστάνει την επαναστατική.

Ο *εζεταελέενε* δεν είναι αυτού του είδους. Γι' αυτό το λόγο, δεν μπορεί ο οποιοσδήποτε να είναι Ζαπατίστα.

IV. Ένα ολόγραμμα μεταβαλλόμενο και ποικιλότροπο. Αυτό που δεν θα είναι

Πριν από το ξημέρωμα του 1994, πέρασα 10 χρόνια σ' αυτά τα βουνά. Γνώρισα και συνδέθηκα προσωπικά με κάποιους ανθρώπους, με το θάνατο των οποίων πεθάναμε κι εμείς κατά πολύ. Από τότε, γνωρίζω και συνδέομαι με πολλούς άλλους, πολλές άλλες που είναι σήμερα εδώ, όπως εμείς.

Συχνά, την αυγή, βρέθηκα αντιμέτωπος με τον εαυτό μου, προσπαθώντας να αφομοιώσω τις ιστορίες που μου διηγούνταν, τους κόσμους που σχεδίαζαν με σιωπές, χέρια και βλέμματα, την επιμονή τους να δείξουν κάτι πιο μακριά.

Ήταν άραγε ένα όνειρο ο κόσμος εκείνος, τόσο άλλος, τόσο μακρινός, τόσο ξένος;

Κάποιες φορές σκέφτηκα ότι μας είχαν προσπεράσει, ότι τα λόγια που μας καθοδηγούσαν και μας καθοδηγούν έρχονταν από εποχές για τις οποίες δεν υπήρχαν ακόμη ημερολόγια, χαμένες καθώς ήταν σε αδιευκρίνιστες γεωγραφίες: πάντα ο αξιοπρεπής νότος, ο πανταχού παρών σε όλα τα σημεία του ορίζοντα.

Αργότερα, κατάλαβα ότι δεν μου μιλούσαν για έναν κόσμο απροσδιόριστο και, κατά συνέπεια, απίθανο.

Εκείνος ο κόσμος προχωρούσε ήδη με το βήμα του.

Εσείς δεν τον είδατε; Δεν τον βλέπετε;

Δεν έχουμε εξαπατήσει κανέναν από τους αποκάτω. Δεν το κρύβουμε πως είμαστε ένας στρατός, με την ιεραρχική δομή του, το κέντρο διοίκησής του, τις αποφάσεις που λαμβάνουμε από τα πάνω προς τα κάτω. Δεν αρνούμαστε αυτό που είμαστε για να γίνουμε αρεστοί στους ελευθεριακούς ή για να ακολουθήσουμε τον συρμό.

Όμως ο καθένας μπορεί να εξακριβώσει σήμερα αν ο δικός μας είναι ένας στρατός που υποκαθιστά ή επιβάλλει.

Και πρέπει να προσθέσω αυτό για το οποίο έχω ήδη ζητήσει εξουσιοδότηση από τον σύντροφο εξεγερμένο υποδιοικητή Μοϊσές για να πω:

Τίποτα από όσα έχουμε κάνει, προς το καλύτερο ή το χειρότερο, δεν θα ήταν εφικτό αν ένας ένοπλος στρατός, ο Ζαπατιστικός Στρατός για την Εθνική Απελευθέρωση, δεν είχε εξεγερθεί ενάντια στην κακή κυβέρνηση ασκώντας το δικαίωμά του στη νόμιμη βία. Τη βία των αποκάτω απέναντι στη βία των αποπάνω.

Είμαστε πολεμιστές και ως τέτοιοι γνωρίζουμε ποιος είναι ο ρόλος και η στιγμή μας.

Το ξημέρωμα της πρώτης μέρας του πρώτου μήνα του έτους 1994, ένας στρατός γιγάντων, δηλαδή εξεγερμένων ιθαγενών, κατέβηκε στις πόλεις για να συγκλονίσει τον κόσμο με το βήμα του. Μόλις μερικές μέρες μετά, με το αίμα των πεσόντων μας ακόμη νωπό στους δρόμους των ίδιων πόλεων, αντιληφθήκαμε ότι οι άνθρωποι εκεί έξω δεν μας έβλεπαν.

Συνηθισμένοι να κοιτάζουν τους ιθαγενείς από τα πάνω, δεν σήκωναν το βλέμμα για να μας δουν.

Συνηθισμένοι να μας βλέπουν ταπεινωμένους, η καρδιά τους δεν καταλάβαινε την αξιοπρεπή εξέγερσή μας.

Το βλέμμα τους είχε παγώσει στον μοναδικό μιγά που είδαν να φοράει κουκούλα, δηλαδή δεν έβλεπαν.

Οι άντρες και οι γυναίκες που μας διοικούν είπαν τότε:

«Έτσι μικροί που είναι οι ίδιοι, βλέπουν μόνο το μικρό· ας φτιάξουμε

λοιπόν κάποιον τόσο μικρό σαν κι αυτούς, ώστε να τον δουν και μέσα από αυτόν να δουν κι εμάς».

Άρχισε έτσι ένα περίπλοκο τέχνασμα αντιπερισπασμού, ένα τρομερό και καταπληκτικό μαγικό κόλπο, ένα σκανδαλιάρικο παιχνίδι της ιθαγενούς καρδιάς που είμαστε· η ιθαγενής σοφία αψηφούσε τη νεωτερικότητα σε έναν από τους πυλώνες της: τα μέσα επικοινωνίας.

Ξεκίνησε λοιπόν η κατασκευή της περσόνας που ονομάζεται «Μάρκος».

Σας ζητώ να με ακολουθήσετε σε αυτό το συλλογισμό:

Ας υποθέσουμε ότι υπάρχει ένας διαφορετικός τρόπος για να εξουδετερωθεί ένας εγκληματίας. Για παράδειγμα, φτιάχνοντας το φονικό του όπλο, κάνοντάς τον να πιστέψει ότι είναι αποτελεσματικό, πιέζοντάς τον να στήσει με βάση αυτή την αποτελεσματικότητα όλο το σχέδιό του, ώστε, τη στιγμή που θα είναι έτοιμος να πυροβολήσει, το «όπλο» να μετατρέπεται σ' αυτό που πάντα ήταν: μια ψευδαίσθηση.

Ολόκληρο το σύστημα, αλλά πάνω απ' όλα τα μέσα επικοινωνίας, παίζουν κατασκευάζοντας διασημότητες, για να τις καταστρέψουν στη συνέχεια, από τη στιγμή που δεν υποτάσσονται στις επιδιώξεις τους.

Η ισχύς τους βασιζόταν (όχι πια, ως προς αυτό έχουν εκτοπιστεί από τα κοινωνικά δίκτυα) στη δυνατότητα να αποφασίζουν τι και ποιος υπήρχε τη στιγμή που επέλεγαν αυτό που θα αναφέρουν και αυτό που θα αποσιωπήσουν.

Τελοσπάντων, μη μου δίνεται μεγάλη σημασία, όπως έχει αποδειχθεί αυτά τα 20 χρόνια, δεν γνωρίζω τίποτα από μέσα μαζικής επικοινωνίας. Το ζήτημα είναι ότι ο *Σουπ Μάρκος* από φωνή των Ζαπατίστας μετατράπηκε σε μέσο αντιπερισπασμού.

Αν ο δρόμος του πολέμου, δηλαδή του θανάτου, μας πήρε 10 χρόνια, ο δρόμος της ζωής πήρε περισσότερο χρόνο και χρειάστηκε μεγαλύτερη προσπάθεια, για να μη μιλήσουμε για αίμα.

Γιατί, είτε το πιστεύετε είτε όχι, είναι πιο εύκολο να πεθαίνεις παρά να ζεις.

Είχαμε ανάγκη από χρόνο για να υπάρξουμε και να συναντήσουμε όσους θα μπορούσαν να μας δουν όπως είμαστε.

Είχαμε ανάγκη από χρόνο για να συναντήσουμε όσους δεν θα μας έβλεπαν ούτε από κάτω προς τα πάνω ούτε από πάνω προς τα κάτω, αλλά κατά πρόσωπο, όσους θα μας έβλεπαν με βλέμμα συντροφικό.

Σας έλεγα λοιπόν ότι τότε άρχισε η κατασκευή της περσόνας.

Ο Μάρκος τη μια μέρα είχε γαλάζια μάτια, την άλλη πράσινα ή καφέ

ή μελιά ή μαύρα, ανάλογα με το ποιος έπαιρνε τη συνέντευξη ή τραβούσε τη φωτογραφία. Έτσι, υπήρξε αναπληρωματικός σε ομάδες επαγγελματικού ποδοσφαίρου, υπάλληλος σε πολυκαταστήματα, οδηγός, φιλόσοφος, κινηματογραφιστής και όλα τα υπόλοιπα που μπορείτε να συναντήσετε στα πληρωμένα μέσα σε αυτά τα ημερολόγια και σε διάφορες γεωγραφίες. Υπήρχε ένας Μάρκος για κάθε περίσταση, δηλαδή για κάθε συνέντευξη. Και δεν ήταν εύκολο, πιστέψτε με, δεν υπήρχε τότε *Wikipedia*, και αν κάποιος ερχόταν από την Ισπανία, έπρεπε να ερευνήσω μόνος μου αν το *κόρτε ινγκλές*[5] ήταν τυπικό αγγλικό κουστούμι, μπακάλικο ή πολυκατάστημα.

Αν μου επιτρέπετε να δώσω έναν ορισμό για την τότε περσόνα του Μάρκος, θα έλεγα χωρίς δισταγμό ότι ήταν ένας αρλεκίνος.[6]

Για να γίνω κατανοητός, ας πούμε ότι ο Μάρκος ήταν ένα Μη Ελεύθερο Μέσο (προσοχή: δεν είναι το ίδιο με το πληρωμένο μέσο).

Στην κατασκευή και τη διατήρηση της περσόνας κάναμε μερικά λάθη.

«Στου κασίδη το κεφάλι μαθαίνεις», είπε ο μπαρμπέρης.[7]

Στη διάρκεια του πρώτου χρόνου, εξαντλήσαμε, θα έλεγε κανείς, το ρεπερτόριο όλων των πιθανών «Μάρκος». Όμως, στις αρχές του 1995, αντιμετωπίζαμε δύσκολες καταστάσεις και η διαδικασία στις κοινότητες ήταν στα πρώτα της βήματα. Έτσι, το 1995 δεν ξέραμε πλέον τι να τον κάνουμε. Αλλά τότε ήταν που ο Σεντίγιο, με το PAN στο πλευρό του, «ανακαλύπτει» τον Μάρκος με την ίδια επιστημονική μέθοδο που βρίσκει σκελετούς, δηλαδή με εσωτερική πληροφόρηση.[8]

Η ιστορία εκείνου του Μάρκος με καταγωγή από το Ταμπίκο μας έδωσε

5. *Corte inglés* στην κυριολεξία σημαίνει «αγγλικό κόψιμο», μιλώντας για κοστούμια. Είναι όμως επίσης η ονομασία μιας ισπανικής αλυσίδας πολυκαταστημάτων, σε ένα από τα οποία υποτίθεται πως εργάστηκε ο Μάρκος, με βάση το δημοσίευμα μεξικανικού εντύπου.

6. «Botarga» στο πρωτότυπο, που σημαίνει αυγοτάραχο. Ήταν επίσης το παρατσούκλι του Στεφανέλο Μποτάργκα, ιταλού ηθοποιού της Κομέντια Ντελ Άρτε, ο οποίος στη σκηνή φορούσε παρδαλά και πολύχρωμα ρούχα, σαν κι αυτά του αρλεκίνου. Ας υπενθυμίσουμε ότι ο Αρλεκίνος στο θέατρο είναι ορατός μόνο από το κοινό, ενώ οι ηθοποιοί αγνοούν τις φάρσες και τα σατυρικά και ωμά σχόλιά του.

7. Στο πρωτότυπο ο Μάρκος λέει «"Es de humanos el herrar", dijo el herrero». Πρόκειται για παιχνίδι με τις λέξεις «errar» (που σημαίνει σφάλλω) και «herrar» (που σημαίνει σφυρηλατώ) και οι οποίες προφέρονται το ίδιο. Άρα, η φράση (χωρίς το h) θα σήμαινε «Το σφάλμα είναι ανθρώπινο». Το αποδίδουμε ελεύθερα, ακολουθώντας το νόημα του κειμένου.

8. Στις 9 Φεβρουαρίου 1995, ο τότε πρόεδρος του Μεξικού Ερνέστο Σεντίγιο ανακοινώνει με τηλεοπτικό μήνυμα ότι ο υποδιοικητής Μάρκος είναι ο Ραφαέλ Σεμπαστιάν Γκιγιέν Βισέντε, γεννημένος στο Ταμπίκο της πολιτείας Ταμαουλίπας, με βάση την «πληροφόρηση» που έχει από λιποτάκτη πρώην μέλος του EZLN.

ανάσα, αν και το μεταγενέστερο φιάσκο με την Λα Πάκα και τον Λοσάνο[9] μας έκανε να φοβηθούμε μήπως ο πληρωμένος τύπος αμφισβητήσει το «ξεσκέπασμα» του Μάρκος και ανακαλύψει ότι ήταν ακόμη μία απάτη. Ευτυχώς δεν έγινε έτσι. Ως συνήθως, τα μέσα συνέχισαν να καταπίνουν αμάσητα παρόμοια χάπια.

Μετά από λίγο καιρό, ο Ταμπικανός ήρθε προς τα μέρη μας. Μιλήσαμε μαζί του, ο εξεγερμένος υποδιοικητής Μοϊσές κι εγώ. Του προτείναμε τότε να δώσουμε μαζί μια συνέντευξη Τύπου, για να μπορέσει να απαλλαγεί από την καταδίωξη, αφού θα γινόταν σαφές πως ο Μάρκος και εκείνος δεν ήταν το ίδιο πρόσωπο. Δεν θέλησε. Ήρθε να ζήσει εδώ. Βγήκε μερικές φορές από τη ζούγκλα και το πρόσωπό του μπορεί να το δει κανείς σε φωτογραφίες από την ολονυκτία της κηδείας των γονιών του. Αν θέλετε, μπορείτε να του πάρετε συνέντευξη. Σήμερα ζει σε μια κοινότητα, στην… [*παύση, ο Μάρκος ρωτάει τον Μοϊσές αν μπορεί να πει πού μένει, αλλά εκείνος του απαντάει «όχι»*]. Α, δεν θέλει να ξέρετε πού ακριβώς μένει [*γέλια*]. Δεν θα πούμε τίποτε άλλο γι' αυτόν, έτσι ώστε, αν κάποτε θελήσει, να μπορέσει να διηγηθεί ο ίδιος την ιστορία που έζησε μετά τις 9 Φεβρουαρίου 1995. Από τη μεριά μας, δεν μένει παρά να τον ευχαριστήσουμε που μας έδωσε στοιχεία τα οποία χρησιμοποιούμε κάθε τόσο για να τροφοδοτούμε τη «βεβαιότητα» ότι ο *Σουπ Μάρκος* δεν είναι αυτό που στην πραγματικότητα είναι, δηλαδή ένας αρλεκίνος ή ένα ολόγραμμα, αλλά ένας καθηγητής πανεπιστημίου, με καταγωγή από την πολύπαθη σήμερα Ταμαουλίπας.

Στο μεταξύ, συνεχίζαμε να αναζητούμε, να σας αναζητούμε, εσάς που τώρα είστε εδώ και όσους και όσες δεν βρίσκονται εδώ αλλά είναι μαζί μας. Αναλάβαμε πρωτοβουλίες κάθε είδους για να συναντήσουμε *το άλλο*, την άλλη συντρόφισσα, τον άλλο σύντροφο. Διαφορετικές πρωτοβουλίες, προσπαθώντας να βρούμε το βλέμμα και τα αυτιά που χρειαζόμαστε και αξίζουμε.

Στο μεταξύ, οι κοινότητες συνέχιζαν να προχωρούν, όπως και οι αλλαγές, για τις οποίες μιλήσαμε λίγο ως πολύ, αλλά μπορεί να τις διαπιστώσει κανείς άμεσα, χωρίς μεσολαβητές.

Στην αναζήτηση του άλλου, αποτύχαμε ξανά και ξανά. Εκείνοι που συ-

9. Το 1996, επί προεδρίας Σεντίγιο, η αστρολόγος Φρανσέσκα Σετίνα «Λα Πάκα» οδήγησε τον γενικό εισαγγελέα του Μεξικού, Λοσάνο Γκράσια, στα οστά του υποτιθέμενου πτώματος του βουλευτή Μουνιός Ρότσα, στον οποίο είχε αποδοθεί η δολοφονία του γενικού γραμματέα του κόμματος PRI, Χοσέ Φρανσίσκο Ρουίς Μασιέ, σε συνεργασία με τον Ραούλ Σαλίνας. Ήταν μια απάτη. Τα οστά, που βρέθηκαν σε ιδιοκτησία του πρώην προέδρου του Μεξικού Σαλίνας δε Γκορτάρι και αδελφού του Ραούλ Σαλίνας, είχαν τοποθετηθεί εκεί από την ίδια την αστρολόγο.

ναντούσαμε ήθελαν ή να μας καθοδηγήσουν ή να τους καθοδηγήσουμε. Υπήρξαν ορισμένοι που μας πλησίαζαν με την πρόθεση να μας χρησιμοποιήσουν, ή για να κοιτάξουν προς τα πίσω, δηλαδή είτε με ανθρωπολογική είτε με στρατευμένη νοσταλγία. Έτσι, για κάποιους ήμασταν κομμουνιστές, για άλλους τροτσκιστές, για άλλους αναρχικοί, για άλλους μαοϊκοί, για άλλους χιλιαστές, κι εδώ σταματάω με τους διάφορους χαρακτηρισμούς, μπορείτε να προσθέσετε ό,τι άλλο γνωρίζετε.

Αυτά συνέβαιναν μέχρι την *Έκτη Διακήρυξη της Ζούγκλας Λακαντόνα*, την πιο τολμηρή και ζαπατιστική πρωτοβουλία από όσες έχουμε αναλάβει μέχρι τώρα. Με την *Έκτη* βρήκαμε επιτέλους αυτούς που μας κοιτάζουν κατά πρόσωπο και μας χαιρετούν και μας αγκαλιάζουν, και πλέον χαιρετιόμαστε και αγκαλιαζόμαστε με αυτόν τον τρόπο. Με την *Έκτη* συναντήσαμε επιτέλους εσάς. Κάποιους και κάποιες που αντιλαμβάνονταν τελοσπάντων ότι δεν αναζητούσαμε ούτε ποιμένες να μας καθοδηγήσουν ούτε κοπάδια για να τα οδηγήσουμε στη γη της επαγγελίας. Ούτε αφέντες ούτε σκλάβους. Ούτε αρχηγούς ούτε ανεγκέφαλες μάζες.

Έμενε ωστόσο να διαπιστώσουμε αν μπορούσατε να δείτε και να ακούσετε αυτό που στην πραγματικότητα είμαστε.

Στο εσωτερικό, η πρόοδος των κοινοτήτων ήταν εντυπωσιακή. Και τότε ήρθε το μάθημα «Η Ελευθερία σύμφωνα με τους/τις Ζαπατίστας». Μετά από τρεις διαδοχικές περιόδους, αντιληφθήκαμε ότι υπήρχε πλέον μια γενιά που μπορούσε να μας κοιτάζει κατά πρόσωπο, που μπορούσε να μας ακούει και να μας μιλάει χωρίς να περιμένει καθοδήγηση ή ηγεμονία, χωρίς να προσποιείται υποταγή ή συμμόρφωση.

Ο Μάρκος, η περσόνα, δεν ήταν πια απαραίτητος. Η νέα φάση στον ζαπατιστικό αγώνα ήταν πλέον έτοιμη να ξεκινήσει. Τότε συνέβη ό,τι συνέβη, και πολλές και πολλοί από εσάς, συντρόφισσες και σύντροφοι της Έκτης, το ξέρετε από πρώτο χέρι.

Πάντα μπορεί κάποιος να πει εκ των υστέρων ότι η περσόνα ήταν περιττή. Όμως, μια έντιμη ανασκόπηση εκείνων των ημερών θα δείξει πόσες και πόσοι γύρισαν να μας κοιτάξουν, με ευχαρίστηση ή απαρέσκεια, χάρη στις γκριμάτσες ενός αρλεκίνου.

Έτσι, η αλλαγή φρουράς στη διοίκηση δεν γίνεται λόγω ασθένειας ή θανάτου, ούτε λόγω εσωτερικής ανακατάταξης, κάθαρσης ή εκκαθάρισης. Γίνεται κατά τρόπο λογικό και σύμφωνο με τις εσωτερικές αλλαγές που έχουν υπάρξει και υπάρχουν στον EZLN. Το ξέρω πως κάτι τέτοιο δεν ταιριάζει με τα τετράγωνα σχήματα που έχουν στο κεφάλι τους οι διάφοροι αποπάνω, αλλά η αλήθεια είναι ότι αυτό μας αφήνει παντελώς αδιάφο-

ρους. Κι αν έτσι καταστρέφεται η βαρετή και φτωχή σπερμολογία των *ψιθυριστών* και *ζαπατολόγων* του Χοβέλ,[10] ε λοιπόν, τόσο το χειρότερο γι' αυτούς. Δεν είμαι ούτε έχω υπάρξει άρρωστος, δεν είμαι ούτε έχω υπάρξει νεκρός. Ή μάλλον ναι, μολονότι με σκότωσαν τόσες φορές, μολονότι πέθανα άλλες τόσες, εδώ είμαι και πάλι.

Αν ενθαρρύναμε αυτές τις φήμες ήταν επειδή έτσι μας βόλευε. Το τελευταίο μεγάλο κόλπο του ολογράμματος ήταν να προσποιηθεί ανίατη ασθένεια, περιλαμβανομένων όλων των θανάτων που έχει υποστεί. Σε κάθε περίπτωση, το «*αν το επιτρέψει η υγεία του*», που χρησιμοποίησε ο εξεγερμένος υποδιοικητής Μοϊσές στην ανακοίνωση όπου γνωστοποίησε τη συνάντηση με το Εθνικό Κογκρέσο Ιθαγενών, ισοδυναμούσε με το «*αν το ζητήσει ο λαός*» ή «*αν οι σφυγμομετρήσεις με ευνοούν*» ή «*θεού θέλοντος*» ή άλλες κοινοτοπίες που αποτέλεσαν το δεκανίκι της τάξης των πολιτικών το τελευταίο διάστημα.

Επιτρέψτε μου μια συμβουλή: θα έπρεπε να αναπτύξετε λίγο την αίσθηση του χιούμορ, όχι μόνο για την πνευματική και σωματική σας υγεία αλλά και επειδή χωρίς αίσθηση του χιούμορ δεν πρόκειται να καταλάβετε τον ζαπατισμό. Κι όποιος δεν καταλαβαίνει, δικάζει· και όποιος δικάζει, καταδικάζει.

Στην πραγματικότητα, αυτό ήταν το πιο εύκολο κομμάτι της περσόνας. Για να τροφοδοτήσω τη φήμη, το μόνο που χρειάστηκε ήταν να πω σε κάποια συγκεκριμένα άτομα: «*θα σου πω ένα μυστικό, αλλά υποσχέσου μου ότι δεν θα το πεις σε κανέναν*». Φυσικά και το είπαν. Οι κύριοι ακούσιοι διακινητές της φήμης περί αρρώστιας και θανάτου ήταν οι «ειδικοί στη ζαπατολογία», οι οποίοι στο αλαζονικό Χοβέλ και την χαοτική Πόλη του Μεξικού επαίρονται για τη στενή τους σχέση με τον ζαπατισμό και τη βαθιά γνώση που έχουν γι' αυτόν, για να μην αναφέρουμε, βέβαια, τους αστυνομικούς που πληρώνονται *και* ως δημοσιογράφοι, τους δημοσιογράφους που πληρώνονται *και* ως αστυνομικοί, και τους δημοσιογράφους που πληρώνονται μόνο, και μάλιστα πενιχρά, ως δημοσιογράφοι.

Τους ευχαριστώ όλους και όλες. Τους ευχαριστώ για τη διακριτικότητά τους. Έκαναν ακριβώς αυτό που υποθέταμε ότι θα έκαναν. Το μόνο κακό σε όλη αυτή την ιστορία είναι ότι μάλλον κανείς πλέον δεν θα τους εμπιστευτεί κάποιο μυστικό.

Είναι πεποίθηση και πρακτική μας ότι για την εξέγερση και τον αγώνα

10. «Jo'bel» στην ιθαγενή γλώσσα τσοτσίλ και τσελτάλ σημαίνει «μεγάλο χορτάρι». Στην προϊσπανική εποχή ήταν η ονομασία της σημερινής πόλης Σαν Κριστόμπαλ δε λας Κάσας.

δεν χρειάζονται ούτε ηγέτες ούτε αρχηγοί ούτε μεσσίες ούτε σωτήρες. Για τον αγώνα χρειάζεται μόνο λίγη τόλμη, αρκετή αξιοπρέπεια και πολλή οργάνωση.

Όσο για τα υπόλοιπα, ή χρησιμεύουν στη συλλογικότητα ή είναι άχρηστα.

Η λατρεία στο άτομο έχει οδηγήσει τους πολιτικούς σχολιαστές και αναλυτές από τα πάνω σε ιδιαίτερα κωμικές διαπιστώσεις. Χθες έλεγαν ότι το μέλλον του μεξικανικού λαού εξαρτάται από τη συμμαχία δύο προσωπικοτήτων. Προχθές έλεγαν ότι ο Πένια Νιέτο έχει ανεξαρτητοποιηθεί από τον Σαλίνας δε Γκορτάρι, χωρίς να αντιλαμβάνονται ότι, μ' αυτόν τον τρόπο, αν κάποιος ασκούσε κριτική στον Πένια Νιέτο, τασσόταν στο πλευρό του Σαλίνας δε Γκορτάρι· και, αν ασκούσε κριτική στον τελευταίο, στήριζε τον Πένια Νιέτο. Τώρα λένε ότι πρέπει να επιλέξουμε πλευρά στη διένεξη των αποπάνω για τον έλεγχο των τηλεπικοινωνιών, δηλαδή ή είσαι με τον Σλιμ ή με τους Ασκαράγκα-Σαλίνας.[11] Και, ακόμη πιο πάνω, ή με τον Ομπάμα ή με τον Πούτιν.

Όσοι στρέφουν τις προσδοκίες και το βλέμμα προς τα πάνω, μπορούν να συνεχίσουν να αναζητούν τον ηγέτη τους· μπορούν να συνεχίσουν να πιστεύουν ότι τώρα θα γίνουν πραγματικά σεβαστά τα εκλογικά αποτελέσματα· και τώρα πραγματικά ο Σλιμ θα στηρίξει την κοινοβουλευτική αριστερά· και στο *Παιχνίδι του στέμματος* θα εμφανιστούν επιτέλους οι δράκοι και οι μάχες· και στην τηλεοπτική σειρά *Οι ζωντανοί νεκροί* ο Κίρκμαν θα ακολουθήσει επιτέλους πιστά την ιστορία του κόμικ· και τα εργαλεία που φτιάχνονται στην Κίνα δεν θα σπάνε πια με την πρώτη χρήση· και το ποδόσφαιρο θα είναι πια άθλημα και όχι εμπόριο.

Και ίσως σε κάποιες από αυτές τις περιπτώσεις αποδειχθεί ότι έχουν δίκιο, αλλά δεν πρέπει να ξεχνούν ότι σε όλες είναι απλοί θεατές, δηλαδή παθητικοί καταναλωτές.

Όσοι και όσες αγάπησαν και μίσησαν τον *Σουπ Μάρκος*, τώρα ξέρουν ότι έχουν μισήσει και αγαπήσει ένα ολόγραμμα. Οι αγάπες και τα μίση τους ήταν κατά συνέπεια άχρηστα, στείρα, κενά, κούφια.

Δεν θα υπάρξει λοιπόν κανένα σπίτι-μουσείο ή μεταλλική πλακέτα εκεί όπου γεννήθηκα και μεγάλωσα. Ούτε θα υπάρξει κάποιος που θα ζει έχοντας υπάρξει ο υποδιοικητής Μάρκος. Ούτε θα κληροδοτήσει το όνομα και τη θέση του. Δεν θα υπάρξουν ταξίδια με πληρωμένα τα έξοδα για διαλέξεις στο εξωτερικό. Δεν θα υπάρξει μεταφορά ούτε νοσηλεία σε πολυτελή

11. Ο Εμίλιο Ασκαράγκα είναι μεξικανός επιχειρηματίας και πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου του ομίλου Televisa.

νοσοκομεία. Δεν θα υπάρξουν χήρες ούτε κληρονόμοι. Δεν θα υπάρξουν κηδείες, τιμές, αγάλματα, μουσεία, βραβεία, ούτε τίποτα από αυτά που κάνει το σύστημα για να προωθεί τη λατρεία του ατόμου και να υποτιμά τη συλλογικότητα. Η περσόνα ήταν ένα δημιούργημα και τώρα οι δημιουργοί της, οι άντρες και οι γυναίκες Ζαπατίστας, το καταστρέφουμε.

Αν κάποιος καταλαβαίνει αυτό το μάθημα που δίνουν οι σύντροφοι και οι συντρόφισσές μας, θα έχει καταλάβει ένα από τα θεμέλια του ζαπατισμού. Γι᾽ αυτό τα προηγούμενα χρόνια έγινε ό,τι έγινε. Και αντιληφθήκαμε ότι ο αρλεκίνος, η περσόνα, το ολόγραμμα τελοσπάντων, δεν ήταν πια απαραίτητο. Ξανά και ξανά σχεδιάζαμε να το ανακοινώσουμε, και ξανά και ξανά περιμέναμε την κατάλληλη στιγμή: το ακριβές ημερολόγιο και τη συγκεκριμένη γεωγραφία για να δείξουμε αυτό που αληθινά είμαστε σε αυτούς που αληθινά είναι.

Τότε ήρθε ο Γκαλεάνο με το θάνατό του για να μας υποδείξει τη γεωγραφία και το ημερολόγιο: «*εδώ: στη Ρεαλιδάδ· τώρα: στην οδύνη και την οργή*».

V. Η οδύνη και η οργή. Ψίθυροι και κραυγές

Όταν ήρθαμε εδώ στο Καρακόλ της Ρεαλιδάδ, αρχίσαμε να μιλάμε ψιθυριστά, χωρίς να μας το έχει ζητήσει κανείς. Σιωπηλά μιλούσε η οδύνη μας, σιγανά η οργή μας. Σα να προσπαθούσαμε να αποτρέψουμε να διώξουν τον Γκαλεάνο οι θόρυβοι, οι ήχοι που του ήταν ξένοι. Σα να τον καλούσαν οι φωνές και τα βήματά μας. «*Περίμενε σύντροφε*», έλεγε η σιωπή μας. «*Μη φεύγεις*», ψιθύριζαν οι λέξεις μας.

Υπάρχουν όμως κι άλλες οδύνες, κι άλλες οργές. Αυτήν ακριβώς τη στιγμή, σε άλλες γωνιές του Μεξικού και του κόσμου, ένας άντρας, μία γυναίκα, *ένασμία άλλοσάλλη*, ένα αγόρι, ένα κορίτσι, ένας ηλικιωμένος, μία ηλικιωμένη, μία μνήμη, ξυλοκοπείται ανελέητα, κυκλώνεται απ᾽ το αδηφάγο έγκλημα που είναι το σύστημα, στραγγαλίζεται, μαχαιρώνεται, πυροβολείται, δέχεται τη χαριστική βολή, σύρεται εν μέσω χλευασμών, εγκαταλείπεται, περισυλλέγεται και κηδεύεται το σώμα, θάβεται η ζωή.

Μόνο μερικά ονόματα:

Αλέξις Μπενουμέα, δολοφονήθηκε στην πολιτεία του Μεξικού.

Φρανσίσκο Χαβιέρ Κορτές, δολοφονήθηκε στην πολιτεία του Μεξικού.

Χουάν Βάσκες Γκουσμάν, δολοφονήθηκε στην Τσιάπας.

Χουάν Κάρλος Γκόμες Σιλβάνο, δολοφονήθηκε στην Τσιάπας.

Ο σύντροφος Κουί, δολοφονήθηκε στην Πόλη του Μεξικού.

Κάρλος Τζουλιάνι, δολοφονήθηκε στην Ιταλία.

Αλέξης Γρηγορόπουλος, δολοφονήθηκε στην Ελλάδα.

Ουαχί Ουαχντί αλ Ραμαχί, δολοφονήθηκε σε στρατόπεδο προσφύγων στη Ραμάλα της Δυτικής Όχθης. Ετών 14, δολοφονήθηκε με μια σφαίρα στην πλάτη που δέχτηκε από φυλάκιο του ισραηλινού στρατού, ενώ δεν υπήρχαν πορείες ή διαδηλώσεις, ούτε τίποτ᾽ άλλο στο δρόμο.

Ματίας Βαλεντίν Κατριλέο Κεσάδα, ιθαγενής Μαπούτσε, δολοφονήθηκε στη Χιλή.

Τεοδούλφο Τόρες Σοριάνο, σύντροφος της Έκτης, εξαφανίστηκε στην Πόλη του Μεξικού.

Γουαδαλούπε Χερόνιμο και Ουρμπάνο Ματίας, κάτοικοι του Τσεράν, δολοφονήθηκαν στο Μιτσοακάν.

Φρανσίσκο δε Ασίς Μανουέλ, εξαφανίστηκε στην Σάντα Μαρία Οστούλα.

Χαβιέρ Μαρτίνες Ρόμπλες, εξαφανίστηκε στην Σάντα Μαρία Οστούλα.

Χεράρδο Βέρα Ορσίνο, εξαφανίστηκε στην Σάντα Μαρία Οστούλα.

Ενρίκε Ντομίνγκες Μασίας, εξαφανίστηκε στην Σάντα Μαρία Οστούλα.

Μαρτίν Σάντος Λούνα, εξαφανίστηκε στην Σάντα Μαρία Οστούλα.

Πέδρο Λέιβα Ντομίνγκες, δολοφονήθηκε στην Σάντα Μαρία Οστούλα.

Ντιέγκο Ραμίρες Ντομίνγκες, δολοφονήθηκε στην Σάντα Μαρία Οστούλα.

Τρινιδάδ δε λα Κρους Κρισόστομο, δολοφονήθηκε στην Σάντα Μαρία Οστούλα.

Κριστόφορο Σάντσες Ρέγιες, δολοφονήθηκε στην Σάντα Μαρία Οστούλα.

Τεόδουλο Σάντος Χιρόν, εξαφανίστηκε στην Σάντα Μαρία Οστούλα.

Λονγκίνο Βισέντε Μοράλες, εξαφανίστηκε στο Γκερέρο.

Βίκτορ Αγιάλα Ταπία, εξαφανίστηκε στο Γκερέρο.

Χασίντο Λόπες Ντίας «Ελ Χάσι», δολοφονήθηκε στην Πουέμπλα.

Μπερνάρδο Βάσκες Σάντσες, δολοφονήθηκε στην Οαχάκα.

Χόρχε Αλέξις Ερέρα, δολοφονήθηκε στο Γκερέρο.

Γκαμπριέλ Ετσεβερία, δολοφονήθηκε στο Γκερέρο.

Εντμούντο Ρέγιες Αμάγια, εξαφανίστηκε στην Οαχάκα.

Γκαμπριέλ Αλμπέρτο Κρους Σάντσες, εξαφανίστηκε στην Οαχάκα.

Χουάν Φρανσίσκο Σισίλια Ορτέγκα, δολοφονήθηκε στο Μορέλος.

Ερνέστο Μέντες Σαλίνας, δολοφονήθηκε στο Μορέλος.
Αλεχάνδρο Τσάο Μπαρόνα, δολοφονήθηκε στο Μορέλος.
Σάρα Ρομπλέδο, δολοφονήθηκε στο Μορέλος.
Χουβεντίτα Βίγια Μοχίκα, δολοφονήθηκε στο Γκερέρο.
Ρεϊνάλδο Σαντάνα Βίγια, δολοφονήθηκε στο Γκερέρο.
Καταρίνο Τόρες Περέδα, δολοφονήθηκε στην Οαχάκα.
Μπέτι Καρίνιο, δολοφονήθηκε στην Οαχάκα.
Γίρι Γαακόλα, δολοφονήθηκε στην Οαχάκα.
Σάντρα Λους Ερνάντες, δολοφονήθηκε στην Σιναλόα.
Μαρισέλα Εσκομπέδο Ορτίς, δολοφονήθηκε στην Τσιουάουα.
Σελεδόνιο Μονρόι Προυντένσιο, εξαφανίστηκε στο Χαλίσκο.
Νεπομουσένο Μορένο Νούνιες, δολοφονήθηκε στην Σονόρα.

Οι μετανάστες και οι μετανάστριες που εξαφανίζονται βίαια και πιθανότατα δολοφονούνται σε οποιαδήποτε γωνιά της μεξικανικής επικράτειας.

Οι κρατούμενοι που θέλουν να τους σκοτώσουν ζωντανούς: ο Μουμία Αμπού Τζαμάλ, ο Λέοναρντ Πελτίερ, οι Μαπούτσε, ο Μάριο Γκονσάλες, ο Χουάν Κάρλος Φλόρες.

Οι φωνές που υπήρξαν ζωές και συνέχεια θάβονται, σβήνουν από το χώμα που τις καταπλακώνει και το συρματόπλεγμα που τις περικλείει.

Και η μεγαλύτερη ύβρη είναι ότι με κάθε φτυαριά χώμα που ρίχνει ο σπιούνος υπηρεσίας, το σύστημα επαναλαμβάνει: «*δεν αξίζεις, δεν έχεις καμία σημασία, κανείς δεν σε κλαίει, κανείς δεν οργίζεται με το θάνατό σου, κανείς δεν ακολουθεί το βήμα σου, κανείς δεν σηκώνει τη ζωή σου*».

Και με την τελευταία φτυαριά αποφαίνεται: «*ακόμη κι αν συλληφθούν και τιμωρηθούν αυτοί που σε σκότωσαν, εμείς που σε σκοτώσαμε πάντα θα βρίσκουμε άλλον, άλλη, άλλους, που θα σου στήνουν ενέδρα ξανά και θα επαναλαμβάνουν τον μακάβριο χορό που έβαλε τέλος στη ζωή σου*».

Και τελειώνει: «*Η δικαιοσύνη για σένα είναι μικρή, μηδαμινή, κατασκευασμένη, για να αποκομίσουν τα πληρωμένα μέσα λίγη ψεύτικη ηρεμία, ώστε να ανακόψουν το χάος που είναι έτοιμο να τα κατασπαράξει, αυτή η δικαιοσύνη δεν με φοβίζει, δεν με βλάπτει, δεν με τιμωρεί*».

Τι λέμε σε αυτό το πτώμα που, σε οποιαδήποτε γωνιά του κόσμου των αποκάτω, ενταφιάζεται στη λήθη; Ότι μόνο η δική μας οδύνη και οργή αξίζει; Ότι μόνο ο δικός μας θυμός έχει σημασία; Ότι ενώ ψιθυρίζουμε την ιστορία μας, δεν ακούμε την κραυγή, το ουρλιαχτό του;

Έχει τόσα ονόματα η αδικία και είναι τόσες οι κραυγές που προκαλεί. Αλλά η δική μας οδύνη και οργή δεν μας εμποδίζει να ακούμε. Και οι ψίθυροί μας δεν είναι μόνο για να θρηνούμε τους δικούς μας νεκρούς που

έπεσαν άδικα. Είναι για να μπορούμε να ακούμε μ' αυτόν τον τρόπο κι άλλες οδύνες, να κάνουμε δικές μας κι άλλες οργές και να συνεχίσουμε έτσι τον περίπλοκο, μακρύ και ελικοειδή δρόμο που τις συνενώνει όλες σ' ένα ουρλιαχτό και τις μετασχηματίζει σε απελευθερωτικό αγώνα.

Και για να μην ξεχνάμε ότι όταν κάποιος ψιθυρίζει, κάποιος άλλος κραυγάζει. Και μόνο το προσεκτικό αυτί μπορεί να ακούσει. Όσο εμείς τώρα μιλάμε και ακούμε, κάποιος κραυγάζει από οδύνη, από οργή. Και όπως πρέπει να μάθουμε να στρέφουμε το βλέμμα, έτσι και το άκουσμα πρέπει να βρει την δίοδο που θα το κάνει γόνιμο. Γιατί ενώ κάποιος ξεκουράζεται, κάποιος άλλος συνεχίζει να ανηφορίζει. Για να δούμε αυτόν τον αγώνα, αρκεί να χαμηλώσουμε το βλέμμα και να υψώσουμε την καρδιά.

Μπορείτε;

Θα μπορέσετε;

Η μικρή δικαιοσύνη μοιάζει τόσο πολύ με την εκδίκηση. Η μικρή δικαιοσύνη είναι αυτή που μοιράζει ατιμωρησία, καθώς τιμωρώντας έναν, αθωώνει άλλους.

Αυτή που εμείς θέλουμε, αυτή για την οποία αγωνιζόμαστε, δεν εξαντλείται αν βρούμε τους δολοφόνους του συντρόφου Γκαλεάνο και τους δούμε να τιμωρούνται (μην έχετε καμία αμφιβολία ότι αυτό θα συμβεί). Η υπομονετική και επίμονη αναζήτηση γυρεύει την αλήθεια, όχι τη λύτρωση της παραίτησης. Η μεγάλη δικαιοσύνη έχει να κάνει με τον θαμμένο σύντροφο Γκαλεάνο. Γιατί εμείς αναρωτιόμαστε όχι τι να κάνουμε με το θάνατό του, αλλά τι πρέπει να κάνουμε με τη ζωή του.

Συγχωρέστε με αν βουλιάζω στον βάλτο των κοινοτοπιών, αλλά σ' αυτόν τον σύντροφο δεν άξιζε να πεθάνει, όχι έτσι. Όλες του οι προσπάθειες, οι καθημερινές του θυσίες, συνεπείς και αόρατες σε όλους εκτός από εμάς, ήταν για τη ζωή. Μπορώ να σας διαβεβαιώσω ότι ήταν ένας εξαιρετικός άνθρωπος και, επιπλέον –και αυτό είναι που εντυπωσιάζει–, υπάρχουν χιλιάδες συντρόφισσες και σύντροφοι σαν κι αυτόν στις ζαπατιστικές ιθαγενείς κοινότητες, με τον ίδιο ζήλο, ταυτόσημη δέσμευση, παρόμοια ευθύτητα και μόνο έναν προορισμό: την ελευθερία.

Και κάνοντας μακάβριους υπολογισμούς: αν κάποιος αξίζει το θάνατο, είναι αυτός που δεν υπάρχει ούτε έχει υπάρξει παρά μόνο φευγαλέα στα πληρωμένα μέσα επικοινωνίας.

Ο σύντροφος επικεφαλής και εκπρόσωπος του EZLN, ο εξεγερμένος υποδιοικητής Μοϊσές, ήδη είπε ότι δολοφονώντας τον Γκαλεάνο, ή οποιονδήποτε από τους Ζαπατίστας, οι αποπάνω ήθελαν να δολοφονήσουν τον EZLN.

Όχι ως στρατό, αλλά ως ανυποχώρητο εξεγερμένο που χτίζει και καλλιεργεί τη ζωή εκεί όπου εκείνοι, οι αποπάνω, επιθυμούν την έρημο των μεταλλευτικών, πετρελαϊκών και τουριστικών βιομηχανιών, το θάνατο της γης και όσων την κατοικούν και τη δουλεύουν.

Και είπε πως έχουμε έρθει, ως Γενική Διοίκηση του EZLN, για να ξεθάψουμε τον Γκαλεάνο.

Πιστεύουμε ότι είναι απαραίτητο να πεθάνει ένας από εμάς για να ζήσει ο Γκαλεάνο.

Και για να μη μείνει ανικανοποίητος αυτός ο αναιδής που είναι ο θάνατος, στη θέση του Γκαλεάνο βάζουμε ένα άλλο όνομα, ώστε ο Γκαλεάνο να ζήσει και ο θάνατος να πάρει όχι μια ζωή, αλλά μόνο ένα όνομα, μερικά γράμματα κενά από κάθε περιεχόμενο, χωρίς δική τους ιστορία, χωρίς ζωή.

Έτσι αποφασίσαμε ότι από σήμερα ο Μάρκος παύει να υπάρχει.

Θα τον πάρουν από το χέρι ο Σκιώδης Πολεμιστής[12] και η Φλογίτσα[13] για να μη χαθεί στο δρόμο, μαζί του θα πάει και ο Δον Ντουρίτο, το ίδιο και ο γερο-Αντόνιο.

Δεν θα τον επιθυμήσουν τα κορίτσια και τα αγόρια που πριν συγκεντρώνονταν για να ακούσουν τις ιστορίες του· είναι ήδη μεγάλα, έχουν πια δική τους κρίση, αγωνίζονται πλέον όπως εκείνος, κι ακόμη περισσότερο, για την ελευθερία, τη δημοκρατία και τη δικαιοσύνη, που είναι το καθήκον κάθε Ζαπατίστα.

Ο Γατόσκυλος, και όχι ένας κύκνος, θα του τραγουδήσει τώρα το τραγούδι του αποχωρισμού.

Και στο τέλος, όσοι και όσες καταλαβαίνουν, θα ξέρουν ότι δεν φεύγει όποιος ποτέ δεν υπήρξε, ούτε πεθαίνει όποιος δεν έχει ζήσει.

Και ο θάνατος θα φύγει έχοντας εξαπατηθεί από έναν ιθαγενή με το αγωνιστικό όνομα Γκαλεάνο, ο οποίος, πάνω σ᾽ αυτές τις πέτρες που τοποθέτησαν στον τάφο του, θα βαδίσει ξανά και θα διδάξει, σε όποιον επιθυμεί, τις βασικές αξίες του ζαπατισμού, δηλαδή, να μην ξεπουλιέται, να μην παραδίνεται, να μην υποτάσσεται.

Αχ, ο θάνατος! Σα να μην είναι προφανές ότι απαλλάσσει τους αποπά-

12. Ο Σκιώδης Πολεμιστής είναι ο ήρωας του Μάρκος στο βιβλίο με κείμενα, ζωγραφιές και σκίτσα «Νύχτες φωτιάς και αγρύπνιας» (2007). Δεν πρόκειται όμως ούτε για άντρα ούτε για πολεμιστή, αλλά για μια μυστηριώδη γυναικεία σκιά με τη μορφή ενός μεσαιωνικού ιππότη, μια γυναίκα-φως, σύμβολο της μάχης του έρωτα.

13. Η Φλογίτσα επανέρχεται διαρκώς στα κείμενα του Μάρκος, άλλοτε ως συντροφιά του γερο-Αντόνιο, άλλοτε ως μικρό και εύθραυστο καταφύγιο της σκιάς, άλλοτε ως αντίπαλος του σκότους.

νω από κάθε συνενοχή, με εξαίρεση τον επικήδειο λόγο, το γκρίζο μνημόσυνο, το στείρο άγαλμα, το κυριαρχικό μουσείο.

Κι εμείς; Εμάς ο θάνατος μας δεσμεύει στη ζωή που εμπεριέχει.

Έτσι λοιπόν, είμαστε εδώ, περιγελώντας το θάνατο στην πραγματικότητα.

Σύντροφοι,

Έχοντας πει όλα τα παραπάνω, στις 2:08 της 25ης Μαΐου 2014, στο νοτιοανατολικό μέτωπο μάχης του EZLN, ανακοινώνω ότι παύει να υπάρχει ο γνωστός ως εξεγερμένος υποδιοικητής Μάρκος, ο αυτοαποκαλούμενος «υποδιοικητής από ανοξείδωτο χάλυβα».

Έτσι είναι.

Με τη φωνή μου δεν θα μιλάει πλέον η φωνή του Ζαπατιστικού Στρατού για την Εθνική Απελευθέρωση.

Αυτά. Χαιρετισμούς και ποτέ ξανά… ή για πάντα, όποιος κατάλαβε θα ξέρει πως αυτό δεν έχει πια σημασία, ποτέ δεν είχε.

Από τη ζαπατιστική πραγματικότητα
Εξεγερμένος υποδιοικητής Μάρκος
Μεξικό, 24 Μαΐου 2014

Υ.Γ.1 «Game is over»;
Υ.Γ.2 *Τσεκ ματ*;
Υ.Γ.3 *Τουσέ*;[14]
Υ.Γ.4 Τα λέμε, παλιοπαρέα, και να στέλνετε καπνό.
Υ.Γ.5 Μμμ… αυτή λοιπόν είναι η κόλαση… Να ο Πιπόρο, ο Πέδρο, ο Χοσέ Αλφρέδο![15] Πώς; Επειδή ήταν φαλλοκράτες; Μπα, δεν νομίζω, αφού εγώ ποτέ…

14. «Game is over?» (Το παιχνίδι τελείωσε;), στα αγγλικά στο πρωτότυπο. «*Τσεκ ματ*» είναι όρος στο σκάκι που σημαίνει ότι απειλείται ο βασιλιάς και δεν έχει καμία κίνηση για να σωθεί. «*Τουσέ*», στα γαλλικά στο πρωτότυπο, είναι όρος της ξιφασκίας που σημαίνει «με πέτυχες», «χτύπησε!». Σε ελεύθερη απόδοση, τα ερωτήματα θα μπορούσαν να είναι: «Τέλος του παιχνιδιού;», «Πετύχατε διάνα τελικά;».

15. Πρόκειται για τους Λάλο Γκονσάλες «Πιπόρο», Πέδρο Ινφάντε και Χοσέ Αλφρέδο Χιμένες, αυθεντικά είδωλα της μεξικανικής λαϊκής κουλτούρας του κινηματογράφου και του τραγουδιού. Από τη δεκαετία του 1940 και μέχρι σήμερα συνοδεύουν τους «από κάτω» στις γιορτές, τους έρωτες, τις καθημερινές χαρές και λύπες τους, μιλώντας για τις κοινωνικές τάξεις, τη φτώχεια, τις σχέσεις αντρών και γυναικών, το χρήμα, τη δικαιοσύνη, την ελευθερία και την περιπλάνηση, τον ελεύθερο χρόνο, το αλκοόλ, κ.λπ.

Υ.Γ.6 Δηλαδή, όπως λέει κάποιος, χωρίς τα ρούχα του αρλεκίνου μπορώ πλέον να περπατάω γυμνός;
Υ.Γ.7 Πω πω, είναι πολύ σκοτεινά εδώ μέσα, χρειάζομαι μια φλογίτσα.
[*παύση και παρατεταμένο χειροκρότημα*]

[*ο Μάρκος ανάβει την πίπα του και φεύγει από την εξέδρα*]

[*Μοϊσές*:] Λοιπόν, σύντροφοι και συντρόφισσες, θα δώσουμε το λόγο σε έναν άλλο σύντροφο:

[*φωνή του Μάρκος*:] Καλό ξημέρωμα συντρόφισσες και σύντροφοι. Το όνομά μου είναι Γκαλεάνο, εξεγερμένος υποδιοικητής Γκαλεάνο. Υπάρχει κανείς άλλος εδώ που τον λένε Γκαλεάνο;

[*ακούγονται φωνές που λένε «εμένα με λένε Γκαλεάνο», «κι εμένα με λένε Γκαλεάνο» και στο τέλος πολλές μαζί «Είμαστε όλοι Γκαλεάνο»*]

[*ξαναπαίρνει το λόγο η φωνή του Μάρκος*:] Α, φαίνεται πως γι᾽ αυτό μου είχαν πει ότι όταν θα ξαναγεννιόμουν, θα ήταν με τρόπο συλλογικό.

Ας είναι λοιπόν.

Καλό ταξίδι. Να προσέχετε. Να μας προσέχετε.

Από τα βουνά του νοτιοανατολικού Μεξικού
Εξεγερμένος υποδιοικητής Γκαλεάνο

Από τις *εκδόσεις των ξένων* κυκλοφορούν:

CRITICAL ART ENSEMBLE
Η μηχανή της σάρκας

ANDRÉA DORIA
Η εξαιρετική περίπτωση μιας συνηθισμένης ιστορίας

ANSELM JAPPE
Το τέλος της τέχνης στον Αντόρνο και τον Ντεμπόρ

Ομάδα RETORT
(IAIN BOAL, T. J. CLARK, JOSEPH MATTHEWS, MICHAEL WATTS)
Καταπονημένες δυνάμεις.
Κεφάλαιο και θέαμα στη νέα εποχή του πολέμου

ΕΞΕΓΕΡΜΕΝΟΣ ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΜΑΡΚΟΣ
Ιστορίες για τους ανθρώπους του καλαμποκιού

GRUPPE KRISIS, NORBERT TRENKLE, ANSELM JAPPE
Κείμενα για την εργασία και την κρίση

SILVIA FEDERICI
Ο Κάλιμπαν και η μάγισσα.
Γυναίκες, σώμα και πρωταρχική συσσώρευση

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΤΕΠΑΣ #1

ΚΩΣΤΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
Ο IX άνθρωπος και οι υποθαλάσσιες αρτηρίες του

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΤΕΠΑΣ #2

MASSIMO DE ANGELIS
Κοινά, περιφράξεις και κρίσεις

RAOUL VANEIGEM
Γράμμα στα παιδιά μου και στα παιδιά του κόσμου που έρχεται

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΤΕΠΑΣ #3

ΛΟΥΚΗΣ ΧΑΣΙΩΤΗΣ (επιμ.)
Η κολεκτιβοποίηση στην Ισπανία, 1936-1939

(και σε ηλεκτρονική μορφή

στον νέο δικτυακό τόπο hotel.espivblogs.net)